NOUL TESTAMENT

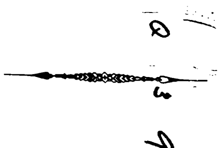
AL

DOMNULUĬ ȘI MÂNTUITORULUĬ NOSTRU

IISUS CHRISTOS.

PUBLICAT DE SOCIETATEA BIBLICĂ PENTRU BRITANIA ȘI STRĂINĂTATE.

JASSY.
Tipografia H. Goldner, strada Primărieĭ.
1871.

SÂNTA EVANGELIE
DUPRE
MATHEÏU.

CAP. I.

Generaţiunea şi Naşcerea luĭ Iisus Christos.

Cartea generaţiunei luĭ Iisus Christos, fiĭul luĭ David, fiĭul 1
luĭ Abraam.
Abraam a născut pre Isaac; ear Isaac a născut pre Iacob; ear 2
Iacob a născut pre Iuda şi pre fraţiĭ luĭ; Ear Iuda a născut 3
pre Fares şi pre Zara din Thamar; ear Fares a născut pre
Esrom; ear Esrom a născut pre Aram; ear Aram a născut 4
pre Aminadab; Ear Aminadab a născut pre Naason; ear Na-
ason a născut pre Salmon; Ear Salmon a născut pre Booz 5
din Rachab; ear Booz a născut pre Obed din Ruth; ear Obed
a născut pre Iesse; Ear Iesse a născut pre David regele; 6
Ear David regele a născut pre Solomon din cea *ce fusese*
femeea luĭ Urias; Ear Solomon a născut pre Roboam; ear Ro- 7
boam a născut pre Abia; ear Abia a născut pre Asa; Ear 8
Asa a născut pre Iosafat; ear Iosafat a născut pre Ioram; ear
Ioram a născut pre Ozias; Ear Ozias a născut pre Iotham; 9
ear Iotham a născut pre Achaz; ear Achaz a născut pre Eze-
chias; Ear Ezechias a născut pre Manasse; ear Manasse a 10
născut pre Amon; Ear Amon a născut pre Iosia; ear Iosia a 11
născut pre Iechonias şi pre fraţiĭ seĭ, la timpul strămutăreĭ
in Babilon.
Ear după strămutarea în Babilon Iechonias a născut pre 12
Salathiel; ear Salathiel a născut pre Zorobabel; Ear Zoro- 13
babel a născut pre Abiud; ear Abiud a născut pre Eliakim;
ear Eliakim a născut pre Azor; Ear Azor a născut pre Sa- 14
dok; ear Sadok a născut pre Achim; ear Achim a născut pre
Eliud; Ear Eliud a născut pre Eliazar; ear Eliazar a năs- 15
cut pre Matthan; ear Matthan a născut pre Iacob; Ear Ia- 16
cob a născut pre Iosef, bărbatul Marieĭ, din care s'a născut
Iisus, ce se ḑice Christos.
Deci tóte generaţiunile de la Abraam până la David *sûnt* 17
patru-spre-zece generaţiunĭ; şi de la David până la strămuta-
rea in Babilon *sûnt* patru-spre-zece generaţiunĭ; şi de la stră-
mutarea in Babilon până la Christos *sûnt* patru-spre-zece ge-
neraţiunĭ.

18 Ear nascerea luĭ Iisus Christos aşa a fost: fiind logodită
Maria, mama luĭ, cu Iosef, maĭ 'nainte de a fi eĭ impreună, s'a
19 aflat avênd in pântece din Spiritul Sânt. Dar Iosef, barba-
tul ei, fiind drept, şi nevrênd s'o vádéscă, a vrut s'o lasă pre
ascuns.
20 Şi pre când gândia la acésta, éca ângerul Domnuluĭ 'ĭ s'a
aretat in vis, ȡicênd: Iosefe! fiĭul luĭ David, nu te teme de a'ţi
lua pre Maria, femeea ta; căcĭ ce s'a conceput într'însa este
din Spiritul Sânt.
21 Şi ea va nasce un fiiŭ, şi veĭ chiăma numele luĭ IISUS;
căcĭ el va mântui pre poporul seŭ de pĕcatele lor.
22 Ear acestea tóte s'aŭ făcut, ca să se împlinéscă ceea ce s'a
23 ȡis de *Domnul* prin profetul, ce ȡice: Éca fecióra va conce-
pe, şi va nasce un fiiŭ, şi vor chiăma numele luĭ Emanuel, ce
însemnéză: Cu noĭ Dumneȡeŭ.
24 Şi sculându-se Iosef din somn, a făcut precum 'ĭ a ordonat
25 ângerul Domnuluĭ, şi şĭ-a luat pre femeea sa. Şi nu o cunoscea,
până ce a născut pre fiiul seu cel întâiŭ-născut, şi a chiămat
numele luĭ IISUS.

CAP. II.

Venirea Magilor la Ierusalem. Erod. Iisus Christos in Egipt.

1 Ear dacă s'a născut Iisus in Bethlehemul Iudeeĭ, in ȡilele
regeluĭ Erod, éca Magiĭ de la răsărit aŭ venit la Ierusalem,
2 ȡicênd: Unde este născutul rege al Iudeilor? căcĭ noĭ am vĕ-
3 ȡut steaua luĭ la răsarit, şi am venit sĭ ne închinăm luĭ. Au-
ȡind *acestea* regele Erod, s'a turburat, şi tot Ierusalemul cu
dênsul.
4 Şi adunând pre toţĭ archiereiĭ şi Cărturariĭ poporuluĭ 'ĭ-a
5 întrebat pre eĭ, unde este sĭ se nască Christos. Ear eĭ 'ĭ-aŭ
ȡis luĭ: In Bethlehemul Iudeeĭ; căcĭ aşa s'a scris prin profetul:
6 Şi tu Bethleheme! ţérra Iudeeĭ, nicĭ de cum nu escĭ maĭ mic
între domniĭ luĭ Iuda; căcĭ din tine va eşi un conducĕtor, ca-
re va pasce pre poporul meŭ Israel.
7 Atuncĭ Erod, chiămând pre Magĭ într'ascuns, a cercetat cu
de-amenuntul de la dânşiĭ despre timpul, in care s'a arătat
8 steaua. Şi trimiţêndu-ĭ la Bethlehem, a ȡis: Mergeţĭ şi cer-
cetaţĭ cu de-amenuntul despre prunc; şi dacă'l veţĭ afla, anun-
9 ţaţĭ'mĭ, ca şi eŭ sĭ merg sĭ me închin luĭ. Ear eĭ ascultând
pre regele, s'aŭ dus; şi éca steaua, pre care o vĕȡuseră la
răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit şi s'a oprit asu-
10 pra *loculuĭ* unde era pruncul. Şi vĕȡênd steaua, s'aŭ bucurat
11 cu bucurie fórte mare. Şi intrând in casă, aŭ vĕȡut pruncul
cu Maria, mama luĭ, şi prosternêndu-se s'aŭ închinat luĭ; şi

dischiḑêndu-şĭ tesaurele lor, 'ĭ aŭ oferit darurĭ: aur şi tămăe
şi smirnă. Şi fiind inscĭinţaţĭ prin vis, ca sî nu se întórcă la 12
Erod, s'aŭ dus in ţérra lor pe altă cale.
Ear după ce s'aŭ dus, éca ângerul Domnuluĭ s'a arătat luĭ 13
Iosef in vis, ḑicênd: Scólă-te, şi ĭa pruncul şi mama luĭ, şi fugĭ
in Egipt, şi remăĭ acolo până 'ţĭ voiŭ ḑice; căcĭ Erod va sî
caute pruncul, spre a'l perde. Decĭ *Iosef* sculându-se, a luat 14
pruncul şi pre mama luĭ nóptea, şi s'a dus in Egipt. Şi a 15
remas acolo până la mórtea luĭ Erod; ca sî se împlinéscă ceea
ce s'a ḑis de Domnul prin profetul, ce ḑice: Din Egipt am
chiămat pre fiul meŭ.
Atuncĭ Erod, vĕḑênd că s'a batjocorit de cătră Magĭ s'a 16
mâniat fórte, şi a trimis sî se omóre toţĭ pruncii carĭ eraŭ in
Bethlehem şi in tóte hotarele luĭ, de doĭ anĭ şi maĭ jos, după
timpul, pre carele 'l aflase de la Magĭ. Atuncĭ s'a împlinit 17
ceea ce s'a ḑis prin profetul Ieremia, ce ḑice: Vóce in Rama 18
s'a auḑit, plângere şi tânguire şi bocet mult, Rachel plângên-
du-şi copiĭ seĭ; şi ea nu vrea sî se mângăe, pentru-că nu sûnt.
Ear după ce a murit Erod, éca ângerul Domnuluĭ s'a ără- 19
tat in vis luĭ Iosef in Egipt, şi 'ĭ-a ḑis: Scólă-te, şi ĭa pruncul 20
şi pre mama luĭ, şi du-te in ţérra luĭ Israel, căcĭ aŭ murit ceĭ
ce căutaŭ viéţa pruncului. Atuncĭ s'a sculat şi a luat pruncul şi 21
pre mama luĭ, şi a venit in ţérra luĭ Israel. Dar auḑind, că Ar- 22
chelaŭ domnesce in Iudeea in locul luĭ Erod, părinteluĭ seŭ, s'a
temut sî mérgă acolo, ear fiind inscĭinţat prin vis, s'a dus in
părţile Galileeĭ. Şi venind a locuit in oraşul ce se numesce 23
Nazaret; ca sî se împlinéscă ceea ce s'a ḑis prin profeţĭ:
Nazarĭan se va chiăma.

CAP. III.

Ioan Botezătorĭul predică in pustie, botéză pre Iisus Christos in Iordan.

In ḑilele acelea a venit Ioan Botezătorĭul, şi a predicat in 1
deşertul Iudeeĭ, Ḑicênd: Pocăiţi-ve; căcĭ s'a apropriat 2
împerăţia cerĭurilor. Acesta este cel preḑis de profetul Isaia, 3
ce ḑice: Vocea celuĭ ce strigă in pustie, *ḑicênd:* Gătiţĭ calea
Domnuluĭ, drepte faceţĭ cărările luĭ. Ear acest Ioan avea 4
îmbrăcămintea luĭ de perĭ de cămilă, şi cingătóre de curea îm-
prejurul cópselor luĭ; ear hrana luĭ era locuste şi miere sil-
batică.

Atuncĭ eşia la dînsul Ierusalemul şi tótă Iudeea şi tóte îm- 5
prejurimile Iordanuluĭ; Şi se botezaŭ de dînsul in Iordan, 6
mărturisindu-şĭ pecatele lor. Ear vĕḑênd pre mulţĭ din Fa- 7
riseĭ şi din Sadukeĭ viind la Botezul luĭ, lĭ-a ḑis: Puĭ de vi-

4

perà! cine v'a prevenit ca si fugiţi de mânia ce va sí fie?
8 9 Deci faceţi fructe vrednice de pocăinţă; Şi nu gândiţi nici
diceţi in voĭ inşive: Parinte avem pre Abraam; căci dic voue,
că Dumnedeŭ póte şi din pietrele acestea sî rădice fiĭ luĭ
10 Abraam. Securea zace deja la radăcina arborilor; deci tot
arborele, care nu face fruct bun, se taie şi se aruncă in foc.
11 Eŭ ve botez *numaĭ* cu apă spre pocăinţa; dar cel ce vine
după mine este maĭ puternic decât mine, ale căruĭ încălţămin-
te eŭ nu sûnt vrednic a le purta; acesta ve va boteza cu
12 Spirit Sânt şi cu foc. *El are* vânturatórea sa in mânele luĭ,
şi va curăţi aria sa, şi va aduna grâul in grânarul seŭ, dar
plevele le va arde cu foc nestins.
13 Atuncĭ a venit Iisus din Galileea la Iordan cătră Ioan, spre
14 a se boteza de dînsul; Dar Ioan îl oprĭa, dicênd: Eŭ am
15 trebuinţă a me boteza de tine, şi tu viĭ la mine! Şi respun-
dênd Iisus 'ĭ-a dis: Lasă acum, căcĭ aşa ni se cuvine, ca sî
împlinim tótă dreptatea. Atuncĭ l'a lăsat.
16 Şi botezându-se Iisus, îndată a eşit din apă, şi éca i s'aŭ
dischis cerĭurile, şi a vĕdut pre Spiritul luĭ Dumnedeŭ pogo-
17 rîndu-se ca un porumb şi viind preste dînsul. Şi éca o vóce
din cerĭurĭ, dicênd: Acesta este fiĭul meŭ cel iubit, in carele
am bine-voit.

CAP. IV.

Postul şi ispitirea luĭ Iisus. Chiamarea luĭ Petru, a luĭ Andreŭ, a luĭ Iacob şi a luĭ Ioan.

1 Atuncĭ Iisus a fost dus de Spiritul in pustie, ca sî se is-
2 pitéscă de diabolul. Şi după ce a postit patru-decĭ de
3 dile şi patru-decĭ de nopţĭ, a flămândit. Atuncĭ s'a apropiat
de dînsul ispititorul şi a dis: De escĭ tu fiiŭ al luĭ Dumnedeŭ,
4 di ca pĭetrele aceste sî se facă pânĭ. Dar respundênd Iisus
a dis: Scris este: Nu numaĭ cu pâne va trăi omul, ci cu tot
cuvêntul ce ese prin gura luĭ Dumnedeŭ.
5 Atuncĭ 'l-a dus diabolul in Sânta Cetate, şi'l-a pus pe aripa
6 templuluĭ; Şi 'ĭ dise luĭ: De escĭ tu fiiŭ al luĭ Dumnedeŭ, a-
runcă-te jos; căcĭ este scris: Îngerilor seĭ va ordona despre
tine, şi te vor purta pe mânĭ, ca nu cum-va sî lovescĭ de pĭa-
7 tră picĭorul têŭ. Dis-a Iisus luĭ: Scris este earăşĭ: Sî nu i-
spitescĭ pre Domnul Dumnedeul têŭ.
8 Apoĭ l'a dus diabolul într'un munte fórte înalt, şi 'ĭ-a ară-
9 tat tóte împĕrăţiile lumeĭ şi gloria lor; Şi 'ĭ-a dis: Acestea
tóte 'ţi le voiŭ da, dacă te veĭ prosterne şi te veĭ închina mie.
10 Atuncĭ 'ĭ-a dis Iisus: Lipsescĭ, Satano! căcĭ scris este: Domnuluĭ
Dumnedeuluĭ têŭ sî te inchinĭ, şi numaĭ pre dînsul sî adorezĭ.

Atuncĭ 'l-a lăsat diabolul, şi éca ângerĭ s'aŭ apropiat şi 'ĭ serviaŭ. 11
Audind Iisus, că Ioan s'a pus in închisóre, s'a retras in 12
Galileea. Şi lăsând Nazaretul s'a dus sĭ locuiascĕ in Caper- 13
naum, *un oraş* lângă mare, in hotarele luĭ Zabulon şi ale luĭ
Neftali. Ca sĭ se împlinéscă ceea ce s'a dis prin profetul 14
Isaia, ce dice: Pământul luĭ Zabulon şi pământul luĭ Neftali, 15
pe calea măriĭ de dincolo de Iordan, Galileea păgânilor; Po- 16
porul cel ce şedea in întunerec a vĕdut lumină mare; şi celor
ce şedeaŭ in locul şi in umbra morţiĭ lĭ-a răsărit lumină. De 17
atuncĭ a început Iisus a predica şi a dice: Pocăiţi-vĕ, căcĭ s'a
apropiat împerăţia ceriurilor.

Şi Iisus âmblând pe lângă marea Galileeĭ a vĕdut pre doĭ 18
fraţĭ, pre Simon, ce se numesce Petru, şi pre Andreiŭ fratele
luĭ, aruncându-şĭ mreja in mare, căcĭ eraŭ pescarĭ. Şi lĭ-a 19
dis: Urmaţi-mĭ, şi ve voiŭ face pescarĭ de ómenĭ. Îndată 20
'şĭ-aŭ lăsat mrejele, şi 'ĭ-aŭ urmat. Şi de acolo maĭ 'nainte 21
mergênd, a vĕdut pre alţĭ doĭ fraţĭ, pre Iacob al luĭ Zebedeŭ,
şi pre Ioan fratele luĭ, in corabie cu Zebedeŭ, părintele lor, repă-
rându-şĭ mrejele lor, şi 'ĭ-a chiămat. Ear eĭ îndată lăsând 22
corabia şi pre părintele lor 'ĭ-aŭ urmat.

Şi a străbătut Iisus tótă Galileea, învĕţând in sinagogile lor, 23
şi predicând evangelia împerăţieĭ, şi vindecând orĭ ce bólă şi
orĭ ce neputinţă în popor.

Şi a eşit vestea despre dînsul in tótă Siria, şi aduceaŭ la 24
dînsul pre toţĭ ceĭ ce se aflaŭ in suferinţe, fiind cuprinşĭ de
diferite bóle şi chinurĭ, şi pre ceĭ demonisaţĭ, şi pre ceĭ luna-
ticĭ şi pre ceĭ paraliticĭ, şi el îĭ vindeca. Şi aŭ urmat luĭ mul- 25
ţime mare de popor din Galileea şi din Decapole, şi din Ieru-
salem şi din Iudeea şi de dincolo de Iordan.

CAP. V—VII.

Iisus predică pe un munte.

Ear *Iisus* vĕdênd mulţimea s'a suit pe un munte, şi şe-
dênd acolo, aŭ venit la dînsul discipuliĭ seĭ. Şi dis- 1
chidêndu-'şĭ gura, 'ĭ învĕţa pre dînşiĭ, dicênd: 2
Fericiţĭ *sûnt* ceĭ seracĭ cu spiritul, că a lor este împerăţia 3
ceriurilor. Fericiţĭ *sûnt* ceĭ ce plâng, că aceia se vor mân- 4
găia. Fericiţĭ *sunt* ceĭ blândi, că aceia vor mosceni pământul. 5
Fericiţĭ *sûnt* ceĭ ce flămândesc şi insetézâ de dreptate, că a- 6
ceia se vor sătura. Fericiţĭ *sûnt* ceĭ milostivĭ, că aceia se vor 7
milui. Fericiţĭ *sûnt* ceĭ curaţĭ cu ânima, că aceia vor vedea 8
pre Dumnedeŭ. Fericiţĭ *sûnt* făcătoriĭ de pace, că aceia fiiĭ 9
luĭ Dumnedeŭ se vor chiăma. Fericiţĭ *sûnt* ceĭ persecu- 10
taţĭ pentru dreptate, că a lor este împerăţia ceriurilor. Fe- 11

ricițĭ vețĭ fi. când pentru mine ve vor injura. și ve vor perse-
cuta, și vor dice orĭ ce cuvênt rĕŭ și vor minți in contra vóstra.
12 Bucurați-ve! și vĕ veseliți! pentru-că mare este plata vóstra in ce-
rĭurĭ, căcĭ așa aŭ persecutat pre profețiĭ ceĭ maĭ 'nainte de voĭ.
13 Voĭ sûnteți sarea pămêntuluĭ; ear dacă sarea se va strica,
cu ce se va sàra? nimic nu maĭ este bună fără numaí si se
14 arunce afară. și sî se calce de ómenĭ. Voĭ sûnteți lumina lu-
15 meĭ; cetatea așediată pe munte nu póte a se ascunde. Nicĭ
nu se aprinde lumină. și se pune sub obroc. ci in sfeĉnik. și
16 lumineză tuturor celor ce sûnt in casă. Așa se lumineze lu-
mina vóstră 'naintea ómenilor. ca eĭ sî védă faptele vóstre ce-
le bune, și sî glorifice pre Părintele vostru cel din cerĭurĭ.
17 Nu gândițĭ că am venit se disființez legea séŭ profețiĭ;
18 nu am venit sî disființez ci si complectez. Cacĭ adevĕr dic
voue: Până ce nu va trece cerìul și pămêntul, nicí o iotă séŭ
nicĭ o cirtă nu se va perde din lege. până ce nu se vor întêmpla
19 tóte. Decĭ cel ce va disființa una din aceste comandamente
maĭ micĭ. și va învéța ast-fel pre ómenĭ, se va chiăma maĭ
mic in împerăția cerĭurilor; dar cel ce va invĕța și va face,
20 acela mare se va chiăma in împerăția cerĭurilor. Căcĭ dic
voue: De nu va întrece dreptatea vóstră cu mult pre acea a
Cărturarilor și a Fariseilor, nu vețĭ întra in împerăția cerĭurilor.
21 Ațĭ audit că s'a dis celor de demult: Sî nu ucidĭ; și cine
22 va ucide vinovat va fi judecățeĭ. Dar eŭ dic voue, că tot cel
ce se mâniă asupra frateluĭ seŭ fără causă vinovat va fi judecățeĭ;
și cine va dice frateluĭ seŭ: Raca, vinovat va fi sinedriuluĭ; dar
23 cine va dice: Nebunule, vinovat va fi foculuĭ gheenneĭ. Decĭ
de'țĭ veĭ aduce darul têŭ la altar, și acolo 'țĭ veĭ aduce amin-
24 te că fratele têŭ are ceva contra ta; Lasă acolo darul têŭ
înaintea altaruluĭ, și du-te maĭ întâiŭ de te împacă cu fratele
25 têŭ, și atuncĭ vino și ofere darul têŭ. Învoesce-te cu adver-
sarul têŭ curênd, până escĭ pe cale cu dînsul, ca nu cumva
adversarul sî te trădea judicătoruluĭ, și judicătorul sî te trădea
26 servitoruluĭ, și sî te arunce in închisóre. Adevĕr dic ție, că
nu veĭ eși de acolo, până când nu veĭ plăti banul cel maĭ
de pe urmă.
27 Ațĭ audit că s'a dis celor de demult: Sî nu comițĭ adul-
28 teriŭ; Ear eŭ dic voue, că tot cel ce caută la femee spre
29 a o pofti a comis deja adulteriŭ cu dinsa in ânima sa. Dacă
ochiul têŭ cel drept ițĭ va fi de pedică, scóte 'l, și 'l lépădă de
la tine; căcĭ maĭ de folos ițĭ este, ca sî péră unul din membriĭ
30 têĭ decât tot corpul têŭ sî se arunce in gheenna. Și dacă mâ-
na ta cea dréptă 'țĭ va fi de pedică, taie-o, și o lépădă de la
tine; căcĭ maĭ de folos ițĭ este, ca se péră unul din membriĭ
teĭ decât tot corpul têŭ se se arunce in gheenna.

S'a maĭ ḑis: Cel ce va lăsa pre femeea sa, sî dea eĭ carte 31
de dispărțire. Ear eŭ ḑic voue, că tot cel ce va lăsa pre 32
femeea sa, afară din causa de fornicațiune, o face sî comită a-
dulteriŭ. și cel ce va lua pre cea lăsată comite adulteriŭ.
Earăși ați auḑit că s'a ḑis celor de demult: Sî nu jurĭ strîmb, 33
ci sî implinescĭ Domnuluĭ jurămintele tale. Ear eŭ ḑic voue: 34
Nu te jura nicĭ de cum; nicĭ pe ceriŭ, căcĭ este tronul luĭ Dum-
neḑeŭ; Nicĭ pe pămênt, căcĭ este asternutul piciórelor luĭ; 35
nicĭ pe Ierusalem, căcĭ este cetatea mareluĭ rege; Nicĭ pe ca- 36
pul têŭ nu jura, căcĭ nu poțĭ sî facĭ un pîr alb séŭ negru.
Ci fie cuvêntul vostru: Da, da; Nu, nu; căcĭ ceea ce este maĭ 37
mult decăt acestea este de la cel rêŭ.
Ațí auḑit că s'a ḑis: Ochiŭ pentru ochiŭ, și dinte pentru 38
dinte. Ear eŭ ḑic voue: Nu vĕ opuneți celuĭ rêŭ; și de te 39
va lovi cineva preste falca cea dréptă, întórce 'í și pre ceea-l-
altă. Și celuĭ ce voiesce sî se judice cu tine, și sî 'țĭ ia 40
mantaua ta lasă-'í și vestmêntul. Și cel ce te va sili sî mergĭ o mi- 41
lă, mergĭ cu dînsul doue. Celuĭ ce cere de la tine, dă-'ĭ; 42
și nu refusa celuí ce voiesce sî se împrumute de la tine.
Ați auḑit că s'a ḑis: Sî iubescĭ pre aprópele têŭ, și sî u- 43
riscĭ pre inimicul têŭ. Ear eŭ ḑic voue: Iubițĭ pre inimiciĭ 44
vostri, bine-cuvêntațĭ pre ceĭ ce ve blăstemă, faceți bine celor
ce ve urîsc, și ve rugați pentru ceĭ ce ve vatămă și ve perse-
cută; Ca sî fițĭ fiĭ Părinteluĭ vostru celuĭ din ceriurĭ; căcĭ el 45
răsare sórele seŭ preste ceĭ rĕĭ și preste ceĭ bunĭ, și plouă pres-
te ceĭ drepțĭ și preste ceĭ nedrepțĭ. Căcĭ de iubițĭ pre ceĭ 46
ce ve iubesc, ce plată vețĭ avé? aŭ nu fac și vameșiĭ aceașĭ?
Și de salutațĭ numaĭ pre frațiĭ vostri, ce faceți maĭ mult? aŭ 47
nu fac și vameșiĭ așa? Fițĭ decĭ perfecțĭ, precum Părintele 48
vostru cel din ceriurĭ este perfect.

Luațĭ aminte sî nu faceți milostenia vóstră înaintea ómenilor VI
spre a fi veḑuțĭ de dînșiĭ; alt-mintrelea nu vețĭ avé pla-
ta de la Părintele vostru cel din ceriurĭ. Decĭ când facĭ miloste- 2
nie, sî nu trâmbițezĭ înaintea ta, precum fac fățarnciĭ în sinagogĭ
și în ulițĭ, spre a fi lăudațĭ de ómenĭ. Adevĕr ḑic voue, 3
că 'șĭ iaŭ plata lor. Ear tu, când facĭ milostenie, sî nu scie
stânga ta ce face dréptă ta; Ca sî fie milostenia ta într'as- 4
cuns; și Părintele têŭ cel ce vede într'ascuns îțĭ va resplăti la
arătare.

Și când te rogĭ, nu fiĭ ca fățarniciĭ, căcĭ li place sî se ró- 5
ge stând în sinagogĭ și în unghiurile stradelor, ca sî fie vĕḑuțĭ
de ómenĭ. Adevĕr ḑic voue, că 'șĭ iaŭ plata lor. Ear tu când 6
te rogĭ, întră în camera ta, și închiḑind ușa ta, rógă-te Părin-
teluĭ têŭ cel într'ascuns; și Părintele têŭ cel ce vede într'ascuns
îțĭ va resplăti la arătare. Dar când ve rugați, nu bolborosițĭ 7

ca păgânii; căci ei gândesc, că vor fi audiţi pentru multa lor
8 vorbire. Deci nu ve asemenaţi lor, căci scie Părintele vostru de
9 ce aveţi trebuinţă maï 'nainte de a cere voï de la dinsul. Deci
aşa sî ve rugaţi voï. Părintele nostru, carele escï in ceriurï,
10 sânţéscă-se numele têŭ. Vie imperăţia ta. Fie voea ta, precum
11 in ceriŭ şi pe pămênt. Pânea nóstra cea de tóte ḑilele da-
12 ni-o astă-ḑi. Şi ni eartă datoriile nóstre, precum şi noï er-
13 tăm datornicilor nostri. Şi nu ne duce in ispită, ci ne scapă
de cel rêŭ. Căcï a ta este imperăţia şi puterea şi gloria in
14 etern. Amin. Căcï de veţi erta ómenilor greşelele lor, vi va
15 erta şi voue Părintele vostru cel eresc. Dar de nu veţi erta
ómenilor greşelele lor, nicï Părintele vostru nu vî va erta voue
greşelele vóstre.
16 Şi când postiţi, nu fiţi ca făçarnicii posomoriţi; căci ei dis-
figurézä feçele lor, ca sî se arete ómenilor că postesc. A-
17 devĕr ḑic voue, că-'şi iaŭ plata lor. Dar tu, când postescï,
18 unge'ţi capul têŭ şi spală façia ta; Ca sî nu te arăţi óme-
nilor că postescï, ci Părintelui têŭ celuï in ascuns; şi Părintele têu
cel ce vede intr'ascuns iţï va resplăti la arătare.
19 Nu vî adunaţï tesaure pe pămênt, unde molia şi rugina *le*
20 strică, şi unde furiï *le* sapă şi *le* fură. Ci vî adunaţï tesaure in
ceriŭ, unde nicï molia nicï rugina nu *le* strică, şi unde furii
21 nu *le* sapă nicï *le* fură. Căcï unde este tesaurul vostru, acolo va
22 fi şi ânima vóstră. Luminătorul corpuluï este ochiul; decï de
23 va fi ochiul têŭ curat, tot corpul têu va fi luminat. Dar de va fi o-
chiul têŭ rêŭ, tot corpul têŭ va fi intunecat. Decï dacă lumina care
este in tine este intunerec, intunerecul óre cât de mare va fi!
24 Nimene nu póte servi la doï domnï, căcï séŭ pre unul va
urî, şi pre altul va iubi; séŭ de unul se va alipi şi pre altul
va dispreţui. Nu puteţï servi luï Dumneḑeŭ şi luï Mamon.
25 Pentru acésta eŭ ḑic voue: Nu vę îngrijiţï de viéţa vóstră, ce
veţï mânca şi ce veţï bé; nicï de corpul vostru, cu ce ve veţi
îmbrăca. Aŭ nu viéţa este maï mare de cât hrana, şi corpul
26 decât haïna. Căutaţï la pasериle ceriuluï! căcï nicï sémănă
nicï seceră nicï adună in grânarie, şi Părintele vostru cel ceresc
27 le nutresce. Aŭ nu sunteţï maï mult decât acestea? Şi cine
din voï prin grija sa póte sî'şï adaogă un cot la statura sa.
28 Şi de haïnă ce ve îngrijiţï? Priviţï criniï câmpuluï cum cresc,
29 eï nu se ostenesc, nicï nu torc; Ear ḑic voue, că nicï Solomon in
30 tótă gloria sa nu s'a îmbrăcat ca unul dintr' acestia. Decï da-
că Dumneḑeŭ aşa îmbracă iérba câmpuluï, care este astă-ḑi,
şi mâne se aruncă in cuptor, aŭ nu cu mult maï vîrtos pre
31 voï, puçin-credincioşilor! Decï nu ve îngrijiţï, ḑicênd: Ce
vom mânca? séŭ ce vom bé? séŭ cu ce ne vom îmbrăca?
32 Căcï aceste tóte le caută păgânii, şi scie Parintele vostru cel

ceresc, că aveţĭ trebuinţă de tóte acestea. Ci căutaţĭ maĭ 33
întăiŭ împerăţia luĭ Dumneḑeŭ şi dreptatea luĭ; şi tóte a-
cestea se vor adauge voue. Drept aceea nu ve îngrijiţĭ de 34
ḑiua de mâne, căcĭ ḑiua de mâne se va îngriji de sine. Ajunge
ḑileĭ reutatea eĭ.

Nu judecaţĭ, ca sî nu fiţĭ judecaţĭ. Căcĭ cu judecata cu care VII
veţĭ judeca, veţĭ fi judecaţĭ; şi cu mĕsura cu care veţĭ mĕ-
sura, vi se va mĕsura şi voue. Şi pentru ce veḑĭ paiul ce 3
este in ochiul frateluĭ tĕŭ, ear bîrna care este in ochiul tĕŭ
nu-o bagĭ in sémă? Séŭ cum ḑicĭ frateluĭ tĕŭ: Lasă sî scotŭ 4
paiul din ochiul tĕŭ, şi éca bîrna este in ochiul tĕŭ. Făţar- 5
nice! scóte întăiŭ bîrna din ochiul tĕŭ, şi atuncĭ veĭ vedé sî
scoţĭ paiul din ochiul frateluĭ tĕŭ.

Nu daţĭ cele sânte cănilor, nicĭ aruncaţĭ mărgăritariĭ vostri 6
înaintea porcilor, ca nu cumva sî'ĭ calce cu piciórele lor, şi
întorcêndu-se sî ve sfăşie.

Cereţĭ, şi vi se va da; căutaţĭ, şi veţĭ afla; bateţĭ, şi vi se 7
va deschide. Căcĭ tot cel ce cere ia, şi cel ce caută află, şi 8
celuĭ ce bate i se va deschide. Séŭ care este omul dintre 9
voĭ, de la carele va cere fiiul luĭ pâne şi 'ĭ va da piatră? Séŭ 10
de va cere pesce 'ĭ va da şérpe? Decĭ dacă voĭ fiind reĭ, 11
sciţĭ sî daţĭ dărĭ bune copiilor vostri, cu cât maĭ mult Părin-
tele vostru cel din ceriurĭ va da cele bune celor ce cer de la dînsul.

Decĭ tóte câte voiţĭ sî vĭ facă ómeniĭ, faceţĭ şi voĭ lor ase- 12
menea; căcĭ acésta este legea şi profeţiĭ.

Întraţĭ prin pórta cea strîmtă; că largă *este* pórta şi lată 13
este calea ce duce spre perḑare; şi mulţĭ sunt ceĭ ce întră prin-
tr'însa; Înse strîmta *este* pórta, şi ângustă calea, carea duce 14
la viéţă, şi puçinĭ sûnt ceĭ ce o află.

Păḑiţi-ve de profeţiĭ ceĭ mincinoşĭ, carĭ vin la voĭ in vest- 15
minte de oĭ, dar pe din lăuntru sûnt lupĭ răpitorĭ. Din fruc- 16
tele lor îĭ veţĭ cunósce. Se culeg óre strugurĭ din spinĭ, séŭ
smochine din ciulinĭ? Ast-feliŭ tot arborele bun face fructe 17
bune, ear arborele putred face fructe rele. Nu póte arborele 18
bun sî facă fructe rele, nicĭ arborele putred sî facă fructe bu-
ne. Tot arborele care nu face fructe bune se tae, şi se arun- 19
că in foc. Aşa dar dupre fructul lor îĭ veţĭ cunósce. 20

Nu tot cel ce'mĭ ḑice: Dómne! Dómne! va întra in împerăţia 21
ceriurilor; ci acela ce face voia Părintelui meŭ carele este in ce-
riurĭ. Mulţĭ îmĭ vor ḑice in ḑiua aceea! Dómne! Dómne! nu am 22
profeţit in numele tĕŭ? şi nu am scos demonĭ in numele tĕŭ?
şi nu am făcut lucrurĭ minunate in numele tĕŭ? Şi atuncĭ li 23
voiŭ mărturisi: Nicĭ odată nu v'am cunoscut; depărtaţi-ve de
la mine, voĭ ceĭ ce lucraţĭ fără-de-legea!

Decĭ tot cel ce aude aceste cuvinte ale mele, şi le face, îl voiŭ 24

asemena bărbatuluĭ înțelept, care 'șĭ-a zidit casa sa pe pĭatră:
25 Și a ploat, și aŭ venit rîurile, și aŭ suflat vênturile, și aŭ lo-
vit in casa aceea, și nu a căḑut; căcĭ era intemeiată pe pĭatră.
26 Și tot cel ce aude aceste cuvinte ale mele, și nu le face, se va
asemena barbatuluĭ nebun, care 'șĭ-a zidit casa sa pe năsip.
27 Și a ploat, și aŭ venit rîurile, și aŭ suflat vênturile, și aŭ lo-
vit in casa aceea; și a căḑut, și mare era căderea eĭ.
28 Și s'a întêmplat, că după ce a finit Iisus aceste cuvinte
29 se mira mulțimea de invĕțătura luĭ; Căcĭ el iĭ înveța ca cel
ce are autoritate, ear nu ca Cărturariĭ.

CAP. VIII.

Iisus vindecă pre un lepros, pre servitorul unuĭ sutaș, pre sócra luĭ Petru, și doĭ demonisațĭ Gergheseni.

1 După ce *Iisus* s'a pogorît din munte, a urmat luĭ popor
mult.
2 Și éca un lepros a venit și se inchina luĭ, ḑicênd: Dómne!
3 dacă voĭescĭ, poțĭ sî me curățescĭ. Și tinḑênd Iisus mâna, s'a
atins de dinsul, ḑicênd: Voĭesc, fiĭ curățit. Și îndată s'a cu-
4 rățit lepra sa. Și a ḑis Iisus luĭ: Veḑĭ sî nu spuĭ nimenuĭ;
ci mergĭ de te arată preutuluĭ, și ofere darul, care 'l-a ordo-
nat Moise, întru mărturie lor.
5 Ear intrând Iisus in Capernaum, s'a apropiat de dînsul un
6 sutaș, rugându-'l, Și ḑicênd: Dómne! servitorul meŭ jace in
7 casă paralitic, cumplit chinuindu-se. Și a ḑis Iisus luĭ: Eŭ
8 voiŭ veni și 'l voiŭ vindeca. Și respunḑênd sutașul a ḑis:
Dómne! eŭ nu sûnt vrednic ca sî intri sub acoperemêntul meŭ,
9 ci ḑi numaĭ un cuvênt, și se va vindeca servitorul meŭ. Căcĭ
și eŭ sûnt om sub autoritate, avênd sub mine ostașĭ; și ḑic
acestuĭa: Du-te, și se duce; și altuĭa: Vino, și vine; și servito-
10 ruluĭ meŭ: Fă acésta, și face. Ear Iisus auḑind *acestea* s'a mi-
nunat, și a ḑis celor ce 'ĭ urmaŭ: Adevĕr ḑic voue, nicĭ in
11 Israel nu am aflat atâta credință. Și ḑic voue, că mulțĭ vor veni
de la răsărit și de la apus, și vor ședea cu Abraam și cu Isaac
12 și cu Iacob in imperăția ceriurilor. Dar fiiĭ împerățieĭ vor fi
aruncațĭ in întunerecul cel maĭ din afară; acolo va fi plângere
13 și schîrsnirea dinților. Și a ḑis Iisus sutașuluĭ: Du-te, și pre-
cum aĭ creḑut, facă-se ție. Și s'a vindecat servitorĭul luĭ în-
tr' acea oră.
14 Apoĭ viind Iisus in casa luĭ Petru a vĕḑut pre sócra luĭ
15 jăcênd și bolnavă de frigurĭ. Și s'a atins de mâna eĭ, și o aŭ
lăsat frigurile, și s'a sculat și servĭa lor.
16 Ear făcêndu-se séră aŭ adus la dênsul pre mulțĭ demoni-
sațĭ, și a scos spiritele cu un cuvênt și a vindecat pre toțĭ bol-

navil; Ca sî se împlinéscă ceea ce s'a ḑis prin profetul Isaia, 17
carele ḑice: Acesta a luat neputinţile nóstre, şi a purtat bó-
lele *nóstre.*
Şi vĕḑênd Iisus mult popor împrejurul seŭ a ordonat sî 18
tréca de ceea parte. Atuncĭ s'a apropiat un Cárturar şi a 19
ḑis luĭ: Învĕţătorule! voiŭ urma ţie orĭ unde veĭ merge. Dar
Iisus a ḑis luĭ: Vulpile aŭ vizuniĭ, şi paserile ceriuluĭ cuiburĭ; 20
dar fiiul omuluĭ nu are unde sî'şĭ plece capul.
Ear altul din discipuliĭ seĭ a ḑis luĭ: Dómne! dă-'mĭ voe 21
maĭ întâiŭ sî me duc sî înmormêntez pre părintele meŭ. Dar 22
Iisus a ḑis luĭ: Urméză mie, şi lasă morţiĭ sî'şĭ înmormênte pre
morţiĭ lor.
Şi intrând in corabie, aŭ urmat luĭ discipuliĭ seĭ; Şi éca 23
s'a rădicat un vifor mare pe mare, încât se acoperea cora- 24
bia de valurĭ, ear el dormia. Şi viind discipuliĭ luĭ 'l-aŭ dis- 25
ceptat, ḑicênduĭ-'ĭ: Dómne! mântuesce-ne, *căcĭ* perim. Şi 26
li-a ḑis: Pentru ce sûnteţĭ fricoşĭ, puçin-credincioşilor! Atuncĭ
sculându-se a certat vênturile şi marea, şi s'a făcut linisce mare.
Ear ómeniĭ se miraŭ, ḑicênd: Ce fel de om este acesta! că şi 27
vênturile şi marea 'l ascultă.
Când a ajuns de ceea parte in latura Gherghesenilor, 28
'l-aŭ întimpinat doĭ demonisaţĭ eşind din morminte, fórte cum-
pliţĭ, încât nimenea nu putea sî tréca pe cale aceea. Şi éca 29
aŭ strigat, ḑicênd: Ce avem noĭ cu tine, Iisuse! Fiiul luĭ Dum-
neḑeŭ? Aĭ venit aicĭ sî ne chinuescĭ maĭ 'nainte de timp?
Şi era departe de dînşiĭ o turmă de porcĭ mulţĭ păscênd. 30
Ear demoniĭ îl rugaŭ, ḑicênd: De ne scoţĭ, dă-'nĭ voe sî ne du- 31
cem in turma de porcĭ. Atuncĭ a ḑis lor: Duceţi-ve. Ear eĭ 32
eşind, s'aŭ dus în turma de porcĭ; şi éca tótă turma de porcĭ
s'a precipitat in mare, şi a murit in ape. Ear păstoriĭ aŭ fu- 33
git, 'şi viind in oraş aŭ spus tóte, şi cele despre demonisaţĭ.
Şi éca tot oraşul a eşit intru întimpinarea luĭ Iisus; şi vĕḑên- 34
du'l l'aŭ rugat, ca sî tréca din laturea lor.

CAP. IX.

Iisus vindecă maĭ multe bóle, înviéză pre fiia luĭ Iair.

Ear *Iisus* intrând in corabie a trecut, şi a venit in oraşul 1
seŭ. Şi éca aŭ adus la dînsul pre un paralitic, carele jăcea 2
in pat; şi vĕḑênd Iisus credinţa lor a ḑis paraliticuluĭ: Îndrăz-
nesce, fiiule! értă-ţi-se pecatele tale! Şi éca uniĭ din Cărtu-
rarĭ aŭ ḑis in sine: Acesta blasfemă! Dar Iisus cunoscênd 3 4
gândurile lor a ḑis: Pentru ce gândiţĭ rele în ânimele vóstre?
Căcĭ ce este maĭ lesne—a ḑice: Ertă-'ţi-se pecatele tale, séŭ a 5
ḑice: Scólă-te şi âmblă? Ci ca sî sciţĭ că Fiiul omuluĭ are 6
putere pe pămênt a erta pecatele, (atuncĭ a ḑis paraliticuluĭ);

7 Scólă-te, rădică-'ţĭ patul têŭ, şi du-te la casa ta. Şi sculân-
8 du-se s'a dus la casa sa. Ear mulţimea vĕḑênd *acésta* se mi-
ra, şi glorifica pre Dumneḑeŭ, carele a dat o putere ca acésta
ómenilor.
9 Şi trecênd Iisus de acolo a vĕḑut pre un om ce se numea
Matheiŭ şeḑênd la vamă, şi a ḑis luĭ: Urméză 'mĭ. Şi sculân-
10 du-se 'ĭ-a urmat. Şi s'a întêmplat, când el şedea la mésă in
casă, éca mulţĭ vameşĭ şi pĕcătoşĭ aŭ venit şi aŭ şeḑut cu
11 el şi cu discipuliĭ seĭ. Dar vĕḑênd *acésta* Fariseiĭ aŭ ḑis
discipulilor luĭ: Pentru ce Învĕţătorul vostru mânâncă cu va-
12 meşĭ şi cu pĕcătoşĭ? Ear Iisus auḑind *acésta* lĭ-a ḑis: Nu aŭ
13 trebuinţă de medic ceĭ sănătoşĭ, ci ceĭ bolnavĭ. Mergeţĭ dar
de învĕţaţĭ ce însemnéză acésta: Milă voesc, ear nu sacrificie;
căcĭ nu am venit sĭ chiăm la pocăinţă pre ceĭ drepţĭ, ci pre ceĭ
păcătoşĭ. !
14 Atuncĭ aŭ venit la dînsul discipuliĭ luĭ Ioan, ḑicênd: Pen-
tru ce noĭ şi Fariseiĭ postim mult, dar discipuliĭ têĭ nu pos-
15 tesc? Şi Iisus lĭ-a ḑis: Aŭ dóră pot nuntaşiĭ sĭ postéscă pe
cât timp mirele este cu dînşiĭ? înse vor veni ḑile când se va
16 lua mirele de la dînşiĭ, şi atuncĭ vor posti. Nimene nu pune o
petecă de pânsă nouă la un vestmênt vechiŭ; căcĭ petecul tra-
17 ge din vestmênt, şi ruptura se face maĭ rea. Nicĭ nu pun vin
noŭ in foĭ vechĭ; altmintrelea, se sparg foiĭ, şi vinul se vérsă,
şi foiĭ se perd; ci pun vin noŭ in foĭ noĭ, şi amêndoue se
conservă.
18 Pre când el vorbia *acestea* cătră dînşiĭ, éca óre-care dregă-
tor a venit şi i s'a închinat, ḑicênd: Fiĭca mea a murit de cu-
rênd; vino dar, şi pune mâna ta preste dînsa, şi va învia.
19 Şi sculându-se Iisus, 'ĭ-a urmat cu discipuliĭ seĭ.
20 Şi éca o femee, avênd curgerea sângeluĭ de doĭ-spre-ḑece
21 anĭ, viind din-apoĭ s'a atins de póla vestmêntuluĭ seŭ; Căcĭ
ḑicea in sine: Numaĭ de me voiŭ atinge de vestmêntul luĭ, me
22 voiŭ mântui. Dar Iisus întorcêndu-se, şi vĕḑêndu-o, 'ĭ-a ḑis:
Îndrăznesce, fiĭcă! credinţa ta te-a mântuit; şi s'a vindecat fe-
meea din acea oră.
23 Şi viind Iisus in casa dregătoruluĭ şi vĕḑênd fluerătoriĭ şi
24 mulţimea gălcevind, Lĭ-a ḑis: Plecaţĭ, copila nu a murit, ci
25 dórme. Şi-'şĭ rîdeaŭ de dînsul. Ear când s'a scos afară mul-
ţimea, a întrat şi a apucat-o de mână, şi s'a rădicat copila.
26 Şi s'a respândit vestea despre acésta preste tot pămêntul acela.
27 Şi trecênd Iisus de acolo, aŭ urmat luĭ doĭ orbĭ, strigând
28 şi ḑicênd: Fiĭul luĭ David! miluesce-ne. Ear după ce a venit
in casă, s'a apropiat cătră dînsul orbiĭ, şi lĭ-a ḑis Iisus: Cre-
29 deţĭ că pot sĭ fac eŭ acésta? Eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Da, Dómne! Atuncĭ
s'a atins de ochiĭ lor, ḑicênd; Dupre credinţa vóstră facă-se

voue. Și s'aŭ dischis ochiĭ lor; și a ordonat lor, ḑicênd: 30
Vedeţĭ nimene sî nu scie. Ear eĭ eșind aŭ respândit fama 31
luĭ in tot pămêntul acela.
Și eșind eĭ, éca aŭ adus la dînsul pre un om surdo-mut 32
demonisat. Și după ce s'a scos demonul, mutul a vorbit; 33
și s'a mirat mulţimea, ḑicênd: Nicĭ odată nu s'a vêḑut aseme-
ne in Israel. Ear Fariseiĭ ḑiceaŭ: El scóte pre demonĭ prin 34
domnul demonilor.
Și străbatea Iisus tóte orașele și satele, învețând in sina- 35
gogile lor și predicând evangelia împĕrăţieĭ, și vindecând orĭ-
ce bólă și orĭ-ce neputinţă in popor. Ear vêḑênd el mulţimea, i s'a 36
făcut milă de dînșiĭ; pentru că eraŭ lângeḑiţĭ și împrăsciaţĭ ca oile
ce nu aŭ păstor. Atuncĭ a ḑis discipulilor luĭ: Secerișul este 37
mult, dar lucrătoriĭ *sûnt* pucinĭ. Decĭ rugaţĭ pre Domnul se- 38
cerișuluĭ, ca sî scótă lucratorĭ la secerișul seŭ.

CAP. X, XI.

Numele celor doĭ-spre-ḑece Apostolĭ; Iisus îĭ trimite, îĭ învĕţă și îĭ mângăe in privinţa persecuţiunilor, ce vor se sufere.

Și chiămând *Iisus* pre ceĭ doĭ-spre-ḑece discipulĭ aĭ seĭ, 1
li-a dat putere *asupra* spiritelor necurate, ca sî le scó-
tă, și sî vindece orĭ-ce bólă și orĭ-ce neputinţă.
Ear numele celor doĭ-spre-ḑece apostolĭ sûnt acestea: Cel 2
d'întâiŭ Simon ce se ḑice Petru, și Andreiŭ, fratele luĭ; Iacob al
luĭ Zebedeiŭ, și Ioan, fratele luĭ; Filip și Bartolomeiŭ; Tho- 3
ma și Matheiŭ vameșul; Iacob al luĭ Alfeŭ, și Lebbi ce s'a su-
pranumit Thaddeiŭ; Simon Cananitul, și Iuda Iscariot, ca- 4
rele 'l-a și trădat.
Pre aceștĭ doĭ-spre-ḑece 'ĭ-a trimis Iisus, și li-a ordonat, ḑi- 5
cênd: Sî nu mergeţĭ pe calea păgânilor, și sî nu întraţĭ in
vre-un oraș Samaritén; Ci maĭ bine mergeţĭ la oile cele per- 6
dute ale caseĭ luĭ Israel. Și mergênd predicaţĭ, ḑicênd: S'a 7
apropiat împĕrăţia ceriurilor. Vindecaţĭ pre bolnavĭ, curăţiţĭ 8
pre leproșĭ, înviéţĭ pre morţĭ, scóteţĭ pre demonĭ; in dar aţĭ
luat, in dar daţĭ. Nu căscigaţĭ aur, nicĭ argint, nicĭ aramă 9
pentru cingĕtorile vóstre; Nicĭ traistă in cale, nicĭ doue vest- 10
minte, nicĭ încălţăminte, nicĭ toég; căcĭ vrednic este lucrăto-
rul de hrana sa.
Și orĭ in care oraș séŭ sat veţĭ întra, cercetaţĭ cine într'- 11
însul este vrednic, și acolo sî petreceţĭ până când veţĭ eși. Și 12
când veţĭ întra in casă, salutaţi-o. Și de va fi casa aceea 13
vrednică, pacea vóstră sî vină preste dînsa; dar de nu va fi
vrednică, pacea vóstră sî se întórcă la voĭ. Și orĭ cine nu ve 14
va priimi, nicĭ vĭ va asculta cuvintele vóstre, eșind din casă séŭ
din orașul acela scuturaţĭ pulberea de pe picĭórele vóstre. A- 15

devĕr ḑic voue; *că* va fi maĭ de suferit pămêntuluĭ Sodomeĭ
şi al Gomorreĭ in ḑina judecăţiĭ de căt oraşuluĭ aceluia.
16 Eca eŭ vĕ trimit ca oĭ in meḑlocul lupilor; decĭ fiţĭ înţelepţi
17 ca şerpiĭ şi inocenţĭ ca porumbiĭ. Dar feriţi-vĕ de ómenĭ;
căcĭ vĕ vor trăda la tribunale, şi vĕ vor biciuĭ in sinagogile lor;
18 Şi veţi fi duşi inaintea guvernătorilor şi regilor pentru mine intru
19 mărturie lor şi păgânilor. Dar când ve vor trăda, nu ve îngrijiţi
cum séŭ ce sî vorbiţi; căcĭ vi se va da intr' acea óră ce sî
20 vorbiţi; Cacĭ nu voĭ sûnteţi ceĭ ce vorbiţi, ci Spiritul Părintelui
21 vostru, care vorbesce in voĭ; Şi va trăda frate pre frate la
mórte, şi părinte pre fiiŭ; şi se vor rescula copiiĭ in contra pă-
22 rinţilor şi 'ĭ vor omorî; Şi veţi fi uriţĭ de toţĭ pentru nume-
le meŭ; ear cel ce va răbda până in finit acela se va mântui.
23 Şi când ve vor alunga din vre un oraş, fugiţĭ în altul; căcĭ
adevĕr ḑic voue, *că* nu veţi fi trecut oraşele luĭ Israel, pâ-
24 nă ce va veni Fiiul omuluĭ. Nu este discipul maĭ presus de
25 învĕţător, nicĭ serv maĭ pre sus de stăpânul seŭ. Ajunge
discipulului sî devină ca învĕţătorul seŭ, şi servitoruluĭ ca stă-
pânul seŭ. Dacă pre stăpânul caseĭ 'l-aŭ numit Beelzebul, cu
26 căt maĭ mult pre casniciĭ seĭ. Decĭ nu ve temeţĭ de dînşiĭ;
căcĭ nimic nu este acoperit, care sî nu se discopere, nicĭ as-
27 cuns, care sî nu se cunóscă. Ceea ce vî ḑic in întunerec,
spuneţĭ-*o* la lumină; şi ceea ce auḑiţĭ la urechie predicaţĭ de
28 pe case. Şi nu ve temeţĭ de ceĭ ce ucid corpul, dar sufle-
tul nu pot sî'l ucidă; ci temeţi-ve maĭ bine de cel ce póte sî
29 pérḑă şi sufletul şi corpul in gheenna. Aŭ dóră nu se vênd
doue vrăbiĭ pentru un ban, şi nicĭ una dintr'însele nu cade pe
30 pămênt fără *voea* Părinteluĭ vostru. Ear căt pentru voĭ şi periĭ
31 capuluĭ vĕ sûnt toţĭ numeraţĭ. Pentru aceea nu ve temeţĭ;
32 căcĭ voĭ sûnteţĭ de maĭ mult preţ de căt multe vrăbiĭ. Decĭ
tot cel ce me va mărturisi înaintea ómenilor, şi eŭ voiŭ măr-
turisi pentru dînsul înaintea Părinteluĭ meŭ care este in ceriurĭ.
33 Ear cel ce se va lepăda de mine înaintea ómenilor, me voiŭ
lepăda şi eŭ de dînsul înaintea Părinteluĭ meŭ care este in
ceriurĭ
34 Nu gândiţĭ că am venit sî aduc pace pe pămênt; nu am ve-
35 nit sî aduc pace, ci sabie. Căcĭ am venit sî disbin pre om
de părintele seŭ, şi pre fiĭcă de mama sa, şi pre noră de só-
36 37 cra sa. Şi inimiciĭ omuluĭ *vor fi* casniciĭ luĭ. Cel ce iubes-
ce pre părinte séŭ pre mamă maĭ mult de căt pre mine nu
este vrednic de mine; şi cel ce iubesce pre fiiŭ séŭ fiĭcă maĭ
38 mult de căt pre mine nu este vrednic de mine. Şi cel ce nu
iea crucea sa, şi nu urméză după mine nu este vrednic de mi-
39 ne. Cel ce 'şi-a aflat viéţa sa o va perde; şi cel ce 'şi-a per-
40 dut viéţa sa pentru mine o va afla. Cel ce ve primesce, me

primesce pre mine; şi cel ce me primesce, primesce pre cel
ce m'a trimis pre mine. Cel ce primesce profet in nume de 41
profet va primi plata profetuluĭ; şi cel ce primesce pre un
drept in nume de drept va primi plata dreptuluĭ. Şi cel ce 42
va adăpa pre unul dintr'acestĭ micĭ numaĭ cu un pahar de *apă*
rece in nume de discipul, adevĕr ḑic voue, *că* nu'şĭ va perde
plata sa.
Şi s'a întêmplat, când a finit Iisus de ordonat celor doĭ-spre- XI
ḑece discipulĭ aĭ seĭ, a trecut de acolo, ca sî invețe şi sî
predice in oraşele lor.
Ear Ioan auḑind in inchisóre de faptele luĭ Iisus, a trimis 2
pre doĭ din discipuliĭ seĭ, Şi 'ĭ-a ḑis: Tu escĭ cel ce vine, 3
séŭ sî asceptăm pre altul? Respunḑênd Iisus lĭ-a ḑis: Du- 4
ceți-ve şi spunețĭ luĭ Ioan cele ce auḑițĭ şi vedețĭ: Orbĭ vĕd, 5
şi schiopĭ ămblă, leproşĭ se curățesc, surḑĭ aud, morțĭ inviéză,
şi seracilor se predică evangelia; Şi fericit este cel ce nu se 6
va scandalisa despre mine.
După ce s'aŭ dus aceia, a început Iisus a vorbi cătră mul- 7
țime despre Ioan: Ce ațĭ eşit in pustie sî vedețĭ? Aŭ trestie
clătită de vênt? Dar ce ațĭ eşit sî vedețĭ? Om îmbrăcat 8
in vestminte moĭ? éca ceĭ ce pórtă *vestminte* moĭ sûnt in ca-
sele regilor. Dar ce ațĭ eşit sî vedețĭ? Profet? Da, ḑic voue, 9
şi maĭ mult de cât profet. Căcĭ acesta este cel despre care 10
este scris: Eca eŭ trimit pre ângerul meŭ înaintea feçeĭ tale,
carele va prepara calea ta înaintea ta. Adevĕr ḑic voue, 11
că intre ceĭ născuțĭ din femeĭ nu s'a rădicat maĭ mare de cât
Ioan Botezătorul; înse cel maĭ mic in împerăția ceriurilor este
maĭ mare de cât dînsul. Şi din ḑilele luĭ Ioan Botezătoruluĭ 12
până acum împerăția ceriurilor se silesce, şi silitoriĭ o ră-
pesc. Căcĭ toțĭ profețiĭ şi legea aŭ profeţit până la Ioan. 13
Şi de voițĭ sî primițĭ, acesta este Ilie cel ce are sî vie. 14
Cel ce are urechĭ de auḑit, auḑă! Dar cu cine voiŭ asemĕ- 15 16
na acésta generațiune? Asemenea este copiilor celor ce şed in
piéță, şi strigă cătră socĭĭ lor, Şi ḑic: V'am fluerat, şi nu ațĭ 17
danțat; v'am cântat de jale, şi nu ațĭ plâns. Căcĭ Ioan a ve- 18
nit nicĭ mâncând nicĭ bênd, şi eĭ ḑic: Are demon. A venit 19
Fiiul omuluĭ mâncând şi bênd, şi eĭ ḑic: Éca om mâncător
şi bĕutor de vin, amic al vameşilor şi al pĕcătoşilor. Înse în-
țelepciunea s'a justificat de cătră fiiĭ seĭ.
Atuncĭ a început Iisus a mustra oraşele in cari se făcuse 20
cele maĭ multe minunĭ ale sale, pentru-că nu s'aŭ pocăit:
Vaĭ ție, Chorazine! vaĭ ție, Bethsaido! căcĭ de s'ar fi făcut in 21
Tir şi in Sidon minunile cari s'aŭ făcut între voĭ, de demult s'ar
fi pocăit in sac şi in cenuşă. Înse eŭ vĕ ḑic, că va fi Tiruluĭ 22
şi Sidonuluĭ maĭ de suferit in ḑiua judecățiĭ de cât voue. Şi 23

tu, Capernaume! carele te-aĭ înălţat până la ceriŭ te veĭ pogorî
până la ĭad; căcĭ de s'ar fi făcut in Sodoma minunile ce s'aŭ
24 făcut întru tine, ar fi remas până in ḑiua de astă-ḑĭ. Înse eŭ
vĕ ḑic, că pămêntuluĭ Sodomeĭ va fi maĭ de suferit in ḑiua ju-
decăţiĭ de cât ţie.
25 În acel timp Iisus luând cuvênt a ḑis: Mulţumesc ţie, Pă-
rinte! Dómne al ceriuluĭ şi al pămêntuluĭ, că aĭ ascuns acestea
26 de ceĭ inţelepţĭ şi priceputĭ, şi le-aĭ discoperit pruncilor. Da,
27 Părinte! aşa a fost bună-voinţă înaintea ta. Tóte 'mĭ sûnt
trădate de la Părintele meŭ; şi nimenea nu cunósce pre Fiĭul
de cât numaĭ Părintele, şi nimenea nu cunósce pre Părintele
de cât numaĭ Fiĭul, şi *acela* căruĭa voesce Fiĭul sĭ 'ĭ discopere.
28 Veniţĭ cătră mine, toţĭ voĭ ceĭ osteniţĭ şi însărcinaţĭ, şi eŭ vĕ
29 voiŭ da repaus. Luaţĭ jugul meŭ preste voĭ, şi ve învĕţaţĭ de
la mine, căcĭ sûnt blând şi umil cu ânima, şi veţĭ afla repaus
30 pentru sufletele vóstre. Căcĭ jugul meŭ este bun, şi sarcina
mea *este* uşóră.

CAP. XII.

Despre Sămbătă. Vindecarea unuĭ demonisat. Pĕcatul contra Sântuluĭ Spirit.

1 In timpul acela s'a dus Iisus sămbăta prin ogóre; ear disci-
pulĭĭ luĭ aŭ flămânḑit, şi aŭ început a smulge spice şi a
2 *le* mânca. Dar Fariseiĭ vĕḑênd *acésta* 'ĭ-a ḑis: Éca disci-
3 pulĭĭ teĭ fac aceea ce nu se cade a face sămbăta. Dar el
lĭ-a ḑis: Nu aţĭ cetit ce a făcut David, când a flămânḑit el şi
4 ceĭ ce eraŭ cu dînsul? Cum a întrat in casa luĭ Dumneḑeŭ,
şi a mâncat pănile puneriĭ înainte, cari nu se cuvinea luĭ sĭ
le mânânce nicĭ celor ce eraŭ cu dînsul, ci numaĭ preuţilor?
5 Séŭ nu aţĭ cetit in lege cum că sămbăta preuţiĭ in templu cal-
6 că sămbăta, şi sûnt nevinovaţĭ. Dar eŭ vĭ ḑic, că aicĭ este
7 ceva maĭ mare de cât templul. Ear de aţĭ fi sciut ce însem-
néză *acésta*: Milă voesc şi nu sacrificie, nu aţĭ fi condemnat pre
8 ceĭ inocenţĭ. Căcĭ fiĭul omuluĭ este Domn şi al sămbeteĭ.
9 10 Şi trecênd de acolo a venit in sinagoga lor. Şi éca un
om *era acolo*, carele avea mâna uscată. Şi eĭ 'l-aŭ întrebat, ḑi-
cênd: Se cuvine óre a vindeca sămbăta? ca sĭ'l pótă acusa.
11 Dar el lĭ-a ḑis: Ce om va fi între voĭ, carele ar avé o oac, şi
dacă ar cădé acésta sămbăta in grópă, nu ar apuca-o şi scó-
12 te-*o*? Dar cu cât maĭ mult este un om de cât o oae? Decĭ se
13 cuvine a face bine sămbăta. Atuncĭ a ḑis omuluĭ: Intinde mâ-
na ta; şi el *o*-a întins; şi a devenit sânătósă ca şi cea-l-altă.
14 Apoĭ Fariseiĭ eşind afară aŭ ţinut consiliŭ contra luĭ, ca sĭ'l
pérḑă.

Dar Iisus sciind *acésta* s'a dus de acolo: şi 'ĭ-a urmat 15
mulţime mare, şi el 'ĭ-a vindecat pre toţĭ. Şi a ordonat lor, 16
ca sî nu'l facă cunoscut; Ca sî se împlinéscă ceea ce s'a ḑis 17
prin profetul Isaia, ce ḑice: Écă servul meŭ, pre care am a- 18
les; iubitul meŭ, in care sufletul meŭ a bine-voit; eŭ voiŭ pu-
ne spiritul meŭ preste dînsul, şi el va anunţa judecată naţiu-
nilor. El nu va certa, nicĭ va striga, nicĭ va auḑi cineva vo- 19
cea luĭ in uliţĭ. Trestie sdrobită nu va frânge, şi muc fumegând 20
nu va stânge, până când nu va scóte judecată spre biruinţă.
Şi in numele luĭ vor spera naţiunile. 21
Atuncĭ aŭ adus la dînsul pre un demonisat orb şi mut; şi 22
el 'l-a vindecat, în căt orbul şi mutul vorbĭa şi vedea. Şi se 23
mira tótă mulţimea, şi ḑicea: Nu cum-va acesta este Fiĭul luĭ
David? Dar Fariseiĭ auḑind ḑiceaŭ: Acesta nu scóte de- 24
monĭ decât numaĭ prin Beelzebul, domnul demonilor. Înse 25
Iisus cunoscênd gândurile lor lĭ-a ḑis: Tótă împerăţia ce se
disbină între sine se pustiesce, şi tot oraşul séŭ casă ce se
disbină între sine nu va sta. Şi dacă Satana scóte pre Sata- 26
na, s'a disbinat între sine; decĭ cum va sta împerăţia luĭ. Şi 27
dacă eŭ scot demonĭ prin Beelzebul, prin cine-'ĭ scot fiiĭ vo-
stri? pentru acésta eĭ vî vor fi judicătorĭ. Dar dacă eŭ scot 28
demonĭ prin Spiritul luĭ Dumneḑeŭ, éca a ajuns la voĭ împe-
răţia luĭ Dumneḑeŭ. Séŭ cum póte cineva sî între in casa 29
celuĭ tare, şi sî prăde vasele luĭ, de nu va lega întăiŭ pre cel
tare? şi atuncĭ va prăda casa luĭ. Cel ce nu este cu mine 30
este contra mea, şi cel ce nu adună cu mine răsipesce. Pen- 31
tru acésta vî ḑic: Tot pĕcatul şi blasfema se va erta ómenilor;
dar blasfema *contra* Spirituluĭ *Sânt* nu se va erta ómenilor.
Şi orĭ-carele va ḑice un cuvênt contra Fiĭuluĭ omuluĭ, se va 32
erta luĭ; dar cel ce vorbesce in contra Spirituluĭ Sânt, nu-i
se va erta, nicĭ in seculul de acum, nicĭ in cel ce va sî fie.
Orĭ faceţĭ arborele bun, şi fructul luĭ *va fi* bun; orĭ faceţĭ arbo- 33
rele putred, şi fructul luĭ *va fi* putred; căcĭ din fruct se cunósce
arborele. Puĭ de viperă! cum puteţĭ vorbi cele bune, fiind 34
inşive reĭ? căcĭ din abundanţă ânimeĭ vorbesce gura. Omul 35
cel bun scóte cele bune din tesaurul cel bun al ânimeĭ; ear
omul cel rêŭ din tesaurul cel rêŭ scóte cele rele. Decĭ vî 36
ḑic, că pentru tot cuvêntul deşert care vor vorbi ómeniĭ, vor da
sémă de dînsul in ḑiua judecăţiĭ. Căcĭ din cuvintele tale te 37
veĭ justifica, şi din cuvintele tale te veĭ condemna.
Atuncĭ 'ĭ-aŭ respuns uniĭ din Cărturarĭ şi din Fariseĭ, ḑi- 38
cênd: Învĕţătorule, voim sî vedem semn de la tine. Ear el 39
respunḑênd lĭ-a ḑis: Generaţiunea rea şi adulteră caută semn,
dar *alt* semn nu-'i se va da decăt numaĭ semnul profetuluĭ
Iona. Căcĭ precum Iona a fost treĭ ḑile şi treĭ nopţĭ in pân- 40

tecele chituluĭ, aşa va fi Fiĭul omuluĭ treĭ ḑile şi treĭ nopţĭ in
41 sinul pămêntuluĭ. Bărbaţĭ din Nineve se vor scula la judecată
cu generaţiunea acésta, şi o vor condemna; căcĭ eĭ s'aŭ pocăit
la predicarea luĭ Iona; şi éca aicĭ maĭ mult de căt Iona.
42 Regina de la méḑă-ḑi se va scula la judecată cu generaţiunea
acésta, şi o va condemna; căcĭ ea a venit de la marginile pă-
mêntuluĭ sî auḑĕ înţelepcĭunea luĭ Solomon; şi éca aicĭ maĭ
mult de căt Solomon.
43 Când spiritul cel necurat a eşit din om, ămblă prin locurĭ
44 secĭ, căutând repaus, şi nu află. Atuncĭ ḑice: Me voiŭ întór-
ce in casa mea, de unde am eşit; şi viind, *o* află deşértă, mă-
45 turată şi înfrumseţată. Atuncĭ se duce şi ia cu sine alte şépte
spirite maĭ rele decăt sine, şi intrând locuesc acolo, şi se
fac cele de pe urmă ale omuluĭ aceluĭa maĭ rele decăt cele
d'intăiŭ. Ast-feliŭ va fi şi cu acéstă rea generaţiune.
46 Încă vorbind el poporuluĭ, éca mama luĭ şi fraţiĭ luĭ staŭ
47 afară, căutând sî vorbéscă cu dînsul. Atuncĭ óre-care 'ĭ-a
ḑis: Éca mama ta şi fraţiĭ têĭ staŭ afară, căutând sî vorbés-
48 că cu tine. Dar el respunḑênd a ḑis celuĭ ce 'ĭ-a-spus:
49 Cine este mama mea, şi carĭ sûnt fraţiĭ meĭ? Şi tinḑêndu-şĭ
mâna sa spre discipuliĭ seĭ a ḑis: Eca mama mea şi fraţiĭ
50 meĭ! Căcĭ orĭ-cine va face voea Părinteluĭ meŭ celuĭ din cerĭurĭ,
acela îmĭ este frate şi soră şi mamă.

CAP. XIII.

Parabolele despre semănător, aluat, grăuntele de muştar şi altele. Iisus dispreţiuit in patria sa.

1 2 In acea ḑi Iisus eşind din casă şedea lângă mare. Şi s'a
adunat la dînsul o mulţime mare, in căt el a intrat in co-
3 rabie şi a şeḑut *acolo*, şi tótă mulţimea sta pe ţerm. Şi lĭ-a
vorbit multe in parabole, ḑicênd:
4 Éca a eşit semănătorul sî sémene; Şi precând semăna,
unele aŭ căḑut lângă cale, şi aŭ venit paserile şi le-aŭ mân-
5 cat. Ear altele aŭ căḑut pe locurĭ petróse, unde nu aveaŭ pă-
mênt mult, şi îndată aŭ răsărit, pentru-că nu aveaŭ pămênt
6 adânc. Dar când a resărit sórele, s'aŭ pălit; şi pentru-că
7 nu aveaŭ rădicină, s'aŭ uscat. Ear altele aŭ căḑut in spinĭ,
8 şi aŭ crescut spiniĭ şi le-aŭ înecat. Dar altele aŭ căḑut
pe pămênt bun, şi aŭ făcut fruct; unele o sută, ear altele şese-
9 ḑecĭ, ear altele treĭ-ḑecĭ. Cel ce are urechĭ de auḑit, audă.
10 Şi apropiindu-se discipuliĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Pentru ce lĭ vorbescĭ in
11 parabole? Ear el respunḑind lĭ-a ḑis: Pentru că voue s'a dat
a sci misteriele împĕrăţiĭ cerĭurilor, dar acelora nu s'a dat.
12 Căcĭ cel ce are 'ĭ se va da, şi-'ĭ va prisosi; dar cel ce nu are,
13 şi ceea ce are se va lua de la dînsul. De aceea lĭ vorbesc

in parabole, pentru că vĕḑênd nu vĕd, şi auḑind nu aud, nicĭ
nu inţeleg. Aşa se împlinesce cu dînşiĭ profeţia luĭ Isaia, ce 14
ḑice: Cu auḑul veţĭ auḑi, dar nu veţĭ inţelege; şi vĕḑênd veţĭ
vedé, dar nu veţĭ precepe. Căcĭ ânima poporuluĭ acestuĭa 15
s'a îngroşat, şi urechiele *lor* sûnt grele la auḑ, şi ochiĭ lor şĭ-aŭ
inchis; ca nu cum-va si véḑă cu ochiĭ, şi si auḑă cu urechile,
şi si inţelégă cu ânima, şi sî se întórcă, şi eŭ sî'ĭ vindec.
Înse fericiţĭ *sûnt* ochiĭ vostri, că vĕd; şi urechiele vóstre că aud. 16
Căcĭ adevĕr ḑic voue, că mulţĭ profeţĭ şi drepţĭ aŭ dorit sî 17
véḑă cele ce vedeţĭ voĭ, şi nu aŭ vĕḑut; şi sî auḑă cele ce au-
ḑiţĭ voĭ, şi nu aŭ auḑit.
Decĭ ascultaţĭ voĭ parabola semănatoruluĭ. De aude cine- 18 19
va cuvêntul împerăţiĭ şi nu'*l* înţelege, atuncĭ vine cel rêŭ şi
răpesce ceea ce este semănat în ânima luĭ. Acésta este cea
semănată lângă cale. Ear cea semănată pe locurĭ petróse, a- 20
cesta este cel ce aude cuvêntul, şi îndată 'l primesce cu bu-
curie; Înse nu are rădicină in sine, ci este numaĭ până la un 21
timp; ear când se face strîmtorare séŭ persecuţiune pentru cuvênt,
îndată se scandaliséză. Ear cea semănată între spinĭ, acesta este 22
cel ce aude cuvêntul; dar grija lumeĭ acesteĭa şi amăgirea bo-
găţieĭ inécă cuvêntul, şi se face nefructifer. Ear cea semă- 23
nată în pămênt bun, acesta este cel ce aude cuvêntul şi'*l* înţe-
lege; care şi face fruct, şi produce unul o sută, altul şese-ḑecĭ,
şi altul treĭ-ḑecĭ.
Altă parabolă lĭ-a propus, ḑicênd: 24
Împerăţia ceriurilor este asemenea omuluĭ care a semănat
semênţă bună in ţérina sa; Ear pre când dormĭaŭ ómeniĭ, a ve- 25
nit inimicul, şi a semănat neghine prin grâŭ, şi s'a dus. Dar 26
când a crescut iérba şi a făcut fruct, atuncĭ s'aŭ arătat şi ne-
ghinele. Atuncĭ aŭ venit servitoriĭ stăpânuluĭ caseĭ, şi 'ĭ-aŭ 27
ḑis: Dómne, nu aĭ semănat semênţă bună in ţérina ta? deci de
unde óre neghine? El lĭ-a ḑis: Un inimic a făcut acésta. Ser- 28
vitoriĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Voĭescĭ dar sî mergem şi sî le plivim? Dar 29
el a ḑis: Nu; ca nu cum-va plivind neghinele sî smulgeţĭ şi
grâul împreună cu dînsele. Lăsaţĭ pre amêndoue sî créscă 30
împreună până la seceriş, şi la timpul secerişuluĭ voiŭ ḑice se-
cerătorilor: Pliviţĭ întâiŭ neghinele, şi le legaţĭ snopĭ spre a le
arde; dar grâul adunaţi'*l* în grânarul meŭ.
Altă parabolă lĭ-a propus: 31
Împerăţia ceriurilor este asemenea grăunteluĭ de muştar, pre
care 'l-a luat un om, şi a semănat în ţérina sa. Acesta este 32
maĭ mic decât tóte semênţele; ear când cresce, este maĭ mare
de cât tóte legumele, şi se face arbore, încât vin paserile ce-
riuluĭ şi locuesc în ramurile luĭ.
Altă parabolă lĭ-a vorbit el; 33

Împerăția ceriurilor este asemenea aluatuluĭ, pre care l'a luat
o femee, și l'a ascuns în treĭ mĕsurĭ de făină, până ce s'a dos-
pit tótă.
34 Acestea tóte a vorbit Iisus mulțimeĭ in parabole; și fără de
35 parabole nu li vorbĭa; Ca sĭ se împlinéscă ceea ce s'a ḑis
prin profetul, ce ḑice: Eŭ voiŭ dischide gura mea în parabole,
voiŭ spune cele ascunse din începutul lumeĭ.
36 Atuncĭ Iisus lăsând mulțimea a mers în casă; și s'a apro-
piat de dînsul discipuliĭ luĭ, ḑicênd: Spune-nĭ noue parabola
37 neghinelor țérineĭ. Ear el respunḑênd lĭ-a ḑis:
38 Cel ce a semănat semênța cea bună este Fiĭul omuluĭ. Țérina
este lumea; semênța cea bună sûnt fiiĭ împerățieĭ; ear neghinele
39 sûnt fiiĭ celuĭ rêŭ; Inimicul care le-a semănat este diabolul;
40 secerișul este finitul lumeĭ; ear secerătoriĭ sûnt ângeriĭ. Decĭ
precum se adună neghinele, și se ard cu foc, ast-feliŭ va fi la
41 finitul lumeĭ acesteĭa. Fiĭul omuluĭ va trimite pre ângeriĭ seĭ,
și *acestia* vor aduna din împerăția luĭ tóte scandalele și pre ceĭ
42 ce fac nelegiuirĭ; Și 'ĭ vor arunca în cuptorul de foc; acolo
43 va fi plângere și scrîșnirea dinților. Atuncĭ drepțiĭ vor stră-
luci ca sórele în împerăția Părinteluĭ lor. Cel ce are urechĭ de
auḑit, audă.
44 Érășĭ împerăția ceriurilor este asemenea cu un tesaur as-
cuns în țérină, pre carele aflându-'l omul, 'l-a ascuns; și de bu-
curiă merge, și vinde tóte câte are, și cumperă țérina aceea.
45 Érășĭ împerăția ceriurilor este asemenea neguțitoruluĭ, ce
46 caută mărgăritarĭ bunĭ. Carele, aflând un mărgăritar de preț
mare, a mers și a vêndut tóte câte avea, și 'l-a cumpĕrat.
47 Érășĭ împerăția ceriurilor este asemenea năvoduluĭ, aruncat
48 în mare, care a adunat tot feliul *de pescĭ*; Carele, după ce s'a
implut, îl scot la țerm, și șeḑênd aleg pre ceĭ bunĭ în vase, dar pre
49 ceĭ reĭ iĭ aruncă afară. Așa va fi la finitul lumeĭ; vor eși ân-
50 geriĭ, și vor despărți pre ceĭ reĭ din meḑĭlocul celor drepțĭ; Și
'ĭ vor arunca în cuptorul de foc; acolo va fi plângere și scrîș-
nirea dinților.
51 Ḑis-a lor Iisus: Ațĭ înțeles tóte acestea? Eĭ 'i-aŭ ḑis: Da,
52 Dómne. Ear el lĭ-a ḑis: Pentru acésta tot cărturarul, *care
este bine* inițiat în împerăția ceriurilor este asemenea omuluĭ,
stăpân al caseĭ, care scóte din tesaurul seŭ noue și vechĭ.
53 Și s'a întêmplat, după ce a finit Iisus aceste parabole, a ple-
54 cat de acolo. Și viind în patria sa, învĕța pre dînșiĭ în sina-
goga lor, încât-se miraŭ și ḑiceaŭ: De unde are acest *om* a-
55 céstă înțelepcĭune și fapte minunate? Aŭ nu este acesta fiĭul
teslaruluĭ? aŭ nu se numesce mama luĭ Maria? și frațiĭ luĭ, Iacob
56 și Iose și Simon și Iuda? Și surorile luĭ, aŭ nu sûnt tóte la
57 noĭ? dar de unde are acesta tóte acestea. Și se scandali-

saŭ despre dînsul. Ear Iisus lĭ-a ḑis: Nu este profet fără onóre
decât numaĭ în patria sa şi în casa sa. Şi nu a făcut acolo 58
minunĭ multe pentru necredinţa lor.

CAP. XIV.

Istoria morţiĭ Ioan Botezătoruluĭ. Diverse minunĭ.

Intr' acel timp a auḑit Erod Tetrarchul fama luĭ Iisus; 1
Şi a ḑis servitorilor seĭ: Acesta este Ioan Botezătorul; 2
el s'a sculat din morţĭ, şi d'aceea se fac minunĭ printr'însul.
Căcĭ Erod prinsese pre Ioan, îl legase şi'l pusese în închi- 3
sóre, pentru Erodiada, femeea luĭ Filip, frateluĭ seŭ. Căcĭ Ioan 4
îĭ ḑicea: Nu-'ţĭ se cade sî aĭbĭ pre ea. Şi voind sî-'l omóre 5
s'a temut de mulţime, pentru că eĭ îl aveaŭ ca pre un profet.
Ear când se celebra ḑiua nasceriĭ luĭ Erod, a jucat fiĭa Ero- 6
diadeĭ înaintea *lor*, şi a plăcut luĭ Erod. Pentru aceea a pro- 7
mis cu jurămênt sî'ĭ dea orĭ-ce va cere. Ear ea, d'înainte fiind 8
îndemnată de mama sa, a ḑis: Dă'mĭ aicĭ in tipsie capul luĭ Ioan
Botezătoruluĭ. Şi regele s'a întristat; înse din causa jură- 9
mêntuluĭ şi celor ce şedeaŭ la mésă cu el a ordonat sî '*i* se
dea. Şi trimiţênd a decapitat pre Ioan în închisóre. Şi s'a 10 11
adus capul luĭ în tipsie, şi s'a dat feteĭ, şi ea '*l*-a dus la mama
sa. Atuncĭ aŭ venit discipuliĭ luĭ, şi aŭ luat corpul şi 'l-aŭ 12
immormêntat; şi mergênd aŭ anunţat luĭ Iisus.

Şi auḑind Iisus *acésta* s'a dus de acolo cu corăbia în loc 13
deşert deosebĭ. Şi informându-se mulţimea a urmat luĭ pe jos
din oraşe.

Şi eşind Iisus a vĕḑut o mulţime mare, şi 'i s'a făcut milă 14
de ea, şi a vindecat pre bolnaviĭ lor.

Ear făcêndu-se séră s'aŭ apropiat cătră dînsul discipuliĭ luĭ, 15
ḑicênd: Locul este pustiŭ, şi ora a trecut deja; dimite mulţi-
mea, ca sî se ducă în sate sî'şĭ cumpere bucate. Dar Iisus 16
lĭ-a ḑis: Eĭ nu trebue sî mérgă; daţi-li voĭ sî mănânce. Ear 17
eĭ 'i-aŭ ḑis: Nu avem aicĭ decât cincĭ pânĭ şi doĭ pescĭ. Ear 18
el a ḑis: Aduceţi-'mi-le aicĭ. Şi după ce a ordonat mulţimeĭ 19
sî şéḑă pe iérbă, luând cele cincĭ pânĭ şi ceĭ doĭ pescĭ, şi căutând
la ceriŭ, *le*-a bine-cuvêntat, şi frângêndu-*le* a dat discipulilor
pânile, ear discipuliĭ mulţimeĭ. Şi aŭ mâncat toţĭ, şi s'aŭ să- 20
turat; şi aŭ luat remăşiţile de fărămăturĭ doue-spre-ḑece panere
pline. Ear ceĭ ce mâncaseră eraŭ ca la cincĭ miĭ de barbaţĭ 21
afară de femeĭ şi de copiĭ.

Şi îndată a îndemnat Iisus pre discipuliĭ seĭ sî între în co- 22
rabie, şi sî mérgă maĭ 'nainte de el dincolo, până ce va dimite
mulţimea. Şi după ce dimise mulţimea, s'a suit pe munte de- 23
osebĭ sî se róge, şi făcêndu-se séră era singur acolo. Ear co- 24
rabia era deja în meḑîlocul măriĭ, învăluindu-se de valurĭ, căcĭ

25 vêntul era contrariŭ. Ear într'a patra stréjă a nopţiĭ Iisus a
26 mers la dînşiĭ, ămblând pe mare. Şi vĕḑêndu-'l discipuliĭ ămblând pe mare s'aŭ turburat, ḑicênd: Este nălucă; şi aŭ strigat
27 de frică. Dar Iisus îndată lĭ-a vorbit, ḑicênd: Îndrăzniţĭ, eŭ
28 sûnt! nu ve temeţĭ! Atuncĭ Petru luând cuvêntul, a ḑis: Dómne, de escĭ tu, ordónă-'mĭ se viŭ la tine pe apă. El a ḑis:
29 Vino. Şi pogorîndu-se Petru din corabie a mers pe apă spre
30 a veni la Iisus. Înse vĕḑênd vêntul tare s'a temut, şi începênd
31 a se afunda a strigat, ḑicênd: Dómne, mântuesce-me. Şi Iisus îndată întinḑênd mâna, 'l-a apucat, şi 'ĭ-a ḑis: Pucin-credinciósule! pentru ce te-aĭ îndoit? Şi întrând eĭ în corabie, a în-
32 cetat vêntul. Ear ceĭ ce eraŭ în corabie aŭ venit şi 'ĭ s'aŭ
33 închinat, ḑicênd: Adevĕr Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ escĭ.
34 Ear după ce aŭ trecut *lacul* aŭ venit în pămêntul Gheuezare-
35 tuluĭ. Şi cunoscêndu-'l ómeniĭ loculuĭ acestuĭa aŭ trimis în
36 tóte împrejurimile acele, şi aŭ adus la dînsul toţĭ bolnaviĭ. Şi-'l rugaŭ ca numaĭ sî se atingă de pólele vestmêntuluĭ luĭ; şi câţĭ s'aŭ atins *de dînsul* s'aŭ vindecat.

CAP. XV.

Iisus condémnă tradiţiunea. Hanaĭneĭa. Diverse minunĭ.

1 Atuncĭ aŭ venit la Iisus Cărturariĭ şi Fariseiĭ de la Ieru-
2 salem, şi aŭ ḑis: Pentru ce discipuliĭ têĭ calcă tradiţiunea bĕtrânilor? căcĭ nu'şĭ spală mânile lor, când mănâncă
3 pâne. Ear el respunḑênd lĭ-a ḑis: Pentru ce şi voĭ calcaţĭ co-
4 mandamentul luĭ Dumneḑeŭ prin tradiţiunea vóstră? Căcĭ Dumneḑeŭ a ordonat, ḑicênd: Onóră pre părinte şi pre mamă; şi: Cel ce va vorbi de rêŭ pre părinte séŭ pre mamă cu mórte
5 va muri. Dar voĭ ḑiceţĭ: Cel ce ar ḑice părinteluĭ séŭ mameĭ: Este un dar aceea cu care te-aĭ puté ajuta de la mine, *nu este dator*; şi aşa nu va onora pre părintele seŭ séŭ pre mama sa.
6 Aşa aţĭ disfiinţat comandamentul luĭ Dumneḑeŭ prin tradiţiunea
7 vóstră. Făçarnicilor, bine a profeţit Isaia despre voĭ, ḑicênd:
8 Acest popor se apropie de mine cu gura lor, şi me onóră cu
9 buzele; înse ânima lor este departe de mine. Dar în zadar m'adóră, învĕţând învĕţăturĭ comandamente omenescĭ.
10 Şi chiămând la *sine* pre mulţimea lĭ-a ḑis: Ascultaţĭ şi în-
11 ţelegeţĭ: Nu ceea ce întră în gură spurcă pre om, ci ceea ce ese din gură, aceea spurcă pre om.
12 Atuncĭ apropiindu-se discipuliĭ luĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Sciĭ, că Fariseiĭ
13 s'aŭ scandalisat, când aŭ auḑit acest cuvênt? Ear el respunḑênd a ḑis: Orĭ ce plantă, pre care nu a plantat Părintele meŭ
14 cel ceresc, se va disrădicina. Lăsaţĭ pre dînşiĭ; eĭ sûnt conducĕtorĭ orbĭ aĭ orbilor. Şi de va conduce orb pre orb, amêndoĭ
15 vor cădé în grópă. Atuncĭ Petru respunḑênd 'ĭ-a ḑis: Spune

noue acéstă parabolă. Ear Iisus a ḑis: Ancă şi voĭ sûnteţĭ 16
nepricepuţĭ? Óre ancă nu înţelegeţĭ, că tot ce intră în gură 17
merge în pântece şi se aruncă în urinar. Înse cele ce es 18
din gură es din ânimă, şi acelea spurcă pre om. Căcĭ din â- 19
nimă es cugetărĭ rele, ucidierĭ, adulterii, fornicaţiunĭ, furturĭ,
mărturiĭ minciunóse, blasfeme. Acelea sûnt cele ce spurcă pre 20
om; dar a mânca cu mânĭ nespălate nu spurcă pre om.
Atuncĭ Iisus eşind de acolo s'a dus în părţile Tirulul şi ale Si- 21
donuluĭ. Şi éca o femee Hananeiă, eşind din acele hotare 22
a strigat cătră dînsul, ḑicênd: Miluesce-me, Dómne! Fiiul luĭ
David; fiica mea se chinuesce rêŭ de demon. Dar el nu 'ĭ-a 23
respuns cuvênt. Atuncĭ apropindu-se discipuliĭ luĭ îl rugaŭ, ḑi-
cênd: Dimite-o pre ea, căcĭ strigă în urma nóstră. Ear el 24
respunḑênd a ḑis: Eŭ nu sûnt trimis decât numaĭ cătră oile
cele perdute ale caseĭ luĭ Israel. Dar ea viind i s'a închinat, 25
ḑicênd: Dómne, ajută'mĭ. Ear el respunḑênd a ḑis: Nu este 26
bine a lua pânea copiilor şi a *o* arunca cânilor. Ea a ḑis: 27
Adevĕrat, Dómne, cu tóte acestea câniĭ mânâncă din fărămătu-
rile ce cad din masa stăpânilor lor. Atuncĭ respunḑênd Iisus 28
ĭ-a ḑis: O femee! mare este credinţa ta; facă-ţi-se ţie precum
voiescĭ. Şi fiica eĭ s'a vindecat din acea oră.
Şi trecênd de acolo Iisus a venit lăngă marea Galileeĭ, şi 29
suindu-se pe munte a şeḑut acolo. Şi a venit la dînsul mul- 30
ţime mare, avênd cu sine sciopĭ, orbĭ, muţĭ, ciungĭ şi mulţĭ alţĭ,
şi aŭ aruncat pre dînşiĭ la piciórele luĭ Iisus; şi el 'ĭ-a vindecat;
încât se mira mulţimea, vĕḑênd pre muţĭ vorbind, pre ciungĭ 31
sănătoşĭ, pre sciopĭ âmblând şi orbĭ vĕḑênd; şi glorificaŭ pre
Dumneḑeul luĭ Israel.
Ear Iisus chiămând *la sine* discipuliĭ seĭ a ḑis: Milă-'mĭ este 32
de mulţime, pentru că sûnt deja treĭ ḑile de când staŭ lângă
mine, şi nu aŭ ce mânca; şi nu voiesc a'ĭ dimite flămânḑĭ, ca nu
cumva sî slăbéscă pe cale. Şi discipuliĭ seĭ 'ĭ-aŭ ḑis: De unde 33
sî avem în pustie atâtea pânĭ, încât sî se sature atâta mul-
ţime! Iisus lĭ-a ḑis: câte pânĭ aveţĭ? Eĭ aŭ ḑis: Şepte, şi 34
puciniĭ pescişorĭ. Atuncĭ el a ordonat mulţimeĭ sî şéḑă pe 35
pămênt. Apoĭ luând pre cele şepte pânĭ şi pesciĭ, mulţu- 36
mind, *le*-a frâns şi *le*-a dat discipulilor luĭ, ear discipuliĭ mul-
ţimeĭ. Şi aŭ mâncat toţĭ şi s'aŭ săturat; şi aŭ rădicat remă- 37
şiţele de fărămăturĭ şepte panere pline. Ear ceĭ ce mâncase 38
eraŭ patru miĭ de bărbaţĭ afară de femeĭ şi copiĭ.
Şi dimiţênd mulţimea a întrat în corabie, şi a trecut în părţile 39
Magdaluluĭ.

CAP. XVI.

Iisus refuсă de a face vre o minune. Mărturisirea luĭ Petru. Iisus îşĭ predică mórtea sa.

Atuncĭ s'aŭ apropiat Fariseiĭ şi Sadukeiĭ, ispitindu-'l, şi ce-
1 rênd de la dînsul sî li arete un semn din ceriŭ. Ear
2 el respunḑênd lĭ-a ḑis: Când se face séră, ḑiceţĭ: *Va fi* senin,
3 căcĭ ceriul se roşesce. Şi diminéţa: Astă-ḑĭ *va fi* furtună, căcĭ
ceriul este roş şi posomorît. Făçarnicilor! sciţĭ sî deosebiţĭ faça
4 ceriuluĭ; înse semnele timpurilor nu puteţĭ *deosebi.* Genera-
ţiune rea şi adulteră caută un semn, dar nu i se va da semn,
de cât numaĭ semnul profetuluĭ Iona. Şi lăsându-'ĭ s'a dus.
5 Şi când aŭ trecut discipuliĭ luĭ de cea parte, uitase sî ĭa
6 pâne. Ear Iisus lĭ-a ḑis: Vedeţĭ, păḑiţi-ve de aluatul Fariseilor
7 şi al Sadukeilor! Dar eĭ se gândeaŭ in sine'şĭ, ḑicênd: Nu am
8 luat pânĭ. Dar Iisus cunoscênd *acésta* lĭ-a ḑis: Pucin-credin-
cĭoşilor! pentru ce ve gândiţĭ în sine-ve, că nu aţĭ luat pâne?
9 Âncă nu înţelegeţĭ nicĭ ve aduceţĭ aminte de cele cincĭ pânĭ
10 ale celor cincĭ miĭ, şi câte panere aţĭ rădicat? Nicĭ de cele
11 şepte pânĭ ale celor patru miĭ, şi câte panere aţĭ rădicat? Cum
nu înţelegeţĭ, că nu v'am vorbit despre pânĭ, *ci* ca sî ve păḑiţĭ
12 de aluatul Fariseilor şi al Sadukeilor! Atuncĭ aŭ înţeles cum
că nu *lĭ*-a ḑis sî se păḑéscă de aluatul pâniĭ, ci de învĕţătura
Fariseilor şi a Sadukeilor.
13 Ear Iisus viind în părţile Cesareĭ luĭ Filip a întrebat pre
discipuliĭ seĭ, ḑicênd: Cine 'mĭ ḑic ómeniĭ că sûnt eŭ, Fiĭul o-
14 muluĭ? Eĭ aŭ ḑis: Uniĭ *ḑic că escĭ* Ioan Botezătorul; alţiĭ
15 Ilie; ear alţiĭ Ieremia, séŭ unul din profeţĭ. El lĭ-a ḑis: Dar
16 voĭ, cine'mĭ ḑiceţĭ că sûnt? Simon Petru respunḑênd a ḑis:
17 Tu escĭ Christosul, Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ celuĭ viŭ. Iisus res-
punḑênd ĭ-a ḑis: Fericit escĭ, Simone, fiĭul luĭ Iona! căcĭ trup
18 şi sânge nu a descoperit ţie, ci Părintele meŭ cel din ceriurĭ. Şi
eŭ îţĭ ḑic, că tu escĭ Petru, şi pe acéstă pĭatră voiŭ edifica bise-
19 rica mea; şi porţile iaduluĭ nu o vor birui. Si 'ţĭ voiŭ da ţie
cheile împeräţieĭ ceriurilor; şi orĭ ce veĭ lega pe pămênt va fi
legat in ceriurĭ; şi orĭ ce veĭ dislega pe pămênt va fi dislegat
20 in ceriurĭ. Atuncĭ a ordonat discipulilor seĭ, ca sî nu spue
nimenuĭ că el este Iisus, Christosul.
21 De atuncĭ a început Iisus a arăta discipulilor seĭ, cum că
trebue el a merge in Ierusalem, şi a pătimi multe de la bătrânĭ,
şi de la archiereĭ şi de la Cărturarĭ, şi a fi omorît, şi a învia
22 a treĭa ḑi. Atuncĭ Petru luându-'l a început a'l certa, ḑicênd:
Îndură-te de tine, Dómne! sî nu ţi se întêmple acésta.
23 Dar el întorcêndu-se a ḑis luĭ Petru: Lipsescĭ, Satano! tu'mĭ
escĭ pedică; căcĭ nu cugeţĭ cele ce sûnt ale luĭ Dumneḑeŭ, ci
24 cele ce sûnt ale ómenilor. Atuncĭ Iisus a ḑis discipulilor seĭ:

De voiesce cineva sî vie după mine, sî se lepede de sine, şi
sî'şi ia crucea sa, şi si'mi urmeze. Căci cine voiesce sî'şi 25
mântuéscă viéţa sa o va perde; ear cine 'şi va perde viéţa sa
pentru mine o va afla. Căci ce folosesce omuluĭ, de ar do- 26
bândi tótă lumea, şi ar perde sufletul seŭ? séŭ ce va da omul
schimb pentru sufletul seŭ? Căci Fiiul omuluĭ va sî vie în 27
gloria Părinteluĭ seŭ cu ângeriĭ seĭ, şi atuncĭ va resplăti fie-
căruĭa dupre faptele luĭ. Adevĕr ḑic voue, *că* sûnt uniĭ 28
din ceĭ ce staŭ aicĭ, cariĭ nu vor gusta mórte, până ce vor
vedea pre Fiiul omuluĭ viind în împĕrăţia sa.

CAP. XVII.

Transfiguraţiunea luĭ Iisus. El vindecă pre un lunatic, şi plătesce darea.

După şese ḑile a luat Iisus pre Petru şi pre Iacob şi pre 1
Ioan, fratele luĭ, şi 'ĭ-a suit pe un munte înalt deosebĭ.
Şi s'a transfigurat înaintea lor, şi faça luĭ a strălucit ca sórele, 2
şi vestmintele luĭ s'aŭ făcut albe ca lumina. Şi éca li s'aŭ a- 3
rătat Moise şi Ilie vorbind cu dînsul. Atuncĭ Petru luând 4
cuvêntul a ḑis luĭ Iisus: Dómne, bine este sî fim noĭ aicĭ; de
voiescĭ, sî facem aicĭ treĭ colibĭ, ţie una, luĭ Moise una, şi luĭ
Ilie una. Încă vorbind el, éca nor luminos ĭ-a umbrit; şi 5
éca vóce din nor, ḑicênd: Acesta este Fiiul meŭ cel iubit, în
care am bine-voit; pre acesta sî ascultaţĭ. Şi auḑind disci- 6
puliĭ aŭ căḑut cu feçele la pământ, şi s'aŭ spăimêntat fórte. Dar 7
Iisus apropiindu-se s'a atins de dînşiĭ, şi a ḑis: Sculaţi-ve, şi
nu ve temeţĭ. Atuncĭ rădicându-'şĭ ochiĭ lor, nu aŭ vĕḑut pre 8
nimenĭ decât numaĭ pre Iisus.

Pre când eĭ se pogoriaŭ din munte Iisus lĭ-a ordonat, ḑi- 9
cênd: Nu spuneţĭ nimenuĭ ce aţĭ vĕḑut, până când Fiiul omuluĭ
se va scula din morţĭ. Şi discipuliĭ luĭ l'aŭ întrebat, ḑicênd: 10
Dar de ce ḑic Cărturariĭ, că Ilie trebue sî vie maĭ 'nainte?
Iisus respunḑênd lĭ-a ḑis: Ilie într' adevĕr va veni maĭ 'nainte, 11
şi va restabili tóte. Ear ḑic voue, că Ilie chiar a venit, şi eĭ 12
nu'l-aŭ cunoscut, ci aŭ făcut luĭ orĭ-ce eĭ aŭ voit. Aşa şi
Fiiul omuluĭ va suferi de la dînşiĭ. Atuncĭ aŭ înţeles disci- 13
puliĭ, că el lĭ-a vorbit despre Ioan Botezătorul.

Şi viind eĭ la mulţime s'a apropiat cătră dînsul un om, în- 14
genunchind înaintea luĭ, şi ḑicênd: Dómne! miluesce pre fiiul 15
meŭ; căcĭ este lunatic, şi sufere rêŭ; căcĭ de multe orĭ cade
în foc şi de multe orĭ în apă. Şi 'l-am adus la discipuliĭ têĭ, 16
dar nu aŭ putut sî'l vindece. Iisus respunḑênd a ḑis: O ge- 17
neraţiune necredinciósă şi perversă! până când voiŭ fi cu voĭ?
până când voiŭ suferi pre voĭ? aduceţi'mi-'l aicĭ. Si 'l-a cer- 18
tat Iisus, şi a eşit demonul dintr'însul, şi s'a vindecat copilul
dintr'acea oră. Atuncĭ apropiindu-se discipuliĭ cătră Iisus de- 19

osebĭ aŭ ḑis: Pentru ce noĭ nu am putut sî'l scótem?
20 Iisus lĭ-a ḑis: Pentru necredința vóstră; căcĭ adevĕr ḑic voue,
de veți avé credință ca un grăunte de muștar, vețĭ ḑice muntelui
acestuĭa: Mută-te de aicĭ acolo, și se va muta; și nimic nu
21 vĭ va fi impossibil. Dar acest soiŭ nu ese decât numaĭ prin
rugăciune și post.
22 Și petrecend eĭ in Galileea lĭ-a ḑis Iisus: Fiĭul omuluĭ va fi
23 trădat în mânile ómenilor; Și 'l vor omorî, dar a treĭa ḑi
va invia. Și s'aŭ întristat fórte.
24 Și ajungênd eĭ la Capernaum aŭ venit la Petru ceĭ ce strângeaŭ
tributul, și aŭ ḑis: Învĕțătorul vostru nu plătesce tribut?
25 El a ḑis: Da. Și când a întrat în casă, 'l-a prevenit Iisus,
ḑicênd: Ce 'ți se pare, Simone? regiĭ pămêntuluĭ, de la cine
26 iaŭ tribut séŭ cens? de la fiiĭ lor séŭ de la ceĭ străinĭ? Ḑis-a
Petru luĭ: De la străinĭ. Ḑis-a Iisus luĭ: Așa dar sûnt liberi
27 fiiĭ. Înse ca sî nu scandalisăm pre dînșiĭ, mergĭ la mare, și
aruncă undița; și pescele, care veĭ prinde întâiŭ, ĭa'l, și deschiḑênd
gura luĭ, veĭ afla un statir; ĭa acela, și dă'l lor pentru
mine și pentru tine.

CAP. XVIII.

Învĕțătura Domnuluĭ despre umilință și scandale. Parabola oaeĭ rătăcite. Ertarea injuriilor. Parabola despre un servitor nemilostiv.

1 Într'acea oră s'aŭ apropiat discipuliĭ cătră Iisus, și 'ĭ-aŭ
2 ḑis: Óre cine este maĭ mare in împerăția ceriurilor? Și
3 chiămând Iisus un prunc, 'l-a pus în meḑilocul lor, Și a ḑis:
Adevĕr ḑic voue: De nu ve vețĭ întórce, și nu vețĭ devini
4 ca prunciĭ, nu vețĭ întra in împerăția ceriurilor. Cine se va
umili ca acest prunc, acela este cel maĭ mare in împerăția ce-
5 riurilor. Și cine va primi pre un prunc ca acesta în numele
6 meŭ, primesce pre mine. Ear cine va scandalisa pre unul dintr'aceștĭ
micĭ carĭ cred în mine, maĭ de folos îĭ este, ca sî se'și
spânḑure o pĭatră de móră la grumazul luĭ, și sî se înnece in
adâncul mâriĭ.
7 Vaĭ lumeĭ din causa scandalelor; căcĭ trebue sî vie scan-
8 dale; dar vaĭ de omul acela prin carele vine scandalul. Ear
de te va scandalisa mâna ta, séŭ piciorul têŭ, taĭe-le, și aruncă-*le*
de la tine; îțĭ este maĭ bine sî întrĭ în viéță schiop séŭ
ciung, de cât avênd amêndoue mânile séŭ amêndoue piciórele si
9 fiĭ aruncat în focul cel etern. Și dacă te va scandalisa ochĭul
têŭ, scóte-'l pre el și aruncă-'l de la tine; îțĭ este maĭ
bine sî întrĭ în viéță cu un ochiŭ, decât avênd amêndoĭ ochiĭ
sî fiĭ aruncat în focul gheenneĭ.
10 Ferițĭ-ve sî nu disprețuițĭ pre vre unul dintr'aceștĭ micĭ;
căcĭ ḑic voue, că ângeriĭ lor în ceriurĭ vĕd pururea fața Pă-

rintelui meŭ care este în ceriŭ. Căcĭ Fiĭul omuluĭ a venit sĭ 11
mântuéscă ceea ce este perdut. Ce vi se pare? când un om 12
are o sută de oĭ, şi s'ar rătăci una dintr'însele, aŭ nu lăsând
pre cele noue-ḑecĭ şi noue, merge în munţĭ şi caută pre cea
rătăcită. Şi de i se va întêmpla sĭ o găséscă, adevĕr ḑic 13
voue, că se bucură de dinsa maĭ mult de cât de cele noue-
ḑecĭ şi noue ce nu s'aŭ rătăcit. Aşa nu este voea Părinteluĭ 14
vostru celuĭ din ceriurĭ, ca sĭ se pérdă unul dintr'acestĭ micĭ.
Şi de va pecătui contra ta fratele têŭ, mergĭ, mustră pre dîn- 15
sul între tine şi el singur; de te va asculta, aĭ dobândit pre
fratele têŭ. Dar de nu te va asculta, *atuncĭ* maĭ ĭa împreună 16
cu tine pre unul séŭ doĭ, ca prin gura a doĭ séŭ a treĭ martorĭ
sĭ se întăréscă tot cuvêntul. Ear de nu va asculta de dînşiĭ, 17
spune-*l* bisericeĭ; şi de nu va asculta nicĭ de biserică, sĭ 'ţĭ fie
ca un păgân şi vameş. Adevĕr ḑic voue: Orĭ ce veţĭ lega 18
pe pămênt vor fi legate şi in ceriŭ; şi orĭ ce veţĭ dislega pe
pămênt vor fi dislegate şi in ceriŭ. Earăşĭ ḑic voue, că dacă 19
doĭ din voĭ se vor uni pe pămênt pentru orĭ-ce lucru ce vor
cere, li se va face lor de la Părintele meŭ care este în ceriurĭ.
Căcĭ unde sûnt doĭ séŭ treĭ adunaţĭ întru numele meŭ, acolo 20
sûnt eŭ în meḑĭlocul lor.
Atuncĭ apropiindu-se cătră dînsul Petru a ḑis: Dómne, de 21
câte orĭ îmĭ va greşi fratele meŭ şi 'ĭ voiŭ erta? aŭ dóră până
de şepte orĭ? Iisus 'ĭ-a ḑis: Eŭ nu-ţĭ ḑic, până de şepte orĭ, 22
ci până de şepte-ḑece de orĭ câte şepte. Pentru acésta îm- 23
perăţia ceriurilor este asemenă unuĭ rege, carele a voit sĭ céră
socotéla de la servitoriĭ seĭ. Şi începênd sĭ céră socotélă, aŭ 24
adus la dînsul pre unul ce datoria ḑece miĭ de talanţĭ. Şi ne- 25
avênd el cu ce plăti, domnul seŭ a ordonat sĭ vênḑă pre el şi
pre femeea luĭ şi pre copiĭ şi tóte câte avea; şi aşa sĭ se plă-
téscă. Decĭ prosternêndu-se servitorul acela i s'a închinat, 26
ḑicênd: Dómne, maĭ îngăduesce-me, şi 'ţĭ voiŭ plăti tot. Atuncĭ 27
domnul servitoruluĭ aceluia îndurându-se, l-a eliberat, şi 'ĭ-a
ertat şi datoria. Dar eşind servitorul acela a aflat pre unul 28
din sociĭ luĭ, care 'ĭ era dator o sută de leĭ; şi apucându-'l *îl*
strîngea de gût, ḑicênd: Plătesce'mĭ ce'mĭ escĭ dator. Decĭ 29
căḑênd socĭul acela la piciórele luĭ îl ruga, ḑicênd: Maĭ îngă-
duesce-me, şi 'ţĭ voiŭ plăti tot. Dar el nu a voit; ci mer- 30
gênd 'l-a pus in închisóre, până când va plăti datoria. Sociĭ 31
luĭ vĕḑênd cele ce s'aŭ făcut, s'aŭ întristat fórte, şi viind aŭ
informat pre domnul lor de tóte cele petrecute. Atuncĭ chiă- 32
mându-'l domnul luĭ ĭ-a ḑis: Servitorule scelerat! eŭ 'ţĭ-am
ertat tótă datoria aceea, pentru că m'aĭ rugat. Dar ţie aŭ 33
nu se cădea sĭ'ţĭ fie milă de socĭul têŭ precum şi mie 'mĭ-a
fost milă de tine? Şi mâniându-se domnul luĭ 'l-a trădat chi- 34

35 nuitorilor, pănă când va plăti tótă datoria luĭ. Aşa şi Părintele
meŭ cel ceresc va face voue, de nu veţĭ erta din ânimă fie-
care frateluĭ seŭ greşelele sale.

CAP. XIX, XX.

Învĕţătura luĭ Iisus asupra despărţenieĭ. Pericolul bogăţielor. Parabola de lucrătorĭĭ vieĭ tocmiţĭ la osebite ore. Cererea fiilor luĭ Zebedeiŭ. Iisus vindecă doĭ orbĭ.

1 Şi s'a întêmplat când a finit Iisus cuvintele acestea, a tre-
cut din Galileea şi a venit in părţile Iudeeĭ dincolo de
2 Iordan. Şi a urmat luĭ mulţime mare; şi el 'ĭ-a vindecat acolo.
3 Şi aŭ venit la dînsul Fariseiĭ, ispitindu'l şi ḑicêndu'ĭ: Óre
4 se cade omuluĭ sî lase femeea sa pentru orĭ-care causă? El
respunḑênd lĭ-a ḑis: Nu aţĭ citit, că cel ce 'ĭ-a făcut din început,
5 'ĭ-a făcut bărbat şi femee? Şi a ḑis: Pentru acésta va lăsa o-
mul pre părinte şi pre mamă, şi se va lipi de femeea sa, şi vor
6 fi amêndoĭ un trup; Încât nu maĭ sûnt doĭ, ci un trup. Deci
ce a împreunat Dumneḑeŭ sî nu disparţă omul.
7 Eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Pentru ce dar a ordonat Moise sî se dea cartea
8 de despărţire şi sî o lase? El lĭ-a ḑis: Moise dupre împe-
trirea ânimeĭ vóstre v'a invoit sî vê lăsaţĭ femeile vóstre; dar
9 din început nu a fost aşa. Şi eŭ ḑic voue: Cel ce va lăsa
femeea sa afară de causa fornicaţiuniĭ, şi va lua alta, comite a-
dulteriŭ, şi cel ce va lua pre cea lăsată comite adulteriŭ.
10 'Ĭ-aŭ ḑis discipuliĭ luĭ: Dacă causa omuluĭ cu femeea este
11 aşa, nu este de folos a se însura! Ear el lĭ-a ḑis: Nu toţĭ cu-
12 prind acest cuvênt, ci numaî *aceĭa*, cărora li s'a dat. Căcĭ
sûnt eunuchĭ, carĭ s'aŭ născut aşa din mitrele mameĭ *lor;* şi sûnt
eunuchĭ, carĭ s'aŭ făcut eunuchĭ de ómenĭ; şi sûnt eunuchĭ, cari
s'aŭ făcut însuşĭ eunuchĭ pentru împerăţia ceriurilor. Cel ce
póte cuprinde sî cuprindĕ!
13 Atuncĭ s'aŭ adus la dînsul copiĭ, ca sî pue mânile preste
14 eĭ, şi sî se róge; dar discipuliĭ 'ĭ-aŭ certat pre eĭ. Ear Iisus
a ḑis: Lăsaţĭ pre copiĭ sî vie la mine, şi nu-'ĭ opriţĭ; căcĭ a
15 unora ca acestora este împerăţia ceriurilor. Şi 'şĭ a pus mâ-
nile preste eĭ, şi s'a dus de acolo.
16 Şi éca unul viind la el ĭ-a ḑis: Învĕţătorule bune, ce bine
17 sî fac, ca sî am viéţa eternă? El ĭ-a ḑis: Pentru ce me nu-
mescĭ bun? nimene nu este bun, fără numaĭ unul, Dumneḑeŭ;
18 dar de voiescĭ sî intre în viéţă, păḑesce comandamentele. El
'ĭ-a ḑis: Carĭ? Ear Iisus a ḑis: Sî nu ucíḑĭ; sî nu comiţĭ adul-
19 teriŭ; sî nu furĭ; sî nu mărturisescĭ mărturie mincinósă; O-
nóră pre părintele têŭ şi pre mama ta; şi, sî ĭubescĭ pre a-
20 própele têŭ ca însuţĭ pre tine. 'Ĭ-a ḑis têněrul: Tóte acestea
21 am păḑit din tenereţele mele, ce 'mĭ maĭ lipsesce? 'Ĭ-a ḑis

Iisus: De voĭescĭ sî fiĭ perfect, mergĭ *şi* vinde averile tale, şi le
dă seracilor, şi veĭ avé tesaur în ceriŭ; şi vino, urmează-mĭ.
Dar tĕnĕrul auḑind acest cuvênt s'a dus întristat; căcĭ avea 22
multe averĭ.
Atuncĭ a ḑis Iisus discipulilor seĭ: Adevĕr ḑic voue, că 23
cu anevoe va întra bogatul în împerăţia ceriurilor. Şi earăşĭ 24
ḑic voue: că maĭ lesne este sî trécă funia prin urechia aculuĭ
decât bogatul sî între în împerăţia luĭ Dumneḑeŭ. Auḑind *a-* 25
césta discipuliĭ luĭ s'aŭ uimit fórte, şi aŭ ḑis: Cine dar póte sî
se mântuéscă? Iar Iisus căutând *spre dînşiĭ* lĭ-a ḑis: La ó- 26
menĭ este acésta impossibil, dar la Dumneḑeŭ sûnt tóte possibile.
Atuncĭ Petru luând cuvêntul ĭ-a ḑis: Éca noĭ am lăsat tóte, 27
şi am urmat ţie; óre ce ni va fi? Iisus lĭ-a ḑis: Adevĕr 28
ḑic voue, că voĭ cari aţĭ urmat mie, în *ḑiua* renascereĭ, când Fiĭul
omuluĭ va şedea pe tronul glorieĭ luĭ, veţĭ şedé şi voĭ pe doue-
spre-ḑece tronurĭ, judecând pre cele doue-spre-ḑece seminţiĭ
ale luĭ Israel. Şi tot cel ce a lăsat case, séŭ fraţĭ, séŭ surorĭ, 29
séŭ părinte, séŭ mamă, séŭ femee, séŭ copiĭ, séŭ ţérenĭ, pentru
numele meŭ, va primi însutit, şi va mosceni viéţă eternă. Dar 30
mulţĭ din ceĭ d'întâiŭ vor fi ceĭ maĭ din urmă; şi ceĭ maĭ din
urmă ceĭ maĭ d'întâiŭ.

XX
Căcĭ împerăţia ceriurilor este asemenea unuĭ om stăpân a
caseĭ, care a eşit des-diminéţă sî tocméscă lucrătorĭ la via sa.
Şi învoindu-se cu lucrătoriĭ câte un leŭ pe ḑi, ĭ-a trimis în via 2
sa. Şi eşind la a treĭa oră a vĕḑut pre alţiĭ stând în piaţă 3
fără de lucru. Şi a ḑis acelora: Mergeţĭ şi voĭ în vie, şi eŭ 4
vĭ voiŭ da ce va fi cu drept. Şi eĭ aŭ mers. Earăşĭ eşind la 5
a şesea şi la a noua oră a făcut asemenea. Ear la a un-spre- 6
ḑecea oră eşind, a aflat pre alţiĭ stând fără de lucru, şi lĭ-a
ḑis: Pentru ce staţĭ aicĭ tótă ḑiua fără de lucru? Eĭ 'ĭ-a ḑis: 7
Pentru că nimene nu ne-a tocmit. El lĭ-a ḑis: Mergeţĭ şi voĭ
în vie, şi veţĭ primi ce va fi cu drept. Ear dacă s'a făcut 8
séră, a ḑis domnul vieĭ îngrijitoruluĭ seŭ: Chĭamă pre lucrătorĭ,
şi dă-li plata, începênd de la ceĭ de pe urmă până la ceĭ d'întâiŭ.
Decĭ când aŭ venit ceĭ de la a un-spre-ḑecea oră, aŭ primit câte 9
un leŭ. Dar când aŭ venit ceĭ d'întâiŭ aŭ socotit că vor pri- 10
mi maĭ mult; înse aŭ primit şi eĭ câte un leŭ. Ear după ce 11
'l-aŭ primit, murmuraŭ contra stăpânuluĭ caseĭ, ḑicênd: Aceştĭ 12
de pe urmă aŭ lucrat *numaĭ* o oră, şi aĭ făcut pre dînşiĭ ase-
mene cu noĭ, carĭ am purtat greutatea şi arsura ḑileĭ. Ear el 13
a respuns unuĭa dintr'înşiĭ, şi a ḑis: Amice, eŭ nu'ţĭ fac ne-
dreptate; aŭ nu te-aĭ învoit cu mine câte un leŭ? Ĭa'ţĭ al têŭ 14
şi mergĭ! eŭ voĭesc sî daŭ şi acestuĭa de pe urmă ca şi ţie.
Aŭ dóră nu 'mĭ este permis sî fac cu ale mele ce voĭesc? Aŭ 15
este ochiul têŭ rêŭ, pentru că eŭ sûnt bun? Aşa vor fi ceĭ 16

de pe urmă întâiŭ, şi ceĭ d'întâiŭ maĭ pe urmă; căcĭ mulţĭ
sûnt chiămaţĭ, dar pucinĭ aleşĭ.
17 Şi suindu-se Iisus la Ierusalem, a luat de o parte pe cale pre
18 ceĭ doĭ-spre-ḑece discipulĭ şi, lĭ-a ḑis: Eca ne suim la Ieru-
salem, şi Fiĭul omuluĭ se va trăda archiereilor şi Cărturarilor,
19 şi 'l vor condemna la mórte; Şi 'l vor trăda păgânilor sî'l
batjocorésca, şi sî '*l* biciŭiéscă, şi sî '*l* crucifice; şi a treĭa ḑi
va învia.
20 Atuncĭ s'a apropiat către dînsul mama fiilor luĭ Zebedeiŭ
împreună cu fiiĭ seĭ, închinându-se, şi cerênd ceva de la dînsul.
21 Ear el 'ĭ-a ḑis: Ce voĭescĭ? Ea 'ĭ-a ḑis: Promite că vor şedé a-
cestĭ doĭ fiĭ aĭ meĭ, unul d'a drépta ta, şi altul d'a stânga ta
22 *in* împerăţia ta. Ear Iisus respunḑênd a ḑis: Nu sciţĭ ce cereţĭ.
Puteţĭ sî beţĭ potirul care eŭ voiŭ sî beaŭ, şi sî ve botezaţĭ
23 cu botezul cu care eŭ me botez? Eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Putem. Şi el
lĭ-a ḑis: Adevĕr veţĭ bé potirul meŭ, şi ve veţĭ boteza cu
botezul cu care eŭ me botez; dar a şedé d'a drépta mea şi
d'a stânga mea nu pot eŭ sî daŭ, ci *se va da* celora pentru
carĭ este pregătit de Părintele meŭ.
24 Şi auḑind ceĭ ḑece *acésta* s'aŭ îndignat asupra clor doĭ
25 fraţĭ. Ear Iisus chiămând pre dînşiĭ a ḑis: Sciţĭ, că domniĭ
păgânilor domnesc pre eĭ, şi ceĭ marĭ stăpânesc pre dînşiĭ.
26 Dar între voĭ sî nu fie aşa: ci cel ce între voĭ va voi s fie
27 maĭ mare sî fie voue servitor; Şi cel ce între voĭ va voi sî
28 fie întâiŭ sî fie voue serv; Precum şi Fiĭul omuluĭ nu a venit
a fi servit, ci a servi, şi a'şĭ da viéţa sa rescumparare pen-
tru mulţĭ.
29 30 Şi eşind eĭ din Ierichon lĭ-a urmat mulţime mare. Şi éca
doĭ orbĭ ce şedeaŭ lângă cale, auḑind că trece Iisus, aŭ strigat,
31 ḑicênd: Miluesce-ne Dómne, Fiiul luĭ David! Dar mulţimea
a certat pre dînşiĭ, *ordonându-li* sî tacă; ear eĭ strigaŭ maĭ
32 tare, ḑicênd: Miluesce-ne, Dómne, Fiiul luĭ David! Şi stând
33 Iisus 'ĭ-a chiămat, şi a ḑis: Ce voiţĭ sî vî fac? Eĭ ĭ-aŭ ḑis: Dómne!
34 sî se dischiḑă ochiĭ noştrĭ. Şi făcêndu-se milă luĭ Iisus, s'a
atins de ochiĭ lor; şi îndată aŭ vĕḑut ochiĭ lor, şi 'ĭ-aŭ urmat.

CAP. XXI, XXII

Intrarea luĭ Iisus in Ierusalem. Alungarea vênḑĕtorilor din templu. Parabola de doĭ fiĭ, şi de lucrătoriĭ vieĭ. Parabola de nuntă. Fariseiĭ şi Sadukeiĭ cautâ a prinde pre Iisus.

1 Şi când s'aŭ apropriat de Ierusalim şi aŭ venit in Bethfage,
la muntele Olivilor, atuncĭ a trimis Iisus doĭ discipulĭ,
2 Ḑicêndu-li: Mergeţĭ in satul care este înaintea vóstră, şi îndată
veţĭ afla o asină legată şi un mînz cu dînsa; dislegaţi-*le*, şi
3 aduceţi-le la mine. Şi de vî va ḑice cineva ceva, ḑiceţĭ: Dom-

nuluĭ trebuesc acestea; şi îndată el le va trimite. Acestea tó- 4
te s'aŭ făcut, ca sî se împlinéscă ceea ce s'a ḑis prin profetul,
ce ḑice: Spuneţĭ ficĭ Sionuluĭ: Éca regele têŭ vine la tine, 5
blând şi calare pe asină, şi pe un mânz, fiĭul celeĭ de sub jug.
Discipuliĭ s'aŭ dus, şi aŭ făcut precum lĭ-a ordonat Iisus. 6
Aŭ adus asina şi mânzul, şi aŭ pus d'asupra lor vestmintele lor, 7
şi *'l*-aŭ pus d'asupra lor. Şi fórte mare mulţime 'şĭ-aŭ aşter- 8
nut vestmintele pe cale; alţiĭ tăĭaŭ ramurĭ din arborĭ, şi *le* aş-
terneaŭ pe cale. Ear mulţimea care mergea înainte şi care 9
urma, striga, ḑicênd: Osanna Fiĭuluĭ luĭ David; bine-cuvêntat
este cel ce vine in numele Domnuluĭ; Osanna in înălţimĭ.
Şi intrând el in Ierusalem s'a cutremurat tótă cetatea, ḑicênd: 10
Cine este acesta? Ear poporul ḑicea: Acesta este Iisus, pro- 11
fetul cel din Nazaretul Galileeĭ.
Şi intrând Iisus in templul luĭ Dumneḑeŭ a scos pre toţĭ 12
cei ce vindeaŭ şi cumpăraŭ in templu, şi a resturnat mesele
schimbătorilor de banĭ, şi scaunele celor ce vindeaŭ porumbĭ.
Şi lĭ-a ḑis: Scris este: Casa mea se va chiăma casă de rugă- 13
cĭune; ear voĭ o aţĭ făcut pesceră de tălharĭ. Şi aŭ venit la 14
dînsul orbĭ şi schiopĭ in templu, şi el ĭ-a vindecat. Ear când 15
archiereiĭ şi cărturariĭ aŭ vêḑut minunile ce a făcut, şi pre co-
piĭ strigând in templu şi ḑicênd: Osanna Fiĭuluĭ luĭ David, s'aŭ
indignat. Şi 'ĭ-aŭ ḑis: Auḑĭ ce ḑic acestia? Iisus lĭ-a ḑis: 16
Da; nu aţĭ cetit nicĭ odată: Din gura pruncilor şi a celor ce
sug aĭ pregătit laudă? Şi lăsându-'ĭ a eşit afară din cetate 17
la Bethania, şi a mas acolo.
Ear a doua ḑi întorcêndu-se in cetate, a flămânḑit. Şi vĕ- 18 19
ḑênd un smochin lângă cale, a venit la dînsul, dar nu a aflat
nimic intr'însul de căt numaĭ frunḑe, şi 'ĭ-a ḑis: De acum sî
nu se maĭ facă fruct din tine in etern. Şi îndată s'a uscat
smochinul. Şi vĕḑênd *acésta* discipuliĭ s'aŭ minunat, ḑicênd: 20
Căt de curênd s'a uscat smochinul. Şi respunḑênd Iisus lĭ-a 21
ḑis: Adevĕr ḑic voue, de veţĭ avé credinţă, şi nu ve veţĭ îndoî,
nu numaĭ veţĭ face acésta ce s'a făcut smochinuluĭ, ci chiar de
veţĭ ḑice munteluĭ acestuĭa: Rădică-te şi te aruncă in mare,
se va face. Şi tóte căte veţĭ cere prin rugăcĭune, creḑênd, 22
veţĭ primi.
Şi viind el in têmplu, s'aŭ apropiat de dînsul, când el în- 23
vĕţa, archiereiĭ şi bătrâniĭ poporuluĭ, şi ḑiceaŭ: Cu ce autori-
tate facĭ tu acestea, şi cine-'ţĭ-a dat autoritatea acésta? Res- 24
punḑênd Iisus lĭ-a ḑis: Şi eŭ vĕ voiŭ întreba ceva, pre care
de 'mĭ veţĭ spune, şi eŭ vî voiŭ spune cu ce autoritate fac a-
cestea. Botezul luĭ Ioan, de unde a fost? din ceriŭ, séŭ de 25
la ómenĭ? Ear eĭ cugetaŭ in sine, ḑicênd: De vom ḑice: Din
ceriŭ, el ni va ḑice: Pentru ce dar nu aţĭ creḑut luĭ? Dar de 26

vom ḑice: De la ómenĭ, ne temem de popor; căcĭ toţĭ aŭ pre
27 Ioan ca pre un profet. De aceea respunḑênd luĭ Iisus 'ĭ-aŭ
ḑis: Nu scim. Lĭ-a ḑis: Nicĭ eŭ nu voiŭ spune voue cu ce au-
toritate fac acestea.
28 Dar ce vi se pare? Un om avea doĭ fiĭ, şi viind la cel d'-
întăiŭ 'ĭ-a ḑis: Fiĭule! du-te de lucréză astă-ḑĭ in via mea.
29 Dar el respunḑênd a ḑis: Nu voiŭ; ear maĭ pe urmă căindu-se
30 a mers. Atuncĭ a venit la cel-l-alt, şi a ḑis asemenea. El
respunḑênd a ḑis: Eŭ *voiŭ merge*, Dómne; dar nu a mers.
31 Care dintr'aceştĭ doĭ a făcut voea părinteluĭ seŭ? Eĭ 'ĭ-aŭ ḑis:
Cel d'întăiŭ. Lĭ-a ḑis Iisus: Adevĕr ḑic voue, că vameşiĭ şi
meretricile merg maĭ 'nainte de căt voĭ in împerăţia luĭ Dum-
32 neḑeŭ. Căcĭ Ioan a venit la voĭ, in calea dreptăţeĭ, dar voĭ
nu'l-aţĭ creḑut; ear vameşiĭ şi meretricile 'l-aŭ creḑut, pre când
voĭ vĕḑênd *acestea*, nu v'aţĭ căit maĭ in urmă, ca sî'l credeţĭ.
33 Ascultaţĭ altă parabolă: Era un om stăpân de casă, care a
plăntat vie, şi o a îngrădit cu gard, şi a săpat teasc intr'însa, şi
34 a zidit turn, şi o a dat lucrătorilor, şi s'a dus departe. Ear
când s'a apropiat timpul fructelor, a trimis pre servitoriĭ seĭ
35 la lucrătorĭ, ca sî ĭa fructul eĭ. Dar lucrătoriĭ prinḑind pre
servitoriĭ luĭ, pre unul aŭ bătut, pre altul aŭ omorît, ear pre
36 altul 'l-aŭ ucis cu petre. Earăşĭ a trimis pre alţĭ servitorĭ
37 maĭ mulţĭ de căt ceĭ d'întăiŭ, şi eĭ lĭ-aŭ făcut asemenea. Maĭ
pe urmă a trimis la eĭ pre fiĭul seŭ, ḑicênd: Vor respecta pre
38 fiĭul meŭ. Dar când lucrătoriĭ aŭ vĕḑut pre fiĭul, aŭ ḑis între
sine: Acesta este moscenitorul; veniţĭ sî'l omorîm, şi sî ni in-
39 suşim moscenirea luĭ. Şi prinḑêndu-'l l-a scos afară din vie,
40 şi 'l-a omorît. Decĭ când va veni domnul vieĭ, ce va face lu-
41 crătorilor acelora? Eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: *Fiĭnd* eĭ reĭ, el 'ĭ va perde
pre eĭ cu rêŭ, şi va da via altor lucrătorĭ, carĭ iĭ vor da fruc-
42 tele in timpul lor. Ḑis-a lor Iisus: Aŭ nicĭ odată nu aţĭ cetit
in scripturĭ: Pĭatra pre care o aŭ deconsiderat ziditoriĭ s'a făcut
capul unghiuluĭ; Domnul a făcut acest lucru, şi este minunat
43 in ochiĭ noştrĭ; Pentru acéstă ḑic voue, se va lua de la voĭ
împerăţia luĭ Dumnnḑeŭ, şi se va da unuĭ popor care va face
44 fructele sale. Şi cel ce va cădé preste acéstă pĭatră se va
sfărăma, dar preste care va cădé îl va strivi.
45 Şi auḑind archiereiĭ şi Fariseiĭ parabolele luĭ, aŭ cunoscut
că vorbesce despre dînşiĭ. Şi căutaŭ sî'l prinḑĕ, dar s'aŭ te-
mut de popor, pentru-că eĭ îl aveaŭ ca pre un profet.
XXII Iisus luând cuvêntul a continuat a vorbi cu dînşiĭ in para-
2 bole, şi *lĭ*-a ḑis: Împerăţia ceriurilor este asemenea unuĭ
3 rege, care a făcut nuntă pentru fiĭul seŭ, Si a trimis pre ser-
vitoriĭ seĭ sî chĭăme pre ceĭ învitaţĭ la nuntă; dar eĭ nu vreaŭ
4 sî vie. Earăşĭ a trimis pre alţĭ servitorĭ, şi a ḑis: Spuneţĭ ce-

lor invitaţi: Éca eŭ am gătit prânḑul meŭ; junciĭ meĭ şi cele
îngrăşate *a le mele* s'aŭ junghiat, şi tóte sûnt gata; veniţĭ la
nuntă. Dar eĭ neluând sémă *de acéstă* s'aŭ dus, unul la ţéri- 5
na sa, altul la neguţătoria sa; Ear ceĭ-l-alţĭ prinḑênd pre 6
servitoriĭ luĭ 'ĭ-aŭ batjocorit şi 'ĭ-aŭ omorît. Şi auḑind rege- 7
le *acésta* s'a mâniat, şi trimiţênd oştirea luĭ a perdut pre uci-
gaşiĭ aceĭa şi a ars oraşul lor. Atuncĭ a ḑis servitorilor seĭ: 8
Nunta este gata, dar ceĭ invitaţĭ nu aŭ fost vrednicĭ. Decĭ 9
mergeţĭ la respântiile căilor, şi câţĭ veţĭ afla învitaţi-'ĭ la nuntă.
Şi eşind servitoriĭ aceĭa la căĭ, aŭ adunat pre toţĭ câţĭ aŭ 10
aflat, şi reĭ şi buni; şi s'a implut nunta de óspeţĭ. Şi intrând 11
regele sî véḑĕ pre óspeţĭ, a vĕḑut acolo un om care nu era
îmbrăcat în vestmênt de nuntă; Şi 'ĭ-a ḑis: Amice, cum aĭ 12
intrat aicĭ, neavênd vestmênt de nuntă? Ear el a remas mut.
Atuncĭ a ḑis regele servitorilor: Legaţi-'ĭ mânile şi piciórele, 13
luaţi-'l, şi 'l aruncaţĭ in întunerecul cel maĭ din afară; acolo
va fi plângere şi scrîşnirea dinţilor. Căcĭ mulţĭ sûnt chiămaţĭ, 14
dar puçinĭ aleşĭ.
Atuncĭ mergênd Fariseiĭ s'aŭ sfătuit cum sî'l prinḑĕ in cu- 15
vênt; Şi aŭ trimis la dînsul pre discipuliĭ lor împreună cu 16
Erodianiĭ, carĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Învĕţătorule, noĭ scim că escĭ sin-
cer, şi învĕţĭ calea luĭ Dumneḑeŭ in adevĕr, şi nu-ţĭ pésă de
nimenea; căcĭ tu nu cauţĭ in faça ómenilor. Decĭ spune-ni, 17
ce'ţi se pare? Se cade a da tribut Cesaruluĭ séŭ nu? Dar 18
Iisus cunoscênd reutatea lor, a ḑis: Pentru ce me ispitiţĭ, fă-
çarnicilor! Arătaţi-'mĭ banul tributuluĭ. Şi eĭ 'ĭ-aŭ adus un 19
dinar. El lĭ-a ḑis: A cuĭ este acéstă imagine şi inscripţiu- 20
nea. Eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Ale Cesaruluĭ. Atuncĭ lĭ-a ḑis: Daţĭ Ce- 21
saruluĭ cele ce sûnt ale Cesaruluĭ, şi luĭ Dumneḑeŭ cele ce
sûnt ale luĭ Dumneḑeŭ. Şi auḑind *acésta*, s'aŭ mirat, şi lă- 22
sându'l s'aŭ dus.
Într'aceaşĭ ḑi aŭ vinit la dînsul Sadukeiĭ, carĭ ḑic că nu 23
este înviere, şi 'l-aŭ întrebat, ḑicênd: Învĕţătorule, Moise a 24
ḑis: De va muri cineva, neavênd copiĭ, fratele luĭ sî ĭa femeea
luĭ, şi sî rădice semênţă frateluĭ seŭ. Decĭ eraŭ la noĭ şepte 25
fraţĭ, şi cel d'întâiŭ însurându-se a murit, şi neavênd semênţă
a lăsat pre femeea sa frateluĭ seŭ. Asemenea şi al doilea şi 26
al treilea până la al şeptelea. Ear maĭ pe urmă de toţĭ a 27
murit şi femeea. Decĭ la înviere a căruĭa dintr'aceştĭ şepte 28
va fi femeea? căcĭ toţĭ o aŭ avut. Iisus respunḑênd lĭ-a ḑis: 29
Vĕ rătăciţĭ, nesciind scripturile nicĭ puterea luĭ Dumneḑeŭ.
Căcĭ la înviere nicĭ se însóră nicĭ se mărită, ci sûnt ca ângeriĭ 30
luĭ Dumneḑeŭ in ceriŭ. Dar despre învierea morţilor, aŭ nu 31
aţĭ cetit ceea ce vi s'a ḑis de Dumneḑeŭ, ḑicênd: Eŭ sûnt 32
Dumneḑeul luĭ Abraam, şi Dumneḑeul luĭ Isaac, şi Dumneḑeul

luĭ Iacob? Dumneḑeŭ nu este Dumneḑeŭ al morţilor, ci al ce-
33 lor viĭ. Şi auḑind poporul *acestea* s'a uĭmit de învĕţătura luĭ.
34 Ear Fariseiĭ auḑind că a amuţit pre Sadukeĭ s'aŭ adunat
35 împreună. Şi unul din eĭ, legiuitor, 'l-a intrebat, ispitindu-'l,
36 şi ḑicênd: Învĕţătorule, care comandament este cel maĭ mare
37 in lege? Iisus ĭ-a ḑis: Sî iubescĭ pre Domnul, Dumneḑeul
têŭ, cu tótă ânima ta, şi cu tot sufletul têŭ, şi cu tot cugetul
38 39 têŭ. Acesta este cel întăiŭ şi maĭ mare comandament. Ear
al doilea şi asemenea acestuĭa este: Sî iubescĭ pre aprópele
40 têŭ ca însuţĭ pre sine. Intr'aceste doue comandamente a-
tîrnă tótă legea şi profeţiĭ.
41 42 Şi fiind adunaţĭ Fariseiĭ, ĭ-a întrebat Iisus, Şi a ḑis: Ce
vi se pare de Christos? al cuĭ fiiŭ este? Eĭ ĭ-aŭ ḑis: Al luĭ
43 David. El lĭ-a ḑis: Dar cum îl numesce David in spirit —
44 Domn? ḑicênd: Ḑis-a Domnul Domnuluĭ meŭ: Şeḑĭ d'a drép-
ta mea, până ce voiŭ pune pre inimiciĭ têĭ aşternut piciórelor
45 tale. Decĭ dacă David îl numesce Domn, cum este el fiiŭ al
46 luĭ? Şi nimenea nu putea sî 'ĭ respunḑĕ nicĭ un cuvênt, nicĭ
a maĭ îndrăznit cineva dintr'acea ḑi sî 'l maĭ întrebe.

CAP. XXIII.

Iisus mustră făçăria Cărturarilor şi a Fariseilor.

1 2 Atuncĭ Iisus a vorbit poporuluĭ şi discipulilor seĭ, Şi a ḑis:
3 Cărturariĭ şi Fariseiĭ şed pe scaunul luĭ Moise; Decĭ
tóte căte eĭ vî vor ḑice sî păḑiţĭ, păḑiţĭ şi faceţĭ, dar dupre fap-
4 tele lor nu faceţĭ; căcĭ ḑic, dar nu fac. Căcĭ eĭ légă sarcinĭ
grele şi cu anevoe de purtat, şi *le* pun pe umerile ómenilor;
5 înse nicĭ cu un deget al lor nu vor sî le misce. Şi eĭ fac tóte
lucrurile lor, spre a fi vĕḑuţĭ de ómenĭ; eĭ îşĭ fac filacterile lor late
6 şi 'şĭ fac marĭ fimbrile vestmintelor lor; Şi iubesc locurile cele
maĭ întăiŭ la ospĕţurĭ, şi scaunele cele maĭ întăiŭ in sinagogĭ,
7 Şi salutările in pieţĭ, şi a fi chiămaţĭ de ómenĭ Rabbi, Rabbi.
8 Voĭ înse sî nu vĕ numiţĭ Rabbi; căcĭ unul este învĕţătorul vos-
9 tru, *adică* Christos; ear voĭ toţĭ sûnteţĭ fraţĭ. Şi sî nu numiţĭ
pre nimenĭ pe pămênt părinte; căcĭ unul este părintele vostru, cel
10 in ceriurĭ. Nicĭ sî vĕ numiţĭ învĕţătorĭ, căcĭ unul este învĕ-
11 ţătorul vostru, *adică* Christos. Ear cel ce este maĭ mare in-
12 tre voĭ sî fie voue servitor. Căcĭ cel ce se înalţă se va umi-
li; şi cel ce se umilesce se va înălţa.
13 Dar vaĭ voue, Cărturarilor şi Fariseilor făçarnicĭ! căcĭ voĭ
închideţĭ împerăţia ceriurilor înaintea ómenilor; voĭ nu întraţĭ,
14 şi pre ceĭ ce vor sî între nu 'ĭ lasaţĭ. Vaĭ voue, Cărturarilor
şi Fariseilor făçarnicĭ! căcĭ voĭ consumaţĭ casele vĕduvelor şi
sub pretext faceţĭ lungĭ rugăciunĭ; pentru acésta veţĭ primi maĭ
15 mare condemnare. Vaĭ voue, Cărturarilor şi Fariseilor făçar-

nicĭ! căcĭ încunjuraţĭ marea şi uscatul, ca sî faceţĭ un proselit,
şi când s'a făcut, faceţĭ pre el fiiŭ gheenneĭ îndoit maĭ mult de
căt voĭ. Vaĭ voue, conducĕtorilor orbĭ! carĭ ḑiceţĭ: Dacă cineva 16
se jură pe templu, acésta nu este nimic; dar cel ce jură pe
aurul templuluĭ este dator. Nebunilor şi orbilor! căcĭ ce este 17
maĭ mare—aurul séŭ templul care sânţesce aurul? Şi dacă cineva 18
se jură pe altar, acésta nu este nimic; dar cel ce se jură pe
darul ce este d'asupra luĭ, este dator. Nebunilor şi orbilor! 19
ce este maĭ mare — darul seŭ altarul care sănţesce darul?
Decĭ cel ce se jură pe altar, se jură pe el şi pe tóte căte sûnt 20
d'asupra luĭ. Şi cel ce se jură pe templu, se jură pe el şi 21
pe cel ce locuesce intr'însul; Şi cel ce se jură pe ceriŭ, se 22
jură pe tronul luĭ Dumneḑeŭ şi pe cel ce şéde pe dînsul.
Vaĭ voue, Cărturarilor şi Fariseilor făçarnicĭ! căcĭ voĭ ḑe- 23
ciuiţĭ izma şi mărariul şi chimenul, dar aţĭ lăsat cele maĭ im-
portante ale legeĭ—dreptatea şi mila şi fidelitatea; acestea se
cădea sî *le* faceţĭ, şi acelea sî nu *le* lăsaţĭ. Conducĕtorilor 24
orbĭ! carĭ strecuraţĭ ţinţarul şi înghiţiţĭ cămila. Vaĭ voue, 25
Cărturarilor şi Fariseilor făçarnicĭ! căcĭ voĭ curăţiţĭ partea cea
din afară a paharuluĭ şi a bliduluĭ, dar din intru sûnt pline de
răpire şi de nedreptate. Farisee orbe! curăţesce întâiŭ *par-* 26
tea cea din intru a paharuluĭ şi a bliduluĭ, ca sî fie curată şi
cea din afară.
Vaĭ voue, Cărturarilor şi Fariseilor façarnicĭ! căcĭ voĭ vĕ a- 27
semĕnaţĭ mormintelor celor văruite, carĭ se arată frumóse pe din
afară, dar pe din laintru sûnt pline de óse de morţĭ şi de tótă
necurăţenia. Aşa şi voĭ, pe din afară vĕ arătaţĭ ómenilor dreptĭ, 28
dar pe din laintru sûnteţĭ plinĭ de făçărie şi de nelegĭuire. Vaĭ 29
voue, Cărturarilor şi Fariseilor făçarnicĭ! căcĭ voĭ zidiţĭ mormintele
profeţilor, şi impodobiţĭ gropile drepţilor, Şi ḑiceţĭ: De am 30
fi fost in ḑilele părinţilor nostri, nu am fi luat parte cu dînşiĭ
la săngele profeţilor. Drept aceea mărturisiţĭ de voĭ înşi-ve, 31
că sûnteţĭ fiĭ aĭ celor ce aŭ omorît pre profeţĭ. Voĭ decĭ 32
împliniţĭ mĕsura părinţilor vostri. Şerpilor! puĭ de viperă! 33
cum veţĭ scăpa de judecata gheenneĭ! Pentru acésta, éca eŭ 34
trimit la voĭ profeţĭ şi înţelepţĭ şi cărturarĭ; şi *pre uniĭ* din-
tr'înşiĭ veţĭ ucide, şi 'ĭ veţĭ crucifia; şi *pre uniĭ* dintr'înşiĭ veţĭ
bicĭuĭ in sinagogile vóstre, şi 'ĭ veţĭ persecuta din oraş in oraş;
Ca sî vie asupra vóstră tot sângele inocent, care s'a vĕrsat pe 35
pămênt, de la sângele dreptuluĭ Abel până la sângele Zecha-
rieĭ, fiiul Barachieĭ, pre care aţĭ omorît intre templu şi intre
altar. Adevĕr ḑic voue, vor veni tóte acestea preste acéstă 36
generaţiune.

Ierusaleme! Ierusaleme! cel ce omorĭ pre profeţĭ, şi uciḑĭ 37
cu petre pre ceĭ trimişĭ la tine; de căte orĭ am voit sî adun

pre fiiĭ têĭ, precum adună găina puiĭ seĭ sub aripĭ, dar nu aţĭ voit.
38 39 Éca vi se lasă casa vóstră pustie. Căcĭ ḑic voue: De acum
nu me veţĭ maĭ vedé, până când veţĭ ḑice; Bine-cuvêntat este
cel ce vine in numele Domnuluĭ.

CAP. XXIV, XXV.

Preḑicerea de dărămarea templuluĭ şi a naţiuneĭ Iudeilor, şi de a doua venire a luĭ Iisus Christos. Îndemnare spre priveghiere. Parabolele de ḑece fecióre şi a talanţilor. Descrierea judecăţeĭ de a doua venire.

1 Eşind Iisus şi depărtându-se din templu, s'a apropiat că-
tră *dînsul* discipuliĭ luĭ, ca sĭ'ĭ arete zidirile templuluĭ.
2 Ear Iisus lĭ-a ḑis: Vedeţĭ tóte acestea? Adevĕr ḑic voue, că
nu va remâné aicĭ pĭatră pe pĭatră, care nu se va risipi.
3 Şi şeḑênd el pe Muntele Olivilor, discipuliĭ s'aŭ apropiat de
dînsul deosebĭ, şi aŭ ḑis: Spune noue, când vor fi acestea?
4 Şi care *este* semnul venireĭ tale şi al finituluĭ lumeĭ? Şi res-
5 punḑênd Iisus lĭ-a ḑis: Vedeţĭ sĭ nu ve amăgéscă cineva. Căcĭ
mulţĭ vor veni in numele meŭ, ḑicênd: Eŭ sûnt Christos; şi
6 vor amăgi pre mulţĭ. Şi veţĭ auḑi de resboae şi de veştĭ de
resboae; vedeţĭ sĭ nu ve turburaţĭ; căcĭ tóte acestea trebue sĭ
7 fie, dar încă nu *este* finitul. Căcĭ se va scula naţiune contra
naţiuneĭ şi regat contra regatuluĭ, şi vor fi fómeţĭ şi ciumĭ şi
8 cutremurĭ pe alocurea. Tóte acestea *sûnt* începutul durerilor.
9 Atuncĭ vĕ vor trăda la strîmtorare, şi vĕ vor omorî; şi veţĭ fi
10 urîţĭ de tóte naţiunile pentru numele meŭ. Şi atuncĭ se vor
scandalisa mulţĭ, şi se vor trăda unul pre altul, şi se vor urî
11 unul pre altul. Şi se vor rădica mulţĭ profeţĭ mincinoşĭ, şi
12 vor amăgi pre mulţĭ; Şi pentru-că fără-de-legea se va înmulţi,
13 va rĕci dragostea multora. Dar cel ce va răbda până in finit,
14 acela se va mântui. Şi se va predica acéstă Evangelie a îm-
perăţieĭ in tótă lumea, spre mărturie la tóte naţiunile; şi atuncĭ
va fi finitul.
15 Decĭ când veţĭ vedé abominaţiunea pustiireĭ, cea preḑisă
prin profetul Daniel, stând in locul cel sânt (cel ce citesce sĭ în-
16 ţelégă); Atuncĭ ceĭ ce sûnt in Iudeea sĭ fugĕ in munţĭ.
17 Şi cel ce este pe casă sĭ nu se pogóre, sĭ ĭa ceva din casa sa.
18 Şi cel ce este in cămp sĭ nu se întórcă înapoĭ, sĭ-şĭ ĭa vest-
19 mintele sale. Ear vaĭ celor îngreunate şi celor ce alăptéză
20 într'acele ḑile! Ci rugaţi-vĕ ca sĭ nu fie fuga vóstră érna
21 nicĭ sămbăta. Căcĭ atuncĭ va fi strîmtorare mare, care nu a
22 fost de la începutul lumeĭ până acum, nicĭ nu va maĭ fi. Şi
de nu s'ar fi scurtat ḑilele acelea, nu s'ar fi mântuit nicĭ un
trup; dar pentru ceĭ aleşĭ se vor scurta ḑilele acelea.
23 Atuncĭ de vĭ va ḑice cine-va: Éca aicĭ *este* Christos séŭ a-

colo, sî nu credeţĭ. Căcĭ se vor rădica Christoşĭ mincinoşĭ, 24
şi profeţĭ mincinoşĭ, şi vor arăta semne marĭ şi minunĭ; în cât
si amăgéscă, de *va fi* possibil, şi pre ceĭ aleşĭ. Éca am pre- 25
dis voue. Decĭ de vĭ vor ḑice: Éca el este in pustie; sî nu 26
eşiţĭ; éca in cămărĭ; sî nu credeţĭ. Căcĭ precum ese fulgerul 27
de la răsărit, şi se arată până la apus, aşa va fi şi venirea
Fiiuluĭ omuluĭ. Căcĭ orĭ-unde este cadavrul, acolo se vor a- 28
duna vulturiĭ.

Înse după strîmtorarea acelor ḑile se va întuneca sórele, 29
şi luna nu va da lumina sa, şi stelele vor cădé din ceriŭ, şi
puterile ceriurilor se vor clăti. Şi atuncĭ se va arăta semnul 30
Fiiuluĭ omuluĭ in ceriŭ, şi atuncĭ vor plânge tóte seminţiile pă-
mêntuluĭ; şi vor vedé pre Fiiul omuluĭ viind pe noriĭ ceriuluĭ
cu putere şi cu mare gloriă. Şi va trimite pre ângeriĭ seĭ cu 31
mare voce de trâmbiţă; şi eĭ vor aduna pre ceĭ aleşĭ aĭ seĭ
din cele patru vênturĭ, de la o margine a ceriurilor până la cea-
l-altă margine a lor.

Ear de la smochin vĕ învĕţaţĭ parabolă: Când mlădiţa luĭ 32
este móle şi înfrunḑesce, sciţĭ că *este* aprópe véra. Aşa şi 33
voĭ, când veţĭ vedé tóte acestea, sî sciţĭ că este aprópe, lângă
uşĭ. Adevĕr ḑic voue, că nu va trece acest neam, pănă când 34
nu se vor face tóte acestea. Ceriul şi pămêntul vor trece, 35
dar cuvintele mele nu vor trece.

Ear de ḑiua aceea şi de ora aceea nimenĭ nu scie, nicĭ ân- 36
geriĭ din ceriŭ, fără numaĭ Părintele meŭ singur. Ear precum 37
a fost *in* ḑilele luĭ Noe, aşa va fi şi la venirea Fiiuluĭ omuluĭ.
Căcĭ precum eraŭ in ḑilele cele maĭ 'nainte de deluviŭ: mân- 38
caŭ şi beaŭ, se însuraŭ, şi se măritaŭ, până in ḑiua in care a
întrat Noe in arcă; Şi nu aŭ sciut, până când a venit delu- 39
viul şi a luat pre toţĭ: aşa va fi şi venirea Fiiuluĭ omuluĭ.
Atuncĭ doĭ vor fi in cămp; unul se va lua, şi altul se va lăsa; 40
Doue măcenînd la móră; una se va lua, şi alta se va lăsa. 41

Decĭ priveghiaţĭ, căcĭ nu sciţĭ in care oră va veni Domnul 42
vostru. Dar acésta sî sciţĭ, că de ar sci stăpânul caseĭ in ca- 43
re stréjă vine furul, ar priveghia, şi nu ar lăsa sî'ĭ sape casa
luĭ. Pentru acésta şi voĭ—fiţĭ gata; căcĭ in óra in care nu gân- 44
diţĭ va veni Fiiul omuluĭ. Óre cine este servul cel credincĭos 45
şi înţelept, pre care domnul seŭ 'l-a pus preste servitoriĭ seĭ, ca
sî li dee hrana la timp? Fericit *este* servul acela, pre care 46
viind domnul seŭ îl va afla făcênd aşa. Adevĕr ḑic voue, că 47
'l va pune preste tóte averile sale. Dar de *va fi* un serv rĕŭ, 48
care'şĭ va ḑice in ânima sa: Domnul meŭ întârḑiă de a veni;
Şi va începe a bate pre sociĭ *seĭ*, şi a mânca şi a bé cu beţi- 49
viĭ: Va veni domnul servuluĭ aceluĭa in ḑiua in care nu'*l* 50
asceptă, şi in óra in care nu scie; Şi 'l va tăia in doue şi 51

va pune partea luĭ cu făçarniciĭ; acolo va fi plângere şi scrîş-
nirea dinţilor.

XXV Atuncĭ se va asemena împerăţia ceriurilor cu dece virgini,
cari luându-'şĭ candelele lor aŭ eşit spre întîmpinarea
2 mireluĭ. Şi cincĭ dintr'însele eraŭ înţelepte, ear cincĭ eraŭ
3 nebune. Cele nebune luându-'şĭ candelele lor, nu aŭ luat oleŭ
4 cu sine. Dar cele înţelepte aŭ luat oleŭ in vasele lor cu can-
5 delele lor. Şi întârdiându-se mirele, aŭ dormitat tóte, şi aŭ
6 adormit. Ear la mêdu-nopţiĭ s'a făcut strigare: Éca mirele
7 vine! eşiţĭ spre întîmpinarea luĭ. Atuncĭ s'aŭ sculat tóte vir-
8 ginile acelea, şi 'şĭ aŭ pregătit candelele lor. Ear cele ne-
bune aŭ dis celor înţelepte: Daţi-ni din oleul vostru, căcĭ can-
9 delele nóstre se stîng. Dar cele înţelepte aŭ respuns, dicênd:
Nu aşa, nu cumva sî nu ni ajungă şi noue şi voue; ci maĭ bi-
10 ne mergeţĭ la ceĭ ce vênd, şi vî cumpăraţĭ. Dar precând aŭ
mers sî cumpere, a venit mirele; şi cele ce eraŭ gata aŭ intrat
11 cu el la nuntă, şi s'a închis uşa. Ear maĭ pe urmă aŭ venit
şi cele-l-alte virginĭ, şi diceaŭ: Dómne! Dómne! dischide noue.
12 Dar el respundênd a dis: Adevĕr dic voue; nu vĕ cunosc.
13 Drept aceea priveghiaţĭ; căcĭ nu sciţĭ diua nicĭ óra in care va
venĭ Fiiul omuluĭ.
14 Căcĭ *este* ca un om, carele mergênd departe a chiămat ser-
15 vitoriĭ seĭ, şi lĭ-a dat avuţia sa: Şi unuĭa ĭ-a dat cincĭ ta-
lanţĭ, ear altuĭa doĭ, ear altuĭa unul; fie-căruĭa dupre puterea
16 luĭ, şi a plecat îndată. Decĭ mergênd cel ce luase cincĭ ta-
17 lanţĭ a lucrat cu dînşiĭ, şi a făcut alţĭ cincĭ talanţĭ. Aseme-
18 nea şi cel cu doĭ; a căscigat şi acesta alţĭ doĭ. Dar cel ce
luase unul, ducêndu-se a săpat in pămênt, şi a ascuns argin-
19 tul domnuluĭ seŭ. Ear după mult timp a venit domnul servi-
20 torilor acelora, şi lĭ-a cerut socotélă. Şi viind cel ce a luat
cincĭ talanţĭ, a adus alţĭ cincĭ talanţĭ, dicênd: Dómne! cincĭ
talanţĭ mĭ-aĭ dat; éca alţĭ cincĭ talanţĭ am căstigat cu eĭ.
21 Dis-a luĭ domnul seŭ: Bine, servitorule bun şi credincĭoş; în-
tru pucine aĭ fost credincĭos, preste multe te voiŭ pune; întră
22 intru bucuria domnuluĭ têŭ. Şi viind şi cel ce a luat doĭ ta-
lanţĭ a dis: Dómne! doĭ talanţĭ mĭ-aĭ dat; éca alţĭ doĭ talanţĭ
23 am căscigat cu eĭ. Dis-a luĭ domnul seŭ: Bine, servitorule
bun şi credincĭos! întru pucine aĭ fost credincĭos, preste multe
24 te voiŭ pune; întră întru bucuria domnuluĭ têŭ. Şi viind şi
cel ce a luat un talant a dis: Dómne! te-am sciut că escĭ om
aspru, secerând unde nu aĭ semĕnat, şi adunând de unde nu
25 aĭ împrăsciat; Şi temêndu-me, m'am dus de am ascuns ta-
26 lantul têŭ in pămênt; éca al têŭ! Respundênd domnul seŭ
ĭ-a dis: Servitorule rêŭ şi leneş! aĭ sciut că secerŭ unde nu am
27 semĕnat, şi adunŭ de unde nu am împrăsciat; Se cădea decĭ

că tu sî fi dat argintul meŭ schimbătorilor, și viind eŭ așĭ fi
luat al meŭ cu dobândă. Luațĭ dar de la el talantul, și 'l dațĭ 28
celuĭ ce are ḑece talanțĭ. Căcĭ tot celuĭ ce are 'i se va da,
și 'i va prisosi; Dar de la cel ce nu are, și ceea ce el are 29
i se va lua de la dînsul. Și pre servitorul cel netrebnic, a 30
runcați'l întru întunerecul cel maĭ din afară; acolo va fi plân-
gere și scrîșnirea dinților.
Când va veni Fiiul omuluĭ in gloria sa și toțĭ sânțiĭ ângerĭ 31
cu dînsul, atuncĭ va ședé pe tronul glorieĭ sale. Și se vor a- 32
duna înaintea luĭ tóte națiunile; și el va dispărți pre dînșiĭ
unul de altul, precum disparte păstorul oile din capre. Și va 33
pune oile d'a drépta luĭ, ear caprele d'a stînga.
Atuncĭ va ḑice regele celor d'a drépta luĭ: Venițĭ, bine-cu- 34
vêntațiĭ părinteluĭ meŭ! mosceniți împerăția cea gătită voue de
la întemeĭerea lumeĭ; Că am flămînḑit, și 'mĭ-ațĭ dat de am 35
mâncat; am însetat, și 'mĭ-ațĭ dat de am bĕut; străin am fost,
și m'ațĭ primit; Gol, și m'ațĭ îmbrăcat; bolnav am fost, 36
și m'ațĭ visitat; in închisóre am fost, și ațĭ venit la mine. A- 37
tuncĭ îĭ vor respunde drepțiĭ, ḑicênd: Dómne! când te am vĕ-
ḑut flămând, și *te*-am nutrit; séŭ însetat, și '*ți*-am dat de aĭ
bĕut? Séŭ când te-am vĕḑut străin și *te*-am primit; séŭ gol 38
și *te*-am îmbrăcat? Séŭ când te-am vĕḑut bolnav, séŭ in în- 39
chisóre și am venit la tine? Și respunḑênd regele li va ḑice: 40
Adevĕr ḑic voue, în căt ațĭ făcut *acestea* unuĭa dintr'acestĭ frațĭ
aĭ meĭ maĭ micĭ, mie ațĭ făcut.
Atuncĭ va ḑice și celor d'a stînga *luĭ*: Duceți-ve de la mine, 41
blestemaților, in focul cel etern, *care* este gătit diaboluluĭ și
ângerilor luĭ. Că am flămânḑit și nu 'mĭ-ațĭ dat sî mănânc; 42
am însetat, și nu 'mĭ-ațĭ dat sî béŭ; Străin am fost, și nu- 43
m'ațĭ primit; gol, și nu m'ațĭ îmbrăcat; bolnav și in închisóre,
și nu m'ațĭ visitat. Atuncĭ îĭ vor respunde și eĭ: Dómne, când 44
te-am vĕḑut flămând séŭ însetat, séŭ străin, séŭ gol, séŭ bol-
nav, séŭ in închisóre, și nu am servit ție? Atuncĭ va respunde 45
lor, ḑicênd: Adevĕr ḑic voue: În căt nu ațĭ făcut *acestea* unuĭa
dintr'acestĭ maĭ micĭ, nicĭ mie nu ațĭ făcut. Și vor merge 46
acestia la chin etern; ear drepțiĭ in viéța eternă.

CAP. XXVI.

Iisus îșĭ preḑice mórtea sa. O femee tórnă mir pe capul seŭ. Iuda îl trădéză. El face Pascile. Instituesce sânta cină. Suferințile sale in Gethsemane; Petru se lépădă de dînsul.

Și după ce a finit Iisus tóte cuvintele acestea, a ḑis dis- 1
cipulilor seĭ: Sciți, că după doue ḑile Pascile vor fi, 2
și Fiiul Omuluĭ se va trăda spre a fi crucifiat.
Atuncí s'aŭ adunat Archiereiĭ și Cărturariĭ și bătrâniĭ po- 3

4 poruluĭ in curtea archiereuluĭ, ce se numĭa Caiafa. Şi aŭ
ţinut consiliŭ ca sî prindĕ pre Iisus cu vicleşug, şi sî'l omóre;
5 Dar ḑiceaŭ: Nu in serbătóre, ca sî nu se facĕ turburare intre
popor.
6 Ear fiind Iisus in Bethania in casa luĭ Simon leprosul,
7 Venit-a la dînsul o femee avênd un vas de alabastru cu mir
8 de preţ mare, şi *'l-a* turnat pe capul luĭ, şeḑênd el. Dar dis-
cipuliĭ vĕḑênd *acésta* s'aŭ indignat, ḑicênd: Pentru ce *s'a făcut*
9 acéstă risipă? Căcĭ se putea vinde acest mir drept mult, şi
10 sî se dea seracilor. Dar Iisus cunoscênd *acésta* lĭ-a ḑis: De
11 ce superaţĭ pre femee? căcĭ bun lucru a făcut cu mine. Pre
seracĭ pururea iĭ aveţĭ cu voĭ; ear pre mine nu me aveţĭ puru-
12 rea. Căcĭ vĕrsând acésta acest mir pe corpul meŭ, spre în-
13 groparea mea a făcut *acésta*. Adevĕr ḑic voue: Orĭ-unde se va
predica acéstă evangelie in tótă lumea, ḑice-se-va şi ceea ce a
făcut acésta, spre memoria eĭ.
14 Atuncĭ unul din ceĭ doĭ-spre-ḑece, care se numĭa Iuda Is-
15 cariot, aŭ mers la Archiereĭ, Şi *lĭ*-a ḑis: Ce'mĭ veţĭ da, şi
eŭ il voiŭ trăda voue? Şi eĭ ĭ-aŭ oferit treĭ-ḑecĭ de arginţĭ.
16 Şi de atuncĭ căuta ocasiune ca sî'l trădea.
17 Ear in *ḑiua* cea d'intâiŭ a azimelor aŭ venit discipuliĭ la
Iisus, ḑicêndu-'ĭ: Unde voiescĭ sî gătim ţie sî mănâncĭ Pascile?
18 Ear el a ḑis: Mergeţĭ in oraş la cutare, şi ḑiceţi-'ĭ: Învĕţăto-
rul ḑice: Timpul meŭ aprópe este, la tine voiŭ face Pascile cu
19 discipuliĭ meĭ. Şi aŭ făcut discipuliĭ precum lĭ-a ordonat Iisus,
şi aŭ gătit Pascile.
20 Ear făcêndu-se séră a şeḑut la mésă cu ceĭ doĭ-spre-ḑece;
21 Şi mâncând eĭ, a ḑis: Adevĕr ḑic voue, că unul din voĭ mĕ va
22 trăda. Ear eĭ întristându-se fórte aŭ început a 'i ḑice fie-care
23 dintr'înşiĭ: Nu cumva eŭ sûnt, Dómne? Ear el respunḑênd a
ḑis: Cel ce întinge cu mine mâna in blid, acela me va trăda.
24 Fiiul omuluĭ se duce, precum este scris despre el; dar vaĭ de
omul acela, prin care Fiiul omuluĭ se trădă! maĭ bine ar fi fost
25 omuluĭ aceluĭa, de nu s'ar fi născut. Atuncĭ Iuda, cel ce 'l-a
trădat respunḑênd a ḑis: Învĕţătorule! nu cumva sûnt eŭ?
ḑis-a luĭ: Tu aĭ ḑis.
26 Decĭ mâncând eĭ, a luat Iisus pâne, şi bine-cuvêntând, *o*
a frânt şi *o* a dat discipulilor, şi a ḑis: Luaţĭ, mâncaţĭ; aces-
27 ta este corpul meŭ. Şi apoĭ luând potirul a mulţumit şi *'l-a*
28 dat lor, ḑicênd: Beţĭ dintr'acesta toţĭ, căcĭ acesta este sân-
gele meŭ al nouluĭ testament, care se vérsă pentru mulţĭ spre
29 ertarea pecatelor. Şi ḑic voue, că de acum nu voiŭ maĭ bé
dintr'acest fruct al viţeĭ, până in ḑiua aceea, când il voiŭ bé
noŭ cu voĭ in împĕrăţia Părinteluĭ meŭ.
30 Şi cântând psalmĭ aŭ eşit in Muntele Olivilor. Atuncĭ lĭ-a

ḑis Iisus: Voĭ toţĭ vĕ veţĭ scandalisa despre mine in acéstă 31
nópte; căcĭ scris este: Bate-voiŭ păstorul, şi se vor împrăscĭa
oile turmeĭ. Dar după ce voiŭ învia, voiŭ merge maĭ 'nainte 32
de voĭ in Galileea. Şi respunḑênd Petru 'ĭ-a ḑis: Chiar toţĭ, 33
de se vor scandalisa despre tine, ear eŭ nicĭ odată nu me voiŭ
scandalisa. Ḑis-a Iisus luĭ: Adevĕr ḑic ţie, intr'acéstă nópte, 34
maĭ 'nainte de a cânta cocoşul, de treĭ orĭ te veĭ lepăda de
mine. Ḑis-a Petru luĭ: De mi s'ar întêmpla şi a muri împre- 35
ună cu tine, nu mĕ voiŭ lepăda de tine. Asemenea aŭ ḑis
âncă şi toţĭ discipuliĭ.
Atuncĭ Iisus a venit cu dînşiĭ in locul ce se numesce Geth- 36
semane, şi a ḑis discipulilor: Şedeţĭ aicĭ până voiŭ merge sî
me închin acolo. Şi luând cu sine pre Petru şi pre ceĭ doĭ 37
fiiĭ aĭ luĭ Zebedeiŭ, a început a se întrista şi a se amări.
Atuncĭ lĭ-a ḑis: Întristat este sufletul meŭ până la mórte, re- 38
mâneţĭ aicĭ, şi priveghiaţĭ cu mine. Şi mergênd pucin maĭ 39
'nainte a căḑut cu faça la pămênt rugându-se şi ḑicênd: Părintele
meŭ, de este possibil, trécă de la mine acest potir; înse nu
precum eŭ voĭesc, ci precum tu *voĭescĭ*. Şi a venit cătră dis- 40
cipulĭ, şi 'ĭ-a aflat dormind, şi a ḑis luĭ Petru: Aşa! nu aţĭ pu-
tut o óră priveghĭa cu mine? Priveghĭaţĭ şi ve rugaţĭ, ca 41
sî nu cădeţĭ in ispită; căcĭ spiritul *este* vegiător, dar trupul ne-
putincĭos. Earăşĭ a doua óră mergênd s'a rugat, ḑicênd: Pă- 42
rintele meŭ, de nu póte trece de la mine acest potir, ca sî
nu'l beaŭ, fie voea ta. Şi viind ĭ-a aflat earăşĭ dormind, căcĭ 43
ochiĭ lor eraŭ îngreuĭaţĭ. Şi lăsându-'ĭ a mers earăşĭ, şi s'a 44
rugat a treĭa óră, ḑicênd aceleaşĭ cuvinte. Atuncĭ a venit la 45
discipuliĭ seĭ, şi lĭ-a ḑis: Dormiţĭ de acum şi ve repausaţĭ; éca
s'a apropiat óra, şi Fiĭul omuluĭ se va trăda in mânile pecăto-
şilor. Sculaţi-vĕ sî mergem; éca s'a apropiat cel ce m'a 46
trădat.

Şi âncă el vorbind, éca Iuda, unul din ceĭ doĭ-spre-ḑece, a 47
venit, şi cu el glótă multă cu sabiĭ şi cu fustĭ, de la archiereiĭ
şi de la bătrâniĭ poporuluĭ. Ear cel ce'l trădase lĭ-a dat 48
semn, ḑicênd: Pre care voiŭ săruta, acela este; prindeţi'l Şi 49
îndată apropiindu-se de Iisus a ḑis: Bucură-te, Învĕţătorule!
şi 'l-a sărutat. Ear Iisus 'ĭ a ḑis: Amice! pentru ce aĭ venit? 50
Atuncĭ apropiindu-se eĭ aŭ pus mânile pre Iisus, şi 'l-aŭ prins.
Şi éca unul din ceĭ ce eraŭ cu Iisus, întinḑindu-'şĭ mâna a 51
scos sabia sa; şi lovind pre servitorul archiereuluĭ, a tăĭat ure-
chĭa luĭ. Atuncĭ 'ĭ a ḑis Iisus: Întórce sabia ta in locul eĭ; 52
căcĭ toţĭ ceĭ ce apucă sabiă vor peri de sabiă. Aŭ 'ţi se pa- 53
re că nu pot ruga acum pre Părintele meŭ, şi sî 'mĭ puĭă
înainte maĭ mult decăt doue-spre-ḑece legióne de ângerĭ? Dar, 54
cum se vor împlini scripturile, *cari ḑic*, că aşa trebue sî fie?

55 In aceaşĭ óră a ḑis Iisus glótelor: Ca la un fur aţĭ eşit cu
sabiĭ şi cu fustĭ sî me prindeţĭ? In tóte ḑilele şedeam la voĭ,
56 învĕţând in templu, şi nu m'aţĭ prins. Înse acestea tóte s'aŭ
făcut, ca sî se împlinéscă scripturile profeţilor. Atuncĭ toţĭ
discipuliĭ lăsându-'l aŭ fugit.
57 Dar eĭ prinḑênd pre Iisus, l-aŭ adus la Caiafa archiereul,
58 unde Cărturariĭ şi bătrâniĭ eraŭ adunaţĭ. Ear Petru 'ĭ urma
de departe până la curtea archiereuluĭ; şi întrând in întru şe-
59 dea cu servitoriĭ sî véḑĕ finitul. Ear archiereiĭ şi bătrâniĭ, şi
tótă adunarea căutaŭ mărturiă mincinósă contra luĭ Iisus, ca
60 sî'l omórĕ. Şi nu aŭ aflat; deşi mulţĭ martorĭ mincinoşĭ viind
de faţă, nu aŭ aflat; ear maĭ pe urmă viind doĭ martorĭ min-
61 cinoşĭ, Aŭ ḑis: Acesta a ḑis: Pot sî stric templul luĭ Dum-
62 neḑeŭ, şi in treĭ ḑile sî'l rădic. Şi sculându-se archiereul, 'ĭ
a ḑis: Nimic nu respunḑĭ? ce *este ceea ce* mărturisesc acestia
63 contra ta? Dar Iisus tăcea. Şi respunḑênd archiereul 'ĭ a
ḑis: Te jur pe Dumneḑeŭ cel viŭ, ca sî ni spuĭ, de escĭ tu
64 Christosul, Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ. Ḑis-a Iisus luĭ: Tu aĭ ḑis;
înse ḑic voue; De acum veţĭ vedé pre Fiĭul omuluĭ şeḑênd d'a
65 drépta patereĭ şi viind pe noriĭ ceriuluĭ. Atuncĭ Archiereul
şĭ-a rupt vestmintele sale, ḑicênd: El a blasfemat; ce ni maĭ
66 trebuesc martorĭ? éca acum aţĭ auḑit blasfemia luĭ. Ce vi se
67 pare? Eĭ respunḑênd aŭ ḑis: Vinovat este de mórte. A-
tuncĭ aŭ scuipit in faça luĭ, şi'l-aŭ pumnit; ear alţiĭ 'l-aŭ păl-
68 muit, ḑicênd: Profeţesce-ni, Christóse, cine este cel ce te-a lovit?
69 Ear Petru şedea afară in curte, şi a venit la el o servitóre,
70 ḑicênd: Şi tu eraĭ cu Iisus Galiléuul. Dar el a negat înain-
71 tea tuturor, ḑicênd: Nu sciŭ ce ḑicĭ. Şi eşind el la póртă, 'l-a
vĕḑut alta, şi a ḑis celor de acolo: Şi acesta era cu Iisus Na-
72 zariénul. Şi earăşĭ a negat cu jurâment: Nu cunosc pre a-
73 cest om. Ear preste puçin apropiindu-se ceĭ ce sta acolo,
aŭ ḑis luĭ Petru: Adeverat şi tu escĭ dintr'înşiĭ; căcĭ graiul tĕŭ
74 te trădă. Atuncĭ a început a se blestema, şi a se jura: Nu
75 cunosc pre acest om. Şi îndată a cântat cocoşul. Şi 'şĭ-a a-
dus aminte Petru de cuvintele luĭ Iisus, ce 'ĭ ḑisese: Maĭ 'na-
inte de a cânta cocoşul, de treĭ orĭ te veĭ lepăda de mine.
Şi eşind afară a plâns cu amar.

CAP. XXVII.

Iisus Christos adus înaintea luĭ Pilat. Iuda se spânḑură. Iisus espus maĭ multor chinuri cumplite; se crucifiă. Minunile din óra morţeĭ sale. Îmmormêntarea sa.

1 Ear când s'a făcut ḑiua toţĭ archiereiĭ şi bătrâniĭ poporuluĭ
2 aŭ ţinut consiliŭ contra luĭ Iisus, ca sî'l omórĕ. Şi legân-
du'l 'l-aŭ dus, şi'l-aŭ trădat guvernătoruluĭ, Pontiŭ Pilat,

Atuncĭ Iuda, care îl trădase, vĕḑênd că s'a condemnat, că- 3
indu-se a întorce ceĭ treĭ-ḑecĭ de arginţĭ archiereilor şi bătrâ-
nilor. Ḑicênd: Pecătuit-am trădând sânge inocent. Ear eĭ aŭ 4
ḑis: Ce nĭ pasă? tu veĭ vedé. Şi aruncând arginţiĭ in templu 5
s'a dus de acolo, şi mergênd s'a spânḑurat. Ear archiereiĭ 6
luând arginţiĭ aŭ ḑis: Nu se cuvine a pune pre acestia in cor-
vana, pentru că este preţ de sânge. Şi ţinênd consiliŭ aŭ 7
cumpărat cu eĭ ţérina olaruluĭ, pentru îmmormêntarea străini-
lor. Pentru aceea s'a numit ţérina aceea: Ţérina sângeluĭ 8
până in ḑiua de astă-ḑĭ. Atuncĭ s'a împlinit ceea ce s'a ḑis 9
prin profetul Ieremia, ce ḑice: Şi aŭ luat ceĭ treĭ-ḑecĭ de ar-
ginţĭ, preţĭul celuĭ preţĭuit, care s'a preţĭuit de fiiĭ luĭ Israel;
Şi aŭ dat pre eĭ pentru ţérina olaruluĭ dupre cum mĭ-a ordo- 10
nat Domnul.

Ear Iisus sta înaintea guvernătoruluĭ, şi 'l întreba guvernă- 11
torul, ḑicênd: Tu escĭ regele Iudeilor? Ear Iisus ĭ-a ḑis: Tu
ḑicĭ. Şi când se acusa de archiereĭ şi de bătrânĭ, nimic nu 12
respundea. Atuncĭ ĭ-a ḑis Pilat: Nu auḑĭ câte mărturisesc 13
contra ta? Şi nu 'ĭ-a respuns la nicĭ un cuvênt; încât se mi- 14
ra fórte guvernătorul.

Ear la asemenea serbătóre era îndatinat, ca guvernătorul sî 15
eliberezĕ poporuluĭ un arestant, pre care'l vroeaŭ eĭ. Şi avea 16
atuncĭ un arestant vestit, ce se numĭa Barabba. Decĭ adu- 17
nêndu-se eĭ, lĭ-a ḑis Pilat: Pre care voiţĭ sî vĭ'l eliberez, pre
Barabba, séŭ pre Iisus, ce se ḑice Christos? Căcĭ el scia că 18
pentru invidiă 'l-aŭ trădat.

Şi şeḑênd el la judecată a trimis la dînsul femeea luĭ, ḑi- 19
cênd: Sî nu facĭ nimic dreptuluĭ acestuĭa! căcĭ am suferit mul-
te astă-ḑĭ in vis pentru dînsul.

Dar archiereiĭ şi bătrâniĭ aŭ înduplecat pre glóte, ca sî 20
cérĕ pre Barabba, şi sî pérḑĕ pre Iisus. Şi respunḑênd gu- 21
vernătorul lĭ-a ḑis: Care dintr'amêndoĭ voiţĭ sî vî eliberez? Eĭ
aŭ ḑis: Pre Barabba. Ḑis-a lor Pilat: Dar ce voiŭ face luĭ Iisus 22
ce se ḑice Christos? Ḑis-aŭ luĭ toţĭ: Sî se crucifieze! Ear 23
guvernătorul a ḑis: Dar ce rêŭ a făcut? Ear eĭ maĭ mult stri-
gaŭ: Sî se crucifieze! Decĭ Pilat vĕḑênd că nimic nu folo- 24
sesce, ci maĭ multă turburare se face, luând apă, şĭ-a spălat
mânile înaintea mulţimeĭ, ḑicênd: Inocent sûnt de sângele drep-
tuluĭ acestuĭa; voĭ veţĭ vedé. Şi respunḑênd tot poporul a 25
ḑis: Sângele luĭ *fie* asupra nóstră şi asupra fiilor noştri. A- 26
tuncĭ lĭ-a eliberat pre Barabba; ear pre Iisus bătându-'l 'l-a
trădat spre crucifiare.

Atuncĭ ostaşiĭ guvernătoruluĭ, ducênd pre Iisus in pretoriŭ, 27
adunat-aŭ la dînsul tótă cohorta. Şi disbrăcându-'l, 'l-aŭ îm- 28
brăcat cu hlamidă roşĭă. Şi împletind cunună de spinĭ, aŭ 29

pus pe capul luï, și trestia in drépta luï; și îngenunchind ina-
intea luï, își băteaŭ joc de el, ḑicênd: Bucură-te, regele Iudeilor!
30 Și scuïpind asupra luï, aŭ luat trestia, și 'l băteaŭ preste cap.
31 Și după ce l-aŭ batjocorit, 'l-aŭ disbrăcat de hlamidă, și 'l-aŭ
îmbrăcat in vestmintele sale, și'l-aŭ dus sî *'l* crucifieze.
32 Și eșind afară aŭ aflat pre un om Cirinén a nume Simon;
33 pre acesta 'l-aŭ silit sî ducĕ crucea luï. Și viind la locul nu-
34 mit Golgotha, adică locul căpăţineï, Ï-aŭ dat sî bea oțet ames-
tecat cu fiïere; dar gustând, nu vrea sî bea.
35 Ear după ce 'l-aŭ crucifiat, aŭ împărţit vestmintele sale,
aruncând sorţï; ca sî se împlinéscă ceea ce s'a ḑis de profe-
tul: Împărţit-aŭ loruşï vestmintele mele, și pentru chitonul meŭ
36 37 aŭ aruncat sorţï. Și şeḑênd îl păḑeaŭ acolo. Și aŭ pus
d'asupra capuluï seŭ acusaţiunea luï scrisă: ACESTA ESTE
38 IISUS REGELE IUDEILOR. Atuncï aŭ crucifiat împreună cu
dînsul doï hoţï; unul d'a drépta și altul d'a stânga.
39 Ear ceï ce treceaŭ îl insultaŭ, clătind cu capetele lor,
40 Și ḑicênd: Tu, care destrugï templul și in treï ḑile *îl* zidescï,
mântuesce-te însuţï! De escï Fiïul luï Dumneḑeŭ, pogórĕ-te de
41 pe cruce. Asemenea încă și archiereiï batjocorîndu-*'l* impre-
42 ună cu Cărturariï și cu bătrâniï, ḑiceaŭ: Pre alţiï a mântuit,
ear pre sine nu póte sî se mântuéscă. De este regele luï Is-
43 rael, pogóre-se acum de pe cruce, și vom crede intr'însul. A
sperat in Dumneḑeŭ; libereze-'l acum, de'l voïesce; căcï a ḑis:
44 Fiïu al luï Dumneḑeŭ sûnt. Asemĕnea și hoţiï, ce eraŭ cruci-
fiaţï cu el, îl înjuraŭ.
45 Ear de la óra a șesea s'a făcut întunerec preste tot pă-
46 mêntul până la óra a noua. Ear in óra a noua a strigat
Iisus cu voce tare, ḑicênd: Eli, Eli, lama sabachtani? adică:
47 Dumneḑeul meŭ, Dumneḑeul meŭ, de ce m'aï lăsat? Ear uniï
din ceï ce staŭ acolo, auḑind *acésta*, ḑiceaŭ: Pre Ilie strigă a-
48 cesta. Și îndată alergând unul dintr'înșiï, și luând un burete,
'l-a împlut de oţet, și puindu-*'l* într'o trestie ï-a dat de bĕut.
49 Ear ceï-l-alţï ḑiceaŭ: Lasă sî vedem de va veni Ilie ca sî-'l
mântuéscă.
50 Dar Iisus earăşï strigând cu voce tare, şï-a dat spiritul.
51 Și éca! perdeaua templuluï s'a rupt in doue, de sus până
52 jos; și pămêntul s'a cutremurat, și pïetrele s'aŭ dispicat; Și
mormintele s'aŭ dischis; și multe corpurï ale sânţilor ce ador-
53 miseră s'aŭ sculat; Și eșind din morminte după învieria luï
aŭ venit in sânta cetate, și s'aŭ arătat multora.
54 Ear sutașul și ceï ce păḑeaŭ împreună cu el pre Iisus, vĕ-
ḑênd cutremurul și cele ce s'aŭ făcut, s'aŭ înfricoșat fórte, ḑi-
cênd: Adeverat Fiïu al luï Dumneḑeŭ a fost acesta.
55 Și eraŭ acolo și multe femeï, privind de departe, carï ur-

maseră luĭ Iisus din Galileea, servindu-'ĭ; Intre cari era Ma- 56
ria Magdalena, şi Maria, mama luĭ Iacob şi a luĭ Iosie, şi ma-
ma filor luĭ Zebedeiŭ.
Ear făcêndu-se séră a venit un om avut din Arimathia, a 57
nume Iosef, care şi el fusese discipul al luĭ Iisus. Acesta vi- 58
ind la Pilat a cerut corpul luĭ Iisus. Şi Pilat a ordonat
sî se dea corpul. Atuncĭ luând Iosef corpul, l-a înfăşurat in 59
giulgiŭ curat; Şi 'l-aŭ pus intr' un mormênt noŭ al seŭ, pre 60
care'l săpase in pĭatră; şi prăvălind o pĭatră mare pe uşa
mormêntuluĭ s'a dus. Şi era acolo Maria Magdalena şi cea-l- 61
altă Mariă, şeḑênd in faça mormêntuluĭ.
Ear a doua ḑi, care este după vinerĭ, s'aŭ adunat archiereiĭ 62
şi Fariseiĭ la Pilat, Ḑicênd: Domnule, ne-am adus aminte că 63
amăgitorul acela, âncă fiind viŭ, a ḑis: După treĭ ḑile mĕ voiŭ
scula. Decĭ ordónă sî se întăréscă mormêntul până a treĭa 64
ḑi; ca nu cumva viind discipuliĭ luĭ nóptea sî'l fure, şi sî ḑicĕ
poporuluĭ, că s'a sculat din morţĭ; şi va fi rătăcirea cea de a-
poĭ maĭ rea de căt cea d'intăiu. Ḑis-a lor Pilat: Aveţĭ cus- 65
todiă; mergeţĭ de întăriţĭ, cum sciţĭ. Ear eĭ mergênd aŭ în- 66
tărit mormêntul, sigilând pĭatra şi puind custodiă.

CAP. XXVIII.

Înviere şi arătarea luĭ Iisus Christos. Trimiterea Apostolilor.

Ear Sămbăta tărḑiŭ, precând începea aurora celeĭ întăĭ 1
ḑile a septămâneĭ, aŭ venit Maria Magdalena şi cea-l-
altă Mariă, sî véḑă mormêntul. Şi éca, s'a făcut cutremur 2
mare; căcĭ ângerul Domnuluĭ, pogorîndu-se din ceriŭ, a venit
şi a prăvălit pĭatra de pe uşă, şi şedea d'asupra eĭ. Şi era 3
aspectul luĭ ca fulgerul, şi îmbrăcămintea luĭ albă ca zăpada.
Şi de frica luĭ s'aŭ cutremurat păḑitoriĭ, şi s'aŭ făcut ca nisce 4
morţĭ. Ear ângerul luând cuvêntul a ḑis femeilor: Nu vĕ temeţĭ; 5
căcĭ sciŭ că pre Iisus cel crucifiat căutaţĭ. Nu este aicĭ; căcĭ 6
s'a sculat, precum a ḑis. Veniţĭ de vedeţĭ locul unde a jăcut
Domnul. Şi curênd mergênd, spuneţĭ discipulilor luĭ, că s'a 7
sculat din morţĭ; şi éca va merge maĭ 'nainte de voĭ în Ga-
lelea; acolo îl veţĭ vedé; éca am spus voue. Şi depărtându- 8
se curênd de la mormênt cu frică şi cu mare bucuriă, aŭ aler-
gat sî anunţe discipulilor luĭ.
Şi când mergeaŭ ele sî anunţe discipulilor luĭ, éca Iisus le-a 9
întîmpinat, ḑicênd: Bucuraţĭ-vĕ! Ear ele apropiindu-se aŭ cu-
prins piciórele luĭ, şi'ĭ s'aŭ închinat. Atuncĭ lĭ-a ḑis Iisus: Nu 10
vĕ temeţĭ; mergeţĭ de vestiţĭ fraţilor meĭ, ca sî mérgă în Ga-
lileea, şi acolo mĕ vor vedé.
Ear mergênd ele, éca uniĭ din custodiă viind în oraş a ves- 11
tit archiereilor tóte cele ce s'aŭ făcut. Şi adunându-se împre- 12

una cu bătrânii, şi ţinênd consiliŭ, aŭ dat arginţĭ mulţĭ ostaşi-
13 lor; Ḑicênd: Spuneţĭ: Discipuliĭ luĭ viind nóptea 'l-aŭ furat
14 precând dormiam noĭ. Şi de se va auḑi acésta la guvernător,
15 noĭ îl vom potoli, şi vĕ vom face fără de grijă. Ear eĭ luând
arginţiĭ aŭ făcut cum ĭ-aŭ învĕţat; şi s'a respândit acest cuvênt
între Iudeĭ până astă-ḑĭ.
16 Ear ceĭ un-spre-ḑece discipulĭ aŭ mers in Galileea, in mun-
17 tele unde lĭ-a ordonat Iisus. Şi vĕḑêndu-'l i s'aŭ închinat;
18 dar uniĭ s'aŭ îndoit. Şi apropiindu-se Iisus lĭ-a vorbit, ḑicênd:
19 Datu-mi-s'a tótă puterea in ceriŭ şi pe pămênt. Drept aceea
mergeţĭ şi învĕţaţĭ pre tóte naţiunile, botezându-le in numele
20 Părintelui şi al Fiiului şi al Sântului Spirit. Învĕţând pre dînşiĭ
sĭ păḑéscă tóte câte v'am ordonat; şi éca eŭ sûnt cu voi in tóte
ḑilele până la finitul lumeĭ. Amin.

SÂNTA EVANGELIE
DUPRE
MARCU.

CAP. I.

Ioan Botezătorul. Botezul şi ispitirea luĭ Iisus. Chiămarea luĭ Petru, a luĭ Andreiŭ, a luĭ Iacob şi a luĭ Ioan. Iisus vindecă pre bolnavĭ, pre demonisaţĭ şi pre un lepros.

1 Inceputul evangelieĭ luĭ Iisus Christos, fiiul luĭ Dumne-
2 ḑeŭ. Precum s'a scris in profeţĭ: Éca eŭ trimit pre ângerul
meŭ înaintea feceĭ tale, care va prepara calea ta înaintea ta;
3 Vócea celuĭ ce strigă in pustie: Gătiţĭ calea Domnuluĭ, drepte
4 faceţĭ cărările luĭ. Ioan boteza in pustie, şi predica botezul
5 pocăinţeĭ spre ertarea pecatelor. Şi mergeaŭ la dînsul tótă la-
turea Iudeeĭ şi ceĭ din Ierusalem, şi se botezaŭ toţĭ de dînsul
6 în rîul Iordanuluĭ, mărturisindu-'şĭ pacatele lor. Şi era Ioan
îmbrăcat cu perĭ de cămilă şi avea cingătóre de curea împre-
7 jurul cópselor luĭ, şi mânca locuste şi mĭere silbatică. Şi a
predicat, ḑicênd: Vine după mine cel maĭ tare decât mine,
căruĭa nu sûntŭ vrednic, plecându-me sî disleg cureua încălţă-
8 mintelor luĭ. Eŭ v'am botezat *numaĭ* cu apă, ear acela vĕ va
boteza cu Spirit Sânt.
9 Şi in acele ḑile a venit Iisus din Nazaretul Galileeĭ, şi s'a
10 botezat de Ioan in Iordan. Şi îndată eşind din apă a vĕḑut
ceriurile dischise, şi Spiritul ca un porumb pogorîndu-se preste
11 dînsul. Şi vóce a venit din ceriurĭ, *ḑicĕnd:* Tu escĭ Fiiul meŭ
cel iubit in care am bine-voit.

Şi îndată 'l-a scos Spiritul in pustie. Şi era acolo in pustie 12 13
patru-ḑecĭ de ḑile, ispitindu-se de Satana; şi era cu férele; dar
îngerii îĭ serviaŭ.
Şi după ce Ioan s'a pus in închisóre, a venit Iisus în Ga- 14
lileea, predicând evangelia împerăţieĭ luĭ Dumneḑeŭ. Şi ḑicênd: 15
S'a împlinitŭ timpul, şi s'a apropiatŭ împerăţia luĭ Dumneḑeŭ;
pocăiţi-vĕ, şi credeţĭ in evangelie.
Şi âmblândŭ pe marea Galileeĭ a vĕḑutŭ pre Simon şi pre 16
Andreiŭ, fratele luĭ, aruncând mreja in mare; căcĭ eraŭ pescarĭ.
Şi lĭ-a ḑis Iisus; Urmaţi-'mĭ, şi vĕ voiŭ face a fi pescarĭ de 17
ómenĭ. Şi îndată lăsându-'şĭ mrejele 'ĭ-aŭ urmat. Şi de acolo 18 19
mergênd pucin maĭ 'nainte a vĕḑut pre Iacob al luĭ Zebedeiŭ,
şi pre Ioan, fratele luĭ, cari eraŭ şi eĭ in corabie, reparându-'şĭ
mrejele. Şi îndată 'ĭ-a chiămat; şi eĭ lăsând pre părintele lor 20
Zebedeiŭ in corabie cu năĭmiţiĭ, s'aŭ dus după dînsul.
Şi aŭ întrat in Capernaum; şi îndată sâmbăta întrând el în si- 21
nagogă a învĕţat. Şi s'aŭ uĭmit toţĭ de învĕţătura luĭ; căcĭ a 22
învĕţat pre eĭ ca cel ce are autoritate, ear nu ca Cărturariĭ. Şi era 23
in sinagoga lor un om cu spirit necurat, şi a strigat, Ḑicênd: 24
Lasă! ce avem noĭ cu tine, Iisus Nazariene? aĭ venit sĭ ne
perḑĭ? te sciŭ cine escĭ — Sântul luĭ Dumneḑeŭ. Ear Iisus 25
'l-a certat, ḑicênd: Tacĭ, şi eşĭ dintr'însul. Şi sdruncinându-l 26
spiritul cel necurat, şi strigând cu vóce tare, a eşit dintr'însul.
Şi s'aŭ uĭmit toţĭ, încât se întrebaŭ între sine, ḑicând: Ce 27
este acésta? ce *este* acéstă învĕţătură nouă? că cu autoritate el
ordónă şi spiritelor celor necurate, şi'l ascultă. Şi îndată s'a 28
respândit fama luĭ in tóte împrejurimile Galileeĭ.
Şi îndată eşind din sinagogă aŭ venit in casa luĭ Simon şi 29
a luĭ Andreiŭ, cu Iacob şi cu Ioan. Ear sócra luĭ Simon jă- 30
cea cuprinsă de frigurĭ; şi îndată ĭ-aŭ spus de dînsa. Şi 31
viind şi apucând-o de mână o a rădicat; şi îndată o aŭ lăsat
frigurile; şi li servĭa.
Ear făcêndu-se séră, când apunea sórele, aduceaŭ la dînsul 32
pre toţĭ bolnaviĭ şi demonisaţiĭ. Şi tot oraşul era adunat la 33
uşă. Şi el a vindecat pre mulţĭ, cari pătimeaŭ de multe fe- 34
lĭurĭ de bóle, şi a scos mulţĭ demonĭ; şi nu lăsa pre demonĭ sĭ
vorbéscă, pentru că'l cunosceaŭ.
Şi a doua ḑi fórte de dimănéţă sculându-se a eşit, şi s'a dus 35
in loc pustiŭ, şi acolo se ruga. Şi'l-aŭ urmărit Simon şi sociĭ 36
luĭ. Şi găsindu-'l 'ĭ-aŭ ḑis: Toţĭ te caută. Şi el lĭ-a ḑis: Sĭ 37 38
mergem în oraşele cele maĭ aprópe, ca sĭ predic şi acolo; căcĭ
spre acésta am venit. Şi predica in sinagogile lor prin tótă 39
Galileea, şi scotea demonĭ.
Şi a venit la dînsul un lepros rugându-'l, şi îngenunchind 40
înaintea luĭ, şi ḑicêndu-'ĭ: Dacă voĭescĭ, poţĭ sĭ me curăţescĭ,

41 Ear făcêndu-i-se milă luĭ Iisus, 'şĭ-a întins mâna, s'a atins de
42 el, şi 'ĭ-a ḑis: Voĭesc, fiĭ curăţit. Şi vorbind el îndată a dis-
43 părut de la dînsul lepra, şi s'a curăţit. Şi oprindu-'l *de a*
44 *vorbi de acésta* îndată'l-a dimis. Şi 'ĭ-a ḑis: Veḑĭ sî nu spui
nimic nimenuĭ, ci mergĭ de te arată preutuluĭ, şi ofere pentru
45 curăţirea ta cele ce a ordonat Moise, spre mărturie lor. Ear
el eşind a început a vorbi multe şi a respândi cuvêntul; încât
Iisus nu maĭ putea sî între de façă in oraş, ci era afară in lo-
curĭ pustiĭ; şi veniaŭ la el de pretutindenea.

CAP. II.

Iisus vindecă pre un paralitic; chiamă pre pecătoşĭ la pocăinţă, şi apără discipuliĭ seĭ.

1 Şi earăşĭ a întratŭ in Capernaum după *câteva* ḑile; şi s'a
2 auḑitŭ că este in o casă. Şi îndată s'aŭ adunat mulţi,
încât nu maĭ putea încăpé nicĭ pe lângă uşă, şi el li predica.
3 Şi aŭ venit la dînsul, aducênd pre un paralitic, care se purta
4 de patru. Şi neputênd eĭ a se apropia de el pentru mulţime
aŭ discoperit acoperemêntul caseĭ unde se afla el; şi spărgân-
5 du-'l aŭ pogorît patul în care jăcea paraliticul. Ear Iisus
vĕḑênd credinţa lor a ḑis paraliticuluĭ: Fiĭule! értă-ţi-se peca-
6 tele tale. Şi eraŭ acolo uniĭ din Cărturarĭ şeḑênd şi cugetând
7 in ânimile lor: Pentru ce acesta vorbesce ast-feliŭ de blas-
femiă? cine póte erta pecatele decât numaĭ unul Dumneḑeŭ?
8 Şi îndată cunoscênd Iisus in spiritul seŭ, că aceĭa aşa cugetaŭ
în sine-'şĭ, lĭ-a ḑis: De ce cugetaţĭ acestea in ânimile vóstre?
9 Ce este maĭ lesne — a ḑice paraliticuluĭ: Értă-ţi-se pecatele?
10 séŭ a ḑice: Scólă-te, rădică-'ţĭ patul têŭ şi âmblă? Dar ca sî
sciţĭ că Fiĭul omuluĭ are putere pe pămênt a erta pecatele (a
11 ḑis paraliticuluĭ): Ţie ḑic: Scólă-te şi rădică-'ţĭ patul têŭ şi
12 mergĭ la casa ta. Şi îndată s'a sculat, şi rădicându-'şĭ patul,
a eşit înaintea tuturor, încât se uĭmĭaŭ toţĭ, şi glorificaŭ pre
Dumneḑeŭ, ḑicênd: Nicĭ o dată nu am vĕḑut aşa.
13 Şi earăşĭ a eşit la mare, şi tótă mulţimea venĭa la dînsul,
14 şi el iĭ învĕţa. Şi trecênd a vĕḑut pre Levi al luĭ Alfeiŭ şe-
ḑênd la vamă, şi'ĭ-a ḑis: Urmézămĭ. Şi sculându-se 'ĭ-a ur-
15 mat. Şi precând şedea el in casa luĭ, mulţĭ vameşĭ şi pe-
cătoşĭ şedeaŭ împreună cu Iisus şi cu discipuliĭ seĭ; căcĭ eraŭ
16 mulţĭ şi'ĭ urmaŭ. Ear Cărturariĭ şi Fariseiĭ vĕḑêndu-'l, că mă-
nâncă cu vameşiĭ şi cu pecătoşiĭ, ḑiceaŭ discipulilor luĭ: Pentru
17 ce cu vameşiĭ şi cu pecătoşiĭ, mănâncă şi bea? Şi auḑind Ii-
sus lĭ-a ḑis: Nu aŭ trebuinţă ceĭ sânătoşĭ de medic, ci ceĭ bol-
navĭ; nu am venit sî chiăm pre ceĭ drepţĭ ci pre ceĭ pecătoşĭ
la pocăinţă.
18 Ear discipuliĭ luĭ Ioan şi aĭ Fariseilor cari postĭaŭ aŭ venit

șĭ'ĭ-aŭ ḑis: De ce postesc discipuliĭ luĭ Ioan și aĭ Fariseilor,
ear discipuliĭ têĭ nu postesc? Ḑis-a lor Iisus: Aŭ dóră pot 19
nuntașiĭ sî postéscă, până când este mirele cu dînșiĭ? pe cât
timp aŭ pre mirele cu eĭ, nu pot sî postéscă. Dar vor veni 20
ḑile, când se va lua mirele de la dînșiĭ, și atuncĭ vor posti in
acele ḑile. Și niminea nu cóse petec de pânză nouă la un 21
vestmênt vechiŭ; altmintrelea petecul cel noŭ trage din celŭ
vechiŭ, și ruptura se face maĭ rea. Și nimenea nu pune vin 22
noŭ in foĭ vechĭ; altmintrelea vinul cel noŭ sparge foiĭ, și vi-
nul se vérsă, și foiĭ se perd; ci vinul noŭ trebue sî se pune în
foĭ noĭ.
Și mergênd el sămbăta prin ogóre, aŭ început discipuliĭ luĭ, 23
pre când mergeaŭ, a smulge spice. Ear Fariseiĭ 'ĭ-aŭ ḑis: 24
Vedĭ ce fac eĭ sămbăta, lucru ce nu se cuvine. Ear el lĭ-a 25
ḑis: Aŭ nicĭ odată nu ațĭ cetit ce a făcut David, când a avut
lipsă, și a flămânḑit, el și ceĭ ce eraŭ cu dînsul? Cum a în- 26
trat in casa luĭ Dumneḑeŭ in timpul archiereuluĭ Abiathar, și
a mâncat pânile punereĭ înainte, care nu i se cădea sî *le* mâ-
nânce, decât numaĭ preuților; și a dat și celor ce eraŭ cu el.
Și lĭ-a ḑis: Sămbăta pentru om s'a făcut, ear nu omul pentru 27
sămbătă. Drept aceea Domn este Fiĭul omuluĭ și al săm- 28
beteĭ.

CAP. III.

Iisus vindecă pre un bolnav in ḑiua sămbăteĭ. Chiămarea celor doĭ-spre-ḑece apostolĭ. Iisus refutéză pre Fariseĭ, și nu cunósce de aĭ seĭ decât numaĭ pre ceĭ ce fac voea luĭ Dumneḑeŭ.

Și earăși a întrat in sinagogă; și era acolo un om, care 1
avea mâna uscată. Și pândeaŭ pre Iisus de va vindeca săm- 2
băta, ca sî 'l pótă acusa. Și el a ḑis omuluĭ, care avea mâna 3
uscată: Vino in meḑiloc! Atuncĭ lĭ-a ḑis: Se cuvine sămbăta 4
a face bine séŭ a face rêŭ? a scăpa viéță séŭ a ucide? Ear eĭ
tăceaŭ. Și căutând spre eĭ cu mâniă, *și* întristându-se pentru 5
împetrirea ânimeĭ lor, a ḑis omuluĭ: Întinde-'țĭ mâna ta. Și *o* a
întins, și a devenit mâna luĭ earăși sânătósă, ca și cea-l-altă.
Și eșind Fariseiĭ, îndată s'aŭ sfătuit cu Erodianiĭ contra luĭ, ca 6
sî'l pérḑă.
Dar Iisus s'a retras cu discipuliĭ seĭ către mare; și 'ĭ-aŭ 7
urmat mulțime mare din Galileea și din Judeea, Și din Ie- 8
rusalem, și din Idumeea, și *de* dincolo de Iordan, și ceĭ din
prejurul Tiruluĭ și al Sidonuluĭ: mulțime mare, auḑind câte făcea,
a venit la dînsul. Și a ḑis discipulilor seĭ sî'l ascepte o 9
luntre din causa mulțimeĭ, ca sî nu'l impresóre. Căcĭ pre 10
mulțĭ a vindecat, încât se îmbulzeaŭ spre el, ca sî se atingă de
dînsul cățĭ aveaŭ chinurĭ. Și spiritele cele necurate, când îl 11

vedeaŭ, se prosterneaŭ înaintea luĭ, şi strigaŭ, ḑicênd: Tu esci
12 Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ. Şi ĭ-a certat mult sî nu'l facĕ cunoscut.
13 Şi s'a suit in munte, şi a chĭămat pre cari a voit, şi aŭ venit
14 la dînsul. Şi a orînduit doĭ-spre-ḑece, ca sî fie cu el, şi ca
15 sî trimiţĕ pre dînşiĭ sî predice, Şi sî aĭbĕ putere a vindeca
16 bólele şi a scóte demoniĭ. Şi a pus luĭ Simon numele Petru;
17 Şi pre Iacob al luĭ Zebedeiŭ, şi pre Ioan, fratele luĭ Iacob; şi
18 lĭ-a pus numele Boanerges, adică: Fiiĭ tunetuluĭ; Şi pre
Andreiŭ, şi pre Filip, şi pre Bartolomeiŭ, şi pre Matheiŭ, şi
pre Thoma, şi pre Iacob al luĭ Alfeŭ, şi pre Taddeiŭ, şi pre
19 Simon Cananitul; Şi pre Iuda Iscariotul, care 'l-a şi trădat.
20 Şi aŭ venit in casă. Şi earăşĭ s'a adunat mulţimea, încât nu
21 puteaŭ eĭ nicĭ pâne sî mânânce. Şi auḑind aĭ luĭ *de acésta*
22 aŭ eşit, ca sî'l apuce; căcĭ ḑiceaŭ: Este in uĭmire. Şi Căr-
turariĭ ceĭ ce se pogorîseră din Ierusalem ḑiceaŭ: El are pre
23 Beelzebul, şi prin domnul demonilor scóte demoniĭ. Şi chĭă-
mându'ĭ lĭ-a vorbit in parabole: Cum póte Satana sî scóţĕ pre
24 Satana? Şi dacă o împerăţiă se va disbina in sine, nu póte
25 sî stea împerăţia aceea. Şi dacă o casă se va disbina in sine,
nu póte sî stea casa aceea.
26 Şi dacă Satana s'a sculat însuşĭ contra sa, şi s'a disbinat,
27 nu póte sî stea, ci are finit. Nimenĭ nu póte sî între in casa
celuĭ tare sî răpéscă vasele luĭ, de nu va lega maĭ întâiŭ pre
28 cel tare, şi atuncĭ va prăda casa luĭ. Adevĕr ḑic voue: Tóte
29 pecatele se vor erta fiilor ómenilor şi orĭ-cari blasfeme. Dar
cine va blasfema contra Sântuluĭ Spirit, nu i se va erta in e-
30 tern; ci este vinovat judecăţiĭ eterne. Pentru că ḑiceaŭ: Spi-
rit necurat are.
31 Decĭ aŭ venit fraţiĭ luĭ şi mama luĭ, şi stând afară aŭ
32 trimis la el, chĭămându-'l. Şi şedea mulţimea împrejurul
seŭ, şi 'ĭ-aŭ ḑis: Éca mama ta şi fraţiĭ têĭ afară te cău-
33 tă. Ear el lĭ-a respuns, ḑicênd: Cine este mama mea, séŭ
34 fraţiĭ meĭ? Si căutând la ceĭ ce şedeaŭ împrejurul seŭ, a
35 ḑis: Éca mama mea şi fraţiĭ meĭ! Căcĭ orĭ-cine va face voea
luĭ Dumneḑeŭ, acela îmĭ este frate şi soră şi mamă.

CAP. IV.

Parabola semĕnătoruluĭ, a semênţeĭ şi a grăunteluĭ de muştar. Iisus potolesce furtuna.

1 Şi earăşĭ a început a învĕţa lângă mare; şi s'a adunat la
dînsul mulţime mare, încât a întrat în corabie, şi a şe-
2 ḑut pe mare; şi tótă mulţimea sta pe uscat lângă mare. Şi'ĭ
3 învĕţa mult în parabole, şi in învĕţătura sa lĭ-a ḑis: Ascultaţi!
4 Éca un semĕnător a eşit sî semene. Şi semĕnând, unele aŭ că-
ḑut lângă cale, şi aŭ venit paserile ceriuluĭ şi le-aŭ mâncat.

Ear altele aŭ căḑut pe locurĭ petróse, unde nu aveaŭ mult 5
pămênt; şi îndată aŭ răsărit, pentru că nu aveaŭ pămênt a-
dânc. Dar resărind sórele, s'aŭ pălit; şi pentru că nu aveaŭ 6
rădicină, s'aŭ uscat. Ear altele aŭ căḑut între spinĭ, şi aŭ 7
crescut spiniĭ, şi le-a înecat, şi nu aŭ făcut fruct. Ear altele 8
aŭ căḑut pe pămênt bun, şi aŭ făcut fruct, înălţându-se şi cres-
cênd, şi aŭ produs unele treĭ-ḑecĭ, şi altele şese-ḑecĭ, ear altele
o sută. Şi li ḑicea: Cel ce are urechĭ de auḑit, audĕ. 9

Ear când a fost singur, ceĭ ce eraŭ lângă el împreună cu 10
ceĭ doĭ-spre-ḑece 'l-aŭ întrebat despre parabolă. Şi lĭ-a ḑis: 11
Voue s'a dat a sci misteriul împerăţieĭ luĭ Dumneḑeŭ, dar celor
de afară se fac tóte in parabole; Ca privind sĭ privéscă, dar 12
sĭ nu cunóscĕ; şi auḑind sĭ auḑĕ, dar sĭ nu înţelégĕ; ca nu
cumva sĭ se întórcĕ, şi sĭ li se erte pecatele *lor*. Şi lĭ-a ḑis: 13
Aŭ nu înţelegeţĭ acéstă parabolă, cum dar veţĭ înţelege tóte pa-
rabolele? Semênătorul sémênă cuvêntul. Şi acestia sûnt ceĭ 14 15
de lângă cale, unde se sémênă cuvêntul; dar când îl aud, în-
dată vine Satana, şi ia cuvêntul care este semênat in ânimele
lor. Şi acestia sûnt asemenea ceĭ ce se sémênă pe locurĭ pe- 16
tróse, cari când aud cuvêntul, îndată îl primesc cu bucurie;
Dar nu aŭ rădicină in sine'şĭ, ci sûnt *numaĭ* până la un timp, 17
şi apoĭ rădicându-se strîmtorare séŭ persecuţiune pentru cuvênt,
îndată se scandaliséză. Şi acestia sûnt ceĭ ce se sémênă între 18
spinĭ, cari aud cuvêntul; Dar grijile lumeĭ acesteĭa, şi amă- 19
girea avuţieĭ, şi poftele celor-l-alte intrând, înécă cuvêntul, şi
se face nefructifer. Şi acestia sûnt ceĭ semênaţĭ pe pămênt 20
bun; cari aud cuvĕntul, şi'*l* primesc, şi fac fruct, uniĭ treĭ-ḑecĭ,
alţiĭ şese-ḑecĭ, şi alţiĭ o sută.

Şi lĭ-a ḑis: Aŭ dóră se aduce lumină ca sĭ se pue sub o- 21
broc, séŭ sub pat? aŭ nu ca sĭ se pue in sfeşnic? Căcĭ nu 22
este ceva tăinuit, care sĭ nu se vĕdéscă; nicĭ ascuns decât ca
sĭ vie la arătare. De are cine-va urechĭ de auḑit, sĭ auḑĕ! 23
Şi lĭ-a ḑis: Vedeţĭ ce auḑiţĭ! cu ce mĕsură mĕsuraţĭ, vi se va 24
mĕsura; şi voue, celor ce aud, vi se va maĭ adăoge. Căcĭ cel 25
ce are, i se va da, ear cel ce nu are, chiar cea ce are i se va lua.

Şi ḑicea: Ast-fel este împerăţia luĭ Dumneḑeŭ, ca şi când 26
aruncă un om semênţa in pămênt, Şi dacă dórme séŭ dacă se 27
scólă, nóptea şi ḑiua semênţa resare şi cresce cum nu scie el.
Căcĭ pămêntul produce din sine, întâiŭ érbă, apoĭ spic, după 28
aceea grâŭ deplin in spic. Ear când se cóce fructul, îndată 29
pune secerea, pentru-că a sosit secerişul.

Şi ḑicea: Cuĭ vom asemĕna împerăţia luĭ Dumneḑeŭ, séŭ 30
cu ce parabolă o vom representa? *Este* ca grăuntele de muştar, 31
care, când se sémênă in pămênt, este maĭ mic decât tóte se-
minţele de pe pămênt; Dar după ce s'a semênat, cresce şi 32

se face maĭ mare decăt tóte legumele, și produce ramurĭ marĭ,
încăt pot sî locuéscă paserile cerĭuluĭ sub umbra luĭ.
33 Și cu multe parabole ca acestea li vorbĭa cuvêntul, precum
34 puteaŭ sî audă. Ear fără de parabolă nu li vorbĭa; dar când
eraŭ singurĭ, esplica tóte discipulilor seĭ.
35 Și in acea ḑi. făcêndu-se séră, lĭ-a ḑis: Sî trecem de ceea
36 parte. Și lăsând mulţimea, 'l-aŭ luat in corabie, precum era.
37 Și eraŭ și alte corabiĭ cu dînsul. Și s'a rădicat vifor mare
de vênt, și valurile năvălĭaŭ in corabie, încăt ea se împluse.
38 Dar el era la cărmă dormind pe pernă; și disceptându-'l 'ĭ-aŭ
39 ḑis: Învĕţătorule, aŭ nu'ţĭ este grijă că perim? Și sculându-
se a certat vêntul, și a ḑis mâriĭ: Tacĭ, liniscesce-te! Și a în-
40 cetat vêntul, și s'a făcut linisce mare. Și lĭ-a ḑis: De ce sûn-
41 teţĭ așa fricoșĭ? cum! nu aveţĭ credinţă? Și s'aŭ înfricoșat cu
frică mare, și ḑiceaŭ unul cătră altul: Óre cine este acesta? că
și vêntul și marea îl ascultă.

CAP. V.

Iisus vindecă pre un demonisat, și pre o femee bolnavă; învieţă pre fĭia luĭ Iair.

1 2 Și aŭ venit dincolo de mare in laturea Gadarenilor. Și
eșind el din corabie, îndată 'l-a întîmpinat un om din
3 morminte cu spirit necurat, Care avea locuinţa *sa* in mor-
4 minte; și nimenĭ nu putea sî'l lege nicĭ *chiar* cu lanţurĭ; Căcĭ
de multe orĭ fiind legat cu cătușĭ și cu lanţurĭ, el rupea lan-
ţurile, și sfărâma cătușile, și nimenĭ nu putea sî'l înfrâneze.
5 Și pururea, nóptea și ḑiua, era prin munţĭ și prin morminte,
6 strigând și lovindu-se cu pĭetre. Ear vĕḑênd pre Iisus de de-
7 parte a alergat, și 'ĭ s'a închinat. Și strigând cu vóce tare
a ḑis: Ce am eŭ cu tine, Iisuse, Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ celuĭ Pré-
8 Înalt? te jur pe Dumneḑeŭ, sî nu mĕ chinuescĭ. Căcĭ îĭ ḑisese:
9 Eșĭ, spirite necurat, din om! Și 'l-a întrebat: Care'ţĭ *este* nu-
mele? Și a respuns, ḑicênd: Legeónă îmĭ *este* numele; căcĭ
10 sûntem mulţĭ. Și'l ruga mult, sî nu-'ĭ trimiţĕ afară din acea
11 lature. Și era acolo lângă munte o turmă mare de porcĭ, pă-
12 scênd. Și 'l-aŭ rugat toţĭ demoniĭ, ḑicênd: trimite-ne în porcĭ,
13 ca sî intrăm într'înșiĭ. Și îndată Iisus lĭ-a dat voe. Și eșind
spiritele necurate, aŭ intrat în porcĭ; și s'a precipitat turma in
14 mare (eraŭ ca la doue miĭ); și s'aŭ înecat in mare. Ear ceĭ
ce păsceaŭ porciĭ aŭ fugit, și aŭ vestit în oraș și prin ţérine.
15 și aŭ eșit, ca sî véḑĕ ce s'a petrecut, Și aŭ venĭt la Iisus,
și aŭ vĕḑut pre cel ce fusese demonisat și avusese legióna,
16 șeḑênd și îmbrăcat și întreg la minte, și s'aŭ spăimêntat. Și
naraŭ lor ceĭ ce vĕḑuse, ce s'a făcut celuĭ demonisat, și *cele*
17 despre porcĭ. Și aŭ început a'l ruga sî ésĕ din laturea lor.

Şi intrând el în corabie, cel ce fusese demonisat îl ruga, ca sî 18
fie cu dînsul. Înse Iisus nu 'l-a lăsat, ci 'ĭ-a ḑis: Mergĭ în casa 19
ta la aĭ têĭ, şi li vestesce ce 'ţĭ-a făcut Domnul şi cât te-a miluit.
Şi s'a dus, şi a început a vesti în Decapole ce 'ĭ-a făcut Iisus; 20
şi toţĭ se minunaŭ.

Şi trecênd Iisus în corabie earăşĭ de ceca parte, s'a adunat 21
la el mulţime mare; şi el era lângă mare. Şi éca a venit u- 22
nul din maĭ mariĭ sinagogeĭ cu numele Iair: şi vĕḑêndu-'l
a căḑut la piciórele luĭ; Şi'l ruga mult, ḑicênd: Fiĭca mea este 23
aprópe de mórte; vino, *me rog*, şi pune-'ţĭ mânile preste dînsa,
ca sî se vindece, şi va trăi. Şi a mers *Iisus* cu dînsul, şi 'ĭ-a 24
urmat mulţime mare, şi'l impresura.

Ear óre-care femee, avênd curgerea sângeluĭ de doĭ-spre- 25
ḑece anĭ, Şi care multe suferise de la mulţĭ medicĭ, şi 'şĭ chel- 26
tuise tóte cele ce avuse, fără a se folosi, ci i se făcea tot maĭ
rêŭ; Auḑind despre Iisus, a venit între mulţime din-apoĭ, şi 27
s'a atins de vestmêntul luĭ. Căcĭ ḑicea: Numaĭ de mĕ voiŭ 28
atinge de vestmintele sale me voiŭ vindeca. Şi îndată s'a us- 29
cat isvorul sângeluĭ eĭ, şi a simţit în corp, că s'a vindecat de
chinul seŭ. Şi îndată Iisus cunoscênd în sine'şĭ puterea ce a 30
eşit din el, întorcêndu-se către mulţimea a ḑis: Cine s'a atins
de vestmintele mele? Ear discipuliĭ luĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Veḑĭ că mul- 31
ţimea te impresură, şi ḑicĭ: cine s'a atins de mine? Şi căuta 32
împrejur, ca sî véḑĕ pre cea ce a făcut acésta. Ear femeea, în- 33
fricoşindu-se şi tremurând, sciind ce s'a întêmplat cu ea, a ve-
nit şi a căḑut înaintea luĭ, şi 'ĭ-a spus tot adevĕrul. Ear el 34
'ĭ-a ḑis: Fiĭcă, credinţa ta te-a însănătoşat; mergĭ în pace şi
fiĭ liberă de chinul têŭ.

Âncă vorbind el, aŭ venit *uniĭ* de la maĭ marele sinagogeĭ, 35
ḑicênd: Fiĭca ta a murit; pentru ce maĭ superĭ pre învĕţătorul?
Ear Iisus îndată ce a auḑit cuvêntul, ce se vorbĭa, a ḑis maĭ 36
mareluĭ sinagogeĭ: Nu te teme; crede numaĭ! Şi nu a lasat 37
pre nicĭ unul sî ĭ urmeze, decât numaĭ pre Petru şi pre Iacob,
şi pre Ioan, fratele luĭ Iacob. Şi a venit în casa maĭ mareluĭ sina- 38
gogeĭ, şi a privit sgomotul şi pre ceĭ ce plângeaŭ şi se văitaŭ mult.
Şi intrând lĭ-a ḑis: De ce vĕ turburaţĭ şi plângeţĭ? copila nu a 39
murit, ci dórme. Şi 'şĭ rîdeaŭ de dînsul. Ear el scoţênd 40
afară pre toţĭ, a luat pre părintele şi pre mama copileĭ, şi pre
ceĭ ce eraŭ cu el, şi a intrat unde jăcea copila. Şi apucând pre 41
copilă de mână 'ĭ-a ḑis: Talitha cumi! adică: Copilă (iţĭ ḑic)
scóle-te! Şi îndată s'a sculat copila şi âmbla, căcĭ era de doĭ- 42
pre-ḑece anĭ. Şi s'aŭ uimit cu uimire mare. Şi lĭ-a ordonat 43
nimenĭ sî nu scie acésta, şi a ḑis sî'ĭ dea sî mânânce.

CAP VI.

Iisus deconsiderat in patria sa; el trimite discipulii seĭ in Iudeea; se socóte a fi Ioan Botezătorul înviat; satură cu cincĭ pânĭ şi doĭ pescĭ pre cincĭ miĭ de ómenĭ: ămblă pe mare, şi vindecă pre mulţi bolnavĭ.

1 Şi a eşit de acolo, şi a venit in patria sa; şi 'ĭ-aŭ urmat
2 discipulii seĭ. Şi fiind sâmbătă, a început a învĕţa in
sinagogă, şi mulţĭ auḑindu-'l se miraŭ, ḑicênd: De unde are
acest *om* acestea? Şi ce feliŭ de înţelepcĭune i s'a dat? încât
3 şi minunĭ ca acestea sî se facĕ prin mânile luì? Aŭ nu este
acesta teslarul, fiĭul Marieĭ, şi fratele luĭ Iacob, şi al luĭ Iose, şi
al luĭ Iuda, şi al luĭ Simon? Şi aŭ nu sûnt surorile luĭ aicĭ la
4 noĭ? Şi se scandalisaŭ despre dìnsul. Ear Iisus lĭ-a ḑis: Nu
este profet fără onóre, decât in patria sa, şi între rudele sale,
5 şi in casa sa. Şi acolo nu putea sî facĕ nicĭ o minune, decât
numaĭ puindu-'şĭ mânile sale preste pucinĭ bolnavĭ '*ĭ*-a vindecat.
6 Şi se mira de necredinţa lor. Şi ămbla prin satele cele
din'prejur, învĕţând.
7 Şi a chĭămat pre ceĭ doĭ-spre-ḑece, şi a început a-'ĭ trimi-
te câte doĭ, şi lĭ-a dat putere *asupra* spiritelor celor necurate.
8 Şi lĭ-a ordonat sî nu ĭa nimic pe cale, decât numaĭ toég; nicĭ
9 traistă, nicĭ pâne, nicĭ banĭ in cingătóre; Ci numaĭ *sî fie* in-
10 călţaţĭ cu sandalĭ; şi sî nu se îmbrace cu doue vestminte. Şi
lĭ-a ḑis: Orĭ unde veţĭ întra in casă, acolo petreceţĭ până ce
11 veţĭ eşi de acolo. Şi orĭ căţĭ nu vĕ vor primi, nicĭ vĕ vor
asculta, eşind de acolo, scuturaţĭ pulberea de sub picĭóre-
12 le vóstre, spre mărturie *contra* lor. Adevĕr ḑic voue: Va fi maĭ
uşor Sodomeĭ şi Gomorreĭ in ḑiua judecăţeĭ decât oraşuluĭ a-
13 celuĭa. Şi eşind predicaŭ, ca sî se pocăéscă; Şi scoteaŭ
pre mulţĭ demonĭ, şi ungeaŭ cu oleŭ pre mulţĭ bolnavĭ, şi 'ĭ vin-
decaŭ.
14 Şi a auḑit *despre dìnsul* regele Erod (căcĭ numele luĭ se
făcuse cunoscut); şi ḑicea: Ioan Botezătorul s'a sculat din morţi,
15 şi pentru acésta lucréză puterile intr'însul. Alţiĭ ḑiceaŭ: Este
16 Ilie; ear alţiĭ ḑiceaŭ: Este profet, séŭ ca unul din profeţĭ. Ear
Erod auḑind a ḑis: Acesta este Ioan, pre care eŭ 'l-am deca-
17 pitat; el s'a sculat din morţĭ. Căcĭ acest Erod trimiţênd a
prins pre Ioan, şi 'l-a legat in închisóre, pentru Erodiada, fe-
18 meea luĭ Filip, fratele seŭ; căcĭ o luase de femee. Căcĭ Ioan ḑi-
19 cea luĭ Erod: Nu'ţi se cade sî aibĭ pre femeea frateluĭ tĕŭ. Ear
20 Erodiada îl pândea, şi vrea sî'l omóre, dar nu putea. Căcĭ
Erod respecta pre Ioan, sciindu-'l om drept şi sânt, şi'l ocrotia;
21 şi ascultându-'l, făcea multe, şi'l asculta bucuros. Dar viind o
ḑi opurtună, când Erod făcea ospĕţ la ḑiua nascereĭ sale no-
22 bililor seĭ, şi căpitanilor, şi celor maĭ marĭ aĭ Galileeĭ; Şi in-
trând fiĭça Erodiadeĭ, şi dânţând, şi plăcênd luĭ Erod şi celor

ce şedeaŭ la mésă cu dînsul, a ḑis regele feteĭ: Cere de la
mine orĭ-ce voĭescĭ, şi'ţĭ voiŭ da. Şi s'a jurat eĭ: Orĭ-ce veĭ 23
cere de la mine îţĭ voiŭ da, până la jumătate din împerăţia mea.
Ear eşind a ḑis mameĭ sale: Ce sî cer? Ear aceea a ḑis: Ca- 24
pul luĭ Ioan Botezătorul. Şi îndată întrând cu grăbire la 25
regele a cerut, ḑicênd: Voiŭ ca sî'mĭ daĭ acum in tipsie capul
luĭ Ioan, Botezătoruluĭ. Şi s'a intristat regele fórte; dar din 26
causa jurămêntuluĭ şi pentru ceĭ ce şedeaŭ împreună cu dînsul nu
a voit sî'ĭ refuse. Şi îndată trimiţênd regele pre unul din 27
guarda sa, a ordonat sî aducĕ capul luĭ; ear el mergênd 'l-a
decapitat in închisóre; Şi a adus capul luĭ in tipsie, şi 'l-a dat 28
feteĭ, şi fata 'l-a dat mameĭ sale. Şi auḑind discipuliĭ luĭ aŭ 29
venit, şi aŭ rădicat corpul luĭ, şi'l-aŭ pus in mormênt.
Şi s'aŭ adunat apostoliĭ la Iisus, şi 'ĭ-aŭ vestit tóte căte aŭ 30
făcut şi căte aŭ învĕţat. Şi el lĭ-a ḑis: Veniţĭ voĭ singurĭ de- 31
osebĭ in loc pustiŭ, şi vĕ repausaţĭ pucin; căcĭ erăŭ mulţĭ carĭ
veniaŭ şi se duceaŭ, şi nu aveaŭ timp nicĭ sî mânânce. Şi 32
s'aŭ dus in loc pustiŭ deosebĭ cu corabia.
Şi 'ĭ-a vĕḑut mulţimea mergênd, şi mulţĭ 'l-aŭ cunoscut, şi 33
alergaŭ acolo pe jos din tóte oraşele, şi aŭ venit maĭ 'nainte de
căt eĭ, şi s'aŭ adunat la dînsul. Şi eşind Iisus a vĕḑut mul- 34
ţime mare, şi i s'a făcut milă de eĭ, pentru-că eraŭ ca oile ce
nu aŭ păstor; şĭ a început a'ĭ învĕţa multe.
Şi fiind óra deja înaintită, s'aŭ apropiat la dînsul discipuliĭ 35
luĭ, ḑicênd: Locul este pustiŭ, şi óra deja înaintită; Dimi- 36
te-'ĭ, ca mergênd in oraşele cele din'prejur şi in sate sî'şĭ cum-
pere pânĭ; căcĭ nu aŭ ce sî mânânce. Ear el respunḑênd lĭ-a 37
ḑis: Daţi-lĭ voĭ sî mânânce. Şi 'ĭ-aŭ ḑis: Aŭ dóră vom mer-
ge şi vom cumpăra pânĭ de doue sute de leĭ, şi li vom da sî
mânânce? Ear el lĭ-a ḑis: Căte pânĭ aveţĭ? mergeţĭ de ve- 38
deţĭ. Şi când aŭ aflat, aŭ ḑis: Cincĭ, şi doĭ pescĭ. Şi lĭ-a 39
ordonat sî aşeḑe pre toţĭ cete cete pe érbă verde. Şi aŭ 40
şeḑut rîndurĭ rîndurĭ, căte o sută, şi căte cincĭ-ḑecĭ. Şi lu- 41
ând cele cincĭ pânĭ şi ceĭ doĭ pescĭ, căutând la ceriŭ, a bine-
cuvêntat, şi a frânt pânile, şi *le*-a dat discipulilor seĭ sî le pue
înaintea lor, şi ceĭ doĭ pescĭ 'ĭ-a împărţit la toţĭ. Şi aŭ mân- 42
cat toţĭ, şi s'aŭ săturat. Şi aŭ luat doue-spre-ḑece panere 43
pline de fărămăturĭ şi din pescĭ. Şi ceĭ ce mâncaseră eraŭ 44
ca la cincĭ miĭ de bărbaţĭ.
Şi îndată a constrins pre discipuliĭ seĭ sî între in corabie, 45
şi sî mérgĕ maĭ 'nainte *de el* de ceea parte la Bethsaida, până
ce va dimite mulţimea. Şi după ce ĭ-a dimis, s'a dus in mun- 46
te, ca sî se róge.
Şi făcêndu-se séră era corabia in meḑĭlocul măreĭ, şi el sin- 47
gur pe uscat. Şi 'ĭ-a vĕḑut, că se chinuĭaŭ vîslind; căcĭ 48

vêntul li era contrariŭ; ear într'a patra strajă a nopţiĭ a venit
49 la dînşiĭ, âmblând pe mare, şi vrea sî trécĕ pe lângă eĭ. Ear
eĭ vĕẹêndu-'l âmblând pe mare, li s'a părut că este nălucă, şi
50 aŭ strigat. Căcĭ toţĭ 'l-aŭ vĕẹut, şi s'aŭ turburat. Şi îndată
a vorbit cu dînşiĭ, şi lĭ-a ẹis: Îndrăsniţĭ, eŭ sûnt; nu vĕ temeţi.
51 Şi s'a suit la dînşiĭ in corabie, şi a încetat vêntul; şi cĭ se uimi-
52 ră fórte intre sine, şi se minunară. Căcĭ nu aŭ înţeles ceea
ce se făcuse cu *pânile*, pentru-că ânima lor era învĕrtoşată.
53 Şi trecênd, aŭ venit in laturea Ghenesaretuluĭ, şi aŭ státut
54 55 la ţerm. Şi eşind eĭ din corabie, îndată 'l-aŭ cunoscut; Şi
alergând prin tóte împrejurimile acelea aŭ început a aduce pre
56 bolnavĭ *acolo* unde auẹiaŭ că era el. Şi orĭ-unde intra in
sate séŭ in oraşe séŭ in cătune, puneaŭ in pieţĭ pre ceĭ bol-
navĭ, şi 'l rugaŭ ca măcar de pólele vestmintelor luĭ sî se a-
tingĕ; şi câţĭ se atingeaŭ de el se însânătoşaŭ.

CAP. VII.

Iisus mustră pre Fariseĭ şi pre Cărturarĭ; condémnă tradiţiunea lor; vindecă pre o păgână demonisată, şi pre un surdo-mut.

1 Atuncĭ s'aŭ adunat la dînsul Fariseiĭ şi uniĭ din Cărturarĭ,
2 carĭ veniseră de la Ierusalem, Şi vĕẹênd pre uniĭ din discipuliĭ luĭ
mâncând pâne cu mânile spurcate, adică nespălate, 'ĭ-aŭ mustrat.
3 Căcĭ Fariseiĭ şi toţĭ Iudeiĭ, de nu'şĭ spală mânile de multe orĭ, nu
4 mânâncă, ţiind tradiţiunea bătrânilor. Şi *dacă vin* din tirg,
de nu se spală, nu mânâncă; şi altele multe sûnt carĭ aŭ primit a
le păẹi, *precum* spălarea paharelor şi a ulcĭórelor şi a căldarilor şi a
5 paturilor. Atuncĭ 'l-aŭ intrebat Fariseiĭ şi Cărturariĭ: Pentru ce
nu âmblă discipuliĭ têĭ dupre tradiţiunea bătrânilor, ci mânân-
6 că pâne cu mânile nespălate? El respunẹênd lĭ-a ẹis: Bine
a profeţit Isaia despre voĭ făçarnicilor, precum este scris: Po-
porul acesta cu buzele me onóră, ear ânima lor departe este
7 de la mine. Şi in ẹadar me adoră, învĕţând învĕţăturĭ co-
8 mandamente omenescĭ. Căcĭ lăsând comandamêntul luĭ Dum-
neẹeŭ, ţineţĭ tradiţiunea ómenilor: spălarea ulciórelor şi a pa-
9 harelor, şi alte asemenea ca acestea multe faceţĭ. Şi li ẹi-
cea: Bine! lepădaţĭ comandamêntul luĭ Dumneẹeŭ, ca sî ţineţĭ
10 tradiţiunea vóstră. Căcĭ Moise a ẹis: Onóră pre părintele têŭ
şi pre mama ta; şi: Cel ce va înjura pre părintele seŭ, séŭ pre
11 mama *sa*, cu mórte sî mórĕ. Ear voĭ ẹiceţĭ: De va ẹice un
om părinteluĭ seŭ, séŭ mameĭ *sale*: Corban, adică dar *este* ceea
12 cu ce te-aĭ fi putut ajuta de la mine, Apoĭ nu'l maĭ lăsaţĭ
sî maĭ facĕ ce-va pentru părintele seŭ, séŭ pentru mama sa;
13 Disfiinţând *ast-feliŭ* cuvêntul luĭ Dumneẹeŭ prin tradiţiunea
vóstră, care aţĭ trădat; şi asemenea ca acestea multe faceţĭ.
14 Şi chiămând *la sine* pre tótă mulţimea lĭ-a ẹis: Ascultaţĭ'mĕ

totĭ, şi înţelegeţĭ. Nimic nu este din-afară de om, ce întrând 15
într'însul póte sĭ'l spurce; ci cele ce es dintr'însul, acele sûnt
cele ce spurcă pre om. De are cine-va urechĭ de auḑit, auḑă. 16
Şi după ce a întrat in casă de dinaintea poporuluĭ, 'l-aŭ 17
întrebat discipuliĭ luĭ despre parabolă. Şi lĭ-a ḑis: Sûnteţĭ şi 18
voĭ aşa de nepricepuţĭ? Aŭ nu înţelegeţĭ, că tot ce intră in om
de din afară nu póte sĭ'l spurce? Pentru-că nu întră in âni- 19
ma luĭ, ci in pântece, şi ese in urinar, curăţind tóte bucatele.
Şi ḑicea: Ceea ce ese din om, aceea spurcă pre om; Căcĭ 20 21
din lăuntru, din ânima ómenilor, es cugetărĭ rele, adulteriĭ, forni-
caţiunĭ, uciderĭ; Furturĭ, lăcomiĭ, vicleşug, înselăciunĭ, des- 22
frânărĭ, învidiă, blasfemiă, trufie, nebunie. Tóte aceste rele 23
es din întru, şi spurcă pre om.
Şi sculându-se de acolo, s'a dus in laturea Tiruluĭ şi a Si- 24
donuluĭ; şi intrând in casă, voĭa ca nimenĭ sĭ nu scie; înse
nu a putut fi ascuns. Căcĭ o femee, a căreĭa fiĭcă avea spirit 25
necurat, auḑind despre dînsul, a venit şi a căḑut la piciórele
luĭ. Şi femeea era Ellină, de naţiune Siro-finiciană; şi'l ru- 26
ga, ca sĭ scóţe demonul din fiĭca eĭ. Ear Iisus ĭ-a ḑis: Lasă 27
sĭ se sature maĭ întâiŭ copiiĭ; căcĭ nu este bine a lua pânea
copiilor, şi a o arunca cânilor. Ear ea respunḑênd 'ĭ-a ḑis: 28
Adeverat, Dómne; totuşĭ şi câniĭ sub mésă mânâncă din fără-
măturile copiilor. Şi 'ĭ-a ḑis: Pentru acest cuvênt mergĭ; a 29
eşit demonul din fiĭca ta. Şi mergênd la casa sa, a aflat 30
demonul eşit, şi pre fiĭcă jăcênd in pat.
Şi earăşĭ eşind din laturea Tiruluĭ şi a Sidonuluĭ, a venit 31
la marea Galileeĭ, in meḑlocul latureĭ Decapolieĭ. Şi aŭ a- 32
dus la dînsul pre un surd, ce vorbĭa cu anevoe; şi 'l-aŭ rugat
sĭ-'şĭ pue mâna preste dînsul. Şi luându-'l din mulţime deo- 33
sebĭ, a pus degetele sale in urechiele luĭ, şi scuipind, s'a atins
de limba luĭ; Apoĭ căutând la ceriŭ a suspinat, şi 'ĭ-a ḑis: 34
Effatha, adică: Deschide-te. Şi îndată 'ĭ s'a deschis au- 35
ḑul, şi 'ĭ s'a dislegat legătura limbeĭ, şi vorbĭa bine. Şi lĭ-a 36
ordonat sĭ nu spue nimenuĭ; înse pe cât el li ordona, eĭ maĭ mult
vestĭaŭ. Şi se uĭmĭaŭ preste mĕsură, ḑicênd: Tóte le-a făcut 37
bine: şi pre surḑĭ 'ĭ-a făcut de aud şi pre muţĭ de vorbesc.

CAP. VIII, IX.

A doua îmmulţire a pânilor. Iisus lépădă cererea Fariseilor de a li face minunĭ. Mustră pre discipuliĭ seĭ; vindecă pre un orb, vorbesce de persóna sa şi de suferinţile sale; mustră pre aĭ seĭ şi 'ĭ îndémnă sĭ se lepede de sine. Transfiguraţiunea sa; vindecă pre un mut demonisat, şi'şĭ preḑice mórte şi învierea sa.

In acele ḑile, fiind mulţime fórte mare, şi neavênd ce mân- 1
ca, a chĭămat Iisus pre discipuliĭ seĭ, şi lĭ-a ḑis: Milă 'mĭ 2
este de mulţime, pentru că *sûnt* treĭ ḑile de când ascéptă lângă

mine, și nu aŭ ce mânca. Și de 'ĭ voiŭ dimite flămândĭ la
3 casele lor, vor slăbi pe cale; căcĭ uniĭ dintr'înșiĭ aŭ venit de
4 departe. Și 'ĭ-aŭ respuns discipuliĭ luĭ: De unde va puté ci-
5 ne-va sî sature cu pâne pre acestia aicĭ in pustie? Și 'ĭ-a
6 întrebat: Căte pânĭ avețĭ? Eĭ aŭ ȡis: Șepte. Și a ordonat
mulțimeĭ se șéȡĕ pe pămênt; și luând cele șepte pânĭ și mul-
țumind, a frânt și a dat discipulilor, ca sî *le* pue înaintea *lor*;
7 și *le*-aŭ pus înaintea mulțimeĭ. Și aveaŭ și pucinĭ pescișorĭ;
8 și bine-cuvêntând, a ȡis sî pue și pre aceĭa înaintea *lor*. Și aŭ
mâncat, și s'aŭ săturat; și aŭ luat remășițĭ de fărămăturĭ
9 șepte panere. Și ceĭ ce mâncaseră eraŭ ca la patru miĭ; și
'ĭ-a dimis.
10 Și îndată intrând in corabie cu discipuliĭ seĭ, a venit in păr-
11 țile Dalmanuteĭ. Și aŭ eșit Fariseiĭ, și aŭ inceput a se între-
ba cu dînsul, cerênd de la dînsul semn din ceriŭ, ispitindu-'l.
12 Și suspinând in spiritul seŭ a ȡis: Pentru ce generațiunea a-
céstă cere semn? adevĕr ȡic voue; Nu se va da generațiuneĭ
13 acesteĭa semn. Și lăsându-'ĭ a întrat earășĭ in corabie, și a
trecut de ceea parte.
14 Și discipuliĭ uitaseră sî ĭa pâne, și nu aveaŭ cu dînșiĭ in co-
15 rabie maĭ mult de căt o pâne. Și ĭ-a prevenit, ȡicênd: Ve-
dețĭ, păȡițĭ-vĕ de aluatul Fariseilor și *de* aluatul luĭ Erod!
16 Și convorbĭaŭ între sine, ȡicênd: Pentru-că nu avem pâne.
17 Ear Iisus cunoscênd, lĭ-a ȡis: Pentru ce vorbițĭ intre sine-vĕ
că nu avețĭ pâne? încă nu înțelegețĭ nicĭ pricepețĭ? încă
18 învĕrtoșată avețĭ ânima vóstră? Ochĭ avênd nu vedețĭ?
19 și urechĭ avênd nu auȡițĭ? și nu vî aducețĭ aminte? Când
am frânt cele cincĭ pânĭ la cele cincĭ miĭ, căte panere pline de
20 fărămăturĭ ațĭ rădicat? ȡis-aŭ luĭ: Doue-spre-ȡece. Și când
cele șepte la cele patru miĭ, căte panere pline de fărămăturĭ
21 ațĭ rădicat? Ear eĭ aŭ ȡis: Septe. Și lĭ-a ȡis: Dar cum încă
nu înțelegețĭ?
22 Și a venit la Bethsaida; și 'ĭ-aŭ adus un orb, și 'l-aŭ rugat
23 sî se atingĕ de dînsul. Și apucând pre orb de mână 'l-a
scos afară din sat; și scuĭpind pe ochiĭ luĭ, și puindu-'șĭ mâ-
24 nile sale preste dînsul, 'l-a întrebat de vede ce-va. Și căutând
25 ȡicea: Vĕȡ ómeniĭ ca arboriĭ ămblând. După acésta earășĭ
'șĭ-a pus mânile pe ochiĭ luĭ, și 'l-a făcut de a vĕȡut; și s'a
26 îndreptat, și a vĕȡut lămurit pre toțĭ. Și 'l-a trimis la casa sa,
ȡicênd: Nicĭ în sat sî întri, nicĭ sî spuĭ cuĭ-va in sat.
27 Și a eșit Iisus și discipuliĭ luĭ in satele de lângă Cesarea
luĭ Filip; și pe cale a întrebat pre discipuliĭ seĭ, ȡicêndu-lĭ:
28 Cine ȡic ómeniĭ că sûnt eŭ? Ear eĭ aŭ respuns: Ioan Bote-
29 zătorul; alțiĭ: Ilie; ear alțiĭ: Unul din profețĭ. El lĭ-a ȡis:
Dar voĭ, cine ȡicețĭ că sûnt eŭ? Și respunȡênd Petru 'ĭ-a ȡis:

Tu escĭ Christosul. Şi lĭ-a ordonat, ca sî nu spue nimenuĭ 30
despre dînsul.
Şi a început a-'ĭ învěţa, că trebue sî sufere multe Fiĭul o- 31
muluĭ, şi a fi reprobat de bătrânĭ şi de archiereĭ şi de Cărtu-
rarĭ, şi a fi omorît, şi după treĭ ḑile a învia. Şi de façă vor- 32
bĭa acest cuvênt; şi apucându-'l Petru începu a-'l certa. Ear 33
el întorcêndu-se, şi căutând spre discipuliĭ seĭ, a certat pre Pe-
tru, ḑicênd: Lipsescĭ, Satano! căcĭ nu cugeţĭ cele ce sûnt ale
luĭ Dumneḑeŭ, ci cele ce sûnt ale ómenilor.
Şi chĭămând la *sine* mulţimea împreună cu discipuliĭ seĭ, lĭ-a 34
ḑis: Orĭ cine voĭesce sî vie după mine, sî se lepede de sine, şi
sî'şĭ ĭea crucea sa, şi sî'mĭ urmeze. Căcĭ cel ce va voi sî'şĭ 35
mântuéscă viéţa sa o va perde; înse cel ce va perde viéţa sa
pentru mine şi pentru evangelie, acela o va mântui. Căcĭ ce 36
va folosi omul, de ar căsciga lumea tótă, şi'şĭ va perde sufle-
tul seŭ? Séŭ ce va da omul schimb pentru sufletul seŭ? 37
Decĭ cel ce se va ruşina de mine şi de cuvintele mele într'a- 38
cest neam adulter şi pecătos, de acela şi Fiĭul omuluĭ se va ru-
şina, când va veni in gloria Părinteluĭ seŭ cu sânţiĭ ângerĭ.
Şi el li ḑicea: Adevěr ḑic voue, că sûnt uniĭ din ceĭ ce IX
staŭ aicĭ, cari nu vor gusta mórte, până când nu vor vedé
împerăţia luĭ Dumneḑeŭ viind in putere.
Şi după şese ḑile a luat Iisus pre Petru şi pre Iacob şi pre 2
Ioan, şi 'ĭ-a suit in munte înalt deosebĭ singurĭ, şi s'a transfi-
gurat înaintea lor. Şi vestmintele luĭ deviniră strălucite, fórte 3
albe ca zăpada, in ce chip nălbitorul pe pămênt nu póte sî năl-
béscă. Şi li s'a arătat Ilie împreună cu Moise, şi vorbĭaŭ cu 4
Iisus. Şi respunḑênd Petru a ḑis luĭ Iisus: Învěţătorule, bine 5
este noue a fi aicĭ! sî facem treĭ colibĭ: ţie una, luĭ Moise una,
şi luĭ Ilie una. Că nu scia ce sî vorbéscă, căcĭ eraŭ înfrico- 6
şaţĭ. Şi s'a făcut nor, umbrindu'ĭ; şi a venit vóce din nor, 7
ḑicênd: Acesta este Fiĭul meŭ cel ĭubit; pre acesta ascultaţĭ.
Şi fără de veste căutând eĭ împrejur, nu aŭ maĭ věḑut pre ni- 8
menĭ decât pre Iisus singur cu dînşiĭ.
Ear pogorîndu-se eĭ din munte, lĭ-a ordonat, sî nu spue ni- 9
menuĭ cele ce aŭ věḑut, până când Fiĭul omuluĭ va învia din
morţĭ. Şi aŭ ţinut cuvêntul între sine, întrebând unul pre al- 10
tul ce este aceea—a învia din morţĭ. Şi 'l-aŭ întrebat, ḑicênd: 11
Pentru ce ḑic Cărturariĭ, că Ilie trebue sî vie maĭ 'nainte?
Ear el respunḑênd lĭ-a ḑis: Ilie viind maĭ 'nainte va restabili 12
tóte; şi, cum este scris de Fiĭul omuluĭ, ca sî suferě multe şi
sî fie disprețuit. Dar ḑic voue, că Ilie a venit deja, (şi 'ĭ-aŭ 13
făcut căte aŭ voit), precum este scris despre el.
Şi viind la discipuliĭ *seĭ* a věḑut mulţime mare împrejurul 14
lor, şi Cărturariĭ întrebându-se cu dînşiĭ. Şi îndată tot po- 15

16 porul vĕḑêndu-'l s'a uĭmit, şi alergând 'l-a salutat. Şi el a
17 întrebat pre Cărturarĭ: Ce vĕ întrebaţĭ cu dînşiĭ? Şi respun-
ḑênd unul din mulţime a ḑis: Învĕţătorule, am adus la tine
18 pre fiĭul meŭ care are spirit mut; Şi orĭ-unde îl apucă, îl
zdrobesce, şi spumeasă, şi scrisnesce cu dinţiĭ seĭ, şi se usuca;
şi am rugat pre discipuliĭ tĕĭ ca sî'l scóţĕ, dar nu aŭ putut.
19 Ear el respunḑênd lĭ-a ḑis: Generaţiune necredicĭósă! până când
voiŭ fi cu voĭ? până când voiŭ suferi pre voĭ? aduceţi-'l la
20 mine. Şi 'l-aŭ adus la dînsul; şi vĕḑêndu-'l, îndată 'l-a sdrun-
21 cinat demonul, şi căḑênd la pămênt se tăvălĭa spumând. Şi a
întrebat pre părintele luĭ: Cât timp este de când i s'a făcut
22 acésta? El a ḑis: Din copilărie. Şi de multe-orĭ 'l-a aruncat
in foc şi in apă, ca sî'l pérḑĕ; ci dacă poţĭ ceva, miluesce-ne,
23 şi ajută-ne. Ear Iisus 'ĭ-a ḑis: Dacă poţĭ crede, tóte *sunt*
24 possibile celuĭ ce crede. Şi îndată părintele copiluluĭ strigând
24 cu lacrimĭ a ḑis: Cred, Dómne, ajută necredinţeĭ mele. Ear
vĕḑênd Iisus, că năvălesce poporul, a ordonat spirituluĭ celuĭ
necurat, ḑicêndu-'ĭ: Spirit mut şi surd, eŭ îţĭ ordon: eşĭ din-
26 tr'însul, şi de acum sî nu maĭ întri in el. Şi strigând, şi mult
sdruncinându-'l, a eşit; şi el s'a făcut ca un mort; încât mulţĭ
27 ḑiceaŭ, *că* a murit. Dar Iisus apucându-'l de mână, 'l-a ră-
dicat; şi s'a sculat.
28 Şi întrând el în casă, 'l-aŭ întrebat discipuliĭ luĭ deosebĭ:
29 Pentru ce noĭ nu am putut sî'l scótem? El lĭ-a ḑis: Acest
soiŭ cu nimic nu póte eşi decât prin rugăciune şi prin post.
30 Şi de acolo eşind, mergeaŭ prin Galileea, şi el nu vrea ca
31 sî'*l* scie cine-va. Căcĭ învĕţa pre discipuliĭ seĭ, şi li ḑicea:
*Fiĭul omuluĭ se va trăda in mânile ómenilor, şi'l vor omorî; şi
32 după ce îl vor omorî, va învia a treĭa ḑi. Ear eĭ nu înţele-
geaŭ cuvêntul, şi se temeaŭ sî'l întrebe.
33 Şi a venit la Capernaum; şi fiind in casă, 'ĭ-a întrebat: De-
34 spre ce aţĭ convorbit între sine-vĕ pe cale? Ear eĭ aŭ tăcut;
35 căcĭ avuse vorbe între sine'şĭ pe cale, cine *ar fi* maĭ mare. Şi
şeḑênd, a chĭămat pre ceĭ doĭ-spre-ḑece, şi lĭ-a ḑis: Cel ce va
sî fie întâiŭ, *acesta* sî fie maĭ pe urmă de toţĭ, şi serv tuturor.
36 Şi luând un copil, 'l-a pus in meḑĭlocul lor; apoĭ luându-'l in
37 braţele luĭ, lĭ-a ḑis: Cel ce va primi pre unul dintr'aceştĭ
copiĭ in numele meŭ, primesce pre mine; şi cel ce primesce pre
mine, nu primesce pre mine, ci pre cel ce m'a trimis.
38 Atuncĭ Ioan luând cuvêntul 'ĭ-a ḑis: Învĕţătorule, am vĕḑut
pre óre-cine întru numele tĕŭ scoţênd demonĭ, şi el nu ni ur-
39 méză; şi 'l-am oprit, pentru că nu ni urméză. Dar Iisus a ḑis:
Nu'l opriţĭ; căcĭ nimenĭ nu este care va face minunĭ in numele
40 meŭ, şi sî pótă lesne a me vorbi de rêŭ. Căcĭ cel ce nu este
41 contra nóstră este pentru noĭ. Şi orĭ-cine vî va da de bĕut

un pahar de apă in numele meŭ, pentru că sunteţĭ aĭ luĭ Chris-
tos, adevĕr ḑic voue, nu'şĭ va perde plata sa.
Şi orĭ-cine va scandalisa pre unul dintr' *acestĭ* micĭ, carĭ cred 42
in mine, maĭ bine ar fi luĭ, dacă i s'ar lega o pĭatră de móră
de grumazul seŭ, şi s'ar arunca in mare. Şi de te scandalisă 43
mâna ta, taĭe-o; maĭ bine 'ţĭ este ciung sî întri in viéţă, decât
doue mânĭ avênd sî întri in gheenna, in focul nestins; Unde 44
vĭermele lor nu móre, şi focul nu se stînge. Şi de te scanda- 45
lisă pĭcĭorul têŭ, taĭe-'l; maĭ bine 'ţĭ este schĭop sî întri in viéţă,
decât doue pĭcĭórile avênd sî fiĭ aruncat in gheenna, în focul
nestins. Unde vĭermele lor nu móre, şi focul nu se stînge. 46
Şi de te scandalisă ochĭul têŭ, scóte-'l; maĭ bine 'ţĭ este cu un 47
ochiŭ sî întri in împerăţia luĭ Dumneḑeŭ, decât doĭ ochĭ avênd
sî fiĭ aruncat in focul gheenneĭ. Unde vĭermele lor nu móre, 48
şi focul nu se stînge. Căcĭ fie-care cu foc se va săra; şi tótă 49
sacrificia cu sare se va săra.
Bună este sarea; dar făcêndu-se sarea nesărată, cu ce o veţĭ 50
drege? Aveţĭ sare in voĭ, şi fiţĭ in pace unul cu altul.

CAP. X.

Învĕţătura luĭ Iisusa supra dispărţenieĭ. El bine-cuvêntă pre pruncĭ, vorbesce de periclul avuţieĭ, preḑice suferinţile sale şi mórtea sa; mustră pre fiiĭ luĭ Zebedeiŭ, şi vindecă pre orbul Bartimeiŭ.

Şi sculându-se de acolo a venit in hotarele Iudeiĭ, dincolo 1
de Iordan; şi earăşĭ s'aŭ adunat glótele la dînsul, şi pre-
cum avea datină, earăşĭ iĭ învĕţa.
Şi apropriindu-se Fariseiĭ, 'l-aŭ întrebat: Óre este permis 2
bărbatuluĭ sî'şĭ lase femeea? ispitindu-'l. El respunḑênd lĭ-a 3
ḑis: Ce v'a ordonat Moise? Eĭ aŭ ḑis: Moise a permis sî'ĭ scrie 4
carte de dispărţenie, şi sî *o* lase. Şi respunḑênd Iisus, lĭ-a ḑis: 5
Dupre împetrirea ânimeĭ vóstre v'a scris acest comandament.
Dar de la începutul creaţiuneĭ 'ĭ-a făcut Dumneḑeŭ bărbat şi fe- 6
mee. Pentru acésta va lăsa omul pre părintele seŭ, şi pre 7
mama *sa*, şi se va lipi de femeea sa; Şi amêndoĭ vor fi un 8
trup; de aceea nu maĭ sûnt doĭ, ci un trup. Decĭ ce a îm- 9
preunat Dumneḑeŭ, sî nu disparţĕ omul.
Şi in casă earăşĭ 'l-aŭ întrebat discipuliĭ luĭ de acésta. 10
Şi lĭ-a ḑis: Orĭ-cine 'şĭ va lăsa femeea sa, şi va lua alta, comi- 11
te adulteriŭ contra eĭ. Şi femeea de'şĭ va lăsa barbatul, şi se 12
va mărita după altul, comite adulteriŭ.
Şi aduceaŭ pruncĭ la dînsul, ca sî se atingĕ de eĭ; ear dis- 13
cipuliĭ mustraŭ pre ceĭ ce'ĭ aduceaŭ. Dar Iisus vĕḑênd *acésta*, 14
s'a îndignat, şi lĭ-a ḑis: Lăsaţĭ pruncĭĭ sî vie la mine, şi nu-'ĭ
opriţĭ; căcĭ a unora ca acestora este împerăţia luĭ Dumneḑeŭ.
Adevĕr ḑic voue: Orĭ-cine nu va primi împerăţia luĭ Dumneḑeŭ 15

ca un prunc, nu va întra într'însa. Şi luându-'ĭ in braţe, 'şi-a
16 pus mânile preste eĭ, şi 'ĭ-a bine-cuvêntat.
17 Şi eşind el in cale, alergând óre-care şi îngenunchind îna-
intea luĭ, îl întreba: Învĕţătorule bune, ce sî fac, ca sî mosce-
18 nesc viéţa eternă? Iisus ĭ-a ḑis: Pentru ce 'mĭ ḑicĭ bun?
19 nimenĭ nu *este* bun, de căt numaĭ unul, Dumneḑeŭ. Comau-
damentele sciĭ: Sî nu comiţĭ adulteriŭ; sî nu ucíḑĭ; sî nu furĭ;
sî nu mărturisescĭ mărturie mincinósă; sî nu răpescĭ; onóră pre
20 părintele tĕŭ şi pre mama *ta*. El respunḑênd, ĭ-a ḑis: Învĕ-
21 ţătorule, tóte acestea le-am păḑit din tenereţele mele. Atuncĭ
Iisus căutând spre el 'l-a iubit, şi 'ĭ-a ḑis: Ăncă una'ţĭ lipsesce;
mergĭ, vinde-'ţĭ căte aĭ, şi *le* dă seracilor, şi veĭ avé tesaur in
22 ceriŭ; şi vino, ĭa crucea, şi urméză'mĭ. Ear el supărându-se
de acest cuvênt, s'a dus întristat; căcĭ avea avuţiĭ multe.
23 Şi căutând Iisus imprejur a ḑis discipulilor seĭ: Căt de a-
nevoe vor întra in împerăţia luĭ Dumneḑeŭ ceĭ ce aŭ avuţiĭ!
24 Ear discipuliĭ se uĭmĭaŭ de cuvintele luĭ. Dar Iisus earăşĭ res-
punḑênd, lĭ-a ḑis: Fiilor! căt de anevoe este sî între in împe-
25 răţia luĭ Dumneḑeŭ ceĭ ce se încred in avuţiĭ! Maĭ lesne este
ca funia sî trécă prin urechia aculuĭ, de căt avutul sî între in
26 împerăţia luĭ Dumneḑeŭ. Ear eĭ maĭ mult se uĭmĭaŭ, ḑicênd
27 unul cătră altul: Şi cine póte sî se mântuéscă? Ear căutând
Iisus la dînşiĭ, *lĭ*-a ḑis: La ómenĭ *este* impossibil, dar nu la
Dumneḑeŭ; căcĭ la Dumneḑeŭ sûnt tóte possibile.
28 Atuncĭ Petru a început a-'ĭ ḑice: Éca noĭ am lăsat tóte, şi
29 am urmat ţie. Şi respunḑênd Iisus, *ĭ*-a ḑis: Adevĕr ḑic voue,
nimenĭ nu este care'şĭ-a lăsat casă, séŭ fraţĭ, séŭ surorĭ, séŭ
părinte, séŭ mamă, séŭ femee, séŭ copiĭ, séŭ ţérine, pentru mi-
30 ne şi pentru evangelie, Care nu va primi însutite acum in a-
cest timp: case, şi fraţĭ, şi surorĭ, şi mame, şi copiĭ, şi ţérine,
31 cu persecuţiunĭ; şi in lumea cea viĭtóre viéţa eternă. Dar mulţĭ
dintre ceĭ ântăiŭ vor fi pe urmă; şi dintre ceĭ de pe urmă întăiŭ.
32 Şi eraŭ pe cale, suindu-se la Ierusalem, şi mergea Iisus
înaintea lor; ear eĭ se spăimêntaŭ, şi urmându-'ĭ li era frică.
Şi luând earăşĭ pre ceĭ doĭ-spre-ḑece, a început a li vorbi des-
33 pre cele ce eraŭ sî i se întêmple; *Ḑicênd:* Éca ne suim la
Ierusalem, şi Fiiul omuluĭ se va trăda archiereilor şi cărtura-
34 rilor, şi'l vor condemna la mórte, şi'l vor trăda păgânilor. Şi'l
vor batjocori, şi'l vor biciui, şi'l vor scuĭpi, şi'l vor omorî; şi a
treĭa ḑi va învia.
35 Apoĭ aŭ venit la el Iacob şi Ioan, fiiĭ luĭ Zebedeiŭ, ḑicênd:
36 Învĕţătorule, voim ca sî ni facĭ ce vom cere. Ear el li-a ḑis:
37 Ce voiţĭ ca sî vî fac? Eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Dă-ni ca sî şedem, unul
38 d'a drépta ta, şi altul d'a stânga ta, in gloria ta. Ḑis-a lor
Iisus: Nu sciţĭ ce cereţĭ; puteţĭ sî beţĭ potirul care eŭ beŭ?

şi sî vĕ botezaţĭ cu botezul cu care me botez? Eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: 39
Putem. Ḑis-a lor Iisus: Potirul, pre care eŭ beŭ, cu adevĕ-
rat *il* veţĭ bé; şi cu botezul, cu care eŭ mĕ botez, vĕ veţĭ boteza;
Înse a şedé d'a drépta şi d'a stînga mea nu pot sî daŭ; ci *se* 40
va da celor pentru carĭ s'a gătit.
Şi auḑind *acésta* ceĭ ḑece, aŭ început a se îndigna asupra 41
luĭ Iacob şi luĭ Ioan. Dar Iisus chĭămându-'ĭ *la sine*, lĭ-a ḑis: 42
Sciţĭ, că ceĭ ce se socotesc domnĭ aĭ naţiunilor le domnesc;
şi ceĭ maĭ marĭ aĭ lor le stăpânesc. Dar între voĭ sî nu fie 43
aşa; ci cel ce voĭesce sî fie mare între voĭ, sî fie voue serv;
Şi cel ce din voĭ voĭesce sî fie întăiŭ, sî fie tuturor serv. Căcĭ 44 45
şi Fiĭul omuluĭ nu a venit sî fie servit, ci sî servéscă, şi sî'şĭ
dea viéţa sa rescumparare pentru mulţĭ.
Şi aŭ venit la Ierichon; şi eşind el din Ierichon cu disci- 46
pulĭĭ luĭ şi cu popor mult, orbul Bartimeiŭ, fiĭul luĭ Timeiŭ,
şedea lângă cale cerşind: Şi auḑind că este Iisus Nazariénul, 47
a început a striga, şi a ḑice: Iisuse, fiĭul luĭ David, miluesce- 48
mĕ! Şi'l certaŭ mulţĭ ca sî tacĕ; înse el cu mult maĭ vîrtos
striga: Fiĭul luĭ David, miluesce-mĕ! Şi stând Iisus a ḑis sî'l 49
chĭăme. Şi aŭ chĭămat pre orbul, ḑicêndu-'ĭ: Îndrăznesce! scó-
lă, el te chĭamă. Ear el, lepădându-'şĭ vestmêntul seŭ, s'a scu- 50
lat, şi a venit la Iisus. Şi respunḑênd Iisus ĭ-a ḑis: Ce vo- 51
iescĭ, sî'ţĭ fac? Orbul 'ĭ-a ḑis: Înveţătorule! ca sî vĕḑ. Ear 52
Iisus ĭ-a ḑis: Mergĭ, credinţa ta te-a mântuit; şi îndată a vĕ-
ḑut, şi a urmat luĭ Iisus in cale.

CAP. XI.

Intrarea luĭ Iisus in Ierusalem. Smochinul blestemat. Vînḑetorĭĭ alungaţĭ din templu. Tăria credinţeĭ şi a rugăciuneĭ.

Şi apropiindu-se de Ierusalem, in Bethfage şi Bethania, cătră 1
Muntele Olivilor, a trimis doĭ din discipulĭĭ seĭ; Şi lĭ-a 2
ḑis: Mergeţĭ in satul care este înaintea vóstră; şi îndată intrând
intr'însul, veţĭ afla un mînz legat, pe care nicĭ un om nu a şe-
ḑut; dislegându-'l, aduceţi-'*l*. Şi de vî va ḑice cine-va; Pen- 3
tru ce faceţĭ acésta? ḑiceţĭ, că Domnuluĭ trebuesce; şi îndată
il va trimite aicĭ. Şi aŭ mers, şi aŭ aflat mînzul legat lângă 4
uşă, afară la răspântie; şi 'l-aŭ dislegat. Dar óre-carĭ din 5
ceĭ ce sta acolo lĭ-aŭ ḑis: Ce faceţĭ de dislegaţĭ mînzul?
Ear eĭ lĭ-aŭ ḑis, precum li ordonase Iisus; şi 'ĭ-aŭ lăsat. 6
Şi aŭ adus mînzul la Iisus, şi 'şĭ-aŭ pus vestmintele lor pe el; 7
şi a şeḑut pe dînsul. Şi mulţĭ aşterneaŭ vestmintele lor pe 8
cale; ear alţiĭ taeaŭ ramurĭ din arborĭ şi *le* aşterneaŭ pe cale.
Şi ceĭ ce mergeaŭ înainte, şi ceĭ ce urmaŭ, strigaŭ, ḑicênd: 9
Osanna! bine-cuvêntat *fie* cel ce vine in numele Domnuluĭ;

10 Bine-cuvêntată *fie* împerăţia părintelui nostru David, carea vine
in numele Domnului; Osanna in înălţimĭ.
11 Şi a întrat Iisus in Ierusalem şi in templu; şi după ce a vĕḑut
tóte, fiind óra înaintită, a eşit la Bethania cu ceĭ doĭ-spre-ḑece.
12 13 Şi a doua ḑi eşind el din Bethania, a flămânḑit; Şi vedênd
un smochin de departe avênd frunḑe, a venit, că dóră va afla
ce-va într'însul; dar viind la el nu a aflat nimic decăt numai
14 frunḑe; căcĭ âncà nu era timpul smochinelor. Şi Iisus luând
cuvêntul ĭ-a ḑis: De acum înainte nimenĭ sî nu maĭ mănânce
fruct din tine in etern. Şi auḑiaŭ discipulii luĭ.
15 Şi aŭ venit la Ierusalem; şi întrând Iisus in templu a în-
ceput a scóte pre ceĭ ce vindeaŭ şi cumpăraŭ in templu, şi a
resturnat mesele schimbătorilor de banĭ, şi scaunele celor ce
16 vindeaŭ porumbĭ; Şi nu lăsa sî pórte cine-va vas prin tem-
17 plu. Şi ĭ învĕţa, ḑicênd: Aŭ nu este scris: Casa mea se va
chiăma casă de rugăcĭune pentru tóte naţiunile? voĭ înse o aţi
18 făcut pesceră de tălharĭ. Şi aŭ auḑit cărturariĭ şi archiereiĭ,
şi căutaŭ cum sî'l piérḑĕ; căcĭ se temeaŭ de dînsul, pentru că
19 tot poporul se mira de învĕţătura luĭ. Şi făcêndu-se séră a
eşit afară din oraş.
20 Şi a doua ḑi trecênd a vĕḑut smochinul uscat din rădicină.
21 Şi aducêndu-'şĭ aminte Petru, 'ĭ-a ḑis: Învĕţătorule, veḑĭ smo-
22 chinul, pre care 'l-aĭ blestemat, s'a uscat. Şi respunḑênd Iisus,
23 lĭ-a ḑis: Aveţĭ credinţă in Dumneḑeŭ. Căcĭ, adevĕr ḑic voue,
că orĭ-cine va ḑice munteluĭ acestuĭa: Rădică-te, şi te aruncă
in mare; şi nu se va îndoi in ânima sa, ci va crede că cele ce
24 va ḑice vor fi: ĭi va fi orĭ-ce va ḑice. Pentru acésta ḑic voue:
că tóte căte cereţĭ, rugându-vĕ, credeţĭ că veţĭ primi, şi se va
25 face voue. Şi când staţĭ de vĕ rugaţĭ, ertaţĭ orĭ-ce aveţĭ con-
tra cuĭ-va; ca şi Părintele vostru cel din cerĭurĭ sî vĭ erte
26 greşelele vóstre. Înse dacă voĭ nu veţĭ erta, nicĭ Părintele
vostru cel din cerĭurĭ nu vĭ va erta greşelele vóstre.
27 Şi aŭ venit earăşĭ la Ierusalem; şi âmblând el in templu,
28 aŭ venit la dinsul archiereiĭ şi carturariĭ şi bătrâniĭ; Şi 'ĭ-aŭ
ḑis: Cu ce autoritate facĭ acestea? şi cine 'ţĭ-a dat acéstă au-
29 toritate, ca sî facĭ acestea? Ear Iisus respunḑênd lĭ-a ḑis:
întreba-voiŭ şi eŭ pre voĭ un cuvênt, şi sî'mĭ respundeţĭ; şi
30 voiŭ spune şi eŭ voue cu ce autoritate fac acestea. Botezul
31 luĭ Ioan, din cerĭŭ a fost, séŭ de la ómenĭ? respundeţĭ-'mĭ. Şi
eĭ vorbĭaŭ între sine, ḑicênd: de vom ḑice: din cerĭŭ, va ḑice:
32 Pentru ce nu aţĭ creḑut luĭ? Ear de vom ḑice: de la ómenĭ,
se temeaŭ de popor; căcĭ toţĭ socotĭaŭ pre Ioan, că in adevĕr
33 a fost profet. Şi respunḑênd aŭ ḑis luĭ Iisus: Nu scim. Şi
respunḑênd Iisus a ḑis lor: Nicĭ eŭ nu voiŭ spune voue cu ce
autoritate fac acestea.

CAP. XII.

Parabola lucrătorilor vieĭ; pĭatra deconsiderată de ziditorĭ; tributul Cesaruluĭ; cérta Sadukeilor despre înviere; despre comandamentul cel maĭ mare; Christos fiiu şi domn al luĭ David; vĕdura care pune puciniĭ banĭ in corbană.

Şi a început a li vorbi in parabole: Un om a plantat vie, 1
şi a îngrădit-o împrejur cu gard, şi a săpat tésc intr'insa,
şi a zidit turn, şi a dat-o lucrătorilor, şi s'a dus departe. Şi 2
la timp a trimis un servitor la lucrătorĭ, ca sî ĭa de la dînşiĭ din
fructul vieĭ. Înse eĭ apucându-'l, 'l-aŭ bătut, şi 'l-aŭ retrimis 3
deşert. Earăşĭ a trimis cătră dînşiĭ pre alt servitor; şi pre acela, 4
aruncând cu pĭetre in el, 'ĭ-aŭ rânit capul, şi 'l-aŭ retrimis însultat.
Earăşĭ a trimis pre altul; şi pre acela 'l-aŭ omorît; şi mulţĭ alţiĭ, 5
pre uniĭ bătându-'ĭ, şi pre alţiĭ omorîndu-'ĭ. Decĭ avênd âncă un 6
fiiŭ, iubit al seŭ, a trimis şi pre acela maĭ pe urmă la eĭ, di-
cênd: Vor respecta pre fiĭul meŭ. Înse lucrătoriĭ aceĭa aŭ dis 7
între sine: Acesta este moscenitorul: veniţĭ sî 'l ucidem, şi
moscenirea va fi a nóstră. Şi apucându-l, 'l-aŭ omorît, şi 8
'l-aŭ scos afară din vie. Decĭ ce va face stăpânul vieĭ? veni- 9
va, şi va perde pre aceĭ lucrătorĭ, şi va da viea altora. Aŭ 10
nu aţĭ cetit acéstă scriptură: Pĭatra, pre care aŭ deconsiderat-o
ziditoriĭ, a devenit capul unghĭuluĭ; Domnul a făcut acest lu- 11
cru, şi este minunat in ochiĭ nostri?
Şi căutaŭ sî 'l prindĕ; dar se temeaŭ de popor; căcĭ aŭ 12
cunoscut că a dis parabola in contra lor; şi lăsându-'l s'aŭ dus.
Apoĭ aŭ trimis cătră dînsul pre uniĭ din Fariseĭ şi din Ero- 13
dianĭ, ca sî'l prindĕ in cuvênt. Ear eĭ viind 'ĭ-aŭ dis: Invĕ- 14
ţătorule, scim că escĭ sincer şi nu 'ţĭ pésă de nimenĭ; căcĭ
nu cauţĭ in faça ómenilor, ci înveţĭ calea luĭ Dumnedeŭ in a-
devér: Se cade a da tribut Cesaruluĭ, séŭ nu? Sî dăm, sĕŭ sî
nu dăm? Dar el sciind făçarnicia lor lĭ-a dis: Pentru ce mĕ 15
ispitiţĭ? aduceţi-'mĭ un dinar, ca sî 'l vĕd. Ear eĭ 'ĭ-aŭ adus. 16
Şi lĭ-a dis: A cuĭ este acéstă imagine şi înscripţiune? Eĭ 'ĭ-aŭ
dis: Ale Cesarŭluĭ. Şi respundênd Iisus lĭ-a dis: Daţĭ Cesa- 17
ruluĭ cele ce sînt ale Cesaruluĭ; şi luĭ Dumnedeŭ cele ce
sînt ale luĭ Dumnedeŭ. Şi s'aŭ mirat de dînsul.
Şi aŭ venit la dînsul Sadukeiĭ, cari dic că nu este înviere, 18
şi'l-aŭ întrebat, dicênd: Învĕţătorule, Moise nĭ-a scris; De 19
va muri fratele cuĭ-va, şi-'ĭ va remâné femeea sa, şi nu va lă-
sa copiĭ, sî ĭa fratele seŭ pre femeea luĭ, şi sî rădice semênţă
frateluĭ seŭ. Decĭ aŭ fost septe fraţĭ; şi cel d'întâiŭ a luat 20
femee, şi murind nu a lăsat semênţă. Şi al doilea a luat-o, 21
şi a murit; şi nicĭ acela nu a lăsat semênţă; şi al treilea ase-
menea. Şi a luat-o tus-septe, şi nu aŭ lăsat semênţă; maĭ 22
pe urmă de toţĭ a murit şi femeea. Decĭ la înviere, când vor 23

învia, al căruĭa dintr'înşiĭ va fi femeea? căcĭ tus-septe aŭ avut-o
24 de femee. Şi respunḑênd Iisus lĭ-a ḑis: Vĕ rătăciţĭ, pentru-că
25 nu sciţĭ scripturile, nicĭ puterea luĭ Dumneḑeŭ. Căcĭ când
vor învia din morţĭ, nicĭ se vor însura, nicĭ se vor mărita; ci
26 vor fi ca ângeriĭ in ceriurĭ. Dar despre morţĭ, că se vor scu-
la, aŭ nu aţĭ cetit in cartea luĭ Moise, cum 'ĭ-a vorbit Dum-
neḑeŭ in rug, ḑicênd: Eŭ *sînt* Dumneḑeul luĭ Abraam, şi Dumne-
27 ḑeul luĭ Isaac, şi Dumneḑeul luĭ Iacob. El nu este Dumneḑeŭ al
morţilor, ci Dumneḑeŭ al viilor; decĭ voĭ mult vĕ rătăciţĭ.
28 Şi apropiindu-se unul din Cărturarĭ, carele 'ĭ auḑise discu-
tând, pricepênd că lĭ-a respuns bine, 'l-a întrebat: Care co-
29 mandament este cel maĭ întâiŭ din tóte. Ear Iisus 'ĭ-a res-
puns: Cel maĭ întâiŭ de tóte comandamentele *este*: Auḑi,
30 Israele, Domnul, Dumneḑeul nostru, unul este Domn. Şi
sî iubescĭ pre Domnul, Dumneḑeul têŭ din tótă ânima ta, şi
din tot sufletul têŭ, şi din tot cugetul têŭ, şi din tótă puterea
31 ta; acesta *este* cel întâiŭ comandament. Ear al doilea, ase-
menea *aceluĭa este* acesta: Sî iubescĭ pre aprópele têŭ ca în-
su'ţĭ pre tine. Alt maĭ mare comandament decât acesta nu este.
32 Şi 'ĭ-a ḑis Cărturarul: Bine, învĕţătorule! adevĕrat aĭ ḑis; căcĭ
33 unul este Dumneḑeŭ, şi nu este altul afară de dînsul; Şi a'l
iubi din tótă ânima, şi din tot cugetul, şi din tot sufletul, şi
din tótă puterea; şi a iubi pre aprópele ca însu-'şĭ pre sine este
34 maĭ mult decât tóte olocaustele şi sacrificiile. Ear Iisus vĕ-
ḑênd că a respuns cu înţelepcĭune, 'ĭ-a ḑis: Nu escĭ departe
de împerăţia luĭ Dumneḑeŭ. Şi nimenĭ nu maĭ îndrăznia sî'l
întrebe maĭ mult.
35 Şi Iisus învĕţând in templu a luat cuvêntul ḑicênd: Cum
36 ḑic Cărturariĭ, că Christos este fiiŭ al luĭ David? Căcĭ însuşĭ
David a ḑis prin Spiritul Sânt: Ḑis-a Domnul Domnuluĭ meŭ:
Şeḑĭ d'a drépta mea, până ce voiŭ pune pre inimiciĭ têĭ aşter-
37 nut picĭórelor tale. Decĭ însu-'şĭ David îl numesce Domn;
de unde *dar* este el fiiŭ al luĭ? Şi poporul îl ascultă bucuros.
38 Şi li vorbĭa in învĕţătura sa: Păḑiţi-ve de Cărturarĭ, cărora li
39 place a îmbla in vestminte lungĭ, şi *iubesc* salutărĭ in pĭeţe, Şi
scaunele cele maĭ de sus in sinagogĭ, şi locurile cele maĭ întâiŭ
40 la ospeţe; Cari consumă casele vĕduvelor, şi cu pretext fac
lungĭ rugăcĭunĭ; acestia vor primi maĭ mare condemnare.
41 Şi şeḑênd Iisus in faça corbaneĭ, privĭa cum aruncă popo-
42 rul banĭ in corbană; şi mulţĭ avuţĭ aruncaŭ multe. Şi viind
43 o vĕduvă seracă a aruncat doĭ filerĭ, ce fac cincĭ banĭ. Şi chiă-
mând pre discipuliĭ seĭ lĭ-a ḑis: Adevĕr ḑic voue, că acéstă vĕduvă
seracă a aruncat maĭ mult, decât toţĭ ceĭ ce aŭ aruncat in cor-
44 bană. Căcĭ toţĭ din abundanţa lor aŭ aruncat; dar acésta din
lipsa sa a aruncat tóte căte a avut, *adică* tot avutul seŭ.

CAP. XIII.

Preḑicerea dărămareĭ templuluĭ și a Ierusalemuluĭ. Semnele înaintea acesteĭ întêmplărĭ și a vinireĭ a doua a luĭ Iisus Christos. Îndemnare la priveghiare.

Și eșind el din templu, 'ĭ-a ḑis unul din discipuliĭ seĭ: În- 1
vĕțătorule, veḑĭ ce feliŭ de pĭetre și ce feliŭ de zidirĭ! Și 2
respunḑênd Iisus ĭ-a ḑis: Veḑĭ aceste zidirĭ marĭ? nu va remâ-
né pĭatră pe pĭatră, care nu se va risipi.
Și șeḑênd el pe Muntele Olivilor in fața templuluĭ, 'l-aŭ în- 3
trebat deosebĭ Petru și Iacob și Ioan și Andreiŭ: Spune noue, 4
când vor fi acestea? și *prin* care semn se va recunósce, că se
vor îndeplini acestea? Ear Iisus respunḑêndu-li a început 5
a ḑice: Căutațĭ sî nu vĕ amăgéscă cine-va. Căcĭ mulțĭ 6
vor veni in numele meŭ, ḑicênd: Eŭ sûnt *Christos;* și vor a-
măgi pre mulțĭ. Ear când vețĭ auḑi de resboae și de vestĭ 7
de resboae, sî nu vĕ spăimêntațĭ; căcĭ trebue sî fie *acestea;* înse
âncă nu *este* finitul. Căcĭ se va scula națiune contra națiuneĭ, 8
și regat contra regatuluĭ; și vor fi cutremurĭ pe alocurea, și
vor fi fómețĭ și turburărĭ.
Acestea *sûnt* inceputul durerilor. Decĭ păḑițĭ-vĕ; căcĭ 9
vĕ vor trăda la tribunale; și vețĭ fi bătuțĭ in sinagogĭ; și vețĭ
fi dușĭ înaintea guvernătorilor și regilor pentru mine, spre măr-
turiă lor. Și maĭ întâiŭ trebue sî se predice evangelia între 10
tóte națiunile. Ear când *vĕ* vor duce, și vĕ vor trăda, sî nu 11
vĕ îngrijițĭ maĭ 'nainte ce vețĭ vorbi, nicĭ sî meditațĭ; ci orĭ-ce
vi se va da într'acea óră, aceea sî vorbițĭ; căcĭ nu voĭ sûntețĭ
ceĭ ce vorbițĭ, ci Spiritul Sânt. Și va trăda frate pre frate 12
spre mórte, și părinte pre fiiŭ; și se vor scula copiĭ contra pă-
rinților, și'ĭ vor lăsa sî'ĭ omóre. Și vețĭ fi urițĭ de toțĭ pentru 13
numele meŭ; ear cel ce va răbda până in finit, acela se va
mântui.
Ear când vețĭ vedé abominațiunea pustiireĭ, cea preḑisă de 14
profetul Daniel, stând unde nu se cade (cel ce cetesce sî în-
țelégĕ), atuncĭ ceĭ ce sûnt in Iudeea sî fugĕ la munțĭ; Și cel 15
ce este pe casă sî nu se pogóre in casă, nicĭ sî între sî ĭa ce-
va din casa sa; Și cel ce este in cămp sî nu se întórcĕ îna- 16
poĭ sî'șĭ ĭa vestmêntul seŭ. Ear vaĭ de cele îngreunate, și de 17
cele ce vor alapta in ḑilele acelea. Și rugați-vĕ, ca sî nu 18
fie fuga vóstră érna. Căcĭ va fi *in* ḑilele acelea strîmtorare, 19
asemene căreĭa nu a fost de la începutul creațiuneĭ până a-
cum, și nicĭ va maĭ fi. Și de nu ar fi scurtat Dumneḑeŭ ḑi- 20
lele acelea, nu ar scăpa orĭ-ce corp; înse pentru aleșiĭ luĭ
va scurta ḑilele acelea. Atuncĭ de vĭ va ḑice cineva: Écă aicĭ 21
este Christos! séŭ, écă acolo! nu credețĭ. Căcĭ se vor scula 22
Christoșĭ mincinoșĭ, și profețĭ mincinoșĭ, și vor arăta semne și

minunĭ, incât sî ămăgéscă, de *ar fi* possibil, şi pre ceĭ aleşi.
23 Ear voĭ păḑiţi-vĕ; écă maĭ 'nainte v'am spus tóte.
24 In ḑilele acelea, după strimtorarea aceea, sórele se va in-
25 tuneca, şi luna nu'şĭ va da lucorea sa; Şi stelele ceriuluĭ
26 vor cădé, şi puterile cele din ceriurĭ se vor clăti. Şi atuncĭ
vor vedé pre Fiĭul omuluĭ viind pe norĭ cu mare putere şi glo-
27 riă. Şi atuncĭ va trimite pre ângeriĭ seĭ, şi va aduna pre ceĭ
aleşĭ aĭ seĭ de la cele patru vênturĭ, de la marginea pămêntuluĭ
până la marginea ceriuluĭ.
28 Ear de la smochin vĕ învĕţaţĭ parabolă: Când mlădiţa luĭ
29 este móle, şi înfrunḑesce, sciţĭ că este aprópe véra. Aşa şi
voĭ, când veţĭ vedé acestea făcêndu-se, sî sciţĭ că este aprópe
30 lângă uşĭ. Adevèr ḑic voue, că nu va trece neamul acesta,
31 până când *nu* se vor întêmpla tóte acestea. Ceriul şi pămên-
tul vor trece; înse cuvintele mele nu vor trece.
32 Ear de ḑiua aceea şi de óra *aceea* nimenĭ nu scie, nicĭ ân-
geriĭ cari sûnt in ceriŭ, nicĭ Fiĭul, ci numaĭ Părintele.
33 Păḑiţi-vĕ, priveghĭaţĭ şi vĕ rugaţĭ; căcĭ nu sciţĭ când va fi
34 acel timp. Căcĭ *este* ca şi *când* un om, ducêndu-se departe,
şi lăsându-'şĭ casa sa, dă putere servitorilor seĭ, şi fie-căruĭa
35 lucrul seŭ, şi ordónă portaruluĭ sî privegheze. Decĭ prive-
ghiaţĭ; căcĭ nu sciţĭ când va veni stăpânul caseĭ, séra séŭ la
36 mieḑul nopţiĭ, séŭ la cântatul cocoşilor, séŭ deminéţă. Ca nu,
37 viind fără de veste, sî vĕ afle dormind. Ear cele ce ḑic voue,
ḑic tuturor: Priveghiaţĭ.

CAP XIV.

O femee tórnă mir pe capul luĭ Iisus; el serbéză pascile; preḑice trădarea luĭ Iuda: instituesce sânta cină; suferinţile sale in Gethsemane; el se duce înaintea archiereuluĭ. Petru se lépădă de dînsul.

1 După doue ḑile eraŭ pascile şi azimile; şi archiereiĭ şi Cărtu-
2 rariĭ căutaŭ cum sî'l prinḑĕ cu vicleşug, şi sî'*l* omóre. Dar
ḑiceaŭ: Nu in serbătóre, ca sî nu fie turburare in popor.
3 Şi fiind el in Bethania in casa luĭ Simon leprosul, şi şe-
ḑênd el, a venit o femee avênd un vas de alabastru cu mir de
nard adevĕrat, de mult preţ, şi făcênd spărtură in vas, '*l*-a turnat pe
4 capul luĭ. Şi eraŭ uniĭ, cari s'aŭ îndignat între sine, şi ḑiceaŭ:
5 Pentru ce se făcu acéstă risipă de mir? Căcĭ se putea vinde
acesta drept maĭ mult de căt treĭ sute de leĭ, şi sî se dea se-
6 racilor. Şi murmuraŭ contra eĭ. Ear Iisus a ḑis: Lăsaţi-o;
7 pentru ce o superaţĭ? ea a făcut lucru bun cătră mine. Căci
pre seracĭ pururea 'ĭ-aveţĭ cu voĭ, şi când vreţĭ, puteţĭ a li face
8 bine; dar pre mine nu mĕ aveţĭ pururea. Acésta a făcut ce
a putut; a venit maĭ 'nainte de a uns corpul meŭ, spre îngro-
9 pare. Adevĕr ḑic voue: Orĭ-unde se va predica acéstă evan-

geliă in tótă lumea se va spune și *ceea* ce a făcut ea, spre
memoria eĭ.
Și Iuda Iscariot, unul din ceĭ doĭ-spre-ḑece, a mers la ar- 10
chiereĭ, ca sî'l trădeze lor. Ear eĭ auḑind *acésta* s'aŭ bucurat, 11
și ĭ-aŭ promis sî'ĭ dea banĭ. Și el căuta cum 'l-ar trăda maĭ
la bun timp.
Ear in ḑiua cea d'intăiŭ a azimilor, când sacrificaŭ pascile, 12
aŭ ḑis cătră dînsul discipuliĭ seĭ: Unde voĭescĭ sî mergem sî
gătim ca sî mănâncĭ pascile? Și a trimis doĭ din discipuliĭ 13
seĭ, și lĭ-a ḑis: Mergeţĭ in oraș, și vĕ va întîmpina un om, pur-
tând o cană cu apă; urmaţi-'ĭ. Și orĭ-unde va intra, ḑiceţĭ 14
stăpânuluĭ caseĭ: Învĕţătorul ḑice: Unde este locul, in care sî
mănânc pascile cu discipuliĭ meĭ? Și el vî va arăta un foișor 15
mare, așternut *și* gătit; acolo gătiţĭ pentru noĭ. Și eșind 16
discipuliĭ luĭ, aŭ venit in oraș, și aŭ aflat precum lĭ ḑisese;
și aŭ gătit pascile.
Și făcêndu-se séră, a venit cu ceĭ doĭ-spre-ḑece. Și șe- 17 18
ḑênd eĭ și mâncând, a ḑis Iisus: Adevĕr ḑic voue: Unul din voĭ,
ce mănâncă cu mine, mĕ va trăda. Ear eĭ aŭ început a se în- 19
trista, și a-ĭ ḑice unul câte unul: Nu cumva *sûnt* eŭ? și altul:
Nu cumva *sûnt* eŭ? Ear el respunḑênd lĭ-a ḑis: *Este* unul 20
din doĭ-spre-ḑece, care întinge cu mine in blid. Fiĭul omuluĭ 21
in adevĕr merge, precum este scris despre dînsul; dar vaĭ de o-
mul acela prin care Fiĭul omuluĭ se trădă! maĭ bine ar fi fost
aceluĭ om, de nu s'ar fi născut.
Și mâncând eĭ, a luat Iisus pâne, și bine-cuventând-o a frânt, 22
și lĭ-a dat, și a ḑis: Luaţĭ, mâncaţĭ; acesta este corpul meŭ.
Și luând potirul, *și* mulţumind, lĭ-a dat; și aŭ bĕut toţĭ dintr'însul. 23
Și lĭ-a ḑis: Acesta este sângele meŭ al nouluĭ testament, care 24
se vérsă pentru mulţĭ. Adevĕr ḑic voue: De acum nu voiŭ 25
maĭ bé din fructul viţeĭ, până in ḑiua aceea, când îl voiŭ bé
noŭ in împerăţia luĭ Dumneḑeŭ.
Și cântând psalmĭ aŭ eșit in Muntele Olivilor. Și lĭ-a ḑis 26 27
Iisus: Toţĭ vĕ veţĭ scandalisa despre mine in acéstă nópte; căcĭ
este scris: Lovi-voiŭ păstorul, și se vor risipi oile. Dar după ce 28
voiŭ învia, voiŭ merge maĭ 'nainte de voĭ in Galileea. Ear 29
Petru 'ĭ-a ḑis: Deși toţĭ se vor scandalisa, ear eŭ nu *mĕ voiŭ
scandalisa*. Și 'ĭ-a ḑis Iisus: Adevĕr ḑic ţie, că astă-ḑĭ, in nóptea 30
acéstă, maĭ 'nainte de a cânta cocoșul de doue orĭ, te veĭ le-
păda de mine de treĭ orĭ. Ear el cu mult maĭ vîrtos asigura: 31
De va trebui sî mor cu tine, nu me voiŭ lepăda de tine. Ase-
menea asiguraŭ și toţĭ.
Și aŭ venit in locul, care se numesce Gethsemane; și el a 32
ḑis discipulilor seĭ: Ședeţĭ aicĭ, până mĕ voiŭ ruga. Și a luat 33
cu sine pre Petru și pre Iacob și pre Ioan, și a început a se

34 uĭmi şi a se amărî. Şi lĭ-a ḑis: Întristat până la mórte este
35 sufletul meŭ; remâneţĭ aicĭ şi priveghĭaţĭ. Şi mergênd pucin
maĭ 'nainte a căḑut la pămênt şi se ruga, ca, de este possibil,
36 sî trécĕ de la dinsul acea óră. Şi ḑicea: Abba, Părinte! tóte
îţĭ *sûnt* possibile; trecĭ de la mine acest potir; înse nu după cum vo-
37 ĭesc eŭ, ci *după cum voĭescĭ* tu. Şi a venit şi 'ĭ-a găsit dormind;
şi a ḑis luĭ Petru: Simone! dormĭ? nu putuşĭ sî priveghezĭ o óră?
38 Priveghĭaţĭ şi vĕ rugaţĭ, ca sî nu întraţĭ in ispită. Spiritul este
39 veghĭător, dar trupul neputincĭos. Şi earăşĭ mergênd s'a ru-
40 gat, ḑicênd aceleaşĭ cuvinte. Şi întorcêndu-se 'ĭ-a aflat earăşĭ
dormind (căcĭ ochiĭ lor eraŭ îngreuĭaţĭ), şi nu sciaŭ ce sî'ĭ res-
41 pundĕ. Şi a venit a treĭa óră, şi lĭ-a ḑis: Dormiţĭ de acum,
şi vĕ repausaţĭ; destul este, a venit óra; éca se trădă Fiĭul o-
42 muluĭ in mânile pecătoşilor. Sculaţi-vĕ sî mergem; éca cel
ce m'a trădat s'a apropiat.
43 Şi îndată, âncă vorbind el, a venit Iuda, unul din ceĭ doĭ-
spre-ḑece, şi cu el glótă multă, cu sabiĭ şi cu fustĭ, de la ar-
44 chiereĭ şi cărturarĭ şi bătrânĭ. Şi cel ce 'l-a trădat li dedu-
se semn, ḑicênd: Pre care îl voiŭ săruta, acela este; prindeţi'l,
45 şi '*l* duceţĭ sub paḑă. Şi viind, îndată s'a apropiat de el, şi
46 'ĭ-a ḑis: Învĕţătorule! Învĕţătorule! şi 'l-a sărutat. Ear eĭ
şĭ-aŭ pus mânile pe el, şi 'l-aŭ prins.
47 Ear unul din ceĭ ce sta lângă el, scoţênd sabia, a lovit pre
48 servitorul archiereuluĭ, şi 'ĭ-a tăĭat urechĭa luĭ. Şi respunḑênd
Iisus lĭ-a ḑis: Ca la un talhar aţĭ eşit cu sabiĭ şi cu fustĭ, sî
49 mĕ prindeţĭ? In tóte ḑilele am fost la voĭ in templu, învĕ-
ţând, şi nu m'aţĭ prins; înse *trebue* sî se împlinéscă scripturile.
50 51 Şi lăsându-'l toţĭ, aŭ fugit. Ear óre-care tĕnĕr urma luĭ, îm-
52 brăcat cu gĭulgiŭ pe *corpul* gol; şi 'l-aŭ prins tĕneriĭ; Ear el
lăsând gĭulgĭul a fugit de la eĭ gol.
53 Şi aŭ dus pre Iisus la archiereŭ, şi s'aŭ adunat la dînsul
54 toţĭ archiereiĭ şi bătrâniĭ şi cărturariĭ. Ear Petru 'ĭ urma de
departe, până în întru in curtea archiereuluĭ; şi şedea împre-
55 ună cu servitoriĭ şî se încălḑĭa la foc. Ear archiereiĭ şi tótă
adunarea căutaŭ mărturie contra luĭ Iisus sî'*l* omóre, dar nu
56 aflaŭ. Căcĭ mulţĭ mărturisĭaŭ mărturie mincinósă contra luĭ,
57 ear mărturiele lor nu eraŭ asemenea. Şi uniĭ sculându-se, aŭ
58 mărturisit mărturie mincinósă contra luĭ, ḑicênd: Noĭ 'l-am au-
ḑit ḑicênd: Eŭ voiŭ strica acest templu făcut de mânĭ, şi in
59 treĭ ḑile voiŭ zidi altul nefăcut de mânĭ. Şi nicĭ aşa nu era
60 mărturia lor asemenea. Şi sculându-se archiereul in meḑiloc
a întrebat pre Iisus, ḑicênd: Nimic nu respunḑĭ? ce mărturi-
61 sesc acestia contra ta? Ear el tăcea, şi nimic nu respundea.
Earăşĭ 'l-a întrebat archiereul, şi 'ĭ-a ḑis: Aŭ tu escĭ Christo-
62 sul, Fiĭul celuĭ bine-cuvêntat? Ear Iisus a ḑis: Eŭ sûnt; şi

vețĭ vedé pre Fiĭul omuluĭ ședênd d'a drépta putereĭ, și viind
pe noriĭ ceriuluĭ. Ear archiereul rupêndu-'șĭ vestmintele sale 63
a ḑis: Ce ni maĭ trebuesc mărturiĭ? Ațĭ auḑit blasfemia; ce vi
se pare? Ear eĭ toțĭ 'l-aŭ condemnat ca vinovat morțiĭ. Și 64
aŭ început uniĭ a'l scuĭpi, și a'ĭ acoperi fața luĭ, și a'l pumni,
și a'ĭ ḑice: Profețesci-ni. Și serviĭ il pălmuĭaŭ. 65
Și fiind Petru jos in curte, a venit nna din servitórele ar- 66
chiereuluĭ. Și vĕḑênd pre Petru încălḑindu-se, *și* căutând la 67
el a ḑis: Și tu eraĭ cu Iisus Nazarĭanul. Ear el a negat, ḑi- 68
cênd: Nu sciŭ nicĭ înțeleg ce vorbescĭ. Și a eșit afară in pro-
patul; și a cântat cocoșul. Ear servitóra earășĭ vĕḑêndu-'l a în- 69
ceput a ḑice celor ce sta acolo: Acesta este dintr'înșiĭ. Ear
el earășĭ a negat. Și preste pucin earășĭ ceĭ ce sta acolo 70
aŭ ḑis luĭ Petru: Adeverat tu escĭ dintr'înșiĭ; căcĭ escĭ Gali-
lian, și graĭul têŭ sémĕnă. Ear el a început a se blestema 71
și a se jura, *ḑicênd:* Nu cunosc pre acest om, *de* care vorbițĭ.
Și a doua óră a cântat cocoșul. Și 'șĭ-a adus aminte Petru 72
de cuvĕntul care 'ĭ-a ḑis Iisus: Maĭ 'nainte de a cânta cocoșul
de douĕ orĭ, te veĭ lepăda de mine de treĭ orĭ. Și gândin-
du-se *la acésta*, a început a plânge.

CAP. XV.

Iisus înaintea luĭ Pilat. Barabba eliberat. Condemnarea luĭ Iisus Christos. Mórtea și îmmormêntarea sa.

Și îndată deminéța ținênd consiliŭ archiereiĭ cu bătrâniĭ și 1
cu cărturariĭ și cu tot sinedriul, și legând pre Iisus, *'l*-aŭ dus,
și *'l*-aŭ trădat luĭ Pilat. Și 'l-a întrebat Pilat: Tu escĭ rege- 2
le Iudeilor? El respunḑênd ĭ-a ḑis: Tu ḑicĭ. Și'l acusaŭ ar- 3
chiereiĭ de multe. Ear Pilat earășĭ 'l-a întrebat, ḑicênd: Ni- 4
mic nu respunḑĭ? Veḑĭ căte mărturisesc contra ta. Ear Iisus 5
nu a respuns nimic; încât se mira Pilat.

Ear la serbătórea li elibera căte un arestant, pre care eĭ îl ce- 6
reaŭ. Și era *unul* ce se numĭa Barabba, prins cu sociĭ seĭ, *și* 7
care într'o rescólă făcuse un omor. Și strigând mulțimea, a 8
început a cere *sĭ'ĭ facĕ*, precum li făcea pururea. Ear Pilat 9
lĭ-a respuns, ḑicênd: Voițĭ ca sĭ vĭ eliberez pre regele Iudei-
lor? Căcĭ scĭa că 'l-aŭ trădat archiereiĭ pentru invidiă. Ear 10 11
archiereiĭ aŭ induplecat pre popor, că maĭ bine sĭ li elibereze
pre Barabba. Pilat respunḑênd earășĭ lĭ-a ḑis: Dar ce voițĭ 12
ca sĭ fac *acestuĭa* pre care'l ḑicețĭ rege al Iudeilor? Ear eĭ 13
earășĭ aŭ strigat: Crucifiă-'l. Ear Pilat lĭ-a ḑis: Dar ce rêŭ a 14
făcut? Ear eĭ maĭ mult strigaŭ: Crucifiă-'l. Decĭ Pilat vrênd 15
sĭ satisfacĕ glóta, lĭ-a eliberat pre Barabba; și bătênd pre Iisus
'l-a trădat sĭ se crucifie.

Ear ostașiĭ 'l-aŭ adus in întru curțiĭ, ce se ḑice pretoriŭ; 16

Și 'l-aŭ îmbrăcat in purpură, și îm-
17 și aŭ adunat tótă cohorta.
pletind cunună de spinĭ 'ĭ-aŭ pus pe *cap*. Și aŭ început a'l
18 saluta: Bucură-te, Rege al Iudeilor; Și'l loviaŭ preste cap
19 cu trestie, și'l scuĭpiaŭ, și plecându-'șĭ genunchĭele i se închinaŭ.
20 Și după ce 'l-aŭ batjocorit, 'l-aŭ disbrăcat de purpură, și 'l-aŭ
îmbrăcat in vestmintele sale, și 'l-aŭ dus ca sî se crucifie.
21 Și aŭ silit pre óre-care, Simon, Cirinean, părintele luĭ Ale-
sandru și a luĭ Ruf, care viind din ţérină trecea pe acolo, ca
22 sî ducĕ crucea luĭ. Și 'l-aŭ adus la locul Golgotha, ce in-
23 semnéză: Locul căpăţineĭ. Și 'ĭ-aŭ dat sî bea vin amestecat
24 cu smirnă; dar el nu a luat. Și crucifiându-'l, aŭ împărţit
25 vestmintele luĭ, aruncând sorţĭ pe dînsele cine ce sî ĭee.
26 era a treĭa óră, și 'l-aŭ crucifiat. Și era inscripţiunea acusaţi-
27 uneĭ luĭ scrisă d'asupra: REGELE IUDEILOR. Și împreună
cu dînsul aŭ crucifiat doĭ hoţĭ; unul d'a drépta, și altul d'a
28 stânga luĭ. Și s'a împlinit scriptura, care ḑice: Și s'a soco-
29 tit cu ceĭ fără-de-lege. Și ceĭ ce treceaŭ îl batjocoriaŭ, clă-
tind cu capetele lor, și ḑicênd: Uă! tu cel ce stricĭ templul și 'l
30 zidescĭ in treĭ ḑile, Mântuesce-te insu-ţĭ, și te pogórî de pe
31 cruce! Asemenea și archiereiĭ cu cărturariĭ bătêndu-'șĭ joc,
ḑiceaŭ unul către altul: Pre alţiĭ a mântuit; ear pre sine nu
32 póte sî se mântuéscă. Christos regele luĭ Israel pogórĕ-se acum
de pe cruce, ca sî vedem și sî credem. Și ceĭ ce eraŭ cruci-
fiaţĭ cu el îl însultaŭ.
33 Ear în a șesea óră s'a facut întunerec preste tot pământul, pâ-
34 nă la a noua óră. Ear in óra a noua a strigat Iisus cu vóce
tare, ḑicênd: Eloi, Eloi, lama sabachtani? ce însemnéză: Dum-
35 neḑeul meŭ, Dumneḑeul meŭ, pentru ce m'aĭ lasat? Ear uniĭ
din ceĭ ce sta acolo, auḑind, ḑiceaŭ: Éca el chĭamă pre Ilie.
36 Și alergând unul, și împlênd un burete cu oţet, și puindu-'l
într'o trestie, ĭĭ da de bĕut, ḑicênd: Lăsaţĭ sî vedem aŭ va veni
Elie sî'l pogóre.
37 38 Ear Iisus strigând cu vóce tare a espirat. Și perdeŭa tem-
39 pluluĭ s'a rupt in doue de sus până jos. Și vĕḑênd sutașul
cel ce sta in faça luĭ, că așa strigând a espirat, a ḑis: Adeve-
40 rat, omul acesta fiiŭ al luĭ Dumneḑeŭ a fost. Și eraŭ *acolo* și
femeĭ, privind de departe; între carĭ era Maria Magdalena, și
Maria mama luĭ Iacob celuĭ mic, și a luĭ Iose, și Salome;
41 (Carĭ și când era el in Galileea, ĭĭ urmaŭ și 'ĭ serviaŭ); și al-
tele multe carĭ se suiseră cu el in Ierusalem.
42 Și făcêndu-se deja séră, fiind-că era vinerĭ, care este ḑiua
43 precedentă sămbeteĭ; A venit Iosef din Arimathia, consi-
liar însemnat, care și el ascepta împerăţia luĭ Dumneḑeŭ, și în-
44 drăznind a întrat la Pilat, și a cerut corpul luĭ Iisus. Ear
Pilat s'a mirat, de a murit deja; și chĭămând pre sutaș, 'l-a

întrebat de a murit de mult. Şi înţelegênd de. la sutaşul, a 45
dăruit luĭ Iosef corpul. Şi cumpărând gĭulgĭŭ, şi pogorîndu-'l, 46
'l-a înfăşurat cu gĭulgĭu, şi 'l-a pus in mormênt, care era să-
pat in pĭatră; şi a prăvălit o pĭatră pe uşa mormêntuluĭ. Ear 47
Maria Magdalena şi Maria a luĭ Iosef privĭaŭ unde îl pun.

CAP. XVI.

Invierea luĭ Iisus. El se arată la mulţĭ discipulĭ. Înălţarea luĭ Iisus.

Şi trecênd sămbătă, Maria Magdalena, şi Maria luĭ Iacob, 1
şi Salome aŭ cumpărat miresme, ca sî mérgĕ sî'l ungĕ. Şi 2
fórte de deminéţă in întăia ḑi a septămâneĭ aŭ venit la mor-
mênt, răsărind sórele. Şi ḑicea una cătră alta: Cine ni va 3
prăvăli pĭatra de pe uşa mormêntuluĭ? Şi căutând aŭ veḑut 4
pĭatra prăvălită; căcĭ era fórte mare. Şi intrând in mormênt 5
aŭ vĕḑut pre un têněr şeḑênd d'a drépta, îmbrăcat in vestmînt
alb; şi s'aŭ spăimêntat. Ear el lĭ-a ḑis: Nu vĕ spăimêntaţĭ; 6
căutaţĭ pre Iisus Nazarianul cel crucifiat; s'a sculat; nu este
aicĭ; éca locul unde 'l-aŭ pus. Ci mergeţĭ de spuneţĭ discipu- 7
lilor luĭ şi luĭ Petru, că va merge maĭ 'nainte de voĭ in Gali-
leea; acolo îl veţĭ vedé, precum el v'a ḑis. Şi eşind curênd 8
aŭ fugit de la mormênt; căcĭ eraŭ cuprinse de cutremur şi de
spaimă; şi nimenuĭ nimic nu aŭ spus; căcĭ se temeaŭ.
Ear după ce a înviat Iisus deminéţa în întăia ḑi a septă- 9
mâneĭ, s'a arătat maĭ întăiŭ Marieĭ Magdaleneĭ, din care sco-
sese şepte demonĭ. Aceea mergênd a vestit celor ce fusese 10
cu el, carĭ se tânguĭaŭ şi plângeaŭ. Şi aceĭa, auḑind că este 11
viŭ şi a fost vĕḑut de dînsa, nu ĭ-aŭ creḑut.
După aceea s'a arătat într'alt chip la doĭ dintr'înşiĭ pe cale, 12
când mergeaŭ la ţérină. Şi aceĭa mergênd a spus celor-l-alţĭ; 13
şi nicĭ pre aceĭa nu aŭ creḑut.
După aceea s'a arătat celor un-spre-ḑece, când şedeaŭ la 14
mésă; şi ĭ-a mustrat pentru necredinţa lor şi învîrtoşarea ânimeĭ
lor, fiind că nu aŭ creḑut celor ce 'l-aŭ vĕḑut după ce a înviat.
Şi lĭ-a ḑis: Mergeţĭ in tótă lumea, sî predicaţĭ evangelia la 15
tótă creatura. Cel ce va crede şi se va boteza se va mântui; 16
ear cel ce nu va crede se va condemna. Şi celor ce vor cre- 17
de vor urma aceste semne: In numele meŭ vor scóte demonĭ;
in limbĭ noue vor vorbi; Şerpĭ vor lua; şi de vor bé ce-va 18
de mórte, nu'ĭ va vătăma; îşĭ vor pune mânile preste bolnavĭ,
şi li va fi bine.
Decĭ Domnul, după ce a vorbit cu dînşiĭ, s'a înălţat la ce- 19
riŭ, şi a şeḑut d'a drépta luĭ Dumneḑeŭ. Ear eĭ eşind, aŭ 20
predicat pretutindenea, Domnul împreună lucrând, şi adeverind
cuvêntul prin semnele ce urmaŭ. Amin.

SÂNTA EVANGELIE
DUPRE
LUCA.

CAP. I.

Un ânger anunţă Zachariei nascerea luĭ Ioan Botezătorul, şi Mariei pre cea a luĭ Iisus. Cântarea Marieĭ; nascerea luĭ Ioan; cântarea Zachariei.

1 Fiind-că mulţĭ aŭ întreprins a compune istoria lucrurilor pe-
2 trecute între noĭ, Precum nĭ-aŭ trădat-o ceĭ ce aŭ fost
3 de la început marturĭ oculari, şi ministrĭ aĭ Cuvêntuluĭ; Mĭ-am
propus şi eŭ, urmărind cu de-amenuntul tóte de la ince-
4 put, a 'ţĭ scrie in urmare, pré-escelente Theofile, Ca sî fiĭ con-
vins despre cele ce te-aĭ învêţat.
5 Fost-a in ḑilele luĭ Erod, regele Iudeeĭ, un preut a nume
Zacharia, din clasa luĭ Abia; şi femeea luĭ din fiele luĭ Aron,
6 şi numele eĭ *era* Elisabeta. Şi eraŭ amândoĭ drepţĭ înaintea
luĭ Dumneḑeŭ, ămblând in tóte comandamentele şi aşeḑemin-
7 tele Domnuluĭ fără prihană. Dar nu aveaŭ copil; căcĭ Elisa-
beta era stérpă, şi amêndoĭ înaintiţĭ in etate.
8 Şi pre când preuţĭa înaintea luĭ Dumneḑeŭ în şirul clasei
9 sale, Şi dupre datina servireĭ preuţieĭ, Ĭ-a căḑut sorţul sî tă-
10 măieze, intrând in templul Domnuluĭ, Şi *pre când* tótă mulţimea
11 poporuluĭ era afară, rugându-se in timpul tămăĭeriĭ, I s'a ară-
12 tat ângerul Domnuluĭ, stând d'a drépta altaruluĭ tămăĭeriĭ. Şi
vêḑêndu-'l Zacharia s'a turburat, şi frică a căḑut preste din-
13 sul. Ear ângerul a ḑis către dînsul: Nu te teme, Zacharia!
căcĭ s'a auḑit rugăciunea ta, şi femeea ta Elisabeta îţĭ va nas-
14 ce un fiiŭ, şi veĭ chĭăma numele luĭ Ioan. Şi veĭ avé bucu-
15 rie şi veselie; şi mulţĭ se vor bucura de nascerea luĭ. Căcĭ
va fi mare înaintea luĭ Dumneḑeŭ, şi nu va bé nicĭ vin nicĭ
bĕutură îmbĕtătórĕ; şi se va împlé de Spirit Sânt âncă din mi-
16 tra mameĭ sale. Şi pre mulţĭ din fiiĭ luĭ Israel va întórce la
17 Domnul, Dumneḑeul lor. Şi el va merge înaintea luĭ in Spi-
ritul şi in puterea luĭ Ilie, sî întórcĕ ânimele părinţilor spre
copiĭ, şi pre ceĭ neascultătorĭ spre înţelepcĭunea drepţilor; sî
18 gătéscă popor pregătit Domnuluĭ. Şi a ḑis Zacharia către
ânger: In ce voiŭ cunósce acésta? căcĭ eŭ sûnt bătrân şi fe-

meea mea înaintită in etate. Și respunḑênd ângerul 'ĭ-a ḑis: 19
Eŭ sûnt Gabriel, cel ce staŭ înaintea luĭ Dumneḑeŭ, şi sûnt
trimis a vorbi către tine, şi a anunța ție acésta. Şi éca veĭ fi 20
mut, neputênd vorbi, până in ḑiua aceea in care vor fi aces-
tea; pentru-că nu aĭ creḑut cuvintelor mele, carĭ se vor împlini
in timpul lor.
Şi ascepta poporul pre Zacharia, şi se mira că întârḑia in 21
templu. Şi eşind el, nu putea sî li vorbéscă; şi aŭ cunoscut 22
eĭ, că a vĕḑut vedenie in templu; şi li făcea semn, şi a re-
mas mut.
Şi când s'aŭ împlinit ḑilele serviciuluĭ luĭ, s'a dus la casa 23
sa. Ear după acele ḑile a conceput Elisabeta, femeea luĭ, şi 24
s'a ascuns cincĭ lunĭ, ḑicênd: Aşa 'mĭ-a făcut Domnul in ḑi- 25
lele in carĭ a căutat sî rădice oprobriul meŭ dintre ómenĭ.
Ear in a şesea lună a fost trimis ângerul Gabriel de la 26
Dumneḑeŭ in oraşul Galileeĭ, al căruĭa nume era Nazaret, La 27
o fecióră logodită cu bărbat, al căruĭa nume era Iosef, din ca-
sa luĭ David; şi numele fecióreĭ *era* Mariam. Şi intrând ân- 28
gerul la dînsa, a ḑis: Bucură-te! cea înhăruită; Domnul *este*
cu tine; bine-cuvêntată *escĭ* tu între femeĭ. Ear ea vĕḑêndu-'*l* 29
s'a turburat de cuvêntul luĭ, şi cugeta *în sine*, ce feliŭ de saluta-
re sî fie acésta. Şi 'ĭ-a ḑis ângerul: Nu te teme, Mariam; căcĭ 30
aĭ aflat har la Dumneḑeŭ; Şi éca veĭ concepe, şi veĭ nasce 31
fiiŭ, şi veĭ chĭăma numele luĭ Iisus. Acesta va fi mare, şi Fiiŭ 32
al celuĭ Pré-înalt se va chĭăma, şi 'ĭ va da Domnul Dumneḑeŭ
tronul luĭ David, părinteluĭ luĭ; Şi va domni preste casa luĭ 33
Iacob in etern, şi împerăția luĭ nu va avé finit. Atuncĭ a ḑis 34
Mariam cătra ânger: Cum va fi acésta, de vreme ce nu cunosc
bărbat? Şi respunḑênd ângerul 'ĭ-a ḑis: Spiritul Sânt se va 35
pogorî preste tine, şi puterea celuĭ Pré-înalt te va umbri; pen-
tru acésta şi Sântul, ce se va nasce din tine, se va chĭăma Fiiŭ
al luĭ Dumneḑeŭ. Şi éca Elisabeta, rudenia ta, şi aceea a 36
conceput fiiŭ la bătrânețele eĭ; şi acésta ce se chĭămase stér-
pă este în a şesea lună. Căcĭ la Dumneḑeŭ nimic nu este 37
impossibil. Şi a ḑis Mariam: Éca servă Domnuluĭ, fie mie du- 38
pre cuvêntul têŭ. Şi s'a dus ângerul de la dînsa.
Şi sculându-se Mariam în acele ḑile, a mers degrab la munte, 39
in un oraş *numit* Iuda; Şi a întrat in casa Zachărieĭ, şi a salu- 40
tat pre Elisabeta. Şi când a auḑit Elisabeta salutarea Marieĭ, 41
a săltat pruncul in mitra eĭ; şi Elisabeta s'a împlut de Spirit
Sânt; Şi a strigat cu vóce tare, şi a ḑis: Bine-cuvêntată *escĭ* 42
tu între femeĭ, şi bine-cuvêntat *este* fructul mitreĭ tale. Şi de 43
unde îmĭ *este* acésta, ca sî vie mama Domnuluĭ meŭ la mine?
Căcĭ éca, cum s'a auḑit vócea salutăreĭ tale in urechile mele, 44
a săltat pruncul in mitra mea de bucurie. Şi fericită *este* ceea 45

ce a credut, că va fi împlinirea celor dise eĭ de la Domnul.
46 Şi a dis Mariam:
Măresce suflete al meŭ pre Domnul,
47 Şi s'a bucurat spiritul meŭ de Dumnedeŭ mântuitorul meŭ;
48 Că a căutat spre starea cea umilită a serveĭ sale;
Căcĭ éca de acum mĕ vor ferici tóte generaţiunile;
49 Că 'mĭ-a făcut lucrurĭ marĭ cel puternic,
Şi sânt *este* numele luĭ;
50 Şi mila luĭ din generaţiune in generaţiune spre ceĭ ce se tem de el;
51 Facut-a tăria cu braţul seŭ;
Răsipit-a pre ceĭ mândri în cugetul ânimeĭ lor;
52 Pogorit-a pre ceĭ puternicĭ de pe scaune,
Şi a înălţat pre ceĭ umilițĭ;
53 Pre ceĭ flămândĭ 'ĭ-a împlut de bunătăţĭ,
Şi pre ceĭ avuţĭ 'ĭ-a dimis deserţĭ;
54 Ajutat-a pre Israel, servul seŭ,
Amintindu-'şĭ de îndurarea *sa;*
55 Precum a promis părinţilor nostri,
Luĭ Abraam şi semênţieĭ luĭ, in etern.
56 Şi a remas Mariam cu dînsa ca la treĭ lunĭ, şi s'a întors la
casa sa.
57 Ear Elisabeteĭ i s'a împlinit timpul sî nascĕ, şi a născut fiŭ.
58 Şi aŭ audit viciniĭ şi rudeniile eĭ, că a mărit Domnul mila sa
cu dînsa; şi se bucuraŭ împreună cu ea.
59 Şi in diua a opta aŭ venit sî circumcidĕ pruncul; şi iĭ puneaŭ
60 numele, dupre numele părinteluĭ seŭ, Zacharia. Dar luând cu-
61 vêntul mama luĭ a dis: Nu *aşa;* ci se va chĭăma Ioan. Şi aŭ
dis către dînsa: Nimenĭ nu este in rudenia ta, care se chĭamă
62 cu acest nume. Şi aŭ făcut semn părinteluĭ seŭ ce nume sîĭ
63 dea. Şi cerênd el o tablă a scris, dicênd: Ioan este numele
64 luĭ. Şi s'aŭ mirat toţĭ. Şi i s'a dischis gura luĭ îndată, şi i s'a
65 *dislegat* limba luĭ, şi vorbĭa, lăudând pre Dumnedeŭ. Şi a cu-
prins frică pre toţĭ viciniĭ lor, şi s'aŭ respândit tóte aceste cu-
66 vinte in tot pămêntul Iudeeĭ de pe lângă munte. Şi toţĭ
ceĭ ce aŭ audit cugetaŭ in ânima lor, dicênd: Ce va deveni
acest prunc! Şi mâna Domnuluĭ era cu dînsul.
67 Şi Zacharia, părintele luĭ s'a împlut de Spirit Sânt şi a pro-
feţit, dicênd:
68 Bine-cuvêntat *fie* Domnul, Dumnedeul luĭ Israel,
Că a cercetat şi a rescumpărat poporul seŭ;
69 Şi nĭ-a rădicat corn de mântuire,
In casa luĭ David, servul seŭ;
70 Precum a vorbit prin gura sânţilor profeţĭ aĭ seĭ,
Celor din vechime;
71 Mântuire de inimiciĭ nostri,

Şi din mâna tuturor celor ce ne urîsc;
Şi facĕ îndurare cu părinţiĭ nostri, 72
Şi sì'şĭ aducĕ aminte de aşăḑementul seŭ cel sânt;
De jurământul ce a făcut luĭ Abraam, părintele nostru; 73
Că nĭ va da, scăpându-ne 74
Din mâna inimicilor nostri,
Sì'ĭ servim fără frică,
In sânţenie şi in dreptate înaintea luĭ, 75
In tóte ḑilele vieţeĭ nóstre.
Şi tu, pruncule! 76
Profet celuĭ Pré-inalt te veĭ chĭăma,
Căcĭ veĭ merge înaintea feçeĭ Domnuluĭ, sì gătescĭ calea luĭ.
Ca sì daĭ cunoscinţa mântuireĭ poporuluĭ seŭ, 77
In ertarea pecatelor lor;
Prin îndurarea din animă a Dumneḑeuluĭ nostru; 78
Prin care ne-a cercetat resăritul cel din înălţimĭ;
Sì lumineze celor ce şedeaŭ in întunerec şi in umbra mórţiĭ, 79
Sì îndrepteze piciórele nóstre in calea păciĭ.
Ear pruncul crescea, şi se întăria in spirit; şi a fost in pus- 80
tie până in ḑiua arătăreĭ luĭ cătră Israel.

CAP. II.

Nascerea luĭ Iisus. Ducerea luĭ in templu. Cântarea luĭ Simeon. Iisus in etate de doĭ-spre-ḑece anĭ stă in templu cu învĕţaţiĭ.

In ḑilele acelea a eşit edict de la Cesarul August, sì se în- 1
scrie tótă lumea. (Acéstă înscriere s'a făcut maĭ întâiŭ, când 2
Cireneŭ era guvernătorul Sirieĭ.) Şi mergeaŭ toţĭ sì se în- 3
scrie, fie-care in oraşul seŭ. Şi s'a suit şi Iosef din Galileea, 4
din oraşul Nazaret, la Iudeea, in oraşul luĭ David, care se
chĭamă Bethlehem; (fiind-că el era din casa şi din semênţia
luĭ David;) Sì se înscrie cu Mariam, promisa luĭ femee, fiind 5
îngreunată.

Şi când eraŭ eĭ acolo, s'aŭ împlinit ḑilele ca sì nascĕ ea. 6
Şi a născut pre fiiul seŭ cel întâiŭ-născut, şi'l-a înfăşat, şi'l-a 7
culcat in esle, pentru-că eĭ nu aveaŭ loc in ospetăriă.

Şi eraŭ păstorĭ in acea lature, petrecênd pe cămp, şi pă- 8
ḑind nóptea împrejurul turmeĭ lor. Şi éca, ângerul Domnuluĭ 9
a stătut înaintea lor, şi gloria Domnuluĭ a strălucit împrejurul
lor; şi s'aŭ înfricoşat cu frică mare. Şi lĭ-a ḑis ângerul: Nu 10
vĕ temeţĭ; căcĭ éca vì anunţ bucurie mare, care va fi la tot
poporul. Căcĭ astă-ḑĭ vi s'a născut mântuitor, care este Chris- 11
tos Domnul, in oraşul luĭ David. Şi acésta vì *va fi* semn: Veţĭ 12
afla un prunc înfăşat, culcat in esle. Şi îndată împreună cu 13
ângerul mulţime de óste ceréscă lăuda pre Dumneḑeŭ, şi ḑicea:
Gloriă luĭ Dumneḑeŭ in înălţimĭ, şi pace pe pămênt, şi bună 14

15 voinţă între ómenĭ. Şi când s'aŭ dus ângeriĭ de la dînşiĭ la
ceriŭ, aŭ ḑis păstoriĭ uniĭ cătră alţiĭ: Sî mergem dar până la
Bethlehem, şi sî vedem ceea ce s'a întêmplat, despre care Dom-
16 nul nĭ-a făcut cunoscut. Şi aŭ venit degrab, şi aŭ aflat pre
17 Mariam şi pre Iosef, şi pruncul in esle. Şi vĕḑêndu-'*l* aŭ făcut
18 cunoscut cuvêntul ce li se vorbise despre acest prunc. Şi toţi
19 ceĭ ce aŭ auḑit, s'aŭ mirat de cele ce li s'a ḑis de păstorĭ. Ear
Mariam păḑĭa tóte acelea cuvinte, meditându-le in ânima sa.
20 Şi s'aŭ întors păstoriĭ, glorificând şi lăudând pre Dumneḑeŭ
pentru tóte cele ce aŭ auḑit şi aŭ vĕḑut, precum li s'a vorbit.
21 Şi implinindu-se opt ḑile pentru circumciderea pruncului,
s'a chĭămat numele luĭ IISUS, care s'a numit de ânger maĭ
'nainte de a se concepe in mitră.
22 Şi împlinindu-se ḑilele curăţireĭ lor dupre legea luĭ Moise,
23 'l-aŭ adus la Ierusalem, spre a'*l* presenta Domnuluĭ. (Precum
este scris in legea Domnuluĭ: Tótă partea bărbătéscă ce dis-
24 chide mitra, se va chĭăma sânt Domnuluĭ); Şi sî ofere sacrifi-
ciŭ, dupre ceea ce s'a ḑis in legea Domnuluĭ, o păreche de
25 turtulele, séŭ doĭ puĭ de porumb. Şi éca, era un om in Ieru-
salem, a nume Simeon; şi acel om *era* drept şi temĕtor de
Dumneḑeŭ, asceptând mângăierea luĭ Israel; şi Spiritul Sânt
26 era preste dînsul. Şi el era însciinţat de la Spiritul Sânt, că
nu va vedé mórtea, până ce va vedé pre Christosul Domnuluĭ.
27 Şi a venit in Spirit la templu; şi când părinţiĭ aŭ adus in lă-
untru pre pruncul Iisus, sî facĕ pentru el dupre datina legeĭ,
28 Atuncĭ 'l-a luat in braţile sale, şi a bine-cuvêntat pre Dumne-
ḑeŭ, şi a ḑis:
29 Stăpâne, acum dimiţĭ pre servul têŭ
In pace, dupre cuvêntul têŭ;
30 Căcĭ ochiĭ meĭ vĕḑură mântuirea ta,
31 Care aĭ gătit înaintea feçeĭ tuturor popórelor;
32 Lumină pentru discoperire naţiunilor,
Şi gloriă poporuluĭ têŭ Israel.
33 Şi Iosef şi mama luĭ se miraŭ de cele ce se ḑiceaŭ despre
34 dînsul. Şi 'ĭ-a bine-cuvêntat Simeon, şi a ḑis cătră Mariam
mama luĭ: Éca, acesta este pus spre căderea şi scularea mul-
35 tora in Israel, şi spre semn contra căruĭa se va vorbi; (Da,
prin însuşĭ sufletul têŭ va trece sabie), ca sî discopere cugetările
din multe ânimĭ.
36 Şi era Anna, profetă, fiĭa luĭ Fanuel, din semênţia luĭ Asser;
acéstă trăise cu bărbat şepte anĭ de la feciória sa, şi era acum
37 înaintită in etate, Şi vĕduvă ca la opt-ḑecĭ şi patru de anĭ,
care nu se depărta de la templu, ci servĭa *luĭ Dumneḑeŭ* cu
38 posturĭ şi cu rugăcĭunĭ ḑiua şi nóptea. Şi aceea viind intr'a-
cea óră lăuda pre Domnul, şi vorbĭa despre dînsul tuturor ce-
lor ce asceptaŭ mântuirea in Ierusalem.

Şi după ce aŭ finit tóte dupre legea Domnuluĭ, s'aŭ întors 39
in Galileea, in oraşul lor Nazaret. Ear pruncul crescea, şi se 40
intărĭa in spirit, împlêndu-se de înţelepciune; şi harul luĭ Dum-
neḑeŭ era preste dînsul.
Şi se duceaŭ părinţiĭ seĭ in fie-care an la Ierusalem la ser- 41
batorea pascilor. Şi când el a fost de doĭ-spre-ḑece anĭ, su- 42
indu-se eĭ la Ierusalem dupre datina serbătórceĭ, Şi finind ḑi- 43
lele, când s'aŭ întors eĭ, a remas pruncul Iisus in Ierusalem;
înse nu aŭ sciut Iosef şi mama luĭ. Şi socotind că este el cu 44
ceĭ-l-alţĭ asociaţĭ, aŭ venit cale de o ḑi, şi 'l-aŭ căutat între
rudeniĭ şi cunoscuţiĭ *lor*. Şi neaflându-'l s'aŭ întors la Ieru- 45
salem, căutându-'l.
Şi după treĭ ḑile 'l-aŭ aflat in templu, şeḑênd in meḑilo- 46
cul învĕţaţilor, ascultându-'ĭ şi întrebându-'ĭ. Şi se miraŭ toţĭ 47
ceĭ ce'l auḑiaŭ de priceperea şi de respunsurile luĭ. Şi vĕḑên- 48
du-'l s'aŭ uĭmit; şi a ḑis către el mama luĭ: Fiĭule, de ce nĭ-aĭ
făcut aşa? éca, părintele têŭ şi eŭ, îngrijiţĭ fiind, te căutam.
Şi a ḑis către dînşiĭ: Pentru ce mĕ căutaţĭ? aŭ nu aţĭ sciut, 49
că mi se cade sî fiŭ in cele ce sûnt ale părinteluĭ meŭ? Dar 50
eĭ nu aŭ înţeles graiul, care lĭ-a vorbit. Şi s'a pogorît cu dîn- 51
şiĭ, şi a venit la Nazaret, şi se supunĭa lor; şi mama luĭ păḑia
tóte aceste cuvinte in ânima sa.
Şi Iisus crescea in inţelepcĭune, şi in etate, şi in favóre 'na- 52
intea luĭ Dumneḑeŭ şi a ómenilor.

CAP. III.

Predicarea luĭ Ioan Botezătorul. Botezul luĭ Iisus Christos şi generaţiunea sa.

Ear in anul al cincĭ-spre-ḑecelea al împerăţieĭ Cesaruluĭ Ti- 1
berie, Ponţiŭ Pilat fiind guvernătorul Iudeeĭ, şi Erod fiind
tetrarch in Galileea, şi Filip, fratele luĭ, tetrarch in Itureea şi
in laturea Trachonieĭ; şi Lisanie, tetrarch in Abilena; In ḑi- 2
lele archiereilor Anna şi Caiafa a fost cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ
către Ioan, fiĭul Zacharieĭ, in pustie.
Şi el a venit in tóte împrejurimile Iordanuluĭ, predicând 3
botezul pocăinţeĭ, spre ertarea pecatelor. Precum este scris 4
in cartea cuvintelor profetuluĭ Isaia, care ḑice: Vócea celuĭ ce
strigă in pustie: gătiţĭ calea Domnuluĭ, drepte faceţĭ cărările
luĭ; Tótă valea se va împlé, şi tot muntele şi délul se va 5
injosi; şi cele strîmbe se vor face drepte, şi cele aspre căĭ
netede. Şi va vedé tot corpul mântuirea luĭ Dumneḑeŭ. 6
Atuncĭ ḑicea mulţimeĭ celor ce vineaŭ sî se boteze de la el: 7
Puĭ de viperă! cine v'a prevenit sî fugiţĭ de mânia ce va sî fie?
Decĭ faceţĭ fructe vrednice de pocăinţă, şi nu începeţĭ a ḑice 8
in voĭ inşi-vĕ: Părinte avem pre Abraam; căcĭ ḑic voue, că

póte Dumneḑeŭ şi din pietrele acestea sî rădice fiĭ luĭ Abraam.
9 Şi deja jace securea la rădicina arborilor; decĭ tot arborele
care nu face fruct bun, se taĭe, şi se aruncă in foc.
10 11 Şi'l întreba poporul, ḑicênd: Dar ce sî facem? El re-
spunḑênd lĭ-a ḑis: Cel ce are doue vestminte, sî dea celuĭ ce
12 nu are nicĭ-unul; şi cel ce are bucate sî facă asemenea. A-
tuncĭ aŭ venit şi vameşiĭ sî se boteze, şi 'ĭ-aŭ ḑis: Învĕţăto-
13 rule, ce sî facem. El a ḑis cătră dînşiĭ: Nu luaţĭ nimic maĭ
14 mult de cât vî este orînduit. Şi îl întrebaŭ şi ostaşiĭ, ḑicênd:
Şi noĭ ce sî facem? El lĭ-a ḑis: Nu asupriţĭ pre nimenĭ, nicĭ
nu acusaţĭ falş *pre nimenĭ;* şi vĕ mulţumiţĭ cu lefele vóstre.
15 Ear poporul asceptând, şi cugetând toţĭ in ânimele lor de
16 Ioan, nu cum-va sî fie el Christos, A respuns Ioan şi a ḑis
tuturor: Eŭ vĕ botez cu apă; dar vine cel maĭ tare de cât mi-
ne, căruĭa eŭ nu sûnt vrednic a-'ĭ dislega cureua încălţămin-
17 telor luĭ; acesta vĕ va boteza cu Spiritul Sânt şi cu foc; A
căruĭa vênturătóre *este* in mâna luĭ, şi va curăţi ariea sa, şi va
aduna grâul in grânarul seŭ; ear plevele le va arde cu foc
18 nestins. Şi multe altele predica poporuluĭ, îndemnându-'l.
19 Ear Erod tetrarchul mustrat fiind de el pentru Erodiada,
femeea frateluĭ seŭ, şi pentru tóte relele cari a făcut Erod,
20 A adăogat şi acésta preste tóte, de a închis pre Ioan in inchi-
sóre.
21 După ce s'a botezat tot poporul, şi Iisus botezându-se, şi
22 rugându-se, s'a dischis ceriul. Şi s'a pogorît Spiritul Sânt in
chip trupesc ca un porumb preste dînsul, şi s'a auḑit vóce din
ceriŭ, ḑicênd: Tu escĭ Fiiul meŭ cel iubit; in tine am bine-
voit.
23 Şi Iisus incepuse a fi ca de treĭ-ḑecĭ de anĭ, fiind (precum
24 se socotĭa) fiiul luĭ Iosef, al luĭ Eli, Al luĭ Mathat, al luĭ Le-
25 vi, al luĭ Melchi, al luĭ Ianna, al luĭ Iosef, Al luĭ Mattathia.
26 al luĭ Amos, al luĭ Naum, al luĭ Esli, al luĭ Nagge, Al luĭ
Maath, al luĭ Mattathia, al luĭ Semeĭ, al luĭ Iosef al luĭ Iuda.
27 Al luĭ Ioanna, al luĭ Rhesa, al luĭ Zorobabel, al luĭ Salathiel.
28 al luĭ Neri, Al luĭ Melchi, al luĭ Addi, al luĭ Cosam, al luĭ
29 Elmodam, al luĭ Er, Al luĭ Iose, al luĭ Eliezer, al luĭ Iorim.
30 al luĭ Mathat, al luĭ Levi, Al luĭ Simeon, al luĭ Iuda, al luĭ
31 Iosef, al luĭ Ionan, al luĭ Eliakim, Al luĭ Melea, al luĭ Me-
32 nan, al luĭ Mattatha, al luĭ Nathan, al luĭ David, Al luĭ Iesse.
33 al luĭ Obed, al luĭ Booz, al luĭ Salmon, al luĭ Naasson, Al
luĭ Aminadab, al luĭ Aram, al luĭ Esrom, al luĭ Fares, al luĭ
34 Iuda, Al luĭ Iacob, al luĭ Isaac, al luĭ Abraam, al luĭ Thara, al
35 luĭ Nahor, Al luĭ Saruch, al luĭ Ragav, al luĭ Falec, al luĭ
36 Eber, al luĭ Sala, Al luĭ Cainan, al luĭ Arfacsad, al luĭ Sem,
37 al luĭ Noe, al luĭ Lamech, Al luĭ Mathusela, al luĭ Enoch,

al luĭ Iared, al luĭ Malaleel, al luĭ Cainan, Al luĭ Enos, al 38
luĭ Seth, al luĭ Adam, al luĭ Dumnedeŭ.

CAP. IV.

Iisus ispitit de diabolul; alungat din Nazaret; vindecă in Capernaum pre maĭ mulțĭ bolnavĭ și demonisațĭ.

Ear Iisus plin de Spirit Sânt s'a întors de la Iordan, și 1
s'a dus de spiritul in pustie, patru-decĭ de dile ispitin-
du-se de diabolul. Și nimic nu a mâncat in acele dile; și 2
finindu-se ele, maĭ pe urmă a flămândit. Și 'ĭ-a dis diabolul: 3
De escĭ tu fiiŭ al luĭ Dumnedeŭ, di pietreĭ acesteĭa sî se facĕ
pâne. Și ĭ-a respuns Iisus, dicênd: Scris este: Nu numaĭ cu 4
pâne va trăi omul, ci cu tot cuvêntul luĭ Dumnedeŭ. Și suin- 5
du-'l diabolul intr'un munte înalt, 'ĭ-a arătat tóte regatele lu-
meĭ într'un moment. Și 'ĭ-a dis diabolul: Ție voiŭ da 6
puterea acéstă tótă, și gloria lor, căcĭ îmĭ este dată; și orĭ-
căruia voĭesc o daŭ. Decĭ tu, de te veĭ inchina înaintea mea, 7
vor fi tóte ale tale. Și respundênd Iisus 'ĭ-a dis: Lipsescĭ, 8
Satano! căcĭ scris este: Domnuluĭ, Dumnedeuluĭ têŭ sî te în-
chinĭ, și numaĭ pre el sî adorĭ. Și 'l-a adus la Ierusalem, și 9
'l-a pus pe aripa templuluĭ, și 'ĭ-a dis: De escĭ tu Fiiŭ al luĭ
Dumnedeŭ, aruncă-te jos de aicĭ; Căcĭ scris este: Ordona-va 10
ângerilor seĭ despre tine, sî te pădéscă, Și pe mânĭ te vor 11
purta, ca sî nu lovescĭ de piatră piciorul têŭ. Și respundênd 12
Iisus 'ĭ-a dis: S'a dis: Sî nu ispitescĭ pre Domnul, Dum-
nedeul têŭ. Și finind diabolul tótă ispita, s'a depărtat de la 13
dînsul pe un timp.
Și s'a întors Iisus in puterea Spirituluĭ la Galileea, și a 14
eșit vestea despre dînsul in tóte împrejurimile. Și el învěța 15
in sinagogile lor, fiind lăudat de toțĭ.
Și a venit la Nazaret, unde era crescut, și a întrat dupre 16
datina sa in diua sămbăteĭ in sinagogă, și s'a sculat sî cetéscă.
Și i s'a dat cartea profetuluĭ Isaia. Și dischidênd cartea, a 17
aflat locul unde era scris: Spiritul Domnuluĭ *este* preste mine, 18
pentru care m'a uns a predica evangelia seracilor; m'a tri-
mis a vindeca pre ceĭ frânșĭ cu ânima, a anunța scapare cap-
tivilor, și vedere orbilor, și a pune in libertate pre ceĭ apăsațĭ;
A anunța anul favorabil al Domnuluĭ. Și inchidênd cartea o 19
a dat servitoruluĭ, și a ședut. Și ochiĭ tuturor celor din sina- 20
gogă eraŭ ațintițĭ spre el. Și a început a dice către dînșiĭ: 21
Astă-dĭ s'a împlinit acéstă scriptură in urechile vóstre. Și 22
toțĭ îl mărturisiaŭ, și se miraŭ de cuvintele haruluĭ, cari eșiaŭ
din gura luĭ. Și diceaŭ: Aŭ nu este acesta fiiul luĭ Iosef?
Și el a dis cătră eĭ: Cu adevěrat îmĭ vețĭ dice acest proverb: 23
Medice, vindecă-te însuțĭ; câte am audit că s'aŭ făcut in Ca-

24 pernaum, fă şi aicĭ in patria ta. Şi a ḑis: Adevĕr ḑic voue:
25 Nicĭ un profet nu este primit in patria sa. Ear in adevĕr ḑic
voue, *că* multe vĕduve eraŭ in Israel in ḑilele luĭ Ilie, când s'a
inchuĭat cerĭul treĭ anĭ şi şese lunĭ, făcêndu-se fómete mare
26 preste tótă ţérra; Dar cătră nicĭ una dintr'acelea nu a fost
trîmis Ilie, de cât numaĭ la o femee vĕduvă din Sarepta Sido-
27 nuluĭ. Şi mulţĭ leproşĭ eraŭ in Israel in ḑilele profetuluĭ Eli-
seiŭ; dar nicĭ unul dintr'înşiĭ nu s'a curăţit, cĭ Neaman, Sirianul.
28 Şi toţĭ ceĭ din Sinagogă auḑind acestea, s'aŭ implut de mâ-
29 nie; Şi sculându-se, 'l-aŭ scos afară din oraş, şi 'l-aŭ dus pâ-
nă in vĕrful munteluĭ, pe care era zidit oraşul lor, ca sĭ'l a-
30 runce jos. Înse el trecênd prin meḑilocul lor s'a dus.
31 Şi s'a pogorît la Capernaum, un oraş al Galileeĭ, şi'ĭ învĕ-
32 ţa sâmbăta. Şi se uĭmĭaŭ de invĕţătura luĭ; căcĭ cuvêntul luĭ
33 era cu putere. Şi in sinagogă era un om, care avea spirit de
34 demon necurat, şi a strigat cu vóce tare, Ḑicênd: Lasă; ce
avem noĭ cu tine, Iisuse Nazarĭane? aĭ venit sî ne perḑi? te
35 sciŭ cine escĭ — Sântul luĭ Dumneḑeŭ. Şi 'l-a certat Iisus, ḑi-
cênd: Tacĭ, şi eşĭ dintr'însul. Şi aruncându-'l demonul in medi-
36 loc, a eşit dintr'însul, nevătămându-'l de loc. Şi s'a făcut
spaimă preste toţĭ, şi convorbĭaŭ între sine, ḑicênd: Ce feliŭ de
cuvênt *este* acesta! căcĭ cu autoritate şi putere ordónă spirite-
37 lor celor necurate, şi es. Şi se respândĭa vestea despre dîn-
sul in tot locul d'imprejur.
38 Şi sculându-se din sinagogă a întrat in casa luĭ Simon.
Ear sócra luĭ Simon era tare cuprinsă de frigurĭ, şi 'l-aŭ ru-
39 gat pentru dînsa. Şi stând lângă ea a certat frigurile, şi o
aŭ lăsat; şi îndată sculându-se li servĭa.
40 Şi apuind sórele toţĭ câţĭ aveaŭ pre bolnavĭ de diferite bóle 'ĭ-
aŭ adus la dînsul; ear el puindu-'şĭ mânile pe fie-care din eĭ 'ĭ-a
41 vindecat. Şi eşĭaŭ şi demonĭ din mulţĭ, strigând şi ḑicênd:
Tu escĭ Christos, Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ. Ear certându-'ĭ, nu'ĭ lă-
sa sî vorbéscă; căcĭ îl sciaŭ că este Christos.
42 Ear făcêndu-se ḑiuă, eşind s'a dus in loc pustiŭ, şi popo-
rul îl căuta, şi a venit până la dînsul, şi'l ţinea, ca sî nu se
43 ducĕ de la dînşiĭ. Ear el lĭ-a ḑis: Eŭ trebue sî predic împe-
răţia luĭ Dumneḑeŭ şi in alte oraşe; căcĭ spre acésta sûnt tri-
44 mis. Şi predica in sinagogile Galileeĭ.

CAP. V.

Chiămarea luĭ Petru, a luĭ Iacob şi a luĭ Ioan. Vindecarea unuĭ lepros, şi a unuĭ paralitic. Iisus justifică urmarea sa şi a disci pulilor cătră Fariseĭ.

1 Şi când îl îmbulzĭa poporul sî audĕ cuvêntul luĭ Dumne-
2 ḑeŭ, şi el sta lângă lacul Ghenesaretuluĭ: A vĕḑut doue co-

rabiĭ stând lângă lac; ear pescariĭ eşind dintr'însele, spălaŭ
mrejele. Şi intrând intr'una din corabiĭ, care era a luĭ Simon, 3
l'a rugat sî *o* depărteze pucin de la pămênt. Şi şeḑênd, în-
vĕţa poporul din corabie.
Ear când a încetat a vorbi, a ḑis cătră Simon: Depărtéză-*o* 4
la adânc, şi aruncaţĭ mrejele vóstre spre pescuire. Şi res- 5
punḑênd Simon 'ĭ-a ḑis: Învĕţătorule, ne-am ostenit tótă nóp-
tea, şi nimic nu am prins; înse dupre cuvêntul tĕŭ voiŭ arun-
ca mreja. Şi făcênd acésta, aŭ prins mulţime mare de pescĭ, 6
în cât se rupea mreja lor. Şi aŭ făcut semn socilor din cea- 7
l-altă corabie, ca sî vie sî li ajute. Şi aŭ venit, şi aŭ implut
amêndoue corabiile, în cât se afundaŭ ele. *Ear* Simon Pe- 8
tru vĕḑênd *acésta,* a căḑut la genunchiele luĭ Iisus, ḑicênd:
Eşĭ de la mine, căcĭ om pecătos sûnt, Dómne! Căcĭ îl cuprin- 9
sese spaimă, şi pre toţĭ ceĭ ce eraŭ cu dînsul, pentru pescuirea
ce făcuse. Asemenea şi pre Iacob şi pre Ioan, fiiĭ luĭ Zebe- 10
deiŭ, cari eraŭ sociĭ luĭ Simon. Şi a ḑis Iisus cătră Simon:
Nu te teme; de acum veĭ prinde ómenĭ. Şi scoţênd corabiile lor 11
la pămênt, *şi* lăsând tóte, 'ĭ-aŭ urmat.
Şi când era el in unul din oraşe, éca un om plin de lepră, 12
vĕḑênd pre Iisus, a căḑut cu faça la pămênt, şi 'l-a rugat, ḑi-
cênd: Dómne, de voĭescĭ, poţĭ sî me curăţescĭ. Şi tinḑênd 13
mâna s'a atins de dînsul, ḑicênd: Voĭesc, fiĭ curăţit. Şi înda-
tă 'l-a părăsit lepra sa. Şi el 'ĭ-a ordonat sî nu spue nime- 14
nuĭ; ci mergĭ, şi te arată preutuluĭ, şi ofere pentru curăţirea ta,
precum a ordonat Moise, spre mărturiă lor. Ear vestea des- 15
pre dînsul se respândĭa din ce in ce maĭ mult; şi se aduna
mulţime mare sî auḑĕ, şi sî se vindece de dînsul de bólele
lor. Ear el se ducea in pustie, şi se ruga. 16
Şi într'una din ḑile, precând învĕţa, şedeaŭ Fariseiĭ şi în- 17
vĕţătoriĭ de lege, cari veniseră din tóte oraşele Galileeĭ, şi ale Iu-
deeĭ şi din Ierusalem; şi puterea Domnuluĭ lucra, spre vinde-
carea lor. Şi éca óre-cari bărbaţĭ purtaŭ in pat pre un om, 18
care era paralitic; şi căutaŭ sî'l ducĕ in întru, şi sî'*l* pue îna-
intea luĭ. Dar neaflând pe unde sî'l ducĕ in întru, pentru 19
mulţime, suindu-se pe acoperemênt, 'l-aŭ coborît printre cără-
miḑĭ cu patul in meḑiloc înaintea luĭ Iisus. Şi vĕḑênd cre- 20
dinţa lor 'ĭ-a ḑis: Omule, értă-ţi-se pĕcatele tale. Şi aŭ în- 21
ceput Cărturariĭ şi Fariseiĭ a convorbi *între sineşĭ,* ḑicênd:
Cine este acesta ce vorbesce blasfeme? Cine póte sî erte pĕ-
catele de cât numaĭ Dumneḑeŭ. Ear Iisus cunoscênd gându- 22
rile lor, respunḑênd lĭ-a ḑis: Ce gândiţĭ in ânimile vóstre?
Ce este maĭ lesne — a ḑice: Értă-ţi-se pĕcatele tale, séŭ a ḑi- 23
ce: Scólă şi âmblă? Înse ca sî sciţĭ că Fiiul omuluĭ are pu- 24
tere pe pămênt a erta pĕcatele (a ḑis paraliticuluĭ) îţĭ ḑic:

25 Scólă, și luând patul têŭ mergĭ la casa ta! Și îndată sculân-
du-se înaintea lor, a luat patul pe care jăcea, și s'a dus la
26 casa sa, glorificând pre Dumnedeŭ. Și spaĭmă a cuprins pre
toțĭ, și glorificaŭ pre Dumnedeŭ, și s'aŭ implut de frică, dicênd:
Lucrurĭ minunate am vĕdut astă-dĭ.
27 Și după acestea a eșit, și a vĕdut un vameș, anume Levi,
28 ședênd la vamă, și 'ĭ-a dis: Urméză-'mĭ. Si lăsând tóte s'a
29 sculat, și 'ĭ-a urmat. Și 'ĭ-a făcut Levi ospeț mare in casa
sa; și era mulțime mare de vameșĭ și de alțiĭ, carĭ ședeaŭ la mésă
30 cu dînșiĭ. Și murmuraŭ Cărturariĭ lor și Fariseiĭ către discipuliĭ
luĭ, dicênd: Pentru ce mâncațĭ și bețĭ cu vameșĭ și cu pe-
31 cătoșĭ? Și respundênd Iisus lĭ-a dis: Nu aŭ trebuință de medic
32 ceĭ sănatoșĭ, ci ceĭ bolnavĭ. Nu am venit sî chiăm pre ceĭ
dreptĭ, ci pre ceĭ pecătoșĭ la pocăință.
33 Ear eĭ 'ĭ-aŭ dis: Pentru ce discipuliĭ luĭ Ioan postesc a de-
seorĭ, și fac rugăciunĭ, asemenea și aĭ Fariseilor; dar aĭ têĭ
34 mânâncă și beaŭ? El lĭ-a dis: Aŭ dóră putețĭ face sî pos-
35 téscă nuntașiĭ, pe cât timp mirele este cu dînșiĭ? Dar vor
veni dile, când se va lua mirele de la dînșiĭ, și atuncĭ vor pos-
36 ti într'acele dile. Și dicea și parabolă către dînșiĭ: Nimene
nu pune petec de vestmênt noŭ la *vestmênt* vechiŭ; alt-min-
trelea și pre cel noŭ rupe, și petecul cel noŭ nu se potrivesce
37 cu cel vechiŭ. Și nimene nu pune vin noŭ in foĭ vechĭ; alt-
mintrelea va sparge vinul cel noŭ foiĭ, și el se va vĕrsa, și foiĭ
38 se vor perde. Ci vinul noŭ trebue pus in foĭ noĭ, și amêndoŭe
39 se vor conserva. Și nimenea, carele bea *vin* vechiŭ, voĭesce
îndată noŭ; căcĭ dice: Cel vechiŭ este maĭ bun.

CAP. VI.

Iisus justifică pre discipuliĭ seĭ, carĭ smulg spice in diua sămbăteĭ; vindecă pre un om cu o mână uscată; alege pre ceĭ doĭ-spre-dece apostolĭ.

1 Și in sămbăta ce se numesce adoua-întâiŭ, trecea el prin
ogóre; și discipuliĭ luĭ smulgeaŭ spice, și mâncaŭ, frecându-*le*
2 cu mâuile. Ear óre-cari din Fariseĭ lĭ-aŭ dis: Pentru ce fa-
cețĭ ce nu se cade a face sămbăta? Respundênd Iisus lĭ-a dis:
3 Nu ațĭ cetit ce a făcut David, când a flămândit el și ceĭ ce
4 eraŭ cu dînsul; Cum a întrat in casa luĭ Dumnedeŭ, și a
luat pânile punereĭ-înainte, și a mâncat, și a dat și celor ce
eraŭ cu el; cari nu se cădea sî *le* mănânce, ci numaĭ preuțiĭ?
5 Și li dicea: Domn este Fiiul omuluĭ și al sămbăteĭ.
6 Și in altă sămbătă a întrat in sinagogă, și învĕța; și era
7 acolo un om, a căruĭa mâna cea dréptă era uscată. Și'l pân-
deaŭ Cărturariĭ și Fariseiĭ, de'*l* va vindeca sămbăta, ca sî afle
8 acusațiunea contra luĭ. Ear el scia gândurile lor, și a dis o-

mului, care avea mâna uscată: Scólă-te şi stăĭ in međĭloc.
Ear el sculându-se a stătut. Atuncĭ Iisus lĭ-a đis: Vĕ voiŭ 9
intreba: Ce se cuvine sâmbăta — a face bine séŭ a face rêŭ?
a scăpa viéţă seŭ a perde-o? Şi căutând spre toţĭ a đis o- 10
mului: Întinde'ţĭ mâna ta; şi el a făcut aşa; şi a devenit mâ-
na luĭ sânătósă ca şi cea-l-altă. Ear eĭ s'aŭ împlut de furie 11
până la nebunie; şi vorbĭaŭ unul cătră altul, ce ar fi de făcut
luĭ Iisus.
Şi in acele đile el a eşit la munte sî se róge, şi a petre- 12
cut tótă nóptea in rugăcĭune cătră Dumneđeŭ. Şi făcêndu-se 13
đиă, a chiămat *la sine* pre discipuliĭ seĭ; şi a ales dintr'înşiĭ
doĭ-spre-đece, pre cari 'ĭ-a numit şi apostolĭ: Pre Simon (pre 14
care 'l-a numit Petru), şi pre Andreiŭ, fratele luĭ; pre Iacob,
şi pre Ioan; pre Filip şi pre Bartolomeiŭ; Pre Matheiŭ şi 15
pre Thoma; pre Iacob al luĭ Alfeiŭ şi pre Simon, ce se chĭamă
Zelot; Pre Iuda al luĭ Iacob şi pre Iuda Iscariot, care s'a 16
făcut şi trădător. Şi pogorîndu-se cu dînşiĭ a stătut in loc 17
şes, şi mulţimea discipulilor luĭ, şi mult popor din tótă Iudeea
şi din Ierusalem şi de pe lângă ţermul Tiruluĭ şi al Sidonuluĭ
cari veniseră sî'l asculte, şi sî se vindece de bólele lor; Si 18
ceĭ ce se chinuĭaŭ de spirite necurate; şi se vindecaŭ. Şi tot 19
poporul căută sî se atingă de el; căcĭ eşia dintr'însul putere,
şi vindeca pre toţĭ.
Şi el rădicându-'şĭ ochiĭ seĭ spre discipuliĭ luĭ, đicea: Fe- 20
riciţĭ *sûnteţĭ*, seracilor; că a vóstră este împĕrăţia luĭ Dumne-
đeŭ. Fericiţĭ *sûnteţĭ* cari flâmânđiţĭ acum; că vĕ veţĭ sătura. 21
Fericiţĭ *sûnteţĭ* cari plângeţĭ acum; că veţĭ rîde.
Fericiţĭ sûnteţĭ când ómeniĭ vĕ vor urî, şi când vĕ vor alun- 22
ga, şi *vĕ* vor însulta, şi vor scóte numele vostru ca rêŭ, pentru
Fiiul omuluĭ. Bucuraţi-vĕ într'acea đi, şi saltaţĭ; că éca pla- 23
ta vóstră mare *este* in ceruri; căcĭ într'acest chip făceaŭ pă-
rinţiĭ lor profeţilor. Înse vaĭ voue, bogaţilor! căcĭ v'aţĭ luat 24
deja mângâierea vóstră. Vaĭ voue celor ce sûnteţĭ sătuĭ! căcĭ 25
veţĭ flămânđi. Vaĭ voue celor ce rîdeţĭ acum! căcĭ veţĭ plân-
ge, şi vĕ veţĭ tângui. Vaĭ voue, când vî vor đice bine toţĭ ó- 26
meniĭ! căcĭ intr'acest chip făceaŭ părinţiĭ lor profeţilor celor
mincinoşĭ.
Ci voue celor ce audiţĭ, vî đic: Iubiţĭ pre inimiciĭ vostri, 27
faceţĭ bine celor ce vĕ urăsc, Bine-cuvêntaţĭ pre ceĭ ce vĕ ble- 28
stemă, şi vĕ rugaţĭ pentru ceĭ ce vĕ asupresc. Celuĭ ce te 29
bate preste o falcă, întórce-'ĭ şi cea-l-altă; şi celuĭ ce-'ţĭ
ĭa mantauoa nu 'l opri a'ţĭ lua şi vestmêntul. Fie-că- 30
ruĭa ce cere de la tine, dă-'ĭ; şi de la cel ce'ţĭ ĭa ale tale nu
cere înapoĭ. Şi precum voiţĭ ca sî vî facă ómeniĭ, asemenea 31
lĭ faceţĭ şi voĭ. Înse de iubiţĭ pre ceĭ ce vĕ iubesc, ce har 32

33 avețĭ? căcĭ și pecătoșiĭ iubesc pre ceĭ carĭ'ĭ iubesc. Și de fa-
cețĭ bine celor ce vî fac bine, ce har avețĭ? căcĭ și pecătoșiĭ
34 fac aceeașĭ. Și de dațĭ împrumut *celor*, de la carĭ sperațĭ
a lua, ce har avețĭ? căcĭ și pecătoșiĭ daŭ împrumut pecătoși-
35 lor, sî ĭa întocma. Ci iubițĭ pre inimiciĭ vostri, și facețĭ bine,
și dațĭ împrumut, nimic sperând; și va fi plata vóstră mare;
și vețĭ fi fiĭ aĭ celuĭ Pré-înalt; căcĭ el este bun cătră ceĭ ne-
36 mulțumitorĭ și reĭ. Decĭ fițĭ milostivĭ, precum Părintele vos-
37 tru este milostiv. Nu judicațĭ, și nu vețĭ fi judicațĭ; nu con-
demnațĭ, și nu vețĭ fi condemnațĭ; ertațĭ, și vi se va erta;
38 Dațĭ, și vi se va da: mĕsură bună, îndesată, și scuturată, și vĕr-
sându-se, vor da in sinul vostru. Căcĭ cu acéașĭ mĕsură cu ca-
re mĕsurațĭ, vi se va mĕsura.
39 Și lĭ-a ḑis parabolă: Aŭ dóră póte sî conducĕ orb pre orb?
40 aŭ nu vor cădé amêndoĭ in grópă? Nu este discipul maĭ pe
sus de învĕțătorul seŭ; ear tot cel perfect va fi ca învĕță-
torul seŭ.
41 Și pentru ce vĕḑĭ paĭul ce este in ochĭul frateluĭ têŭ, ear
42 bîrna care este in ochĭul têŭ nu-o bagĭ in sémă? Séŭ cum
poțĭ ḑice frateluĭ têŭ: Frate, lasă sî scot paĭul care este in o-
chĭul têŭ, însu-'țĭ nevĕḑênd bîrna care este in ochĭul têŭ? Fă-
çarnice! scóte întâiŭ bîrna din ochĭul têŭ, și atuncĭ veĭ vedé
43 sî scoțĭ paĭul care este in ochĭul frateluĭ têŭ. Căcĭ nu este
arbore bun care sî facĕ fruct rêŭ, nicĭ arbore putred care sî
44 facĕ fruct bun. Căcĭ tot arborele se cunósce din fructul seŭ.
Nu se adună smochine din spinĭ, nicĭ nu se culeg strugurĭ din
45 rug. Omul cel bun scóte cele bune din tesaurul cel bun al
ânimeĭ sale; și omul cel rêŭ din tesaurul cel rêŭ al ânimeĭ sale
scóte cele rele; căcĭ din abundanța ânimeĭ vorbesce gura luĭ.
46 Și pentru ce mĕ chĭămațĭ Dómne, Dómne; și nu facețĭ cele
47 ce ḑic? Tot cel ce vine cătră mine și aude cuvintele mele
48 și le face, vî voiŭ arăta cuĭ este asemenea: Asemenea este
unuĭ om ce'șĭ zidesce casă, care a săpat adûnc, și a pus te-
meliă pe pĭatră; și făcêndu-se înundare de apă, a lovit rîul in
acea casă, dar nu o a putut clăti; căcĭ era întemeĭată pe pĭa-
49 tră. Ear cel ce a auḑit, și nu a făcut, este asemenea unuĭ om,
care 'șĭ-a zidit casa pe pămênt fără temeliă, in care a lovit
rîul, și îndată a căḑut, și mare a fost ruina caseĭ acelea.

CAP. VII.

*Iisus vindecă pre servitorul unuĭ sutaș; înviéză pre fiĭul u-
neĭ vĕduve; respunde trimișilor luĭ Ioan Botezătorul, și ér-
tă pre femeea cea pecătósă.*

1 Și finind tóte cuvintele sale in auḑul poporuluĭ, a întrat in
2 Capernaum. Ear servitorul unuĭ sutaș, care îĭ era prețios, era

bolnav de mórte. Și auḑind de Iisus, a trimis la dînsul bă- 3
trânii Iudeilor, rugându-'l ca sî vie sî vindece pre servitorul
luĭ. Ear eĭ viind către Iisus, îl rugaŭ cu dinadinsul, ḑicênd, 4
că vrednic este acela căruĭa se va face acésta; Căcĭ iubesce 5
națiunea nóstră, și nĭ-a zidit sinagoga. Și Iisus mergea cu 6
dînșiĭ. Și nefiind el încă departe de casă, a trimis sutașul amicĭ la
dînsul, ḑicêndu-'ĭ: Dómne, nu te osteni; căcĭ nu sûnt vrednic,
ca sĭ intrĭ sub acoperemêntul meŭ. Pentru aceea nicĭ pre mi- 7
ne nu m'am socotit *a fi* vrednic a veni la tine; ci ḑi un cu-
vênt, și se va vindeca servitorul meŭ. Căcĭ și eŭ sûnt om 8
sub autoritate, avênd sub mine ostașĭ; și ḑic acestuĭa: Mergĭ,
și merge; și altuĭa: Vino, și vine; și servitoruluĭ meŭ: Fă a-
césta, și face. Ear Iisus auḑind acestea s'a minunat de el; 9
și întorcêndu-se, a ḑis poporuluĭ ce-'ĭ urma: Ḑic voue, nicĭ in
Israel nu am aflat atâta credință. Și întorcêndu-se trimișiĭ 10
a casă, aŭ aflat pre servitorul cel bolnav sânătos.
Și a doua-ḑi mergea într'un oraș ce se chiăma Nain; și 11
cu dînsul mergeaŭ mulțĭ din discipuliĭ luĭ și mult popor. Ear 12
apropiindu-se către pórta orașuluĭ, éca scoteaŭ pre un mort,
fiiŭ unul-născut al mameĭ sale, și aceea *era* vĕduvă; și mult po-
por din oraș era cu dînsa. Și vĕḑêndu-o Domnul, i s'a făcut 13
milă de ea, și 'ĭ-a ḑis: Nu plânge. Și apropiindu-se s'a atins 14
de pat; ear ceĭ ce'l duceaŭ aŭ stătut. Și el a ḑis: Tênĕrule,
îțĭ ḑic: Scólă-te! Și mortul a șeḑut drept, și a început a 15
vorbi. Și 'l-a dat mameĭ sale. Și a cuprins frică pre toțĭ; și 16
glorificaŭ pre Dumneḑeŭ, ḑicênd: S'a sculat profet mare între
noĭ, și Dumneḑeŭ a cercetat pre poporul seŭ. Și s'a respân- 17
dit acest cuvênt despre el prin tótă Iudeea și prin tótă latu-
rea d'imprejur.
Și aŭ vestit luĭ Ioan discipuliĭ luĭ de tóte acestea. Și 18 19
chiămând Ioan pre doĭ din discipuliĭ seĭ, 'ĭ-a trimis către Iisus,
ḑicênd: Tu escĭ cel ce are sî vie, séŭ sî asceptăm pre altul?
Și viind către el bărbațiĭ aceĭa, aŭ ḑis: Ioan Botezătorul ne-a 20
trimis către tine, sî întrebâm: Tu escĭ cel ce vine, séŭ sî as-
ceptăm pre altul? Și într'acea óră a vindecat pre mulțĭ de 21
bóle, și de chinurĭ, și de spiritele rele, și a dat vedere multor
orbĭ. Și respunḑênd Iisus lĭ-a ḑis: Mergețĭ de narațĭ luĭ Ioan 22
cele ce ațĭ vĕḑut și ațĭ auḑit; cum că orbiĭ vĕd, schiopiĭ âm-
blă, leproșiĭ se curățesc, surḑiĭ aud, morțiĭ înviéză, și seracilor
se predică evangelia. Și fericit este cel ce nu se va scanda- 23
lisa despre mine.
Ear ducêndu-se trimișiĭ luĭ Ioan, a început *Iisus* a vorbi 24
către popor despre Ioan: Ce ațĭ eșit in pustie sî privițĭ? Aŭ
trestie clătită de vênt? Dar ce ațĭ eșit sî privițĭ? Aŭ un om 25

îmbrăcat in vestminte moĭ? Éca ceĭ ce sûnt frumos îmbrăcațĭ'
și petrec in desfătare, sûnt in casele regilor. Dar ce ațĭ eșit
26 sî privițĭ? Aŭ profet? adevĕr ḑic voue, și maĭ mult de cât
27 profet. Acesta este de care s'a scris: Éca, eŭ trimit ângerul
28 meŭ înaintea feceĭ tale, care va găti calea ta înaintea ta. Căcĭ
ḑic voue: Între ceĭ născuțĭ din femeĭ nu este maĭ mare pro-
fet de cât Ioan Botezătorul, ear cel maĭ mic in împerăția luĭ
Dumneḑeŭ este maĭ mare de cât el.
29 Și *tot* poporul și vameșiĭ auḑindu-'*l* aŭ indreptățit pre Dum-
30 neḑeŭ, botezându-se cu botezul luĭ Ioan. Ear Fariseiĭ și ju-
ristiĭ aŭ lepădat de la sine consiliul luĭ Dumneḑeŭ, nebotezân-
du-se de la dînsul.
31 Ear Domnul a ḑis: Cu cine dar voiŭ compara pre ómeniĭ
32 acesteĭ generațiunĭ? și cu cine sûnt asemenea? Asemenea
sûnt cu copiiĭ ce șed in piéță și strigă uniĭ către alțiĭ, ḑicênd:
V'am fluerat și nu ațĭ danțat; v'am cântat de jale, și nu ațĭ
33 plâns. Căcĭ Ioan Botezătorul a venit nicĭ pâne mâncând,
34 nicĭ vin bênd; și ḑicețĭ: Are demon. Fiĭul omuluĭ a venit
mâncând și bênd; și ḑicețĭ: Éca om mâncător și bĕutor de
35 vin, amic vameșilor și pecătoșilor. Dar înțelepcĭunea s'a jus-
tificat de către toțĭ fiĭ seĭ.
36 Și'l ruga óre-care din Fariseĭ, ca sî mânânce cu el. Și in-
trând in casa Fariseuluĭ a șeḑut la mésă.
37 Și éca o femee din oraș, care era pecătósă, înțelegênd că
șéde la mésă in casa Fariseuluĭ, aducênd un vas de alabastru
38 cu mir, Și stând la picĭórele luĭ din-apoĭ plângénd, a înce-
put a uda picĭórele luĭ cu lacrimĭ, și *le* stergea cu periĭ capu-
39 luĭ seŭ; și săruta picĭórele luĭ, și *le* ungea cu mir. Ear vĕ-
ḑênd Fariseul care'l chiămase, a vorbit in sine, ḑicênd: Ace-
sta, de ar fi profet, ar sci cine și ce feliŭ de femee *este ceea*
ce se atinge de el, căcĭ este pecătósă.
40 Atuncĭ luând cuvêntul Iisus 'ĭ-a ḑis: Simone, am óre-ce
41 sî'țĭ ḑic. El a ḑis: Învĕțătorule, ḑi. Un creditor avea doĭ
datornicĭ; unul era dator cu cincĭ sute de leĭ, ear cel-l-alt cu
42 cincĭ-ḑecĭ. Și neavênd eĭ cu ce plăti, pre amândoĭ a gra-
țiat. Decĭ spune-'mĭ, care dintr'înșiĭ îl va iubi maĭ mult. Si-
43 mon respunḑênd a ḑis: Socotesc că *acela* care a fost maĭ mult
44 grațiat. Ear el 'ĭ-a ḑis: Drept aĭ judicat. Și întorcêndu-se
către femee a ḑis luĭ Simon: Veḑĭ acéstă femee? Am intrat
in casa ta: apă pe picĭorele mele nu aĭ dat; dar acésta cu la-
crimĭ 'mĭ-a udat picĭórele mele, și *le*-a sters cu pĕrul capuluĭ
45 seŭ. Sărutare nu 'mĭ-aĭ dat: ear acésta, de când am intrat,
46 nu a încetat de a'mĭ săruta picĭórele mele. Cu oleŭ nu aĭ
uns capul meŭ: ear acésta cu mir mĭ-a uns picĭórele mele.
47 Pentru aceea ḑic ție: Értă-se pecatele eĭ cele multe, căcĭ a

iubit mult; ear cuĭ se értă pucin, iubesce pucin. Şi a ḑis 48
eĭ: Ertă-ţi-se pĕcatele tale. Şi aŭ început ceĭ ce şedeaŭ la 49
mésă cu el a ḑice intre sine'şĭ: Cine este acesta care értă pĕ-
catele? Şi a ḑis cătră femee: Credinţa ta te-a mântuit? mergĭ 50
in pace.

CAP. VIII.

Parabola despre semênătorul. Iisus potolesce o furtună; vindecă pre un demonisat şi pre o femee bolnavă; şi înviéză pre fiĭa luĭ Iair.

După acestea el âmbla prin oraşe şi prin sate, predicând 1
şi vestind evangelia împerăţieĭ luĭ Dumneḑeŭ; şi ceĭ doĭ-
spre-ḑece *eraŭ* cu dînsul. Şi nisce femeĭ, care eraŭ vindecate 2
de spirite rele, şi de bóle: Maria ce se chĭăma Magdalena, din
care eşiserĕ şepte demonĭ; Şi Ioanna, femeea luĭ Husa, îngri- 3
jitorul luĭ Erod; şi Susanna şi altele multe, carĭ îl servĭaŭ din
averea lor.
Şi adunându-se mult popor, venind la dînsul din tóte ora- 4
şele, a ḑis in parabolă: A eşit semênătorul sî semene se- 5
mênţa sa; şi semênênd, unele aŭ căḑut lângă cale, şi s'aŭ căl-
cat, şi paserile cerĭurilor le-aŭ mâncat. Şi altele aŭ căḑut 6
pe pĭatră; şi când aŭ resărit, s'aŭ uscat, pentru că nu aveaŭ
suc. Şi altele aŭ căḑut între spinĭ; şi crescênd spiniĭ le-aŭ 7
înecat. Ear altele aŭ căḑut pe pămênt bun, şi resărind, aŭ 8
făcut fruct însutit. Acestea ḑicênd, a strigat: Cel ce are urechĭ
de auḑit, auḑĕ.
Şi 'l-aŭ întrebat discipuliĭ luĭ, ḑicênd: Ce însemnéză acéstă 9
parabolă? El a ḑis: Vouĕ este dat a sci misteriele împerăţieĭ 10
luĭ Dumneḑeŭ; dar celor-l-alţĭ in parabole; ca vĕḑênd sî nu
véḑĕ, şi auḑind sî nu înţelégĕ. Parabola este acésta: Semên- 11
ţa este cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ. Ceĭ de lângă cale sûnt ceĭ 12
ce aud; apoĭ vine diabolul şi ĭa cuvêntul din ânima lor, ca nu
cumva creḑênd sî se mântuéscă. Ceĭ de pe pĭatră *sûnt ceĭ* 13
carĭ, când aud, primesc cuvêntul cu bucurie; dar acestia nu aŭ
rădicină, ci cred până la un timp, şi in timp de ispită se lé-
pădă. Ear cele ce aŭ căḑut in spinĭ sûnt acestia, carĭ, după 14
ce aŭ auḑit, ămblând după grijĭ, după averĭ, şi disfătările vieţeĭ,
se înécă, şi nu fac fruct. Ear cele de pe pămênt bun sûnt 15
acestia, carĭ cu ânimă bună şi sinceră auḑind cuvêntul, îl ţin,
şi fac fruct in răbdare.
Nimene aprinḑênd lumina nu o acopere cu vas, séŭ nu *o* 16
pune sub pat; ci *o* pune in sfecĭnic, ca ceĭ ce întră sî véḑĕ lu-
mină. Căcĭ nimic nu este ascuns, care sî nu se arăte; nicĭ 17
acoperit, care sî nu se facĕ cunoscut, şi sî nu vie la arătare.
Decĭ vedeţĭ cum auḑiţĭ; căcĭ cel ce are, i se va da; şi cel ce 18
nu are, şi ceea ce i se pare că are, i se va lua.

19 Atuncĭ aŭ venit la dînsul mama şi fraţiĭ luĭ, şi nu puteaŭ
20 sî se întîlnéscă cu dînsul pentru mulţime. Şi 'ĭ-a spus cine-va,
21 ḑicênd: Mama ta şi fraţiĭ têĭ staŭ afară, vrênd sî te véḑĕ. Ear
el respunḑênd lĭ-a ḑis: Mama mea şi fraţiĭ meĭ sûnt acestia,
cari aud cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ şi 'l fac.
22 Şi într'una din ḑile a intrat in corabie cu discipuliĭ luĭ;
23 şi lĭ-a ḑis: Sî trecem dincolo de lac. Şi aŭ plecat. Ear plu-
tind eĭ, a adormit; şi s'a rădicat vifor de vênt in lac; şi *corabia* se
24 implea *de apă*; şi eraŭ in pericol. Şi apropiindu-se 'l-aŭ disceptat,
ḑicênd: Învĕţătorule, Învĕţătorule, ne perdem! Atuncĭ sculându-se
a certat vêntul şi viforul apeĭ; şi aŭ incetat, şi s'a făcut linisce.
25 Şi a ḑis lor: Unde este crediuţa vóstră. Ear eĭ spăĭmêntaţĭ
s'aŭ minunat, ḑicênd unul cătră altul: Cine este acesta? că
ordónă şi vênturilor şi apeĭ, şi'l ascultă.
26 Şi aŭ venit in laturea Gadarenilor, care este dincolo de
27 Galileea. Şi eşind el la uscat, 'l-a întîmpinat óre-care om
din oraş, care avea de mulţĭ anĭ demonĭ, şi nu se îmbrăca in
28 vestmênt, nicĭ nu mânea in *vre*-o casă, ci prin morminte. Ear
vĕḑênd pre Iisus şi strigând, a căḑut înaintea luĭ, şi a ḑis cu
vóce tare: Ce am eŭ cu tine, Iisuse, Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ celuĭ
29 Pré-înalt; te rog, nu me chinui. (Căcĭ ordona spirituluĭ celuĭ
necurat sî ĭésĕ din acel om. Căcĭ de multe orĭ îl apucase; şi
de şi se păḑĭa, şi se lega cu lanţurĭ şi cu cătuşĭ, el sfărâma
30 legăturile şi se gonĭa de demon in pustie.) Şi 'l-a întrebat
Iisus; ḑicênd: cum te chĭămĭ? El a ḑis: Legeónă; pentru-că
31 întraserĕ demonĭ mulţĭ într'însul. Şi'l rugaŭ, ca sî nu li or-
done sî mérgĕ în adûnc.
32 Ear era acolo o turmă de porçĭ mulţĭ ce se păsceaŭ in
33 munte, şi'l rugaŭ, ca sî li dea voe sî între într'înşiĭ. Şi lĭ-a
dat voe. Atuncĭ aŭ eşit demoniĭ din om, şi aŭ întrat in porcĭ;
34 şi s'a precipitat turma in lac, şi s'a înecat. Ear păstoriĭ vĕ-
ḑênd ce se făcuse, aŭ fugit, şi aŭ spus in oraş şi in ţérine.
35 Atuncĭ aŭ eşit sî véḑĕ ce s'a făcut; şi aŭ venit la Iisus, şi
aŭ aflat pre omul, din care eşiseră demoniĭ, şeḑênd la picĭó-
36 rele luĭ Iisus, îmbrăcat şi întreg la minte; şi s'aŭ temut. Şi
ceĭ ce veḑuseră lĭ-aŭ spus cum s'a vindecat cel demonisat.
37 Atuncĭ tot poporul latureĭ Gadarenilor 'l-a rugat, sî se ducĕ
de la dînşiĭ; căcĭ eraŭ cuprinşĭ de frică mare; ear el întrând
38 in corabie s'a întors. Ear bărbatul, din care eşiseră demoniĭ,
39 îl ruga, ca sî fie cu dînsul; înse Iisus 'l-a dimis, ḑicênd: În-
tórce-te in casa ta, şi spune căte ţĭ-a făcut Dumneḑeŭ. Şi
s'a dus, vestind prin tot oraşul căte 'ĭ-a făcut Iisus.
40 Şi când s'a întors Iisus, 'l-a primit poporul; căcĭ toţĭ îl as-
41 ceptaŭ. Şi éca a venĭt un om, al căruĭa nume *era* Iair, şi a-
cesta era maĭ marele sinagogeĭ; şi căḑênd la picĭórele luĭ Iisus,

il ruga ca sî întro in casa luĭ. Căcĭ avea o fiică una-năs- 42
cută, ca de doĭ-spre-ḍece anĭ, şi aceea era sî móră. Ear mer-
gênd el il impresura mulţimea.
Şi o femee, avênd curgerea sângeluĭ de doĭ-spre-ḍece anĭ, 43
care chĭeltuise tótă averea sa la medicĭ, şi nicĭ de la unul nu
a putut sî se vindece; Apropiindu-se dinapoĭ, s'a atins de 44
póla vestmêntuluĭ luĭ; şi îndată a stătut curgerea sângeluĭ eĭ.
Şi a ḍis Iisus: Cine s'a atins de mine? Ear negând toţĭ, a ḍis 45
Petru şi ceĭ ce eraŭ cu el: Învĕţătorule, mulţimea te îmbulzes-
ce şi te impresură, şi ḍicĭ: Cine s'a atins de mine? Ear Iisus a 46
ḍis: S'a atins de mine óre-cine; căcĭ am priceput puterea care
a eşit din mine. Ear femeea, vĕḍênd că nu a remas ascunsă, 47
a venit tremurând; şi căḍênd înaintea luĭ 'ĭ-a spus înaintea a
tot poporul, pentru care causa s'a atins de el, şi cum s'a vin-
decat îndată. Ear el 'ĭ-a ḍis: Îndrăznesce, fiică, credinţa ta 48
te-a vindecat; mergĭ in pace.
Încă vorbind el vine óre-care de la maĭ marele sinagogeĭ, 49
ḍicêndu-'ĭ: Fiĭca ta este *deja* mórtă, nu supĕra pre Învĕţătorul.
Ear Iisus auḍind, 'ĭ-a respuns, ḍicênd: Nu te teme; crede nu- 50
maĭ, şi se va mântui. Ear el întrând in casă, pre nimenĭ nu 51
a lăsat sî întrte, de căt pre Petru şi pre Iacob şi pre Ioan, şi
pre părintele şi pre mama copileĭ. Şi plângeaŭ toţĭ, şi se 52
tânguĭaŭ de dînsa; ear el a ḍis: Nu plângeţĭ; nu a murit, ci
dórme. Şi'şĭ rîdeaŭ de dînsul, sciind că a murit. Ear el 53 54
scoţênd pre toţĭ afară, şi apucându-o de mână a strigat, ḍi-
cênd: Copilă, scólă-te. Şi s'a întors spiritul eĭ, şi a înviat în- 55
dată; şi el a ordonat sî'ĭ dea sî mânânce. Şi s'aŭ uĭmit pă- 56
rinţiĭ eĭ; ear el lĭ-a ordonat sî nu spue nimenuĭ ceea ce se făcuse.

CAP. IX.

Iisus trimite pre apostoliĭ seĭ sî predice şi sî vindece; el satură cincĭ miĭ de ómenĭ cu cincĭ pânĭ, vorbesce de suferinţile sale şi de lepădarea de sine. Transfiguraţiunea sa; el vindecă pre un demonisat, şi mustră zelul nesocotit al luĭ Iacob şi al luĭ Ioan.

Atuncĭ chĭămând pre ceĭ doĭ-spre-ḍece discipulĭ, lĭ-a dat pute- 1
re şi autoritate preste toţĭ demoniĭ, şi a vindeca bólele. Şi 2
'ĭ-a trimis sî predice împerăţia luĭ Dumneḍeŭ, şi sî vindece pre ceĭ
bolnavĭ. Şi lĭ-a ḍis: Nimic sî nu luaţĭ pe cale: nicĭ toég, 3
nicĭ traistă, nicĭ pâne, nicĭ argint; nicĭ sî aveţĭ căte doue vest-
minte. Şi in orĭ-ce casă veţĭ întra, acolo sî petreceţĭ, şi de 4
acolo sî eşiţĭ. Şi orĭ-căţĭ nu vĕ vor primi, eşind din acel o- 5
raş scuturaţĭ şi pulberea de pe picĭórele vóstre, spre mărturie
contra lor. Şi eşind, ămblaŭ prin sate, predicând evangelia, 6
şi vindecând pretutindenea.

7 Ear tetrarchul Erod a auḑit tóte cele ce se făceaŭ de el;
şi nu se pricepea, pentru-că uniĭ ḑiceaŭ, că Ioan s'a sculat din
8 morţĭ. Ear alţiĭ, că Ilie s'a arătat; ear alţiĭ, că un profet din
9 ceĭ de demult a înviat. Şi a ḑis Erod: Pre Ioan eŭ 'l-am
decapitat; dar acesta cine este, de care aud unele ca acestea?
Şi căuta sĭ'l véḑĕ.
10 Şi întorcêndu-se apostoliĭ, 'ĭ-aŭ narat tóte câte aŭ făcut.
Şi luându-'ĭ, s'a dus deosebĭ in loc pustiŭ lângă oraşul ce se
11 chĭamă Bethsaida. Ear poporul aflând *acésta* 'ĭ-aŭ urmat; şi
primindu-'ĭ, li vorbĭa de împĕrăţĭa luĭ Dumneḑeŭ, şi vindeca
pre ceĭ ce aveaŭ trebuinţă de vindecare.
12 Ear ḑiua începênd a se pleca, viind ceĭ doĭ-spre-ḑece 'ĭ-aŭ
ḑis: Dimite mulţimea, ca mergênd in satele şi in oraşele cele
d'imprejur, sĭ găzduéscă, şi sĭ'şĭ afle bucate; căcĭ aicĭ sûntem in
13 loc pustiŭ. Ear el lĭ-a ḑis: Daţi-li voĭ sĭ mânânce. Ear eĭ
aŭ ḑis: Nu avem maĭ mult de cât cincĭ pânĭ şi doĭ pescĭ; de
cât sĭ ne ducem şi sĭ cumpărăm bucate pentru tot poporul a-
14 cesta. Căcĭ eraŭ ca la cincĭ miĭ de bărbaţĭ. Şi a ḑis disci-
15 pulilor seĭ: Puneţi-'ĭ cete câte cincĭ-ḑecĭ. Şi aŭ făcut aşa,
16 şi aŭ aşeḑat pre toţĭ. Atuncĭ luând cele cincĭ pânĭ şi ceĭ doĭ
pescĭ, şi căutând la ceriŭ, le-a bine-cuvêntat, şi *le*-a frânt, şi
17 *le*-a dat discipulilor sĭ *le* pue înaintea poporuluĭ. Şi aŭ mân-
cat şi s'aŭ săturat toţĭ, şi aŭ luat ceea ce prisosise lor douĕ-
spre-ḑece panere de fărâmăturĭ.
18 Şi fiind el singur rugându-se, şi numaĭ discipuliĭ seĭ cu din-
19 sul, 'ĭ-a întrebat, ḑicênd: Cine 'mĭ ḑic ómeniĭ că sûnt? Eĭ
respunḑênd aŭ ḑis: Ioan Botezătorul; ear alţiĭ, Ilie; ear alţiĭ,
20 că un profet din ceĭ de demult a înviat. Lĭ-a ḑis: Dar voĭ,
cine'mĭ ḑiceţĭ că sûnt? Petru respunḑênd a ḑis: Christosul luĭ
21 Dumneḑeŭ. Ear el oprindu-'ĭ *lĭ*-a ordonat sĭ nu spue acésta
22 nimenuĭ; Ḑicênd: Fiĭul omuluĭ trebue a suferi multe, şi a fi
reprobat de bătrânĭ, şi de archiereĭ şi de cărturarĭ, şi a fi o-
morît, şi a învia a treĭa ḑi.
23 Şi vorbĭa cătră toţĭ: Orĭ-cine voĭesce sĭ vie după mine, sĭ
se lepede de sine, şi sĭ'şĭ ĭa crucea sa in tóte ḑilele, şi sĭ'mĭ
24 urmeze. Căcĭ cel ce voĭesce sĭ scape viéţa sa o va perde;
ear cel ce'şĭ va perde viéţa sa pentru mine, acesta o va scăpa.
25 Căcĭ ce folosesce omuluĭ, de va dobândi tótă lumea, ear însuşĭ
26 se va perde, séŭ se va păgubi? Căcĭ cel ce se va ruşina de
mine şi de cuvintele mele, de acesta se va ruşina Fiĭul omuluĭ,
când va veni in gloria sa, şi a Părinteluĭ, şi a sânţilor ângerĭ.
27 Ear in adevĕr ḑic voue, sûnt uniĭ din ceĭ ce staŭ aicĭ, carĭ nu vor
gusta mórte, până când vor vedé împĕrăţĭa luĭ Dumneḑeŭ.
28 Şi ca la opt ḑile după aceste cuvinte a luat pre Petru şi
29 pre Ioan şi pre Iacob, şi s'a suit in munte sĭ se róge. Şi ru-

gându-se, s'a schimbat chipul feçeĭ luĭ, şi îmbrăcămintea luĭ *s'a*
făcut albă şi strălucind. Şi éca, vorbĭaŭ cu dînsul doĭ băr- 30
baţĭ, carĭ eraŭ Moise şi Ilie; Carĭ arătându-se in gloriă, vor- 31
bĭaŭ de eşirea luĭ, care era sî o împlinéscă in Ierusalem. Ear 32
Petru şi ceĭ cu dînsul eraŭ ingreuĭaţĭ de somn; şi disceptându-
se aŭ vědut gloria luĭ, şi pre ceĭ doĭ bărbaţĭ stând împreună
cu dînsul. Şi depărtându-se eĭ de la dînsul, a dis Petru cătră 33
Iisus: Învěţătorule, bine ni este a fi aicĭ, şi sî facem treĭ colibĭ;
ţie una, şi luĭ Moise una, şi luĭ Ilie una; nesciind ce vorbĭa.
Ear acestea vorbind el, s'a făcut nor şi 'ĭ-a umbrit; şi s'aŭ spăĭ- 34
mêntat când aŭ intrat in nor. Şi s'a audit vóce din nor, di- 35
cênd: Acesta este Fiĭul meŭ cel iubit, ascultaţi-'l Şi după ce 36
s'a audit vócea, s'a aflat Iisus singur. Şi eĭ aŭ tăcut, şi nime-
nuĭ nu aŭ spus in acele dile nimic din cele ce vědusere.
Ear a doua-di, pogorîndu-se eĭ din munte, 'l-a întîmpinat po- 37
por mult. Şi éca un bărbat din mulţime a strigat, dicênd: 38
Învěţătorule, te rog, cautã spre fiĭul meŭ; căcĭ este unicul meŭ.
Şi éca spirit îl apucă, şi de odată strigă şi 'l struncină cu 39
spumă, şi sfărămându-'l, abia se duce de la dînsul. Şi m'am 40
rugat de discipuliĭ têĭ sî'l scótě; dar nu aŭ putut. Ear Iisus 41
respundênd a dis: O neam necredincĭos şi pervers, până când
voiŭ fi cu voĭ, şi voiŭ suferi pre voĭ? Adu pre fiĭul têŭ aicĭ.
Şi încă apropiindu-se el 'l-a trântit demonul, şi '*l*-a struncinat. 42
Ear Iisus a certat pre spiritul cel necurat, şi a vindecat co-
pilul, şi 'l-a dat părinteluĭ seŭ. Şi se uĭmĭaŭ toţĭ de mă- 43
rirea luĭ Dumnedeŭ.
Şi mirându-se toţĭ de tóte carĭ a făcut Iisus, a dis discipu- 44
lilor seĭ: Puneţĭ aceste cuvinte in urechile vóstre; căcĭ Fiĭul
omuluĭ se va trăda in mânile ómenilor. Ear eĭ nu înţelegeaŭ 45
acest cuvênt, şi era ascuns de dînşiĭ, ca sî nu 'l pricépě; şi se
temeaŭ sî'l întrebe de acest cuvênt.
Şi s'a născut dispută între eĭ care dintr'înşiĭ ar fi maĭ 46
mare. Ear Iisus, sciind gândul ânimeĭ lor, a luat un prunc, 47
şi 'l-a pus lângă sine. Şi lĭ-a dis: Cel ce va primi acest 48
prunc in numele meŭ, primesce pre mine; şi cel ce va primi
pre mine, primesce pre cel ce m'a trimis; căcĭ cel ce este maĭ
mic între voĭ toţĭ, acesta va fi mare.
Ear Ioan luând cuvêntul a dis: Învěţătorule, noĭ am vědut 49
pre un óre-care scoţênd demonĭ in numele têŭ; şi 'l-am oprit,
pentru-că nu urméză cu noĭ. Dis-a Iisus luĭ; Nu'*l* opriţĭ; căcĭ 50
cel ce nu este contra nóstră este pentru noĭ.
Şi când s'aŭ împlinit dilele înălţăriĭ luĭ, el s'a determinat 51
sî mérgě la Ierusalem. Şi a trimis vestitorĭ înaintea sa; şi 52
mergênd aŭ intrat într'un oraş al Samaritenilor sî 'ĭ gătéscă.
Dar nu 'l-aŭ primit, pentru-că faça luĭ era îndreptată cătră 53

54 Ierusalem. Şi vèḑênd discipuliĭ luĭ, Iacob şi Ioan, aŭ ḑis:
Dómne, voĭescĭ ca sî ḑicem sî se pogóre foc din ceriŭ, şi
55 sî 'ĭ mistuĭéscă, precum şi Ilie a făcut? Ear Iisus intorcêndu-
se 'ĭ-a certat, şi a ḑis: Nu sciţĭ aĭ căruĭ spirit sûnteţĭ voĭ.
56 Căcĭ Fiĭul omuluĭ nu a venit sî pérḑè suflete de ómeni, ci sî
le scape. Şi aŭ mers într'un alt sat.
57 Şi mergêud eĭ pe cale, a ḑis óre-care luĭ: Dómne, iţĭ voiŭ
58 urma orĭ-unde veĭ merge. Ḑis-a Iisus luĭ; Vulpile aŭ vizu-
niĭ, şi paserile ceriuluĭ cuĭburĭ; ear Fiĭul omuluĭ nu are unde
59 sî 'şĭ plece capul. Şi a ḑis către altul: Urméză-'mĭ. Ear el
a ḑis: Dómne, dă-'mĭ voe întăiŭ sî merg si îngrop pre părin-
60 tele meŭ. Ear Iisus 'ĭ-a ḑis: Lasă morţiĭ sî 'şĭ îngrópe pre
morţiĭ lor; ear tu mergĭ de vestesce imperăţia luĭ Dumneḑeŭ.
61 Şi a ḑis şi altul: Dómne, îţĭ voiŭ urma; dar întăiŭ dă-'mĭ voe sî mè
62 regulez cu ceĭ din casa mea. Ear Iisus 'ĭ-a ḑis: Nimene
puindu-'şĭ mâna luĭ pe plug, şi căutând inapoĭ, nu este propriŭ
pentru împerăţia luĭ Dumneḑeŭ.

CAP. X.

*Iisus trimite şepte-ḑecĭ de discipulĭ sî predice evangelia. Întórcerea şi bu-
curia lor. Parabola Samariteanuluĭ. Iisus in casa Martheĭ şi Mariei.*

1 După acestea a orînduit Domnul şi pre alţĭ şepte-ḑeci, şi
'ĭ-a trimis câte doĭ inaintea sa in oraşul şi locul, unde vrea el
2 sî vie. Şi ḑicea către dînşiĭ:
Secerişul *este* mare, ear lucrătoriĭ *sûnt* pucinĭ; decĭ rugaţi
pre Domnul secerişuluĭ, ca sî scóţĕ lucrătorĭ la secerişul seŭ.
3 4 Mergeţĭ; éca, eŭ vĕ trimit ca mĭeiĭ in meḑilocul lupilor. Si
nu purtaţĭ pungă, nicĭ traistă, nicĭ încălţăminte; şi pre nimeni
5 nu salutaţĭ pe cale. Şi în orĭ-ce casă veţĭ întra, întăiŭ ḑiceţi:
6 Pace caseĭ acesteĭa. Şi de va fi acolo fiĭul păceĭ, se va re-
pausa preste dînsul pacea vóstră; ear de nu, se va întórce la
7 voĭ. Şi într'aceĭaşĭ casă remâneţĭ, mâncând şi bênd cele ce aŭ;
căcĭ lucrătorul este vrednic de plata sa. Sî nu vĕ mutaţi din
8 casă in casă. Şi in orĭ-ce oraş veţĭ întra, şi vĕ vor primi,
9 mâncaţĭ cele ce vor pune înaintea vóstră. Şi vindecaţĭ bol-
naviĭ cari sûnt într'însul, şi ḑiceţi-li: S'a apropiat spre voĭ îm-
10 pĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ. Dar in orĭ-ce oraş veţĭ întra, şi nu vĕ
11 vor primi, eşind la uliţile sale, ḑiceţĭ: Şi pulberea ce s'a li-
pit de noĭ din oraşul vostru, o scuturăm spre voĭ; înse acésta
12 sî sciţĭ, că s'a apropiat spre voĭ împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ. Ḑic
voue, că maĭ uşor va fi Sodomeĭ in acea ḑi, decât aceluĭ oraş.
13 Vaĭ ţie, Horazine! vaĭ ţie, Bethsaido! căcĭ de s'ar fi făcut in
Tir şi in Sidon lucrurile minunate, cari s'aŭ făcut in voĭ, de de-
14 mult s'ar fi pocăit, şeḑênd in sac şi in cenuşă. Înse maĭ uşor
15 va fi Tiruluĭ şi Sidonuluĭ la judicată, decât voue. Şi tu, Ca-

pernaume! care te-aĭ înălţat până la ceriŭ, până la ĭad te veĭ
pogorî. Cel ce ascultă pre voĭ, ascultă pre mine; şi cel ce de- 16
consideră pre voĭ deconsideră pre mine; ear cel ce deconsideră
pre mine, deconsideră pre cel ce m'a trimis.
Şi s'aŭ întors ceĭ şepte-ḑecĭ cu bucurie, ḑicênd: Dómne, şi 17
demonii ni se supun în numele têŭ. El li-a ḑis: Am vêḑut 18
pre Satana căḑênd din ceriŭ ca un fulger. Éca, eŭ vî daŭ 19
putere sî călcaţî preste şerpî, şi preste scorpiĭ şi preste tótă
puterea inimiculuĭ; şi nimic nu vĕ va vĕtăma. Înse nu vĕ bu- 20
curaţî pentru acésta, că spiritele vî se supun; ci vĕ bucuraţî
maĭ virtos, că numele vóstre s'aŭ scris în ceriurĭ.
Într'acea óră s'a bucurat Iisus în spirit, şi a ḑis: Mulţumesc 21
ţie, Părinte, Dómne al ceriuluĭ şi al pămêntuluĭ, că aĭ ascuns
acestea de ceĭ înţelepţĭ şi priceputĭ, şi le-aĭ discoperit pruncilor;
adevĕrat, Părinte; căcĭ aşa a fost bună-voinţa înaintea ta.
Tóte îmĭ sunt trădate de la Părintele meŭ; şi nimenĭ nu scie 22
cine este Fiĭul, decăt numaĭ Părintele; şi cine este Părintele,
decăt numaĭ Fiĭul, şi căruĭa voĭesce Fiĭul sî'l discopere.
Şi întorcêndu-se cătră discipulĭ deosebĭ a ḑis: Fericiţĭ *sûnt* 23
ochiĭ carĭ vĕd cele ce vedeţĭ voĭ; Căcĭ ḑic voue, că mulţĭ pro- 24
feţĭ şi regĭ aŭ voit sî véḑĕ cele ce vedeţĭ voĭ, şi nu aŭ vĕḑut;
şi sî auḑĕ cele ce auḑiţĭ, şi nu aŭ auḑit.
Şi éca un jurist s'a sculat, ispitindu-'l, şi ḑicênd: Învĕţăto- 25
rule, ce sî fac sî moscenesc viéţă eternă? El ĭ-a ḑis: Ce este 26
scris în lege? cum cetescĭ? El respunḑênd a ḑis: Sî ĭubescĭ 27
pre Domnul Dumneḑeul têŭ din tótă ânima ta, şi din tot su-
fletul têŭ, şi din tótă puterea ta, şi din tot cugetul têŭ; şi pre
aprópele têŭ ca însuţĭ pre tine. Şi ĭ-a ḑis: Drept aĭ respuns; 28
acésta fă, şi veĭ trăi. Ear el, vrênd sî se justifice, a ḑis luĭ 29
Iisus: Şi care este aprópele meŭ?
Ear Iisus respunḑênd a ḑis: Un om se ducea din Ierusalem 30
la Ierichon, şi a căḑut între tălharĭ, carĭ disbrăcându-'l şi ră-
nindu-'l s'aŭ dus, lăsându-'l abĭa viŭ. Şi din întêmplare 31
se ducea un preut pe acea cale; şi vĕḑêndu- 'l a trecut
pe alăturea. Asemenea şi un Levit viind la acel loc, şi vĕḑêndu-'l 32
a trecut pe alăturea. Ear un Samaritean mergênd pe cale, a 33
venit la el, şi vĕḑêndu-'l, i s'a făcut milă. Şi apropiindu-se, 34
a legat ranele luĭ, turnând oleŭ şi vin; şi puindu-'l pe animalul
luĭ, 'l-a dus la o casă de óspeţĭ, şi a purtat grijă de el. Şi 35
a doua ḑi plecând, scoţênd doĭ leĭ a dat gazdeĭ, şi ĭ-a ḑis:
Pórtă grijă de dînsul; şi orĭ-ce veĭ maĭ cheltui, eŭ, când mĕ
voiŭ întórce, voiŭ da ţie înapoĭ. Decĭ care dintr'aceĭ treĭ ţi 36
se pare a fi aprópele celuĭ ce căḑuse între tălharĭ? El a ḑis: 37
Cel ce a făcut milă cu dînsul. Atuncĭ ĭ-a ḑis Iisus: Mergĭ de
fă şi tu asemenea.

38 Şi ducêndu-se eĭ, el a intrat într'un sat; ear o femee anume
39 Martha 'l-a primit in casa sa. Şi aceea avea o sóră, ce se chiăma
Maria, care şi şeḑênd la piciórele luĭ Iisus asculta cuvintele luĭ.
40 Ear Martha era distrasă de multă servire, şi viind la dinsul a
ḑis: Dómne, aŭ nu'ţĭ pésă, că sóra mea singura m'a lăsat sĭ ser-
41 vesc? decĭ ḑi eĭ ca sĭ'mĭ ajute. Şi respunḑênd Iisus, 'ĭ-a ḑis:
42 Martho, Martho, te ingrijescĭ şi te turburĭ de multe. Înse un lu-
cru trebuesce; ear Maria 'şĭ-a ales partea cea bună, care nu se
va lua de la dînsa.

CAP. XI.

Iisus învéţă pre discipuliĭ seĭ cum trebue sĭ se róge: vindecă pre un demonisat, şi refutézà pre Fariseĭ carĭ însuşesc acéstă minune luĭ Beelzebul. Îĭ mustră pentru moravurile rele şi făţăria lor.

1 Şi când el era într'un loc, rugându-se, după ce a incetat,
a ḑis unul din discipuliĭ luĭ cătră dinsul: Dómne, invé-
ţă-ne sĭ ne rugăm, precum şi Ioan a învĕţat pre discipuliĭ seĭ.
2 Şi lĭ-a ḑis: Când vĕ rugaţĭ, ḑiceţĭ: Părintele nostru, carele escĭ
in ceriurĭ, Sânţéscă-se numele tĕŭ. Vie împeraţia ta. Facă-se
3 voea ta, precum in ceriŭ, şi pe pămênt. Pânea nóstră cea de
4 tóte ḑilele dă-ni-o astă-ḑĭ. Şi ni értă pĕcatele nóstre, precum
şi noĭ ertăm tuturor celor ce ni sûnt datorĭ. Şi nu ne duce
in ispită, ci ne scapă de cel rêŭ.
5 Şi lĭ-a ḑis: dacă cineva dintre voĭ ar avé un amic, şi ar veni
la dînsul la mieḑul nopţiĭ, şi 'ĭ-ar ḑice: Amice, dă-'mĭ impru-
6 mut treĭ pânĭ; Căcĭ a venit din cale un amic la mine, şi nu
7 am ce pune înaintea luĭ; Şi acela din întru respunḑênd ar
ḑice: Nu mĕ supera; deja s'a încuiat uşa, şi copiiĭ meĭ sûnt in
8 aşternut cu mine; nu pot sĭ me scol sĭ'ţĭ daŭ. Ḑic voue: Mă-
char de nu se va scula sĭ'ĭ dea pentru că este amicul seŭ, dar
9 pentru stăruinţa luĭ se va scula sĭ'ĭ dea câte 'ĭ trebue. Şi ḑic
voue: Cereţĭ, şi vi se va da; căutaţĭ, şi veţĭ afla; bateţĭ, şi vi
10 se va dischide. Căcĭ tot cel ce cere, ia; şi cel ce caută,
află; şi celuĭ ce bate i se va dischide.
11 De va cere fiiul pâne de la unul dintre voĭ care este părinte,
aŭ dóră 'ĭ va da piatră? séŭ *de va cere* pesce, aŭ dóră 'ĭ va da
12 şérpe in loc de pesce? Séŭ de va cere oŭ, aŭ iĭ va da scor-
13 pie? Decĭ dacă voĭ, fiind reĭ, sciţĭ sĭ daţĭ darurĭ bune copii-
lor vostri: cu căt maĭ mult Părintele *vostru* cel din ceriŭ va
da Spirit Sânt celor ce cer de la dinsul?
14 Şi scotea un demon, şi acela era mut. Şi după ce a eşit
15 demonul, a vorbit mutul; şi s'a mirat mulţimea. Ear óre-carĭ
dintr'inşiĭ ḑiceaŭ: El scóte demoniĭ prin Beelzebul, domnul de-
16 monilor. Alţiĭ ispitindu-'l cereaŭ de la dînsul semn din ceriŭ.
17 Ear el sciind gândurile lor, lĭ-a ḑis: Tótă împerăţia ce se dis-

bină între sine, se pustiesce; şi casă *care este* contra sa cade.
Dacă chiar Satana s'a disbinat între sine, cum va sta împerăţia 18
luĭ? pentru-că diceţĭ, că eŭ scot demoniĭ prin Beelzebul. Ear 19
dacă eŭ scot demoniĭ prin Beelzebul, prin cine *îĭ* scot fiiĭ vos-
trĭ? pentru acésta eĭ vĭ vor fi judicătorĭ. Ear dacă eŭ scot 20
demoniĭ prin degetul luĭ Dumnedeŭ, éca a ajuns la voĭ împe-
răţia luĭ Dumnedeŭ. Când cel tare înarmat pădesce curtea 21
sa, este în pace averea luĭ. Dar când vine un maĭ tare de 22
cât el, şi 'l biruesce, ĭa tóte armele luĭ, în carĭ se încredea, şi
împarte prădile luĭ. Cel ce nu este cu mine este contra mea, 23
şi cel ce nu adună cu mine rîsipesce.
Când spiritul cel necurat ese din om, âmblă *acesta* prin 24
locurĭ secĭ, căutându-'şĭ repaus; dar neaflând, dice: Mĕ voiŭ
întórce în casa mea, de unde am eşit. Şi viind, *o* află mătu- 25
rată şi înfrumseţată. Atuncĭ merge şi maĭ ĭa alte şepte spirite 26
maĭ rele decât sine; şi eĭ intrând locuesc acolo; şi se fac cele
de pe urmă ale omuluĭ aceluĭa maĭ rele decât cele d'întâiŭ.
Vorbind el acestea, o femee rădicându-'şĭ vóce din popor 27
ĭ-a dis: Fericită *este* mitra care te-a purtat, şi ţiţele carĭ aĭ supt.
Ear el a dis: Da, fericiţĭ *sûnt* ceĭ ce ascultă cuvêntul luĭ Dum- 28
nedeŭ şi'l pădesc.
Ear adunându-se glótele, a început a dice: Acéstă gene- 29
raţiune este rea; cere semn; şi semn nu i se va da, decât nu-
maĭ semnul profetuluĭ Iona. Căcĭ precum Iona a fost semn 30
pentru Ninevіţĭ, aşa va fi şi Fiiul omuluĭ pentru generaţiunea a-
céstă. Regina de la médă-di se va scula la judicată cu băr- 31
baţiĭ acesteĭ generaţiunĭ, şi'ĭ va condemna; căcĭ a venit de la
marginile pămêntuluĭ sî audĕ înţelepcĭunea luĭ Solomon; şi éca
maĭ mult decât Solomon aicĭ. Bărbaţiĭ de la Nineve se vor 32
scula la judicată cu acéstă generaţiune, şi o vor condemna;
căcĭ eĭ s'aŭ pocăit la predicarea luĭ Iona; şi éca maĭ mult de-
cât Iona aicĭ.
Nimene aprindênd lumină *o* pune în loc ascuns, nicĭ sub o- 33
broc, ci in sfecĭnic, ca ceĭ ce întră sî védĕ lumina. Lumină- 34
torul corpuluĭ este ochĭul; decĭ de este ochĭul têŭ curat, tot
corpul têŭ este luminat; dar de este rêŭ, şi tot corpul têŭ *va*
fi întunecat. Drept aceea caută, ca lumina care este in tine 35
sî nu fie întunerec. Decĭ dacă corpul têŭ *este* tot luminat, ne- 36
avênd vre o parte întunecósă, tot va fi luminat, ca şi când lu-
minătorul te-ar lumina cu strălucirea luĭ.

Ear vorbind el, îl ruga un Fariseŭ sî prândéscă la el; şi 37
întrând a şedut la mésă. Ear Fariseul vĕdênd, că nu s'a spă- 38
lat întâiŭ, maĭ 'nainte de prând, s'a mirat. Dar Domnul 'ĭ-a 39
dis: Acum voĭ Fariseiĭ curăţiţĭ partea cea din afară a paharu-
luĭ şi a blidului; dar cea din întrul vostru este plină de răpire

40 și de reutate. Nebunilor! aŭ nu cel ce a făcut cea din-afară
41 a făcut și cea din-întru? Inse dațĭ milostenie din cele ce
42 avețĭ; și éca tóte vî sûnt curate. Dar vaĭ voue, Fariseilor!
căcĭ ḑecĭuițĭ izma și ruta și tóte legumele, dar negligĭațĭ drep-
tatea și dragostea luĭ Dumneḑeŭ; acestea se cădea sî le facețĭ,
43 și acelea sî nu *le* lăsațĭ. Vaĭ voue, Fariseilor! căcĭ ĭubițĭ scau-
44 nele cele maĭ de sus in sinagogĭ, și salutările in pĭețĭ. Vaĭ
voue, Cărturarilor și Fariseilor fățarnicĭ! căcĭ sûnteți ca mor-
mintele ce nu se vĕd, și ómeniĭ ce ămblă d'asupra *lor* nu *le* sciŭ.
45 Atuncĭ respunḑênd unul din juristĭ, 'ĭ-a ḑis: Învețătorule,
46 acestea ḑicênd, și pre noĭ înjurĭ. El a ḑis: Vaĭ și voue ju-
ristilor! căcĭ însărcinațĭ pre ómenĭ cu sarcinĭ cu anevoe de
purtat, ear voĭ nicĭ cu un deget al vostru nu vĕ atingețĭ de
47 sarcinĭ. Vaĭ voue! căcĭ zidițĭ mormintele profeților, pre carĭ
48 părințiĭ vostri 'ĭ-aŭ ucis. Decĭ mărturisițĭ că convenițĭ la fap-
tele părinților vostri; căcĭ aceĭa 'ĭ-aŭ ucis, ear voĭ zidițĭ mor-
49 mintele lor. Pentru acésta și ințelepcĭunea luĭ Dumneḑeŭ a
ḑis: Trimite-voiŭ către eĭ profețĭ și apostolĭ; și *pre uniĭ* din-
50 tr'înșiĭ vor ucide și '*ĭ* vor persecuta; Ca sî se cérĕ de la a-
cest neam sângele tuturor profeților, ce s'a vĕrsat de la inte-
51 meĭerea lumeĭ: De la sângele luĭ Abel până la sângele Za-
chariei̇̆, care s'a omorît între altar și între templu; adevĕr ḑic
52 voue: Se va cere de la acest neam. Vaĭ voue, juristilor! pen-
tru că ațĭ luat cheea cunoscințeĭ; voĭ nu ațĭ intrat, și pre ceĭ
ce vreaŭ sî între 'ĭ-ațĭ oprit.
53 Și ḑicêndu-li el acestea, aŭ inceput Cărturariĭ și Fariseiĭ a
se mânia tare, și a-'l ademini sî li vorbéscă despre maĭ multe;
54 Pândindu-'l, și căutând sî scótĕ ceva din gura luĭ, ca sî-'l
pótĕ acusa.

CAP. XII.

Iisus învéță pre discipuliĭ seĭ a se păḑi de fățărie și de lăcomie. Că nu trebue sî se témĕ decât numaĭ de Dumneḑeŭ. Blasfeme contra Sântuluĭ Spirit. Privigherea. Împăcarea cu adversarĭ.

1 Și fiind adunate maĭ multe miĭ de popor, încât se călcaŭ
uniĭ pre alțiĭ, a început a ḑice discipulilor seĭ: Maĭ în-
2 tăiŭ păḑițĭ-vĕ de aluatul Fariseilor, care este fățăria. Căcĭ
nimic nu este acoperit, care nu se va discoperi, nicĭ ascuns,
3 care nu se va cunósce. Decĭ orĭ-ce vețĭ ḑice la întunerec se
va auḑi la lumină; și ceea ce vețĭ vorbi la urechie in cămărĭ
se va anunța d'asupra caselor.
4 Ear ḑic voue amicilor meĭ: Nu vĕ temețĭ de ceĭ ce ucid
5 corpul, și după aceea nu maĭ aŭ nimic de făcut. Ci vĭ voiŭ
arĕta de cine sî vĕ temețĭ: Temeți-vĕ de cel ce are putere, după
ce a ucis, sî arunce in gheenna; adevĕr ḑic voue: Temeți-vĕ

de acela. Aŭ nu se vênd cincĭ vrăbiĭ drept doĭ banĭ? şi nicĭ 6
una dintr'insele nu este uĭtată înaintea luĭ Dumneḑeŭ. Înse 7
şi periĭ capuluĭ vostru toţĭ sûnt numeraţĭ. Decĭ nu vĕ temeţĭ;
căcĭ voĭ sûnteţĭ de maĭ mult preţ decăt multe vrăbiĭ.
Şi ḑic voue: Tot cel ce mĕ va mărturisi înaintea ómenilor, 8
şi Fiĭul omuluĭ va mărturisi pentru dinsul înaintea îngerilor
luĭ Dumneḑeŭ. Ear cel ce se va lepăda de mine înaintea ó- 9
menilor va fi lepădat înaintea îngerilor luĭ Dumneḑeŭ. Şi tot 10
cel ce va ḑice cuvênt contra Fiĭuluĭ omuluĭ, i se va erta; ear
celuĭ ce va blasfema contra Sântuluĭ Spirit nu i se va erta.
Ear când vĕ vor aduce la sinagogĭ, si *la* magistraturĭ şi auto- 11
rităţĭ, nu vĕ îngrijiţĭ cum şi ce veţĭ respunde, séŭ ce veţĭ ḑice;
Căcĭ Spiritul Sânt vĕ va învĕţa într'acea óră ce vi se cuvine 12
a ḑice.
Şi 'ĭ-a ḑis óre-care din mulţime: Învĕţătorule, ḑi frateluĭ meŭ 13
ca sĭ împarţĕ cu mine moscenirea. Ear el 'ĭ-a ḑis: Omule, 14
cine m'a pus judicător séŭ împărţitor preste voĭ? Şi lĭ-a ḑis: 15
Vedeţĭ şi vĕ feriţĭ de lăcomie; căcĭ viéţa cuĭ-va nu consistă in
abundanţa avereĭ sale.
Şi a ḑis lor parabolă: Unuĭ om bogat 'ĭ-a rodit ţérina. 16
Şi acesta cugeta in sine, ḑicênd: Ce voiŭ face? fiind-că nu am 17
unde aduna fructele mele. Şi a ḑis: Acésta voiŭ face: Voiŭ 18
strica grănarele mele, şi *le* voiŭ zidi maĭ marĭ; şi acolo voiŭ
stringe tóte fructele mele şi bunurile mele; Şi voiŭ ḑice su- 19
fletuluĭ meŭ: Suflete, aĭ multe bunurĭ strînse spre mulţĭ anĭ;
repausă-te, mănâncă, bea, *şi* veselesce-te. Dar Dumneḑeŭ 'ĭ-a 20
ḑis: Nebune, într'acéstă nópte va fi cerut de la tine sufletul têŭ;
atuncĭ cele ce aĭ gătit, ale cuĭ vor fi? Aşa *este* cel ce strîn- 21
ge luĭ-'şĭ tesaur, dar nu este bogat in Dumneḑeŭ.
Şi a ḑis discipulilor seĭ: Pentru acésta vĭ ḑic: Nu vĕ îngri- 22
jiţĭ de viéţa vóstră, ce veţĭ mânca; nicĭ de corp, cu ce vĕ
veţĭ îmbrăca. Viéţa maĭ mult este decăt hrana, şi corpul de- 23
căt vestmêntul. Căutaţĭ la corbĭ; căcĭ nu séménă nicĭ seceră; 24
nu aŭ cămărĭ nicĭ grânarie; şi Dumneḑeŭ ĭĭ nutresce; cu căt
maĭ bunĭ sûnteţĭ voĭ decăt paserile? Şi cine dintre voĭ prin 25
grija sa póte sĭ adaogĕ statureĭ sale un cot? Decĭ dacă nu 26
puteţĭ face nicĭ ce este maĭ mic, de ce maĭ îngrijiţĭ de cele-l-
alte? Priviţĭ criniĭ, cum cresc; nu se ostenesc, nicĭ torc; ear 27
ḑic voue, că nicĭ Solomon in tótă gloria sa nu s'a îmbrăcat ca
unul dintr'acestia. Decĭ dacă Dumneḑeŭ aşa îmbracă érba, 28
care este astă-ḑĭ in câmp, şi mâne se aruncă in cuptor, cu căt
maĭ mult pre voĭ, pucin-credincĭoşilor?
Sĭ nu întrebaţĭ dar ce veţĭ mânca, séŭ ce veţĭ bé, nicĭ nu vĕ 29
luptaţĭ cu gândul. Căcĭ tóte acestea le caută gintele lumeĭ aces- 30
tela; ear Părintele vostru scie că vĭ trebuesc acestea. Înse 31

cătaţĭ imperăţia luĭ Dumneḑeŭ; şi acestea tóte vi se vor a-
32 daoge. Nu te teme, turmă mică; căcĭ a bine-voit Părintele
33 vostru sî vî dea împerăţia. Vindeţĭ averea vóstră şi daţi mi-
lostenie; faceţi-vî pungĭ, cari nu se învechĭesc, tesaur in ceriŭ,
care nu se impucinézĕ, unde furul nu se apropiă, nicĭ molia nu
34 strică. Căcĭ unde este tesaurul vostru, acolo va fi şi âni-
ma vóstră.
35 36 Şi fie cópsele vóstre încinse şi făcliele aprinse; Şi voi în-
şi-vĕ asemenea cu ómeniĭ, cari ascéptă pre domnul lor, când
se va întórce de la nuntă; ca viind şi bătênd îndată sĭ'ĭ dis-
37 chiḑĕ. Fericiţĭ *sûnt* servitoriĭ aceĭa, pre cari viind domnul
iĭ va afla privighind; adevĕr ḑic voue, că se va încinge, şi'ĭ va
38 pune sî şéḑĕ la mésă, şi viind li va servi. Şi de va veni la
a doua strajă, séŭ de va veni la a treĭa strajă, şi '*ĭ* va afla aşa,
39 fericiţĭ sûnt servitoriĭ aceĭa. Dar acésta sî sciţĭ, că de ar sci
stăpânul caseĭ in care óră vine furul, ar privighĭe, şi nu ar lăsa
40 sî'ĭ sape casa luĭ. Decĭ şi voĭ fiţĭ gata; căcĭ in óra in care nu
gândiţĭ Fiĭul omuluĭ va veni.
41 Ear Petru 'ĭ-a ḑis: Dómne, cătră noĭ ḑicĭ acéstă parabolă,
42 séŭ şi cătră toţĭ? Domnul a ḑis: Cine este óre îngrijitorul
cel credincĭos şi înţelept, pre care îl va pune domnul *seŭ* preste
43 servitoriĭ seĭ, sî *li* dea la timp porţiunea *lor?* Fericit *este* a-
44 cel servitor, pre care viind domnul seŭ îl va afla aşa făcênd. A-
45 devĕr ḑic voue, că 'l va pune preste tóte averile sale. Dar de
va ḑice acel servitor in ânima sa: Domnul meŭ întârḑiă a veni,
şi va începe a bate pre servitorĭ şi pre servitóre, şi a mânca şi
46 a bé şi a se îmbăta, Va veni domnul servitoruluĭ aceluĭa in
ḑiua in care nu asceptă, şi in óra in care nu scie, şi 'l va dis-
47 pica, şi 'ĭ va pune partea luĭ cu necredincĭoşiĭ. Şi servitorul,
cel ce a sciut voea domnuluĭ seŭ, şi nu a gătit, nicĭ a făcut
48 dupre voea luĭ, se va bate mult. Dar cel ce nu a sciut, şi
a făcut cele vrednice de bătăĭ, se va bate pucin. Căcĭ orĭ-că-
ruĭa s'a dat mult, mult se va cere de la dînsul; şi căruĭa i s'a
încredinţat mult, maĭ mult vor cere de la dînsul.
49 Foc am venit sî arunc pe pămênt, şi ce voĭesc dacă s'a şi
50 aprins! Ear cu botez am sî mĕ botez; şi cum mĕ strîmto-
51 rez până ce se va îndeplini! Aŭ vi se pare, că am venit sî
52 daŭ pace pe pămênt? Nu, ḑic voue; ci disbinare. Căcĭ de a-
cum înainte cincĭ într'o casă vor fi disbinaţĭ, treĭ contra a doĭ,
53 şi doĭ contra a treĭ. Se va disbina părinte in contra fiĭuluĭ,
şi fiĭul in contra părinteluĭ; mama in contra fiĭeĭ, şi fiĭa in con-
tra mameĭ; sócra contra noră-sa, şi nora contra sócră-sa.
54 Şi ḑicea şi poporuluĭ: Când vedeţĭ norul rădicându-se de
55 la apus, îndată ḑiceţĭ: Vine plóĭă mare; şi este aşa, Şi când
56 *vedeţĭ* austrul suflând, ḑiceţĭ: Va sî fie arşiţă, şi se face. Fă-

çarnicilor! faça cerĭuluĭ şi a pămêntuluĭ sciţĭ a cerca, dar a-
cest timp, cum nu'l cercaţĭ?
Da, pentru ce nu judicaţĭ şi de la sine ceea ce este drept? 57
Când mergĭ cu adversarul têŭ la magistrat, silesce-te pe cale 58
a te disface de el; ca nu cum-va sî te tragă la judicător, şi
judicătorul si te trădea servitoruluĭ; şi servitorul sî te arunce
in inchisóre. Ḑic ţie; Nu veĭ eşi de acolo până ce nu veĭ 59
plăti şi banul cel maĭ de pe urmă.

CAP. XIII.

Iisus cu ocasiunea Galilianilor ucişĭ chĭamă la pocăinţă. Parabola smochinuluĭ uscat. Iisus vindecă o femee bolnavă in ḑiua sămbăteĭ. Parabola grăunteluĭ de muştar. Îndemnare a întra pe pórta cea strîmtă. Preḑicere de dărămarea Ierusalemuluĭ.

In acel timp eraŭ de faça uniĭ, cari 'ĭ-aŭ spus despre Ga- 1
liliani, al căror sânge 'l-a amestecat Pılat cu sacrificiile
lor. Şi respunḑênd Iisus lĭ-a ḑis: Aŭ vi se pare, că Galilianiĭ 2
acestia aŭ fost maĭ păcătoşĭ decât toţĭ Galilianiĭ, pentru că aŭ
suferit acestea? Nu, ḑic voue; ci de nu vĕ veţĭ pocăi, toţĭ vĕ 3
veţĭ pĭerde aşa. Séŭ aceĭ opt-spre-ḑece, preste cari a căḑut 4
turnul in Siloam, şi 'ĭ-a omorît, vi se pare, că acestia aŭ fost
maĭ păcătoşĭ decât toţĭ ómeniĭ, cari locuĭaŭ in Ierusalem? Nu, 5
ḑic voue; ci de nu vĕ veţĭ pocăi, toţĭ vĕ veţĭ pĭerde aşa.
Şi vorbĭa acéstă parabolă: Óre-cine avea un smochin plan- 6
tat in viea luĭ, şi a venit căutând fruct într'însul, şi nu a aflat.
Atuncĭ a ḑis cătră vier: Éca, treĭ anĭ sûnt de când viŭ căutând 7
fruct in acest smochin, şi nu aflu; taĭe-'l; de ce zădărnicesce
pămêntul? El respunḑênd ĭ-a ḑis: Dómne, lasă-'l şi într'acest 8
an, până ce 'l voiŭ săpa împrejur, şi voiŭ pune gunoĭ. Şi de 9
va face fruct, *bine;* ear de nu, după aceea îl veĭ tăĭe.
Şi învĕţa in una din sinagogĭ sămbăta. Şi éca, era o fe- 10 11
mee, care avea spiritul neputinţeĭ de opt-spre-ḑece anĭ, şi era
gîrbovă, şi nu putea sî *se* rădice in sus nicĭ de cum; Ear Ii- 12
sus vĕḑêndu-o, *o* a chĭămat, şi 'ĭ-a ḑis: Femee, escĭ liberă de
bóla ta. Şi 'şĭ-a pus mânile pe dinsa, şi îndată s'a îndreptat, 13
şi glorifica pre Dumneḑeŭ.
Ear maĭ marele sinagogeĭ mâniându-se, pentru-că *o* vinde- 14
case Iisus sămbăta, a respuns şi a ḑis poporuluĭ: Şese ḑile sûnt
in cari se cade a lucra; decĭ într'acestea viind vĕ vindecaţĭ,
dar nu in ḑiua sămbăteĭ. Atuncĭ Domnul 'ĭ-a respuns, şi a 15
ḑis: Făçarnice! fie-care din voĭ sămbăta aŭ nu 'şĭ dislégĕ boul
séŭ asinul de la esle, şi '*l* duce de '*l* adapă? Dar acésta, care 16
este fiĭcă a luĭ Abraam, şi pre care o a legat Satana de opt-
spre-ḑece anĭ, aŭ nu se cădea a se dislega de acéstă legătură
in ḑiua sămbăteĭ? Şi acestea ḑicênd, se ruşinaŭ toţĭ adver- 17

sariĭ luĭ; şi tot poporul se bucura de tóte cele minunate ce se
făceaŭ de dînsul.
18 Atuncĭ ḑicea: Cuĭ este asemenea împerăţia luĭ Dumneḑeŭ?
19 şi cu ce o voiŭ asemĕna? Asemenea este grăunteluĭ de muş-
tar, pre care luându-'l un om 'l-a aruncat in grădina sa; şi a
crescut, şi s'a făcut arbore mare, şi paserile ceriuluĭ aŭ locuit
in ramurile luĭ.
20 Earăşĭ a ḑis: Cu ce voiŭ asemĕna împerăţia luĭ Dumneḑeŭ?
21 Asemenea este aluatuluĭ, care luându-'l o femee, 'l-a ascuns in
treĭ mĕsurĭ de faină, până ce s'a dospit tótă.
22 Şi âmbla prin oraşe şi prin sate, învĕţând şi călĕtorind la
Ierusalem.
23 Ear óre-care 'ĭ-a ḑis: Dómne, aŭ pucinĭ sûnt ceĭ ce se mân-
24 tuĭesc? Ear el lĭ-a ḑis: Stăruiţĭ a intra prin pórta cea strîmtă;
25 câcĭ mulţĭ, ḑic voue, vor căuta sî intre, şi nu vor puté. Când
se va fi sculat stăpânul caseĭ, şi va fi închis uşa, şi voĭ veţĭ in-
cepe a sta afară şi a bate in uşă, ḑicênd: Dómne, Dómne, dis-
chide-ni; şi el respunḑênd vî va ḑice: Nu vĕ cunosc de unde
26 sûnteţĭ; Atuncĭ veţĭ începe a ḑice: Am mâncat şi am bĕut
27 înaintea ta, şi tu aĭ învĕţat in uliţile nóstre. Dar el va ḑice:
Ḑic voue: Nu vĕ cunosc de unde sûnteţĭ; depărtaţi-vĕ de la
28 mine toţĭ lucrătoriĭ nedreptăţiĭ. Acolo va fi plângere şi scrîş-
nirea dinţilor, când veţĭ vedé pre Abraam, şi pre Isaac, şi pre
Iacob, şi pre toţĭ profeţiĭ in împerăţia luĭ Dumneḑeŭ, ear pre
29 voĭ *înşi-vĕ* scoşĭ afară. Da, vor veni de la răsărit, şi de la
apus, şi de la méḑă-nópte, şi de la méḑă-ḑi, şi vor şedé la
30 mésă in împerăţia luĭ Dumneḑeŭ. Şi éca sûnt ceĭ maĭ din
urmă, cari vor fi întâiŭ; şi sûnt întâiŭ, cari vor fi ceĭ maĭ din
urmă.
31 Într'acea ḑi s'aŭ apropiat óre-cari Fariseĭ, ḑicêndu-'ĭ: Eşĭ
32 şi te du de aicĭ: căcĭ Erod va sî te omóre. Ear lĭ-a ḑis:
Mergeţĭ de spuneţĭ vulpeĭ aceleĭa: Éca eŭ scot demonĭ şi fac
33 vindecărĭ astă-ḑĭ şi mâne, şi a treĭa *ḑi* mĕ voiŭ sfârşi. Înse mi
se cade a merge astă-ḑĭ şi mâne şi in cea-l-altă *ḑi*; căcĭ nu
34 este possibil sî se pĭérḑĕ profet afară din Ierusalem. Ierusa-
leme, Ierusaleme! cel ce omorĭ profeţiĭ, şi uciḑĭ cu pĭetre pre
ceĭ trimişĭ la tine; de căte orĭ am vrut sî adun pre fiiĭ têĭ,
35 cum *adună* găina puiĭ seĭ sub aripĭ, dar nu aţĭ voit. Éca, vi
se lasă casa vóstră pustiă; căcĭ în adevĕr ḑic voue: Nu mĕ veţĭ
vedé, până va veni *timpul* când veţĭ ḑice: Bine-cuvêntat *este* cel
ce vine in numele Domnuluĭ.

CAP. XIV.

Iisus vindecă pre un idropic in ḑiua sămbăteĭ; el recommendă umilinta şi facerea de bine. Parabola despre cina cea mare. Lepădarea de sine.

Întrând *Iisus* in casa óre-căruia din maĭ mariĭ Fariseilor, 1
ca sî mânânce pâne sămbăta, acestia îl pândiaŭ. Şi éca un 2
om bolnav de idropică era înaintea luĭ. Şi Iisus luând cuvêntul, 3
a vorbit cătră juriştĭ şi cătră Fariseĭ, ḑicênd: Óre se cade săm-
băta a vindeca? Ear eĭ aŭ tăcut. Şi apucându-'*l* 'l-a vinde- 4
cat, şi 'l-a demis. Şi respunḑêndu-li a ḑis: Al căruia dintre 5
voĭ asin séŭ boŭ, de va cădé in puţ, aŭ nu îndată îl va scóte
in ḑiua sămbăteĭ? Şi nu aŭ putut sî'ĭ respunḑĕ la acestea. 6
Şi ḑicea parabolă cătră ceĭ invitaţĭ, observând cum îşĭ a- 7
legeaŭ şederile maĭ sus, ḑicêndu-li: Când veĭ fi invitat de ci- 8
neva la nuntă, nu şedea la locul cel maĭ de sus; ca nu cumva
sî fie invitat de dînsul altul maĭ cinstit de cât tine; Şi viind 9
cel ce a invitat pre tine şi pre acela, îţĭ va ḑice: Dă acestuia
locul; şi atuncĭ veĭ începe cu ruşine a lua pe rônd locul cel
maĭ de jos. Ci când veĭ fi invitat, mergĭ de şeḑĭ la locul cel 10
maĭ de jos; pentru ca, când va veni cel ce te-a invitat, sî'ţĭ
ḑicĕ: Amice, sue-te maĭ sus; atuncĭ veĭ avé onóre înaintea ce-
lor ce vor şedé impreună cu tine. Căcĭ tot cel ce se înalţă 11
pre sine se va umili; şi cel ce se umilesce se va înălţa.
Şi ḑicea şi celuĭ ce 'l chĭămase: Când facĭ prânḑ séŭ cină, 12
nu invita pre amiciĭ têĭ, nicĭ fraţiĭ têĭ, nicĭ rudele tale, nicĭ
veciniĭ bogaţĭ, ca nu cumva şi eĭ sî te invite pre tine, şi sî ţi
se facĕ resplătire. Ci când facĭ ospeţ, invită seracĭ, nevoeşĭ, 13
schiopĭ, şi orbĭ. Şi fericit veĭ fi; căcĭ eĭ nu pot sî'ţĭ întórcĕ; 14
ci ţi se va întórce la învierea dreptţilor.
Şi auḑind acestea unul din ceĭ ce şedeaŭ la mésă cu el a 15
ḑis: Fericit este cel ce va prânḑi in împerăţia luĭ Dumneḑeŭ.
El 'ĭ-a ḑis: Un om a făcut cină mare, şi a invitat pre mulţĭ; 16
Şi a trimis pre servitorul seŭ in óra cineĭ sî ḑicĕ celor invi- 17
taţĭ: Veniţĭ, căcĭ tóte sunt deja gata. Şi aŭ început toţĭ de 18
o-dată a se scusa. Cel d'întâiŭ 'ĭ-a ḑis: Am cumpărat ţérină,
şi am nevoe sî es şi sî o vĕd; te rog sî mĕ erţĭ. Altul a 19
ḑis: Am cumpărat cincĭ părechĭ de boĭ, şi merg sî 'ĭ cerc;
te rog sî mĕ erţĭ. Şi altul a ḑis: Mĭ-am luat femee, şi pentru 20
acésta nu pot veni. Decĭ întorcêndu-se acel servitor, a spus 21
domnuluĭ seŭ acestea. Atuncĭ mâniându-se stăpânul caseĭ, a
ḑis servitoruluĭ seŭ: Eşĭ curênd la pieţile şi stradele oraşuluĭ,
şi adu aicĭ seraciĭ şi nevoeşiĭ, şi schiopiĭ şi orbiĭ. Şi a ḑis 22
servitorul: Dómne, s'a făcut cum aĭ ordonat, şi âncă maĭ este
loc. Şi a ḑis domnul cătră servitor: Eşĭ la drumurĭ şi la gar- 23
durĭ, şi 'ĭ silesce sî între, ca sî se imple casa mea. Căcĭ ḑic 24

voue: Nicĭ unul din aceĭ bărbaţĭ ce eraŭ invitaţĭ nu va gusta
din cina mea.
25 Şi mergea cu dînsul popor mult; şi el întorcêndu-se li-a
26 ḑis: Când cine-va vine cătră mine, şi nu uresce pre părin-
tele seŭ şi pre mamă, şi pre femee, şi pre copiĭ, şi pre fraţi,
27 şi pre surorĭ, şi chiar viéţa sa, nu'mĭ póte fi discipul. Şi cel
ce nu'şĭ pórtă crucea sa, şi nu vine după mine, nu'mĭ póte
28 fi discipul. Căcĭ cine dintre voĭ vrênd sî zidéscă un turn, aŭ
nu întâiŭ se pune sî'şĭ calculeze chĭeltuéla, de are *cu ce* sî fi-
29 néscă. Ca nu cum-va puind temelia, şi neputênd fini, toţĭ ceĭ
30 ce'*l* vor vedé sî încépĕ a'l lua în rîs, Ḑicênd: Acest om a
31 început a zidi, dar nu a putut fini. Séŭ care rege, mergênd
spre a purta resboiŭ în contra altuĭ rege, aŭ nu se pune maĭ
întâiŭ sî se sfătuéscă, de va puté cu ḑece miĭ sî întimpine pre
32 cel ce vine contra luĭ cu doue-ḑecĭ de miĭ? Ear de nu, încă
33 fiind acesta departe, trimiţênd solie, se rógĕ de pace. Aşa
dar fie-care d'intre voĭ, care nu se lépădă de tóte averile sale
nu'mĭ póte fi discipul.
34 Bună *este* sarea; înse dacă sarea se va strica, cu ce se va
35 drege? Nicĭ în pămênt nicĭ în gunoiŭ nu este trebnică; *ci* se
aruncă afară. Cel ce are urechĭ de auḑit, audĕ.

CAP. XV.

Iisus justifică conduita sa cu păcătoşiĭ prin parabolele despre oaĭe, drahme şi fiĭul risipitorŭ.

1 Atuncĭ s'aŭ apropiat de dînsul toţĭ vameşiĭ şi pĕcătoşiĭ, ca
2 sî'l asculte. Şi murmuraŭ Fariseiĭ şi Cărturariĭ, ḑi-
3 cênd: Acesta primesce pre pĕcătoşĭ, şi mânâncă cu dînşiĭ. Şi
lĭ-a vorbit acéstă parabolă, ḑicênd:
4 Care om dintre voĭ avênd o sută de oĭ, şi perḑênd una
dintr'însele, aŭ nu lasă pre cele noue-ḑecĭ şi noue în pustie, şi
5 merge după cea perdută, pănă când o află? Şi aflându-*o*, *o*
6 pune pe umerile sale, bucurându-se. Şi viind a casă, chĭamă
amiciĭ şi veciniĭ, ḑicêndu-li: Bucuraţi-vĕ cu mine, că am găsit
7 oaea cea rătăcită. Ḑic voue, că aşa va fi bucurie în ceriŭ de
un pĕcătos ce se pocăesce, maĭ mult decăt de noue-ḑecĭ şi
noue de drepţĭ, cărora nu li trebue pocăinţă.
8 Séŭ care femee, avênd ḑece drahme, de pĭerde o drahmă, aŭ
nu aprinde lumină, şi mătură casa, şi caută cu dinadinsul, pănă
9 *o* află. Şi aflându-*o*, chĭamă amicele şi vecinele, ḑicênd: Bu-
curaţi-vĕ cu mine, că am găsit drahma care o am perdut.
10 Aşa, ḑic voue, se face bucurie înaintea ângerilor luĭ Dumneḑeŭ
de un pĕcătos ce se pocăesce.
11 12 Şi a ḑis: Un om avea doĭ fiĭ; Şi a ḑis cel maĭ tênĕr din
eĭ părinteluĭ *seŭ*: Părinte, dă'mĭ partea de avere ce *mi* se

cade. Şi li-a impărţit averea. Şi după pucine ḑile, adunând 13
tóte fiiul cel maĭ têněr, s'a dus într'o ţérră departe, şi acolo
a risipit averea sa, vieţuind in desfrânărĭ. Şi cheltuind 14
el tóte, s'a făcut fómete mare într'acea ţérră; şi el a început
a suferi de lipsă. Şi mergênd s'a lipit de unul din cetăţeniĭ 15
ţerreĭ aceĭa; şi 'l-a trimis la ţérinele sale sî pascĕ porciĭ. Şi 16
doria sî'şĭ sature pântecele seŭ de roşcovele ce mâncaŭ porciĭ;
înse nimene nu'ĭ da. Şi viindu-'şĭ în sine a ḑis: Câţĭ argaţĭ 17
aĭ părinteluĭ meŭ aŭ prisosinţă de pâne, ear eŭ perŭ de fóme!
Mĕ voiŭ scula şi mĕ voiŭ duce la părintele meŭ, şi'ĭ voiŭ ḑice: 18
Părinte, pĕcătuit-am contra cerĭuluĭ şi înaintea ta; Şi nu maĭ 19
sûnt vrednic a mĕ chĭăma fiiul têŭ; fă-mĕ ca pre unul din ar-
gaţiĭ têĭ. Şi sculându-se a venit la părintele seŭ. Ear încă 20
fiind departe, 'l-a vĕḑut părintele seŭ, şi i s'a făcut milă; şi
alergând a căḑut pe grumazul luĭ, şi'l-a sărutat. Şi 'ĭ-a ḑis 21
fiiul: Părinte, pĕcătuit-am contra cerĭuluĭ şi înaintea ta, şi nu
maĭ sûnt vrednic a mĕ chĭăma fiiul têŭ. Şi a ḑis părintele 22
către servitoriĭ seĭ: Aduceţĭ îmbrăcămintea cea maĭ bună, şi'l
îmbrăcaţĭ pre el, şi daţĭ inel în mâna luĭ, şi încălţăminte în
piciórele *luĭ.* Şi aduceţĭ viţelul cel maĭ îngrăşat, şi'*l* junghĭaţĭ; 23
şi sî mâncăm şi sî ne veselim. Căcĭ acest fiiŭ al meŭ mort 24
era, şi a înviat; perdut era, şi s'a aflat. Şi aŭ început a se
veseli. Dar fiiul luĭ cel maĭ mare era la ţérină; şi viind şi 25
apropiindu-se de casă a auḑit musică şi jocurĭ; Şi chĭămând 26
pre unul din servitorĭ, 'l-a întrebat ce sûnt acestea? El 'ĭ-a 27
ḑis: Fratele têŭ a venit, şi părintele têŭ a junghĭat viţelul cel
îngrăşat, pentru-că 'l-a primit sănătos. Ear el s'a mâniat, şi 28
nu vrea sî între. De aceea părintele luĭ eşind îl ruga. Dar 29
el respunḑênd a ḑis părinteluĭ *seŭ:* Éca de atâţia anĭ îţĭ ser-
vesc, şi nicĭ o-dată nu am călcat comandamêntul têŭ, şi nicĭ
o-dată nu 'mĭ-aĭ dat măchar un ed, ca sî mĕ veselesc cu a-
miciĭ meĭ. Înse când veni acest fiiŭ al têŭ, care a consumat 30
averea ta cu meretricile, îĭ junghĭaşĭ viţelul cel îngrăşat. Ear 31
el 'ĭ-a ḑis: Fiiule, tu escĭ cu mine in tot timpul, şi tóte a le
mele sûnt a le tale; Se cădea a ne veseli şi a ne bucura; căcĭ 32
acest frate al têŭ mort era, şi a înviat; perdut era, şi s'a aflat.

CAP. XVI.

Parabola despre îngrijitorul necredincĭos. Nimene nu póte servi la doĭ domnĭ. Parabola despre bogatul şi despre Lazar.

Şi ḑicea şi discipulilor seĭ: Era un om bogat, care avea 1
un îngrijitor; şi acesta a fost părît la el că rîsipesce a-
verea luĭ. Decĭ chĭămându-'l 'ĭ-a ḑis: Ce aud despre tine? dă 2
socotélă de îngrijitoria ta; căcĭ nu maĭ poţĭ fi îngrijitor. Ear 3
îngrijitorul a ḑis in sine: Ce voiŭ face? căcĭ domnul meŭ ĭa de

4 la mine îngrijitoria; a săpa nu pot, a cere îmĭ este ruşine. Sciŭ
ce voiŭ face, ca, dacă voiŭ fi scos din îngrijitoriă, sî mĕ priméscă
5 in casele lor. Şi chĭămând pre fie-care din datornicii dom-
nuluĭ seŭ, a ḑis celuĭ întăiŭ: Cu cât escĭ dator domnuluĭ meŭ?
6 El a ḑis: Cu o sută de mĕsurĭ de oleŭ. Şi 'ĭ-a ḑis: Ia-'ţĭ în-
7 scrisul, şi şeḑĭ curênd, şi scrie cincĭ ḑecĭ. Atuncĭ a ḑis altuia:
Dar tu, cu cât escĭ dator? El a ḑis: Cu o sută de mĕsurĭ de
8 grâŭ. Şi 'ĭ-a ḑis: Ia-'ţĭ înscrisul, şi scrie opt ḑecĭ. Şi a lăudat
domnul pre îngrijitorul nedrept, pentru-că a făcut înţelepţesce,
căcĭ fiiĭ lumeĭ acesteĭa sûnt maĭ înţelepţĭ decât fiiĭ lumineĭ in
generaţiunea lor.
9 Şi ḑic voue: Faceţi-vî amicĭ din mamonul nedreptăţeĭ; ca,
dacă veţĭ fi in lipsă, sî vĕ priméscă in corturile cele eterne.
10 Cel ce este credincĭos in pucine, este credincĭos şi in multe;
11 şi cel ce *este* nedrept in pucine, este nedrept şi in multe. Dĕci
dacă nu aţĭ fost credincĭoşĭ in mamonul cel nedrept, cine vĭ
12 va încredinţa cele adeverate? Şi dacă nu aţĭ fost credincĭoşĭ
13 în cel străin, cine vî va da ce este al vostru? Nicĭ un ser-
vitor nu póte servi la doĭ domnĭ; căcĭ séŭ pre unul va urî şi
pre altul va ĭubi; séŭ de unul se va alipi şi pre altul va dis-
preţui. Nu puteţĭ servi luĭ Dumneḑeŭ şi luĭ Mamon.
14 Şi auḑĭaŭ tóte acestea şi Fariseiĭ, carĭ eraŭ ĭubitorĭ de ar-
15 gint, şi 'şĭ rîdeaŭ de dînsul. Şi lĭ-a ḑis: Voĭ sûnteţĭ ceĭ ce
vĕ faceţĭ drepţĭ înaintea ómenilor; înse Dumneḑeŭ cunósce
ânimile vóstre; şi cea ce este între ómenĭ preţios, abomina-
16 ţiune este înaintea luĭ Dumneḑeŭ. Legea şi profeţiĭ *eraŭ* până
la Ioan; din acest timp se predică împerăţia luĭ Dumneḑeŭ, şi
17 fie-care se silesce spre aceea. Şi maĭ lesne este sî trécĕ ce-
18 rĭul şi pămêntul, decât sî caḑĕ o cirtă din lege. Tot cel ce'şĭ
lasă femeea sa şi ĭa alta comite adulteriŭ; şi tot cel ce ĭa pre
cea lăsată de bărbat comite adulteriŭ.
19 Era un om bogat, ce se îmbrăca in purpură şi in mătasă,
20 veselindu-se in strălucire in tóte ḑilele; Şi era un serac, a-
nume Lazar, care era aruncat înaintea uşeĭ luĭ plin de bube;
21 Şi dorĭa sî se sature din fărămăturile, carĭ cădeaŭ din mésa
22 bogatuluĭ, şi câniĭ viind lingeaŭ bubele luĭ. Şi a murit seracul,
şi s'a dus de ângerĭ in sinul luĭ Abraam; şi a murit şi bogatul,
23 şi s'a îngropat. Şi in ĭad rădicându-'şĭ ochiĭ seĭ, fiind in chi-
nurĭ, vede pre Abraam de departe, şi pre Lazar in sinul seŭ.
24 Şi el strigând a ḑis: Părinte Abraame, miluesce-mĕ, şi trimite
pre Lazar, sî'şĭ întingĕ vĕrful degetuluĭ seŭ in apă, ca sî 'mĭ
25 răcorescă limba; căcĭ mĕ chinuesc in acéstă văpae. Înse A-
braam a ḑis: Fiĭule, adu-'ţĭ aminte, că tu aĭ primit cele bune
a le tale in viéţa ta, şi Lazar aseminea cele rele; dar acum
26 el se mângăe, şi tu te chinuescĭ. Şi pe lângă tóte acestea

între noĭ şi între voĭ este un mare abis, încât ceĭ ce vor sî
trécă de aicĭ cătră voĭ nu pot; nicĭ ceĭ de acolo nu pot sî
trécă la noĭ. Atuncĭ a ḑis: Te rog dar, părinte, ca sî 'l tri- 27
miţĭ in casa părinteluĭ meŭ; Căcĭ am cincĭ fraţĭ; cărora sî 28
li mărturiséscă *despre acésta*, ca nu cumva sî vie şi eĭ la a-
cest loc de chin. Ĭ-a ḑis Abraam: Aŭ pre Moisi şi pre profeţĭ; 29
sî 'ĭ asculte. Ear el a ḑis: Nu, părinte Abraame; ci de va 30
merge la dînşiĭ cineva din morţĭ, se vor pocăi. Şi 'ĭ-a ḑis: 31
Dacă nu ascultă de Moise şi de profeţĭ, măchar de ar şi învia
cineva din morţĭ, nu vor crede.

CAP. XVII.

Iisus vorbesce despre scandale, despre ertarea greşelelor, şi despre puterea credinţeĭ; el vindecă ḑece leproşĭ; vorbesce despre întemeĭerea împerăţieĭ luĭ Dumneḑeŭ, şi despre venirea Fiĭuluĭ omuluĭ.

Atuncĭ a ḑis discipulilor *seĭ*: Este impossibil sî nu vie 1
scandale; dar vaĭ de *omul acela*, prin carele vin. Maĭ 2
de folos 'ĭ-ar fi, ca sî i se spânḑure o pĭatră de móră de gru-
mazul luĭ, şi sî se arunce in mare, decât sî scandalisă pre u-
nul dintr'acestĭ micĭ. Păḑiţi-vĕ: De 'ţĭ va greşi fratele têŭ, 3
certă-'l; şi de se va pocăi, értă-'ĭ. Şi măchar de şepte orĭ 4
in ḑi de 'ţĭ va greşi, şi de şepte orĭ in ḑi se va întórce la tine
ḑicênd: Mĕ căesc; sî 'ĭ erţĭ.
Şi aŭ ḑis apostoliĭ cătră Domnul: Adaoge-ni credinţă. Ear 5 6
Domnul a ḑis: De aţĭ avé credinţă ca un grăunte de muştar, aţĭ
ḑice duduluĭ acestuĭa: Disrădicinéză-te şi te plantéză in mare,
şi v'ar asculta.
Ear cine dintre voĭ, dacă ar avé serv arând, séŭ păscênd 7
vite, 'ĭ-ar ḑice îndată, după ce a venit de la câmp: Du-te şi
te pune la mésă? Aŭ nu maĭ vîrtos îĭ va ḑice: Gătesce-'mĭ 8
cina, şi încingêndu-te servesce-'mĭ, până voiŭ mânca şi voiŭ bé
eŭ; şi după aceea veĭ mânca şi veĭ bé şi tu? Aŭ dóră va 9
mulţumi servuluĭ aceluĭa, pentru-că a făcut cele ce i s'a ordo-
nat? Nu, mi se pare. Aşa şi voĭ, când veţĭ fi făcut tóte cele 10
ce vi s'a ordonat, ḑiceţĭ: Sûntem servĭ netrebnicĭ; făcurăm ce
am fost datorĭ a face.
Ear mergênd el la Ierusalem a trecut prin Samaria şi Ga- 11
lileea. Şi intrând într'un sat, 'l-aŭ întîmpinat ḑece bărbaţĭ 12
leproşĭ, cari aŭ stătut de departe; Şi aceĭa aŭ rădicat vóce, 13
ḑicênd: Iisuse, Învĕţătorule, miluesce-ne. Şi vĕḑêndu-'ĭ lĭ-a 14
ḑis: Mergeţĭ şi vĕ arătaţĭ preuţilor. Şi s'a întêmplat precând
mergeaŭ, s'aŭ curăţit. Ear unul dintr'înşiĭ vĕḑênd că s'a vin- 15
decat, s'a întors, glorificând pre Dumneḑeŭ cu vóce tare; Şi a 16
căḑut cu faça la piciórele luĭ, mulţumindu-'ĭ; şi acela era Sa-
mariteam. Iisus luând cuvêntul a ḑis: Aŭ nu ḑece s'aŭ curăţit? 17

18 dar ceĭ noue unde *sunt?* Nu s'aŭ aflat sî se întórcĕ sî dea
19 gloriă luĭ Dumneḑeŭ decât numaĭ acest străin. Şi 'ĭ-a ḑis:
Scólă-te *şi* mergi; credinţa ta te-a mântuit.
20 Şi fiind întrebat de Fariseĭ, când va veni împerăţia luĭ Dum-
neḑeŭ, lĭ-a respuns şi a ḑis: Imperăţia luĭ Dumneḑeŭ nu vine
21 vĕḑênd cu ochiĭ. Nicĭ vor ḑice: Eca aicĭ! seŭ éca acolo! căcĭ
éca împerăţia luĭ Dumneḑeŭ este *deja* între voĭ.
22 Şi a ḑis discipulilor: Vor veni ḑile, când veţĭ dori sî vedeţi
23 una din ḑilele Fiuluĭ omuluĭ, şi nu veţĭ vedé. Şi vĭ vor ḑice:
24 Éca aicĭ! séŭ éca acolo! nu mergeţĭ, nicĭ nu urmăriţĭ. Căcĭ
precum fulgerul, fulgerând din o *parte* a ceriuluĭ luminéză până
25 la altă; aşa va fi şi Fiĭul omuluĭ in ḑiua sa. Dar maĭ întâiŭ
trebue a suferi multe şi a fi reprobat de acéstă generaţiune.
26 Şi precum a fost in ḑilele luĭ Noe, aşa va fi şi in ḑilele Fi-
27 iuluĭ omuluĭ: Mâncaŭ, beaŭ, se însuraŭ, se măritaŭ, până la
ḑiua in care a întrat Noe in arcă şi a venit deluviul, şi a per-
28 dut pre toţĭ. Aseminea şi precum a fost in ḑilele luĭ Lot:
29 mâncaŭ, béŭ, cumpăraŭ, vindeaŭ, sădĭaŭ, zidĭaŭ; Dar in ḑiua
in care a eşit Lot din Sodoma, a ploĭat foc şi pucĭósă din ceriŭ,
30 şi a perdut pre toţĭ. Ast-feliŭ va fi in ḑiua in care Fiĭul o-
31 muluĭ se va arăta. Intr'acea ḑi cel ce va fi d'asupra caseĭ şi
vasele luĭ in casă, sî nu se pogóre sî le ĭa; şi cel din câmp,
32 asemenea sî nu se întórcĕ înapoĭ. Aduceţi-vĕ aminte de fe-
33 meea luĭ Lot. Cel ce va căuta sî scape viéţa sa o va perde,
34 şi cel ce o va perde o va conserva. Ḑic voue: Intr'acea
nópte vor fi doĭ într'un pat: unul se va lua, şi altul se va lăsa.
35 Doue vor măcina împreună: una se va lua, şi alta se va lăsa.
36 37 Doĭ vor fi in câmp: unul se va lua, şi altul se va lăsa. Şi
respunḑênd 'ĭ-aŭ ḑis: Unde Dómne? El lĭ-a ḑis: Unde este tru-
pul, acolo se vor aduna vulturiĭ.

CAP. XVIII.

Parabolele despre judicătorul nedrept şi despre Fariseŭ şi vameş. Iisus bine-cuvêntă pre pruncĭ. Pericolul bogăţiilor. Iisus îşĭ preḑice suferinţile sale, şi vindecă pre un orb.

1 Şi li ḑicea parabolă *cu acest scop,* că se cade a se ruga
2 tot-de-una, şi a nu se discuragea; Ḑicênd: Intr'un o-
raş era un judicător, care nu se temea de Dumneḑeŭ, nicĭ nu
3 'ĭ păsea de om. Şi era o vĕduvă într'acel oraş, şi venĭa la
4 dînsul, ḑicênd: Scapă-mĕ de inimicul meŭ. Şi nu vroea mult
timp; ear după aceea a ḑis in sine: De şi nu mĕ tem de Dum-
5 neḑeŭ, nicĭ nu 'mĭ pésă de om, Dar fiind-că acéstă vĕduvă
mĕ superă, o voiŭ scăpa, ca sî nu mĕ chinuiéscă viind necontenit.
6 7 Şi a ḑis Domnul: Auḑiţĭ ce ḑice judicătorul cel nedrept. Şi
Dumneḑeŭ aŭ nu va face scăpare aleşilor seĭ, cari strigă cătră

dînsul ḑiua şi nóptea, de şi îndelung rabdă pre *adversariĭ* lor?
Ḑic voue, că 'ĭ va scăpa curênd. Inse când va veni Fiĭul o- 8
mului, óre va afla credinţă pe pămênt?
Ear către óre-cari ce se încredeaŭ in sine, că sûnt drepţĭ, 9
şi dispreţuiaŭ pre ceĭ-l-alţĭ, ḑicea acéstă parabolă: Doĭ ó- 10
menĭ s'aŭ suit in templu, ca sî se róge; unul Fariseŭ şi altul
vameş. Fariseul stând se ruga in sine aşa: Dumneḑeule, 11
îţĭ mulţumesc, că nu sûnt ca ceĭ-l-alţĭ ómenĭ, răpitorĭ, nedrepţĭ,
adulterĭ, séŭ şi ca acest vameş; Postesc de doue orĭ in sep- 12
tămână; daŭ ḑeciuĭélă din tóte câte căscig. Dar vameşul, 13
stând de departe, nu vroea nicĭ ochiĭ sî rădice spre ceriŭ, ci'şĭ
bătea peptul seŭ, ḑicênd: Dumneḑeule, fiĭ milostiv mie pĕcăto-
sului. Ḑic voue, acesta s'a dus la casa sa *maĭ* îndreptat de- 14
cât acela; căcĭ tot cel ce se înalţă însuşĭ se va umili; dar cel
ce se umilesce se va înălţa.
Şi aduceaŭ la el şi pruncĭ, ca sî se atingĕ de eĭ; înse disci- 15
puliĭ vĕḑênd 'ĭ-aŭ certat. Ear Iisus chiămându-'ĭ *la sine* a 16
ḑis: Lăsaţĭ pre pruncĭ sî vie la mine, şi nu 'ĭ opriţĭ; căcĭ a u-
nor asemene este împerăţia luĭ Dumneḑeŭ. Adevĕr ḑic voue: 17
Cel ce nu va primi împerăţia luĭ Dumneḑeŭ ca un copil nu va
intra într'însa.
Şi 'l-a întrebat un dregĕtor, ḑicênd: Învĕţătorule bune, ce 18
sî fac sî moscenesc viéţă eternă? Iisus 'ĭ-a ḑis: Pentru ce 19
mĕ numescĭ bun? nimene nu *este* bun, fără numaĭ unul, Dum-
neḑeŭ. Comandamentele sciĭ: Sî nu comiţĭ adulteriŭ; sî nu 20
ucidĭ; sî nu furĭ? sî nu mărturisescĭ mărturie mincinósă; Onóră
pre părintele tĕŭ şi pre mama ta. Acela a ḑis: Tóte acestea 21
le-am păḑit din tinereţele mele. Iisus auḑind acestea 'ĭ-a ḑis: 22
Încă una îţĭ lipsesce; vinde tot ce aĭ, şi împarte seracilor; şi
veĭ avé tesaur in ceriŭ; şi vino, urmézĕ-'mĭ. Dar el auḑind 23
acestea s'a întristat; căcĭ era fórte avut.
Şi vĕḑêndu-'l Iisus, că s'a întristat, a ḑis: Cât de anevoe 24
vor intra in împerăţia luĭ Dumneḑeŭ ceĭ ce aŭ avuţiĭ. Căcĭ 25
maĭ lesne este sî trécĕ funia prin urechia aculuĭ, decât bogatul
sî între in împerăţia luĭ Dumneḑeŭ. Ear eĭ auḑind *acestea* aŭ 26
ḑis: Cine dar póte sî se mântuéscă? El a ḑis: Cele ce sûnt 27
impossibile la ómenĭ sûnt possibile la Dumneḑeŭ.
Atuncĭ a ḑis Petru: Éca noĭ am lăsat tóte, şi 'ţĭ am urmat. 28
El lĭ-a ḑis: Adevĕr ḑic voue; Nimene nu este care 'şĭ-a lăsat 29
casă, séŭ părinţĭ, séŭ fraţĭ, séŭ femee, séŭ copiĭ pentru împe-
răţia luĭ Dumneḑeŭ, Care sî nu ĭa îmmulţite in acest timp, 30
şi in lumea cea viitóre viéţă eternă.
Atuncĭ luând *cu sine* pre ceĭ doĭ-spre-ḑece, a ḑis: Éca ne 31
suim la Ierusalem, şi se vor împlini tóte cele scrise prin pro-
feţĭ despre Fiĭul omuluĭ. Căcĭ se va trăda păgânilor, şi va fi 32

33 batjocorit, şi va fi insultat şi va fi scuĭpit. Şi biciuindu-'l, îl
34 vor omorî; şi a treia-ḑi va învia. Înse eĭ nimic nu aŭ înţeles
din acestea; şi era ascuns cuvêntul acesta pentru dînşiĭ, fiind
că nu înţelegeaŭ cele ḑise.
35 Şi apropiindu-se el de Ierichon, şedea un orb lângă cale,
36 cerşind; Şi auḑind mulţimea trecênd, a întrebat ce este a-
37 38 césta. Şi 'ĭ-aŭ ḑis: că trece Iisus Nazarĭanul. Atuncĭ a stri-
39 gat, ḑicênd: Iisuse, Fiĭul luĭ David, miluesce-mě. Ear ceĭ ce
mergeaŭ înainte îl certaŭ, *ordonându-'ĭ* sî tacě; dar el cu mult
40 maĭ vîrtos striga; Fiĭule al luĭ David, miluesce-mě. Şi stând
Iisus a ordonat sî 'l aducě la sine; şi apropiindu-se el de dîn-
41 sul 'l-a întrebat, Ḑicênd: Ce voescĭ sî 'ţĭ fac? El a ḑis:
42 Dómne, sî věd earăşĭ. Şi Iisus 'ĭ-a ḑis: Veḑĭ; credinţa ta te-a
43 mântuit. Şi îndată a vèḑut, şi 'ĭ urma, glorificând pre Dum-
neḑeŭ; şĭ tot poporul věḑênd, a lăudat pre Dumneḑeŭ.

CAP. XIX.

Iisus chĭamă pre Zaccheŭ. Parabola celor ḑece mnale. Întrarea luĭ Iisus în Ierusalem, căruĭa 'ĭ preḑice dărămarea; el alungă din templu pre ceĭ ce'l pângărĭaŭ.

1 2 Şi întrând, trecea Iisus prin Ierichon. Şi éca un om a-
nume Zaccheŭ, care era maĭ marele vameşilor, şi bogat,
3 Căuta sî véḑě pre Iisus cine este; dar nu putea pentru mul-
4 ţime, pentru că era mic de statură. Şi alergând înainte s'a
5 suit într'un dud sî'l véḑě, căcĭ era sî trécě pe acolo. Şi viind
Iisus la acel loc căuta, şi'l a věḑut, şi a ḑis cătră dînsul: Zac-
chee, grăbesce de te pogóră; căcĭ astă-ḑĭ trebue sî petrec în
6 casa ta. Şi grăbindu-se s'a pogorît, şi'l-a primit bucuros.
7 Şi toţĭ cari vedeaŭ acésta murmuraŭ, ḑicênd: A întrat la un
8 om pěcătos sî găsduéscă. Ear Zaccheŭ stând a ḑis cătră
Domnul: Éca, Dómne, jumătate din averea mea o daŭ sera-
cilor, şi de am înşelat pre cineva cu ceva, întorc împătrit.
9 Ḑis-a Iisus luĭ: Astă-ḑĭ s'a făcut mântuire caseĭ acesteĭa, că şi
10 acesta este fiiŭ al luĭ Abraam. Căcĭ fiĭul omuluĭ a venit sî
caute şi sî mântuéscă aceea ce este perdut.
11 Şi ascultând eĭ acestea, el a adăogit o parabolă, pentru că
era aprópe de Ierusalem, şi pentru-că li se părea că îndată va
12 sî se arete împerăţia luĭ Dumneḑeŭ. Decĭ a ḑis:
Un om nobil s'a dus într'o ţérră departe, sî'şĭ ĭa regat, şi
13 sî se intórcě. Şi chĭămând ḑece servitorĭ aĭ seĭ, lĭ-a dat ḑece mnale
14 şi lĭ-a ḑis: Neguţătoriţĭ până voiŭ veni. Dar cetăţeniĭ luĭ îl
ura, şi aŭ trimis solie după el ḑicênd: Nu voim pre acesta sî
15 domnéscă preste noĭ. Dar luând regatul, s'a întors, şi a ḑis
sî se chĭăme la dînsul pre servitoriĭ aceĭa, cărora li dedese ar-
16 gintul, ca sî afle ce fie-care a căscigat. Atuncĭ a venit cel

d'intâiu, ḑicênd: Dómne, mnaua ta a adus ḑece mnale. Ĭ-a 17
ḑis: Bine, servule buno; pentru-că aĭ fost credincĭos preste pucin, sî
aibĭ putere preste ḑece cetăţĭ. Și a venit cel al doilea, ḑicênd: 18
Dómne, mnaua ta a adus cincĭ mnale. Și a ḑis acestuĭa: 19
Și tu fiĭ preste cincĭ cetăţĭ. Și altul a venit, ḑicênd: Dómne, 20
écă mnaua ta, care o am ţinut legată in basma; Căcĭ m'am 21
temut de tine, pentru-că escĭ om aspru; ĭaĭ ce nu aĭ pus, și
secerĭ ce nu aĭ semênat. Și 'ĭ-a ḑis: Din gura ta te voiŭ ju- 22
dica, servule rêŭ. Aĭ sciut că eŭ sûnt om aspru, luând ce nu
am pus, și secerând ce nu am semênat. Decĭ pentru ce nu aĭ 23
dat argintul meŭ schimbătorilor, și eŭ viind, aș fi luat al meŭ
cu dobândă. Și celor ce sta înainte a ḑis: Luaţĭ de la el 24
mnaua, și *o* daţĭ celuĭ ce are ḑece mnale. (Eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Dómne, 25
acela are *deja* ḑece mnale). Căcĭ ḑic voue, că tot celuĭ ce 26
are, i se va da; ear de la cel ce nu are, și ceea ce are, i se
va lua. Înse pre inimiciĭ meĭ aceĭa, carĭ nu aŭ voit sî dom- 27
nesc preste dînșiĭ, aduceţi-'ĭ aicĭ, și'*ĭ* sfâșiaţĭ înaintea mea.
Și acestea ḑicênd, mergea înainte, suindu-se la Ierusalem. 28
Ear apropriindu-se de Bethfage și Bethania, cătră muntele 29
ce se chĭamă al Olivilor, a trimis pre doĭ din discipuliĭ seĭ,
ḑicênd: Mergeţĭ in satul care este înaintea *vóstră*, in care intrând 30
veţĭ afla un mînz legat, pe care nicĭ un om nicĭ o dată nu a șeḑut;
dislegaţi-'l, și '*l* aduceţĭ. Și de vĕ va întreba cineva; Pentru ce 31
il dislegaţĭ? îĭ veţĭ ḑice așa: Pentru că Domnuluĭ trebuesce.
Și mergênd ceĭ trimișĭ, aŭ aflat precum el li ḑisese. Și 32 33
dislegând eĭ mînzul, lĭ-aŭ ḑis stăpâniĭ luĭ; Pentru ce dislegaţĭ
mînzul? Eĭ aŭ ḑis: Domnuluĭ trebuesce. Și 'l-aŭ adus la 34 35
Iisus; și aruncându-'șĭ vestmintele lor pe mînz, aŭ pus pre
Iisus d'asupra. Și mergênd el, așterneaŭ vestmintele lor pe 36
cale. Și apropriindu-se el la pólele munteluĭ Olivilor, a în- 37
ceput tótă mulţimea discipulilor, bucurându-se, a lăuda pre
Dumneḑeŭ cu vóce tare, pentru tóte cele minunate carĭ vĕḑuseră;
Ḑicênd: Bine cuvêntat *fie* regele, cel ce vine în numele Dom- 38
nuluĭ; pace in ceriŭ și gloriă in înălţimĭ. Și óre-carĭ Fariseĭ 39
d'intre mulţime 'ĭ-aŭ ḑis: Învĕţătorule, cértă-'ţĭ discipuliĭ têĭ.
Înse el respunḑênd a ḑis: Ḑic voue, că de vor tăcé acestia 40
pĭetrele vor striga.

Ear apropriindu-se, a vĕḑut cetatea și a plâns de dînsa, 41
Ḑicênd; De aĭ fi cunoscut și tu, măchar in acéstă ḑi a ta, 42
cele ce sûnt spre pacea ta! Dar acum s'aŭ ascuns de la ochiĭ
têĭ. Căcĭ vor veni ḑile asupra ta, când inimiciĭ têĭ vor face 43
un val împrejurul têŭ, și te vor împresura, și te vor îmbulzi de
tóte părţile; Și te vor face întocmaĭ cu pământul, și pre fiiĭ 44
têĭ in tine; și nu vor lăsa in tine pĭatră pe pĭatră; pentru-că
nu aĭ cunoscut timpul cercetăreĭ tale.

45 Şi intrând in templu a început a scóte pre ceĭ ce vindeaŭ
46 într'însul, şi pre ceĭ ce cumpăraŭ; Ḑicêndu-li: Scris este: Casa
mea casă de rugăcĭune este; dar voĭ o aţĭ făcut pesceră tal.
harilor.
47 Şi învĕţa in templu in tóte ḑilele. Ear archiereiĭ şi Cărtu.
48 rariĭ şi bătrânuĭ poporuluĭ căutaŭ sî 'l pĭérḑĕ. Dar nu puteaŭ
afla ce sî 'ĭ facĕ, pentru-că tot poporul se ţinea de el, ascul.
tându-'l.

CAP. XX.

Autoritatea luĭIisus Christos. Parabola lucrătorilor vieĭ. Tributul datorit Cesaruluĭ. Christos fiĭul şi Domnul luĭ David.

1 Şi într'una din ḑilele acelea învĕţând el poporul in templu
şi predicând evangelia, aŭ venit archiereiĭ şi Cărturariĭ
2 cu bătrâniĭ; Şi aŭ vorbit către el, ḑicênd: Spune-ni, cu ce
autoritate facĭ acestea? séŭ cine este care'ţĭ-a dat acéstă au-
3 toritate? El respunḑênd lĭ-a ḑis: Vĕ voiŭ întreba şi eŭ de
4 un cuvênt, şi respundeţi-mĭ. Botezul luĭ Ioan, din ceriŭ a
5 fost, séŭ de la ómenĭ? Ear eĭ convorbĭaŭ între sine, ḑicênd:
De vom ḑice: Din ceriŭ, va ḑice: De ce dar nu aţĭ creḑut luĭ?
6 Ear de vom ḑice: De la ómenĭ; tot poporul ne va ucide cu
7 pietre; căcĭ este încredinţat că Ioan a fost profet. Şi aŭ re-
8 spuns, că nu sciŭ de unde. Şi Iisus lĭ-a ḑis: Nicĭ eŭ nu vĭ
voiŭ spune cu ce autoritate fac acestea.
9 Atuncĭ a început a ḑice către popor acéstă parabolă: Un
om a plantat vie, şi a dat-o lucrătorilor, şi s'a dus departe
10 mult timp. Şi la timp a trimis un servitor către lucrătorĭ,
ca sî 'ĭ dea din fructul vieĭ; dar lucrătoriĭ bătêndu-'l 'l-aŭ retri-
11 mis deşert. Earăşĭ a maĭ trimis alt servitor; dar eĭ bătênd
12 şi pre acela, şi insultându-'l 'l-aŭ retrimis deşert. Earăşĭ a tri-
mis şi al treilea; ear eĭ rănind şi pre acela 'l-aŭ scos afară.
13 Atuncĭ a ḑis domnul vieĭ: Ce voiŭ face? voiŭ trimite pre fiiul
14 meŭ cel ĭubit; dóră vĕḑêndu-'l *îl* vor respecta. Ear lucrătoriĭ
vĕḑêndu-'l, convorbĭaŭ între sine, ḑicênd: Acesta este mosceni-
15 torul; veniţĭ sî 'l ucidem, ca sî fie moscenirea a nóstră. Şi
16 scoţêndu-'l afară din vie, 'l-aŭ omorît. Decĭ ce li va face
domnul vieĭ? Va veni, şi va perde pre acestĭ lucrătorĭ, şi va
da viea altora.
17 Ear eĭ auḑind *acésta* aŭ ḑis: Ferescă Dumneḑeŭ! Ear el
căutând spre eĭ a ḑis: Dar ce este acésta ce este scris: Pĭatra
pre care o aŭ deconsiderat ziditoriĭ, acéstă s'a făcut capul un-
18 ghĭuluĭ? Cel ce va cădé pe acea pĭatră se va sfărâma; ear
19 preste care va cădé îl va strivi. Intr'acea óră căutaŭ archie-
reiĭ şi Cărturariĭ, ca sî 'şĭ pue mânile pe el; înse s'aŭ temut de
popor; căcĭ înţeleseră că a ḑis acéstă parabolă contra lor.

Și pândindu-'l aŭ trimis iscóde, cari se prefăceaŭ a fi drepți, 20
ca sĭ 'l prindă in cuvênt, și sĭ 'l pótĕ trăda puterei și auto-
rităței guvernătoruluĭ. Și 'l-aŭ întrebat, ḑicênd: Învĕțătorule, 21
scim că vorbescĭ și învĕțĭ drept, și nu cauțĭ la fașă, ci învĕțĭ
calea luĭ Dumneḑeŭ in adevĕr: Ni se cade a da tribut Ce- 22
saruluĭ séŭ nu? Ear el pricepênd viclenia lor lĭ-a ḑis: Pentru 23
ce mĕ ispitițĭ? Arătați-'mĭ un dinar. A cuĭ imagine și inscrip- 24
țiune are? Eĭ respunḑênd aŭ ḑis: Ale Cesaruluĭ. El lĭ-a ḑis: 25
Dațĭ dar Cesaruluĭ cele ce sûnt ale Cesaruluĭ, și luĭ Dumneḑeŭ
cele ce sûnt ale luĭ Dumneḑeŭ. Și nu 'l-aŭ putut prinde în 26
cuvênt înaintea poporuluĭ; și minunându-se de respunsul luĭ
aŭ tăcut.

Atuncĭ apropiindu-se uniĭ din Sadukeĭ, cari ḑic că nu este 27
înviere, 'l-aŭ întrebat, ḑicênd: Învĕțătorule, Moise nĭ-a scris: 28
De va muri fratele cuĭ-va avênd femee, și acesta va muri fără
copiĭ, sĭ ia fratele seŭ pre femeea luĭ, și sĭ rădice semênță fra-
teluĭ seŭ. Decĭ aŭ fost șepte frațĭ; și cel d'întâiŭ luând fe- 29
mee a murit fără copiĭ. Și a luat al doilea pre femeea aceea, 30
și acela a murit fără copiĭ. Și al treilea o a luat, și asemenea 31
tus-șepte; și nu aŭ lăsat copiĭ, și aŭ murit. Ear maĭ pe urmă 32
de toțĭ a murit și femeea. Decĭ la înviere a căruia d'intr'înșiĭ 33
va fi femeea? căcĭ tus-șepte o aŭ avut de femee. Și respunḑênd 34
Iisus lĭ-a ḑis: Fiiĭ lumeĭ aceste'a se însóră și se mărită; Înse 35
ceĭ vrednicĭ de lumea aceea și de învierea cea din morțĭ nicĭ se
însóră nicĭ se mărită; Nicĭ vor maĭ puté muri; căcĭ sûnt a- 36
semenea ângerilor, și sûnt fiĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ, fiind fiĭ aĭ în-
viereĭ. Dar cum că vor învia morțiĭ a arătat și Moise la rug, 37
când numesce pre Domnul Dumneḑeul luĭ Abraam și Dumne-
ḑeul luĭ Isaac și Dumneḑeul luĭ Iacob. Dar el nu este Dum- 38
neḑeŭ al morților, ci al viilor, căcĭ toțĭ sûnt viĭ înaintea luĭ.
Atuncĭ uniĭ din Cărturarĭ respunḑênd aŭ ḑis: Învĕțătorule, bine 39
aĭ vorbit. Și de atuncĭ nu maĭ îndrăsneaŭ sĭ 'l maĭ întrebe 40
nimic.

Și lĭ-a ḑis: Cum ḑic, că Christos este fiĭul luĭ David? Și 41 42
însușĭ David ḑice in cartea Psalmilor: Ḑis-a Domnul Domnuluĭ
meŭ; Șeḑĭ d'a drépta mea, Până voiŭ pune pre inimiciĭ têĭ 43
așternut piciórelor tale. Decĭ dacă David îl chĭamă Domn, cum 44
dar este fiĭŭ al luĭ?

Atuncĭ a ḑis discipulilor seĭ in auḑul a tot poporuluĭ: Pă- 45 46
ḑiți-vĕ de Cărturarĭ, cărora li place a âmbla in vestminte lungĭ,
și ĭubesc salutările in pĭețĭ, și scaunele cele maĭ de sus in si-
nagogĭ, și șederele cele maĭ întâiŭ la ospețe; Cari consumă 47
casele vĕduvelor, și sub pretext fac lungĭ rugăcĭunĭ; acestia vor
lua maĭ mare condemnare.

CAP. XXI.

Darul văduvei serace. Iisus preḑice persecuţiunea ce ascéptă pre discipulii seĭ, şi dărâmarea Ierusalemuluĭ. Indemnare spre a priveghia şi a se ruga.

1 Şi căutând a vĕḑut pre ceĭ bogaţĭ aruncând darurile lor in
2 corbană. Şi a vĕḑut şi pre o vĕduvă seracă aruncând acolo
3 doĭ banĭ. Şi a ḑis: Adevĕr ḑic voue, că acéstă vĕduvă seracă
4 a aruncat maĭ mult decât toţĭ. Căcĭ toţĭ acestia din abundanţa
lor aŭ aruncat la darurile luĭ Dumneḑeŭ; înse acésta din lipsa
sa a aruncat tótă averea sa, care o a avut.
5 Şi uniĭ ḑicênd despre templu, că este împodobit cu pietre
6 frumóse şi cu darurĭ sacre, el a ḑis: *Cât pentru* acestea carĭ
vedeţĭ, vor veni ḑile in cari nu va remâné piatră pe piatră
7 care nu se va rîsipi. Şi 'l-aŭ întrebat, ḑicênd: Învĕţătorule,
dar când vor fi acestea? şi ce semn *va fi*, când se vor întêmpla
8 acestea? El a ḑis; Vedeţĭ sî nu vĕ amăgiţĭ; căcĭ mulţĭ vor
veni in numele meŭ, ḑicênd: Eŭ sûnt *Christos;* şi s'a apropiat
9 timpul; dar sî nu mergeţĭ după eĭ. Şi când veţĭ auḑi de res-
boae şi de disordinĭ, sî nu vĕ spăĭmêntaţĭ; căcĭ acestea trebue
10 sî aĭbĕ loc întăiŭ; dar nu *este* îndată finitul. Atuncĭ li ḑicea:
Se va scula naţiune contra naţiunei, şi regat contra regatuluĭ;
11 Şi vor fi cutremurĭ marĭ pe alocurĭ, şi fómete şi ciumĭ şi spaĭ-
me, şi semne marĭ vor fi din ceriŭ.
12 Ear maĭ înainte de tóte acestea vor pune mânile lór preste
voĭ, şi *vĕ* vor persecuta, trădându-*vĕ* la sinagogĭ şi in închisorĭ,
ducêndu-vĕ înaintea regilor şi guvernătorilor pentru numele meŭ.
13 14 Şi vi se va întêmpla sî mărturisiţĭ. Decĭ puneţĭ in ânimele
15 vóstre, sî nu meditaţĭ ce veţĭ respunde. Căcĭ eŭ vî voiŭ da
gură şi înţelepcĭune, contra căria nu vor puté vorbi nicĭ a se o-
16 pune toţĭ adversariĭ vostri. Şi veţĭ fi trădaţĭ şi de părinţĭ, şi de
fraţĭ, şi de rude, şi de amicĭ; şi *pre uniĭ* dintre voĭ vor omorî.
17 18 Şi veţĭ fi urîţĭ de toţĭ pentru numele meŭ. Înse nicĭ un pĕr
19 din capul vostru nu va peri. Intru răbdarea vóstră căscigaţĭ
sufletele vóstre.
20 Ear când veţĭ vedé Ierusalemul încunjurându-se de armate,
21 atuncĭ sî sciţĭ, că s'a apropiat pustiirea luĭ. Atuncĭ ceĭ ce
sûnt in Iudeea sî fugĕ la munţĭ; ceĭ ce sûnt in meḑilocul Ieru-
salemuluĭ sî ése, şi ceĭ ce sûnt in ţérine sî nu între într'însul.
22 Căcĭ acestea sûnt ḑilele resbunăreĭ, ca sî se împlinéscă tóte
23 cele scrise. Ear vaĭ de cele ce *sûnt* îngreunate, şi de cele ce
alăptéză într'acele ḑile! căcĭ va fi nevoe mare in térră şi mâ-
24 nie asupra acestuĭ popor. Şi vor cădé de ascuţitul sabieĭ, şi
se vor duce captivĭ la tóte naţiunile; şi Ierusalemul va fi căl-
cat de Ginte, până se vor împlini timpurile Gintelor.
25 Şi vor fi semne in sóre, şi in lună, şi in stele; şi pe pă-

mênt strîmtorare popórelor cu nedumerire; mugind marea de sgu-
duitura valurilor: Maĭ murind ómeniĭ de frică şi de asceptarea 26
celor ce vor sî fie pe pămênt; căcĭ puterile ceriurilor se vor
clăti. Şi atuncĭ vor vedé pre Fiĭul omuluĭ viind pre norĭ cu 27
putere şi cu gloriă mare. Decĭ începênd acestea a se face, 28
căutaţĭ in sus, şi rădicaţĭ capetele vóstre; căcĭ se apropie re-
scumperarea vóstră.
Şi lĭ-a ḑis parabolă: Vedeţĭ smochinul şi toţĭ arboriĭ; 29
Când deja înfrunḑesc, vĕḑênd cunósceţĭ de la sine, că deja este 30
aprópe véra. Aşa şi voĭ, când veţĭ vedé acestea făcêndu-se, 31
sî sciţĭ, că este aprópe împerăţia luĭ Dumneḑeŭ. Adevĕr ḑic 32
voue: Nu va trece acest neam, până când nu se vor face tóte
acestea. Ceriul şi pămêntul vor trece, înse cuvintele mele nu 33
vor trece.
Dar luaţĭ aminte de voĭ înşi-vĕ, ca sî nu se îngrueze ânimele 34
vóstre cu saţiul mâncăreĭ şi cu beţia, şi cu grijile lumeĭ, şi fără
de veste sî vie acea ḑi asupra vóstră. Căcĭ ca o cursă va 35
veni preste toţĭ ceĭ ce locuesc pe faça a tot pămêntuluĭ. Decĭ 36
privegliaţĭ şi vĕ rugaţĭ in tot timpul, ca sî fiţĭ vrednicĭ a scăpa
de tóte cele ce aŭ sî se întêmple, şi a sta înaintea Fiĭuluĭ o-
muluĭ.
Şi învĕţa ḑiua in templu; ear nóptea eşind petrecea in 37
muntele ce se chĭamă al Olivilor. Şi tot poporul vinea de de- 38
mânéţă la dînsul in templu, ca sî 'l asculte.

CAP. XXII.

Iuda se învoĭesce sî trădea pre Iisus. Pascile. Instituirea sânteĭ cinĭ. Suferinţile luĭ Iisus in Gethsemane; el este dus înaintea archiereuluĭ; Petru se lépădă de dînsul; el este dus înaintea consiliuluĭ Iudeilor.

Şi se apropia serbătórea azimelor, care se chĭamă pascile. 1
Şi căutaŭ archiereiĭ şi Cărturariĭ, cum 'l-ar omorî; căcĭ 2
se temeaŭ de popor.
Ear Satana a întrat in Iuda, ce se chĭăma Iscariot, care era 3
din numĕrul celor doĭ-spre-ḑece. Şi mergênd a vorbit cu ar- 4
chiereiĭ şi cu căpitaniĭ, cum li 'l-ar trăda. Şi s'aŭ bucurat, 5
şi s'aŭ învoit sî 'ĭ dea banĭ. Şi el s'a făgăduit, şi căuta timp 6
oportun sî li'l trădea in absenţa poporuluĭ.
Şi a venit ḑiua azimelor, in care se cădea sî se sacrifice 7
pascile. Şi a trimis pre Petru şi pre Ioan, ḑicênd: Mergeţĭ 8
de ni gătiţĭ pascile, ca sî mâncăm. Eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Unde voĭescĭ 9
ca sî gătim? El lĭ-a ḑis: Éca întrând voĭ in oraş vĕ va în- 10
timpina un om ducênd o cană cu apă: urmaţi-'ĭ in casa unde
va întra. Şi sî ḑiceţĭ stăpânuluĭ caseĭ: Învĕţătorul ḑice ţie: 11
Unde este locul, unde sî mânânc pascile cu discipuliĭ meĭ? Şi 12

13 el vî va arăta un foişor mare, aşternut; acolo gătiţĭ. Şi mer-
gênd aŭ aflat precum el li ḑisese; şi aŭ gătit pascile.
14 Şi când a venit óra, a şeḑut la mésă, şi ceĭ doĭ-spre-ḑece
15 discipulĭ cu el. Şi lĭ-a ḑis: Cu dorinţă am dorit sî mânânc
16 cu voĭ aceste pascĭ maĭ 'nainte de patima mea. Căcĭ ḑic voue:
De acum nu voiŭ maĭ mânca dintr'acestea, până când se vor
17 împlini in împerăţia luĭ Dumneḑeŭ. Şi luând potirul şi mul-
18 ţumind, a ḑis: Luaţĭ acesta şi '*l* împărţiţĭ intre voĭ. Căcĭ ḑic
voue: Nu voiŭ maĭ bé din fructul vieĭ, până când va veni
împerăţia luĭ Dumneḑeŭ.
19 Şi luând pânea şi mulţumind, *o* a frânt, şi *o* a dat lor, ḑi-
cênd: Acesta este corpul meŭ, care se dă pentru voĭ; acésta
20 faceţĭ spre memoria mea. Asemenea şi potirul după ce aŭ
cinat, ḑicênd: Acest potir *este* noul testament in sângele meŭ,
care se vérsă pentru voĭ.
21 Înse éca mâna trădătoruluĭ meŭ *este* cu mine pe mésă.
22 Şi Fiiul omuluĭ merge, precum este otărît; dar vaĭ de omul a-
23 cela, prin care se trădă. Şi aŭ început a se întreba între sine,
care dintr'înşiĭ ar fi cel ce vre sî facĕ acésta.
24 Şi s'a născut dispută între dînşiĭ, care dintre eĭ s'ar páré a fi
25 maĭ mare. Dar el lĭ-a ḑis: Regiĭ naţiunilor le domnesc, şi ceĭ
26 ce le stăpânesc se chiamă făcĕtorĭ de bine. Înse voĭ *sî* nu *fiţi*
aşa; ci cel ce *este* maĭ mare între voĭ, sî fie ca cel maĭ mic;
27 şi cel ce este maĭ întâiŭ ca servitorul. Căcĭ cine *este* maĭ mare,
cel ce şéde la mésă, seŭ cel ce servesce? aŭ nu *este* cel ce
şéde la mésă? ear eŭ sînt in meḑilocul vostru ca cel ce ser-
28 vesce. Voĭ sînteţĭ aceĭ ce aţĭ remas cu mine in ispitele mele.
29 Şi eŭ vî orînduesc împerăţiă, precum mĭ-a orînduit Părintele
30 meŭ. Ca sî mâncaţĭ şi sî beţĭ la mésa mea in împerăţia mea,
şi sî şedeţĭ pe scaune, judicând cele doue-spre-ḑece seminţiĭ a-
le luĭ Israel.
31 Şi a ḑis Domnul: Simone, Simone, éca, Satana v'a cerut, ca
32 sî *vĕ* cérnă ca grăul. Dar eŭ m'am rugat pentru tine, ca sî
nu pérĕ credinţa ta, şi tu, când te veĭ întórce, întăresce pre
33 fraţiĭ têĭ. El 'ĭ-a ḑis: Dómne, sînt gata a merge cu tine şi
34 in închisóre şi la mórte. Ear el a ḑis: Ḑic ţie, Petre, nu va
cânta astă-ḑĭ cocoşul, maĭ 'nainte până ce de treĭ orĭ te veĭ
lepăda că nu mĕ sciĭ.
35 Şi lĭ-a ḑis: Când v'am trimis fără de pungă, şi fără de tra-
istă, şi fără de încălţăminte, aŭ aţĭ avut lipsă de ce-va? Eĭ aŭ
36 ḑis: De nimic. Atuncĭ lĭ-a ḑis: Dar acum cel ce are pungă
sî *o* ia, asemenea şi traista; ear cel ce nu are sabie, sî'şĭ vênḑĕ
37 vestmêntul seŭ, şi sî'şĭ cumpere. Căcĭ ḑic voue: că âncă şi a-
césta ce este scris trebue sî se împlinéscă cu mine, *care ḑice:*
Şi cu ceĭ fără-de-lege s'a socotit; căcĭ cele despre mine aŭ fi-

nit.

Eĭ aŭ ḑis: Dómne, écă aicĭ doue sabiĭ. Şi el lĭ-a ḑis: 38
destul este.
Şi eşind a mers dupre datina *sa* in Muntele Olivilor; şi 'ĭ-aŭ 39
urmat şi discipuliĭ luĭ. Şi sosind la loc, lĭ-a ḑis: Rugaţi-vĕ, 40
ca sî nu întraţĭ in ispită. Şi el s'a depărtat de dînşiĭ ca 41
la o aruncătură de pĭatră, şi îngenunchind se ruga, Ḑicênd: 42
Părinte, de voĭescĭ, sî trécĕ de la mine acest potir; înse nu
voea mea, ci a 'ta sî se facĕ. Şi i s'a arătat ânger din ceriŭ, 43
întărindu-'l. Şi fiind in agonie maĭ cu dinadinsul se ruga; 44
şi s'a făcut sudórea luĭ ca picăturile de sânge picând la pă-
mênt. Şi sculându-se de la rugăciune, şi viind la discipuliĭ 45
luĭ, 'ĭ-a aflat dormind de întristare. Şi lĭ-a ḑis: Ce dormiţĭ? 46
sculaţi-vĕ şi vĕ rugaţĭ, ca sî nu întraţĭ in ispită.

Ear încă vorbind el éca *venĭa* mulţime, şi cel ce se chĭăma 47
Iuda, unul din ceĭ doĭ-spre-ḑece, mergea înaintea lor, şi s'a a-
propiat de Iisus sî'l sărute. Ear Iisus 'ĭ-a ḑis: Iudo, cu să- 48
rutare trădezĭ pre Fiĭul omuluĭ. Ear ceĭ ce eraŭ lângă el, vĕ- 49
ḑênd ce era sî fie, 'ĭ-aŭ ḑis: Dómne, sî lovim cu sabia? Şi 50
unul dintr'înşiĭ a lovit pre servitorul archiereuluĭ, şi 'ĭ-a tăĭat
urechea cea dréptă. Ear Iisus luând cuvêntul a ḑis: Lăsaţĭ 51
până aicĭ. Şi atingêndu-se de urechea luĭ 'l-a vindecat. A- 52
tuncĭ a ḑis Iisus archiereilor şi căpitanilor templuluĭ, şi bătrâ-
nilor, carĭ veniseră la dînsul: Aţĭ eşit ca la un tâlhar cu sabiĭ
şi cu fustĭ? In tóte ḑilele fiind eŭ cu voĭ in templu nu aţĭ 53
întins mânile contra mea; înse acésta este óra vóstră şi stăpî-
nirea întunereculuĭ. Atuncĭ prinḑêndu-'l '*l*-aŭ adus, şi 'l-aŭ dus 54
in casa archiereuluĭ.

Ear Petru urma de departe. Şi făcênd eĭ foc in meḑĭ- 55
locul curţiĭ, şi şeḑênd împreună, şedea şi Petru între eĭ.
Atuncĭ vĕḑêndu-'l o servitóre şeḑênd la foc, şi căutând la 56
el, a ḑis; Şi acesta era cu el. Dar el s'a lepădat de 57
dînsul, ḑicênd: Femee, nu'l cunosc. Şi după pucin altul vĕ- 58
ḑêndu-'l a ḑis: Şi tu escĭ dintr'înşiĭ. Dar Petru a ḑis: Omule,
nu sûnt. Şi trecênd ca o óră, altul susţinea, ḑicênd: In a- 59
devĕr şi acesta a fost cu dînsul, căcĭ este Galilian. Dar Petru a
ḑis: Omule, nu sciŭ ce ḑicĭ. Şi îndată încă vorbind el a 60
cântat cocoşul. Şi întorcêndu-se Domnul a căutat spre Petru; 61
şi Petru 'şĭ-a adus aminte de cuvêntul Domnuluĭ, cum îĭ ḑisese:
Maĭ 'nainte de a cânta cocoşul, de treĭ orĭ te veĭ lepăda de mine.
Şi eşind Petru a plâns cu amar. 62

Ear ómeniĭ ceĭ ce ţineaŭ pre Iisus îl batjocorĭaŭ, bătându-'*l*. 63
Şi acoperindu-'l îl lovĭaŭ preste faţă, şi 'l întrebaŭ, ḑicênd: Pro- 64
feţesce cine este cel ce te-a lovit? Şi multe alte injuriĭ ḑi- 65
ceaŭ contra luĭ.

Şi făcêndu-se ḑiuă, s'aŭ adunat bĕtrâniĭ poporuluĭ, şi ar- 66

chiereiĭ şi cărturarii, şi 'l-aŭ dus la adunarea lor, ḑicênd:
67 Óre tu escĭ Christosul? spune-ni. El lĭ-a ḑis: De vĭ voiŭ
68 spune, nu veţĭ crede; Şi de *vĕ* voiŭ întreba, nu îmĭ veţĭ
69 respunde, nicĭ nu *mĕ* veţĭ elibera. *Dar* de acum va şede Fi-
70 ĭul omuluĭ d'a drépta putereĭ luĭ Dumneḑeŭ. Atuncĭ toţĭ aŭ
ḑis: Dar tu escĭ Fiiul luĭ Dumneḑeŭ? El lĭ-a ḑis: Voĭ ḑiceţĭ;
71 că sûnt. Atuncĭ ḑiceaŭ: Ce nĭ maĭ trebue mărturie? căcĭ
noĭ înşi-ne am auḑit din gura luĭ.

CAP. XXIII.

Iisus înaintea luĭ Pilat şi a luĭ Erod; el se condémnă şi se crucifiă. Mórtea sa şi Mormêntul seŭ.

1 2 Şi sculându-se tótă mulţimea lor, 'l-aŭ dus la Pilat. Şi
aŭ început a'l acusa, ḑicênd: Pre acesta 'l-am aflat res-
vrătind poporul, şi oprind a da tribut Cesaruluĭ, ḑicênd că el
3 este Christos rege. Ear Pilat 'l-a întrebat, ḑicênd: Tu escĭ
4 regele Iudeilor? El respunḑênd 'ĭ-a ḑis: Tu ḑicĭ. Şi Pilat a ḑis
cătră archiereĭ şi cătră popor: Nicĭ o vină nu aflu în acest om.
5 Ear eĭ stăruĭaŭ, ḑicênd: El întărîtă poporul, învĕţând preste
6 tótă Iudeea, începênd din Galileea până aicĭ. Ear Pilat au-
7 ḑind de Galileea, a întrebat, dacă omul este Galilian? Şi în-
ţelegênd că este din jurisdicţia luĭ Erod, 'l-a trimis la Erod,
fiind şi el in Ierusalem într'acele ḑile.
8 Ear Erod vĕḑênd pre Iisus s'a bucurat fórte; căcĭ doria de
demult sî 'l véḑĕ, pentru-că auḑia multe de el; şi spera sî véḑĕ
9 vre-un semn făcêndu-se de el. Şi 'l-a întrebat cu multe cu-
10 vinte; dar el nimic nu 'ĭ-a respuns. Ear archiereiĭ şi cărtu-
11 rariĭ sta, tare acusându-'l. Ear Erod cu ostaşiĭ seĭ dispreţu-
indu-'l şi batjocorindu-*'l*,'l-a îmbrăcat într'un vestmênt stralucit,
12 şi 'l-a trimis earăşĭ la Pilat. Şi într'aceeaşĭ ḑi Pilat şi Erod
s'aŭ făcut amicĭ; căcĭ maĭ 'nainte eraŭ in inimiciţiă între dînşiĭ.
13 Ear Pilat chiămând pre archiereĭ şi pre ceĭ maĭ marĭ şi
14 pre popor, Lĭ-a ḑis: Mĭ-aţĭ adus pre acest om, ca un res-
vrătitor de popor, şi éca eŭ înaintea vóstră întrebându-*'l*, nicĭ
o vină nu am aflat într'acest om, despre acele de care 'l acu-
15 saţĭ; Şi nicĭ Erod; căcĭ v'am trimis la el; şi éca nimic vred-
16 nic de mórte nu este făcut de dînsul. Decĭ pedepsindu-'l *il*
17 voiu elibera. (Căcĭ avea trebuinţă sî li elibero pre un *arestant*
18 la serbătóre). Şi a strigat tótă mulţimea, ḑicênd: Ia pre a-
19 cesta, şi ni eliberéză pre Barabba; (Care era aruncat in
închisóre pentru o rescólă şi pentru o ucidere ce se făcuse in o-
20 raş). Decĭ Pilat voind sî eliberéză pre Iisus, a vorbit earăşĭ
21 cătră dînşiĭ. Dar eĭ strigaŭ, ḑicênd: Crucifiă-*'l*, crucifiă-'l.
22 El a treĭa óră a ḑis cătră eĭ: Dar ce rêŭ a făcut acesta? nicĭ
o vină de mórte nu am aflat într'însul; decĭ pedepsindu-'l *il*

voiŭ elibera. Dar eĭ stăruĭaŭ cu vóce tare, cerênd sĕ 'l cru- 23
cifieze. Și vocile lor și ale archiereilor aŭ prevalat. Decĭ Pi- 24
lat a hotărît, ca sĕ se facă cererea lor. Atuncĭ lĭ-a eliberat 25
pre cel aruncat în închisóre pentru rescólă și ucidere, pre care
îl cereaŭ eĭ; dar pre Iisus 'l-a trădat dupre voea lor.
Și pe când îl duceaŭ, prinḑênd pre un Simon Cirinean, ce 26
venia din ţérină, a pus pe el crucea, ca sĕ *o* ducă după Iisus.
Și-ĭ urma mulţime mare de popor și de femeĭ, cari se văitaŭ 27
și se tânguĭaŭ pentru dînsul. Dar Iisus întorcêndu-se către 28
ele *lĭ-a* ḑis: Fiĭcele Ierusalemuluĭ, nu mĕ plângeţĭ pre mine, ci vĕ
plângeţĭ pre voĭ înșivĕ și pre copiiĭ vostri. Căcĭ éca, vin ḑile 29
în cari vor ḑice: Fericite *sûnt* cele sterpe, și mitrele cari nu aŭ
născut, și ţiţele cari nu aŭ alăptat. Atuncĭ vor începe a ḑice 30
munţilor: Cădeţĭ preste noĭ; și délurilor: Acoperiţi-ne. Căcĭ 31
de fac acestea cu lemnul cel verde, ce se va face cu cel uscat.
Și aduceaŭ împreună cu el și pre alţĭ doĭ, făcĕtorĭ de rele, 32
spre a-ĭ crucifia. Și viind la locul ce se chĭamă al căpăţiniĭ, 33
acolo 'l-aŭ crucifiat, și pre făcĕtoriĭ de rele: unul d'a drépta
și altul d'a stânga. Ear Iisus ḑicea: Părinte, értă-li, căcĭ nu 34
sciŭ ce fac. Și împărţind vestmintele luĭ aŭ aruncat sorţĭ. Și
poporul sta privind. Și ceĭ maĭ marĭ împreună cu dînșiĭ îșĭ 35
făceaŭ rîs *de dînsul*, ḑicênd: Pre alţiĭ a mântuit; mântuéscă-se
pre sine, de este Christosul, alesul luĭ Dumneḑeŭ. Și 'șĭ bă- 36
teaŭ joc de dînsul și ostașiĭ, apropiindu-se de el, și aducêndu-ĭ
oţet; Și ḑicênd: De escĭ tu regele Iudeilor, mântuesce-te 37
pre sine'ţĭ! Și era și inscripţiune scrisă d'asupra luĭ cu litere 38
elline și latine și evreescĭ: ACESTA ESTE REGELE IU-
DEILOR.
Și unul din făcĕtoriĭ de rele ceĭ crucifiaţĭ îl batjocoria, ḑi- 39
cênd: De escĭ tu Christosul, mântuesce-te pre sine'ţĭ și pre noĭ.
Dar cel-a-alt respunḑênd îl certa, ḑicênd: Óre nu te temĭ tu de 40
Dumneḑeŭ, pre când escĭ într'aceeșĭ condemnare. Și noĭ *su-* 41
ferim dupre dreptate; căcĭ noĭ primim cele cuvenite faptelor
nóstre; înse acesta nicĭ un rêŭ nu a făcut. Și ḑicea luĭ Iisus: 42
Pomenesce-mĕ, Dómne, când veĭ veni în împĕrăţia ta. Ḑis-a 43
Iisus luĭ: Adevĕr ḑic ţie: Astă-ḑĭ veĭ fi cu mine în paradis.

Și era la a șesea óră, și s'a făcut întunerec preste tot pă- 44
mêntul până la a noua óră. Și s'a întunecat sórele, și s'a 45
rupt perdeua templuluĭ prin meḑiloc. Și strigând Iisus cu 46
vóce tare a ḑis: Părinte, în mânile tale încredinţez spiritul
meŭ; și acestea ḑicênd 'șĭ-a dat spiritul.

Și sutașul vĕḑênd ce se făcuse, glorifica pre Dumneḑeŭ, ḑi- 47
cênd: In adevĕr, drept a fost acest om. Și tot poporul ce se 48
adunase la acea priveliște, vĕḑênd cele ce se făcuseră, bătân-
du-'șĭ pepturile lor, se întorceaŭ. Ear toţĭ cunoscuţiĭ luĭ, și 49

femeile, cari îĭ urmaŭ din Galileea sta de departe, privind a-
cestea.
50 Și éca un bărbat, anume Iosef din Arimathea, oraș al Iude-
51 ilor, consilier, bărbat bun și drept; Care nu a consimțit la
52 sfatul și fapta lor, care și ascepta împerăția luĭ Dumneḍeŭ; A-
53 cesta viind la Pilat a cerut corpul luĭ Iisus. Și pogorîndu-'l
l'a înfășurat in gĭulgiŭ, și 'l-a pus in mormênt ce era săpat
54 in pĭatră, in care nimene nu fusese âncă pus. Și era ḍiua
vinerĭ, și sămbăta se apropĭa.
55 Dar și femeile, cari veniseră cu dînsul din Galileea, aŭ ur-
56 mat, și privĭaŭ mormêntul și cum s'a pus corpul luĭ. Și in-
tórcêndu-se aŭ gătit mirezme și mirurĭ; și sămbăta s'aŭ repa-
usat dupre comandament.

CAP. XXIV

Învierea luĭ Iisus. El se arată discipulilor seĭ. Înălțarea sa la cerĭŭ.

1 Ear in întăia *ḍi* a septămâneĭ, fórte de demânéță aŭ venit
la mormênt, aducênd mirezmele cele ce gătiseră, și u-
2 nele óre cari împreună cu ele. Și aŭ aflat pĭatra resturnată de
3 pe mormênt. Și intrând nu aŭ aflat corpul Domnuluĭ Iisus.
4 Și mirându-se ele de acestea, éca doĭ bărbațĭ in vestminte stră-
5 lucite sta înaintea lor. Și înfricoșindu-se ele și plecându-'șĭ
6 fețele la pămênt, ḍiceaŭ către ele: Pentru ce căutațĭ pre cel
viŭ între ceĭ morțĭ? Nu este aicĭ, ci s'a sculat; aducețĭ-vĕ a-
7 minte cum el v'a vorbit, âncă fiind in Galileea, Ḑicênd: Fiĭul
omuluĭ trebue sî se trădea in mânile ómenilor pĕcătoșĭ, și sî se
8 crucifieze, și a treĭa ḍi sî învieze. Și 'șĭ-aŭ adus aminte de
cuvintele luĭ.
9 Și întorcêndu-se de la mormênt, aŭ narat tóte acestea ce-
10 lor un-spre-ḍece, și tuturor celor-l-alțĭ. Și eraŭ Maria Mag-
dalena, și Ioanna, și Maria luĭ Iacob și cele-l-alte cu dînsele,
11 cari ḍiceaŭ acestea către apostolĭ. Și li s'aŭ părut cuvintele
12 lor ca cuvinte deșérte, și nu le credeaŭ. Ear Petru sculându-
se a alergat la mormênt, și plecându-se a vĕḍut gĭulgĭurile ja-
cênd singure; și s'a dus de acolo, mirându-se in sine de cele
ce se făcuseră.
13 Și éca doĭ dintre eĭ mergeaŭ într'aceeașĭ ḍi la un sat, numit
Emmaus, care era departe de Ierusalem *ca la* șese-ḍecĭ de stadiĭ.
14 15 Și eĭ vorbĭaŭ între sine de tóte cele ce se întêmplaseră. Și
vorbind eĭ și discutând, însușĭ Iisus apropiindu-se mergea cu
16 17 dînșiĭ. Dar ochiĭ lor se țineaŭ, ca sî nu-'l cunóscă. Și lĭ-a
ḍis: Ce feliŭ de vorbe *sînt* acestea, cu cari convorbițĭ pe
18 cale, și sûntețĭ trișțĭ? Și respunḍênd unul dintr'înșiĭ, al că-
ruĭa nume era Kleopa, 'ĭ-a ḍis: Óre tu singur escĭ *așa* străin

in Ierusalem, încăt nu sciĭ cele ce s'aŭ făcut intr'insul in aceste
ḑile? Şi lĭ-a ḑis: Cari? Eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Cele despre Iisus Na- 19
zarianul, care era profet puternic in lucru şi in cuvênt înaintea
luĭ Dumneḑeŭ şi a tot poporul; Şi cum 'l-aŭ trădat archie- 20
reiĭ şi maĭ mariĭ nostri a fi condemnat la mórte, şi 'l-aŭ cru-
cifiat. Dar noĭ speram, că acela este cel ce avea sî rescum- 21
pere pre Israel; ci cu tóte acestea este astă-ḑí a treĭa ḑi de
când s'aŭ făcut acestea. Da, şi nisce femeĭ d'intr'ale nóstre 22
ne-aŭ spăĭmêntat, cari aŭ fost fórte de demânéţă la mormênt;
şi neaflând corpul luĭ aŭ venit, ḑicênd că vĕḑuseră şi vedere 23
de ângerĭ, cari ḑiceaŭ că el este viŭ. Şi s'aŭ dus uniĭ dintre noĭ 24
la mormênt, şi aŭ aflat aşa, precum aŭ ḑis şi femeile; dar pre
el nu l'aŭ vĕḑut. Atuncĭ el lĭ-a ḑis: O nepriceputilor şi tărḑiĭ 25
la ânima a crede tóte câte aŭ vorbit profeţiĭ! Aŭ nu trebuĭa 26
Christos a suferi acestea, şi a intra in gloria sa? Şi incepênd 27
de la Moise, şi *continuând* prin toţĭ profeţiĭ, li esplica tóte scrip-
turile cele despre sine. Şi s'aŭ apropiat de satul la care mer- 28
geaŭ; şi el se făcea a merge maĭ departe. Dar eĭ 'l-aŭ în- 29
demnat, ḑicênd: Rĕmâĭ cu noĭ, căcĭ este cătră séră şi s'a ple-
cat ḑiua. Şi a întrat sî rĕmăe cu dînşiĭ. Şi şeḑênd el cu eĭ, 30
a luat pâne şi a bine-cuvêntat, şi frângând lĭ-a dat. Atuncĭ 31
li s'aŭ dischis ochiĭ lor, şi 'l-aŭ cunoscut; şi el s'a făcut nevĕ-
ḑut de dînşiĭ. Şi ḑiceaŭ unul cătră altul: Aŭ nu era ânima 32
nóstră arḑênd in noĭ, când ni vorbĭa pe cale, şi când ni es-
plica scripturile?

Şi sculându-se intr'acea óră s'aŭ întors la Ierusalem, şi aŭ 33
aflat adunaţĭ pre ceĭ un-spre-ḑece şi pre ceĭ ce eraŭ cu dînşiĭ;
Cari ḑiceaŭ: S'a sculat Domnul în adevĕr, şi s'a arătat luĭ Si- 34
mon. Şi eĭ naraŭ cele ce *se făcuseră* pe cale, şi cum s'a cu- 35
noscut de dînşiĭ in frângerea pâniĭ.

Şi vorbind eĭ acestea însuşĭ Iisus a stătut în meḑilocul lor, 36
şi lĭ-a ḑis: Pace voue. Ear eĭ spăĭmêntându-se şi înfricoşân- 37
du-se, li se părea că vĕd un spirit. Dar el lĭ-a ḑis: Pentru 38
ce sûnteţĭ turburaţĭ? şi pentru ce se sue gândurĭ in ânimele
vóstre? Vedeţĭ mânile şi picĭórele mele, că însuşĭ eŭ sunt; 39
pipăiţi-mĕ, şi vedeţĭ; căcĭ spiritul nu are carne şi óse, precum
vedeţĭ că eŭ am. Şi acestea ḑicênd lĭ-a arătat mânile şi pi- 40
cĭórele. Şi încă necreḑênd eĭ de bucurie, şi mirându-se, li 41
ḑicea: Aveţĭ aicĭ ceva de mâncare? Ear eĭ 'ĭ-aŭ dat o parte 42
de pesce fript, şi dintr'un fagur de mĭere. Şi luându-*le* a 43
mâncat înaintea lor.

Şi lĭ-a ḑis: Acestea *sûnt* cuvintele cari v'am vorbit, încă 44
fiind cu voĭ, că trebue a se împlini tóte cele scrise despre mine
in legea luĭ Moise şi in profeţĭ şi in psalmĭ. Atuncĭ lĭ-a dis- 45
chis mintea lor, ca sî înţelégĕ scripturile. Şi lĭ-a ḑis: Aşa este 46

scris, şi aşa trebuïa sî sufere Christos, şi sî înviezo din morţiĭ
47 a treïa ḑi; Şi ca sî se predice în numele luĭ pocăinţă şi erta-
48 rea pĕcatelor la tóte naţiunile, începênd de la Ierusalem. Ear
voĭ sûnteţĭ martoriĭ acestora. Şi éca eŭ vî trimit acea ce Pă-
49 rintele meŭ v'a promis; Ear voĭ şedeţĭ în cetatea Ierusale-
muluĭ, până ce vĕ veţĭ îmbrăca cu putere de sus.
50 Şi ducêndu-'ĭ afară până la Bethania, şi rădicându-'şĭ mâ-
51 nile sale, 'ĭ-a bine-cuvêntat. Şi s'a întêmplat pre când ĭ-a
bine-cuvêntat, s'a depărtat de la dînşiĭ, şi se înălţa la cerïŭ.
52 Ear eĭ închinându-se luĭ, s'aŭ întors la Ierusalem cu bucurie
53 mare; Şi eraŭ tot-dea-una in templu, lăudând şi bine-cuvên-
tând pre Dumneḑeŭ. Amin.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE

IOAN.

CAP. I.

Iisus Christos este cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ întrupat. Ioan Botezătorul îl mărturisesce; el se face cunoscut luĭ Andreiŭ, luĭ Petru, luĭ Filip şi luĭ Nathanael.

1 La început era cuvêntul, şi cuvêntul era la Dumneḑeŭ, şi
2 cuvêntul era Dumneḑeŭ. Acesta era întru început la
3 Dumneḑeŭ. Tóte printr'însul s'aŭ făcut; şi fără de dînsul ni-
4 mic nu s'a făcut ce s'a făcut. Intr'însul era viéţă, şi viéţa era
5 lumina ómenilor. Şi lumina luminéză in întunerec, şi întune-
recul nu o a cuprins.
6 Fost-a un om trimis de la Dumneḑeŭ, al căruïa nume *era*
7 Ioan. Acesta a venit spre mărturie, ca sî mărturisésca de lu-
8 mină, ca sî crédĕ toţĭ prin el. Nu era acela lumina, ci *fu
trimis* sî mărturisésca despre lumină.
9 Era lumina cea adeverată, care luminéză pre tot omul ce
10 vine in lume. In lume era, şi lumea printr'însul s'a făcut, şi
11 lumea nu 'l-a cunoscut. Într'ale sale a venit, şi aĭ seĭ nu 'l-aŭ
12 primit. Dar căţĭ 'l-aŭ primit, acelora lĭ-a dat drept sî se facĕ
13 fiĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ, *adică* celor ce cred in numele luĭ. Cari
nu sûnt născuţĭ din sânge, nicĭ din poftă trupéscă, nicĭ din poftă
14 bărbătéscă, ci de la Dumneḑeŭ. Şi cuvêntul s'a făcut trup,
şi s'a sălăşluit între noĭ, (şi am vĕḑut gloria luĭ, gloriă ca a
unuĭ-născut de la Părintele) plin de har şi de adevĕr.

Ioan mărturisĭa despre dînsul, şi striga, ḑicênd: Acesta era 15
despre care am ḑis: Cel ce vine după mine, maĭ 'nainte de
mine a fost; că maĭ mare de căt mine era. Şi din plinitatea 16
luĭ noĭ toţĭ am primit, şi har preste har. Căcĭ legea prin Moise 17
s'a dat; ear harul şi adevĕrul prin Iisus Christos a venit. Ni- 18
mene nicĭ odată nu a vĕḑut pre Dumneḑeŭ; cel unul-născut
Fiĭul, care este in sinul Părintelui, acela '*l*-a spus.
Şi acésta este mărturia luĭ Ioan, când aŭ trimis Iudeiĭ preuţĭ 19
şi Leviţĭ din Ierusalem, sî'l întrebe: Cine escĭ? Şi a mărtu- 20
risit, şi nu a tăgăduit, ci a mărturisit: Nu sûnt eŭ Chistosul.
Şi 'l-aŭ întrebat: Ce dar? Escĭ Ilie? Şi a ḑis: Nu sûnt. Escĭ 21
profetul? şi a respuns: Nu. Atuncĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Cine escĭ? ca 22
sî dăm respuns celor ce ne-aŭ trimis. Ce ḑicĭ despre tine 23
insuţĭ? El a ḑis: Eŭ *sûnt* vócea celuĭ ce strigă in pustie: În-
dreptaţĭ calea Domnuluĭ, precum a ḑis profetul Isaia. Şi tri- 24
mişiĭ eraŭ din Fariseĭ. Şi 'l-aŭ întrebat, şĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Pentru 25
ce dar botezĭ, dacă nu escĭ Christosul, nicĭ Ilie nicĭ profetul?
Lĭ-a respuns Ioan, ḑicênd: Eŭ botez cu apă; ear in meḑilocul 26
vostru stă *acela*, pre care nu 'l cunósceţĭ; Acela este carele vine 27
după mine şi carele a fost maĭ nainte de mine, căruĭa nu sûnt
vrednic sî 'ĭ disleg cureua încălţămintei luĭ. Acestea s'aŭ fă- 28
cut in Bethabara dincolo de Iordan, unde Ioan boteza.
A doua ḑi vede Ioan pre Iisus viind cătră dînsul, şi ḑice: 29
Éca Mĭelul luĭ Dumneḑeŭ, care rădică pĕcatul lumeĭ. Acesta 30
este despre care am ḑis: După mine vine un bărbat, care maĭ
'nainte de mine a fost; căcĭ era maĭ mare decăt mine. Şi 31
că nu 'l sciam; ci ca sî fie cunoscut in Israel, pentru acésta
am venit botezând cu apă. Şi a mărturisit Ioan ḑicênd: Am 32
vĕḑut Spiritul ca un porumb pogorîndu-se din ceriŭ, şi a re-
mas preste dînsul; Şi nu 'l sciam; ci cel ce m'a trimis sî 33
botez cu apă, acela mĭ-a ḑis: Preste care veĭ vedé Spiritul po-
gorîndu-se, şi remâind preste dînsul, acela este care botéză cu
Spirit Sânt. Şi am vĕḑut şi am mărturisit, că acesta este Fiĭul 34
luĭ Dumneḑeŭ.
A doua ḑi earăşĭ sta Ioan, şi doĭ din discipuliĭ seĭ; Şi 35 36
căutând la Iisus, care ămbla, ḑice: Éca Mĭelul luĭ Dumneḑeŭ!
Şi 'l-aŭ auḑit ceĭ doĭ discipulĭ vorbind, şi aŭ urmat luĭ Iisus. 37
Ear Iisus întorcêndu-se, şi vĕḑêndu-'ĭ după dînsul lĭ-a ḑis: Ce 38
căutaţĭ? Eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Rabbi, adică, Învĕţătorule, unde locuescĭ?
El lĭ-a ḑis: Veniţĭ de vedeţĭ. Aŭ venit şi aŭ vĕḑut unde lo- 39
cuesce, şi aŭ remas la el in acea ḑi; căcĭ era pe la óra ḑece.
Unul din ceĭ doĭ, cari auḑiseră de la Ioan şi 'ĭ urmaseră, era 40
Andreiŭ fratele luĭ Simon Petru. Acesta a aflat ântăiŭ pre 41
Simon, fratele seŭ, şi 'ĭ-a ḑis: Noĭ am aflat pre Mesia, adică
pre Christos. Şi 'l-a adus la Iisus. Şi căutând la el Iisus, a 42

ḑis: Tu escĭ Simon, fiĭul luĭ Iona; tu te veĭ chĭăma Kefa, a-
dică Petru.
43 A doua ḑi a vrut Iisus sî mérgĕ in Galileea, şi a aflat pre
44 Filip, şi 'ĭ-a ḑis: Urméză-'mĭ. Dar Filip era din Bethsaida, o-
45 raşul luĭ Andreiŭ şi al luĭ Petru. Filip a aflat pre Nathanael,
şi 'ĭ ḑice: Noĭ am aflat pre acela, de carele a scris Moise
46 in lege, şi profeţiĭ: pre Iisus Nazareanul, fiĭul luĭ Iosef. Ḑis-a
Nathanael luĭ; Din Nazaret póte fi ceva bun? Filip ḑice luĭ:
47 Vino, şi veḑĭ. Vĕḑut-a Iisus pre Nathanael viind cătră dînsul,
şi a ḑis despre el: Êca in adevĕr Israelit, in care nu este vi-
48 cleşug! Ḑis-a Nathanael luĭ: De unde mĕ cunoscĭ? respuns-a
Iisus, şi 'ĭ-a ḑis: Maĭ 'nainte de a te chĭăma Filip, fiind tu sub
49 smochin, te-am vĕḑut. Respuns-a Nathanael şi 'ĭ-a ḑis: Rabbi,
50 tu escĭ Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ; tu escĭ regele luĭ Israel. Res-
puns-a Iisus şi 'ĭ-a ḑis: Pentru-că 'ţĭ-am ḑis, că te-am vĕḑut
51 sub smochin, creḑí? maĭ marĭ decăt acestea veĭ vedé. Şi *carăşi*
'ĭ-a ḑis: Adevĕr, adevĕr ḑic voue: de acum veţĭ vedé cerĭul
dischiḑêndu-se şi pre âugeriĭ luĭ Dumneḑeŭ suindu-se şi pogo-
rîndu-se preste Fiĭul omuluĭ.

CAP. II.

Iisus preface apa in vin la nunta din Cana: el alungă din templu pre ceĭ ce vindeaŭ, şi preḑice învierea sa.

1 A treĭa ḑi s'a făcut nuntă in Cana Galileeĭ; şi mama luĭ
2 Iisus era acolo; Şi aŭ fost învitaţĭ la nuntă şi Iisus şi
3 disciputiĭ luĭ. Şi lipsind vinul, ḑice mama luĭ Iisus cătră din-
4 sul: Nu aŭ vin. Ḑice eĭ Iisus: Femee, ce am eŭ cu tine?
5 óra mea âncă nu a venit. Ḑice mama luĭ servitorilor: Orĭ-ce
6 vî va ḑice, faceţĭ. Şi eraŭ acolo şese vase de pĭatră, puse
dupre curăţenia Iudeilor, cari cuprindeaŭ căte doue séŭ treĭ
7 vedre. Ḑice lor Iisus; Împleţĭ vasele cu apă. Şi le-aŭ împlut
8 până sus. Şi ḑice lor: Scóteţĭ acum, şi duceţĭ nunuluĭ. Şi aŭ
9 dus. Şi după ce a gustat architriclinul apa ce se făcuse vin, şi nu
scia de unde este, (dar servitoriĭ, cari scoseseră apa, sciaŭ), a
10 chĭămat architriclinul pre mire, Şi 'ĭ ḑice: Tot omul pune întăiŭ vi-
nul cel bun; şi după ce s'aŭ îmbătat, atuncĭ pre cel maĭ prost;
11 *car* tu aĭ ţinut vinul cel bun până acum. Acest început de
minunĭ 'l-a făcut Iisus in Cana Galileeĭ, şi 'şĭ-a arătat gloria
luĭ; şi aŭ creḑut într'însul discipuliĭ luĭ.
12 După acésta s'a pogorît la Capernaum, el şi mama luĭ, şi
fraţiĭ luĭ, şi discipuliĭ luĭ; şi nu aŭ remas acolo multe ḑile.
13 Şi eraŭ aprópe pascile Iudeilor, şi s'a suit Iisus la Ierusalem.
14 Şi a aflat in templu pre ceĭ ce vindeaŭ boĭ, şi oĭ, şi porumbĭ,
15 şi pre schimbătoriĭ de banĭ şeḑend. Şi făcênd biciŭ de funiĭ,
pre toţĭ 'ĭ-a scos afară din templu, şi oile şi boiĭ; şi a vĕrsat

baniĭ schimbătorilor, resturnând mesele; Şi a ḑis celor ce 16
vindeaŭ porumbĭ: Luaţĭ acestea de aicĭ, nu faceţĭ casa Părin-
teluĭ meŭ casă de neguţătorie. Ear discipuliĭ luĭ 'şĭ-aŭ adus 17
aminte că este scris: Zelul caseĭ tale m'a consumat.
Atuncĭ luând cuvêntul Iudeiĭ 'ĭ-aŭ ḑis; Ce semn ni arăţĭ, că 18
facĭ acestea. A respuns Iisus şi lĭ-a ḑis: Stricaţĭ acest tem- 19
plu, şi in treĭ ḑile îl voiŭ rădica. Atuncĭ aŭ ḑis Iudeiĭ: In 20
patru-ḑecĭ şi şese de anĭ s'a rădicat acest templu, şi tu îl veĭ
rădica in treĭ ḑile? Ear el vorbĭa despre templul corpuluĭ 21
seŭ. Pentru acésta când s'a sculat din morţĭ, 'şĭ-aŭ adus a- 22
minte discipuliĭ luĭ, că li ḑicea acésta; şi aŭ creḑut scripturei
şi cuvêntuluĭ care ḑisese Iisus.
Ear fiind el in Ierusalem la serbătorea Pascilor, aŭ creḑut 23
mulţĭ in numele luĭ, vĕḑênd semnele luĭ ce făcea. Ear Iisus 24
nu se încredea lor, fiind-că cunoscea pre toţĭ; Şi nu avea 25
trebuinţă ca sî mărturisésca cineva despre om; căcĭ el scia ce
era in om.

CAP. III.

Iisus vorbesce cu Nicodem despre renascere şi mântuire. Ioan Botezătorul îl mărturisesce din noŭ.

Era un om din Fariseĭ, a nume Nicodem, dregĕtor al Iu- 1
deilor. Acesta a venit la Iisus nóptea, şi 'ĭ-a ḑis: Rabbi, 2
scim că aĭ venit de la Dumneḑeŭ învĕţător; căcĭ nimine nu póte
face aceste semne, cari tu facĭ, de nu va fi Dumneḑeŭ cu dînsul.
Respunḑênd Iisus 'ĭ-a ḑis: Adevĕr, ḑic ţie: De nu se va 3
nasce cine-va de sus, nu va puté sî véḑĕ împerăţia luĭ Dumneḑeŭ.
'Ĭ-a ḑis Nicodem: Cum póte omul sî se nascĕ fiind betrân? 4
Aŭ dóră póte a doua óră sî între in mitra mameĭ sale, şi sî
se nascĕ?
Respuns-a Iisus: Adevĕr, adevĕr ḑic ţie: De nu se va nasce 5
cine-va din apă şi din spirit, nu va puté sî între in împerăţia
luĭ Dumneḑeŭ. Ce este născut din trup trup este, şi ce este 6
născut din Spirit spirit este. Nu te mira, că 'ţĭ-am ḑis: Vi 7
se cade a vĕ nasce de sus. Vêntul suflă unde voĭesce, şi auḑĭ 8
sunetul luĭ, dar nu sciĭ de unde vine, şi unde merge; aşa este
tot cel născut din Spirit.
Respuns-a Nicodem, şi 'ĭ-a ḑis: Cum pot sî fie acestea? 9
Respuns-a Iisus, şi 'ĭ-a ḑis: Tu escĭ învĕţător al luĭ Israel, 10
şi nu sciĭ acestea! Adevĕr, adevĕr ḑic ţie: Noĭ vorbim ce scim, 11
şi mărturisim ce am vĕḑut; dar voĭ nu primiţĭ mărturia nóstră.
Dacă v'am spus cele pămêntescĭ, şi nu credeţĭ, cum veţĭ crede, 12
de vĭ voiŭ spune cele ceresci? Şi nimene nu s'a suit in ceriŭ, 13
decât numaĭ cel ce s'a pogorît din ceriŭ, *adică* Fiiul omuluĭ,
care este in ceriŭ. Şi precum Moise a înălţat şérpele in pustie, 14

15 aşa trebue a se înălţa Fiĭul omuluĭ; Ca tot cel ce crede in
16 el sî nu se pĭérḑĕ, ci sî aĭbă viéţă eternă. Căcĭ aşa a ĭubit
Dumneḑeŭ lumea, încât a dat pre Fiĭul seŭ cel unul-născut, ca
tot cel ce crede in el sî nu se pĭérḑĕ, ci sî aĭbă viéţă eternă.
17 Căcĭ nu a trimis Dumneḑeŭ pre Fiĭul seŭ in lume, ca sî con-
18 demne lumea; ci ca sî se mântuéscă lumea prin el. Cel ce
crede in el nu se condémnă; dar cel ce nu crede este deja
condemnat, pentru-că nu a creḑut in numele unuĭ-născut Fiiŭ
19 al luĭ Dumneḑeŭ. Ear acésta este condemnarea, că lumina a
venit in lume, şi ómeniĭ aŭ ĭubit întunerecul maĭ mult decât lu-
20 mina, pentru-că faptele lor eraŭ rele. Căcĭ tot cel ce face
rele, uresce lumina, şi nu vine la lumină, ca sî nu se vĕ-
21 déscă faptele luĭ. Ear cel ce face adevĕrul vine la lumină,
ca sî se arate lucrurile luĭ, că sûnt lucrate cu Dumneḑeŭ.
22 După acestea a venit Iisus cu discipuliĭ luĭ in laturea Iu-
23 deeĭ; şi acolo petrecea cu eĭ şi boteza. Şi boteza şi Ioan in
Enon, aprópe de Salem, pentru-că eraŭ acolo ape multe; şi
24 veniaŭ, şi se botezaŭ. Căcĭ Ioan âncâ nu era pus in închisóre.
25 Atuncĭ s'a născut dispută între discipuliĭ luĭ Ioan şi între
26 Iudeĭ despre curăţenie. Şi aŭ venit către Ioan, şi 'ĭ-aŭ ḑis:
Rabbi, cel ce era cu tine dincolo de Iordan, despre care tu aĭ
mărturisit, éca, el botéză, şi toţĭ merg la dînsul.
27 Respunḑênd Ioan a ḑis: Nimic nu póte lua omul, de nu'ĭ va
28 fi dat din ceriŭ. Voĭ înşi-vĕ îmĭ daţĭ mărturie, că am ḑis:
29 Nu sûnt eŭ Christosul, ci sûnt trimis înaintea acestuĭa. Cel ce
are mirésă mire este; ear amicul mireluĭ, care stă şi 'l ascultă,
se bucură fórte de vócea mireluĭ: decĭ acéstă bucurie a mea
30 s'a împlinit. Acela trebue sî créscĕ, ear eŭ sî mĕ micşorez.
31 Cel ce vine de sus este deasupra tuturor; cel ce este din pă-
mênt este pămêntesc, şi vorbesce cele pămêntescĭ; cel ce vine
32 din ceriŭ este d'asupra tuturor. Şi ce a vĕḑut şi a auḑit a-
33 ceea mărturisesce; dar nu primesce nimene mărturia luĭ. Cel ce
primesce mărturia luĭ a adeverit, că Dumneḑeŭ este adevĕrat.
34 Căcĭ pre care 'l-a trimis Dumneḑeŭ vorbesce cuvintele luĭ Dum-
35 neḑeŭ; căcĭ Dumneḑeŭ nu dă Spiritul cu mêsură. Părintele
36 ĭubesce pre Fiĭul, şi a trădat tóte in mâna luĭ. Cel ce crede
in Fiĭul are viéţă eternă; ear cel ce nu ascultă pre Fiĭul nu
va vedé viéţă, ci mânia luĭ Dumneḑeŭ remâne preste el.

CAP. IV.

Convorbirea luĭ Iisus cu Samariteana. Maĭ mulţĭ cred într'însul. El vindecă pre fiĭul unuĭ nobil din Capernaum.

1 Decĭ înţelegênd Domnul, că aŭ auḑit Fariseiĭ, că Iisus face
2 şi botéză maĭ mulţĭ discipulĭ decât Ioan, (Măchar că
3 însuşĭ Iisus nu boteza, ci discipuliĭ luĭ), A lăsat Iudeea, şi

s'a dus earăşĭ la Galileea. Ear el trebuĭa sî trécĕ prin Sa- 4
maria. Atuncĭ a venit într'un oraş al Samarieĭ, ce se chĭamă 5
Sichar, aprópe de locul care a dat Iacob fiĭuluĭ seŭ Iosef. Ear 6
acolo era puţul luĭ Iacob. Decĭ Iisus fiind ostenit de călătorie,
şedea aşa la puţ, *şi* era ca la a şesea óră.
Venit-a o femee din Samaria sî scóţĕ apă; ḑice eĭ Iisus: 7
Dă-'mĭ sî beŭ. (Căcĭ discipuliĭ seĭ se duseseră in oraş sî cum- 8
pere hrană). Atuncĭ 'ĭ-a ḑis femeea Samariteană: Cum tu, 9
fiind Iudeŭ, cerĭ de la mine sî beĭ, care sûnt femee Samari-
teană? căcĭ Iudeiĭ nu aŭ a face cu Samaritenii.
Respuns-a Iisus şi 'ĭ-a ḑis: De aĭ fi sciut darul luĭ Dum- 10
neḑeŭ, şi cine este cel ce'ţĭ ḑice: Dă'mĭ sî beŭ, tu aĭ fi cerut
de la dînsul, şi 'ţĭ-ar fi dat apă viă. Ḑis-a luĭ femeea: Dom- 11
nule, nicĭ gălétă aĭ, şi puţul este adînc; de unde dar aĭ apa
cea vie? Aŭ dóră escĭ maĭ mare decât părintele nostru Ia- 12
cob, care nĭ-a dat puţul, şi a bĕut dintr'însul însuşĭ, şi copiiĭ luĭ,
şi dobitócele luĭ? Respuns-a Iisus şi 'ĭ-a ḑis: Tot cel ce be 13
din acéstă apă va înseta earăşĭ. Dar cel ce va bé din apa 14
care eŭ îĭ voiŭ da nu va înseta in etern; ci apa care eŭ îĭ
voiŭ da se va face într'însul isvor de apă isbucnitoriă in viéţa
eternă. — Ḑis-a luĭ femeea: Domnule, dă-'mĭ acéstă apă, ca sî 15
nu însetez, nicĭ sî nu viŭ aicĭ sî scot.
Ḑis-a eĭ Iisus: Mergĭ, chĭamă pre bărbatul têŭ, şi vino aicĭ. 16
Respuns-a femeea şi a ḑis: Nu am bărbat. Ḑis-a eĭ Iisus: Bine 17
aĭ ḑis: Nu am bărbat; Căcĭ cincĭ bărbaţĭ aĭ avut; şi pre care 18
aĭ acum nu'ţĭ este bărbat; adevĕrat aĭ ḑis acésta. Ḑis-a luĭ 19
femeea: Domnule, vĕd că tu escĭ profet. Părinţiĭ nostri s'aŭ 20
închinat in acest munte, şi voĭ ḑiceţĭ că in Ierusalem este lo-
cul unde se cuvine a se închina. Ḑis-a eĭ Iisus: Femee, crede 21
mie, va veni timpul, când nicĭ in acest munte, nicĭ in Ierusa-
lem *numaĭ* vĕ veţĭ închina Părinteluĭ. Voĭ vĕ închinaţĭ că- 22
ruĭa nu sciţĭ; noĭ ne închinăm căruĭa scim; căcĭ mântuirea este
din Iudeĭ. Înse vine timpul, şi acum este, când închinătoriĭ 23
ceĭ adevĕraţĭ se vor închina Părinteluĭ in spirit şi in adevĕr;
căcĭ Părintele caută pre uniĭ ca acestia sî i se închine. Dumne- 24
ḑeŭ *este* spirit; şi cel ce i se închină trebue sî se închine in
spirit şi in adevĕr. Ḑis-a luĭ femeea: Sciŭ că vine Mesia, care 25
se chĭamă Christos; când va veni acela ni va spune tóte.
Ḑis-a eĭ Iisus: Eŭ sûnt, cela ce vorbesce cu tine. Atuncĭ 26 27
aŭ venit discipuliĭ, şi se miraŭ că el vorbĭa cu femeea; înse
nimene nu 'ĭ-a ḑis: Ce cauţĭ? séŭ ce vorbescĭ cu dînsa? Ear 28
lăsându-'şĭ femeea vasul seŭ de apă, a mers in oraş, şi a ḑis
ómenilor: Veniţĭ de vedeţĭ un om, care 'mĭ-a spus tóte câte 29
am făcut; nu cumva acesta este Christosul? Atuncĭ aŭ eşit 30
din oraş, şi venĭaŭ la dînsul.

31 Ear între acestea îl rugaŭ discipuliĭ, ḑicênd: Rabbi, mânâncă;
32 Ear el lĭ-a ḑis: Eŭ am de a mânca mâncare, de care voĭ nu
33 sciţĭ. Deci discipuliĭ vorbĭaŭ între sine: Nu cumva 'ĭ-a adus
34 cine-va sî mânânce? Lĭ-a ḑis Iisus: Mâncarea mea este, sî
35 fac voea celuĭ ce m'a trimis, şi sî finesc lucrul luĭ. Aŭ nu ḑi-
ceţĭ, că ăncă patru lunĭ sûnt, şi vine secerişul? Eca, ḑic voue:
Rădicaţĭ ochiĭ vostri, şi priviţĭ ogórele; căcĭ sûnt deja albe spre
36 seceriş. Şi cel ce seceră ĭa plată, şi adună fruct spre viéţă
eternă; ca şi cel ce sémênă, şi cel ce seceră sî se bucure împreună.
37 Căcĭ într'acésta este cuvêntul adevĕrat: Altul este cel ce sémênă,
38 şi altul cel ce seceră. Eŭ v'am trimis sî seceraţĭ unde nu v'aţĭ
ostenit; alţiĭ s'aŭ ostenit, şi voĭ aţĭ întrat in ostenéla lor.
39 Ear mulţĭ din Samariteniĭ aceluĭ oraş aŭ credut într'însul,
pentru cuvêntul femeeĭ, care mărturisĭa: El 'mĭ-a spus tóte căte
40 am făcut. Decĭ viind la dînsul Samariteniĭ, îl rugaŭ ca sî re-
41 mâe la dînşiĭ; şi a remas acolo doue ḑile. Şi mult maĭ mulţĭ
42 aŭ credut pentru cuvêntul luĭ; Şi ḑiceaŭ femeiĭ: Nu maĭ cre-
dem numaĭ pentru vorba ta; căcĭ înşine am auḑit, şi scim că
acesta este Christosul, Mântuitorul lumeĭ.
43 Ear după doue ḑile eşind de acolo, a mers in Galileea.
44 Căcĭ însuşĭ Iisus a mărturisit, că profet nu are onóre in patria
45 sa. Atuncĭ viind el in Galileea, 'l-aŭ primit Galileniĭ, pentru
că aŭ fost vĕḑut tóte căte a făcut in Ierusalem la serbătóre;
46 căcĭ şi eĭ fuseseră la serbătóre. Şi a venit Iisus earăşĭ in Ca-
na Galileeĭ, unde a făcut apa vin.
Şi eră in Capernaum un om nobil, al căruĭa fiiŭ era bolnav;
47 Acesta auḑind că a venit Iisus din Iudeea in Galileea, a mers
la el; şi 'l ruga, ca sî vină şi se vindece pre fiiul seŭ; căcĭ era
48 sî mórĕ. Ear Iisus 'ĭ-a ḑis: De nu veţĭ vedé semne şi minunĭ,
49 nu veţĭ crede. Omul cel nobil 'ĭ-a ḑis: Dómne, vino maĭ 'na-
inte până a nu muri fiiul meŭ. Ḑis-a Iisus luĭ: Du-te, fiiul têŭ
50 trăesce. Şi a credut omul cuvêntul care 'ĭ-a ḑis Iisus, şi s'a
51 dus. Şi éca ducêndu-se el, servitoriĭ luĭ 'l-aŭ întimpinat, şi
52 'ĭ-aŭ spus, ḑicênd: Fiĭul têŭ trăesce! Atuncĭ îĭ întreba de óra
in care 'ĭ-a fost maĭ bine. Şi 'ĭ-aŭ ḑis: Erĭ in óra a şesea 'l-aŭ
53 lăsat frigurile. Atuncĭ a cunoscut părintele, că *era* acea óră, in
care 'ĭ-a ḑis Iisus: Fiĭul têŭ trăesce; şi a credut, el şi tótă casa luĭ.
54 Acesta *este* earăşĭ al doilea semn *ce* a făcut Iisus, după ce
a venit din Iudeea in Galileea.

CAP. V.

Iisus vindecă pre un om paralitic in ḑiua Sămbăteĭ. Perscuţiunea luĭ de cătră Iudeĭ. Cuvêntul luĭ Iisus la acéstă ocasiune.

1 După acestea era serbătórea Iudeilor, şi s'a suit Iisus la
2 Ierusalem. Ear in Ierusalem este scăldătórea oilor, care

se chĭamă ovreesce Bethesda, avênd cincĭ portice. Într'aceĭa 3
jăcea mulţime mare de bolnavĭ; orbĭ, schĭopĭ, uscaţĭ, asceptând
mişcarea apeĭ. Căcĭ ânger se pogoria la un timp in scăldă- 4
tóre, şi turbura apa; şi cel ce intra întâiŭ după turburarea a-
peĭ, se făcea sănătos, orĭ de ce bólă era ţinut. Decĭ era a- 5
colo un om, ce era bolnav de treĭ-ḑecĭ şi opt de anĭ. Pre a- 6
cesta vĕḑêndu-'l Iisus jăcênd, şi cunoscênd, că era deja de mult
timp *in acéstă stare*, 'ĭ-a ḑis: Voĭescĭ sî fiĭ sănătos? Respuns-a 7
luĭ bolnavul: Domnule, eŭ nu am pre nimene, sî me bage in
scăldătóre, când se turbură apa; decĭ până când merg eŭ, altul
se pogórî înaintea mea. Ḑis-a Iisus luĭ: Scólă-te, ĭa-'ţĭ patul 8
têŭ, şi ămblă. Şi îndată omul s'a făcut sânătos: şi 'şĭ a luat 9
patul seŭ, şi ămbla; şi era într'acea ḑi sămbătă.
Decĭ Iudeiĭ ḑiceaŭ celuĭ vindecat: Este sămbătă; nu 'ţi se 10
cade a'ţĭ purta patul. El lĭ-a respuns: Cel ce m'a făcut sănătos, 11
acela 'mĭ-a ḑis: Ĭa-'ţĭ patul têŭ şi ămblă. Atuncĭ 'l-aŭ intre- 12
bat: Cine este acel om, ce 'ţĭ-a ḑis: Ĭa-ţĭ patul têŭ şi ămblă?
Ear cel vindecat nu scia cine este; căcĭ Iisus se dedese la o 13
parte, fiind mulţime într'*acel* loc. După aceea 'l-a aflat Iisus 14
in templu, şi 'ĭ-a ḑis: Éca, te-aĭ făcut sănătos; de acum sî nu
maĭ pĕcătuescĭ, ca sî nu'ţi-se întêmple ceva maĭ rêŭ. Atuncĭ a mers 15
omul, şi a spus Iudeilor, că Iisus este cel ce 'l-a făcut sănă-
tos. De aceea urmărĭaŭ Iudeiĭ pre Iisus, şi căutaŭ sî'l omóre, 16
pentru-că făcea acestea sămbăta.
Ear Iisus lĭ-a respuns: Părintele meŭ lucréză până acum, 17
şi eŭ lucrez. Pentru acésta maĭ vîrtos căutaŭ Judeiĭ şi 'l o- 18
móre, pentru că nu numaĭ călca sămbăta, ci şi ḑicea că Dum-
neḑeŭ este Părinte al seŭ, făcêndu-se întocmaĭ cu Dumneḑeŭ.
Atuncĭ a respuns Iisus şi lĭ-a ḑis: Adevĕr, adevĕr ḑic voue: 19
Fiĭul nu póte sî facĕ de la sine nimic, de nu vede pre Părin-
tele făcênd; căcĭ cele ce face el, acelea şi Fiĭul face asemenea.
Căcĭ Părintele ĭubesce pre Fiĭul, şi 'ĭ arată tóte cele ce el face; 20
şi 'ĭ va arăta maĭ marĭ lucrurĭ decât acestea, ca voĭ sî vĕ mi-
raţĭ. Căcĭ precum Părintele scólă pre morţĭ, şi '*ĭ* învíéză; aşa 21
şi Fiĭul învíéză pre carĭ voĭesce. Căcĭ Părintele nu judică pre 22
nimene, ci a dat tótă judicata Fiĭuluĭ; Ca toţĭ sî onóre pre 23
Fiĭul, precum onóră pre Părintele. Cel ce nu onóră pre Fiĭul,
nu onóră pre Părintele, care '*l*-a trimis. Adevĕr, adevĕr ḑic 24
voue: Cel ce ascultă cuvintele mele, şi crede celuĭ ce m'a tri-
mis, are viéţă eternă, şi nu va veni la condamnare; ci a trecut
din mórte la viéţă. Adevĕr, adevĕr ḑic voue: Vine óra, şi a- 25
cum este, când morţiĭ vor auḑi vócea Fiĭuluĭ luĭ Dumneḑeŭ, şi
carĭ vor auḑi vor trăi. Căcĭ precum Părintele are viéţă in sine, 26
aşa a dat şi Fiĭuluĭ sî aibĕ viéţă în sine. Şi 'ĭ-a dat autori- 27
tate sî facĕ şi judicată, pentru că este Fiĭul omuluĭ. Nu vĕ 28

miraţĭ de acésta; căcĭ vine óra, în care toţĭ ceĭ din morminte
29 vor audi vócea luĭ; Şi vor eşi, ceĭ ce aŭ făcut cele bune, spre
învierea vieţeĭ, ear ceĭ ce aŭ făcut cele rele spre învierea con-
30 demnăreĭ. Eŭ de la mine însumĭ nu pot sî fac nimic; precum
aud judic, şi judicata mea este dréptă; pentru că nu caut voea
31 mea, ci voea Părinteluĭ celuĭ ce m'a trimis. De mărturisesc
32 eŭ despre mine, mărturia mea nu este adevĕrată. Altul este
cel ce mărturisesce despre mine, şi sciŭ, că mărturia ce fa-
33 ce despre mine este adevĕrată. Voĭ aţĭ trimis cătră Ioan, şi
34 el a mărturisit adevĕrul. Ear eŭ nu ĭaŭ mărturie de la om;
35 ci acestea dic, ca sî vĕ mântuiţĭ. Acela era lumină care ardea
şi lumina, şi voĭ aţĭ voit sî vĕ veseliţĭ un timp in lumina luĭ.
36 Ear eŭ am mărturie maĭ mare decăt a luĭ Ioan; căcĭ lucrurile
cari 'mĭ-a dat Părintele sî le împlinesc, aceste lucrurĭ, cari eŭ
37 fac, mărturisesc despre mine, că Părintele m'a trimis. Şi Pă-
rintele, care m'a trimis, a mărturisit despre mine. Nicĭ vócea
38 luĭ nu aţĭ audit vre-o-dată, nicĭ chipul luĭ nu aţĭ vĕdut. Şi cu-
vêntul luĭ nu 'l aveţĭ remănênd intre voĭ; căcĭ pre care el a
39 trimis, acestuĭa nu credeţĭ. Cercaţĭ scripturile; căcĭ vi se pare
a avea într'însele viéţă eternă; şi acelea sûnt cele ce mărturi-
40 sesc despre mine. Şi nu voiţĭ sî veniţĭ la mine, ca sî aveţĭ
41 42 viéţă. Eŭ nu primesc onóre de la ómenĭ. Înse vĕ cunosc,
43 că nu aveţĭ dragostea luĭ Dumnedeŭ cu voĭ. Eŭ am venit in
numele Părinteluĭ meŭ, şi nu mĕ primiţĭ; de va veni altul in
44 numele seŭ, pre acela veţĭ primi. Cum puteţĭ voĭ sî credeţi,
cari primiţĭ onóre unul de la altul, şi nu căutaţĭ onórea cea de
45 la unul Dumnedeŭ. Şî nu gândiţĭ, că eŭ vĕ voiŭ acusa la Pă-
rintele; este cel ce vĕ acusă, *adică* Moise, în care voĭ vĕ încre-
46 deţĭ. Căcĭ de aţĭ fi credut luĭ Moïse, aţĭ fi credut şi mie; căcĭ
47 el a scris despre mine. Ear dacă nu credeţĭ scripturilor luĭ,
cum veţĭ crede cuvintelor mele?

CAP. VI.

Iisus satură cincĭ miĭ de ómenĭ cu cincĭ pânĭ; el ămblă pe apă. El este pânea adevĕrată, care s'a pogorît din ceriŭ.

1 După acestea s'a dus Iisus dincolo de marea Galileeĭ, care
2 este a Tiberiadeĭ. Şi 'ĭ urma mulţime mare, pentru că
3 vedeaŭ semnele luĭ, cari făcea la bolnavĭ. Ear Iisus s'a suit
4 in munte, şi a şedut acolo cu discipuliĭ seĭ. Şi eraŭ aprópe Pas-
5 cile, serbătóre a Iudeilor. Decĭ rădicându-'şĭ Iisus ochiĭ, şi
vĕdênd că mult popor vine la dînsul, dice luĭ Filip: De unde
6 vom cumpăra pânĭ, ca sî mânânce acestia? Ear acésta dicea,
7 ispitindu-'l, căcĭ el însuşĭ scia ce vrea sî facĕ. Respuns-a Fi-
lip luĭ: De doue sute de leĭ pânĭ nu li va ajunge, ca fie-care
8 dintr'înşiĭ sî ĭa căte pucin. Unul din discipuliĭ luĭ, Andreiŭ,

fratele luĭ Simon Petru, 'ĭ-a ḑis: Este un copil aicĭ, care are 9
cincĭ pânĭ de orz, şi doĭ pescĭ; înse ce sûnt acestea la atăţia?
Şi a ḑis Iisus: Faceţĭ pre ómenĭ sĕ şédĕ; şi era érbă multă în- 10
tr'acel loc; decĭ aŭ şeḑut bărbaţiĭ cu numĕrul ca la cincĭ miĭ.
Ear Iisus luând pânile, şi mulţumind, a împărţit discipulilor, 11
ear discipuliĭ celor ce şedeaŭ; asemenea şi din pescĭ căt aŭ ce-
rut eĭ. Ear săturându-se eĭ, el a ḑis discipulilor seĭ: Adu- 12
naţĭ fărămăturile ce aŭ prisosit, ca sĕ nu se pĭérḑĕ ceva. Decĭ 13
aŭ adunat, şi aŭ împlut doue-spre-ḑece panere de fărămăturĭ
din cincĭ pânĭ de orz, cariĭ aŭ remas de la ceĭ ce aŭ mâncat.
Ear ómeniĭ vĕḑênd semnul, care a făcut Iisus, ḑiceaŭ: A- 14
cesta este în adevĕr profetul cel ce va sĕ vie in lume. Decĭ 15
Iisus sciind, că vor sĕ vie, şi sĕ 'l apuce sĕ 'l facĕ rege, s'a dus
earăşĭ în munte el singur.
Şi făcêndu-se séră, s'aŭ pogorît discipuliĭ luĭ la mare. Şi 16 17
intrând in corabie, mergeaŭ dincolo de mare la Capernaum.
Şi éca s'a făcut deja întunerec, şi nu venise la eĭ Iisus. Şi 18
marea s'a rădicat, vênt tare suflând. Decĭ viind eĭ ca la doue- 19
ḑecĭ şi cincĭ séŭ treĭ-ḑecĭ de stadiĭ, vĕd pre Iisus ămblând pe
mare, şi apropiindu-se de corabie; şi s'aŭ înfricoşat. Ear el 20
lĭ-a ḑis: Eŭ sûnt, nu vĕ temeţĭ. Decĭ vrea sĕ 'l ĭa în corabie; 21
şi îndată a sosit corabia la pămêntul la care eĭ mergeaŭ.
A doua ḑi poporul care sta dincolo de mare, vĕḑênd că nu 22
era acolo altă corabie, decăt numaĭ una în care intraseră dis-
cipuliĭ luĭ, şi că Iisus nu a întrat în corabie împreună cu dis-
cipuliĭ seĭ, ci *că* discipuliĭ luĭ s'aŭ dus singurĭ; (Ear alte co- 23
rabiĭ aŭ venit de la Tiberiada, aprópe de locul unde aŭ mân-
cat pânea, mulţumind Domnul); Decĭ vĕḑênd, *ḑic*, poporul, că 24
Iisus nu este acolo, nicĭ discipuliĭ luĭ, aŭ întrat şi eĭ în corăbiĭ,
şi aŭ venit la Capernaum, căutând pre Iisus.
Şi aflându-'l dincolo de mare 'ĭ-aŭ ḑis: Rabbi, când aĭ ve- 25
nit aicĭ? Şĭ-a respuns Iisus, şi a ḑis: Adevĕr, adevĕr ḑic 26
voue: Mĕ cautaţĭ, nu pentru că aţĭ vĕḑut semne, ci pentru că
aţĭ mâncat din pânĭ, şi v'aţĭ săturat. Lucraţĭ, nu pentru mân- 27
carea cea peritóre, ci pentru mâncarea care remâne spre viéţa
eternă, care vĕ va da-*o* Fiĭul omuluĭ; căcĭ pre acesta 'l-a adeve-
rit Dumneḑeŭ Părintele. Atuncĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Ce vom face, ca 28
sĕ facem lucrurile luĭ Dumneḑeŭ? Respuns-a Iisus şi lĭ-a ḑis: 29
Acesta este lucrul luĭ Dumneḑeŭ, ca sĕ credeţĭ în acela pre
care el a trimis. Drept aceea 'ĭ-aŭ ḑis: Dar ce semn facĭ tu, 30
ca sĕ vedem, şi sĕ credem in tine? ce lucreḑĭ? Părinţiĭ nos- 31
trĭ aŭ mâncat mannă în pustie, precum este scris: Pâne din
ceriŭ lĭ-a dat sĕ mănânce.
Decĭ lĭ-a ḑis Iisus: Adevĕr, adevĕr ḑic voue: Nu Moise v'a dat pâ- 32
nea din ceriŭ; ci Părintele meŭ vĕ dă pânea cea adevĕrată din ceriŭ.

33 Căcĭ pânea luĭ Dumneḑeŭ este ceea ce se pogórĕ din ceriŭ și dă viéță
34 lumeĭ. Atuncĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Dómne, dă-ni acéstă pâne tot-dea-una.
35 Ear Iisus lĭ-a ḑis: Eŭ sûnt pânea vieţeĭ; cel ce vine cătră mine
nu va flămânḑi, și cel ce crede în mine nu va înseta nicĭ odată.
36 37 Înse v'am ḑis, că m'aţĭ vĕḑut, și nu credeţĭ. Tot ce 'mĭ dă
Părintele va veni la mine, și pre cel ce vine la mine, nu 'l voiŭ
38 scóte afară. Căcĭ m'am pogorit din ceriŭ, nu ca sî fac voea
39 mea, ci voea celuĭ ce m'a trimis. Și acésta este voea Părin-
teluĭ care m'a trimis, ca din tot ce 'mĭ-a dat, sî nu perḑ ni-
40 mic, ci sî 'l înviez în ḑiua cea de pe urmă. Și acésta este
voea celuĭ ce m'a trimis, ca tot cine vede pre Fiĭul și crede în
el sî aĭbĕ viéţă eternă; și eŭ îl voiŭ învia în ḑiua cea de
pe urmă.
41 Decĭ murmuraŭ Iudeiĭ contra luĭ, pentru că a ḑis: Eŭ sûnt
42 pânea ce s'a pogorît din ceriŭ; Și ḑiceaŭ: Aŭ nu este acesta
Iisus, Fiĭul luĭ Iosef, al căruĭa părinte și mamă cunóscem? dar
43 cum ḑice el: M'am pogorît din ceriŭ? Decĭ a respuns Iisus
44 și lĭ-a ḑis: Nu murmuraţĭ între voĭ. Nimene nu póte sî vie
cătră mine, de nu 'l va trage Părintele ce m'a trimis: și eŭ îl
45 voiŭ învia în ḑiua cea de pe urmă. In profeţĭ este scris: Și
vor fi toţĭ învĕţaţĭ de Dumneḑeŭ. Decĭ tot cel ce aude și se
46 învéţă de la Părintele vine cătră mine. Nu că a vĕḑut cine-
va pre Părintele, decât numaĭ cel ce este de la Dumneḑeŭ, a-
47 cela a vĕḑut pre Părintele. Adevĕr, adevĕr ḑic voue: Cel ce
48 49 crede în mine are viéţă eternă; Eŭ sûnt pânea vieţeĭ. Pă-
50 rinţiĭ vostri aŭ mâncat manna în pustiă, și aŭ murit. Acésta
este pânea care se pogórî din ceriŭ, ca sî mânânce cine-va din-
51 tr'însa, și sî nu mórĕ. Eŭ sûnt pânea cea vie, care s'a po-
gorît din ceriŭ; de va mânca cine-va din acéstă pâne va trăi
în etern, și pânea care eŭ voiŭ da, corpul meŭ este, pre care
îl daŭ pentru viéţa lumeĭ.
52 Decĭ Iudeiĭ disputaŭ între sine, ḑicênd: Cum póte acesta
53 sî 'șĭ dea noue corpul *seŭ* sî 'l mâncăm? Atuncĭ lĭ-a ḑis Ii-
sus: Adevĕr, adevĕr ḑic voue: De nu veţĭ mânca corpul Fiĭu-
luĭ omuluĭ, și nu veţĭ bea sângele luĭ, nu veţĭ avea viéţă in voĭ.
54 Cel ce mânâncă corpul meŭ și bea sângele meŭ are viéţă eter-
55 nă; și eŭ îl voiŭ învia în ḑiua cea de pe urmă. Căcĭ corpul
meŭ este adevĕrat mâncare, și sângele meŭ este adevĕrat bĕu-
56 tură. Cel ce mânâncă corpul meŭ și bea sângele meŭ, remâne
57 in mine, și eŭ in el. Precum m'a trimis Părintele cel viŭ, și
eŭ viez prin Părintele; *așa* și cel ce mĕ mânâncă va trăi prin
58 mine. Acésta este pânea care s'a pogorît din ceriŭ; nu pre-
cum părinţiĭ vostri aŭ mâncat manna, și aŭ murit; cel ce va
59 mânca pânea acéstă va trăi in etern. Acestea a ḑis in sina-
gogă învĕţând în Capernaum.

Decĭ mulţĭ din discipuliĭ luĭ auḑind *acestea*, aŭ ḑis: Greŭ 60
este acest cuvênt; cine póte sî 'l auḑĕ? Ear Iisus sciind în 61
sine, că discipuliĭ luĭ murmuraŭ despre acestea, lĭ-a ḑis: Acés-
ta vĕ scandalisă? Dar de veţĭ vedea pre Fiĭul omuluĭ suin- 62
du-se unde era maĭ înainte? Spiritul este, care face viŭ; cor- 63
pul nu folosesce nimic; cuvintele carĭ eŭ vî vorbesc sûnt spirit
şi viéţă. Înse sûnt uniĭ din voĭ, carĭ nu cred. Căcĭ Iisus scia 64
din început, carĭ sûnt ceĭ ce nu cred, şi care este cel ce era
sî 'l trădea. Şi ḑicea: Pentru acésta v'am ḑis, că nimene nu 65
póte sî vie la mine, de nu 'ĭ va fi dat de la Părintele meŭ.
Dintr'acel *timp* mulţĭ din discipuliĭ luĭ s'aŭ întors înapoĭ, şi nu 66
maĭ âmblaŭ cu dînsul. Atuncĭ a ḑis Iisus celor doĭ-spre-ḑece: 67
Aŭ doră şi voĭ voiţĭ sî vĕ duceţĭ? Atuncĭ ĭ-a respuns Simon 68
Petru: Dómne, la cine ne vom duce? Tu aĭ cuvintele vieţeĭ
eterne. Şi noĭ credem şi cunóscem, că tu escĭ Christosul, Fiĭ- 69
ul luĭ Dumneḑeŭ celuĭ viŭ. Respuns-a Iisus lor: Aŭ nu v'am 70
ales pre voĭ doĭ-spre-ḑece? Şi unul din voĭ este diabol. De 71
Iuda Iscariot al luĭ Simon vorbĭa, căcĭ acela era sî 'l trădea,
fiind unul din ceĭ doĭ-spre-ḑece.

CAP. VII.

Iisus se duce într'ascuns la serbarea corturilor; el dispută cu Iudeiĭ asupra persóneĭ şi învĕţătureĭ sale.

După acestea âmbla Iisus în Galileea; căcĭ nu voĭa sî âm- 1
ble în Iudeea, pentru că Iudeiĭ căutaŭ sî 'l omóre.
Şi era aprópe serbătórea Iudeilor, înfigerea corturilor. Decĭ 2 3
'ĭ-aŭ ḑis fraţiĭ seĭ: Trecĭ de aicĭ, şi mergĭ în Iudea, ca şi dis-
cipuliĭ têĭ sî véḑĕ lucrurile ce facĭ. Căcĭ nimene face ceva în 4
ascuns, când caută însuşĭ sî se facĕ cunoscut. De facĭ acestea, a-
rată-te lumeĭ. Căcĭ nicĭ fraţiĭ seĭ nu credeaŭ într'însul. A- 5 6
tuncĭ lĭ-a ḑis Iisus: Timpul meŭ âncă nu a venit; ear timpul
vostru este gata tot-dea-una. Nu póte lumea sî vĕ uréscă, ear 7
pre mine mĕ urăsce, pentru că eŭ mărturisesc de dînsa, că lucru-
rile eĭ sûnt rele. Voĭ suiţĭ-vĕ la acéstă serbătóre; eŭ âncă nu 8
mĕ suiŭ la acéstă serbătóre; căcĭ timpul meŭ âncă nu s'a îm-
plinit. Şi acestea ḑicêndu-lĭ, a remas în Galileea. Ear su- 9 10
indu-se fraţiĭ luĭ, atuncĭ şi el s'a suit la serbătóre, nu de faça,
cĭ cam pe ascuns.
Atuncĭ Iudeiĭ îl căutaŭ la serbătóre, şi ḑiceaŭ: Unde este 11
acela? Şi murmur mult era între popor despre dînsul; căcĭ 12
uniĭ ḑiceaŭ: Bun este; alţiĭ ḑiceaŭ: Nu, cĭ amăgesce poporul.
Înse nimene nu vorbĭa de faça de dînsul pentru frica Iudeilor. 13
Ear fiind la jumătatea serbătóreĭ, s'a suit Iisus în templu, şi 14
învĕţa. Şi se miraŭ Iudeiĭ, ḑicênd: Cum scie acesta carte, 15
nefiind învĕţat. Respuns-a lor Iisus, şi a ḑis: A mea învĕţă- 16

17 tură nu este a mea, ci a celuĭ ce m'a trimis. De voĭesce ci-
neva sî facĕ voea luĭ, va cunósce din acéstă învĕţătură, óre es-
18 te de la Dumnedeŭ, séŭ *óre* eŭ vorbesc de la mine. Cel ce
vorbesce de la sine, caută onórea sa; ear cel ce caută onórea
celuĭ ce 'l-a trimis, acesta este adevĕrat, şi nedreptate nu este
19 într'însul. Aŭ nu Moise v'a dat legea? şi nimene din voĭ nu
20 ţine legea. De ce căutaţĭ sî mĕ omorîţĭ? Respuns-a poporul
21 şi a dis: Demon aĭ; cine caută sî te omóre? Respundênd Ii-
sus lĭ-a dis: Un lucru am făcut, şi toţĭ vĕ miraţĭ *despre acesta.*
22 Deci Moise v'a dat circumcisiunea; (nu că este de la Moise, ci
23 de la părinţĭ); şi sâmbăta circumcideţĭ pre om. Dacă omul
primesce circumcisiune sâmbăta, ca sî nu se strice legea luĭ
Moise, vĕ mâniaţĭ pre mine, pentru că am făcut om întreg să-
24 nătos sâmbăta? Nu judicaţĭ dupre faţă, ci judicaţĭ dréptă
judicată.
25 Atuncĭ diceaŭ uniĭ din Ierusalemitenĭ: Aŭ nu este acesta,
26 pre care 'l caută sî *'l* omóre? Dar éca el vorbesce de faţă,
şi nimic nu *'ĭ* dic; nu cum-va aŭ cunoscut in adevĕr dregĕtoriĭ,
27 că acesta este in adevĕr Christosul? Înse noĭ scim pre aces-
ta de unde este; ear când va veni Christos, nimene nu scie
de unde este.
28 Atuncĭ striga Iisus in templu, învĕţând şi dicênd: Şi pre
mine sciţĭ, şi de unde sûnt sciţĭ; şi nu am venit de la mine însumĭ,
ci cel ce m'a trimis este adevĕrat, pre care voĭ nu 'l cunósceţĭ;
29 Ear eŭ îl cunosc; căcĭ de la dînsul sûnt, şi acela m'a trimis.
30 Atuncĭ îl căutaŭ sî 'l prindĕ; dar nimene nu 'şĭ-a pus mânile
31 pe dînsul, fiind-că óra luĭ âncă nu venise. Şi mulţĭ din po-
por aŭ credut într'însul, şi diceaŭ: Când va veni Christos, aŭ
dóră va face maĭ multe semne decât acestea, carĭ a făcut acesta?
32 Aŭ audit Fariseiĭ pre popor murmurând acestea despre dîn-
33 sul, şi Fariseiĭ şi archiereiĭ aŭ trimis servitorĭ sî 'l prindĕ. A-
tuncĭ lĭ-a dis Iisus: Âncă pucin timp sûnt cu voĭ, şi *atuncĭ*
34 merg la cel ce m'a trimis. Mĕ veţĭ căuta, şi nu *mĕ* veţĭ afla;
35 şi unde sûnt eŭ, voĭ nu puteţĭ veni. Atuncĭ aŭ dis Iudeiĭ
între sine: Unde va sî mérgĕ acesta, că noĭ nu 'l vom afla?
nu cum-va va sî mérgĕ la ceĭ împrăsciaţĭ printre păgânĭ, şi sî
36 înveţe pre păgânĭ? Ce este cuvêntul acesta care a dis: Mĕ
veţĭ căuta, şi nu *mĕ* veţĭ afla, şi unde sûnt eŭ, voĭ nu puteţĭ
veni?
37 Ear în diua cea de pe urmă, cea mare a serbătoreĭ, a stă-
tut Iisus, şi a strigat, dicênd: De însetéză cineva, sî vie la mi-
38 ne şi sî bea. Cel ce crede in mine, precum a dis scriptura,
39 din pântecele luĭ vor curge rîurĭ de apă vie. (Ear acésta a
dis el despre Spiritul, pre care era sî 'l priméscă ceĭ ce cred
într'însul; căcĭ Spirit Sânt âncă nu era, pentru că Iisus âncă

nu se glorificase.) Decĭ mulţĭ din popor auḑind acest cuvênt 40
ḑiceaŭ: Acesta este în adevĕr profetul. Alţiĭ ḑiceaŭ: Acesta 41
este Christosul. Ear alţiĭ ḑiceaŭ: Aŭ dóră va sî vie Christos din
Galileea? Aŭ nu a ḑis scriptura, că va veni Christos din se- 42
mênţa luĭ David, şi din cetatea Bethlehem, unde a fost David?
Decĭ s'a făcut disbinare între popor despre dînsul. Ear uniĭ 43 44
dintr'înşiĭ vreaŭ sî 'l prinḑĕ; dar nimene nu 'şĭ-a pus mânile pe
dînsul.
Decĭ aŭ venit servitoriĭ către archiereĭ şi către Fariseĭ, şi 45
acestia lĭ-aŭ ḑis: De ce nu 'l-aţĭ adus? Respuns-aŭ servito- 46
riĭ: Nicĭ odată nu a vorbit om aşa ca acest om. Atuncĭ lĭ-aŭ 47
respuns Fariseiĭ: Aŭ dóră şi voĭ v'aţĭ amăgit? Aŭ dóră a 48
creḑut într'însul cineva din drăgĕtorĭ séŭ din Fariseĭ? Înse 49
acest popor, care nu scie legea, este blestemat. Ḑis-a lor Ni- 50
codem, (care venise la dînsul nóptea, fiind unul dintr'înşiĭ),
Aŭ dóră legea nóstră judică pre om, de nu va auḑi de la el 51
maĭ 'nainte, şi va cunósce ce face? Respuns-aŭ şi 'ĭ-aŭ ḑis: 52
Aŭ dóră şi tu escĭ din Galileea? Cércă şi veḑĭ; căcĭ din Gali-
leea nu s'a sculat profet. Şi a mers fie-care la casa sa. 53

CAP. VIII.

Iisus értă pre femeea cea pĕcătósă. El se silesce a convinge pre Iudeĭ de generaţiunea sa, şi de chiămarea sa dumneḑeéscă.

Ear Iisus s'a dus in Muntele Olivilor. Şi fórte de demâ- 1 2
néţă a venit earăşĭ in templu, şi tot poporul a venit la
dînsul, şi şeḑênd el îĭ învĕţa. Şi aŭ adus la dînsul Cărturariĭ 3
şi Fariseiĭ pre o femee prinsă in adulteriŭ; şi puindu-o in
meḑĭloc, Ĭ-aŭ ḑis: Învĕţătorule, pre acéstă femee o am prins 4
asupra faptuluĭ, comiţênd adulteriŭ. Decĭ Moise in lege nĭ-a 5
ordonat, ca sî se uciḑĕ cu pĭetre unele ca acestea; dar tu ce
ḑicĭ? Acésta ḑiceaŭ, ispitindu-'l; ca sî aibĕ *cu* ce a 'l acusa. 6
Ear Iisus plecându-se jos, scria cu degetul pe pămênt. Şi 7
continuând eĭ a 'l întreba, s'a rădicat, şi lĭ-a ḑis: Cel ce este
fără de pĕcat între voĭ, acela întâiŭ sî arunce pĭatra asupra eĭ.
Şi earăşĭ plecându-se jos, scria pe pămênt. Ear eĭ auḑind, 8 9
şi mustraţĭ fiind de consciinţă, eşĭaŭ unul după altul, începênd
de la ceĭ maĭ bătrânĭ până la ceĭ maĭ de jos; şi a remas Iisus
singur, şi femeea stând in meḑĭloc. Şi rădicându-se Iisus, şi 10
nevĕḑênd pre nimene decât numaĭ pre femee, 'ĭ-a ḑis: Femee,
unde 'ţĭ sûnt acusătoriĭ têĭ? aŭ nimene nu te-a condemnat?
Ear ea a ḑis: Nimene, Dómne. Ḑis-a Iisus eĭ: Nicĭ eŭ nu te 11
condemn; du-te, şi de acum sî nu maĭ pĕcătuescĭ.
Atuncĭ earăşĭ lĭ-a vorbit Iisus, ḑicênd: Eŭ sûnt lumina lu- 12
meĭ; cel ce 'mĭ urméză nu va âmbla in întunerec, ci va avé
lumina vieţeĭ. Decĭ 'ĭ-aŭ ḑis Fariseiĭ: Tu mărturisescĭ despre 13

14 tine însuţĭ; mărturia ta nu este adevěrată. Respuns-a Iisus
şi lĭ-a ḑis: De şi eŭ mărturisesc despre mine însumĭ, *totuşĭ*
mărturia mea este adevěrată; căcĭ sciŭ de unde am venit, şi
15 unde merg; ear voĭ nu sciţĭ de unde viŭ şi unde merg. Voĭ
16 judicaţĭ dupre corp, eŭ nu judic pre nimene. Şi de voiŭ şi
judica eŭ, judicata mea este dréptă; căcĭ nu sûnt singur, ci eŭ,
17 şi Părintele ce m'a trimis. Şi in legea vóstră este scris, că
18 mărturia a doĭ ómenĭ este adevěrată. Eŭ sûnt unul ce măr-
turisesc despre mine însumĭ; şi mărturisesce despre mine şi
19 Părintele ce m'a trimis. Atuncĭ îĭ ḑiceaŭ: Unde este Părintele
têŭ? Respuns-a Iisus: Voĭ nu sciţĭ nicĭ pre mine, nicĭ pre Pă-
rintele meŭ; de m'aţĭ sci pre mine aţĭ sci şi pre Părintele meŭ.
20 Aceste cuvinte a vorbit Iisus in vistierie, învěţând in templu;
înse nimene nu 'l-a prins; căcĭ âncă nu venise óra luĭ.
21 Atuncĭ earăşĭ lĭ-a ḑis Iisus: Eŭ merg, şi mě veţĭ căuta, şi veţĭ
22 muri in pěcatul vostru; unde merg eŭ, voĭ nu puteţĭ veni. A-
tuncĭ ḑiceaŭ Iudeiĭ: Aŭ dóră va sî se omóre însuşĭ, că ḑice:
23 Unde merg eŭ, voĭ nu puteţĭ veni? Şi lĭ-a ḑis: Voĭ sûnteţĭ
de jos, eŭ sûnt de sus; voĭ sûnteţĭ din lumea acésta, eŭ nu sûnt
24 din lumea acésta. Decĭ v'am ḑis, că veţĭ muri in pěcatele vós-
tre; căcĭ de nu veţĭ crede, că eŭ sûnt, veţĭ muri in pěcatele
25 vóstre. Atuncĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Tu, cine escĭ? Ḑis-a lor Iisus: Ceea
26 ce am ḑis voue de la început. Multe am a vorbi şi a judica
despre voĭ; dar cel ce m'a trimis este adevěrat; şi eŭ vorbesc
27 lumeĭ cele ce am auḑit de la dînsul. Ear eĭ nu aŭ înţeles,
că li vorbĭa despre Părintele.
28 Atuncĭ lĭ-a ḑis Iisus: Când veţĭ înălţa pre Fiĭul omuluĭ, a-
tuncĭ veţĭ cunósce, că eŭ sûnt; şi *că* nu fac nimic de la mine
însumĭ; ci precum m'a invěţat Părintele meŭ, acestea vorbesc.
29 Şi cel ce m'a trimis este cu mine; Părintele nu m'a lăsat sin-
gur; căcĭ eŭ fac tot-dea-una cele ce'ĭ sûnt plăcute.
30 31 Acestea vorbind el, mulţĭ aŭ creḑut într'însul. Atuncĭ ḑi-
cea Iisus acelor Iudeĭ ce creḑuseră într'însul: Dacă remâneţĭ
32 in cuvêntul meŭ, *atuncĭ* sûnteţĭ discipulĭ aĭ meĭ in adevěr; Şi
33 veţĭ cunósce adevěrul, şi adevěrul vě va face liberĭ. Res-
puns-aŭ luĭ: Noĭ sûntem semênţă a luĭ Abraam, şi nimenuĭ nu
am fost servĭ nicĭ o-dată; cum ḑicĭ tu *dar*: veţĭ fi liberĭ?
34 Respuns-a Iisus lor: Adevěr, adevěr ḑic voue: Tot cel ce face
35 pěcatul, servul pěcatuluĭ este. Ear servul nu remâne in casă
36 pururea; *dar* Fiĭul remâne pururea. Decĭ dacă vě va face
37 liberĭ Fiĭul, veţĭ fi liberĭ in adevěr. Sciŭ că sûnteţĭ semênţă
a luĭ Abraam; dar căutaţĭ sî mě omorîţĭ, pentru-că cuvêntul
38 meŭ nu încape in voĭ. Eŭ vorbesc ceea ce am věḑut la Pă-
rintele meŭ; şi voĭ faceţĭ ceea ce aţĭ věḑut la părintele vostru.
39 Respuns-aŭ şi 'ĭ-aŭ ḑis: Abraam este părintele nostru. Ḑis-a lor

Iisus: De aţĭ fi fiĭ aĭ luĭ Abraam, aţĭ face faptele luĭ Abraam.
Ear acum căutaţĭ sî mĕ omorîţĭ pre mine, omul carele v'am 40
vorbit adevĕrul, care am auḑit de la Dumneḑeŭ; acésta nu a
făcut Abraam. Voĭ faceţĭ faptele părinteluĭ vostru. Atuncĭ 'ĭ-aŭ 41
ḑis: Noĭ nu sûntem născuţĭ din fornicaţiune, un părinte avem,
pre Dumneḑeŭ.
Ḑis-a lor Iisus: De era Dumneḑeŭ părintele vostru, m'aţĭ fi 42
ĭubit pre mine; căcĭ eŭ am eşit, şi am venit de la Dumneḑeŭ;
nu am venit de la mine însumĭ, ci acela m'a trimis. Pentru 43
ce nu înţelegeţĭ graĭul meŭ? pentru-că nu puteţĭ sî auḑiţĭ cu-
vêntul meŭ. Voĭ sûnteţĭ de la părintele *vostru* diabolul, şi 44
poftele părinteluĭ vostru voiţĭ a face. Acela a fost ucidĕtor de ó-
menĭ de la început, şi nu a remas in adevĕr, pentru-că nu este
adevĕr într'însul. Când vorbesce mincĭună, vorbesce dintr'ale sale;
căcĭ mincinos este şi părinte al minciuneĭ. Ear mie nu 'mĭ credeţĭ, 45
pentru-că vorbesc adevĕrul. Cine dintre voĭ mĕ înfruntă de 46
pĕcat? Ear dacă vorbesc adevĕrul, de ce nu 'mĭ credeţĭ? Cel 47
ce este de la Dumneḑeŭ ascultă cuvintele luĭ Dumneḑeŭ; pen-
tru acésta voĭ nu ascultaţĭ, pentru-că nu sûnteţĭ de la Dum-
neḑeŭ.
Atuncĭ aŭ respuns Iudeiĭ, şi 'ĭ-aŭ ḑis: Óre nu ḑicem bine, 48
că escĭ Samaritean şi aĭ demon? Respuns-a Iisus: Nu am de- 49
mon, ci onor pre Părintele meŭ, şi voĭ mĕ disonoraţĭ. Ear eŭ 50
nu caut onórea mea; este cel ce caută şi judică. Adevĕr, a- 51
devĕr ḑic voue: De va păḑi cineva cuvêntul meŭ, nu va vedé
mórtea in etern. Atuncĭ 'ĭ-aŭ ḑis Iudeiĭ: Acum cunoscurăm 52
că aĭ demon; Abraam a murit, şi profeţiĭ; şi tu ḑicĭ: De va
păḑi cineva cuvêntul meŭ, nu va gusta mórtea in etern. Aŭ 53
dóră tu escĭ maĭ mare decăt părintele nostru Abraam, care a
murit? şi *decăt* profeţiĭ, *carĭ* aŭ murit? cine te facĭ tu pre tine?
Respuns-a Iisus: De mĕ onor însumĭ, onórea mea nimic nu 54
este; este Părintele meŭ, care mĕ onóră, despre care voiŭ ḑi-
ceţĭ, că este Dumneḑeul vostru. Dar nu 'l cunósceţĭ; ear eŭ 55
îl sciŭ; şi de voiŭ ḑice, că nu 'l sciŭ, voiŭ fi asemenea voue
mincinos; înse îl sciŭ, şi păḑesc cuvêntul luĭ. Abraam, părin- 56
tele vostru a fost bucuros sî véḑĕ ḑiua mea; a vĕḑut, şi s'a
bucurat.

Atuncĭ 'ĭ-aŭ ḑis Iudeiĭ: Cincĭ-ḑecĭ de anĭ încă nu aĭ, şi aĭ 57
vĕḑut pre Abraam? Ḑis-a lor Iisus: Adevĕr, adevĕr ḑic voue: 58
Maĭ 'nainte de a fi Abraam eŭ sûnt. Atuncĭ aŭ rădicat pĭetre 59
sî arunce asupra luĭ; ear Iisus s'a ascuns, şi a eşit din templu,
mergênd prin meḑilocul lor, şi aşa a trecut.

CAP. IX. X.

Vindecarea unuĭ orb din nascere. Iisus declară că este păstorul cel bun; că 'şĭ va da viéţa pentru oile sale. El arétă la lucrurile sale, spre a dovedi dumneḑeirea sa.

1 2 Şi trecênd a vĕḑut pre un om orb din nascere. Şi 'l-aŭ
întrebat discipuliĭ luĭ, ḑicênd: Rabbi, cine a pĕcătuit, a-
3 cesta séŭ părinţiĭ luĭ, de s'a născut orb? Respuns-a Iisus:
Nicĭ acesta nu a pĕcătuit, nicĭ părinţiĭ luĭ; ci ca sî se arete
4 lucrurile luĭ Dumneḑeŭ într'însul. Eŭ trebue sî lucrez lucru-
rile celuĭ ce m'a trimis, până este ḑiuă; vine nóptea, când ni-
5 mene nu póte lucra. Până când sûnt in lume, sûnt lumina
6 lumeĭ. Acestea ḑicênd, a scuĭpat jos, şi a făcut tină din scuĭ-
7 pat, şi a uns ochiĭ orbuluĭ cu tină; Şi 'ĭ-a ḑis: Mergĭ de te
spală in scăldătórea Siloamuluĭ, (adică Trimis). Decĭ s'a dus,
şi s'a spălat, şi a venit vĕḑênd.
8 Ear veciniĭ, şi ceĭ ce'l vĕḑuseră maĭ 'nainte, că era orb,
9 ḑiceaŭ: Aŭ nu este acesta cel ce şedea şi cerşitoria. Uniĭ
ḑiceaŭ: Acesta este; *ear* alţiĭ: Sémĕnă cu el; *ear* acela ḑice:
10 Eŭ sûnt. Decĭ îĭ ḑiceaŭ: Cum ţi s'aŭ dischis ochií? Respuns-a
11 acela şi a ḑis: Un om, ce se numesce Iisus, a făcut tină,
şi a uns ochiĭ meĭ, şi 'mĭ-a ḑis: Mergĭ la scăldătorea Siloa-
muluĭ, şi te spală; şi mergênd şi spălându-mĕ, am vĕḑut.
12 Atuncĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Unde este acela? Ḑis-a: Nu sciŭ.
13 14 Îl aduc la Fariseĭ pre cel ce óre-când a fost orb. Şi e-
ra sămbătă, când Iisus a făcut tină, şi 'ĭ-a dischis ochiĭ luĭ.
15 Atuncĭ earăşĭ 'l-aŭ întrebat şi Fariseiĭ, cum a primit vedere.
Ḑis-a el: Tină a pus pe ochiĭ meĭ, şi m'am spălat, şi vĕd.
16 Decĭ ḑiceaŭ óre-cari din Fariseĭ: Acest om nu este de la Dum-
neḑeŭ; căcĭ nu păḑesce sămbăta. Alţiĭ ḑiceaŭ: Cum póte om pĕ-
17 cătos sî facĕ semne ca acestea? Şi era disbinare între eĭ. Ḑis-aŭ
orbuluĭ earăşĭ: Tu, ce ḑicĭ despre dînsul, că a dischis ochiĭ
18 têĭ? El a ḑis: Este profet. Ear Iudeiĭ nu aŭ creḑut despre
dînsul, că a fost orb, şi a primit vedere, până ce aŭ chĭămat
19 pre părinţiĭ acestuĭa ce a primit vedere. Şi 'ĭ-aŭ întrebat,
ḑicênd: Acesta este fiĭul vostru, care voĭ ḑiceţĭ, că s'a născut
20 orb? cum dar acum vede? Respuns-aŭ lor părinţiĭ luĭ, şi aŭ
21 ḑis: Scim că acesta este fiĭul nostru, şi că s'a născut orb; Dar
cum acum vede, nu scim; séŭ cine 'ĭ-a dischis ochiĭ luĭ nu
scim; el este in etate, întrebaţi-'l; el va vorbi pentru sineşĭ.
22 Acestea a ḑis părinţiĭ luĭ, pentru-că se temeaŭ de Iudeĭ; căcĭ
deja s'aŭ înţeles Iudeiĭ, că de 'l va mărturisi cineva a fi Chris-
23 tos, sî fie scos din sinagogă. Pentru aceea aŭ ḑis părinţiĭ
luĭ: El este in etate, întrebaţi'-l.
24 Atuncĭ aŭ chĭămat a doua óră pre omul care fusese orb, şi
'ĭ-aŭ ḑis: Dă gloriă luĭ Dumneḑeŭ; noĭ scim, că acest om este

Ear acela a respuns şi a ḑis: De este pĕcătos, nu 25
sciŭ; una sciŭ: că am fost orb, şi acum vĕd. Atuncĭ 'ĭ-aŭ 26
ḑis earăşĭ: Ce 'ţĭ-a făcut? cum 'ţĭ-a dischis ochiĭ? Respuns-a 27
lor: V'am ḑis deja, şi nu aţĭ auḑit; pentru ce earăşĭ voiţĭ sĭ a-
uḑiţĭ? aŭ dóră şi voĭ voiţĭ sĭ vĕ faceţĭ discipulĭ aĭ luĭ? Atuncĭ 28
'l-aŭ injurat, şi 'ĭ-aŭ ḑis: Tu escĭ discipul al aceluĭa; ear noĭ
sûntem discipulĭ aĭ luĭ Moise. Scim că cu Moise a vorbit 29
Dumneḑeŭ; ear pre acesta nu scim de unde este. Respuns-a 30
omul, şi lĭ-a ḑis: Într'acésta este minunea, că voĭ nu sciţĭ de
unde este, şi el a dischis ochiĭ meĭ. Ear scim, că Dumneḑeŭ 31
nu ascultă pre pĕcătoşĭ; ci de se închină cineva luĭ Dumneḑeŭ
şi face voea luĭ, pre acesta îl ascultă. Din etern nu s'a auḑit, 32
că sĭ fi dischis cineva ochiĭ vre-unuĭ orb din nascere. De nu 33
ar fi acesta de la Dumneḑeŭ, nu ar puté face nimic. Respuns- 34
aŭ şi 'ĭ-aŭ ḑis: În pĕcate tu te-aĭ nĕscut cu totul, si tu ne
învéţĭ pre noĭ! şi 'l-aŭ scos afară.
Auḑit-a Iisus, că 'l-aŭ scos afară; şi aflându-'l, 'ĭ-a ḑis: 35
Creḑĭ in Fiiul luĭ Dumneḑeŭ? Respuns-a acela şi a ḑis: Cine 36
este, Dómne, ca sĭ creḑ într'însul? Ḑis-a Iisus luĭ: 'L-aĭ vĕ- 37
dut, şi cel ce vorbesce cu tine, acela este. Ear el a ḑis: Cred, 38
Dómne; şi i s'a închinat. Şi a ḑis Iisus: Spre judicată am 39
venit într'acéstă lume, ca ceĭ ce nu vĕd sĭ véḑĕ, şi ceĭ ce vĕd
sĭ fie orbĭ.
Şi aŭ auḑit acestea *uniĭ* din Fariseĭ, cari eraŭ cu dînsul, 40
şi 'ĭ-aŭ ḑis: Aŭ dóră şi noĭ sûntem orbĭ? Ḑis-a lor Iisus: 41
De aţĭ fi orbĭ, nu aţĭ avé pĕcat; ear acum ḑiceţĭ; Vedem; pen-
tru acésta remâne pĕcatul vostru.

Adevĕr, adevĕr ḑic voue: Cel ce nu întră prin uşă in sta- X
ulul oilor, ci sare pe aĭurea, acela este fur şi hoţ. Ear 2
cel ce întră prin uşă este păstorul oilor. Aceluĭa i dischide 3
portarul; şi oile ascultă vócea luĭ, şi oile sale le chĭamă pe
nume, şi le scóte. Şi când scóte oile sale, merge înaintea 4
lor, şi oile i urméză; căcĭ cunosc vócea luĭ. Ear unuĭ străin 5
nu 'ĭ urméză, ci fug de la dînsul; căcĭ nu cunosc vócea străi-
nilor. Acéstă parabolă lĭ-a ḑis Iisus; ear eĭ nu aŭ înţeles ce 6
eraŭ acelea ce li vorbĭa.
Atuncĭ earăşĭ lĭ-a ḑis Iisus: Adevĕr, adevĕr ḑic voue: Eŭ 7
sûnt uşa oilor. Toţĭ căţĭ aŭ venit maĭ 'nainte de mine sûnt 8
furĭ şi hoţĭ; dar nu 'ĭ-aŭ ascultat oile. Eŭ sûnt uşa; prin 9
mine de va întra cineva, se va mântui, şi va întra, şi va eşi,
şi va afla păşune. Furul nu vine decât numaĭ sĭ fure, şi sĭ 10
junghie, şi sĭ piérḑĕ; eŭ am venit, ca sĭ aibĕ viéţă şi cu priso-
sinţă. Eŭ sûnt păstorul cel bun; păstorul cel bun îşĭ pune 11
viéţa sa pentru oĭ. Dar năimitul şi care nu este păstor, că- 12
ruĭa nu sûnt oile ale luĭ, vede lupul viind, şi lasă oile, şi fuge;

13 şi lupul le răpesce, şi rîsipesce oile. Năimitul fuge, pentru-că
14 este năimit şi nu are grijă de oĭ. Eŭ sûnt păstorul cel bun,
15 şi cunosc pre ale mele, şi sûnt cunoscut de ale mele. Precum
Părintele mĕ cunósce, şi eŭ cunosc pre Părintele; şi 'mĭ puiŭ
16 viéţa mea pentru oĭ. Şi alte oĭ am, cari nu sûnt din staulul
acesta; şi pre acelea trebue sî *le* aduc, şi vor auḑi vócea mea;
17 şi va fi o turmă *şi* un păstor. Pentru acésta mĕ ĭubesce Pă-
rintele meŭ, pentru-că eŭ îmĭ puiŭ viéţa mea, ca earăşĭ sî o
18 ĭaŭ. Nimene nu o ĭa de la mine, ci eŭ o puiŭ însumĭ. Am
putere sî o puiŭ, şi am putere earăşĭ sî o ĭaŭ. Acest man-
dat am primit de la Părintele meŭ.
19 Decĭ earăşĭ s'a făcut disbinare între Iudeĭ din causa acestor
20 cuvinte. Şi ḑiceaŭ mulţĭ dintr'înşiĭ: Are demon, şi este ne-
21 bun; de ce îl ascultaţĭ? Alţiĭ ḑiceaŭ: Aceste cuvinte nu sûnt
de demonisat; póte demon sî dischidĕ ochiĭ orbilor?
22 Şi se celebra atuncĭ serbătórea înnoireĭ in Ierusalem, şi era
23 érnă. Şi ămblând Iisus in templu, in porticul luĭ Solomon,
24 'L-aŭ încunjurat Iudeiĭ, şi 'ĭ-aŭ ḑis: Până când ne ţiĭ in
25 îndoĭală? De escĭ tu Christosul, spune-ni de faţă. Respuns-a
lor Iisus: Eŭ v'am ḑis, şi nu credeţĭ; lucrurile cari eŭ fac in
26 numele Părinteluĭ meŭ, acelea mărturisesc despre mine. Înse
voĭ nu credeţĭ, pentru-că nu sûnteţĭ din oile mele, precum v'am
27 ḑis. Oile mele ascultă vócea mea, şi eŭ le cunosc, şi ele îmĭ
28 urméză. Şi li daŭ viéţă eternă, şi nu se vor perde in etern;
29 şi nimene nu le va răpi din mâna mea. Părintele meŭ, care
mi *le*-a dat, este maĭ mare decăt toţĭ; şi nimene nu *le* póte
30 răpi din mâna Părinteluĭ meŭ. Eŭ şi Părintele sûntem una.
31 Atuncĭ Iudeiĭ earăşĭ aŭ rădicat pĭetre ca sî arunce asupra luĭ.
32 Respuns-a lor Iisus: Multe lucrurĭ bune v'am arătat de la Părintele
meŭ; pentru care lucru din acestea aruncaţĭ cu pĭetre asupra mea?
33 Respuns-aŭ luĭ Iudeiĭ: Pentru lucru bun nu aruncăm cu pĭetre
asupra ta, ci pentru blasfemă, şi pentru-că tu, fiind om, te facĭ
34 însuţĭ Dumneḑeŭ. Respuns-a lor Iisus: Aŭ nu este scris in
35 legea vóstră: Eŭ am ḑis, ḑeĭ sûnteţĭ? Dacă pre aceĭa 'ĭ-a nu-
mit ḑeĭ, cătră cari a fost cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ, (şi nu se póte
36 strica scriptura); Pre acela ce Părintele a sânţit, şi 'l-a tri-
mis in lume, voĭ ḑiceţĭ că blasfemă, pentru-că a ḑis, că este
37 Fiiŭ al luĭ Dumneḑeŭ? De nu fac lucrurile Părinteluĭ meŭ,
38 sî nu 'mĭ credeţĭ. Dar de fac, dacă nu credeţĭ in mine, cre-
deţĭ lucrurilor; ca sî înţelegeţĭ şi sî credeţĭ, că Părintele *este*
in mine, şi eŭ in el.
39 Decĭ căutaŭ earăşĭ sî 'l prinḑĕ; ear el a scăpat din mâna
40 lor; Şi a mers earăşĭ dincolo de Iordan, in locul unde Ioan
41 boteza întâiŭ, şi a remas acolo. Şi mulţĭ veniaŭ la dînsul,
şi ḑiceaŭ: Ioan nicĭ un semn nu a făcut; ear tóte căte a ḑis

Ioan despre acesta eraŭ adevĕrate. Şi mulţĭ aŭ creḑut acolo 42
într'însul.

CAP. XI.

Iisus înviézǎ pre Lazar. Iudeiĭ cautǎ sî 'l prinḑĕ.

Şi era bolnav un om, *anume* Lazar, din Bethania, satul 1
Marieĭ şi al Martheĭ surorii eĭ. (Era *acea* Marie ce a 2
uns pre Domnul cu mir, şi a sters piciorele luĭ cu pîrul *capuluĭ*
eĭ, al cǎria frate Lazar era bolnav). Decĭ aŭ trimis surorile 3
cǎtrǎ el, ḑicênd: Dómne, éca acela pre care ĭubescĭ este
bolnav.
Ear Iisus auḑind a ḑis: Acéstǎ bólǎ nu este spre mórte, ci 4
spre gloria luĭ Dumneḑeŭ, ca sî se glorifice printr'însa Fiĭul luĭ
Dumneḑeŭ. Şi ĭubĭa Iisus pre Martha, şi pre sora eĭ, şi pre 5
Lazar. Decĭ auḑind cǎ este bolnav, a remas doue ḑile in lo- 6
cul in care era. Şi apoĭ a ḑis discipulilor: Sî mergem earǎşĭ 7
in Iudeea. Ḑis-aŭ luĭ discipuliĭ: Rabbi, acum te cǎutaŭ Iudeiĭ 8
sî te uciḑĕ cu pietre, şi earǎşĭ mergĭ acolo? Respuns-a Iisus: 9
Aŭ nu sûnt doue-spre-ḑece óre in ḑi? De va ǎmbla cineva ḑiua,
nu se va potecni, pentru-cǎ vede lumina lumeĭ acestiea. Ear 10
de va ǎmbla cineva nóptea se va potecni, pentru-cǎ nu are lu-
minǎ. Acestea vorbind, apoĭ lĭ-a ḑis: Lazar amicul nostru a 11
adormit; înse merg ca sî 'l discept. Atuncĭ aŭ ḑis discipuliĭ 12
luĭ: Dómne, de a adormit, îĭ va fi bine. Înse Iisus vorbĭa 13
despre mórtea luĭ; ear lor li se pǎrea cǎ vorbesce despre dor-
mirea somnuluĭ. Atuncĭ lĭ-a ḑis Iisus de faţǎ: Lazar a murit; 14
Şi mĕ bucur pentru voĭ, cǎ nu am fost acolo, ca sî credeţĭ; 15
înse sî mergem la el. Decĭ a ḑis Thoma, care se numesce 16
gémên, condiscipulilor *seĭ:* Sî mergem şi noĭ, ca sî murim cu el.
Atuncĭ viind Iisus a aflat, cǎ era de patru ḑile deja in mor- 17
mênt. Şi era Bethania aprópe de Ierusalem, ca la cincĭ-spre- 18
ḑece stadiĭ. Şi mulţĭ din Iudeĭ veniserǎ la Martha şi la Ma- 19
ria, sî le mângâe pentru fratele lor. Atuncĭ Martha auḑind 20
cǎ vine Iisus a eşit spre întimpinarea luĭ; ear Martha şedea
in casǎ. Atuncĭ a ḑis Martha cǎtrǎ Iisus: Dómne, de aĭ fi 21
fost aicĭ, fratele meŭ nu ar fi murit; Dar şi acum sciŭ, cǎ orĭ- 22
câte veĭ cere de la Dumneḑeŭ îţĭ va da Dumneḑeŭ. Ḑis-a eĭ 23
Iisus: Fratele tĕŭ va învia. Ḑis-a Martha luĭ: Sciŭ cǎ va învia 24
la înviere in ḑiua cea de pe urmǎ. Ḑis-a eĭ Iisus: Eŭ sûnt 25
învierea şi viéţa; cel ce crede in mine, de va şi muri, va trǎi;
Şi tot cel ce trǎesce şi crede in mine nu va muri in etern; 26
Creḑĭ acésta? Ḑis-a luĭ; Da, Dómne; cred, cǎ tu escĭ Chris- 27
tosul, Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ, cel ce aĭ venit in lume.
Şi acestea ḑicênd, s'a dus şi a chĭǎmat pre Maria sora sa 28
într'ascuns, ḑicênd: Învĕţǎtorul a venit, şi te chĭamǎ. Aceea, 29

30 cum a auḑit, s'a sculat iute, și a mers la dînsul. Înse Iisus
âncă nu venise in sat, ci era in locul unde 'l-a întimpinat Mar-
31 tha. Ear Iudeiĭ, cari eraŭ cu dînsa in casă și o mângâiaŭ, vĕ-
ḑênd pre Maria, că s'a sculat ĭute și a eșit, ĭ-aŭ urmat, ḑicênd:
32 Merge la mormênt, ca sî plângĕ acolo. Atuncĭ Maria viind un-
de era Iisus, și vĕḑêndu-l, a căḑut la picĭórele luĭ, ḑicêndu-ĭ:
33 Dómne, de aĭ fi fost aicĭ, fratele meŭ nu ar fi murit. Decĭ
Iisus, când o a vĕḑut plângêud, și pre Iudeiĭ, cari veniseră cu
34 dînsa plângêud, a suspinat in spirit, și s'a turburat; Și a ḑis:
35 Unde 'l-ațĭ pus? Ḑis-aŭ luĭ: Dómne, vino, și veḑĭ. Și a lăcri-
36 mat Iisus. Atuncĭ ḑiceaŭ Iudeiĭ: Éca, cum îl ĭubĭa! Ear
37 uniĭ dintr'înșiĭ aŭ ḑis: Aŭ nu putea acesta, care a dischis
38 ochiĭ orbuluĭ, sî facĕ ca și acesta sî nu mórĕ? Atuncĭ Iisus
suspinând in sine, a mers la mormênt. Era pesceră, și pĭatră
39 era preste dînsa. Ḑis-a Iisus: Rădicățì pĭatra. Ḑis-a luĭ Mar-
tha, sora mortuluĭ: Dómne, pute deja: căcĭ este *mort* de patru
40 ḑile. Ḑis-a eĭ Iisus: Aŭ nu 'țĭ-am spus că, de veĭ crede, veĭ
41 vedea gloria luĭ Dumneḑeŭ? Și aŭ rădicat pĭatra *de* unde
jăcea mortul. Ear Iisus 'șĭ-a rădicat ochiĭ seĭ in sus, și a ḑis:
42 Părinte, îțĭ mulțumesc, că m'aĭ ascultat. Și sciam, că tot-dea-
una mĕ asculțĭ; ânse pentru poporul care stă împrejur am vor-
43 bit; ca sî créḑĕ, că tu m'aĭ trimis. Și acestea ḑicênd, a stri-
44 gat cu vóce tare: Lazare, vino afară! Și a eșit cel mort înfă-
șurat la mânĭ și la picĭóre cu fașă, și fața luĭ era legată cu
măhramă. Ḑis-a lor Iisus: Dislegați-'l și 'l lăsațĭ sî mérgĕ!
45 Atuncĭ mulțĭ din Iudeiĭ, cari veniseră la Maria, și aŭ vĕḑut
46 cele ce a făcut Iisus, aŭ creḑut într'însul. Ear óre-cari din
eĭ aŭ mers la Fariseĭ, și lĭ-aŭ spus cele ce a făcut Iisus.
47 Atuncĭ archiereiĭ și Fariseiĭ aŭ adunat consiliŭ, și ḑiceaŭ:
48 Ce facem noĭ? căcĭ acest om face multe semne; De 'l vom
lăsa așa, toțĭ vor crede într'însul; și vor veni Romaniĭ, și vor
49 lua și locul și națiunea nóstră. Ear unul dintr'înșiĭ, *anume*
Caiafa, fiind archiereŭ in anul acela, lĭ-a ḑis: Voĭ nu scițĭ ni-
50 mic; Nicĭ cugetațĭ, că ni este de folos, ca sî mórĕ un om
51 pentru popor, și ca sî nu se pĭérḑĕ națiunea întrégă. Ear
acésta nu o a ḑis de la sine; ci, fiind archiereŭ in anul acela,
52 a profețit că era sî mórĕ Iisus pentru popor; Și nu numaĭ
pentru poporul acesta, ci și ca sî adune într'una fiiĭ luĭ Dumne-
ḑeŭ ceĭ împrăscĭațĭ.
53 54 Și dintr'acea ḑi s'aŭ sfătuit, ca sî 'l omóre. Decĭ Iisus nu
maĭ àmbla de fașă între Iudeĭ, ci s'a dus de acolo într'un loc
aprópe de pustie, într'un oraș, ce se chĭamă Efraim; și acolo
petrecea cu discipuliĭ seĭ.
55 Și eraŭ aprópe pascile Iudeilor; și s'aŭ suit mulțĭ din țérră
56 la Ierusalem maĭ 'nainte de pascĭ, sî se curățéscă. Atuncĭ

căutaŭ pre Iisus, şi stând in templu convorbĭaŭ între sine: Ce
vi se pare? că nu va veni la serbătóre? Ear archiereiĭ şi 57
Fariseiĭ dedeseră ordin, ca, de va sci cineva unde este, sî de-
nunţe, ca sî 'l prindĕ.

CAP. XII.

Maria unge picĭórele luĭ Iisus; el întră in Ierusalem; îşĭ preḑice mórtea sa, şi face a se simţi trebuinţă de a crede într'însul.

Ear cu şese ḑile maĭ 'nainte de pascĭ a venit Iisus la 1
Bethania, unde era Lazar cel ce fusese mort, pre care
'l-a inviat din morţĭ. Şi 'ĭ-aŭ fácut acolo cină, şi Martha servĭa; 2
ear Lazar era unul din ceĭ ce şedeaŭ la mésă împreună cu dînsul.
Atuncĭ Maria luând o litră cu mir de nard adevĕrat, de 3
preţ mare, a uns picĭórele luĭ Iisus, şi a sters picĭórele luĭ cu
pĭrul seŭ; ear casa s'a împlut de mirosul miruluĭ. Atuncĭ ḑi- 4
cea unul din discipuliĭ luĭ, Iuda Iscariot al luĭ Simon, care era
sî 'l trădea: De ce nu s'a vêndut acest mir drept treĭ sute de 5
leĭ, şi sî se fi dat seracilor? Ear acésta a ḑis, nu pentru-că era 6
îngrijit pentru seracĭ, ci pentru-că era fur, şi avea punga, şi
purta ce se punea într'însa. Atuncĭ a ḑis Iisus: Lasă-o; spre 7
ḑiua îngropăreĭ mele a păḑit acesta. Căcĭ pre seracĭ pururea 8
'ĭ-aveţĭ cu voĭ; ear pre mine nu m'aveţĭ pururea.
Decĭ mulţime mare din Iudeĭ sciind că este acolo, a venit, 9
nu numaĭ pentru Iisus, ci ca sî véḑĕ şi pre Lazar, pre care 'l-a
sculat din morţĭ. Ear archiereiĭ s'aŭ sfătuit, ca sî omóre şi 10
pre Lazar; Căcĭ din causa sa mulţĭ din Iudeĭ mergeaŭ, şi 11
credeaŭ in Iisus.
Ear a doua ḑi mulţime mare care venise la serbătóre, au- 12
ḑind că vine Iisus la Ierusalem, A luat ramurĭ de finic, şi a 13
eşit spre întîmpinarea luĭ, şi striga: Osanna, bine cuvêntat *fie*
regele luĭ Israel care vine in numele Domnuluĭ. Şi aflând Ii- 14
sus un asin, a şeḑut pe el, precum este scris: Nu te teme, 15
fiica Sionuluĭ; éca regele têŭ vine la tine, şeḑênd pe mînzul
asineĭ. Ear pre acestea nu le-aŭ înţeles discipuliĭ luĭ maĭ 'na- 16
inte; înse după ce s'a glorificat Iisus, atuncĭ 'şĭ-aŭ adus aminte
că acestea eraŭ scrise despre el, şi *că* acestea 'ĭ-aŭ făcut.
Decĭ mărturisia poporul, care era cu el când a strigat pre 17
Lazar din mormênt, şi 'l-a sculat din morţĭ. Pentru aceea 'l-a 18
şi întîmpinat poporul, căcĭ a auḑit că el a făcut acéstă minune.
Decĭ aŭ ḑis Fariseiĭ între sine; Vedeţĭ, că nimic nu folosiţĭ? 19
éca lumea merge după dînsul.
Şi eraŭ óre-cari Elliniĭ din ceĭ ce se suiseră sî se închine 20
la serbătóre. Decĭ acestia s'aŭ apropiat la Filip, care era din 21
Bethsaida Galileeĭ, şi 'l-aŭ rugat, ḑicênd: Domnule, voim sî
vedem pre Iisus. Venit-a Filip şi a spus luĭ Andreiŭ, şi ea- 22

23 răşĭ Andreiŭ şi Filip aŭ spus luĭ Iisus. Ear Iisus li-a res-
24 puns, ḑicênd: A venit óra, ca sî se glorifice Fiĭul omuluĭ. A-
devĕr, adevĕr ḑic voue: Grăuntele de grâŭ, căḑênd pe pămênt,
de nu va muri, el remâne singur; ear de va muri, aduce mult
25 fruct. Cel ce 'şĭ ĭubesce viéţa sa o va pĭerde; şi cel ce 'şi
uresce viéţa sa in acéstă lume o va conserva pentru viéţa cea e-
26 ternă. De 'mĭ servesce cineva, sî 'mĭ urmeze; şi unde voiŭ fi
eŭ, acolo va fi şi servul meŭ; şi de 'mĭ va servi cineva, il va
onora Părintele *meŭ*.
27 Acum sufletul meŭ s'a turburat; şi ce voiŭ ḑice? Părinte,
mântuesce-mĕ de óra acésta; înse pentru acésta am venit la óra
28 acésta. Părinte, glorifică numele têŭ. Atuncĭ a venit vóce din
29 ceriŭ, *ḑicênd:* Şi '*l*-am glorificat, şi earăşĭ *îl* voiŭ glorifica. Ear
poporul, care sta, şi auḑĭa, ḑicea: Tunet se făcu. Alţiĭ ḑiceaŭ:
30 Ânger vorbi luĭ. Respuns-a Iisus şi a ḑis: Acéstă vóce nu s'a
31 făcut pentru mine, ci pentru voĭ. Acum este judicata acesteĭ
32 lumĭ; acum se va alunga stăpânitorul acesteĭ lumĭ. Şi eŭ, de
33 mĕ voiŭ înălţa de la pămênt, voiŭ trage la mine pre toţĭ. Ear
acésta ḑicea, însemnând cu ce mórte era sî mórĕ.
34 Respuns-a luĭ poporul: Noĭ am auḑit din lege, că Christos
remâne in etern; şi tu cum ḑicĭ: Fiĭul omuluĭ trebue sî se înalţe?
35 cine este acesta Fiĭul omuluĭ? Atuncĭ Iisus lĭ-a ḑis: Âncă pu-
cin timp este lumina cu voĭ. Âmblaţĭ până când aveţĭ lumina,
ca sî nu vĕ cuprindĕ întunerecul; căcĭ cel ce âmblă in întu-
36 nerec nu scie unde merge. Până când aveţĭ lumina, credeţĭ
in lumină, ca sî fiţĭ fiĭ aĭ lumineĭ. Acestea a vorbit Iisus, şi
mergênd s'a ascuns de dînşiĭ.
37 Ear de şi făcea atâtea semne înaintea lor, tot nu credeaŭ
38 într'însul; Ca sî se împlinéscă cuvêntul profetuluĭ Isaia, pre
care 'l-a ḑis: Dómne, cine a creḑut vestirea nóstră? şi braţiul
39 Domnuluĭ, cuĭ s'a discoperit? Pentru acésta nu puteaŭ sî créḑĕ,
40 căcĭ earăşĭ a ḑis Isaia: El a orbit ochiĭ lor, şi a împetrit ânima
lor; ca sî nu véḑĕ cu ochiĭ *lor*, nicĭ sî înţelégĕ cu ânima, şi sî
41 se întórcĕ, ca sî 'ĭ vindec. Acestea a ḑis Isaia, când a vĕḑut
42 gloria luĭ, şi a vorbit despre dînsul. Înse şi din dregĕtorĭ
mulţĭ aŭ creḑut într'însul; dar din causa Fariseilor nu '*l* măr-
43 turisĭaŭ, ca sî nu fie scoşĭ din sinagogă. Căcĭ eĭ aŭ ĭubit o-
nórea ómenilor maĭ mult decât onórea luĭ Dumneḑeŭ.
44 Ear Iisus a strigat şi a ḑis: Cel ce crede in mine, nu crede
45 in mine, ci in acela ce m'a trimis. Şi cel ce mĕ vede pre mine,
46 vede pre cel ce m'a trimis. Eŭ am venit lumină in lume, ca
47 tot cel ce crede in mine, sî nu remâe in întunerec. Şi de a-
ude cineva cuvintele mele, şi nu crede, eŭ nu 'l judic; căcĭ nu
48 am venit sî judic lumea, ci sî mântuesc lumea. Cel ce se lé-
pădă de mine, şi nu primesce cuvintele mele, are pre cel ce 'l

judică; cuvêntul care am vorbit, acela îl va judica in ḑiua cea
de pe urmă. Căcĭ eŭ nu am vorbit de la mine însumĭ; ci Pă- 49
rintele ce m'a trimis, acela 'mĭ-a dat ordine ce sî ḑic şi ce sî
vorbesc. Şi sciŭ că ordinea luĭ este viéţă eternă; decí cele 50
ce vorbesc eŭ, precum a ḑis Părintele, aşa vorbesc.

CAP. XIII—XVI.

Iisus spală piciórele discipulilor seĭ, şi'ĭ îndémnă la umilinţă; el predice, că Iuda îl va trăda, şi că Petru se va lepăda de dînsul. El arată discipulilor seĭ persecuţiunile ce 'ĭ ascéptă; promite ajutorul Sântuluĭ Spirit, şi 'ĭ îndémnă a se ruga in numele seŭ.

Ear maĭ 'nainte de serbătórea pascilor, sciind Iisus, că 'ĭ-a 1
venit óra, ca sî trécĕ dintr'acéstă lume cătră Părintele,
ĭubind pre aĭ seĭ pre ceĭ din lume, 'ĭ-a ĭubit până in finit. Şi 2
fiindu-se cina, când diabolul deja pusese in ânima luĭ Iuda
Iscariot al luĭ Simon, sî'l trădea; Sciind Iisus că Părintele 3
'ĭ-a dat tóte in mânĭ, şi că a eşit de la Dumneḑeŭ, şi merge
la Dumneḑeŭ; S'a sculat de la cină, şi 'şĭ-a pus vestmintele; 4
şi luând stergar, s'a încins. După aceea a turnat apă in spă- 5
lătóre, şi a început a spăla piciórele discipulilor, şi a *le* sterge
cu stergarul cu care era încins. Atuncĭ a venit la Simon Petru, 6
şi 'ĭ-a ḑis acesta: Dómne, aŭ tu veĭ sî'mĭ spelĭ piciórele? Res- 7
puns-a Iisus, şi 'ĭ-a ḑis: Ceea ce fac eŭ, tu nu sciĭ acum; dar
veĭ cunósce după acestea. Ḑis-a Petru luĭ; Nu veĭ spăla pi- 8
ciórele mele nicĭ odată. Respuns-a Iisus luĭ: De nu te voiŭ
spăla, nu aĭ parte cu mine. Ḑis-a Simon Petru luĭ: Dómne, 9
nu numaĭ piciórele mele, ci şi mânile şi capul. Ḑis-a Iisus 10
luĭ: Cel spălat nu are trebuinţă a'şĭ spăla decât numaĭ piciórele;
fiind-că este curat tot; şi voĭ sûnteţĭ curaţĭ, dar nu toţĭ. Căcĭ el 11
scia pre cel ce era sî'l trădea; pentru aceea a ḑis: Nu toţĭ sûn-
teţĭ curaţĭ.

Decĭ după ce a spălat piciórele lor, şi 'şĭ-a luat vestmintele 12
sale, şeḑênd earăşĭ, lĭ-a ḑis: Înţelegeţĭ ce v'am făcut? Voĭ mĕ 13
chiămaţĭ Învĕţătorul şi Domnul; şi bine ḑiceţĭ, căcĭ sûnt. Decĭ 14
dacă eŭ, Domnul şi Învĕţătorul *vostru*, v'am spălat piciórele vós-
tre; sûnteţĭ datorĭ şi voĭ a spăla unul altuĭa piciórele. Căcĭ 15
v'am dat esemplu, ca sî faceţĭ precum eŭ am făcut voue. Ade- 16
vĕr, adevĕr ḑic voue: Servul nu este maĭ mare decât domnul
seŭ, nicĭ cel trimis maĭ mare decât cel ce 'l-a trimis. De sciţĭ 17
acestea, fericiţĭ sûnteţĭ de le veţĭ face. Nu despre voĭ toţĭ vor- 18
besc; sciŭ pre cari 'ĭ-am ales; ci ca sî se împlinéscă scriptura:
Cel ce mânâncă cu mine pâne a rădicat contra mea călcâĭul
seŭ. Acum vĭ ḑic maĭ 'nainte de a se face, ca când se va 19
face, sî credeţĭ că eŭ sûnt. Adevĕr, adevĕr ḑic voue: Cel ce 20

primesce pre care eŭ voiŭ trimite, primesce pre mine; ear cel
ce primesce pre mine primesce pre cel ce m'a trimis.
21 Acestea ḑicênd Iisus, s'a turburat in spirit, şi a vorbit lămurit:
Adevĕr, adevĕr ḑic voue: Că unul din voĭ va sî mĕ trădea.
22 Atuncĭ discipuliĭ căutaŭ unul la altul, neinţelegĕnd despre cine
23 vorbesce. Ear unul din discipuliĭ luĭ pre care 'l ĭubĭa Iisus,
24 era culcat pe sinul luĭ. Decĭ Simon Petru a făcut semn a-
25 cestuĭa sî întrebe, cine ar fi de care vorbesce. Şi acela ră-
ḑămându-se pe peptul luĭ Iisus 'ĭ-a ḑis: Dómne, cine este?
26 Respuns-a Iisus: Acela este, căruĭa eŭ întingĕnd bucăţica o voiŭ
da. Şi întingĕnd bucăţica o a dat luĭ Iuda Iscariotul al luĭ
27 Simon. Şi după ce *a luat* bucăţica, a intrat intr'însul Satana.
28 Atuncĭ 'ĭ-a ḑis Iisus: Ce aĭ sî facĭ fă maĭ ĭute. Ear acésta
nimene din ceĭ ce şedeaŭ la mésă nu a înţeles pentru ce 'ĭ-a
29 ḑis-o. Căcĭ uniĭ socotĭaŭ, fiind-că Iuda avea punga, că'ĭ ḑice
Iisus: Cumpără cele ce ni trebuesc la serbătóre; séŭ ca sî dea
ceva seracilor.
30 Atuncĭ el, după ce a luat bucăţica, îndată a eşit; şi era *deja*
31 nópte. Decĭ eşind el, a ḑis Iisus: Acum s'a glorificat Fiiul
32 omuluĭ, şi Dumneḑeŭ s'a glorificat prin el. Dacă Dumneḑeŭ
s'a glorificat prin el, îl va glorifica Dumneḑeŭ in sine, şi în-
33 dată il va glorifica. Copiilor, âncă puçin sûnt cu voĭ; mĕ veţi
căuta; şi precum am ḑis Iudeilor: Unde eŭ merg voĭ nu puteţi
34 veni; aşa acum ḑic voue. Comandament noŭ daŭ voue: Ca
sî vĕ ĭubiţĭ unul pre altul; precum eŭ v'am ĭubit, ca şi voĭ sî
35 vĕ ĭubiţĭ unul pre altul. Într'acésta vor cunósce toţĭ, că sûnteţĭ
discipuliĭ aĭ meĭ, de veţĭ avé dragoste între voĭ.
36 Ḑis-a Simon Petru luĭ: Dómne, unde mergĭ? respuns-a Iisus
luĭ: Unde merg eŭ, nu'mĭ poţĭ urma acum, ear maĭ pe urmă
37 îmĭ veĭ urma. Ḑis-a Petru luĭ: Dómne, de ce nu'ţĭ pot urma
38 acum? viéţa mea îmĭ voiŭ pune pentru tine. Respuns-a Iisus
luĭ: Viéţa ta o veĭ pune pentru mine? Adevĕr, adevĕr îţĭ ḑic: Nu
va cânta cocoşul, până ce de treĭ orĭ te veĭ lepăda de mine.
XIV Şî nu se turbure ânima vóstră; credeţĭ in Dumneḑeŭ, cre-
2 deţĭ şi in mine. În casa Părinteluĭ meŭ sûnt multe
locaşurĭ; ear de nu, aşĭ fi ḑis voue. Eŭ merg sî vî gătesc loc.
3 Şi de merg sî vî gătesc loc, earăşĭ voiŭ veni, şi vĕ voiŭ lua la
4 mine; ca unde sûnt eŭ, *acolo* sî fiţĭ şi voĭ. Şi unde merg eŭ
5 sciţĭ, şi calea sciţĭ. Ḑis-a Thoma luĭ: Dómne, nu scim unde
6 mergĭ; şi cum putem sî scim calea? Ḑis-a Iisus luĭ: Eŭ sûnt
calea, adevĕrul şi viéţa; nimene nu vine la Părintele, decât nu-
7 maĭ prin mine. De m'aţĭ fi cunoscut pre mine, aţĭ fi cunoscut
şi pre Părintele meŭ; şi de acum îl cunósceţĭ, şi 'l-aţĭ vĕḑut.
8 Ḑis-a Filip luĭ: Dómne, arată-ni pre Părintele, şi ne ajunge.
9 Ḑis-a Iisus luĭ: Atâta timp sûnt cu voĭ, şi nu m'aĭ cunoscut, Fi-

lipe? cel ce m'a vĕḑut pre mine a vĕḑut pre Părintele; şi cum
ḑicĭ: Arată-nĭ pre Părintele? Aŭ nu creḑĭ, că eŭ in Părintele, 10
şi Părintele in mine este? cuvintele, carĭ eŭ vî vorbesc, nu *le*
vorbesc de la mine; ear Părintele cel ce locuesce in mine, a-
cela face lucrurile. Credeţĭ mie, că eŭ in Părintele, şi Părin- 11
tele in mine *este*; ear de nu, credeţĭ mie pentru înseşĭ lucrurile.
Adevĕr, adevĕr ḑic voue: Cel ce crede in mine, şi acela va face 12
lucrurile, carĭ eŭ fac, da, va face maĭ marĭ decât acestea; căcĭ
eŭ merg la Părintele meŭ. Şi orĭ-ce veţĭ cere in numele meŭ, 13
aceea voiŭ face; ca sî se glorifice Părintele in Fiiul. Orĭ-ce 14
veţĭ cere in numele meŭ, eŭ voiŭ face.
De mĕ ĭubiţĭ, păḑiţĭ comandamentele mele. Şi eŭ voiŭ ru- 15 16
ga pre Părintele, şi alt Mângăitor va da voue, ca sî remăe cu
voĭ in etern: Spiritul adevĕruluĭ, pre care lumea nu'l póte 17
primi, pentru-că nu 'l vede, nicĭ nu 'l cunósce; ear voĭ îl cu-
nósceţĭ; căcĭ petrece cu voĭ, şi va fi in voĭ. Nu vĕ voiŭ lăsa 18
orfanĭ; voiŭ veni la voĭ. Âncă puçin, şi lumea nu mĕ va maĭ 19
vedé; ear voĭ mĕ veţĭ vedé; fiind-că eŭ trăesc şi voĭ veţĭ trăi.
Într'acea ḑi veţĭ cunósce voĭ, că eŭ *sûnt* in Părintele meŭ, şi 20
voĭ in mine, şi eŭ in voĭ. Cel ce are comandamentele mele 21
şi le păḑesce, acela este care mĕ ĭubesce, şi cel ce mĕ ĭubesce
va fi ĭubit de Părintele meŭ, şi eŭ îl voiŭ ĭubi, şi mĕ voiŭ face
cunoscut luĭ.
Ḑis-a cătră dînsul Iuda, (nu Iscariot): Dómne, de unde vine, 22
că noue veĭ sî te arăţĭ, şi nu lumeĭ? Respuns-a Iisus şi 'ĭ-a 23
ḑis: De mĕ ĭubesce cineva, va păḑi cuvêntul meŭ; şi Părintele
meŭ îl va ĭubi, şi vom veni la el, şi vom face locaş la dînsul.
Cel ce nu mĕ ĭubesce, nu păḑesce cuvintele mele; şi cuvêntul 24
care auḑiţĭ nu este al meŭ, ci al Părinteluĭ ce m'a trimis. A- 25
cestea vî ḑic, *âncă* fiind la voĭ. Ear Mângăitorul, Spiritul cel 26
Sânt, pre care 'l va trimite Părintele in numele meŭ, acela vĕ
va învĕţa tóte, şi vî va aduce aminte tóte cele ce am vorbit voue.
Pace las voue, pacea mea daŭ voue; nu precum lumea dă, eŭ 27
daŭ voue; sî nu se turbure ânima vóstră, nicĭ sî se înfricoşeze.
Aţĭ auḑit că v'am ḑis: Eŭ merg, şi viŭ *earăşĭ* la voĭ. De m'aţĭ 28
ĭubi, v'aţĭ fi bucurat, că am ḑis: Merg la Părintele; căcĭ Pă-
rintele meŭ maĭ mare decât mine este. Şi acum v'am ḑis maĭ 29
'nainte până a nu se întêmpla, ca, când se va întêmpla, sî cre-
deţĭ. Nu voiŭ maĭ vorbi multe cu voĭ; căcĭ vine stăpânitorul 30
acesteĭ lumĭ, dar nu are nimic în mine. Înse sî cunóscĕ lu- 31
mea, că ĭubesc pre Părintele, şi *că* aşa fac precum 'mĭ-a ordo-
nat Părintele. Sculaţi-vĕ sî mergem de aicĭ.

Eŭ sûnt viea cea adevĕrată, şi vierul este Părintele meŭ. XV
Tótă viţa din mine, care nu face fruct, o scóte; şi tótă 2
care face fruct o curăţesce, ca sî facĕ maĭ mult fruct. Voĭ 3

sûnteţĭ deja curaţĭ in privinţa cuvêntuluĭ, care v'am vorbit
4 Remâneţĭ in mine, şi eŭ in voĭ. Precum viţa nu póte sî facĕ
fruct din sine, de nu va remâné in vie, aşa nicĭ voĭ, de nu veţi
5 remâné in mine. Eŭ sûnt viea, voĭ viţele. Cel ce remâne in
mine şi eŭ într'însul, acela aduce mult fruct; căcĭ fără de mine
6 nu puteţĭ face nimic. De nu remâne cine-va in mine, se scóte
afară ca viţa şi se usucă; şi o adună, şi *o* aruncă in foc, şi
7 arde. De remâneţĭ in mine şi cuvintele mele remân in voĭ,
8 orĭ-ce veţĭ vré, veţĭ cere, şi vi se va face. Într'acésta se glo-
rifică Părintele meŭ, ca sî aduceţĭ mult fruct, şi *ca* sî fiţĭ dis-
cipulĭ aĭ meĭ.
9 Precum me a ĭubit Părintele pre mine, aşa eŭ v'am ĭubit pre voĭ;
10 remâneţĭ in dragostea mea. De veţĭ păḑi comandamentele
mele, veţĭ remâné in dragostea mea, precum eŭ am păḑit co-
11 mandamentele Părinteluĭ meŭ, şi remâiŭ in dragostea luĭ. A-
cestea am vorbit voue, ca bucuria mea sî remâe in voĭ, şi bu-
curia vóstră sî fie plină.
12 Acesta este comandamentul meŭ, ca sî vĕ ĭubiţĭ unul pre altul,
13 precum eŭ vam ĭubit pre voĭ. Maĭ mare dragoste decât acésta
nimene nu are, ca sî'şi pue cine-va viéţa sa pentru amiciĭ seĭ.
14 15 Voĭ sûnteţĭ amiciĭ meĭ, de faceţĭ căte eŭ vî ordon. De acum
nu vĕ maĭ ḑic servĭ; căcĭ servul nu scie ce face Domnul seŭ;
ci v'am ḑis amicĭ; căcĭ tóte căte am auḑit de la Părintele meŭ
16 am arătat şi voue. Nu voĭ m'aţĭ ales pre mine; ci eŭ v'am ales
pre voĭ; şi v'am orînduĭt, ca sî mergeţĭ, şi sî aduceţĭ fruct, şi
ca sî remăe fructul vostru; ca orĭ-ce veţĭ cere de la Părintele
17 in numele meŭ, sî vî dea. Acestea vî ordon, ca sî vĕ ĭubiţĭ
unul pre altul.
18 De vĕ uresce lumea, sciţĭ că m'a urît pre mine maĭ 'nainte
19 decât pre voĭ. De aţĭ fi din lume, lumea ar ĭubi pre al seŭ;
ear pentru-că nu sûnteţĭ din lume, ci eŭ v'am ales din lume,
20 pentru acésta vĕ uresce lumea. Aduceţi-vĕ aminte de cuvên-
tul, care v'am ḑis: Servul nu este maĭ mare decât domnul seŭ.
De m'aŭ persecutat pre mine, vĕ vor persecuta şi pre voĭ; de aŭ
21 păḑit cuvêntul meŭ, vor păḑi şi al vostru. Înse tóte acestea vî
vor face pentru numele meŭ, pentru-că eĭ nu sciŭ pre cel ce
22 m'a trimis. De nu aş fi venit, şi nu lĭ-aş fi vorbit, nu ar avé
23 pĕcat; ear acum nu aŭ pretecst pentru pĕcatul lor. Cel ce
24 mĕ uresce, uresce şi pre Părintele meŭ. De nu aş fi făcut
lucrurĭ între eĭ, carĭ nimene altul nu a făcut, nu ar avé pĕcat;
ear acum aŭ şi vĕḑut, şi m'aŭ urît şi pre mine, şi pre Părin-
25 tele meŭ. Înse aşa se va împlini cuvêntul cel scris in legea
lor: M'aŭ urît fără causă.
26 Ear când va veni Mângăitorul, pre care eŭ voiŭ trimite de
la Părintele, *adică* Spiritul adevĕruluĭ, care purcede de la Pă-

rintele, acela va mărturisi despre mine. Âncă şi voĭ veţĭ măr- 27
turisi, fiind-că sûnteţi cu mine de la început.
Acestea v'am vorbit, ca sî nu vĕ scandalisaţĭ. Eĭ vĕ vor XVI 2
scóte din sinagogĭ; şi vine timpul, ca tot cel ce vĕ va u-
cide, si i se parĕ că face un serviciŭ luĭ Dumneḑeŭ. Şi aces- 3
tea vi vor face, pentru-că nu aŭ cunoscut pre Părintele, nicĭ
pre mine. Înse acestea v'am vorbit, ca dacă va veni timpul, 4
sî vî aduceţĭ aminte de ele, că eŭ v'am spus. Şi acestea nu v'am
spus de la început, pentru-că eram cu voĭ. Ear acum merg 5
la cel ce m'a trimis; şi nimene din voĭ nu mĕ întrébă: Unde
mergĭ? Ci pentru-că v'am vorbit acestea, întristarea a îm- 6
plut ânima vóstră.
Înse eŭ vî ḑic adevĕrul: Vî este de folos, ca sî mĕ duc; 7
căcĭ de nu mĕ voiŭ duce, Mângăitorul nu va veni la voĭ; ear
de mĕ voiŭ duce, îl voiŭ trimite la voĭ. Şi viind acela, va 8
mustra lumea de pĕcat, şi de dreptate şi de judicată: De pĕ- 9
cat, pentru-că nu cred in mine; De dreptate pentru-că merg 10
la Părintele meŭ, şi nu mĕ maĭ vedeţĭ; De judicată, pentru- 11
că stăpânitorul acesteĭ lume s'a judicat.
Âncă multe am a vî ḑice, înse nu puteţĭ a le purta acum. 12
Ear când va veni acela, Spiritul adevĕruluĭ, vĕ va conduce la 13
tot adevĕrul; căcĭ el nu va vorbi de la sine; ci căte va auḑi va
vorbi, şi vî va vesti cele viitóre. Acela mĕ va glorifica; căcĭ 14
va lua dintr'al meŭ, şi va vesti voue. Tóte căte are Părintele 15
sûnt ale mele; pentru acésta am ḑis, că va lua dintr'al meŭ, şi
va vesti voue.
Pucin, şi nu mĕ veţĭ vedé; şi earăşĭ pucin, şi mĕ veţĭ vedé, 16
că merg la Părintele meŭ. Atuncĭ *uniĭ* din discipuliĭ luĭ aŭ 17
ḑis între sine: Ce este acésta ce ni ḑice: Pucin, şi nu mĕ veţĭ
vedé; şi earăşĭ pucin, şi mĕ veţĭ vedé; şi: Merg la Părintele
meŭ? Decĭ ḑiceaŭ: Ce este acésta ce ḑice: Pucin? nu scim 18
ce vorbesce. Ear cunoscênd Iisus, că vreaŭ sî'l întrebe, lĭ-a 19
ḑis: De acésta vĕ întrebaţĭ între voĭ, că am ḑis: Pucin, şi nu
mĕ veţĭ vedé, şi earăşĭ pucin şi mĕ veţĭ vedé? Adevĕr, ade- 20
vĕr ḑic voue: Voĭ veţĭ plânge şi vĕ veţĭ tângui; ear lumea se
va bucura; şi voĭ vĕ veţĭ întrista, înse întristarea vóstră se va
preface in bucurie. Femeea, când nasce, are întristare, pen- 21
tru-că a sosit óra eĭ; ear dacă nasce copilul, nu'şĭ maĭ aduce
aminte de durerĭ pentru bucurie, că s'a născut om in lume.
Decĭ şi voĭ aveţĭ întristare acum; înse earăşĭ ve voiŭ vedé; şi se 22
va bucura ânima vóstră, şi bucuria vóstră nimene nu o va lua
de la voĭ. Şi într'acea ḑi nu mĕ veţĭ întreba nimic. Adevĕr, 23
adevĕr ḑic voue: Orĭ-ce veţĭ cere de la Părintele in numele meŭ
vî va da. Până acum nu aţĭ cerut nimic in numele meŭ; ce- 24
reţĭ, şi veţĭ lua, ca bucuria vóstră sî fie deplină.

25 Acestea v'am ḑis in parabole; înse va veni óra, când nu
voiŭ maĭ vorbi in parabole, ci vî voiŭ vesti lămurit despre
26 Părintele. Într'acea ḑi veţĭ cere in numele meŭ, şi nu vî ḑic,
27 că eŭ voiŭ ruga pre Părintele pentru voĭ; Că însuşĭ Părin-
tele vĕ ĭubesce, pentru-că m'aţĭ ĭubit, şi aţĭ creḑut, că am eşit
28 de la Dumneḑeŭ. Eşit-am de la Părintele, şi am venit in lu-
me; earăşĭ las lumea, şi merg la Părintele.
29 Ḑis-aŭ luĭ discipuliĭ: Éca, acum vorbescĭ lămurit, şi nu vor-
30 bescĭ in parabolă. Acum cunóscem, că sciĭ tóte, şi nu'ţĭ tre-
bue, ca sî te întrebe cineva; prin acésta credem, că aĭ eşit de
31 32 la Dumneḑeŭ. Respuns-a lor Iisus: Acum credeţĭ? Éca, vi-
ne óra, şi acum a sosit, ca sî vĕ rîsipiţĭ fie-care la ale sale, şi
sî mĕ lăsaţĭ singur; dar nu sûnt singur; căcĭ Părintele este cu
33 mine. Acestea v'am vorbit, ca in mine sî aveţĭ pace. În lume
strîmtorare veţĭ avé; înse îndrăsniţĭ; eŭ am biruit lumea.

CAP. XVII.

Rugăcĭunea luĭ Iisus.

1 Acestea vorbind Iisus 'şĭ-a rădicat ochiĭ seĭ la ceriŭ, şi a
ḑis: Părinte, a venit óra; glorifică pre Fiĭul têŭ, ca şi
2 Fiĭul têŭ sî te glorifice; Precum 'ĭ-aĭ dat putere preste tot
3 corpul, ca sî dea viéţă eternă tuturor celor ce 'ĭ-aĭ dat. Şi a-
césta este viéţa cea eternă, ca sî te cunóscĕ pre tine, pre unul
adevĕratul Dumneḑeŭ, şi pre Iisus Christos, pre care aĭ trimis.
4 Eŭ te-am glorificat pe pămênt; am finit lucrul, care 'mĭ-aĭ dat
5 sî'l fac. Şi acum, Părinte, glorifică-mĕ tu la tine însuţĭ cu
gloria care am avut la tine, maĭ 'nainte de a fi lumea.
6 Eŭ am arătat numele têŭ ómenilor, pre cari 'mĭ-aĭ dat din
lume; aĭ têĭ eraŭ, şi mi 'ĭ-aĭ dat; şi aŭ păḑit cuvêntul têŭ.
7 Acum aŭ cunoscut, că tóte căte 'mĭ-aĭ dat sûnt de la tine.
8 Căcĭ cuvintele, cari 'mĭ-aĭ dat, *le*-am dat lor; şi eĭ *le*-aŭ primit,
şi aŭ cunoscut in adevĕr, că am eşit de la tine, şi aŭ creḑut,
9 că tu m'aĭ trimis. Pentru acestia mĕ rog, nu pentru lume mĕ
10 rog; ci pentru acestia, pre cari 'mĭ-aĭ dat, căci sûnt aĭ têĭ. Şi tóte
ale mele sûnt ale tale, şi ale tale sûnt ale mele; şi m'am glo-
11 rificat într'înşiĭ; Şi eŭ nu maĭ sûnt in lume; ear acestia sûnt
in lume, şi eŭ viŭ la tine. Părinte sânte, păḑesce-ĭ in numele
12 têŭ, pre cari 'mĭ-aĭ dat, ca sî fie una precum şi noĭ. Când e-
ram cu eĭ in lume, eŭ îĭ păḑĭam in numele têŭ; pre cari 'mĭ-aĭ
dat, 'ĭ-am păḑit, şi nimene dintr'înşiĭ nu s'a pĭerdut, decăt nu-
13 maĭ fiĭul perḑăriĭ; ca sî se împlinéscă scriptura. Ear acum
viŭ la tine, şi acestea vorbesc in lume, ca sî aibĕ bucuria mea
deplină întru eĭ.
14 Eŭ lĭ-am dat cuvêntul têŭ; şi lumea 'ĭ-a urît, pentru-că eĭ nu
15 sûnt din lume, precum eŭ nu sûnt din lume. Nu mĕ rog,

ca sĭ'ĭ iaĭ din lume, ci ca sĭ'ĭ pădescĭ de cel rêŭ. Eĭ nu 16
sûnt din lume, precum nicĭ eŭ nu sûnt din lume. Sânţesce-'ĭ 17
in adevĕrul têŭ; cuvêntul têŭ este adevĕr. Precum m'aĭ tri- 18
mis in lume, aşa şi eŭ 'ĭ-am trimis pre eĭ in lume. Şi pentru 19
dinşiĭ eŭ mĕ sânţesc, ca şi eĭ sĭ fie sânţiţĭ intr'adevĕr. Şi nu 20
numaĭ pentru acestia mĕ rog, ci şi pentru ceĭ ce vor crede in
mine prin cuvêntul lor; Ca toţĭ sĭ fie una, precum tu Părinte 21
in mine şi eŭ in tine, ca şi acestia sĭ fie una in noĭ; ca sĭ cré-
dĕ lumea, că tu m'aĭ trimis. Ancă şi gloria, care 'mĭ-aĭ dat, 22
am dat-o lor; ca sĭ fie una, precum noĭ sûntem una. Eŭ în- 23
tru eĭ, şi tu in mine, ca eĭ si fie perfecţĭ într'una, şi ca sĭ cu-
nóscĕ lumea, că tu m'aĭ trimis, şi 'ĭ-aĭ ĭubit pre eĭ, precum m'aĭ
ĭubit pre mine.
Părinte, voiesc ca aceĭ, pre cari 'mĭ-aĭ dat, unde sûnt eŭ sĭ 24
fie şi eĭ cu mine, ca sĭ védĕ gloria mea, care tu 'mĭ-aĭ dat; căcĭ
tu m'aĭ ĭubit maĭ 'nainte de întemeĭerea lumeĭ. Părinte drepte, 25
lumea nu te-a cunoscut, ear eŭ te-am cunoscut, şi acestia aŭ
cunoscut, că tu m'aĭ trimis. Şi lĭ-am făcut cunoscut numele 26
têŭ, şi 'l voiŭ face cunoscut, ca dragostea, cu care m'aĭ ĭubit,
sĭ fie într'înşiĭ, şi eŭ întru eĭ.

CAP. XVIII.

Iisus se prinde şi se duce la Anna şi la Caiafa. Petru se lépădă de dînsul. Iisus înaintea luĭ Pilat.

Acestea vorbind Iisus, a eşit cu discipuliĭ seĭ dincolo de 1
păriul Kedron, unde era o grădină, in care a întrat cu
discipuliĭ luĭ. Şi scia şi Iuda, cel ce 'l-a trădat, locul; căcĭ 2
de multe-orĭ se aduna Iisus acolo cu discipuliĭ seĭ. Atuncĭ 3
Iuda luând cohorta şi servitorĭ de la archiereĭ şi de la Fariseĭ,
a venit acolo cu felinare şi cu făcliĭ, şi cu arme.
Ear Iisus sciind tóte cele ce eraŭ sĭ vie asupra luĭ, eşind lĭ-a ḑis: 4
Pre cine căutaţĭ? Respuns-aŭ luĭ: Pre Iisus Nazarinĭanul. Ḑis-a 5
lor Iisus: Eŭ sûnt. Şi era şi Iuda cel ce 'l trăda cu dinşiĭ. Decĭ 6
după ce lĭ-a ḑis: Eŭ sûnt, s'aŭ întors înapoĭ, şi aŭ căḑut jos.
Şi earăşĭ 'ĭ-a întrebat: Pre cine căutaţĭ? Eĭ aŭ ḑis: Pre Iisus 7
Nazarĭanul. Respuns-a Iisus: V'am spus, că eŭ sûnt; decĭ de 8
mĕ căutaţĭ, lăsaţĭ pre acestia sĭ se ducĕ. Ca sĭ se împlinéscă 9
cuvêntul, ce el a ḑis: Pre cari 'ĭ-aĭ dat mie, nu am perdut din-
tr'înşiĭ nicĭ pre unul.
Atuncĭ Simon Petru, avênd sabie, a scos-o, şi a lovit pre 10
servitorul archiereuluĭ, şi 'ĭ-a tăĭat urechea luĭ cea dreptă. Nu-
mele servitoruluĭ era Malch. Atuncĭ a ḑis Iisus luĭ Petru: 11
Bagă sabia ta in técă; potirul care 'mĭ-a dat Părintele, aŭ nu
'l voiŭ bé?
Atuncĭ cohorta şi căpitanul şi servitoriĭ Iudeilor aŭ prins 12

13 pre Iisus, şi 'l-aŭ legat; Şi 'l-aŭ dus maĭ întâiŭ la Anna; căcĭ
14 era socru Caiafiĭ, care era archiereŭ in anul acela. Şi era Ca-
iafa cel ce a sfătuit pre Iudeĭ, că este de folos sî mórĕ un om
pentru popor.
15 Ear Simon Petru urma luĭ Iisus, şi cela-l-alt discipul; acel
discipul era cunoscut archiereuluĭ, şi a întrat împreună cu Iisus
16 in curtea archiereuluĭ. Ear Petru a stătut la uşă afară. Atuncĭ
a eşit cela-l-alt discipul, care era cunoscut archiereuluĭ, şi a
17 vorbit cu portărésa, şi a dus in întru pre Petru. Atuncĭ ser-
vitóre portărésa a ḑis luĭ Petru: Nu cumva şi tu escĭ din disci-
18 pulii acestuĭ om? El ḑicea: Nu sûnt. Şi sta servii şi servi-
torii, cari făcuseră foc, căcĭ era frig, şi se încălḑiaŭ; şi Petru
sta cu dînşii încălḑindu-se.
19 Într'acestea archiereul a întrebat pre Iisus de discipulii
20 luĭ şi de învĕţătura luĭ. Respuns-a Iisus luĭ: Eŭ am vorbit
lumiĭ de façă; eŭ tot-dea-una am învĕţat in sinagogă şi in tem-
plu, unde toţĭ Iudeiĭ se adună; şi într'ascuns nu am vorbit ni-
21 mic. Ce mĕ întrebĭ? întrébă pre ceĭ ce aŭ auḑit, ce lĭ-am
22 vorbit; éca, acestia sciŭ cele ce am vorbit eŭ. Şi acestea ḑi-
cênd el, unul din servitorĭ ce sta înainte a pălmuit pre Iisus,
23 ḑicênd: Aşa respunḑĭ archiereuluĭ? Respuns-a Iisus luĭ: De am
vorbit rêŭ, mărturisesce de rêŭ; ear de am vorbit bine, pentru
24 ce mĕ baţĭ? Ear Anna 'l-a trimis legat la Caiafa archiereul.
25 Ear Simon Petru sta şi se încălḑia. Decĭ ḑiseră luĭ: Nu
cumva şi tu escĭ din discipuliĭ luĭ? Ear el a negat, ḑicênd: Nu
26 sûnt. *Dar* unul din servitoriĭ archiereuluĭ, fiind rudenie a
celuĭ ce 'ĭ-a tăĭat Petru urechea, a ḑis: Aŭ nu te-am vĕḑut eŭ
27 in grădină cu dînsul? Atuncĭ Petru earăşĭ a negat; si îndată
a cântat cocoşul.
28 Atuncĭ aduc pre Iisus de la Caiafa în pretoriŭ, şi era de-
minéţă; dar eĭ nu aŭ întrat în pretoriŭ, ca sî nu se spurce,
29 fiind-că aveaŭ sî mânânce pascile. Drept aceea Pilat a eşit
30 la eĭ, şi a ḑis: Care acusaţiune aduceţĭ contra acestuĭ om? Re-
spuns-aŭ şi 'ĭ-aŭ ḑis: De nu ar fi fost acesta făcĕtor de rele, nu
31 'l-am fi trădat ţie. Atuncĭ Pilat lĭ-a ḑis: Luaţi-'l voĭ, şi ju-
dicaţi-'l dupre legea vóstră. Decĭ 'ĭ-aŭ ḑis Iudeiĭ: Nu ni este
32 permis sî omorîm pre nimene. Ca sî se împlinéscă cuvêntul
luĭ Iisus, carele a ḑis, însemnând cu ce mórte era sî mórĕ.
33 Atuncĭ Pilat earăşĭ a întrat in pretoriŭ, şi a chĭămat pre
34 Iisus, şi 'ĭ-a ḑis: Tu escĭ regele Iudeilor? Respuns-a Iisus luĭ:
35 De la tine ḑicĭ acésta, séŭ 'ţĭ-aŭ spus alţiĭ despre mine? Re-
spuns-a Pilat: Aŭ dóră sûnt Iudeŭ? Poporul têŭ şi archiereiĭ
36 te-aŭ trădat mie; ce aĭ făcut? Respuns-a Iisus: Impĕrăţia
mea nu este dintr'acéstă lume; dacă împerăţia mea ar fi din-
tr'acéstă lume, apoĭ serviĭ meĭ s'ar lupta, ca sî nu mĕ fi tră-

dat Iudeilor; ear acum împerăţia mea nu este de aicí. Decĭ 37
'ĭ-a ḑis Pilat: Aŭ rege escĭ tu? Respuns-a Iisus: Tu ḑicĭ; căcĭ
rege sûnt eŭ. Spre acésta m'am născut, şi spre acésta am ve-
nit in lume, ca sî mărturisesc adevĕrul. Tot cel ce este din a-
devĕr ascultă vócea mea. Ḑis-a Pilat luí: Ce este adevĕrul? 38
Şi acésta ḑicênd, earăşĭ a eşit la Iudeĭ, şi lĭ-a ḑis: Eŭ nu
aflu nicĭ o vină într'însul. Dar aveţĭ datină, ca sî vî eli- 39
berez pre unul la pascĭ; decĭ voiţĭ sî vî eliberez pre regele Iu-
deilor? Atuncĭ toţĭ earăşĭ aŭ strigat, ḑicênd: Nu pre acesta, 40
ci pre Barabba. Ear Barabba era hoţ.

CAP. XIX.

Iisus biciuit, încununat de spinĭ, şi crucifiat. Mórtea şi immormêntarea sa.

Atuncĭ luând Pilat pre Iisus 'l-a biciuit. Şi ostaşiĭ îm- 1 2
pletind cunună de spinĭ aŭ pus pe capul luĭ, şi 'l-aŭ
îmbrăcat in vestmênt de purpură, şi ḑiceaŭ: Bucură-te, Regele
Iudeilor! Şi 'l pălmuiaŭ. Atuncĭ Pilat earăşĭ a eşit afară şi 3 4
lĭ-a ḑis: Éca, îl aduc voue afară, ca sî cunósceţĭ că nu aflu nicĭ
o vină într'însul. Atuncĭ Iisus a eşit afară purtând cununa de 5
spinĭ şi vestmêntul de purpură. Şi *Pilat* lĭ-a ḑis: Éca omul! 6
Éar archiereiĭ şi servitoriĭ vĕḑêndu-l aŭ strigat, ḑicênd: Cruci-
fiă-'l, crucifiă-'l. Ḑis-a lor Pilat: Luaţi-'l voĭ, şi 'l crucifiaţĭ;
căcĭ eŭ nu aflu nicĭ o vină într'însul. Respuns-aŭ Iudeiĭ luĭ: 7
Avem lege, şi dupre legea nóstră i se cuvine sî mórĕ, pentru-
că s'a făcut însuşĭ Fiiu al luĭ Dumneḑeŭ.

Decĭ Pilat auḑind acest cuvênt, maĭ mult s'a temut. Şi ea- 8 9
răşĭ intrând in pretoriŭ a ḑis luĭ Iisus: De unde escĭ tu? Ear
Iisus nu 'ĭ-a respuns. Atuncĭ Pilat 'ĭ-a ḑis: Mie nu 'mĭ vorbescĭ? 10
aŭ nu sciĭ, că am putere sî te crucificŭ, şi am putere sî te eli-
berez? Respuns-a Iisus: Nu aĭ avé nicĭ o putere asupra mea, 11
de nu 'ţi-ar fi fost dat de sus; de aceea cel ce m'a trădat ţie,
maĭ mare pĕcat are.

Din acel *timp* căuta Pilat sî 'l elibereze; ear Iudeiĭ strigaŭ, 12
ḑicênd: De veĭ elibera pre acesta, nu escĭ amic Cesaruluĭ; tot
cel ce se face însuşĭ rege se revoltă contra Cesaruluĭ. Ear 13
Pilat auḑind acest cuvênt, a scos afară pre Iisus, şi a şeḑut pe
scaun de judicată, in locul ce se chĭamă Lithostroton, ear e-
vreesce Gabbatha. Şi era ḑiua cea precedentă pascilor, şi 14
óra ca la a şesea, şi a ḑis Iudeilor: Éca regele vostru! Ear 15
eĭ aŭ strigat: Ia-'l, ia-'l, crucifiă-'l! Ḑis-a lor Pilat: Sî crucific
pre regele vostru? Respuns-aŭ archiereiĭ: Nu avem rege decât
numaĭ pre Cesarul. Decĭ 'l-a trădat lor la crucifiare. Şi aŭ luat 16
pre Iisus, şi 'l-aŭ dus.

Şi ducêndu-'şĭ crucea sa a eşit la locul ce se chĭamă al Că- 17

18 păţineĭ, care se ḑice evreesce Golgotha; Aicĭ 'l-aŭ crucifiat,
şi împreună cu el alţĭ doĭ, de o parte şi de alta, şi în meḑiloc
pre Iisus.
19 Ear Pilat a scris titlu, şi 'l-a pus pe cruce. Şi era scris:
20 IISUS NAZARIANUL REGELE IUDEILOR. Deci mulţĭ din
Iudeĭ aŭ cetit acest titlu; căcĭ locul unde s'a crucifiat Iisus era
aprópe de oraş, şi era scris evreesce, ellinesce şi latinesce.
21 Atuncĭ archiereiĭ Iudeilor aŭ ḑis luĭ Pilat: Nu scrie: Regele
22 Iudeilor; ci că el a ḑis: Eŭ sûnt Regele Iudeilor. Respuns-a
Pilat: Ceea ce am scris, am scris.
23 Ear ostaşiĭ, când aŭ crucifiat pre Iisus, aŭ luat vestmintele
luĭ, şi le-aŭ făcut patru părţĭ, fie-căruĭa ostaş parte; aŭ luat şi
24 chitonul. Şi chitonul era necusut, ţesut de sus preste tot; Decĭ aŭ
ḑis între dînşiĭ: Sî nu 'l sfâşiăm, ci sî aruncăm sorţĭ pentru
dînsul, al căruĭa va fi; ca sî se împlinéscă scriptura, ce ḑice:
Împărţit-aŭ vestmintele mele loruşĭ, şi pentru chitonul meŭ
aŭ aruncat sorţĭ. Acestea aŭ făcut ostaşiĭ.
25 Ear lângă crucea luĭ Iisus sta mama luĭ, şi sora mameĭ luĭ,
26 Maria a luĭ Cleopa, şi Maria Magdalena. Şi Iisus vĕḑênd pre
mama sa, şi pre discipulul stând, pre care ĭubĭa, a ḑis mameĭ
27 sale: Femee, éca fiĭul têŭ! Apoĭ a ḑis discipululuĭ: Éca ma-
ma ta! Şi dintr'acea oră a luat-o discipulul într'ale sale.
28 După aceea, sciind Iisus, că tóte s'aŭ finit, ca sî se împli-
29 néscă scriptura, a ḑis: Mi 'ĭ sete. Şi era acolo un vas plin
de oţet; ear eĭ împlênd un burete de oţet, şi puindu-'l in issop,
30 'l-aŭ adus la gura luĭ. Decĭ Iisus, când a luat oţetul, a ḑis:
S'a finit; şi plecându-'şĭ capul, 'şĭ-a dat spiritul.
31 Ear Iudeiĭ, ca sî nu remăe pe cruce corpurile sămbăta, fiind-
că era vinerĭ, (căcĭ ḑiua sămbăteĭ aceleĭa era mare) aŭ rugat pre
32 Pilat sî li se sdrobéscă fluerile şi sî se rădice. Decĭ aŭ ve-
nit ostaşiĭ, şi aŭ sdrobit fluerile celuĭ d'întâiŭ, şi celuĭ-l-alt ce
33 s'a crucifiat cu el. Ear viind la Iisus, şi vĕḑênd că murise
34 deja, nu 'ĭ-aŭ sdrobit fluerile; Ci unul din ostaşĭ a împuns cu
suliţa cósta luĭ, şi îndată a eşit sânge şi apă.
35 Şi cel ce a veḑut a mărturisit, şi mărturia luĭ este adevĕ-
36 rată; şi acela scie, că ḑicea devĕrate, ca şi voĭ sî credeţĭ. Căcĭ
acestea s'aŭ făcut, ca sî se împlinéscă scriptura: Os nu se va
37 sdrobi dintr'însul. Şi earăşĭ altă scriptură ḑice: Vor vedé pre
care 'l-aŭ împuns.
38 Ear după acestea Iosef din Arimathea, fiind şi el discipul al
luĭ Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor, a rugat pre Pi-
lat, ca sî ĭa corpul luĭ Iisus; şi a dat voe Pilat. Decĭ a venit
39 şi a luat corpul luĭ Iisus A venit şi Nicodem, cel ce maĭ
'nainte venise la Iisus nóptea, aducênd amestecătură de smir-
40 nă şi de aloe, ca o sută de litre. Atuncĭ aŭ luat corpul luĭ

Iisus, şi 'l-aŭ înfăşurat în gĭulgĭurĭ cu miresme, precum este
datina Iudeilor a îngropa. Ear in locul unde s'a crucifiat era 41
grădină, şi in grădină mormênt noŭ, in care nimene nicĭ o do-
dată nu a fost pus. Decĭ acolo aŭ pus prę Iisus, pentru că 42
era vinerea Iudeilor, şi aprópe mormêntul.

CAP. XX.

Invierea luĭ Iisus Christos. El se arată discipulilor seĭ. Necredinţa Thomeĭ.

In *ḑiua* d'întâiŭ a septămâneĭ de deminéţă, âncă fiind în- 1
tunerec, a venit Maria Magdalena la mormênt; şi a vĕ-
ḑut pĭatra luată de la mormênt. Atuncĭ ea a alergat, şi a ve- 2
nit la Simon Petru, şi la cela-l-alt discipul pre care îl ĭubĭa
Iisus, şi lĭ-a ḑis: Aŭ luat pre Domnul din mormênt, şi nu scim
unde 'l-aŭ pus. Decĭ a eşit Petru şi cela-l-alt discipul, şi ve- 3
niaŭ la mormênt. Ear amêndoĭ alergaŭ împreună, şi cela-l-alt 4
discipul a alergat înainte maĭ curênd de căt Petru, şi a venit
maĭ întâiŭ la mormênt. Şi plecându-se, a vĕḑut gĭulgĭurile 5
jăcênd, dar nu a întrat. Atuncĭ a venit şi Simon Petru ur- 6
mându-ĭ, şi a întrat in mormênt, şi a vĕḑut gĭulgĭurile jăcênd;
Şi pânza, care a fost pe capul luĭ, nu jăcênd cu gĭulgĭurile, ci 7
deosebĭ învălătucită intr'un loc. Atuncĭ a întrat şi cela-l-alt 8
discipul, care venise întâiŭ la mormênt, şi a vĕḑut, şi a creḑut.
Căcĭ âncă nu sciaŭ scriptura, că el trebuĭa sî se scóle din morţĭ. 9
Atuncĭ discipuliĭ s'aŭ dus earăşĭ la aĭ seĭ. 10
Ear Maria sta afară la mormênt plângênd; şi plângênd s'a 11
plecat *şi a căutat* in mormênt; Şi a vĕḑut doĭ ângerĭ in *vest-* 12
minte albe, şeḑênd unul de către cap, şi altul de către picĭóre,
unde jăcuse corpul luĭ Iisus Şi 'ĭ-aŭ ḑis aceĭa: Femee, de ce 13
plângĭ? Ḑis-a lor: Aŭ luat pre Domnul meŭ, şi nu sciŭ unde
'l-aŭ pus. Şi acestea ḑicênd, s'a întors înapoĭ, şi a vĕḑut pre 14
Iisus stând; şi nu scia, că este Iisus. Ḑis-a eĭ Iisus: Femee, 15
de ce plângĭ? pre cine cauţĭ? Ear eĭ părêndu-i-se, că este gră-
dinarul, 'ĭ-a ḑis: Domnule, de 'l-aĭ luat tu, spune'mĭ unde 'l-aĭ
pus, şi eŭ îl voiŭ lua. Ḑis-a eĭ Iisus: Marie! Ea întorcên- 16
du-se, 'ĭ-a ḑis: Rabbuni, ce se ḑice, Învĕţătorule. Ḑis-a eĭ Ii- 17
sus: Nu te atinge de mine, căcĭ âncă nu m'am suit la Părintele
meŭ; ci mergĭ la fraţiĭ meĭ şi li spune: Mĕ suiŭ la Părintele meŭ,
şi Părintele vostru, şi la Dumneḑeul meŭ, şi Dumneḑeul vostru.
A venit Maria Magdalena, vestind discipulilor, că a vĕḑut pre 18
Domnul, şi *că* a ḑis eĭ acestea.
Apoĭ într'acea séră, adică in *ḑiua* întăia a septămâneĭ, 19
când uşile eraŭ închise, fiind discipuliĭ adunaţĭ, pentru frica Iu-
deilor, venit-a Iisus, şi a stătut in meḑiloc, şi lĭ-a ḑis: Pace
voue. Şi acésta ḑicênd, lĭ-a arătat mânile şi cósta sa; atuncĭ 20

21 s'aŭ bucurat discipuliĭ, vĕḑênd pre Domnul. Ear Iisus earăşĭ
lĭ-a ḑis: Pace voue: precum m'a trimis Părintele, aşa eŭ tri-
22 mit pre voĭ. Şi acésta ḑicênd, a suflat asupra *lor*, şi lĭ-a ḑis:
23 Luaţĭ Spirit Sânt; Cărora veţĭ erta pecatele, li se vor erta;
şi cărora *le* veţĭ ţinea, vor fi ţinute.
24 Ear Thoma, unul din ceĭ doĭ-spre-ḑece, care se ḑice gémân,
25 nu era cu dînşiĭ, când a venit Iisus. Decĭ ceĭ-l-alţĭ discipulĭ
'ĭ-aŭ ḑis: Vĕḑurăm pre Domnul. Ear el lĭ-a ḑis: De nu voiŭ
vedea in mânile luĭ semnul cuelor, şi de nu voiŭ pune degetul
meŭ in semnul cuelor, şi de nu voiŭ pune mâna mea in cósta
luĭ, nu voiŭ crede.
26 Şi după opt ḑile earăşĭ eraŭ in lăuntru discipuliĭ luĭ, şi Tho-
ma cu dînşiĭ; venit-a Iisus, fiind uşile încuete, şi a stătut in meḑi-
27 loc, şi a ḑis: Pace voue. Atuncĭ a ḑis luĭ Thoma: Adă-'ţi
încóce degetul têŭ, şi veḑĭ mânile mele; şi adă mâna ta, şi o
28 pune in cósta mea; şi nu fiĭ necredincĭos, ci credincĭos. Şi a
respuns Thoma, şi 'ĭ-a ḑis: Domnul meŭ şi Dumneḑeul meŭ!
29 Ḑis-a Iisus luĭ: Thoma, pentru-că m'aĭ vĕḑut, aĭ creḑut; feri-
ciţĭ *sûnt* ceĭ ce nu aŭ vĕḑut, şi aŭ creḑut.
30 Şi multe alte semne a făcut Iisus înaintea discipulilor seĭ,
31 carĭ nu sûnt scrise in acéstă carte. Ear acestea s'aŭ scris, ca
sî credeţĭ, că Iisus este Christosul, Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ; şi cre-
ḑênd sî aveţĭ viéţă in numele luĭ.

CAP. XXI.

Iisus se arată din noŭ discipulilor seĭ. El preḑice luĭ Petru ceea ce 'l aşteptă, şi 'l întrébă de treĭ orĭ de 'l iubesce.

1 După acésta Iisus earăşĭ s'a arătat discipulilor seĭ, la ma-
2 rea Tiberiadeĭ; şi aşa *s'*a arătat. Eraŭ împreună Si-
mon Petru şi Thoma, ce se ḑice gémân, şi Nathanael din Cana
3 Galileeĭ, şi *fiĭ*luĭ Zebedeiŭ, şi alţĭ doĭ discipuli aĭ luĭ. Ḑis-a lor
Simon Petru: Mĕ duc sî prinḑ pesce. Ḑis-aŭ luĭ eĭ: Mergem şi
noĭ cu tine. Şi aŭ eşit, şi s'aŭ suit in corabie îndată; şi într'
acea nópte nu aŭ prins nimic.
4 Ear făcêndu-se demineţă, a stătut Iisus la ţerm; dar disci-
5 puliĭ nu scĭaŭ că este Iisus. Atuncĭ Iisus lĭ-a ḑis: Copiilor,
nu cumva aveţĭ ceva de mâncare? Respuns-aŭ luĭ: Nu. Ear el
lĭ-a ḑis: Aruncaţĭ mreja despre drépta corăbieĭ, şi veţĭ afla.
6 Decĭ aŭ aruncat, şi nu maĭ puteaŭ sî o tragĕ de mulţimea
7 pescilor. Atuncĭ discipulul acela, pre care 'l iubĭa Iisus, a ḑis
luĭ Petru: Domnul este. Ear Simon Petru auḑind că este Domnul,
8 s'a încins cu fótă, (căcĭ era gol), şi s'a aruncat in mare. Ear
ceĭ-l-alţĭ discipulĭ aŭ venit cu luntrea, (căcĭ nu eraŭ departe
de pământ, ci ca la doue sute de coţĭ), trăgênd mreja cu pescĭ.
9 Decĭ eşind la pământ, aŭ vĕḑut jăratec şi pesce pus d'asupra,

şi pâne. Ḑis-a lor Iisus: Aduceţĭ din pesciĭ cari aţĭ prins a- 10
cum. S'a suit Simon Petru, şi a tras mreja la uscat, plină 11
de pescĭ marĭ, o sută cincĭ-ḑecĭ şi treĭ; şi de şi eraŭ atăţa,
nu s'a rupt mreja. Ḑis-a lor Iisus: Veniţĭ de prânḑiţĭ. Şi ni- 12
mene din discipulĭ nu cuteza sî 'l întrebe: Cine escĭ? sciind
că este Domnul. Şi a venit Iisus, şi a luat pânea, şi lĭ-a dat, 13
şi pescile asemenea. Cu acésta a treĭa óră s'a arătat Iisus 14
discipulilor seĭ, după ce s'a sculat din morţĭ.
Ear când aŭ prânḑit, a ḑis Iisus luĭ Simon Petru: Simone 15
al luĭ Iona, mĕ ĭubescĭ maĭ mult decăt acestia? ḑis-a luĭ: Da,
Dómne, sciĭ, că te ĭubesc. Ḑis-a luĭ: Pasce mĭeiĭ meĭ. Ḑis-a 16
luĭ earăşĭ a doua óră: Simone al luĭ Iona, mĕ ĭubescĭ? Re-
spuns-a luĭ: Da, Dómne, sciĭ că te ĭubesc. Ḑis-a luĭ: Pasce oile mele.
Ḑis-a luĭ a treĭa óră: Simone al luĭ Iona, mĕ ĭubescĭ? Şi s'a în- 17
tristat Petru pentru că 'ĭ-a ḑis a treĭa óră, mĕ ĭubescĭ? şi 'ĭ-a ḑis:
Dómne, tóte sciĭ; sciĭ, că eŭ te ĭubesc. Ḑis-a Iisus luĭ: Pasce
oile mele. Adevĕr, adevĕr ḑic ţie: Când eraĭ maĭ tênĕr, te în- 18
cingeaĭ însuţĭ, şi ămblaĭ unde vreaĭ; ear după ce veĭ îmbătrâni, veĭ
întinde mânile tale, şi altul te va încinge, şi *te* va duce unde
nu voĭescĭ. Ear acésta a ḑis, însemnând cu ce mórte va glo- 19
rifica pre Dumneḑeŭ. Şi acésta vorbind, 'ĭ-a ḑis: Urméză-'mĭ.
Ear Petru întorcêndu-se, a vĕḑut pre discipulul pre care ĭu- 20
bĭa Iisus urmând; care s'a şi răḑămat la cină pe pĭeptul luĭ,
şi a ḑis: Dómne, cine este cel ce te trădă? Vĕḑêndu-'l Petru, 21
a ḑis luĭ Iisus: Dómne, dar acestuĭa, ce *i se va întêmpla?* 'Ĭ-a 22
ḑis Iisus: De voiŭ vré, ca sî remăe acesta până voiŭ veni, ce'ţĭ
este? tu urméză-'mĭ. Decĭ s'a respândit acest cuvênt între fraţĭ, 23
că acest discipul nu va muri; înse Iisus nu 'ĭ-a ḑis, Că nu va
muri; ci: De voiŭ vré, ca sî remăe acesta până voiŭ veni, ce'ţĭ *este?*
Acesta este discipulul care mărturisesce despre acestea; şi a 24
scris acestea, şi scim, că mărturia luĭ este adevĕrată. Şi sûnt 25
şi multe altele, căte a făcut Iisus, cari, de s'ar fi scris căte una,
mi se pare, că nicĭ in lumea acésta nu ar încăpé cărţile ce s'ar
fi scris. Amin.

FAPTELE APOSTOLILOR.

CAP. I.

Înălţarea luĭ Iisus Christos. Mathia ales apostol in locul luĭ Iuda.

1 Prin trătatul d'intăiŭ te-am informat, o Theofile, despre tóte
2 cele ce a făcut şi a învĕţat Iisus de la inceput, Până
in ḑiua in care s'a înălţat, după ce prin Spiritul Sânt dedese
3 ordine apostolilor, pre cari a ales; Cărora s'a şi arătat viŭ
după patima sa, dându-li *despre acésta* multe probe in curgere
de patru-ḑecĭ de ḑile, şi vorbindu-li despre împĕrăţia luĭ Dumne-
4 ḑeŭ. Şi adunându-'ĭ *imprejurul seŭ*, li-a ordonat sĭ nu se de-
părteze de la Ierusalem, ci sĭ ascepte *acolo* făgăduinţa Părinte-
5 luĭ, care, *ḑise el*, aţĭ auḑit de la mine. Căcĭ Ioan a botezat cu
apă, ear voĭ vĕ veţĭ boteza cu Spirit Sânt după pucine ḑile.
6 Decĭ fiind adunaţĭ 'l-aŭ întrebat, ḑicĕnd: Dómne, aŭ intr'a-
7 cest timp veĭ sĭ restabilescĭ împĕrăţia luĭ Israel? Ear el li-a
ḑis: Nu vi se cuvine a sci timpiĭ séŭ anotimpiĭ, cari le-a re-
8 servat Părintele in a sa putere. Ci veţĭ primi putere, viind
Spiritul Sânt preste voĭ, şi 'mĭ veţĭ fi marturĭ in Ierusalem, şi
in tótă Iudeea şi Samaria, şi până la marginile pămêntuluĭ.
9 Şi acestea vorbind, s'a înălţat la privirea lor şi nor 'l-a luat
10 de la ochiĭ lor. Şi căutând eĭ cu privire aţintită la ceriŭ pre
când el se suĭa, éca doĭ bărbaţĭ in vestminte albe aŭ stătut ina-
11 intea lor; Cari aŭ şi ḑis: Bărbaţĭ Galilianĭ, de ce staţĭ cu pri-
vire aţintită la ceriŭ? Acest Iisus, care s'a înălţat de la voĭ la
ceriŭ, va reveni aşa, precum 'l-aţĭ vĕḑut mergênd la ceriŭ.
12 Atuncĭ s'aŭ întors apostoliĭ in Ierusalem de la muntele ce
se chĭamă al Olivilor, care este aprópe de Ierusalem, o cale de
13 sămbătă. Şi întrând, s'aŭ suit in foişor unde locuĭaŭ; *adică*
Petru, şi Iacob, şi Ioan, şi Andreiŭ, Filip şi Thoma, Bartolomeiŭ
şi Matheiŭ, Iacob al luĭ Alfeŭ, şi Simon Zelotes, şi Iuda *fratele*
14 luĭ Iacob. Acestia toţĭ stăruĭaŭ cu un cuget in rugăcĭune, şi
in cerere, cu femeile şi cu Maria, mama luĭ Iisus, şi cu fraţiĭ luĭ.
15 Şi într'acele ḑile sculându-se Petru in meḑilocul discipulilor,
a ḑis: (era mulţime de nume împreună ca la o sută şi doue-
16 ḑecĭ;) Bărbaţĭ, fraţĭ, se cădea a se împlini scriptura acésta,
care a ḑis maĭ 'nainte Spiritul Sânt prin gura luĭ David despre
17 Iuda, care a fost conducĕtor celor ce aŭ prins pre Iisus. Căcĭ
el era numerat împreună cu noĭ, şi luase parte in serviciul a-
18 cesta. Decĭ acesta 'şĭ-a căscigat ţérină din plata nedreptăţeĭ,

și căḑênd la pămênt, a plesnit prin meḑĭloc, și s'aŭ vĕrsat tóte
măruntaele luĭ. Și s'a facut acésta cunoscut la toțĭ ceĭ ce 19
locuĭaŭ in Ierusalem, încăt s'a chĭămat acea țérină in limba lor
Acheldama, adică Țérina sângeluĭ. Căcĭ scris este in Cartea 20
Psalmilor: Facĕ-se curtea luĭ pustie, ca sî nu fie cine sî locu-
iască într'insa. și dregĕtoria luĭ sî *o* ĭa altul. Decĭ dintr'acestĭ 21
bărbațĭ carĭ se adunaŭ cu noĭ in tot timpl, in care Domnul Ii-
sus a petrecut intre noĭ, Începênd de la botezul luĭ Ioan, până 22
in ḑiua, in care s'a înălțat de la noĭ, trebue sî fie orînduit u-
nul, spre a fi cu noĭ martur învierei luĭ.
Și aŭ pus pre doĭ: pre Iosef, ce se chĭamă Barsaba, care 23
s'a și numit Just; și pre Mathia. Și rugându-se aŭ ḑis: Tu Dóm- 24
ne, care sciĭ ânimele tuturor, arată pre care dintr'acestĭ doĭ aĭ
ales; Ca sî ĭa parte in serviciul și apostolia acésta, din care 25
a căḑut Iuda, ca sî mérgĕ in locul luĭ. Și aŭ dat sorțĭ; și a
căḑut sórtea pe Mathia; și s'a numĕrat cu ceĭ un-spre-ḑece
apostolĭ.

CAP. II.

Pogorîrea Spirituluĭ Sânt; predicarea luĭ Petru, și venirea la credință a treĭ miĭ de suflete. Unirea și pietatea celor d'întăiŭ Crestinĭ.

Ear sosind ḑiua cincĭḑecimeĭ, eraŭ toțĭ cu un cuget la un 1
loc. Și fără de veste s'a facut sunet din ceriŭ, ca de 2
un vênt ce vine cu vifor, și a împlut tótă casa unde ședeaŭ.
Și li s'aŭ arătat limbĭ împărțite ca de foc; și a șeḑut pre fie- 3
care dintre eĭ. Și s'aŭ împlut toțĭ de Spirit Sânt, și aŭ înce- 4
put a vorbi într'alte limbĭ, precum li da Spiritul a vorbi.
Și petreceaŭ in Ierusalem Iudeĭ, bărbațĭ pioșĭ dintre tótă 5
națiunea ce este sub ceriŭ. Decĭ făcêndu-se sunetul acela, 6
s'a adunat mulțimea, și s'a turburat, că 'ĭ auḑia fie-care vorbind
in limba sa. Ear toțĭ se uĭmĭaŭ și se minunaŭ, ḑicênd unul 7
către altul: Aŭ toțĭ acestia ce vorbesc nu sûnt Galilianĭ? Cum 8
dar auḑim fie-care in limba nóstră, in care ne-am născut? Par- 9
tiĭ și Meḑiĭ și Elamițiĭ, și locuitoriĭ Mesopotamieĭ, aĭ Iudeeĭ și
aĭ Capadochieĭ, aĭ Pontuluĭ și aĭ Asieĭ; Aĭ Frigieĭ, și aĭ Pam- 10
filieĭ, aĭ Egiptuluĭ și aĭ părților Libieĭ cele de lângă Cirena,
și străiniĭ din Roma, atât Iudeĭ cât și proselițĭ; Critenii și A- 11
rabiĭ, ĭĭ auḑim vorbind in limbele nóstre măririle ale luĭ Dum-
neḑeŭ. Și toțĭ se uĭmĭaŭ și nu se înțelegeaŭ, ḑicênd unul 12
către altul: Ce va sî fie acésta? Ear alțiĭ batjocorind ḑiceaŭ: 13
Sûnt plinĭ de must.
Ear Petru sculându-se cu ceĭ un-spre-ḑece, 'șĭ-a rădicat vó- 14
cea luĭ, și lĭ-a ḑis: Bărbațĭ din Iudeea, și toțĭ carĭ petreceți in Ie-
rusalem, acésta sî vĭ fie sciută, și ascultațĭ cuvintele mele. Căcĭ 15
acestia nu sûnt bețĭ, precum vi se pare, fiind-că este a treĭa

16 óră din ḑi. Ci acésta este ceea ce s'a ḑis prin profetul Ioel:
17 Şi se va întêmpla in ḑilele cele de pe urmă, ḑice Dumneḑeŭ,
voiŭ turna din Spiritul meŭ preste tot corpul; şi fiiĭ voştri şi
fiĭele vóstre vor profeţi, şi têněriĭ voştri vor vedé visiunĭ, şi bě-
18 trâniĭ voştri vor visa visurĭ. Încă şi preste serviĭ meĭ şi preste
servele mele voiŭ turna într'acele ḑile din Spiritul meŭ, şi vor
19 profeţi. Şi voiŭ arăta minunĭ in ceriŭ sus, şi semne pe pământ
20 jos: sânge şi foc şi fumegare de fum; Sórele se va preface
in întunerec, şi luna in sânge, maĭ 'nainte de a veni ḑiua Dom-
21 nuluĭ cea mare şi însemnată. Şi va fi, *că* tot cel ce va chiă-
ma numele Domnuluĭ se va mântui.
22 Bărbaţĭ Israeliţĭ, ascultaţĭ cuvintele aceste; Iisus Nazarianul,
bărbat adevěrit de la Dumneḑeŭ între voĭ cu puterĭ şi cu mi-
nunĭ şi cu semne, carĭ a făcut Dumneḑeŭ printr'însul in medi-
23 locul vostru, precum şi voĭ sciţĭ; Pre acesta, fiind trădat du-
pre sfatul otărit, şi dupre presciinţa luĭ Dumneḑeŭ, luându-'l şi
24 prin mânile celor fără-de-lege crucifiându-'*l*, '*l*-aţĭ omorît. Pre
care Dumneḑeŭ 'l-a înviat, dislegând durerile morţiĭ, fiind că nu
25 era possibil ca sî fie el ţinut de dînsa. Căcĭ David ḑice des-
pre dînsul: Věḑut-am pre Domnul înaintea mea pururea; căcĭ
26 este d'a drépta mea, ca sî nu mě clătesc. Pentru acésta s'a
veselit ânima mea, şi s'a bucurat limba mea, chĭar şi cor-
27 pul meŭ se va repausa in speranţă; Căcĭ nu veĭ lăsa sufletul
meŭ in infern, nicĭ veĭ permite ca cel cuvios al têŭ sî véḑě stri-
28 căcĭune. Tu 'mĭ-aĭ făcut cunoscut căile vieţeĭ; tu mě veĭ îm-
plé de veselie cu faça ta.
29 Bărbaţĭ, fraţĭ, sî '*mĭ* fie permis a vorbi liber cătră voĭ des-
pre patriarchul David, că a şi murit şi s'a îngropat; şi mor-
30 mêntul luĭ este între noĭ până într'acéstă ḑi. Decĭ fiind pro-
fet, şi sciind că i s'a jurat Dumneḑeŭ cu jurămênt, că din fruc-
tul cópselor luĭ dupre corp va rădica pre Christos, sî şéḑě pe
31 tronul luĭ; Maĭ 'nainte věḑênd acésta, a vorbit de învierea luĭ
Christos, că sufletul seŭ nu s'a lăsat in infern, nicĭ corpul luĭ
32 a věḑut stricăcĭune. Pre acest Iisus 'l-a înviat Dumneḑeŭ, că-
33 ruĭa noĭ toţĭ sûntem marturĭ. Decĭ înălţându-se prin drépta
luĭ Dumneḑeŭ, şi luând de la Părintele Spiritul Sânt cel promis,
34 a turnat aceea ce voĭ vedeţĭ şi auḑiţĭ. Căcĭ David nu s'a suit
in ceriŭ, ci ḑice însuşĭ: Ḑis-a Domnul Domnuluĭ meŭ: Şeḑĭ d'a
35 drépta mea, Până ce voiŭ pune pre inimiciĭ têĭ aşternut picĭórelor
36 tale. Decĭ sî scie cu siguranţă tótă casa luĭ Israel, că Dum-
neḑeŭ a făcut pre acest Iisus, pre care voĭ 'l-aţĭ crucifiat, şi
Domn şi Christos.
37 Ear eĭ auḑind *acésta*, s'aŭ pătruns la ânimă, şi aŭ ḑis cătră
Petru, şi cătră ceĭ-l-alţĭ apostolĭ: Bărbaţĭ, fraţĭ, ce sî facem?
38 Atuncĭ Petru lĭ-a ḑis: Pocăiţi-vě, şi sî se boteze fie-care din-

tre voĭ in numele luĭ Iisus Christos, spre ertarea pěcatelor, şi
veţĭ primi darul Sântuluĭ Spirit. Căcĭ a vóstră este făgădu- 39
inţa şi a filor vostri, şi a tuturor celor de departe, orĭ pe
câţĭ va chĭăma Domnul Dumneḑeul nostru. Şi cu multe alte 40
cuvinte mărturisĭa şi îndemna, ḑicênd; Mântuiţi-vě de acest
neam pervers.
Atuncĭ ceĭ ce bucuros aŭ primit cuvêntul luĭ s'aŭ botezat; 41
şi s'aŭ adăogit într'acea ḑi ca la treĭ miĭ de suflete. Şi stă- 42
ruĭaŭ in învěţătura apostolilor, şi in împărtăşire, şi in frânge-
rea pânilor, şi in rugăcĭunĭ. Şi a căḑut frică preste tot su- 43
fletul, şi se făceaŭ multe minunĭ şi semne prin apostolĭ. Şi toţĭ 44
ceĭ ce aŭ creḑut eraŭ împreună, şi aveaŭ tóte in comun; Şi'*şĭ* vin- 45
deaŭ moşiile şi averile lor, şi împărţĭaŭ tuturor, dupre cum fie-
care avea trebuinţă. Şi in tóte ḑilele stăruind cu un cuget in 46
templu, şi frângênd pâne prin case, primĭaŭ mâncarea cu bucu-
rie şi simplitatea ânimeĭ; Lăudând pre Dumneḑeŭ, şi avênd 47
har la tot poporul. Ear Domnul adăogĭa la biserică in tóte ḑi-
lele pre ceĭ ce se mântuĭaŭ.

CAP. III.

Petru vindecă pre un schĭop; chĭamă pre Iudeiĭ la pocăinţă şi la credinţă.

Ear Petru şi Ioan împreună s'aŭ suit in templu in óra ru- 1
găcĭuneĭ, *adică* a noua. Şi era un om schĭop din mi- 2
tra mameĭ sale, *care* se purta, şi care 'l puneaŭ in tóte ḑilele
înaintea uşeĭ templuluĭ, carea se chĭăma Frumósă, sî cérě mi-
lostenie de la ceĭ ce întraŭ in templu. Acesta věḑênd pre 3
Petru şi pre Ioan vrênd sî între in templu, cerea milostenie.
Ear Petru şi Ioan uĭtându-se la dînsul aŭ ḑis: Cautā la noĭ. 4
Ear el aţintĭa la dînşiĭ, asceptând a primi ceva de la eĭ. Ear 5 6
Petru a ḑis: Argint şi aur nu am; ear ce am, aceea îţĭ daŭ: În
numele luĭ Iisus Christos Nazarianul, scólă şi ămblă. Şi apu- 7
când-'l de mâna cea dréptă *'l*-a rădicat, şi îndată i s'aŭ întă-
rit talpele şi încheĭăturile; Şi sărind a stătut, şi ămbla, şi a 8
întrat cu dînşiĭ in templu, ămblând, şi sărind, şi lăudând pre
Dumneḑeŭ. Şi 'l-a vĕḑut tot poporul ămblând şi lăudând pre 9
Dumneḑeŭ. Şi'l cunoscură, că acesta era cel ce şedea pentru 10
milostenie la uşa cea Frumósă a templuluĭ; şi s'aŭ împlut de
mirare şi de uĭmire pentru ceea ce i s'a făcut.
Şi ţinêndu-se schĭopul cel vindecat de Petru şi de Ioan, a 11
alergat la dînşiĭ tot poporul uĭmit in porticul, ce se chĭamă al
luĭ Solomon.
Ear Petru věḑênd *acésta*, a luat cuvêntul cătră popor: Băr- 12
baţĭ Israeliţĭ, de ce vě minunaţĭ de acésta? séŭ de ce vě uĭtaţĭ
la noĭ, ca cum cu a nóstră putere séŭ pietate am fi făcut pre

13 acesta sî ămble? Dumneḑeul luĭ Abraam, şi al luĭ Isaac, şi al
luĭ Iacob, Dumneḑeul părinţilor noştri a glorificat pre copilul seŭ
Iisus, pre care 'l-aţĭ trădat, şi v'aţĭ lepădat de dînsul înaintea
14 luĭ Pilat, judicànd el sî'*l* elibereze. Ear voĭ v'aţĭ lepădat de
cel Sânt şi Drept, şi aţĭ cerut a vi se dărui un bărbat ucigaş.
15 Ear pre începătorul vieţeĭ 'l-aţĭ omorît, pre care Dumneḑeŭ 'l-a
16 sculat din morţĭ; căruĭa noĭ sûntem marturĭ. Şi numele luĭ
prin credinţa in numele luĭ a întărit pre acesta, pre care 'l ve-
deţĭ şi 'l cunósceţĭ; da, credinţa ce avem in el 'ĭ-a dat intregi-
mea acésta înaintea vóstră a tuturor.
17 Şi acum, fraţilor, sciŭ că din nesciinţă *o* aţĭ făcut, ca şi
18 dregĕtoriĭ vostri. Ci Dumneḑeŭ, cele ce maĭ 'nainte a vestit
prin gura tuturor profeţilor luĭ, că va suferi Christos, le-a îm-
19 plinit aşa. Deci pocăiţi-vĕ şi vĕ intórceţĭ, ca sî se stérgĕ pĕ-
catele vóstre, *şi* ca sî vie timp de resuflare de la faça Domnu-
20 luĭ; Şi sî retrimiţĕ pre Iisus Christos, care vî este maĭ 'na-
21 inte predicat; Pre care ceriul trebue sî 'l priméscă, până la
timpiĭ restatornicireĭ tuturor, despre cari a vorbit Dumneḑeŭ prin
gura tuturor sănţilor seĭ profeţĭ din vechime.
22 Căcĭ Moise a ḑis cătră părinţĭ: Profet va rădica voue Dom-
nul Dumneḑeul vostru d'intre fraţiĭ vostri, ca pre mine; pre el
23 sî '*l* ascultaţĭ in tóte orĭ căte vî va ḑice. Şi va fi, *că* tot su-
fletul care nu va asculta de acel profet, se va estermina din
24 popor. Da, toţĭ profeţiĭ de la Samuel înainte, şi ceĭ ce 'ĭ-aŭ
25 urmat, căţĭ aŭ vorbit, aŭ prevestit acele ḑile. Voĭ sûnteţĭ fiĭ
aĭ profeţilor şi aĭ aşeḑĕmêntuluĭ, care a făcut Dumneḑeŭ cu pă-
rinţiĭ nostri, ḑicênd luĭ Abraam: Şi in semênţa ta se vor bine-
26 cuvênta tóte seminţiile pămêntuluĭ. Voue întăiŭ, Dumneḑeŭ, în-
viind pre copilul seŭ Iisus, 'l-a trimis a vĕ bine-cuvênta, întor-
cêndu-vĕ fie-care de la viclenirea vóstră.

CAP. IV, V.

Persecuţiunea apostolilor; unirea şi ĭubirea credincĭoşilor. Mórtea luĭ Anania şi a Sapfireĭ; minunile apostolilor; eĭ sûnt aruncaţĭ in închisóre; un ânger 'ĭ eliberézā; eĭ se bucură de suferinţile lor.

1 Şi vorbind eĭ cătră popor, aŭ venit la dînşiĭ preuţiĭ şi căpi-
2 tanul templuluĭ şi Sadukeiĭ; Supărându-se, că învĕţaŭ
3 pre popor, şi vestĭaŭ întru Iisus învierea cea din morţĭ. Şi
'ĭ-aŭ prins pre dînşiĭ, şi '*ĭ*-aŭ pus sub paḑă până a doua ḑi,
4 căcĭ era deja séră. Ear mulţĭ din ceĭ ce aŭ auḑit cuvêntul aŭ
creḑut; şi era numĕrul bărbaţilor ca la cincĭ miĭ.
5 Ear a doua ḑi s'aŭ adunat dregĕtoriĭ, şi bătrâniĭ, şi cărtu-
6 rariĭ in Ierusalem; Şi Anna archiereul, şi Caiafa, şi Ioan, şi
7 Alessandru, şi căţĭ eraŭ din neamul archieresc; Şi puindu-'ĭ
in meḑiloc, 'ĭ-aŭ întrebat: Cu ce putere, séŭ in ce nume aţĭ fă-

cut voĭ acésta? Atuncĭ Petru, împlêndu-se de Spirit Sânt, lĭ-a 8
ḑis: Dregĕtorĭ aĭ poporuluĭ, şi bătrânĭ aĭ luĭ Israel, De vreme ce 9
noĭ astă-ḑĭ sûntem cercetaţĭ pentru o facere de bine către un
om bolnav, prin carea s'a mântuit; Sî fie cunoscut voue tuturor şi 10
la tot poporul luĭ Israel, că in numele luĭ Iisus Christos Nazaria-
nul, pre care voĭ 'l-aţĭ crucifiat, pre care Dumneḑeŭ 'l-a sculat din
morţĭ, prin acela stă acesta aicĭ înaintea vóstră sănătos. Acésta 11
este piatra care s'a deconsiderat de către voĭ ziditoriĭ, care s'a
făcut capul unghĭuluĭ. Nicĭ nu este mântuire in nimene altul; 12
căcĭ nicĭ nu este alt nume sub ceriŭ dat între ómenĭ, in care
trebue sî ne mântuim.
Ear vĕḑênd îndrăznéla luĭ Petru şi a luĭ Ioan, şi sciind că 13
sûnt ómenĭ neînvĕţaţĭ şi de rônd, se miraŭ; şi 'ĭ cunoscură că
fusese cu Iisus. Şi vĕḑênd pre omul cel vindecat stând cu eĭ, 14
nu aveaŭ nimic a ḑice in contra. Ear ordonându-li sî ésĕ a- 15
fară din sinedriŭ, se sfătuiaŭ între sine, Ḑicênd: Ce vom face 16
ómenilor acestora? căcĭ cum că s'a făcut printr'înşiĭ semn ve-
derat, *este* cunoscut tuturor celor ce locuesc in Ierusalem, şi noĭ
nu putem nega. Înse ca sî nu se respândéscă maĭ mult între 17
popor, sî'ĭ ameninţăm aspru, ca sî nu maĭ vorbéscă într'acest
nume nimenuĭ. Şi chĭămându-'ĭ lĭ-aŭ oprit, ca nicĭ de cum sî 18
nu maĭ vorbéscă nicĭ sî înveţe in numele luĭ Iisus.
Ear Petru şi Ioan respunḑênd lĭ-aŭ ḑis: De este drept îna- 19
intea luĭ Dumneḑeŭ a asculta pre voĭ maĭ mult decât pre Dum-
neḑeŭ, judicaţĭ voĭ. Căcĭ nu putem sî nu vorbim despre cele 20
ce am vĕḑut şi am auḑit. Ear eĭ ameninţându-'ĭ 'ĭ-aŭ dimis, 21
nimic aflând cum 'ĭ-ar pedepsi, din causa poporuluĭ; căcĭ toţĭ
glorificaŭ pre Dumneḑeŭ pentru ceea ce s'a făcut. Căcĭ acel 22
om era maĭ mult decât de patru-ḑecĭ de anĭ, in care se făcuse
semnul acela al vindecăreĭ.
Ear dimişĭ fiind, aŭ venit la aĭ seĭ, şi lĭ-aŭ spus câte 23
aŭ ḑis archiereiĭ şi bătrâniĭ. Ear eĭ auḑind, toţĭ împreună aŭ 24
rădicat vóce către Dumneḑeŭ, şi a ḑis: Dómne, tu Dumneḑeule,
cel ce aĭ făcut ceriul, şi pământul, şi marea, şi tóte cele d'în-
tr'însele; Care aĭ ḑis prin gura luĭ David, servul têŭ: Pentru 25
ce s'aŭ înfuriat naţiunile, şi popórele aŭ cugetat cele deşerte?
Sculatu-s'aŭ regiĭ pământuluĭ şi dregĕtoriĭ s'aŭ adunat împreună, 26
contra Domnuluĭ şi contra Unsuluĭ luĭ. Căcĭ in adevĕr con- 27
tra sântuluĭ copil al têŭ Iisus, pre care tu 'l-aĭ uns, s'aŭ adunat
Erod şi Ponţiŭ Pilat, cu păgâniĭ şi cu poporul luĭ Israel; Ca 28
sî facĕ câte mâna ta şi consiliul têŭ maĭ 'nainte a otărît sî fie.
Şi acum, Dómne, caută spre ameninţările lor, şi dă servilor têĭ 29
ca sî vorbéscă cuvêntul têŭ cu tótă îndrăznéla; Întinḑênd mâ- 30
na ta spre vindecare, şi ca sî se facĕ semne şi minunĭ prin nu-
mele sântuluĭ copil al têŭ Iisus;

31 Și rugându-se eĭ, s'a clătit locul unde eraŭ adunați; și s'aŭ
împlut toțĭ de Spirit Sânt, și vorbĭaŭ cuvêntul luĭ Dumnedeŭ
cu îndrăznélă.
32 Ear mulțimea celor ce aŭ credut avea o ânimă și un suflet;
și nicĭ unul nu dicea de averea luĭ, că este a sa; ci li eraŭ tóte
33 comune. Și cu mare putere daŭ apostoliĭ mărturie de învie-
34 rea Domnuluĭ Iisus, și mare har era preste eĭ toțĭ. Și nu
era nimene între eĭ lipsit; căcĭ toțĭ cari aveaŭ țérine séŭ case,
35 vêndêndu-le aduceaŭ prețurile celor vêndute; Și *le* puneaŭ la
picĭórele apostolilor, și se împărțĭa fie-căruĭa dupre cum el a-
36 vea trebuință. Ear Iose, supranumit de apostolĭ Barna-
37 ba, adică Fiĭul mângăĭeriĭ, Levit, și de națiune Ciprian, A-
vênd țérină, a vêndut-*o*, și aducênd prețul, '*l*-a pus la picĭórele
apostolilor.
V Ear un om anume Anania, împreună cu Sapfira femeea sa,
2 'șĭ-a vêndut țérina; Și a reținut *o parte* din preți, sciind
și femeea luĭ; și aducênd o parte, a pus-*o* la picĭórele aposto-
3 lilor. Ear Petru a dis: Anania, de ce a împlut Satana ânima
ta, sî mințĭ Spirituluĭ Sânt, și sî rețiĭ *parte* din prețul țérineĭ?
4 Nevêndută fiind, aŭ nu era a ta? și vêndută fiind, aŭ nu era in
a ta stăpânire? de ce aĭ pus acest lucru in ânima ta? nu aĭ
5 mințit ómenilor, ci luĭ Dumnedeŭ. Ear Anania, audind cuvin-
tele acestea, cădênd 'șĭ-a dat sufletul; și a venit frică mare preste
6 toțĭ ceĭ ce audĭaŭ acestea. Și sculându-se ceĭ maĭ tênĕrĭ, 'l-aŭ
înfășurat, și scoțêndu-'*l* '*l*-aŭ îngropat.
7 Și trecênd ca treĭ óre, femeea luĭ, nesciind ceea ce se în-
8 têmplase, a intrat. Ear Petru 'ĭ-a dis: Spune-'mĭ, de ațĭ vên-
9 dut țérina drept atâta? Ea a dis: Da, drept atâta. Atuncĭ Pe-
tru 'ĭ-a dis: Cum de v'ațĭ înțeles între voĭ a ispiti Spiritul luĭ
Dumnedeŭ? éca picĭórele celor ce aŭ îngropat pre bărbatul têŭ
10 *sûnt* lângă ușă, și te vor scóte pre tine. Atuncĭ îndată a că-
dut la picĭórele luĭ și 'șĭ-a dat sufletul; și intrând tênĕriĭ aŭ a-
11 flat-o mórtă, și scoțêndu-*o*, aŭ îngropat-*o* lângă bărbatul eĭ. Și
a venit frică mare preste tótă biserica, și preste toțĭ ceĭ ce au-
dĭaŭ acestea.
12 Ear prin mânile apostolilor se făceaŭ multe semne și minunĭ
între popor; (și eraŭ toțĭ cu un cuget in porticul luĭ Solomon.
13 Ear din ceĭ-l-alțĭ nimene nu cuteza sî se lipéscă de eĭ; înse po-
14 porul îĭ lăuda fórte. Și maĭ mult se adăogĭaŭ cari credeaŭ
15 in Domnul, mulțime de bărbațĭ și de femeĭ); Încât scoteaŭ
pre ceĭ bolnavĭ pe ulițĭ, și '*ĭ* puneaŭ pe paturĭ și pe crivaturĭ,
ca viind Petru măchar umbra luĭ sî umbreze pre vre-unul din
16 eĭ. Și se aduna in Ierusalem și mulțimea din orașele d'impre-
jur, aducênd pre ceĭ bolnavĭ, și pre ceĭ chinuițĭ de spiritele cele
necurate; și se vindecaŭ toțĭ.

Atuncĭ sculându-se archiereul şi toţĭ ceĭ ce eraŭ cu dînsul, 17
(care era secta Sadukeilor) s'aŭ împlut de invidiă; Şi 'şĭ-aŭ 18
pus mânile lor pe apostolĭ, şi 'ĭ-aŭ pus in închisórea comună.
Ear îngerul Domnuluĭ nóptea a dischis uşile închisóreĭ, şi sco- 19
ţêndu-'ĭ a ḑis: Mergeţĭ, şi stând in templu vorbiţĭ poporuluĭ 20
tóte cuvintele vieţeĭ acesteĭa. Şi auḑind *acésta*, aŭ întrat de 21
deminéţă in templu, şi învěţaŭ. Ear viind archiereul şi ceĭ ce
eraŭ cu el, aŭ adunat sinedriul şi pre toţĭ bătrânii fiilor luĭ Israel,
şi aŭ trimis la închisóre sî'ĭ aducĕ. Ear servitoriĭ mergênd, 22
nu 'ĭ-aŭ aflat in închisóre; şi întorcêndu-se, aŭ spus, Ḑicênd: 23
Închisórea *o* am găsit încuĭată cu tótă siguranţa, şi pre păḑitorĭ
stând înaintea uşilor; ear dischiḑênd, in întru nu am aflat pre
nimene. Ear archiereul şi căpitanul templuluĭ auḑind aceste 24
cuvinte, nu se dumerĭaŭ de dînşiĭ ce ar fi acésta. Ear viind óre- 25
care lĭ-a vestit, ḑicênd: Éca bărbaţiĭ pre cari 'ĭ-aţĭ pus in în-
chisóre staŭ in templu şi învéţă pre popor.
Atuncĭ mergênd căpitanul cu servitoriĭ 'ĭ-a adus, *dar* nu cu 26
sila; căcĭ se temeaŭ de popor, ca sî nu'ĭ ucidĕ cu pĭetre. Şi 27
aducêndu-'ĭ, '*ĭ*-aŭ pus in sinedriŭ; şi 'ĭ-a întrebat archiereul,
Ḑicênd: Aŭ nu v'am oprit aspru, ca sî nu învěţaţĭ într'acest nu- 28
me? şi éca, aţĭ împlut Ierusalemul cu învĕţătura vóstră, şi veţĭ
sî aduceţĭ asupra nóstră sângele acestuĭ om.
Atuncĭ Petru şi *ceĭ-l-alţĭ* apostolĭ respunḑênd aŭ ḑis: Trebue 29
a asculta pre Dumneḑeŭ maĭ mult de căt pre ómenĭ. Dum- 30
neḑeul părinţilor nostri a sculat pre Iisus, pre care voĭ 'l-aţĭ
omorît, spânḑurându-'*l* pe lemn. Pre acesta 'l-a înălţat Dumne- 31
ḑeŭ cu drépta sa, *a fi* Domn şi Mântuitor, ca sî ḑea pocăinţă
luĭ Israel şi ertare pĕcatelor. Şi noĭ îĭ sûntem marturĭ de lu- 32
crurile acestea, precum şi Spiritul Sânt, pre care 'l-a dat Dum-
neḑeŭ celor ce 'l ascultă.
Ear eĭ auḑind *acésta*, se înfuriară, şi se sfătuĭaŭ sî 'ĭ omóre. 33
Atuncĭ sculându-se un Fariseŭ in sinedriŭ, a nume Gamaliel, 34
învĕţător de lege, onorat la tot poporul, a ordonat ca sî dea
pre apostolĭ puciu timp afară. Şi lĭ-a ḑis: Bărbaţĭ Israeliţĭ, lua- 35
ţi-vĕ de sémă in privirea acestor ómenĭ ce veţĭ sî faceţĭ; Căcĭ 36
maĭ 'nainte de aceste ḑile s'a sculat Theuda, ḑicênd că el este
cineva mare; lângă care s'a lipit un numĕr de bărbaţĭ ca la
patru-sute; care s'a omorît, şi toţĭ căţĭ îl ascultaŭ s'aŭ împră-
sciat, şi s'aŭ făcut in nimic. După acesta s'a sculat Iuda Ga- 37
lileul in ḑilele înscriereĭ, şi a tras popor mult după dînsul; şi
acela a murit, şi toţĭ câţĭ îl ascultaŭ s'aŭ împrăsciat. Şi acum ḑic 38
voue: Feriţi-vĕ de acestĭ ómenĭ, şi'ĭ lăsaţĭ; căcĭ acest plan, séŭ
acest lucru, de va fi de la ómenĭ, se va nimici; Dar 39
de este de la Dumneḑeŭ, nu'l veţĭ puté resturna; *feriţi-vĕ dar*,
ca nu cumva sî vĕ aflaţĭ şi luptătorĭ contra luĭ Dumneḑeŭ.

40 Şi aŭ consimţit; şi chĭămând pre apostolĭ şi biciuindu-'ĭ, li-aŭ
41 oprit sî nu vorbéscă in numele luĭ Iisus; şi 'ĭ-aŭ dimis. Deci
eĭ se duceaŭ de dinaintea sinedriuluĭ, bucurându-se că s'aŭ socotit
42 demnĭ a fi defaĭmaţĭ pentru numele luĭ. Şi tótă ḑiua in tem-
plu şi prin case nu încetaŭ a învĕţa şi a predica pre Christos.

CAP. VI, VII.

Alegerea a şepte diaconĭ. Stefan este acusat de blasfemiă înaintea sinedriuluĭ; el este ucis cu pĭetre, şi móre rugăndu-se pentru ucigaşiĭ seĭ.

1 Şi într'acele ḑile, îmmulţindu-se discipuliĭ, s'a născut murmur
din partea Ellinistilor contra Evreilor, pentru-că vĕduvele
lor se treceaŭ cu vederea in împărţirea cea de tóte ḑilele.
2 Atuncĭ ceĭ doĭ-spre-ḑece chĭămând pre mulţimea discipulilor,
aŭ ḑis: Nu este convenabil, ca lăsând cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ
3 sî servim meselor. Drept aceea, fraţilor, căutaţĭ d'intre voi
şepte bărbaţĭ probaţĭ, plinĭ de Spirit Sânt şi de înţelepcĭune,
4 pre cari sî'ĭ orînduim la acest serviciŭ. Ear noĭ vom stărui
5 in rugăcĭune şi in serviciul cuvêntuluĭ. Şi a plăcut cuvêntul
acesta înaintea a tótă mulţimea; şi aŭ ales pre Stefan, bărbat
plin de credinţă şi de Spirit Sânt, şi pre Filip, şi pre Prochor,
şi pre Nicanor, şi pre Timon, şi pre Parmena, şi pre Nicolae
6 proselitul din Antiochia. Pre acestia 'ĭ-aŭ pus înaintea apos-
tolilor, cari rugându-se 'şĭ-aŭ pus mânile preste dînşiĭ.
7 Şi cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ crescea, şi se îmmulţĭa fórte nu-
merul discipulilor in Ierusalem; şi mare mulţime de preuţĭ se
supuneaŭ la credinţă.
8 Ear Stefan, plin *find* de credinţă şi de putere, făcea minunĭ
9 şi semne marĭ in popor. Atuncĭ s'aŭ sculat uniĭ din sinagoga
ce se ḑicea a Libertenilor, şi a Cirinenilor, şi a Alessandrenilor,
şi a celor de la Cilicia şi de la Asia, disputând cu Stefan.
10 Şi nu puteaŭ resista înţelepcĭuneĭ şi spirituluĭ, cu care vorbĭa.
11 Atuncĭ aŭ pus pre nisce bărbaţĭ, cari ḑiceaŭ: 'L-am auḑit vor-
bind cuvinte de blasfemiă contra luĭ Moise şi a luĭ Dumneḑeŭ.
12 Şi aŭ întărîtat pre popor şi pre bătrânĭ, şi pre cărturarĭ, şi nă-
13 vălind asupra *luĭ*, 'l-aŭ răpit, şi '*l*-aŭ adus la sinedriŭ. Şi aŭ
pus marturĭ mincinoşĭ, cari ḑiceaŭ: Acest om nu încetéză a vorbi
14 cuvinte de blasfemiă contra acestuĭ loc sânt şi a legeĭ. Căci
'l-am auḑit ḑicênd, că acest Iisus Nazarianul va dărâma acest
15 loc, şi va schimba datinele, cari nĭ-a dat Moise. Şi căutând
spre el toţĭ ceĭ ce şedeaŭ in sinedriŭ, aŭ vĕḑut faça luĭ ca o
façă de ânger.
VII 2 Atuncĭ a ḑis archiereul: Óre aşa sûnt acestea? Ear el
ḑicea: Bărbaţĭ, fraţĭ, şi părinţĭ, ascultaţĭ: Dumneḑeul
glorieĭ s'a arătat părinteluĭ nostru Abraam, când era in Meso-

potamia, maĭ 'nainte de a locui el in Charran; Și 'ĭ-a ḑis; Eșĭ 3
din țérra ta, și din rudenia ta, și vino in țérra, care eŭ îțĭ voiŭ a-
răta. Atuncĭ eșind din țérra Chaldeilor a locuit in Charran, 4
și de acolo, după ce a murit părintele luĭ, 'l-a mutat in țérra
acésta, in care voĭ acum locuițĭ. Înse nu 'ĭ-a dat proprietate 5
într'însa, nicĭ un pas de picĭor; dar a promis căʼĭ va da-o spre
posesiune luĭ, și semênțeĭ luĭ după dînsul, el ăncă neavênd co-
pil. Ear Dumneḑeŭ vorbĭa așa: Că semênța luĭ va fi străină 6
in țérră străină, și o vor reduce in servitute, și *o* vor maltrata
patru-sute de anĭ. Dar națiunea căreĭa va servi, o voiŭ judica 7
eŭ, a ḑis Dumneḑeŭ, și după acestea vor eși, și 'mĭ vor servi
într'acest loc. Și 'ĭ-a dat așeḑemêntul circumcisiuneĭ; și așa 8
a născut pre Isaac, și 'l-a circimcis in ḑiua a opta; și Isaac *a*
născut pre Iacob, și Iacob pre ceĭ doĭ-spre-ḑece patriarchĭ.
Ear patriarchiĭ invidiând pre Iosef 'l-aŭ vêndut pentru Egipt; 9
dar Dumneḑeŭ era cu dînsul; Și 'l-a scos din tóte strîmtorările 10
luĭ, și 'ĭ-a dat har și înțelepcĭune înaintea luĭ Faraon, regele
Egiptuluĭ, și 'l-a pus guvernător preste Egipt și preste tótă casa
luĭ. Și a venit fómete preste tótă țérra Egiptuluĭ și a luĭ Ca- 11
naan, și strîmtorare mare; și nu ăflaŭ nutrimênt părințiĭ noștri.
Ear Iacob auḑind că este grâŭ in Egipt, a trimis pre părințiĭ 12
noștri întâiŭ. Și într'al doilea *rônd* a fost recunoscut Iosef 13
de frațiĭ seĭ; și s'a făcut cunoscut luĭ Faraon neamul luĭ Iosef.
Atuncĭ Iosef trimițênd, a chĭămat la *sine* pre părintele seŭ Iacob, 14
și tótă rudenia luĭ, la șepte-ḑecĭ și cincĭ de suflete. Decĭ s'a 15
pogorît Iacob in Egipt, și a murit, el și părințiĭ noștri. Și s'aŭ 16
mutat in Sichem, și s'aŭ pus in mormêntul, care a cumpărat
Abraam cu preț de argint de la fiiĭ luĭ Emor al luĭ Sichem.

Ear apropiindu-se timpul *pentru împlinirea* promisiuneĭ, pen- 17
tru care s'a jurat Dumneḑeŭ luĭ Abraam, a crescut poporul, și
s'a înmulțit in Egipt; Până ce s'a sculat alt rege, care nu 18
scia pre Iosef. Acesta purtându-se cu viclenie contra popo- 19
ruluĭ nostru, a maltratat pre părințiĭ noștri, *ordonându-li* sî le-
pede pruncıĭ lor, ca sî nu vieze.

În acest timp s'a născut Moise, care era plăcut luĭ Dumne- 20
ḑeŭ, și s'a nutrit treĭ lunĭ in casa părinteluĭ seŭ. Ear fiind el 21
espus, 'l-a luat fiĭa luĭ Faraon, și 'l-a crescut ca fiiŭ al seŭ.
Și s'a instruit Moise in tótă înțelepcĭunea Egiptenilor; și era 22
puternic in cuvinte și in fapte. Ear împlinindu-se patru-ḑecĭ 23
de anĭ, s'a suit in ânima luĭ, ca sî cerceteze pre frațiĭ seĭ, fiiĭ
luĭ Israel; Și vĕḑênd pre unul *d'intr'inșiĭ* suferind nedreptate, 24
'*l*-a apărat, și a resbunat pre cel ce era asuprit, ucíḑênd pre
Egiptean. Căcĭ gândĭa, că sî pricep frațiĭ luĭ, cum că Dum- 25
neḑeŭ prin mâna luĭ li va da mântuire; înse eĭ nu aŭ înțeles.
Și a doua ḑi el s'a arătat lor, când se certaŭ, și 'ĭ-a îndemnat 26

spre pace, ḑicênd: Bărbaţĭ, voĭ sûnteţĭ fraţĭ; de ce faceţĭ ne-
27 dreptate unul altuĭa? Ear cel ce făcea nedreptatea aprópeluĭ,
'l-a respins, ḑicênd: Cine te-a pus domn şi judicător preste noĭ?
28 Aŭ voĭescĭ tu sî mĕ omorĭ precum aĭ omorît erĭ pre Egipteanul?
29 La acest cuvênt a fugit Moise, şi a petrecut *ca* străin in ţérra
Madiam, unde a născut doĭ fiĭ.
30 Ear împlinindu-se patru-ḑecĭ de anĭ, i s'a arătat in pustia
31 munteluĭ Sina ângerul Domnuluĭ in para foculuĭ din rug. Ear
Moise vĕḑênd, s'a minunat de vedenie; şi apropiindu-se el sî
32 observe, 'ĭ-a venit vócea Domnuluĭ, *Ḑicênd:* Eŭ *sûnt* Dumne-
ḑeul părinţilor têĭ, Dumneḑeul luĭ Abraam, şi Dumneḑeul luĭ
Isaac, şi Dumneḑeul luĭ Iacob. Şi tremurând Moise nu cu-
33 teza sî caute. Atuncĭ Domnul 'ĭ-a ḑis: Dislégĕ încălţămintea
34 picĭórelor tale, căcĭ locul in care staĭ sânt este. Vĕḑut-am a-
suprirea poporuluĭ meŭ celuĭ din Egipt; şi suspinul lor am auḑit,
şi m'am pogorît sî'ĭ scot. Şi acum vino, te voiŭ trimite in Egipt.
35 Pre acest Moise, de care s'aŭ lepădat ḑicênd: Cine te-a
pus domn şi judicător? pre acesta 'l-a trimis Dumneḑeŭ *a fi*
Domn şi liberător prin mâna ângeruluĭ celuĭ ce i s'a arătat in
36 rug. Acesta 'ĭ-a sços, făcênd minunĭ şi semne in ţérra Egip-
37 tuluĭ şi la Marea Roşie, şi in pustie, patru-ḑecĭ de anĭ. Acesta
este Moise cel ce a ḑis fiilor luĭ Israel: Profet ca mine vi
va rădica Domnul Dumneḑeul vostru dintre fraţiĭ vostri; de el
38 sî ascultaţĭ. Acesta este cel ce a fost in adunare in pustie
cu ângerul, care 'ĭ vorbĭa in muntele Sina, şi cu părinţiĭ nos-
39 tri, carele a şi primit cuvinte viĭ, spre a ni le da; Pre care
nu aŭ vrut părinţiĭ nostri sî'l asculte, ci '*l*-aŭ respins, şi cu â-
40 nima lor s'aŭ întors in Egipt; Ḑicênd luĭ Aaron: Fă-ni ḑeĭ,
cari vor merge înaintea nóstră; căcĭ acest Moise, care ne-a scos
41 din ţérra Egiptuluĭ, nu scim ce i s'a întêmplat. Da, aŭ făcut
viţel într'acele ḑile, şi aŭ oferit sacrificiŭ idoluluĭ, şi se vese-
42 lĭaŭ de lucrurile mânilor lor. Atuncĭ s'a întors Dumneḑeŭ, şi
'ĭ-a trădat sî servéscă oştireĭ ceruluĭ, precum este scris in car-
tea profeţilor: Casa luĭ Israel! aŭ dóră 'mĭ-aţĭ oferit vite junghiate
43 şi sacrificiĭ patru-ḑecĭ de anĭ in pustie? Da, aţĭ rădicat cor-
tul luĭ Moloch, şi steua ḑeuluĭ vostru Remfam; chipurĭ, carĭ le-aţĭ
făcut, ca sî vĕ închinaţĭ lor; şi eŭ vĕ voiŭ strămuta dincolo de
Babilon.
44 Părinţiĭ nostri aveaŭ cortul mărturieĭ in pustie, precum a
orînduit cel ce vorbĭa luĭ Moise, ca sî'l facĕ dupre chipul care
45 a vĕḑut. Pre acesta luându-'l părinţiĭ nostri, 'l-aŭ adus cu
Iosua in ţérra păgânilor, pre carĭ 'ĭ-a alungat Dumneḑeŭ dina-
46 intea părinţilor nostri, până in ḑilele luĭ David; Care a aflat
har înaintea luĭ Dumneḑeŭ, şi a cerut sî afle locaş pentru Dum-
48 neḑeul luĭ Iacob. Dar Solomon 'ĭ-a zidit casă. Înse cel Pré-

înalt nu locuesce in temple făcute de mânĭ, precum ḑice pro-
fetul: Cerĭul îmĭ *este* tronul, şi pămêntul aşternut piciórelor 49
mele; ce casă îmĭ veţĭ zidi, ḑice Domnul, séŭ care *este* locul
meŭ de repaus? Aŭ nu mâna mea a făcut tóte acestea? 50
Voĭ ceĭ tarĭ la cerbice, şi necircumcişĭ la ânimă şi la urechĭ, 51
tot-dea-una vĕ opuneţĭ Spirituluĭ Sânt; precum părinţiĭ voştri,
aşa şi voĭ. Pre care din profeţĭ nu aŭ persecutat părinţiĭ 52
vostri? şi aŭ omorît pre ceĭ ce aŭ preḑis venirea celuĭ Drept,
căruĭa acum voĭ v'aţĭ făcut trădătorĭ şi ucidĕtorĭ; Carĭ 53
aţĭ primit legea prin ordine de ângerĭ, şi nu *o* aţĭ păḑit.
Şi auḑind eĭ acestea s'aŭ înfuriat, şi scrîşneaŭ cu dinţiĭ con- 54
tra luĭ. Ear el, plin fiind de Spirit Sânt, uĭtându-se la cerĭŭ, 55
a vĕḑut gloria luĭ Dumneḑeŭ şi pre Iisus stând deadrépta luĭ
Dumneḑeŭ, Şi a ḑis: Éca vĕd cerĭurile dischise, şi pre Fiĭul 56
omuluĭ stând deadrépta luĭ Dumneḑeŭ. Atuncĭ eĭ strigând cu 57
vóce tare, 'şĭ-aŭ astupat urechile lor, şi aŭ năvălit asupra luĭ
toţĭ cu un cuget; Şi scoţêndu-'*l* afară din cetate, *îl* ucideaŭ 58
cu pĭetre; şi marturiĭ 'şĭ-aŭ pus vestmintele lor la piciórele u-
nuĭ tênĕr, ce se chĭăma Saul. Aşa aruncaŭ cu pĭetre asupra 59
luĭ Stefan, carele se ruga şi ḑicea: Dómne Iisuse, primesce spi-
ritul meŭ. Şi îngenunchind, a strigat cu vóce tare: Dómne, 60
nu li imputa acest pĕcat. Şi acésta ḑicênd, a adormit.

CAP. VIII.

Saul persecută pre ceĭ credincĭoşĭ. Venirea la credinţă a Samaritenilor, a luĭ Simon şi a eunuchuluĭ Ethiopean.

Ear Saul consimţĭa la uciderea luĭ. Şi s'a născut într'acel 1
timp persecuţiune mare contra biserice̮ĭ ceĭ din Ierusalem,
şi toţĭ s'aŭ împrăsciat prin părţile Iudeeĭ şi ale Samarieĭ, afară
de apostolĭ. Ear bărbaţĭ pioşĭ aŭ îngropat pre Stefan, şi aŭ fă-
cut plângere mare pentru dînsul. Ear Saul devasta biserica, 2
mergênd prin case; şi trăgênd bărbaţĭ şi femeĭ *îĭ* trăda la în- 3
chisóre. Decĭ eĭ împrăsciându-se trecură *din loc in loc* pre-
dicând cuvêntul. 4

Ear Filip pogorîndu-se in oraşul Samarieĭ, predica lor pre
Christos. Şi poporul lua aminte cu un cuget la cele ce se 5
vorbĭaŭ de Filip, auḑind şi veḑênd semnele carĭ le făcea. Căcĭ 6
spirite necurate, strigând cu vóce tare, eşĭaŭ din mulţĭ carĭ *le* 7
aveaŭ; şi mulţĭ paraliticĭ şi schĭopĭ s'aŭ vindecat. Şi era bu-
curie mare într'acel oraş. 8

Dar un bărbat, anume Simon, era maĭ 'nainte in oraş, fer-
mecând, şi amăgind pre poporul Samarieĭ, ḑicênd cum că el ar 9
fi ce-va mare. La acesta luaŭ aminte toţĭ de la mic până
la mare, ḑicênd: Acesta este puterea luĭ Dumneḑeŭ cea mare. 10
Şi luaŭ aminte la el, pentru-că de mult timp 'ĭ-aŭ fost amăgit 11

12 de farmece. Dar când aŭ credut luĭ Filip predicând de îm-
perăţia luĭ Dumnedeŭ, şi de numele luĭ Iisus Christos, s'aŭ bo-
13 tezat bărbaţĭ şi femeĭ. Âncă şi acel Simon a credut, şi bote-
zându-se, petrecea cu Filip; şi vědênd minunile şi semnele cele
marĭ ce se făceaŭ, se mira.
14 Ear apostoliĭ, cari eraŭ in Ierusalem, audind că a primit Sa-
maria cuvêntul luĭ Dumnedeŭ, lĭ-aŭ trimis pre Petru şi pre Ioan;
15 Cari pogorîndu-se, s'aŭ rugat pentru eĭ, sî priméscă Spirit Sânt.
16 (Căcĭ âncă nicĭ preste unul dintre eĭ nu se pogorîse, ci eraŭ
17 numaĭ botezaţĭ in numele Domnuluĭ Iisus.) Atuncĭ puneaŭ
mânile preste eĭ, şi primĭaŭ Spirit Sânt.
18 Şi vědênd Simon, că prin punerea mânilor apostolilor se
19 împărţĭa Spirit Sânt, lĭ-a oferit banĭ, Dicênd: Daţĭ şi mie
acéstă putere, ca orĭ pre care voiŭ pune mânile sî priméscă
20 Spirit Sânt. Ear Petru 'ĭ-a dis: Argintul têŭ pérě cu tine!
21 Că aĭ socotit că darul luĭ Dumnedeŭ sî căscigě cu banĭ! Tu
nu aĭ parte, nicĭ sórtă într'acest cuvênt; căcĭ ânima ta nu este
22 dréptă înaintea luĭ Dumnedeŭ. Pocăesce-te drept aceea de
reutatea ta acéstă, şi te rógă luĭ Dumnedeŭ, dóră ţi s'ar erta
23 cugetul ânimeĭ tale. Căcĭ věd că escĭ âncă in amărăcĭunea
24 fiereĭ, şi in lanţurile nedreptăţeĭ. Ear Simon respundênd a
dis: Rugaţi-vě voĭ pentru mine cătră Domnul, ca nimic dintr'a-
cestea cari aţĭ dis sî nu vie asupra mea.
25 Decĭ eĭ mărturisind şi vorbind cuvêntul Domnuluĭ, s'aŭ în-
tors la Ierusalem, şi aŭ predicat evangeliea in multe sate de ale
Samaritenilor.
26 Şi ângerul Domnuluĭ a vorbit cătră Filip, dicênd: Scólă-te,
şi mergĭ spre médă-di, la calea ce pogórě din Ierusalem in Gaza,
27 ce este pustie. Şi sculându-se a mers; şi éca un bărbat E-
thiopean, eunuch, cu mare putere sub Candacia, regina Ethio-
pĭenilor, care avea privighere preste tóte tesaurile eĭ, şi a fost
28 venit la Ierusalem sî se închine; Întorcêndu-se şi şedênd in
29 trăsura sa cetĭa pre profetul Isaia. Ear Spiritul a dis luĭ
30 Filip; Apropie-te, şi te lipesce de acéstă trăsură. Şi alergând
Filip, 'l-a audit cetind pre profetul Isaia, şi 'ĭ-a dis: Óre înţe-
31 legĭ cele ce cetescĭ? Ear el a dis: Cum voiŭ puté, de nu mě
va conduce cineva? Şi a rugat pre Filip de s'a suit şi a şedut
32 cu el. Locul scriptureĭ, care cetĭa era acesta: El s'a adus ca
o oae spre junghĭere, şi ca un mĭel mut înaintea tundětoruluĭ,
33 aşa nu'şĭ dischidea gura sa; In înjosirea luĭ s'a luat judicata
luĭ; şi cine va spune neamul luĭ? căcĭ viéţa luĭ se ĭa de pe
34 pămênt. Şi luând cuvêntul eunuchul a dis luĭ Filip: Te rog,
despre cine dice profetul acésta? despre sine, séŭ despre alt
35 cineva? Atuncĭ Filip, dischidênd gura sa, şi începênd de la
scriptura acésta, 'ĭ-a predicat pre Iisus,

Şi mergênd eĭ pe cale aŭ venit la o apă; şi a ḑis eunu- 36
chul: Éca, *aicĭ este* apă; ce mĕ opresce a mĕ boteza? Ear Filip 37
a ḑis: De credĭ din tótă ânima ta, se póte. El respunḑênd a
ḑis: Cred că Iisus Christos este Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ. Şi a or- 38
donat sî stea trăsura, şi s'aŭ pogorît amêndoĭ in apă, şi Filip
şi eunuchul; şi 'l-a botezat. Ear eşind eĭ din apă, Spiritul 39
Domnuluĭ a răpit pre Filip, şi nu 'l-a maĭ vĕḑut eunuchul; şi
mergea in calea sa bucurându-se. Ear Filip s'a aflat in Azot; 40
şi trecênd prin oraşe predica *acolo*, până a venit la Cesarea.

CAP. IX.

Venirea la credinţă a luĭ Saul. Petru vindecă pre un paralitic şi învieză pre Tabitha.

Ear Saul, respirănd ameninţare şi ucidere contra discipu- 1
lilor Domnuluĭ, a mers la archiereŭ; Şi a cerut de la 2
el cărţĭ spre Damasc la sinagogĭ, ca, de va afla pre vre uniĭ,
carĭ sî fie din calea acésta, sî'ĭ aducĕ, şi pre bărbaţĭ şi pre fe-
meĭ, legaţĭ la Ierusalem. Şi când mergea, fiind aprópe de Da- 3
masc, fără de veste a strălucit împrejurul luĭ lumină din ceriŭ.
Şi căḑênd pe pămênt, a auḑit vóce ḑicêndu-'ĭ: Saule, Saule, de 4
ce mĕ persecuţĭ? Ear el a ḑis: Cine escĭ, Dómne? Ḑis-a Dom- 5
nul; Eŭ sûnt Iisus, pre care tu persecuţĭ; greŭ îţĭ *este* a
lovi cu piciórul contra boldurilor. Atuncĭ tremurând şi spăĭ- 6
mêntat a ḑis: Dómne, ce voiescĭ ca sî fac? Şi Domnul 'ĭ-*a ḑis*:
Soólă-te, şi întră in oraş, şi ţi se va spune ce trebue sî facĭ.
Ear bărbaţiĭ, cari mergeaŭ pe cale cu el, sta uĭmiţĭ, auḑind 7
vócea, dar pre nimene vĕḑênd. Şi s'a sculat Saul de la pă- 8
mênt, şi dischiḑêndu-'şĭ ochiĭ seĭ, nu vedea pre nimene; şi du-
cêndu-'l de mânĭ '*l*-aŭ băgat in Damasc. Şi treĭ ḑile nu a 9
vĕḑut, nicĭ a mâncat nicĭ a bĕut.

Ear in Damasc era un discipul, anume Anania; acestuĭa a ḑis 10
Domnul in visiune: Anania. Ear el a ḑis: Éca *aicĭ sûnt*, Dómne.
Ear Domnul 'ĭ-*a ḑis:* Scólă şi mergĭ pe strada ce se chĭamă 11
Dréptă, şi caută in casa luĭ Iuda pre *unul* numit Saul Tarsean;
căcĭ éca se rógĕ; Şi a vĕḑut in visiune pre un bărbat numit 12
Anania întrând, şi puindu-'şĭ mâna pe el, ca earăşĭ sî véḑĕ.
Atuncĭ Anania a respuns: Dómne, am auḑit de la mulţĭ despre 13
acest bărbat căte rele a făcut sânţilor têĭ in Ierusalem. Âncă 14
şi aicĭ are autoritate de la archiereĭ, sî lege pre toţĭ cari chĭa-
mă numele têŭ. Ear Domnul 'ĭ-a ḑis: Mergĭ, căcĭ acesta îmĭ 15
este vas ales, sî pórte numele meŭ înaintea păgânilor şi a re-
gilor şi a fiilor luĭ Israel. Căcĭ eŭ îĭ voiŭ arăta căte trebue 16
el sî suferĕ pentru numele meŭ.

Şi a mers Anania şi a întrat in casă; şi puindu-'şĭ mânile 17
pe el a ḑis: Frate Saule, Domnul Iisus, care ţi s'a arătat pe

calea pe care veniaĭ, m'a trimis, ca sî'ţĭ primescĭ vederea, şi si te
18 împli de Spirit Sânt. Şi îndată a căḑut de pe ochiĭ luĭ ca nisce
19 solḑĭ, şi a vĕḑut îndată; şi sculându-se, s'a botezat. Atuncĭ
luând mâncare s'a întărit.
20 Ear Saul a fost câteva ḑile cu discipuliĭ carĭ eraŭ in Da-
masc. Şi îndată a predicat pre Christos in sinagogĭ, că acesta
21 este Fiíul luĭ Dumneḑeŭ. Ear toţĭ carĭ '*l* auḑiaŭ se miraŭ,
şi ḑiceaŭ: Aŭ nu este acesta cel ce a cutropit in Ierusalem pre
ceĭ ce învocaŭ numele acesta, şi aicĭ venise pentru aceea, ca
22 sî'ĭ ducĕ legaţĭ la archiereĭ? Ear Saul se întăria de ce in ce
maĭ mult; şi confusa pre Iudeiĭ ce locuiaŭ in Damasc, dove-
23 dind că acesta este Christos. Şi împlinindu-se multe ḑile,
24 s'aŭ sfătuit Iudeiĭ sî'l omóre. Ear complotul lor s'a făcut cu-
noscut luĭ Saul. Şi eĭ păḑiaŭ porţile ḑiua şi nóptea, ca sî'l
25 omóre. Atuncĭ discipuliĭ luându-'l nóptea, '*l*-aŭ coborît preste
zid într'o coşniţă.
26 Şi mergênd Saul la Ierusalem, se încerca sî se lipéscă de
discipulĭ; dar toţĭ se temeaŭ de el, necreḑênd că este discipul.
27 Ear Barnaba luându-'l, '*l*-a dus la apostolĭ, şi lĭ-a spus cum a
vĕḑut pre Domnul pe cale, şi că 'ĭ-a vorbit, şi cum cu îndrăz-
28 nélă a predicat in Damasc in numele luĭ Iisus. Aşa intra şi
29 eşia cu dînşiĭ in Ierusalem; Şi cu îndrăznélă vorbia in numele
Domnuluĭ Iisus; şi vorbia şi disputa cu Ellinistiĭ; ear eĭ cău-
30 taŭ sî'l omóre. Dar aflând *acésta* fraţiĭ, 'l-aŭ dus in Cesarea,
şi 'l-aŭ trimis in Tars.
31 Atuncĭ bisericile aveaŭ pace prin tótă Iudeea şi Galileea
şi Samaria, şi se edificaŭ; *şi* ămblând in frica Domnuluĭ şi in
mângăerea Spirituluĭ Sânt, se îmmulţiaŭ.
32 Şi Petru trecênd pe la toţĭ, a venit şi la sânţiĭ ce locuiaŭ
33 in Lidda; Şi a aflat acolo pre un om anume Enea, de opt
34 anĭ jăcênd in pat, care era paralitic. Şi 'ĭ-a ḑis Petru: Enea,
te vindecă Iisus Christos; scólă-te şi 'ţĭ aşterne. Şi îndată s'a
35 sculat. Şi 'l-aŭ vĕḑut toţĭ ceĭ ce locuiaŭ in Lidda şi in Saron,
carĭ s'aŭ şi întors la Domnul.
36 Ear in Ioppe era o discipulă a nume Tabitha, adică Ca-
prióră; acésta era plină de fapte bune şi de milosteniĭ ce făcea.
37 Şi într'acele ḑile bolnăvindu-se ea, a murit, şi scăldându-o,
38 aŭ pus-*o* in foişor. Şi fiind-că Lidda era aprópe de Ioppe,
discipuliĭ auḑind că Petru este într'însa, aŭ trimis pre doĭ băr-
39 baţĭ la dînsul, rugându-'*l* sî nu pregete a veni la eĭ. Atuncĭ
Petru sculându-se a mers cu dînşiĭ. Şi când a venit, 'l-aŭ dus
in foişor; şi aŭ stătut înaintea luĭ tóte vĕduvele plângênd, şi
arătând vestmintele şi îmbrăcămintele câte făcea Capriórа, când
40 era cu dînsele. Ear Petru scoţênd afară pre toţĭ, îngenun-
chind s'a rugat; şi întorcêndu-*se* cătră trup, a ḑis: Tabitha, scólă.

Ear ea 'şĭ-a dischis ochiĭ seĭ; şi vĕḑênd pre Petru a şeḑut.
Şi dându-'ĭ mâna, a rădicat-o, şi chĭămând pre sânţĭ şi pre vĕ- 41
duve, a trădat-o vie. Şi s'a făcut cunoscut acésta prin tótă 42
Ioppe; şi mulţĭ aŭ creḑut in Domnul. Şi el a remas multe 43
ḑile in Ioppe la un Simon curelar.

CAP. X.

Venirea la credinţă a luĭ Cornelie şi a altor păgânĭ prin predicarea luĭ Petru.

Ear in Cesarea era un bărbat anume Cornelie, sutaş din 1
cohorta ce se chĭăma Italică: Pios şi temĕtor de 2
Dumneḑeŭ cu tótă casa luĭ, şi făcênd milosteniĭ multe po-
poruluĭ, şi rugându-se luĭ Dumneḑeŭ tot-dea-una. Acela a vĕ- 3
ḑut in visiune lămurit, pe la óră a noua din ḑi, pre ângerul
Domnuluĭ întrând către el, şi ḑicêndu-'ĭ: Cornelie. Ear el uĭ- 4
tându-se la dînsul, şi înfricoşându-se, a ḑis: Ce este, Dómne?
Şi 'ĭ-a ḑis: Rugăcĭunile tale şi milosteniile tale s'aŭ suit spre
aducere aminte înaintea luĭ Dumneḑeŭ. Şi acum trimite băr- 5
baţĭ la Ioppe, şi chĭamă pre un Simon, ce se numesce Petru.
Acesta găzduesce la un Simon curelar, a căruĭa casă este lângă 6
mare; acesta îţĭ va spune ce trebue tu sĭ facĭ. Şi când s'a 7
dus ângerul, care vorbĭa cu Cornelie, chĭămând pre doĭ din ser-
vitoriĭ seĭ, şi pre un sutaş pios din ceĭ ce 'ĭ servĭaŭ, Şi po- 8
vestindu-li tóte, 'ĭ-a trimis la Ioppe.
Ear a doua ḑi, mergênd eĭ pe cale şi apropiindu-se de o- 9
raş, s'a suit Petru in casa de sus sĭ se rógĕ, pe la óra a şesea.
Şi fórte flămânḑind, vrea sĭ guste; şi pregătind aceĭa, a căḑut 10
într'o uĭmire; Şi a vĕḑut cerĭul dischis, şi pogorîndu-se preste 11
el un vas ca o pânză mare, legat de patru colţurĭ, şi lăsându-se
jos pe pămênt. In care eraŭ tóte patrupedele pămêntuluĭ, şi 12
férele şi tĕrĕtórele, şi paserile cerĭuluĭ. Şi a venit vóce către 13
el: Scólă-te, Petre, junghie şi mânâncă. Ear Petru a ḑis: Nicĭ 14
decum, Dómne; căcĭ nicĭ o-dată nu am mâncat tot ce este spur-
cat séŭ necurat. Şi vócea earăşĭ a doua óră *vorbĭa* către el: 15
Cele ce Dumneḑeŭ a curăţit, tu nu *le* numi spurcate. Şi a- 16
césta s'a făcut de treĭ orĭ; şi earăşĭ s'a rădicat vasul la cerĭŭ.
Ear pre când Petru nu se dumerĭa ce ar însemna visiunea, 17
care a vĕḑut, éca bărbaţiĭ ceĭ trimişĭ de la Cornelie întrebând
de casa luĭ Simon, aŭ stătut înaintea porţiĭ. Şi strigând, în- 18
trebaŭ de găzduesce aicea Simon ce se numesce Petru. Ear 19
Petru cugetând asupra visiuneĭ, 'ĭ-a ḑis Spiritul: Éca treĭ băr-
baţĭ te caută. Decĭ scólă-te şi te pogóră, mergĭ cu eĭ, nimic 20
îndoindu-te; căcĭ eŭ 'ĭ-am trimis. Atuncĭ Petru pogorîndu-se 21
către bărbaţiĭ ceĭ trimişĭ de la Cornelie către el, a ḑis:
Éca, eŭ sînt pre care căutaţĭ; pentru care causă aţĭ venit?

22 Eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Cornelie sutaşul, bărbat drept şi temětor de Dum-
neḑeŭ, şi probat de tótă naţiunea Iudeilor, a fost îndemnat de
ânger sânt, sî te chiăme la casa luĭ, şi sî audě cuvinte de la
23 tine. Atuncĭ el chiămându-'ĭ in întru, '*ĭ*-a ospetat.
Ear a doua ḑi Petru a eşit cu eĭ, şi uniĭ din fraţiĭ ceĭ din Ioppe
24 aŭ mers cu dînsul. Şi in cea-l-altă ḑi aŭ întrat in Cesarea. Ear
Cornelie, *care* ascepta pre dînşiĭ, chiămase deja împreună rudeniile
25 sale şi amiciĭ ceĭ ĭubiţĭ. Şi când era sî între Petru, 'l-a întim-
26 pinat Cornelie, şi căḑênd la piciórele luĭ, *i* s'a închinat. Ear
27 Petru 'l-a rădicat, ḑicênd: Scólă; şi eŭ însumĭ sûnt om. Şi
vorbind cu el, a întrat, şi a aflat pre mulţĭ carĭ se adunaseră.
28 Şi a ḑis lor: Voĭ sciţĭ cum că nu este permis unuĭ bărbat
Iudeŭ sî se lipéscă séŭ sî se apropie către un străin; dar Dum-
neḑeŭ 'mĭ-a arătat, ca sî nu ḑic pre nicĭ un om spurcat séŭ ne-
29 curat. Drept aceea fiind chiămat, am venit *la voĭ* fără prege-
30 tare. Decĭ vě întreb, pentru ce causă m'aţĭ chiămat? Ḑis-a
Cornelie: Din ḑiua a patra până într'acéstă óră postĭam; şi într'a
noua óră mě rugam in casa mea, şi éca un bărbat a stătut îna-
31 intea mea in vestmênt strălucitor; Şi a ḑis: Cornelie, rugă-
cĭunea ta ţi s'a auḑit, şi milosteniile tale s'aŭ amintit înaintea
32 luĭ Dumneḑeŭ. Decĭ trimite la Ioppe, şi chiamă pre Simon,
ce se numesce Petru; acesta găzduesce in casa luĭ Simon cu-
33 relarul lângă mare; care viind va vorbi cu tine. Decĭ îndată
am trimis la tine; şi tu bine aĭ făcut, că aĭ venit. Acum dar noĭ
toţĭ stăm înaintea luĭ Dumneḑeŭ, sî ascultăm tóte câte îţĭ sûnt
mandate de la Dumneḑeŭ.
34 Atuncĭ Petru dischiḑênd gura *sa*, a ḑis: In adevěr precep,
35 că Dumneḑeŭ nu este căutător la faţă; Ci in tótă naţiunea
36 cel ce se teme de el şi face dreptate este primit luĭ. *Acesta*
este cuvêntul, care 'l-a trimis *Dumneḑeŭ* fiilor luĭ Israel, predi-
când pace prin Iisus Christos; (acesta este Domn al tuturor).
37 Voĭ sciţĭ lucrurile ce s'aŭ întêmplat prin tótă Iudeea, începênd
38 din Galileea, după botezul care 'l-a predicat Ioan; Cum Dum-
neḑeŭ a uns pre Iisus Nazarianul cu Spiritul Sânt şi cu putere;
care a ămblat bine-făcênd, şi vindecând pre toţĭ ceĭ asupriţĭ de
39 diabolul; căcĭ Dumneḑeŭ era cu dînsul. Şi noĭ sûntem marturĭ
tuturor lucrurilor ce a făcut şi in ţérra Iudeilor şi in Ierusalem;
40 pre care 'l-aŭ omorît, spânḑurându-'l pe lemn. Pre acesta
41 'l-a înviat Dumneḑeŭ a treĭa ḑi, şi 'l-a făcut sî fie arătat; Nu
la tot poporul, ci noue marturilor celor maĭ 'nainte aleşĭ de la
Dumneḑeŭ, carĭ am mâncat şi am běut împreună cu el, după
42 ce a înviat din morţĭ. Şi nĭ-a ordonat sî predicăm poporuluĭ, şi sî
mărturisim, că el este cel otărît de la Dumneḑeŭ *a fi* judecătorul viĭ-
43 lor şi al morţilor. De acesta mărturisesc toţĭ profeţiĭ, că prin nu-
mele luĭ tot cel ce va crede într'însul va lua ertare păcatelor.

Încă vorbind Petru aceste cuvinte, a cădut Spiritul Sânt 44
preste toţĭ ceĭ ce auḑĭaŭ cuvêntul. Şi s'aŭ uĭmit credincĭoşiĭ 45
ceĭ circumcişĭ, câţĭ veniseră cu Petru, că şi preste ginte s'a vĕr-
sat darul Spirituluĭ Sânt. Căcĭ iĭ auḑĭaŭ vorbind in limbĭ şi 46
glorificând pre Dumneḑeŭ. Atuncĭ a luat cuvêntul Petru: Aŭ 47
dóră póte cineva oprì apa, ca sî nu se boteze acestia, carì aŭ
primit Spiritul Sânt, ca şi noĭ? Şi lĭ-a ordonat sî se boteze 48
in numele Domnuluĭ. Atuncĭ 'l-aŭ rugat sî petrécĕ la dînşiĭ că-
teva ḑile.

CAP. XI.

Petru liniscesce pre Iudeĭ pentru petrecerea sa la ginte. Barnaba şi Saul predică in Antiochia.

Ear apostoliĭ şi fraţiĭ, carì eraŭ in Iudeea, auḑĭaŭ, că şi 1
gintele aŭ primit cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ. Şi suindu-se 2
Petru la Ierusalem se certaŭ cu el ceĭ circumcişĭ, Ḑicênd: Tu 3
aĭ întrat la bărbaţĭ necircumcişĭ, şi aĭ mâncat cu eĭ.
Ear Petru a început a li spune *tóte cele ce se întêmplaseră* pe 4
rônd, ḑicênd: Eŭ eram in oraşul Ioppe rugându-mĕ, şi am 5
vĕḑut întru uĭmirea minţeĭ visiune: Un vas pogorîndu-se ca o
pânză mare in patru colţurĭ, lăsându-se jos din ceriŭ; şi a venit
până la mine; La care căutând luam séma, şi am vĕḑut pa- 6
trupedele pămêntuluĭ, şi férele, şi tĕrĕtórele, şi paserile ceriuluĭ;
Şi am auḑit vóce ḑicêndu-'mĭ: Scólă-te Petre, junghie şi mâ- 7
nâncă. Ear eŭ am ḑis: Nicĭ decum, Dómne; căcĭ tot ce este 8
spurcat séŭ necurat nicĭ o-dată nu a întrat in gura mea. Ear 9
vócea 'mĭ-a respuns al doilea rônd din ceriŭ: Cele ce Dum-
neḑeŭ a curăţit, tu nu *le* numi spurcate. Şi acésta s'a făcut 10
de treĭ orĭ; şi earăşĭ s'aŭ rădicat tóte la ceriŭ. Şi éca, îndată 11
treĭ ómenĭ veniseră la casa in care eram, trimişĭ de la Cesarea
la mine. Şi 'mĭ-a ḑis Spiritul sî merg cu eĭ, nimic îndoindu- 12
mĕ. Ear acestĭ şese fraţĭ aŭ venit cu mine, şi am întrat în casa
bărbatuluĭ. Şi mĭ-a vestit cum a vĕḑut pre ânger in casa luĭ, 13
stând, şi ḑicêndu-'ĭ: Trimite bărbaţĭ la Ioppe, şi chĭamă pre
Simon, ce se numesce Petru; Care 'ţĭ va vorbi cuvinte prin 14
carì te veĭ mântui, tu şi tótă casa ta. Şi începênd eŭ a vorbi, 15
a cădut Spirit Sânt preste eĭ, ca şi preste noĭ la început. A- 16
tuncĭ mĭ-am adus aminte de cuvêntul Domnuluĭ, cum a ḑis: Ioan
a botezat cu apă, ear voĭ vĕ veţĭ boteza cu Spirit Sânt. Decĭ 17
dacă Dumneḑeŭ lĭ-a dat asemenea dar ca şi noue, pentru că aŭ
creḑut in Domnul Iisus Christos, cine eram eŭ, ca sî pot opri
pre Dumneḑeŭ. Şi auḑind eĭ acestea, s'aŭ astêmperat, şi glori- 18
ficaŭ pre Dumneḑeŭ, ḑicênd: Decĭ şi gintelor a dat Dumneḑeŭ
pocăinţă spre vieţă.
Intr'acestea ceĭ ce s'aŭ împrăscĭat la persecuţiunea, ce s'a 19

născut din causa luĭ Stefan, aŭ trecut până la Finicia şi la Ci-
pru şi la Antiochia, nimenuĭ vorbind cuvêntul decât numaĭ Iu-
20 deilor. Ear uniĭ dintr'înşiĭ eraŭ bărbaţĭ din Cipru şi din Ci-
rene, cari întrând in Antiochia, vorbĭaŭ cătră Ellinistĭ, predi-
21 când pre Domnul Iisus. Şi era mâna Domnuluĭ cu eĭ; şi nu-
22 mĕr mare credênd s'aŭ întors la Domnul. Atuncĭ vestea despre
acestea a venit in urechile bisericeĭ ceĭ din Ierusalem; şi aŭ
23 trimis pre Barnaba sî mérgĕ până la Antiochia; Care mergênd
şi vĕdênd harul luĭ Dumnedeŭ s'a bucurat, şi îndemna pre toţĭ
24 ca cu ânimă otărîtă sî stăruéscă in Domnul. Căcĭ era bărbat
bun, şi plin de Spirit Sânt şi de credinţă; şi s'a adăogit mult
popor la Domnul.
25 26 Atuncĭ a mers Barnaba la Tars, sî caute pre Saul. Şi a-
flându-'l, 'l-a adus la Antiochia. Şi a petrecut *acolo* un an întreg,
adunându-se in biserică, şi învĕţând popor mult. Şi s'aŭ nu-
mit discipuliĭ Chrestinĭ maĭ întâiŭ in Antiochia.
27 Ear într'acele dile s'aŭ pogorît profeţĭ din Ierusalem la
28 Antiochia. Şi sculându-se unul dintr'înşiĭ anume Agab, însemna
prin Spiritul, că va sî fie fómete mare in tótă lumea; care s'a
29 şi întêmplat in dilele luĭ Claudie Cesarul. Ear discipuliĭ, fie-
care dupre averea luĭ, aŭ determinat a trimite ajutor fraţilor
30 ce locuĭaŭ in Iudeea. Ceea ce aŭ şi făcut, trimiţênd la ceĭ
bătrânĭ prin mâna luĭ Barnaba şi a luĭ Saul.

CAP. XII.

Iacob fratele luĭ Ioan este ucis. Petru pus in închisóre; un înger îl eliberă. Mórtea luĭ Erod.

1 Într'acel timp regele Erod a pus mânile, sî maltrateze pre uniĭ
2 din biserică. Şi a ucis pre Iacob fratele luĭ Ioan cu sa-
3 bia. Şi vĕdênd că place Iudeilor, a adaos a prinde şi pre Pe-
4 tru; (Şi eraŭ dilele azimilor;) Pre care şi prindêndu-'l *'l*-a pus
in închisóre, trădându-*'l* la patru străjĭ de căte patru ostaşĭ, sî
5 'l pădéscă, vrênd după pascĭ sî 'l scóţĕ la popor. Decĭ Petru
se pădĭa in închisóre; ear rugăcĭune se făcea neîncetat de la
biserică cătră Dumnedeŭ pentru dînsul.
6 Şi vrênd sî 'l scótĕ Erod, într'acea nópte Petru dormĭa între
doĭ ostaşĭ, legat cu doue lanţurĭ; şi păditorĭ înaintea uşeĭ pă-
7 dĭaŭ închisórea. Şi éca ângerul Domnuluĭ a stătut acolo, şi
lumină a strălucit in închisóre, şi lovind in cóstă pre Petru,
'l-a disceptat dicênd: Scólă-te curênd! Şi aŭ cădut lanţurile
8 din mânile *luĭ*. Şi 'ĭ-a dis ângerul: Încinge-te, şi te încalţă
cu încălţămintele tale. Şi a făcut aşa. Şi 'ĭ-a dis: Îmbra-
9 că-te in vestmêntul têŭ, şi urméză-'mĭ. Şi eşind îĭ urma; şi
nu scia că este adevĕrat aceea ce se făcea prin ânger; ci i se

părea că vede visiune. Si trecênd straja cea d'întăia şi cea 10
a doua, aŭ venit la pórta cea de fer, ce duce in oraş, care
li s'a dischis de sine-şĭ; şi eşind, aŭ trecut o stradă, şi îndată
s'a dus ângerul de la el. Şi Petru viindu-'şĭ in sine, a ḑis: 11
Acum sciŭ cu adevĕrat, că a trimis Domnul pre ângerul seŭ,
şi m'a scos din mâna luĭ Erod, şi din tótă asceptarea poporuluĭ
Iudeilor. Şi luând a minte, a venit la casa Marieĭ mameĭ luĭ 12
Ioan, ce se chĭamă Marcu, unde eraŭ mulţĭ adunaţĭ, rugându-se.
Şi bătênd Petru in uşa porţeĭ, a mers o servitóre sî asculte, 13
anume Rode. Şi cunoscênd vócea luĭ Petru, de bucurie nu a 14
dischis uşa, ci alergând in întru, a spus că Petru stă înaintea
porţeĭ. Ear eĭ aŭ ḑis către dînsa: Escĭ nebună; ear ea stă- 15
ruia, că este aşa. Ear eĭ ḑiceaŭ: Este ângerul luĭ. Ear Petru 16
continua bătênd. Şi dischiḑêndu-ĭ, 'l-aŭ vĕḑut şi s'aŭ uĭmit.
Ear el făcêndu-li cu mâna sî tacĕ, lĭ-a povestit in ce chip Dom- 17
nul 'l-a scos din închisóre. Şi a ḑis: Spuneţĭ acestea luĭ Iacob
şi fraţilor. Şi eşind, s'a dus într'alt loc.
Şi făcêndu-se ḑiuă, nu pucină turburare era între ostaşĭ, óre 18
ce sî se fi făcut Petru. Ear Erod căutându-'l, şi neaflându-'l 19
a cercetat pre păḑitorĭ, şi a ordonat sî 'ĭ omóre. Şi pogorîndu-se
de la Iudeea la Cesarea, petrecea *acolo*.
Şi era Erod întărîtat contra celor din Tir şi din Sidon; ear 20
toţĭ d'impreună veniseră la el, şi plecând pre Blast, care era
cămaraşul regeluĭ, cereaŭ pace, pentru-că ţérra lor se nutrĭa
din *ţérra* regeluĭ. Ear într'o ḑi otărîtă Erod îmbrăcându-se 21
in vestmênt regal, şi şeḑênd pe tron, cuvênta către dînşiĭ. Ear 22
poporul striga: Vóce dumneḑeéscă şi nu omenéscă *este!* Şi 23
îndată 'l-a lovit ângerul Domnuluĭ, pentru-că nu a dat luĭ Dum-
neḑeŭ gloria, şi mâncat fiind de vĭermĭ a murit.
Şi cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ crescea şi se îmmulţĭa. Ear 24 25
Barnaba şi Saul împlinind serviciul, s'aŭ întors de la Ierusalem,
luând cu dînşiĭ pre Ioan, ce se chĭăma Marcu.

CAP. XIII.

Barnaba şi Pavel trimişĭ sî predice evangelia. Elima orbit. Necredinţa Iudeilor. Pavel predică gintelor.

Dar la biserica cea din Antiochia eraŭ óre-cari profeţĭ şi 1
învĕţătorĭ: Barnaba şi Simeon ce se chĭăma Niger, şi Lu-
cie Cireneanul, şi Manain, care era crescut împreună cu tetrar-
chul Erod, şi Saul. Şi împlinind eĭ serviciul Domnuluĭ şi pos- 2
tind, a ḑis Spiritul Sânt: Osebiţi-'mĭ pre Barnaba şi pre Saul spre
lucrul, la care 'ĭ-am chĭămat. Atuncĭ postind şi rugându-se, 3
şi puindu-şĭ mânile, 'ĭ-aŭ dimis.
Decĭ acestia, trimişĭ fiind de Spiritul Sânt, s'aŭ pogorît in 4
Selevcia; şi de acolo aŭ plutit la Cipru. Şi viind la Salamina, 5

predicaŭ cuvêntul luĭ Dumnedeŭ in sinagogile Iudeilor; și aveaŭ
6 și pre Ioan ajutător. Și străbătênd insula până la Paf, aŭ a-
flat pre un fermecător, profet mincinos, Iudeŭ, al căruĭa nume
7 *era* Bar-iisus; Care era cu guvernătorul Sergiŭ Pavel, bărbat
înțelept; acesta chĭămând pre Barnaba și pre Saul, poftĭa să a-
8 udă cuvêntul luĭ Dumnedeŭ. Dar Elima, fermecătorul, (căci
așa însemnéză numele luĭ,) lĭ se opunea, căutând sĕ întórcă pre
9 guvernătorul de la credință. Ear Saul, cel ce *se dice* și Pavel,
10 implêndu-se de Spirit Sânt, și ațintind la dînsul, A dis: O
plinule de tótă viclenia și de tótă înșelăcĭunea, fiiul diabolului,
inimic a tótă dreptatea, nu veĭ înceta de a perverti căile Dom-
11 nuluĭ cele drepte? Și acum éca mâna Domnuluĭ *este* preste
tine, și veĭ fi orb, nevĕdênd sórele până la un timp. Și îndată
a cădut preste el céță și întunerec; și ămblând împrejur căuta
12 conductorĭ. Atuncĭ proconsulul vĕdênd ceea ce s'a făcut, a
credut, mirându-se de învĕțătura Domnuluĭ.
13 Ear Pavel și ceĭ ce eraŭ cu dînsul, pornind de la Paf, aŭ
venit la Perga Pamfilieĭ; ear Ioan despărțindu-se de dînșiĭ, s'a
întors la Ierusalem.
14 Ear eĭ trecênd din Perga, aŭ venit la Antiochia Pisidieĭ;
15 și intrând in sinagogă in diua sămbăteĭ, aŭ ședut. Și după
cetirea legeĭ și a profeților, aŭ trimis maĭ mariĭ sinagogeĭ la eĭ,
dicêndu-li: Bărbațĭ frațĭ, de avețĭ cuvênt de mangăĭere cătră
16 popor, vorbițĭ. Atuncĭ Pavel sculându-se, și făcêndu-li cu mâna,
a dis: Bărbațĭ Israelițĭ și ceĭ ce vĕ temețĭ de Dumnedeŭ, as-
17 cultațĭ. Dumnedeul acestuĭ popor al luĭ Israel a ales pre pă-
rințiĭ noștri, și a înaltat pre popor, care era străin in țérra E-
18 giptuluĭ, și cu braț înalt 'ĭ-a scos dintr'însa. Și ca la timp de
19 patru-decĭ de anĭ a răbdat nĕravurile lor in pustie; Și per-
dênd șepte națiunĭ in țérra luĭ Canaan, lĭ-a dat țérra lor spre
20 moscenire. Și după acestea in curgere aprópe de patru sute
cincĭ-decĭ de anĭ *lĭ*-a dat judicătorĭ, până la profetul Samuel.
21 Și după aceea aŭ cerut rege; și lĭ-a dat Dumnedeŭ pre Saul
fiiul luĭ Kis, bărbat din semenția luĭ Beniamin, ca la patru deci
22 de anĭ. Și înlăturându-'l, lĭ-a rădicat pre David sĕ lĭ fie rege;
despre care a și mărturisit, dicênd: Am aflat pre David al luĭ
Iesse, bărbat dupre ânima mea, care va face tóte voile mele.
23 Din semênța acestuĭa Dumnedeŭ dupre făgăduință a rădicat luĭ
24 Israel Mântuitor, pre Iisus; După ce Ioan a predicat înaintea
25 venireĭ luĭ botezul pocăințeĭ la tot poporul luĭ Israel. Ear
împlinindu-'șĭ Ioan misiunea, dicea: Cine mĕ socotițĭ că sûnt?
nu sûnt eŭ; ci éca vine după mine, căruĭa nu sûnt vrednic a 'ĭ
dislega încălțămintea picĭórelor.
26 Bărbațĭ frațĭ, fiiĭ neamuluĭ luĭ Abraam, și ceĭ ce între voĭ vĕ
temețĭ de Dumnedeŭ, voue s'a trimis cuvêntul mântuireĭ aces-

teĭa. Căcĭ ceĭ ce locuesc in Ierusalem şi dregĕtoriĭ lor, ne- 27
cunoscêndu-'l, nicĭ *înţelegênd* vocile profeţilor carĭ se cetesc in
tótă sàmbăta, *le*-aŭ împlinit, condemnându-'*l*. Şi măcar că 28
nicĭ o vină de mórte nu aŭ aflat într'însul, aŭ cerut de la Pilat
sî 'l omóre. Şi după ce aŭ împlinit tóte ce eraŭ scrise despre 29
el, pogorîndu-'*l* de pe lemn, '*l*-aŭ pus in mormênt. Ear Dum- 30
neḑeŭ 'l-a sculat din morţĭ. Şi el s'a arătat in multe ḑile ce- 31
lor ce s'aŭ suit cu dînsul din Galileea la Ierusalem, carĭ sûnt
marturiĭ seĭ cătră popor. Şi noĭ vestim voue *despre* promisi- 32
unea cea făcută părinţilor: Că Dumneḑeŭ a împlinit aceea 33
noue fiilor acelora, înviind pre Iisus; precum este scris şi in
psalmul al doilea: Tu escĭ Fiiul meŭ, eŭ astă-ḑĭ te-am născut.
Ear cum că 'l-a sculat din morţĭ, fără a sî maĭ întórce spre 34
stricăcĭune, aşa a ḑis: Voiŭ da voue promisiunile sânte ale luĭ
David, cele sigure. Drept aceea şi într'alt *loc* ḑice: Nu veĭ lăsa 35
pre cel Sânt al têŭ sî véḑĕ stricăcĭune. Căcĭ David, servind 36
generaţiuneĭ sale dupre voinţa luĭ Dumneḑeŭ, a adormit, şi s'a
adăogit la părinţiĭ seĭ, şi a vĕḑut stricăcĭune. Ear *acela*, pre 37
care Dumneḑeŭ 'l-a înviat, nu a vĕḑut stricăcĭune.

Decĭ sî fie cunoscut voue, bărbaţĭ fraţĭ, că prin acesta vi se 38
anunţă ertarea pĕcatelor; Şi prin acesta tot cel ce crede se 39
îndreptéză de la tóte acele, de la carĭ nu aţĭ putut a vĕ îndrepta
prin legea luĭ Moise. Decĭ păḑiţi-vĕ, ca sî nu vie asupra vós- 40
tră ceea ce s'a ḑis prin profeţĭ: Vedeţĭ, voĭ dispreţuitorĭ! şi 41
vĕ miraţĭ şi vĕ perdeţĭ; căcĭ eŭ lucrez lucru in ḑilele vóstre,
lucru căruĭa nu veţĭ crede, de 'l vî va spune cineva.

Ear eşind Iudeiĭ din sinagogă, '*l*-aŭ rugat gintele, ca sî li vor- 42
béscă aceste cuvinte in sămbăta următóre. Şi împrăsciân 43
du-se sinagoga, mulţĭ din Iudeĭ şi din proseliţiĭ aŭ urmat luĭ
Pavel şi luĭ Barnaba; carĭ vorbindu-li, iĭ îndemna sî remăe in
harul luĭ Dumneḑeŭ. Ear in cea-l-altă sămbătă maĭ tot oraşul 44
s'a adunat sî audĕ cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ. Şi vĕḑênd Iudeiĭ 45
pre mulţime, s'aŭ implut de invidiă, şi vorbĭaŭ contra celor
ḑise de Pavel, opunĕndu-se şi blasfemând. Ear Pavel şi Bar- 46
naba îndrăznind aŭ ḑis: Era de trebuinţă a se vorbi cuvêntul
luĭ Dumneḑeŭ voue maĭ întâiŭ; dar de vreme ce'l lepădaţĭ, şi
vĕ judicaţĭ pre voĭ nevrednicĭ de viéţa cea eternă, éca ne în-
tórcem la ginte. Căcĭ aşa nĭ-a ordonat Domnul, *ḑicĕnd:* Te-am 47
pus spre lumină naţiunilor, ca sî fiĭ spre mântuire până la mar-
ginile pămĕntuluĭ.

Ear gintele auḑind acésta se bucuraŭ, şi glorificaŭ cuvêntul 48
Domnuluĭ; şi aŭ creḑut câţĭ eraŭ otărîţĭ spre viéţă eternă.
Şi se respândĭa cuvêntul luĭ Domnuluĭ prin tótă ţérra. Ear 49 50
Iudeiĭ aŭ întărîtat pre femeile pióse şi însemnate, şi pre ceĭ
de frunte aĭ oraşuluĭ, şi aŭ rădicat persecuţiune contra luĭ

51 Pavel și a luĭ Barnaba, și 'ĭ-aŭ scos din părțile lor.
eĭ scuturănd pulberea picĭórelor lor asupra lor, aŭ venit in I-
52 conia. Ear discipuliĭ se împleaŭ de bucurie și de Spirit Sănt.

CAP. XIV.

Petrecerea luĭ Pavel și a luĭ Barnaba in Iconia, in Listra și în Derbe. Întórcerea lor la Antiochia.

1 Și fiind in Iconia aŭ întrat împreună in sinagoga Iudeilor,
și aŭ vorbit așa, încăt aŭ credut mulțime mare din Iudeĭ
2 și din Elliniĭ. Ear Iudeiĭ ceĭ necredincĭoșĭ aŭ întăritat și aŭ
3 amărît sufletele gintelor contra fraților. Decĭ aŭ petrecut mult
timp, și aŭ vorbit cu îndrăznélă, încredêndu-se in Domnul, care
proba cuvêntul haruluĭ seŭ, făcênd prin mânile lor semne și
4 minunĭ. Ear mulțimea orașuluĭ s'a disbinat, uniĭ fiind cu Iu-
5 deiĭ, ear alțiĭ cu apostoliĭ. Și încercându-se gintele și Iudeiĭ
6 cu dregĕtoriĭ lor, ca sî'ĭ maltrateze și sî'ĭ ucidĕ cu pĭetre; A-
flând eĭ *de acésta*, aŭ fugit la orașele Licaonieĭ, Listra și Derbe,
7 și in împrejurimile *lor*; Și acolo predicaŭ evangelia.
8 Și un bărbat in Listra neputincĭos la picĭóre ședea, care
era schĭop din mitra mameĭ sale, și nicĭ o-dată nu ămblase;
9 Acesta asculta pre Pavel vorbind, carele uĭtându-se la el, și
10 vĕdênd că are credință a se vindeca, A dis cu vóce tare:
11 Scólă drept pe picĭórele tale! Și a sărit și ămbla. Ear po-
porul vĕdênd ceea ce a făcut Pavel, aŭ rădicat vócea lor, Li-
caonesce dicênd: Deiĭ asemĕnându-se ómenilor, s'aŭ pogorît că-
12 tră noĭ. Și numĭaŭ pre Barnaba Joe, ear pre Pavel Mercurie,
13 pentru-că era cuvêntător maĭ mare. Atuncĭ preutul luĭ Joe
care avea templu înaintea orașuluĭ lor, aducênd taurĭ și cununĭ
14 înaintea porților, vrea sî *li* ofere sacrificiĭ cu glótele. Ear a-
postoliĭ, Barnaba și Pavel audind *acésta*, 'șĭ-aŭ rupt vestmintele
15 lor, și aŭ sărit între mulțime strigând, Și dicênd: Bărbațĭ, de
ce facețĭ acestea? Sûntem și noĭ ómenĭ de aceleași pasiunĭ ca
voĭ, carĭ predicăm voue, ca sî vĕ întórcețĭ de la aceste deșérte
spre Dumnedeul cel viŭ, carele a făcut cerĭul și pămêntul, marea
16 și tóte cele ce sûnt într'însele; Carele in timpiĭ trecuțĭ a lăsat
17 tóte națiunile sî ămble in căile lor; Deși nu s'a lăsat pre
sine fără mărturiă, bine făcênd, dându-ni din ceriŭ ploĭ și timpĭ
fructiferĭ, *bine-cuvêntându-ne* cu hrană, *și* împlênd ânimile nós-
18 tre de veselie. Și acestea dicênd, abĭa aŭ oprit pre popor,
ca sî nu sacrifice lor.
19 Și de la Antiochia și Iconia aŭ venit Iudeĭ, carĭ înduplecând
pre popor, lovĭaŭ cu pĭetre pre Pavel, și *'l*-aŭ tras afară
20 din oraș, gândind că a murit. Ear încunjurându-'l discipuliĭ,
el s'a sculat și a întrat in oraș, și a doua di a eșit împreună
cu Barnaba la Derbe.

Şi predicând eĭ evangelia in acel oraş, şi învĕţând pre mulţĭ, 21
s'aŭ întors la Listra şi la Iconia şi la Antiochia, Întărind su- 22
fletele discipulilor, *şi* îndemnându-'ĭ sî remâe in credinţă, şi *arătându-lĭ* cum că prin multe strîmtorărĭ trebue sî întrăm in îm-
perăţia luĭ Dumneḑeŭ. Şi rugându-se cu posturĭ, aŭ orînduit 23
presbiterĭ pe la bisericĭ, *şi* 'ĭ-aŭ încredinţat Domnuluĭ, in care
aŭ creḑut. Şi trecênd prin Pisidia aŭ venit la Pamfilia. Şi 24 25
predicând cuvêntul in Perga, s'aŭ pogorît in Attalia. Şi de a- 26
colo aŭ plutit la Antiochia, de unde eraŭ recomendaţĭ haruluĭ
luĭ Dumneḑeŭ, spre lucrul, care 'l-aŭ împlinit.
Şi viind şi adunând biserica, aŭ narat câte a făcut Dum- 27
neḑeŭ cu eĭ, şi cum că a dischis gintelor uşa credinţeĭ. Şi aŭ 28
petrecut acolo cu discipuliĭ mult timp.

CAP. XV.

Otărîrea apostolilor asupra ţinereĭ ceremoniilor legeĭ in privinţa gintelor. Pavel şi Barnaba se dispart.

Într'acestea óre-carĭ pogorîndu-se din Iudeea învĕţaŭ pre 1
fraţĭ, *ḑicênd:* De nu vĕ veţĭ circumcide dupre datina luĭ
Moise, nu vĕ puteţĭ mântui. Decĭ făcêndu-se resistenţă şi dis- 2
putaţiune nu pucină din partea luĭ Pavel şi a luĭ Barnaba con-
tra acelora, aŭ otărit sî se ducĕ Pavel şi Barnaba şi óre-carĭ
alţiĭ dintre eĭ la apostolĭ şi la bătrânĭ in Ierusalem, in privirea
acesteĭ întrebărĭ. Decĭ eĭ fiind trimişĭ de biserică, aŭ trecut 3
prin Finicia şi Samaria, narând de întórcerea gintelor; şi fă-
ceaŭ bucurie mare tuturor fraţilor. Şi viind la Ierusalem, aŭ 4
fost primiţĭ de biserică şi de apostolĭ, şi de bătrânĭ, şi aŭ na-
rat câte a făcut Dumneḑeŭ cu dînşiĭ; *Adăogind* că s'aŭ scu- 5
lat óre-carĭ din secta Fariseilor carĭ creḑuseră, ḑicênd, că tre-
bue a'ĭ circumcide şi a *li* ordona sî păḑéscă legea luĭ Moise.
Decĭ s'aŭ adunat apostoliĭ şi bătrâniĭ sî cerceteze acest lucru. 6
Şi făcêndu-se multă disputare, s'a sculat Petru, şi lĭ-a ḑis: Băr- 7
baţĭ, fraţĭ, voĭ sciţĭ că de la început Dumneḑeŭ a ales între
noĭ, ca prin gura mea sî audă gintele cuvêntul evangelieĭ, şi sî
créḑă. Şi cunoscĕtorul de ânimĭ, Dumneḑeŭ, lĭ-a mărturisit, dân- 8
du-li Spiritul cel Sânt, ca şi noue. Şi nicĭ o diferenţă nu a făcut 9
între noĭ şi între eĭ, curăţind şi ânimile lor cu credinţa. Acum 10
dar de ce ispitiţĭ pre Dumneḑeŭ, a pune jug preste cerbicea
discipulilor, care nicĭ părinţiĭ nostri, nicĭ noĭ nu 'l-am putut
purta? Ci credem că şi noĭ ne vom mântui ca aceĭa, *numaĭ* 11
prin harul Domnuluĭ nostru Iisus Christos.
Atuncĭ tótă adunarea a tăcut, şi asculta pre Barnaba şi pre 12
Pavel, narând câte semne şi minunĭ a făcut Dumneḑeŭ între
ginte printr'înşiĭ.

13 Ear tăcênd eĭ, a luat cuvêntul Iacob, ȡicênd: Bărbaţĭ, fraţĭ,
14 ascultaţi-mĕ: Simon a narat, cum Dumneȡeŭ întăiŭ a cer-
cetat pre ginte, ca sî ĭa dintr'înşiĭ un popor *numit* dupre nu-
15 mele luĭ. Şi cu acésta se potrivesc cuvintele profeţilor, pre-
16 cum este scris: După acestea mĕ voiŭ întórce, şi voiŭ reedifica
cortul luĭ David cel căȡut; şi voiŭ rezidi cele dărămate ale luĭ,
17 şi'l voiŭ rădica: Ca sî caute ceĭ-l-alţĭ din ómenĭ pre Domnul,
şi tóte naţiunile, cari sûnt numite dupre numele meŭ, ȡice Dom-
18 nul cel ce face tóte acestea. Cunoscute din etern sûnt luĭ
19 Dumneȡeŭ tóte lucrurile luĭ. Pentru aceea eŭ judic a nu fi
20 supĕraţĭ ceĭ ce din ginte se întorc la Dumneȡeŭ; Ci trebue
sî li se scrie, ca sî se ferêscă de pângăriturile idolilor, şi de dis-
21 frânare, şi de *animale* sugrumate şi de sânge. Căcĭ Moise
are, âncă din ȡilele cele de demult, pre ceĭ ce 'l predică in tóte
oraşele, cetindu-se in sinagogĭ in tótă sămbăta.
22 Atuncĭ apostoliĭ şi bătrâniĭ cu tótă adunarea aŭ decis, ca a-
legênd bărbaţĭ dintre eĭ, sí'*ĭ* trimiţĕ la Antiochia cu Pavel şi
cu Barnaba: pre Iuda ce se chĭăma Barsaba, şi pre Sila, băr-
23 baţĭ fruntaşĭ între fraţĭ. Şi aŭ scris, şi *aŭ trimis* prin mânile
lor *acestea*: Apostoliĭ şi bătrâniĭ şi fraţiĭ cătră fraţiĭ ceĭ dintre
24 ginte, ce sûnt in Antiochia şi in Siria şi in Cilicia: De vreme
ce noĭ am auȡit, că óre-cari dintre voĭ eşind v'aŭ turburat cu
cuvintele *lor*, şi aŭ resturnat sufletele vóstre, ȡicênd, că *trebue*
sî vĕ circumcideţĭ, şi sî păȡiţĭ legea, ceea ce noĭ nu lĭ-am or-
25 donat; Adunaţĭ fiind cu un cuget, am decis ca, alegênd băr-
baţĭ, sî '*ĭ* trimitem la voĭ împreună cu ĭubiţiĭ noştri Barnaba şi
26 Pavel: Ómenĭ cari 'şĭ-aŭ espus viéţa lor pentru numele Dom-
27 nuluĭ nostru Iisus Christos. Drept aceea am trimis pre Iuda
28 şi pre Sila, cari şi eĭ vî vor spune acesteaşĭ cu cuvêntul. Căcĭ
Spiritul Sânt şi noĭ am decis, sî nu se maĭ pue preste voĭ nicĭ
29 o sarcină decăt acestea necesariĭ: Ca sî vĕ feriţĭ de cele
sacrificate idolilor, şi de sânge, şi de *animale* sugrumate, şi de
disfrânare; de cari de vĕ veţĭ păȡi, veţĭ face bine. Fiţĭ sânătoşĭ.
30 Decĭ acestia dimiţêndu-se, aŭ venit la Antiochia; şi adunând
31 mulţimea *credincĭoşilor* aŭ trădat epistola; Şi cetindu-*o*, s'aŭ
32 bucurat pentru mângăĭere; Şi Iuda şi Sila, fiind şi eĭ profeţĭ,
33 aŭ îndemnat pre fraţĭ cu multe cuvinte, şi '*ĭ*-aŭ întărit. Şi
remăind *acolo* căt-va timp, s'aŭ dimis cu pace de la fraţĭ cătră
34 35 apostolĭ. Ear Sila s'a decis sî remăe acolo. Ear Pavel şi
Barnaba aŭ remas in Antiochia, învĕţând şi predicând împreună
cu mulţĭ alţĭ cuvêntul Domnuluĭ.
36 Ear după căte-va ȡile a ȡis Pavel cătră Barnaba: Întorcên-
du-ne, sî cercetăm pre fraţiĭ noştri prin tóte oraşele, in cari
37 am predicat cuvêntul Domnuluĭ, *sî vedem* cum petrec. Şi Bar-
38 naba se determină sî ĭa şi pre Ioan, supra-numit Marcu. Ear

Pavel nu a găsit de cuviinţă sî'l ĭa cu dînşiĭ, pentru-că se dis-
părţise de eĭ din Pamfilia, şi nu mersese cu dînşiĭ la lucru.
Drept aceea s'a născut cértă între dînşiĭ, încât eĭ s'aŭ dispărţit 39
unul de altul; şi Barnaba luând pre Marcu a plutit in Cipru.
Ear Pavel alegênd pre Sila, s'a dus, încredinţându-se haruluĭ 40
luĭ Dumneḑeŭ de cătră fraţĭ. Şi trecea prin Siria şi Cilicia, 41
întărind bisericile.

CAP. XVI.

Pavel ĭa cu sine pre Timotheiŭ. Domnul îl chĭamă in Macedonea. Petrecerea sa in Filippi.

Atuncĭ a venit el la Derbe şi la Listra; şi éca era acolo un 1
discipul anume Timotheiŭ, fiiŭ uneĭ femeĭ Iudeă credin-
cĭóse, ear de părinte Ellin; Care avea mărturie bună de la 2
fraţiĭ din Listra şi Iconia. Pre acesta a voit Pavel sî mérgĕ 3
împreună cu el; decĭ luându-'*l*, 'l-a circumcis din causa Iudei-
lor ce eraŭ in acele locurĭ, căcĭ toţĭ sciaŭ că părintele luĭ era
Ellin. Şi cum treceaŭ prin oraşe, trădaŭ *credincĭoşilor* ordi- 4
nile cele otărîte de apostolĭ şi de bătrâniĭ ceĭ din Ierusalem,
ca sî *le* urmeze. Decĭ bisericile se întărĭaŭ in credinţă, şi 5
sporĭaŭ la numer in tóte ḑilele.
Ear eĭ trecênd prin Frigia şi prin laturea Galatieĭ, aŭ fost 6
opriţĭ de Sântul Spirit a vorbi cuvêntul in Asia; Şi viind 7
la Misia, se încercară a merge la Bithinia; dar nu 'ĭ-a lăsat
Spiritul. Decĭ trecênd prin Misia, s'aŭ pogorît la Troada. 8
Şi s'a arătat luĭ Pavel nóptea vedenie: Un bărbat Macedonĭan 9
sta rugându-'l, şi ḑicênd: Trecĭ in Macedonia şi ne ajută. Ear 10
când a vĕḑut vedenia, îndată am cercat sî eşim in Macedonia,
socotind că ne chĭamă Domnul sî li predicăm evangelia.
Drept aceea pornind de la Troada, am mers drept la Sa- 11
motracia, şi a doua *ḑi* la Neapoli; Şi de acolo la Filippi, care 12
este oraşul cel întâiŭ al părţiĭ acesteĭa a Macedonieĭ, *şi* colonia; şi
într'acel oraş am petrecut căte-va ḑile. Şi in *ḑiua* sâmbeteĭ am 13
eşit afară din oraş, lângă rîŭ, unde era îndatinat a se face ru-
găcĭune; şi şeḑênd, vorbĭam cătră femeile ce se adunaseră. Şi 14
o femee, anume Lidia, neguţătorésă de purpură, din oraşul
Thiatirilor, temĕtóre de Dumneḑeŭ, asculta; căreĭa Domnul 'ĭ-a
dischis ânima, ca sî ĭa aminte la cele ce se vorbĭaŭ de Pavel.
Şi botezându-se ea şi casa eĭ, s'a rugat, ḑicênd: De mĕ soco- 15
tiţĭ a fi credincĭósă Domnuluĭ, întraţĭ in casa mea şi remâneţĭ
aicĭ. Şi ne-a înduplicat.
Ear mergênd noĭ la rugăcĭune, ne-a întimpinat o fată, care avea 16
spirit pithonic, şi care aducea căstig mult stăpânilor eĭ, vrăjind.
Acésta urmând luĭ Pavel şi noue striga, ḑicênd: Acestĭ ómenĭ 17
sûnt serviĭ luĭ Dumneḑeŭ celuĭ Pre-înalt, carĭ ni vestesc calea

18 mântuireĭ. Și acésta făcea in multe ḑile. Ear supărându-se
Pavel, și întorcêndu-se, a ḑis spirituluĭ: Eŭ îțĭ ordon in numele
luĭ Iisus Christos, sî eșĭ dintr'însa. Și a eșit in acea óră.
19 Și vĕḑênd stăpâniĭ eĭ, că s'a perdut speranța căstiguluĭ lor,
prinḑênd pre Pavel și pre Sila, 'ĭ-aŭ tărît in tirg la dregĕtorĭ.
20 Și ducêndu-'ĭ la magistrațĭ, aŭ ḑis: Aceștĭ ómenĭ, fiind Iudeĭ,
21 turbură orașul nostru, Și învéță datine, carĭ nu nĭ este permis
22 a le primi, nicĭ a le face, fiind noĭ Romanĭ. Și mulțimea s'a ră-
dicat in tumult contra lor; și magistrațiĭ, rupêndu-'șĭ vestmin-
23 tele, aŭ ordonat sî'ĭ bată. Și dându-lĭ multe loviturĭ 'ĭ-aŭ pus
in închisóre, ordonând păḑitoruluĭ închisóreĭ sî'ĭ păḑéscă cu si-
24 guranță. Acesta primind ast-feliŭ de ordin, 'ĭ-a pus in închi-
sórea cea din întru, și a băgat picĭórele lor in butuc.
25 Ear la mĭeḑul nopțiĭ Pavel și Sila rugându-se aŭ cântat cân-
tece de laudă luĭ Dumneḑeŭ, încât îĭ auḑĭaŭ *ceĭ-l-alțĭ* arestațĭ.
26 Și fără de veste s'a făcut cutremur mare, încât s'aŭ clătit te-
meliile închisóreĭ; și îndată s'aŭ dischis tóte ușile, și lanțurile
27 tuturor s'aŭ dislegat. Și disceptându-se păḑitorul închisóreĭ,
și vĕḑênd dischise ușile închisóreĭ, scoțênd sabia, vrea sî se o-
28 móre, socotind că aŭ scăpat arestațiĭ. Ear Pavel a strigat
cu vóce tare, ḑicênd: Nimic rêŭ nu'țĭ face, căcĭ toțĭ sûntem
29 aicĭ. Atuncĭ el cerênd luminare, a sărit in întru, și tremurând
30 se prosternea înaintea luĭ Pavel și a luĭ Sila; Și scoțêndu-'ĭ
afară a ḑis: Domnilor, ce trebue sî fac, ca sî mĕ mântuesc?
31 Ear eĭ aŭ ḑis: Crede in Domnul Iisus Christos, și te veĭ mân-
32 tui, tu și casa ta. Și 'ĭ-aŭ vorbit cuvêntul Domnuluĭ, luĭ și
33 tuturor celor din casa luĭ. Și luându-'ĭ într'acea óră a nopțiĭ,
34 *lĭ*-a spălat ranele, și s'a botezat el și toțĭ aĭ luĭ îndată. Și
ducêndu-'ĭ in casa sa, lĭ-a pus mésă; și s'a bucurat cu tóta
casa sa, că a creḑut in Dumneḑeŭ.
35 Și făcêndu-se ḑiuă, aŭ trimis magistrațiĭ pre servitorĭ, ḑi-
36 cênd: Dimite pre aceĭ ómenĭ. Și a spus păḑitorul închisóreĭ
aceste cuvinte luĭ Pavel: Magistrațiĭ aŭ trimis sî fițĭ eliberațĭ;
37 acum dar eșițĭ, și mergețĭ in pace. Ear Pavel lĭ-a ḑis: Eĭ
ne-aŭ bătut înaintea tuturor fără de judicată, măcar că sûn-
tem Romanĭ, și *ne*-aŭ băgat in închisóre; și acum ne scot pe
38 ascuns; nu așa; ci sî vie eĭ sî ne scóță. Și aŭ vestit servi-
toriĭ aceste cuvinte magistraților; și acestia s'aŭ temut, auḑind
39 că sûnt Romanĭ. Și viind li s'aŭ rugat; și scoțêndu-'ĭ *îĭ* poftĭaŭ
40 sî ésĕ din oraș. Și eșind din închisóre aŭ întrat in Lidia; și
vĕḑênd pre frațĭ și mângăĭându-'ĭ, s'aŭ dus.

CAP. XVII.

Petrecerea luĭ Pavel in Thessalonic, in Berea şi in Athena.

Şi trecênd prin Amfipoli şi Apollonia, aŭ venit la Thessa- 1
lonic, unde era sinagogă a Iudeilor. Ear Pavel, dupre 2
datina sa, a intrat la eĭ, şi in treĭ sămbete a disputat cu eĭ din
scripturĭ; Dovedind şi arătând, că trebuĭa Christos sî sufere, 3
şi sî inviieze din morţĭ, şi că acest Iisus pre care eŭ vî vestesc
este Christos. Şi uniĭ dintr'înşiĭ aŭ creḑut, şi s'aŭ însoţit cu 4
Pavel şi cu Sila, şi mulţime mare din Ellinĭ pioşĭ, şi din femeĭ
insemnate nu pucine.
Ear Iudeiĭ, carĭ nu credeaŭ, împlêndu-se de invidiă, şi luând 5
cu sine pre nisce ómenĭ reĭ din ceĭ proştĭ, şi făcênd glótă, aŭ
întăritat oraşul; şi năvălind asupra caseĭ luĭ Iason, căutaŭ sî'ĭ
scótĕ la popor. Dar neaflându-'ĭ, trăgeaŭ pre Iason şi pre uniĭ 6
din fraţĭ la maĭ mariĭ oraşuluĭ, strigând; Acestia carĭ aŭ turbu-
rat tótă lumea aŭ venit şi aicĭ; Iason 'ĭ-a găzduit pre eĭ. A- 7
cestia toţĭ făptuesc contra ordinilor Cesaruluĭ, ḑicênd că este
alt rege, Iisus. Şi aŭ turburat pre popor şi pre maĭ mariĭ 8
oraşuluĭ, carĭ auḑiaŭ acestea. Şi luând garanţie de la Iason 9
şi de la ceĭ-l-alţĭ, 'ĭ-aŭ dimis.
Şi fraţiĭ îndată nóptea aŭ trimis pre Pavel şi pre Sila la Berea; 10
carĭ mergênd, aŭ întrat in sinagoga Iudeilor. Acestia eraŭ maĭ 11
nobilĭ decât ceĭ din Thessalonic, primind cuvêntul fórte bucuroşĭ,
şi in tóte ḑilele cercând scripturile, de sûnt acestea aşa. Decĭ 12
mulţĭ dintr'înşiĭ aŭ creḑut, şi din Ellinĭ însemnaţĭ, şi femeĭ şi
bărbaţĭ, nu pucinĭ. Ear aflând Iudeiĭ ceĭ din Thessalonic, că 13
şi in Berea s'a predicat de Pavel cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ, aŭ
venit şi acolo, aţiţând pre popor. Şi îndată aŭ trimis fraţiĭ pre 14
Pavel sî mérgĕ la mare. Ear Sila şi Timotheiŭ asceptaŭ acolo.
Ear ceĭ ce însoçiaŭ pre Pavel, 'l-aŭ dus până la Athena, şi luând 15
ordine cătră Sila şi Timotheiŭ, ca cât maĭ curênd sî vie la el,
s'aŭ dus.

Ear asceptându-'ĭ Pavel in Athena, se irita într'însul spi- 16
ritul luĭ, vĕḑênd cetatea plină de idolĭ. Drept aceea disputa 17
in sinagogă cu Iudeiĭ şi cu proseliţiĭ, şi in tîrg in tóte ḑi-
lele cu ceĭ ce se întîlnĭa. Atuncĭ óre-carĭ filosofĭ din E- 18
picureĭ şi din Stoicĭ disputaŭ cu el; şi uniĭ ḑiceaŭ: Óre ce ar
voi acest bîrfitor sî ḑică? ear alţiĭ: Se pare că este vestitor
de ḑeĭ străinĭ; pentru-că li predica pre Iisus şi învierea. Şi 19
prinḑêndu-'l 'l-aŭ dus la Areopag, ḑicênd: Óre putem sci ce
este acéstă învĕţătură nouă despre care tu vorbescĭ? Căcĭ tu 20
bagĭ in urechile nóstre nisce lucrurĭ străine; drept aceea voim
sî scim ce ar fi acestea. (Căcĭ toţĭ Athenieniĭ şi străiniĭ noŭ- 21
veniţĭ nu se ocupaŭ de nimic alta, decât de a vorbi séŭ a auḑi
ceva noŭ).

22 Atuncĭ Pavel stând in meḑĭlocul Areopaguluĭ a ḑis: Bărbaţĭ
23 Atheneĭ, in tóte vě věd, că ţineţĭ mult la ḑeĭ. Căcĭ trecênd
şi privind objectele de adoraţiune ale vóstre, am aflat şi un al-
tar pe care este înscris: NECUNOSCUTULUI DUMNEḐEŬ.
Decĭ pre care voĭ îl adoraţĭ necunoscêndu-'l, pre acesta eŭ vi'l
24 vestesc. Dumneḑeŭ care a făcut lumea şi tóte cele ce sûnt
într'însa, acesta fiind Domnul ceriuluĭ şi al pămêntuluĭ, nu lo-
25 cuesce in temple făcute de mânĭ; Nicĭ de mânĭ omenescĭ se
servesce, ca *cum* avênd trebuinţă de ceva, de vreme ce el dă tutu-
26 ror viéţă şi suflare şi tóte; Şi a făcut dintr'un sânge tot nea-
mul omenesc, sî locuéscă pe tótă faça pămêntuluĭ, determinând
27 timpiĭ otărîţĭ şi marginile locuinţeĭ lor; Ca sî caute pre Dom-
nul, ca dóră 'l-ar simţi, şi 'l-ar afla, măcar că nu este departe
28 de fie-care din noĭ. Căcĭ într'însul vieţuim şi ne mişcăm şi
sûntem; precum óre-cari din poeţiĭ vostri aŭ ḑis: Căcĭ şi neam al
29 luĭ sûntem. Decĭ de vreme ce sûntem neam al luĭ Dumneḑeŭ,
nu ni se cade a socoti, cum că dumneḑeirea este asemenea au-
ruluĭ séŭ argintuluĭ séŭ pĭetreĭ, care este cĭoplitură a meşte-
30 şuguluĭ şi a gânduluĭ omuluĭ. Decĭ timpiĭ nesciinţeĭ acesteĭa
trecêndu-'ĭ Dumneḑeŭ cu vederea, acum ordonă tuturor óme-
31 nilor pretutindenea sî se pocăéscă; Pentru-că el a otărît o ḑiuă,
in care va sî judice lumea in dreptate, prin bărbatul pre care
'l-a orînduit, dând tuturor siguranţă *despre acésta* prin învierea
luĭ din morţĭ.
32 Ear auḑind de învierea morţilor, uniĭ îşĭ băteaŭ joc; ear alţiĭ
33 aŭ ḑis: Sî te auḑim earăşĭ despre acésta. Aşa Pavel a eşit
34 din meḑĭlocul lor. Ear óre-cari bărbaţĭ lipindu-se de el aŭ
creḑut; între cari *era* şi Dionisie Areopagitul, şi o femee a nu-
me Damaris, şi alţiĭ cu dînşiĭ.

CAP. XVIII.

Pavel remăne in Corinth un an şi jumătate; cercetéză in urmă maĭ multe bisericĭ. Apollos.

1 După acestea eşind Pavel din Athena, a venit la Corinth.
2 Şi aflând pre óre-care Iudeŭ anume Akila, de neam din
Pont, care de curênd venise de la Italia, şi pre Priskilla fe-
meea luĭ, (pentru că Claudie ordonase sî ésě toţĭ Iudeiĭ din
3 Roma,) a venit la eĭ. Şi fiind el de aceéşĭ meserie, a remas la dîn-
4 şiĭ şi a lucrat; căcĭ eraŭ de meserie făcĕtorĭ de corturĭ. Şi vorbĭa
in sinagogă in tóte sămbetele, şi convingea şi pre Iudeĭ şi pre
5 Ellinĭ. Ear sosind de la Macedonia Sila şi Timotheiŭ, Pavel
era cuprins de spirit, mărturisind Iudeilor *că* Iisus *este* Christos.
6 Ear opunêndu-se eĭ şi hulind, scuturându-'şĭ vestmintele lĭ-a
ḑis: Sângele vostru *fie* asupra capuluĭ vostru; eŭ *sûnt* curat; de
7 acum mě voiŭ duce la ginte. Şi mutându-se de acolo, a ve-

nit la casa óre-căruĭ *om* anume Iust, temětor de Dumneḑeŭ,
a căruĭa casă era lângă sinagogă. Ear Crisp, maĭ marele si- 8
nagogeĭ, a creḑut in Domnul, cu tótă casa luĭ; şi mulţĭ din
Corinthenĭ auḑind, credeaŭ şi se botezaŭ. Atuncĭ Domnul nóp- 9
tea in visiune a ḑis luĭ Pavel: Nu te teme, ci vorbesce şi nu
tăcea; Căcĭ eŭ sûnt cu tine, şi nimene nu se va încerca a'ţĭ 10
face rêŭ; căcĭ am popor mult in acéstă cetate. Şi a şeḑut 11
acolo un an şi şese lunĭ, învěţând între eĭ cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ.
Şi Gallion fiind proconsul in Achaia, s'aŭ rădicat Iudeiĭ cu 12
un cuget contra luĭ Pavel, şi 'l-aŭ dus la tribunal, Ḑicênd: 13
Acesta induplecă pre ómenĭ sî se închine luĭ Dumneḑeŭ contra
legeĭ. Şi vrênd Pavel - sî'*şĭ* dischidě gura, a ḑis Gallion cătră 14
Iudeĭ: De ar fi fost vre-o nedreptate séŭ vre-o faptă rea, o
Iudeilor, dupre reson v'aşĭ fi suferit; Ear fiind că este între- 15
bare despre cuvênt, şi despre nume, şi despre legea vóstră, veţĭ
căuta voĭ; căcĭ eŭ nu voiŭ fi judicător acestora. Şi 'ĭ-a go- 16
nit de la tribunal. Atuncĭ toţĭ Elliniĭ apucând pre Sosthen, 17
maĭ marele sinagogeĭ, *il* bătea înaintea tribunaluluĭ, şi luĭ Gal-
lion nu'ĭ păsa nimic de acestea.
Ear Pavel *după ce* a maĭ remas âncă multe ḑile, dispărţin- 18
du-se de la fraţĭ, a plutit la Siria, şi împreună cu el Priskilla
şi Akila, tunḑêndu-'şĭ capul in Chencreas; pentru-că făgăduise.
Şi viind la Efes 'ĭ-a lăsat acolo; ear el întrând in sinagogă, 19
disputa cu Iudeiĭ. Şi rugându-'*l* eĭ ca sî remăe la dînşiĭ maĭ 20
mult timp, nu a voit; Ci s'a dispărţit de la eĭ, ḑicênd: Eŭ 21
trebue neapărat sî fac serbătórea viitóră in Ierusalem; dar ea-
răşĭ mě voiŭ întórce la voĭ, de va voi Dumneḑeŭ. Şi a plutit
de la Efes. Şi desbărcând in Cesarea, s'a suit *la Ierusalem*, 22
şi salutând biserica *de acolo*, s'a pogorît la Antiochia. Şi pe- 23
trecênd *acolo* cătva timp, s'a dus, trecênd de rônd prin laturea
Galatieĭ şi a Frigieĭ, întărind pre toţĭ discipuliĭ.
Într'acestea un Iudeŭ anume Apollos, Alessandrĭan de neam, 24
bărbat elocent *şi* puternic in scripturĭ, a venit la Efes. Acesta 25
era învěţat in calea Domnuluĭ; şi fiind ferbinte la spirit, vorbĭa
şi învěţa cu dinadinsul cele despre Domnul, deşi scia numaĭ
botezul luĭ Ioan. Acesta a început a vorbi cu îndrăznélă in 26
sinagogă; şi auḑindu-'l Akila şi Priskilla, 'l-aŭ luat la *sine*, şi
maĭ lămurit 'ĭ-a esplicat calea luĭ Dumneḑeŭ. Şi vrênd el sî 27
trécě in Achaia, fraţiĭ aŭ scris, îndemnând pre discipulĭ sî'l pri-
méscă; care venind a ajutat mult celor ce prin har creḑuseră;
Căcĭ el înfruntase şi in public pre Iudeĭ, arătându-li din scrip- 28
turĭ că Iisus este Christosul.

CAP. XIX.

Predicarea luĭ Pavel in Efes. Rescólă pornită contra luĭ.

1 Ear când era Apollos in Corinth, Pavel trecênd prin păr-
ţile cele de sus, a venit la Efes; şi aflând pre óre-carĭ
2 discipulĭ, Lĭ-a ḑis: Primit-aţĭ Spirit Sânt după ce aţĭ credut?
Ear eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Âncă nicĭ nu am auḑit de este Spirit Sânt.
3 Şi 'ĭ-a întrebat: Dar cu ce botez v'aţĭ botezat? Ḑis-aŭ eĭ: Cu
4 botezul luĭ Ioan. Ear Pavel a ḑis: Ioan a botezat cu botezul
pocăinţeĭ, ḑicênd poporuluĭ, ca sî crédĕ in cel ce vine după
5 dînsul, adică in Christos Iisus. Şi auḑind *acésta*, s'aŭ botezat
6 in numele Domnuluĭ Iisus. Şi puindu-'şĭ Pavel mânile preste
eĭ, a venit Spiritul Sânt preste dinşiĭ; şi vorbĭaŭ in limbĭ şi
7 profeţĭaŭ. Şi eraŭ toţĭ bărbaţĭ ca la doĭ-spre-ḑece.
8 Şi el intrând in sinagogă, cu îndrăznélă vorbĭa treĭ lunĭ,
disputând spre a'*ĭ* convinge in cele de împerăţia luĭ Dumneḑeŭ.
9 Ear de vreme ce uniĭ se împetrĭaŭ şi nu ascultaŭ, vorbind rêŭ
de acéstă cale înaintea mulţimeĭ, *Pavel* depărtandu-se de la eĭ,
a osebit pre discipulĭ; şi a convorbit in tóte ḑilele in scóla
10 unuĭ Tiran. Şi acésta s'a făcut in doĭ anĭ, încăt toţĭ ceĭ ce
locuĭaŭ in Asia aŭ auḑit cuvêntul Domnuluĭ Iisus, atăt Iudeiĭ
11 căt şi Elliniĭ. Şi făcea Dumneḑeŭ minunĭ însemnate prin mâ-
12 nile luĭ Pavel; Încăt şi preste ceĭ bolnavĭ se puneaŭ măcrămĭ
séŭ basmale, ce *se atinseseră* de corpul seŭ, şi se depărtaŭ de
la eĭ bólele, şi spiritele cele rele eşĭaŭ dintr'înşiĭ.
13 Atuncĭ óre-cari din esorcistiĭ ĭudeescĭ, cari cutrieraŭ, s'aŭ
încercat a chĭăma preste ceĭ ce aveaŭ spiritele cele rele nu-
mele Domnuluĭ Iisus, ḑicênd: Vĕ jurăm cu Iisus, pre care Pavel
14 predică. Şi eraŭ şepte fiĭ aĭ *unuĭ* Sheva, archiereŭ iudeŭ,
15 cari făceaŭ acésta. Şi respunḑênd spiritul cel rêŭ, a ḑis: Pre
16 Iisus cunosc, şi pre Pavel cunosc; dar voĭ cine sûnteţĭ? Şi
sărind asupra lor omul in care era spiritul cel rêŭ, şi biruin-
du-'ĭ, 'ĭ-a maltratat, încăt aŭ fugit dintr'acea casă golĭ şi răniţĭ.
17 Şi acésta s'a făcut cunoscut la toţĭ Iudeiĭ şi Elliniĭ ce locuĭaŭ
in Efes; şi a căḑut frică preste toţĭ aceĭa, şi se glorifica nu-
18 mele Domnuluĭ Iisus. Şi mulţĭ din ceĭ ce creḑuseră venĭaŭ, măr-
19 turisind şi vestind ce aŭ făcut. Mulţĭ şi din ceĭ ce făcuseră
vrăjitorie, aducênd cărţile, le ardeaŭ înaintea tuturor; şi soco-
20 tind preţurile lor, aŭ aflat cincĭ-ḑecĭ de miĭ de arginţĭ. Aşa
de puternic crescea şi se întărĭa cuvêntul Domnuluĭ.
21 Ear finindu-se acestea, 'şĭ-a propus Pavel, ca trecênd prin
Macedonia şi Achaia, sî mérgĕ la Ierusalem, ḑicênd: După ce
22 voiŭ fi acolo, trebue sî vĕd şi Roma. Şi trimiţênd la Mace-
donia doĭ din ajutătoriĭ seĭ, pre Timotheiŭ şi pre Erast, el sin-
gur a remas in Asia cătva timp.
23 Ear într'acel timp s'a născut nu pucină turburare despre

calea *Domnului.* Căcĭ óre-care argintar, anume Demetrie, fă- 24
cea pentru Diana temple de argint, și da mult căștig meșteri-
lor; Decĭ adunându-'șĭ pre acestia și pre lucrătoriĭ lor a ḑis: 25
Bărbaţilor, sciţĭ că dintr'acest lucru este căstigul nostru; Înse 26
vedeţĭ și auḑiţĭ, că nu numaĭ in Efes, ci maĭ in tótă Asia,
acest Pavel a înduplecat și a abătut mult popor, ḑicênd, că nu
sûnt dumneḑeĭ ceĭ ce se fac de mânĭ; Și nu numaĭ acéstă 27
meserie a nóstră este in pericol a se nimici; ci și templul
mareĭ ḑeiţe Diana se va dispreţui, și se va surpa majestatea eĭ,
pre care tótă Asia și lumea o adoréză.
Auḑind *acésta* și împlêndu-se de mânie aŭ strigat, ḑicênd: 28
Mare *este* Diana Efesenilor! Și s'a împlut tótă cetatea de tur- 29
burare; și s'aŭ pornit toţĭ cu un cuget la teatru, răpind cu *sine*
pre sociĭ luĭ Pavel, pre Gaiŭ și pre Aristarch Macedoneniĭ.
Ear Pavel vrênd sî între in popor nu 'l-aŭ lăsat discipuliĭ. 30
Încă și uniĭ din maĭ mariĭ Asieĭ, fiindu-'ĭ amicĭ, aŭ trimis la 31
dînsul, rugându-'*l* sî nu se ducĕ la teatru. Într'acestea uniĭ 32
strigaŭ una, ear alţiĭ alta; căcĭ adunarea era in turburare, și
ceĭ maĭ mulţĭ nu sciaŭ pentru ce se adunaseră. Atuncĭ aŭ 33
făcut pre Alessandru sî ésĕ din popor, propunêndu-'l Iudeiĭ. Ear
Alessandru făcênd cu mâna, vrea sî vorbéscă cătră popor. Ear 34
cunoscênd că este Iudeŭ, toţĭ cu o vóce, care ţinu ca vre-o doue
óre, strigaŭ: Mare *este* Diana Efesenilor.
Înse cancelarul a potolit pre popor, ḑicênd: Bărbaţĭ Efesenĭ, 35
care om nu scie că cetatea Efesenilor este inchinătóră a mareĭ ḑeiţe
Diana și a *icóneĭ* căḑute de la Ioe. Decĭ fiind acestea fără 36
contraḑicere, vi se cuvine sî vĕ astemperaţĭ, și sî nu faceţĭ nimic
cu pripélă. Căcĭ aţĭ adus pre acestĭ bărbaţĭ, carĭ nu sûnt nicĭ 37
furĭ de cele sânte nicĭ blasfemătorĭ de ḑeiţa vóstră. Decĭ dacă 38
Demetrie și meșteriĭ ce sûnt cu el aŭ ceva contra cuĭva, ḑile
de judicată se ţin, și proconsulĭ sûnt; pîréscă-se unul pre altul.
Ear dacă aveţĭ alt ceva de cerut, se va decide in adunare le- 39
gală. Căcĭ sûntem in pericol a fi pîrîţĭ pentru rescóla de as- 40
tă-ḑĭ, fiind-că nicĭ o causă nu este, dupre care am puté sî dăm
sémă pentru acéstă turburare. Și acésta ḑicênd, a dimis a- 41
dunarea.

CAP. XX.

Pavel se duce in Macedonia. Învierea luĭ Evtich. Pavel trece la Milet, unde salută la despărţire pre bătrâniĭ bisericeĭ din Efes.

Ear după ce a încetat tumultul, Pavel chĭămând la *sine* 1
pre discipulĭ, și luându'șĭ ḑiua bună *de la dînșiĭ*, a eșit sî
mérgĕ in Macedonia. Și trecênd prin părţile acelea, și în- 2
demnându-'ĭ cu cuvinte multe, a venit in Grecia; Și a remas 3
acolo treĭ lunĭ. Ear pândindu-'l Iudeiĭ când era sî se sue in

4 Siria, 'şĭ-a propus sî se întórcĕ prin Macedonia. Şi mergeaŭ
cu el până la Asia Sopatru Bereanul; şi din Thessaloniceni
Aristarch şi Secund, şi Gaiŭ Derbeanul şi Timotheiŭ; ear din
5 Asia Tichic şi Trofim. Acestia mergênd înainte ne-aŭ ascep-
6 tat in Troada. Ear noĭ după ḑilele azimilor am plutit de
la Filippi, şi in cincĭ ḑile am venit la eĭ in Troada, unde am
remas şepte ḑile.
7 Ear la întâia *ḑi* a septămâneĭ, fiind adunaţĭ discipuliĭ sî frân-
gĕ pâne, Pavel avênd a purcede a doua ḑi, convorbĭa cu dînşiĭ;
8 şi 'şĭ-a prelungit cuvêntul până la mĭeḑul nopţiĭ. Şi eraŭ
9 multe luminărĭ in foişorul unde eraŭ adunaţĭ. Şi şeḑênd un
ênĕr a nume Evtich la feréstră, fiind cuprins de somn greŭ;
şi vorbind Pavel mult timp, biruit de somn a căḑut jos din rôndul
10 al treilea, şi 'l-aŭ rădicat mort. Ear Pavel pogorîndu-se, a
căḑut preste el, şi îmbrăţoşindu-'*l* a ḑis: Nu vĕ turburaţĭ; căcĭ
11 sufletul luĭ este într'însul. Atuncĭ suindu-se, şi frângênd pâne,
şi mâncând şi vorbind in-de-ajuns până la ḑiuă, apoĭ a pornit.
12 Ear pre tênĕr 'l-aŭ adus viŭ, şi s'aŭ mângăĭat nu pucin.
13 Ear noĭ maĭ 'nainte mergênd cu corabia am plutit la Assos,
avênd a lua de acolo pre Pavel; căcĭ aşa era orînduit, vrênd
14 el sî mérgĕ pe jos. Şi întîlnindu-se el cu noĭ la Assos, 'l-am
15 luat şi am venit la Mitilena. Şi de acolo plutind, a doua *ḑi*
am sosit in faça Chiuluĭ, ear in cea-l-altă *ḑi* am ajuns la Samos;
16 şi remăind in Trogiliŭ, a doua *ḑi* am venit la Milet. Căcĭ Pa-
vel se decisese sî trécĕ alăture Efesul, ca sî nu i se întêmple
sî întărḑie in Asia; căcĭ se grăbĭa, de ar puté, sî fie in Ierusa-
lem in ḑiua Cincĭḑecimeĭ.
17 Şi din Milet trimiţênd la Efes a chĭămat pre bătrâniĭ bise-
18 riceĭ. Şi viind eĭ la el, lĭ-a ḑis: Voĭ sciţĭ cum am fost cu voi
in tot timpul, din ḑiua cea d'întâia in care am întrat in Asia;
19 Servind Domnuluĭ cu tótă umilinţa, şi cu multe lacrimĭ şi ispite,
20 cari mi s'aŭ întêmplat prin pândirile Iudeilor; *Şi* că nu am
ascuns *de la voĭ* nimic dintre cele de folos, predicându-vî evan-
21 gelia, şi învĕţându-vĕ in public şi prin case; Predicând şi
Iudeilor şi Ellinilor pocăinţa către Dumneḑeŭ, şi credinţa in
22 Domnul nostru Iisus Christos. Şi acum éca eŭ împins de spi-
rit merg la Ierusalem, nesciind cele ce mi se vor întêmpla a-
23 colo; Decàt numaĭ că Spiritul cel Sânt mărturisesce in tóte
24 oraşele, ḑicênd că lanţurĭ şi strîmtorărĭ mĕ ascéptă. Înse nu
mĕ ocup de acésta, nicĭ viéţa mea nu'mĭ-*o* socotesc maĭ preţiósă,
decât a fini mersul meŭ cu bucurie, şi serviciŭl ce am luat
de la Domnul Iisus, a mărturisi evangelia haruluĭ luĭ Dumneḑeŭ.
25 Şi acum éca sciŭ că nu veţĭ maĭ vedé faça mea voĭ toţĭ, printre
26 cari am petrecut predicând împerăţia luĭ Dumneḑeŭ. Pentru
aceea vî mărturisesc in ḑiua de astă-ḑĭ, că curat sûnt eŭ de

sângele tuturor. Căcĭ nu m'am ferit de a vĭ vesti voue tot 27
consiliul luĭ Dumneḑeŭ. Drept aceea luaţĭ aminte de voĭ şi 28
de tótă turma, in care Spiritul Sânt v'a pus episcopĭ, sĭ păstoriţĭ
biserica luĭ Dumneḑeŭ, care a căstigat-o cu sângele seŭ. Căcĭ 29
sciŭ acésta, că după plecarea mea vor intra între voĭ lupĭ greĭ,
carĭ nu vor cruţa turma; Şi dintre voĭ chĭar se vor scula băr- 30
baţĭ vorbind cele perverse, ca sĭ tragĕ pre discipulĭ după dînşiĭ.
Pentru aceea priveghiaţĭ, aducêndu-vĭ aminte, că treĭ anĭ nóptea 31
şi ḑiua nu am incetat cu lacrimĭ de a sfătui pre fie-care *din voĭ*.
Şi acum, fraţilor, vĕ încredinţez luĭ Dumneḑeŭ, şi cuvêntuluĭ 32
haruluĭ seŭ, care póte a vĕ edifica şi a vĭ da moscenire între toţĭ
ceĭ sânţiţĭ. Argintul séŭ aurul séŭ vestmêntul nicĭ a unuĭa nu 33
am poftit. Voĭ înşi-vĕ sciţĭ, că aceste mânĭ aŭ lucrat pentru 34
trebuinţele mele şi ale socilor meĭ. În tóte v'am arătat, cum 35
că lucrând se cade sĭ ajutaţĭ celor slabĭ, aducêndu-vĭ aminte
de cuvêntul Domnuluĭ Iisus, că el a ḑis: Maĭ fericit este a da
decât a lua.
Şi acestea ḑicênd, plecându-'şĭ genunchĭele sale, s'a rugat 36
cu eĭ toţĭ; Şi aŭ plâns toţĭ mult, şi căḑênd pe grumazul luĭ 37
Pavel îl sărutaŭ; Amărîndu-se cu deosebire pentru cuvêntul ce
li ḑisese, că nu vor maĭ vedé faça luĭ. Şi 'l escortaŭ la corabie.

CAP. XXI—XXIII.

Agab. Pavel vine la Ierusalem. Iudeiĭ îl maltratéză. Vorbirea luĭ Pavel către Iudeĭ; acestia cer mórtea luĭ; el este pus in închisóre; Pavel se apără înaintea sinedriuluĭ Iudeilor. Uniĭ Iudeĭ voĭesc sĭ'l omóre. Guvernătorul îl trimite la Cesarea.

Ear despărţindu-ne cu greŭ de dînşiĭ şi îmbărcându-ne, 1
am venit drept la Cos, şi a doua *ḑi* la Rhodos, şi de
acolo la Patara. Şi aflând o corabie trecênd la Finicia, suin- 2
du-ne într'însa am plutit. Şi ivindu-se Cipru, şi lăsându-'l in 3
stânga, plutĭam la Siria, şi ne-am debarcat in Tir; căcĭ acolo
era sĭ fie discărcată corabia de povóră. Şi aflând discipulĭ 4
am remas acolo şepte ḑile; acestia ḑiceaŭ luĭ Pavel prin Spiri-
tul, ca sĭ nu se sue la Ierusalem. Ear după ce aŭ trecut a- 5
ceste ḑile, am plecat sĭ mergem, escortaţĭ fiind de toţĭ cu femeĭ
şi cu copiĭ, până afară din oraş; unde plecând genunchĭele pe
ţerm, ne-am rugat. Şi luându-ni ḑiua bună uniĭ de la alţiĭ, ne-am 6
suit in corabie; ear aceĭa s'aŭ întors a casă.
Ear finind noĭ călătoria pe apă de la Tir, am venit la Pto- 7
lemaida, şi salutând pre fraţĭ am remas o ḑi la eĭ. Ear a doua 8
ḑi eşind noĭ carĭ eram cu Pavel, am venit in Cesarea; şi întrând
in casa luĭ Filip evangelistul, care era din ceĭ şepte, am remas
la el; Şi acesta avea patru fiĭe fecĭóre, carĭ profeţĭaŭ. Şi pe- 9 10
trecênd noĭ *acolo* multe ḑile, a venit din Iudeea un profet a-

11 nume Agab. Acesta viind cătră noĭ, şi luând brâul luĭ Pavel,
şi legându-'şĭ mânile şi piciórele, a ḑis: Aşa vorbesce Spiritul
Sânt: Ast-feliŭ vor lega Iudeiĭ in Ierusalem pre bărbatul al că-
12 ruĭa este acest brâŭ, şi'*l* vor trăda in mânile gintelor. Şi au-
ḑind acestea, îl rugam noĭ şi ceĭ de loc de acolo, ca sî nu se
13 sue el la Ierusalem. Înse Pavel a respuns: Ce faceţĭ, de plân-
geţĭ şi'mĭ întristaţĭ ânima? căcĭ eŭ sûnt gata nu numaĭ a fi
legat, ci şi a muri in Ierusalem pentru numele Domnuluĭ Iisus.
14 Aşa neputênd noĭ a'l îndupleca, am încetat, ḑicênd: Voea Dom-
nuluĭ sî fie.
15 16 După căteva ḑile gătindu-ne, ne suĭam la Ierusalem. Şi îm-
preună cu noĭ aŭ venit şi *uniĭ* discipulĭ de la Cesarea, ducêndu-ne
la óre-care Mnason Ciprian, discipul vechiŭ, la care şi găzduĭam.
17 18 Şi sosind noĭ in Ierusalem, fraţiĭ ne-aŭ primit bucuros. Ear
a doua *ḑi* a întrat Pavel împreună cu noĭ la Iacob; şi toţĭ bă-
19 trâniĭ s'aŭ adunat *acolo*. Şi salutându-'ĭ, spunea căte una
pe rônd cele ce a făcut Dumneḑeŭ intre ginte prin serviciul
20 luĭ. Şi eĭ auḑind glorificaŭ pre Domnul, şi 'ĭ-aŭ ḑis: Veḑi,
frate, căte miriade de Iudeĭ sûnt, cari aŭ creḑut, şi toţĭ sûnt
21 zeloşĭ pentru lege. Şi sûnt informaţĭ despre tine, că înveţĭ pre
toţĭ Iudeiĭ ceĭ d'intre ginte, sî se lepede de Moise, ḑicênd ca
sî nu 'şĭ circumcidĕ pre copiiĭ *lor*, nicĭ sî ămble dupre datine.
22 Ce dar este? Neapărat se va aduna mulţime, căcĭ vor auḑi că
23 aĭ venit. Decĭ fă acésta, care îţĭ ḑicem: Sûnt la noĭ patru
24 bărbaţĭ, cari aŭ făgăduinţă asupră-lĭ. Pre acestia luându-'ĭ,
curăţesce-te împreună cu eĭ, şi chĭeltuesce pentru eĭ, ca sî'şĭ
rază capul; aşa vor cunósce toţĭ, că din cele de cari aŭ fost
informaţĭ despre tine nimic nu este *adevĕrat*, ci *că* tu continuĭ a păḑi
25 legea. Ear in privinţa gintelor cari aŭ creḑut noĭ am scris,
otărînd, că eĭ nimic sî nu păḑéscă de acest feliŭ, decăt numaĭ,
ca sî se ferêscă de cele sacrificate idolilor, şi de sânge, şi de
cele sugrumate, şi de disfrânare.
26 Atuncĭ Pavel luând pre bărbaţĭ şi a doua ḑi curăţindu-se cu
eĭ, a întrat in templu, şi anunţa că va împlini ḑilele curăţenieĭ,
până ce se va aduce sacrificiĭ pentru fie-care dintr'înşiĭ.
27 Dar maĭ finindu-se *acele* şepte ḑile, Iudeiĭ ceĭ din Asia vĕ-
ḑêndu-'l in templu, aŭ întărîtat tot poporul, şi aŭ pus mânile
28 pe el, strigând: Bărbaţĭ Israeliţĭ, ajutaţĭ! Acesta este omul
care învéţă pre toţĭ in tot locul contra poporuluĭ şi a legeĭ şi
a loculuĭ acestuĭa; âncă şi Ellinĭ a întrodus in templu, şi a
29 spurcat acest sânt loc. (Căcĭ vĕḑuseră pre Trofim Efeseanul
in cetate cu el, pre care socoteaŭ că 'l-a întrodus Pavel in
30 templu). Şi se mişca tótă cetatea, şi a alergat împreună po-
porul; şi prinḑênd pre Pavel îl trăgeaŭ afară din templu; şi în-
dată s'aŭ închis uşile.

Și căutând eĭ sî'l omóre, a venit veste la căpitanul cohor- 31
teĭ, cum că s'a turburat tot Ierusalemul; Care îndată luând 32
ostașĭ și sutașĭ, a alergat către eĭ; ear eĭ vĕḑênd pre căpita-
nul și pre ostașĭ, aŭ încetat de a bate pre Pavel. Atuncĭ că- 33
pitanul apropiindu-se, 'l-a apucat, și a ordonat sî'l lege cu doue
lanțurĭ; și întreba cine este și ce a făcut. Și uniĭ strigaŭ u- 34
na, alțiĭ alta între mulțime; și neputênd sî înțelégĕ adevĕrul
pentru gîlcévă, a ordonat sî'l ducĕ la citadelă. Și ajungênd 35
la trepte, a trebuit sî fie purtat de ostașĭ pentru violența po-
poruluĭ. Căcĭ mulțimea poporuluĭ mergea după *el*, strigând: Ĭa-'l. 36
Și vrênd sî'l bage in citadelă, Pavel a ḑis căpitanuluĭ: 37
Îmĭ este permis a ḑice ceva către tine? El a ḑis: Scĭĭ Elli-
nesce? Óre nu escĭ tu Egipteanul, cel ce maĭ 'nainte de ḑilele 38
acestea te-aĭ resculat, și aĭ scos in pustie pre ceĭ patru miĭ de
brigandĭ? Ear Pavel a ḑis: Eŭ sûnt om Iudeŭ Tarsean din 39
Cilicia, cetățean al uneĭ cetățĭ care nu este neînsemnată; și te
rog, dă'mĭ voe sî vorbesc către popor. Și dându-'ĭ voe, Pa- 40
vel stând pe trepte a făcut cu mâna poporuluĭ. Decĭ făcên- 41
du-se mare tăcere, a vorbit in limba ebreéscă, ḑicênd:

XXII
Bărbațĭ, frațĭ și părințĭ, auḑițĭ acum cuvêntul meŭ de a-
părare către voĭ. (Și auḑind, că li vorbesce in limba 2
ebreéscă, aŭ făcut maĭ mare tăcere.) Și el a ḑis: Eŭ sûnt băr- 3
bat Iudeŭ, născut in Tarsul Ciliciеĭ, și crescut in acéstă cetate
la picĭórele luĭ Gamaliel, învĕțat cu esactitate în legea părin-
țéscă, fiind zelos către Dumneḑeŭ, precum voĭ toțĭ sûnteţĭ as-
tă-ḑi; Și am persecutat acéstă doctrină până la mórte, legând 4
și trădând la închisóre și bărbațĭ și femeĭ. Precum și archie- 5
reul și tótă bătrânimea póte mărturisi de mine, de la carele
luând și epistole către frațĭ, mergeam la Damasc, ca și pre ceĭ
ce eraŭ acolo sî'ĭ aduc legațĭ in Ierusalem, ca sî se pedepséscă.
Și mergênd eŭ și apropiindu-mĕ de Damasc, într'améḑă-ḑi fără 6
de veste a strălucit din ceriŭ lumină mare împrejurul meŭ.
Și am căḑut la pămênt, și am auḑit vóce ḑicêndu-'mĭ: Saule, 7
Saule, de ce mĕ persecuțĭ? Ear eŭ am respuns: Cine escĭ, 8
Dómne? și a ḑis către mine: Eŭ sûnt Iisus Nazarianul, pre care
tu persecuțĭ. Ear ceĭ ce eraŭ cu mine aŭ vĕḑut lumina, și 9
s'aŭ înfricoșat; dar vócea celuĭ ce'mĭ vorbĭa nu aŭ auḑit-o.
Și am ḑis: Ce voiŭ face, Dómne? Ear Domnul a ḑis către mine: 10
Scólă-te și mergĭ in Damasc, și acolo țĭ se va vorbi despre
tóte cele ce țĭ s'aŭ orînduit sî *le* facĭ. Și fiind-că nu puteam 11
vedé de strălucirea lumineĭ aceleĭa, condus fiind de mână de
către ceĭ ce eraŭ cu mine am venit in Damasc. Ear óre-care 12
Anania, bărbat pios dupre lege, probat de toțĭ Iudeiĭ ce lo-
cuĭaŭ *acolo*, Viind la mine, și stând înainte, 'mĭ-a ḑis: Frate 13
Saul, veḑĭ earășĭ. Și într'acea óră am căutat la el. Ear el a 14

ḑis: Dumneḑeul părinţilor noştri te-a ales, ca sî cunoscĭ voea
15 luĭ, şi sî veḑĭ pre cel Drept, şi sî auḑĭ vóce din gura luĭ. Căcĭ
veĭ fi marturul luĭ către toţĭ ómeniĭ de cele ce aĭ vĕḑut şi aĭ
16 auḑit. Şi acum ce întârḑiĭ? scólă-te, şi botéză-te, şi'ţĭ spală
17 pĕcatele tale, chiămând numele Domnuluĭ. Şi s'a întêmplat
când m'am întors la Ierusalem şi mĕ rugam în templu, m'am
18 aflat în uĭmire; Şi 'l-am vĕḑut ḑicêndu-'mĭ: Grăbesce, şi eşĭ
curênd din Ierusalem; căcĭ nu vor primi mărturia ta despre
19 mine. Şi am ḑis: Dómne, eĭ sciŭ că eŭ am pus în închisóre
20 şi am bătut în sinagogĭ pre ceĭ ce credeaŭ în tine; Şi când se
vĕrsa sângele luĭ Stefan marturuluĭ têŭ, eram şi eŭ de faţă, şi
am consimţit la omorîrea luĭ, păḑind vestmintele celor ce'l o-
21 moraŭ. Şi 'mĭ-a ḑis: Mergĭ; căcĭ eŭ te voiŭ trimite departe
la ginte.
22 Şi 'l-aŭ ascultat până la acest cuvênt, dar *atuncĭ* aŭ rădicat
vócea lor, ḑicênd: Ia-'*l* de pe pămênt pre unul ca acesta, căcĭ
23 nu se cade ca el sî trăéscă. Şi strigând eĭ şi rupênd vest-
24 mintele, şi aruncând pulbere în aer; A ordonat căpitanul sî'l
ducĕ în fortereţă, ḑicênd ca el sî se cerceteze cu bătăĭ; spre a se
25 cunósce, pentru care causă strigaŭ aşa contra luĭ. Ear pre când
îl legaŭ cu curele, a ḑis Pavel către sutaşul cel ce sta de faţă:
Óre vî este permis a bate om Roman, şi fără de judicată?
26 Şi auḑind sutaşul, a mers de a spus căpitanuluĭ, ḑicênd: Caută
27 ce veĭ sî facĭ; căcĭ acest om este Roman. Atuncĭ viind că-
28 pitanul 'ĭ-a ḑis: Spune'mĭ, de escĭ tu Roman. Ear el a ḑis:
Da. Şi a respuns căpitanul: Cu mulţĭ banĭ am dobândit ce-
tăţênia acésta. Ear Pavel a ḑis: Eŭ chiar sûnt născut *întru a-*
29 *césta.* Atuncĭ îndată s'aŭ depărtat de la el ceĭ ce vreaŭ sî'l
batĕ; şi căpitanul s'a înfricoşat după ce a înţeles că este Ro-
man, şi pentru-că îl legase.
30 Şi a doua-ḑi vrênd sî cunóscĕ adevĕrul, pentru ce este acusat
de Iudeĭ, 'l-a eliberat din lanţurĭ, şi a ordonat sî vie archiereiĭ
şi tot sinedriul lor, şi aducênd pre Pavel, 'l-a pus în meḑilocul lor.
XXIII Ear Pavel privind la sinedriŭ, a ḑis: Bărbaţĭ, fraţĭ, eŭ cu
tótă buna consciinţă am vieţuit înaintea luĭ Dumneḑeŭ,
2 până într'acéstă ḑi. Ear archiereul Anania a ordonat celor
3 ce 'ĭ sta înainte, sî 'l batĕ preste gură. Atuncĭ Pavel ĭ-a ḑis:
Te va bate Dumneḑeŭ, părete văruit; căcĭ şeḑĭ sî mĕ judecĭ
4 dupre lege, şi ordonĭ sî mĕ batĕ contra legeĭ? Ear ceĭ ce sta
înainte aŭ ḑis: Dar tu insulţĭ pre archiereul luĭ Dumneḑeŭ?
5 Ear Pavel a ḑis: Nu am sciut, fraţilor, că este archiereŭ; căcĭ
este scris: Pre maĭ marele poporuluĭ têŭ sî nu'l vorbescĭ de rêŭ.
6 Ear cunoscênd Pavel, că o parte sûnt Saddukeĭ, ear alta
Fariseĭ, a strigat în sinedriŭ: Bărbaţĭ, fraţĭ, eŭ sûnt Fariseŭ, fiiŭ de
Fariseŭ; pentru credinţa în învierea morţilor eŭ sûnt tras în ju-

dicată. Ear vorbind el acésta, s'a făcut cértă între Fariseĭ şi între 7
Saddukeĭ, şi s'a dispărţit adunarea. Căcĭ Saddukeiĭ ḑic, că nu 8
este inviere, nicĭ ânger, nicĭ Spirit; ear Fariseiĭ le mărturisesc
amêndoue. Şi s'a născut strigare mare; şi sculându-se căr- 9
turariĭ din partea Fariseilor, se certaŭ, ḑicênd: Nicĭ un rêŭ nu
aflăm într'acest om; ear de 'i-a vorbit spirit séŭ ânger, sî nu
ne opunem luĭ Dumneḑeŭ. Şi născêndu-se gîlcévă mare, *şi* 10
temêndu-se căpitanul ca sî nu fie sfăşiat Pavel de dînşiĭ, a
ordonat ostaşilor sî vie, şi sî'l răpéscă din meḑîlocul lor, şi sî'*l*
ducĕ in fortereţă. Ear in nóptea următóre stându-'ĭ Domnul 11
înainte, 'i-a ḑis: Îndrăznesce, Pavele! căcĭ precum aĭ mărturisit
de mine in Ierusalem, aşa ţi se cade sî mĕ mărturisescĭ şi
in Roma.
Ear făcêndu-se ḑiuă, s'aŭ adunat uniĭ Iudeĭ, şi s'a anate- 12
matisat, ḑicênd, că nicĭ vor mânca nicĭ vor bé, până nu vor o-
morî pre Pavel. Şi eraŭ maĭ mulţi de patru-ḑecĭ ceĭ ce făcu- 13
seră acest jurământ. Acestia mergênd la archireĭ şi la bă- 14
trânĭ, aŭ ḑis: Cu anatema ne-am anatematisat, că nimic nu vom
gusta, până nu vom omorî pre Pavel. Acum dar voĭ împreună 15
cu sinedriul faceţi cunoscut căpitanuluĭ, ca mâne sî'l pogóre la
voĭ, ca cum aţi vré sî cercaţi maĭ cu amăruntul despre el; ear
noĭ, maĭ 'nainte de a se apropie el, sûntem gata sî'l omorîm.
Şi auḑind fiĭul suroriĭ luĭ Pavel de complot, mergênd a întrat 16
in fortereţă, şi a spus luĭ Pavel. Atuncĭ Pavel chĭămând la 17
sine pre unul din sutaşi, a ḑis: Du pre acest têněr la căpita-
nul; căcĭ are ceva sî'ĭ spue. Decĭ acela luându-'l, '*l*-a dus 18
la căpitanul, şi 'i-a ḑis: Pavel arestatul, chĭămându-mĕ la *sine*,
s'a rugat sî aduc pre acest têněr la tine, căcĭ are ceva sî'ţĭ spue.
Ear căpitanul luându-'l de mână, şi ducêndu-se la o parte, '*l*-a 19
întrebat: Ce este aceea ce aĭ sî'mĭ spuĭ? El a ḑis: Iudeiĭ 20
s'aŭ sfătuit sî te róge, ca mâne sî aducĭ pre Pavel la sinedriŭ,
ca cum ar vré ceva maĭ cu amăruntul sî întrebe despre dînsul.
Decĭ tu sî nu'ĭ asculţĭ; căcĭ îl pândesc bărbaţĭ maĭ mulţĭ de 21
patru-ḑecĭ, cari s'aŭ anatematisat, ca nicĭ sî mânânce, nicĭ sî
bea, până nu'l vor omorî; şi acum sûnt gata, asceptând făgă-
duinţă de la tine. Decĭ căpitanul a dimis pre têněrul, oprin- 22
du-'*ĭ* sî nu spue nimenuĭ, că 'i-a arătat acestea.
Ear chĭămând pre doĭ din sutaşi, a ḑis: Gătiţĭ doue sute 23
de ostaşi, şi doue sute de lâncerĭ, şi şepte-ḑecĭ de călăreţi, sî
mérgĕ până la Cesarea, la a treĭa óră din nópte. Şi aduceţĭ 24
dobitóce, ca sî pue pre Pavel, spre a'*l* duce la Felics guvernă-
torul. Şi a scris o epistolă de cuprinsul acesta: Claudie Li- 25 26
sia luĭ Felics pré-puterniculuĭ guvernător, salutare. Acest băr- 27
bat era prins de Iudeĭ, şi era sî fie omorît de dînşiĭ; atuncĭ am
venit eŭ cu óste, şi 'l-am scăpat, înţelegênd că este Roman.

28 Şi vrênd sî înţeleg causa pentru care îl acusă, 'l-am pogorît la
29 sinedriul lor. Şi 'l-am aflat acusat in cestiune de legea lor,
30 ear neavênd nicĭ o vină vrednică de mórte séŭ de lanţurĭ. Şi
vestindu-mi-se, cum că Iudeiĭ pândesc pre acest bărbat, de în-
dată 'l-am trimis la tine; ordonând şi acusătorilor sî spue cele
ce *aŭ* contra luĭ înaintea ta. Fiĭ sănătos.
31 Atuncĭ ostaşiĭ luând pre Pavel, dupre cum li se ordonase,
32 *'l*-aŭ adus nóptea la Antipatrida. Ear a doua ḑi, lăsând pre
33 călăreţĭ sî mérgĕ cu el, s'aŭ întors in fortereţă. Acestia în-
trând in Cesarea, şi trădând guvernătoruluĭ epistola, aŭ pus şi
34 pre Pavel înaintea luĭ. Şi cetindu-*o* guvernătorul, a întrebat
35 *pre Pavel* din cari părţĭ este; şi aflând că *este* de la Cilicia, A
ḑis: Te voiŭ auḑi pre tine, când şi acusătoriĭ têĭ vor veni. Şi
a ordonat ca el sî fie păḑit in palatul luĭ Erod.

CAP. XXIV.

Acusaţiunea şi apărarea luĭ Pavel. Pavel înaintea guvernătoruluĭ Felics.

1 Ear după cincĭ ḑile s'a pogorît archiereul Anania cu bă-
trâniĭ şi cu un orator *anume* Tertil, cari aŭ înformat pre
2 guvernător contra luĭ Pavel. Şi chĭămat fiind el, Tertil a în-
ceput a'*l* acusa, ḑicênd: Că multă pace am căstigat prin tine,
şi că *maĭ* bune aşeḑĕminte s'aŭ făcut pentru naţiunea acésta
3 prin a ta prevedere, Noĭ, pré-puternice Felicse, *o* recunós-
4 cem in tot timpul, şi in tot locul, cu tótă mulţumita. Înse ca
sî nu te maĭ ostenesc, te rog sî ne auḑĭ in scurt cu a ta în-
5 dulgenţă. Căcĭ am aflat pre omul acesta pestilenţĭos, şi aţă-
ţând rescólă între toţĭ Iudeiĭ ce sûnt in tótă lumea, şi *care este*
6 maĭ marele secteĭ Nazarĭanilor; Care a şi încercat a spurca
templul; pre care 'l-am şi prins, şi am vrut sî'l judicăm dupre
7 legea nóstră. Dar căpitanul Lisie viind, cu mare silă '*l*-a luat
8 din mânile nóstre; Ordonând acusătorilor luĭ sî vie la tine;
de la care, însuţĭ cercetând, veĭ puté sî cunoscĭ *adevĕrul* tutu-
9 ror acestora, de cari noĭ îl acusăm. Şi aŭ consimţit şi Iudeiĭ,
ḑicênd cum că acestea sûnt aşa.
10 Atuncĭ Pavel, după ce guvernătorul 'ĭ-a făcut semn sî vor-
béscă, a respuns: Sciindu-te, că de mulţĭ anĭ escĭ judicător a-
11 cesteĭ naţiunĭ, maĭ cu plăcere respund pentru sine'mi. Căcĭ tu
poţĭ cunósce, că nu sûnt maĭ mult decăt doue-spre-ḑece ḑile,
12 de când m'am suit sî mĕ închin in Ierusalem; Şi nicĭ in tem-
plu nu m'aŭ aflat disputând cu cineva, nicĭ aţăţând pre popor
13 la rescólă nicĭ in sinagogĭ nicĭ in oraş; Nicĭ pot dovedi a-
14 césta de care acum mĕ acusă. Înse acésta mărturisesc ţie,
că dupre doctrina pre care eĭ o ḑic eres, aşa servesc Dumneḑeu-
luĭ părinţilor meĭ, creḑênd tóte cele scrise in lege şi in profeţĭ;
15 Avênd *acéstă* speranţă in Dumneḑeŭ, carea şi însuşĭ acestia aŭ,

că va sî fie înviere a morţilor, şi drepţilor şi nedrepţilor. De aceea 16
eŭ mĕ deprind, sî am tot-dea-una o consciinţă nevinovată cătră
Dumneḑeŭ şi cătră ómenĭ. Ear după mulţĭ anĭ am venit sî fac 17
milostenie la naţiunea mea, şi sacrificiĭ. *Ocupându-mĕ* cu a- 18
cestea, uniĭ Iudeĭ din Asia m'aŭ aflat curăţindu-mĕ in templu,
nicĭ cu glótă nicĭ cu gîlcéva. Aceĭa trebuĭa sî fie de façă 19
înaintea ta, şi sî *mĕ* acuse, de aŭ ceva contra mea. Séŭ a- 20
cestia singurĭ sî spue, de aŭ aflat ceva nelegĭuit in mine, stând
eŭ înaintea sinedriuluĭ; Decât numaĭ in privinţa acesteĭ uneĭ 21
vóce, cu care am strigat, stând între eĭ: Pentru învierea morţilor
eŭ mĕ judic astă-ḑĭ de voĭ.
Ear Felics auḑind acestea, *şi* sciind maĭ cu esactitate des- 22
pre *acéstă* cale, 'ĭ-a mânat, ḑicênd: Când va veni căpitanul
Lisie, voiŭ otărî asupra celor relative la voĭ. Şi a ordonat su- 23
taşuluĭ sî păḑéscă pre Pavel, şi sî '*l* ţinĕ in óre-care libertate,
şi pre nimene sî nu opréscă dintr'aĭ luĭ de a'ĭ servi, séŭ a
veni la el.
Ear după câteva ḑile viind Felics cu Drusilla femeea luĭ, 24
carea era Iudeĭcă, a chĭămat pre Pavel, şi 'l-a auḑit despre cre-
dinţa cèa in Christos. Şi vorbind el despre dreptate, în- 25
frânare şi judicata ce va sî fie, cutremurându-se Felics a ḑis:
Pentru astă dată mergĭ; şi când voiŭ afla timp, te voiŭ maĭ chĭă- 26
ma. Încă şi spera, că i se vor da banĭ de la Pavel, ca sî 'l 27
elibereze; pentru aceea şi maĭ adese-orĭ chĭămându-'l vorbĭa cu el.
Ear împlinindu-se doĭ anĭ, a venit Porciŭ Fest in locul luĭ 28
Felics; ear Felics vrênd sî facĕ plăcere Iudeilor, a lăsat pre
Pavel legat.

CAP. XXV, XXVI.

Pavel se apără înaintea luĭ Fest, şi apeléză la Cesarul. El se apără înaintea regeluĭ Agrippa.

Decĭ Fest întrând in provincia, după treĭ ḑile s'a suit de 1
la Cesarea la Jerusalem. Atuncĭ archiereul şi ceĭ maĭ 2
însemnaţĭ aĭ Iudeilor 'l-aŭ înformat contra luĭ Pavel, şi 'l
rugaŭ; Cerênd graţiă *loruşĭ* contra luĭ Pavel, ca sî'l trimiţĕ 3
la Ierusalem. (Ear eĭ făcuseră complot, sî'l ucidĕ pe drum.) Dar 4
Fest a respuns, că Pavel este sub paḑă in Cesarea, şi *că* el
degrab va sî mérgĕ *acolo*. Decĭ, a ḑis el, ceĭ dintre voĭ carĭ 5
pot, sî se pogóre împreună, şi sî acuse pre acest bărbat, de
aŭ ceva contra luĭ.
Şi petrecênd la eĭ nu maĭ mult decât ḑece ḑile, s'a pogo- 6
rît in Cesarea; şi a doua-ḑi şeḑênd in tribunal, a ordonat sî
se aducĕ Pavel. Şi viind el, aŭ stătut împrejurul luĭ Iudeiĭ, 7
carĭ veniseră din Ierusalem, multe şi grele acusărĭ aducênd con-
tra luĭ Pavel, carĭ nu le puteaŭ dovedi. *Ear Pavel apărându-* 8

se a respuns: Nicĭ contra legeĭ Iudeilor, nicĭ contra templuluĭ,
9 nicĭ contra Cesaruluĭ nu am greşit ceva. Ear Fest vrênd sî
facĕ plăcere Iudeilor, respunḑênd a ḑis luĭ Pavel: Voĭescĭ sî te
suĭ la Ierusalem, şi sî te judicĭ acolo pentru acestea înaintea
10 mea? Ear Pavel a ḑis: Eŭ staŭ înaintea tribunaluluĭ Cesaru-
luĭ, unde trebue sî mĕ judic; Iudeilor nicĭ o nedreptate nu am
11 făcut, precum şi tu maĭ bine cunoscĭ. Căcĭ de am făcut ne-
dreptate, şi de am lucrat ceva vrednic de mórte, nu mĕ feresc
de mórte; dar dacă nimic nu este *adevĕrat* din cele cu carĭ eĭ
mĕ acusă, nimene nu póte sî mĕ dăruéscă lor. Eŭ apelez la
12 Cesarul. Atuncĭ Fest conferind cu consiliul, a respuns: Aĭ a-
pelat la Cesarul? la Cesarul veĭ merge.
13 Ear după căteva ḑile regele Agrippa şi Bernica s'aŭ pogo-
14 rît in Cesarea, sî salute pre Fest. Şi petrecênd ḑile multe
acolo, Fest a înformat pre rege despre Pavel, ḑicênd: Este un
15 bărbat lăsat legat de Felics; Despre care, fiind eŭ in Ieru-
salem, *m'*aŭ înformat archieriĭ şi bătrâniĭ Iudeilor, cerênd con-
16 demnarea luĭ. *Dar* lĭ-am respuns: Nu este datină la Romanĭ,
sî trădea pre vre-un om la perḑare, până ce cel pîrît nu are
de façă pre pîrîşiĭ luĭ, şi sî'şĭ ĭa loc de respuns pentru acu-
17 sarea *sa.* Decĭ eĭ adunându-se aicĭ, nu am făcut amânare, *ci*
a doua ḑi şeḑênd in tribunal am ordonat sî se aducĕ bărbatul.
18 Contra căruĭa sculându-se pîrîşiĭ, nicĭ o vină aduceaŭ dintr'a-
19 celea cari eŭ presupuneam; Ci numaĭ nisce întrebărĭ despre
a lor superstiţiĭ aveaŭ contra luĭ, şi despre un Iisus óre-care
20 mort, pre care ḑicea Pavel că este viŭ. Şi nedumerindu-mĕ
eŭ in cestiunea acésta, *'l*-am întrebat de voĭesce sî mérgĕ la
21 Ierusalem, şi acolo sî se judice despre acestea. Ear Pavel a-
pelând sî fie păstrat pentru judicata împeratuluĭ, am ordonat
22 sî fie păḑit până ce îl voiŭ trimite la Cesarul. Ear Agrippa
a ḑis luĭ Fest: Aşĭ voi şi eŭ sî aud pre acel om. Ear el a ḑis:
Mâne îl veĭ auḑi.
23 Decĭ a doua ḑi viind Agrippa şi Bernica cu mare pompă,
şi întrând in auditoriŭ cu căpitaniĭ ceĭ maĭ marĭ şi cu ceĭ maĭ
24 însemnaţĭ aĭ cetăţeĭ, a ordonat Fest, şi s'a adus Pavel. Şi a
ḑis Fest; Rege Agrippo, şi toţĭ bărbaţiĭ ceĭ ce sûnteţĭ cu noĭ,
vedeţĭ pre acesta, despre care tótă mulţimea Iudeilor mi s'a
rugat şi in Ierusalem şi aicĭ, strigând că el nu trebue sî maĭ
25 trăĭéscă. Ear eŭ cunoscênd că el nimic vrednic de mórte nu
a făcut, şi el însuşĭ apelând la Cesarul, am decis sî'l trimit.
26 *Dar* nu am nimic sigur a scrie despre el domnitoruluĭ meŭ.
Pentru aceea 'l-am adus înaintea vóstră, şi maĭ cu sémă înain-
tea ta, rege Agrippo, ca, făcêndu-se cercetare, sî am ce scrie.
27 Căcĭ mi se pare absurd sî trimit un arestat, fără a însemna
acusările *aduse* contra luĭ.

Atuncĭ Agrippa a ḑis luĭ Pavel: Ţi se dă voe sî vorbescĭ XXVI
pentru tine însuţĭ. Ear Pavel intinḑênd mâna, a respuns:
Mĕ socotesc fericit, rege Agrippo, că astăḑĭ pot respunde 2
pentru mine înaintea ta despre tóte cele de cari mĕ pîrîsc Iu-
deiĭ; Maĭ cu sémă *fiind-că* te *cunosc*, că sciĭ tóte datinele şi 3
întrebările Iudeilor; de aceea te rog, ca sî mĕ asculţĭ cu îndul-
genţă. Viéţa mea din tênĕreţe, care din început a fost între 4
naţiunea mea in Ierusalem, o sciŭ toţĭ Iudeiĭ; Cari mĕ cu- 5
nosceaŭ maĭ d'înainte, (de vor vré sî mărturiséscă,) că dupre
secta cea maĭ essactă a legeĭ nóstre am trăit *ca* Fariseŭ. Şi 6
acum staŭ judicându-mĕ pentru că mĕ încred in făgăduinţa care
a dat-o Dumneḑeŭ părinţilor nostri; La *împlinirea* căreĭa cele 7
doue-spre-ḑece seminţiĭ ale nóstre, neîncetat ḑiua şi nóptea ser-
vind *luĭ Dumneḑeŭ*, speră sî ajungĕ. Pentru acéstă speranţă,
rege Agrippo, sûnt acusat de Iudeĭ. — Ce? lucru increḑibil se 8
pare voue, că Dumneḑeŭ inviéză pre morţĭ? Şi eŭ am gân- 9
dit, că trebuĭa sî fac multe contra numeluĭ luĭ Iisus Nazarĭanul.
Ceea ce am şi făcut in Ierusalem; căcĭ luând autoritate de la ar- 10
chiereĭ, am închis in inchisóre pre mulţĭ din sânţĭ; şi când e-
raŭ sî se omóre eĭ, am dat votul meŭ contra *lor*. Şi in tóte 11
sinagogile de multe-orĭ muncindu-'ĭ, *îĭ* silĭam sî huléscă; şi fórte
înfuriându-mĕ contra lor, *iĭ* persecutam până şi prin oraşele
cele din afară. *Ocupându-mĕ* cu aceste am mers la Damasc 12
cu autoritate şi cu ordin de la archiereĭ; Şi la améḑă-ḑi, rege, 13
am vĕḑut pe cale lumină din ceriŭ, maĭ strălucitóre decât só-
rele, strălucind împrejurul meŭ şi a celor ce mergeaŭ cu mine.
Ear noĭ toţĭ căḑênd la pământ, am auḑit eŭ vóce ḑicênd către 14
mine, şi vorbind in limba ebreéscă: Saule, Saule, de ce mĕ per-
secuţĭ? greŭ îţĭ *este* a lovi cu picĭorul contra boldurilor. Ear 15
eŭ am ḑis: Cine escĭ, Dómne? Ear el a ḑis: Eŭ sûnt Iisus pre
care tu persecuţĭ; Ci te scólă, şi stăĭ pe picĭórele tale! căcĭ 16
spre acésta m'am arătat ţie, ca sî te orînduesc serv şi martur
a celor ce aĭ vĕḑut, şi a celor pentru cari mĕ voiŭ arăta ţie;
Scoţêndu-te din acest popor şi de la ginte, la cari acum te tri- 17
mit; Sî dischiḑĭ ochiĭ lor, ca sî se întórcĕ de la întunerec la 18
lumină, şi de la puterea Sataneĭ la Dumneḑeŭ, ca eĭ sî ĭa er-
tare pĕcatelor şi moscenire între ceĭ sânţiţĭ prin credinţa cea
in mine.

Pentru aceea, rege Agrippo, nu am fost neascultător vede- 19
nieĭ cerescĭ; Ci am mărturisit întâiŭ celor din Damasc, şi in 20
Ierusalem, şi prin tótă ţérra Iudeeĭ, şi *atuncĭ* gintelor, ca sî se
pocăĭéscă, şi sî se întórcĕ la Dumneḑeŭ, făcênd lucrurĭ vrednice
de pocăinţă. Pentru acestea Iudeiĭ prinḑêndu-mĕ in templu, 21
s'încercară sî *mĕ* omóre. Însĕ dobândind ajutor de la Dum- 22
neḑeŭ, staŭ până într'acéstă ḑi, mărturisind la mic şi la mare,

nimic vorbind afară de cele ce şi profeţiĭ şi Moise aŭ proĭeţit,
23 că vor sî fie: Că va suferi Christos, *şi* că el va fi întâĭul, care
se va scula din morţĭ, şi va vesti lumină poporuluĭ acestuĭa şi
gintelor.
24 Ear el acestea ḑicênd, Fest cu tare vóce a ḑis: Pavele, aĭ
25 nebunit; cartea cea multă te aduce spre nebunie. Dar el a
ḑis: Nu sûnt nebun, puternice Feste, ci vorbesc cuvinte ale a-
26 devĕruluĭ şi ale minţeĭ sânătóse; Căcĭ regele scie de acestea,
cătră care şi cu îndrăznélă vorbesc; nu cred că 'ĭ va fi ceva din-
27 tr'acestea nesciut; căcĭ acestea nu s'aŭ făcut in unghiŭ. Credĭ,
28 rege Agrippo, pre profeţĭ? sciŭ că credĭ. Ear Agrippa a ḑis
29 cătră Pavel: Căt pe ce sî mĕ induplicĭ a deveni Chrestin. Ḑis-a
Pavel: Aşĭ dori de la Dumneḑeŭ, ca şi in pucin şi in mult nu
numaĭ tu, ci şi toţĭ ceĭ ce mĕ aud astă-ḑĭ, sî fiţĭ ast-fel precum
şi eŭ sûnt, afară de lanţurile acestea.
30 Şi acestea ḑicênd el, s'a sculat regele, şi guvernătorul, şi
31 Bernica, şi ceĭ ce şedeaŭ cu eĭ; Şi depărtându-se vorbĭa unul
cătră altul, ḑicênd: Acest om nu face nimic vrednic de mórte
32 séŭ de lanţurĭ. Ear Agrippa a ḑis luĭ Fest: Acest om se pu-
tea elibera, de nu ar fi apelat la Cesarul.

CAP. XXVII, XXVIII.

Plutirea luĭ Pavel şi spargerea corăbieĭ. Petrecerea luĭ in insula Melita; venirea sa la Roma.

1 Ear otărîndu-se ca sî mergem noĭ in Italia, s'aŭ trădat
Pavel şi óre-cari alţĭ arestaţĭ unuĭ sutaş anume Iulie,
2 din cohorta Augustă. Şi întrând într'o corabie de la Adramit,
avênd a pluti pe lângă ţermurile Asieĭ, am pornit, fiind cu noĭ
3 Aristarch Macedonean din Thessalonic. Şi a doua *ḑi* am venit
in Sidon; şi trătând uman Iulie pre Pavel, 'ĭ-a dat voe sî mérgĕ
4 pe la amicĭ sî fie îngrijit. Şi de acolo pornind, am plutit pe
5 lângă Cipru, pentru că vênturile eraŭ contrariĭ. Şi trecênd
6 marea Cilicieĭ şi a Pamfilieĭ, am venit la Mira Licieĭ. Şi acolo
aflând sutaşul o corabie din Alessandria plutind la Italia, ne-a
7 înbărcat într'însa. Şi in multe ḑile plutind încet, şi abia so-
sind lângă Cnid, nelăsându-ne vêntul, am plutit pe lângă Creta
8 façă de Salmona. Şi de abia trecênd, am venit la un loc ce
se chĭăma: Limanurĭ bune, de care era aprópe oraşul Lasea.
9 Ear mult timp trecênd, şi fiind plutirea periculósă, pentru-că
10 şi postul trecuse deja, îĭ îndemna Pavel, Ḑicêndu-li: Bărbaţi,
vĕd că acéstă plutire va sî fie cu necaz şi cu multă pagubă
11 nu numaĭ a povăriĭ şi a corăbieĭ, ci şi a vieţeĭ nóstre. Ear
sutaşul asculta maĭ mult pre cărmaciŭ şi pre căpitanul corăbieĭ,
12 de căt cele ce vorbĭa Pavel. Şi nefiind limanul bun de ernat,
ceĭ maĭ mulţĭ sfătuĭaŭ sî se ducĕ de acolo, ca, dacă se va

putea, sî ajungĕ la Finica, sî erneze, *care este* liman al Creteĭ,
jăcênd despre sud-vest şi despre nord-vest.
Şi suflând vêntul de sud, părêndu-li că vor isbuti in pro- 13
punerea *lor*, aŭ rădicat *ancora*, şi aŭ plutit pe lângă marginile
Creteĭ. Ear nu după mult timp s'a rădicat contra insuleĭ un 14
vênt viforos, ce se chĭamă Evroclidon. Aşa răpită fiind cora- 15
bia, şi neputênd resista, ne purtam, lăsându-*ne* dupre vênt. Şi 16
trecênd pe lângă o insulă ce se chĭamă Clauda, abĭa am putut
prinde luntrea. Şi trăgêndu-o, *marinariĭ* întrebuinţaŭ tóte mij- 17
lócele, încingênd corabia *cu frânghiĭ*; şi temêndu-se sî nu caḑĕ
preste un scruntar, aŭ lăsat pânzele, şi aşa se purtaŭ. Şi fórte 18
învăluindu-ne, a doua *ḑi* aŭ aruncat povóra *din corabie in mare.*
Şi a treĭa ḑi noĭ cu mânile nóstre am lepădat tóte lucrurile 19
corăbieĭ. Dar nearătându-se nicĭ sórele nicĭ stelele maĭ multe 29
ḑile, şi vifor nu pucin fiind contra *nóstră*, s'a luat tótă speranţa
de a ne mântui.
Ear după ce nu aŭ mâncat mult timp, Pavel stând in meḑĭ- 21
locul lor a ḑis: Bărbaţĭ, se cădea sî mĕ ascultaţĭ, şi sî nu ple-
caţĭ de la Creta, ca sî fi fost scutiţĭ de acest necas şi pagubă.
Şi acum vĕ îndemn sî îndrăzniţĭ; căcĭ nu se va pĭerde nicĭ un 22
suflet dintre voĭ, ci numaĭ corabia; Căcĭ 'mĭ-a stătut înainte 23
într'acéstă nópte îngerul luĭ Dumneḑeŭ, al căruĭa sûnt eŭ, şi
căruĭa servesc, Ḑicênd: Nu te teme, Pavele, tu trebue sî staĭ 24
înaintea Cesaruluĭ; şi éca 'ţĭ-a dăruit Dumneḑeŭ pre toţĭ ceĭ
ce plutesc cu tine. Drept aceea, bărbaţĭ, fiţĭ îndrăzneţĭ; căcĭ 25
cred luĭ Dumneḑeŭ, că aşa va fi precum mi s'a vorbit. Înse 26
într'o insulă óre-care este sî cădem noĭ.
Ear când a sosit nóptea a patru-spre-ḑecea, învăluindu-ne 27
in marea Adriatică, pe la mĭeḑul nopţiĭ, li părea marinarilor,
că se apropie de un pământ; Şi pogorînd mĕsura, aŭ aflat 28
stânjinĭ doue-ḑecĭ; şi trecênd pucin de acolo, şi earăşĭ mĕsu-
rând, aŭ aflat stânjinĭ cincĭ-spre-ḑece. Atuncĭ temêndu-se ca 29
nu cum-va sî cădem in locurĭ pĭetróse, aruncând patru ancóre de-
spre cîrma corăbieĭ, asceptaŭ a veni ḑiua.
Ear marinariĭ căutând sî fugĕ din corabie, şi eliberând lun- 30
trea in mare, sub pretecst ca cum ar vrea sî arunce ancore
despre partea d'inainte, Ḑis-a Pavel sutaşuluĭ şi ostaşilor: De 31
nu vor remâné acestia in corabie, voĭ nu vĕ veţĭ puté mântui.
Atuncĭ ostaşiĭ tăĭând funiile luntreĭ, aŭ lăsat-o sî caḑĕ. 32
Ear când era sî se facĕ ḑiuă, Pavel ruga *pre toţĭ* sî mă- 33
nânce bucate, ḑicênd: Patru-spre-ḑece ḑile sûnt astă-ḑĭ, de când
nu aţĭ mâncat, asceptând şi nimic gustând; Pentru aceea vĕ 34
rog sî mâncaţĭ; căcĭ acésta este de nevoe pentru conservarea
vóstră; căcĭ nicĭ unuĭa din voĭ pĕr din cap nu va cădé. Şi a- 35
cestea ḑicênd, şi luând pâne, a mulţumit luĭ Dumneḑeŭ înaintea

36 tuturor, şi frângênd, a început a mânca. Atuncĭ încurăgindu-
37 se cu toţiĭ aŭ luat şi eĭ de aŭ mâncat. Şi eram in corabie
38 preste tot doue sute şi şepte-ḑecĭ şi şese de suflete. Şi să-
turându-se de bucate, aŭ uşurat corabia, aruncând grâul in mare.
39 Şi făcêndu-se ḑiuă, nu cunosceaŭ pămêntul, ear vedeaŭ de
departe un sin ce avea ţermurĭ, la care se sfătuĭaŭ, de ar fi
40 cu putinţă, sî scóţĕ corabia. Şi rădicând ancorele, s'aŭ lăsat pe
mare; in acelaşĭ timp aŭ slăbit funiile cîrmelor, şi rădicând
pânza cea mică dupre *vêntul* care suflă, trăgea spre ţermurĭ.
41 Şi căḑênd într'un loc dintre doue mărĭ, s'a înfipt corabia; şi
partea de d'inainte s'a împlântat şi sta neclătit; ear partea di-
42 napoĭ se rupea de puterea valurilor. Ear ostaşiĭ sfătuiră sî
43 omóre pre arestaţĭ, ca sî nu scape cine-va in not. Dar sutaşul
vrênd sî scape pre Pavel, 'ĭ-a oprit de la cugetul *lor*; şi a or-
donat, ca ceĭ ce vor putea sî înóte, sî *se* arunce *in apă* maĭ în-
44 tăiŭ, şi sî ésĕ la pămênt. Ear ceĭ-l-alţĭ, uniĭ pe scândurĭ, alţiĭ
pe sfărămăturĭ din corabie.
Ast-feliŭ aŭ scăpat toţĭ la uscat.

XXVIII Şi când aŭ scăpat, atuncĭ aŭ cunoscut că insula se chĭăma
2 Melita. Ear barbariĭ aŭ făcut nu pucină milă cu noĭ;
căcĭ făcênd foc, ne-aŭ primit pre toţĭ, din causa plóeĭ şi a fri-
guluĭ ce era.
3 Şi strângênd Pavel multe găteje, şi puindu-le pe foc, a eşit
4 o viperă din căldură, şi s'a apucat de mâna luĭ. Şi vĕḑênd
barbariĭ féra spânḑurând de mâna luĭ, ḑiceaŭ unul către altul:
De sigur acest om este ucigaş, pre care scăpând din mare,
5 dreptatea nu 'l-a lăsat sî trăĭéscă. Înse el scuturând féra in
6 foc, nicĭ un rêŭ nu a suferit. Ear eĭ asceptaŭ sî se umfle el,
séŭ sî cadĕ de odată mort; dar asceptând eĭ mult, şi vĕḑênd
că nu i se făcuse nicĭ un rêŭ, schimbând gândul, ḑiceaŭ că
este ḑeŭ.
7 Şi împrejurul aceluĭ loc eraŭ moşiile maĭ mareluĭ insuleĭ, a
nume Poplie; care primindu-ne, ne-a ospetat cu buna-voinţă
8 treĭ ḑile. Şi jăcea părintele luĭ Poplie suferind de frigurĭ şi
de disenteria; la acesta întrând Pavel, şi rugându-se, şi puindu-'şĭ
9 mânile pe el, 'l-a vindecat. Acestea făcêndu-se, şi ceĭ-l-alţĭ
10 carĭ aveaŭ bóle in insulă, veniaŭ şi se vindecaŭ. Acestia cu
multă onóre ne-aŭ onorat, si pornind noĭ, *nĭ*-aŭ adus cele de
trebuinţă.
11 După treĭ lunĭ ne-am pornit cu o corabie Alessandrĭană
12 ce ernase in insulă, căreĭa semnul era Castor şi Pollucs. Şi
13 sosind in Siracusa, am remas *acolo* treĭ ḑile. Şi de acolo în-
cunjurând, am venit in Regiŭ; şi preste o ḑi suflând vênt de
14 sud, a doua ḑi am venit la Potioli; Aicĭ aflând fraţĭ, eĭ ne-aŭ
rugat sî petrecem la eĭ şepte ḑile; apoĭ am venit la Roma.

Ear fraţiĭ audind cele despre noĭ, aŭ eşit de acolo spre întim- 15
pinarea nóstră, până la forul luĭ Appie şi la Treĭ Taverne; pre
cari vĕḑêndu-'ĭ Pavel, şi mulţumind luĭ Dumneḑeŭ, a luat în-
drăznélă.

Ear viind noĭ la Roma, sutaşul a trădat pre ceĭ arestaţĭ că- 16
pitanuluĭ ósteĭ; ear luĭ Pavel i s'a dat voe sî petrécĕ deosebit,
cu sutaşul cel ce'l păḑĭa. Ear după treĭ ḑile a chĭămat Pavel 17
pre maĭ mariĭ Iudeilor; şi adunându-se eĭ, lĭ-a ḑis: Bărbaţĭ,
fraţĭ, eŭ nimic făcênd contra poporuluĭ, séŭ datinelor părinţescĭ,
am fost legat in Ierusalem şi trădat in mânile Romanilor;
Cari judicându-mĕ voĭaŭ sî *me* elibereze, fiind-că nicĭ o vină 18
de mórte nu era in mine; Ear opunêndu-se Iudeiĭ, am fost 19
silit a apela la Cesarul; nu că aşĭ avé in ceva a acusa pre na-
ţiunea mea. Pentru acéstă causă v'am chĭămat, sî *vĕ* vĕd şi 20
sî vorbesc cu *voĭ*; căcĭ pentru speranţa luĭ Israel sûnt legat cu
acest lanţ. Ear eĭ 'ĭ-aŭ ḑis: Noĭ nicĭ cărţĭ am luat din Iudeea 21
despre tine, nicĭ viind cine-va din fraţĭ nĭ-a spus, séŭ a vorbit
ceva rêŭ despre tine. Dar ne rugăm sî auḑim de la tine pă- 22
rerea ce aĭ; căcĭ de secta acésta scim că in tot locul i se ḑice
de rêŭ.

Şi orînduindu-'ĭ ḑi, aŭ venit mulţĭ la dînsul unde gazduĭa; 23
cărora mărturisind, *li* spunea de împerăţia luĭ Dumneḑeŭ, dove-
dindu-lĭ cele despre Iisus din legea luĭ Moise şi din profeţĭ, de
demânéţa până séra. Şi uniĭ credeaŭ cele ce se ḑiceaŭ, ear 24
alţiĭ nu credeaŭ. Şi împărechindu-se între dînşiĭ, s'aŭ dus, 25
ḑicênd Pavel un cuvênt: Bine a vorbit Spiritul Sânt prin pro-
fetul Isaia către părinţiĭ nostri, Ḑicênd: Mergĭ la acest po- 26
por, şi ḑi: Auḑind veţĭ auḑi, şi nu veţĭ înţelege; şi privind veţĭ
privi, şi nu veţĭ vedé; Căcĭ ânima acestuĭ popor s'a îngroşat, 27
şi urechile lor sûnt grele de auḑit, şi ochiĭ lor 'şĭ-aŭ închis; ca
nu cumva sî véḑĕ cu ochiĭ, şi sî auḑĕ cu urechile, şi sî înţe-
légĕ cu ânima, şi sî se întórcĕ şi eŭ sî'ĭ vindec. Drept aceea 28
sî vĭ fie cunoscut, că mântuirea luĭ Dumneḑeŭ s'a trimis gin-
telor, şi eĭ o vor asculta. Şi acestea el ḑicênd, aŭ eşit Iudeiĭ, 29
avênd multă disputaţiune între dînşiĭ.

Ear Pavel a petrecut doĭ anĭ deplinĭ in casa sa închiriată, 30
şi primĭa pre toţĭ cari veniaŭ la dînsul; Predicând împerăţia 31
luĭ Dumneḑeŭ, şi învĕţând cele despre Domnul Iisus Christos
cu tótă îndrăznéla, *şi* fără oprélă.

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL
CĂTRĂ
ROMANĬ.

CAP. I.

Necessitatea evangelieĭ probată prin starea morală a gintelor.

1 Pavel servul luĭ Iisus Christos, chĭămat *a fi* apostol, consa-
2 crat spre evangelia luĭ Dumneḑeŭ, (Carea maĭ 'nainte
3 a făgăduit-o prin profeţiĭ seĭ in sântele scripturĭ,) Despre Fiiul
seŭ Iisus Christos, Domnul nostru, care dupre corp s'a născut
4 din semênţa luĭ David; Ear dupre spiritul sânţenieĭ s'a de-
clarat cu putere Fiiŭ al luĭ Dumneḑeŭ prin învierea din morţi;
5 Prin care am primit harul şi apostolia, spre a *aduce* tóte na-
6 ţiunile la ascultarea credinţeĭ, pentru numele luĭ; Între carĭ
7 sûnteţĭ şi voĭ, chĭămaţĭ aĭ luĭ Iisus Christos; *Voue* tuturor,
celor din Roma, ĭubiţĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ, şi chĭămaţĭ *a fi* sânţi:
Har fie voue şi pace de la Dumnedeŭ Părintele nostru, şi de
la Domnul Iisus Christos.

8 *Maĭ ântăiŭ mulţumesc Dumneḑeuluĭ meŭ prin Iisus Christos
despre voĭ toţĭ, că credinţa vóstră se vestesce in tótă lumea.
9 Căcĭ Dumneḑeŭ, căruĭa servesc cu spiritul meŭ in evagelia Fiiu-
luĭ seŭ, îmĭ este martur, cum că neîncetat fac amintire de voĭ.
10 Tot-dea-una in rugăcĭunile mele rugându-mĕ, ca de m'aşĭ în-
11 lesni vre-o-dată, voind Dumneḑeŭ, sî viŭ la voĭ; Căcĭ doresc
sî vĕ vĕd, ca sî vî comunic dar spiritual spre întărirea vóstră;
12 Adică, ca sî mĕ mângăiŭ împreuna cu voĭ prin credinţa cea
mutuală a vóstră şi a mea.

13 Decĭ voiŭ sî sciţĭ, fraţilor, că de multe orĭ 'mĭ-am propus
sî viŭ la voĭ, ca sî am fruct şi între voĭ, precum şi între ce-
14 le-l-alte ginte; dar am fost oprit până acum. Eŭ sûnt dator
15 şi Ellinilor şi Neellinilor, şi înţelepţilor şi neînţelepţilor. Aşa
dar încăt atîrnă de mine, sûnt gata a predica evagelia şi voue
celor din Roma.

16 Căcĭ nu mĕ ruşinez de evagelia luĭ Christos; că este pu-
terea luĭ Dumneḑeŭ spre mântuirea a tot celuĭ ce crede: a Iu-
17 deuluĭ maĭ întăiŭ, şi a Ellinuluĭ. Căcĭ într'însa se discopere
dreptatea luĭ Dumneḑeŭ din credinţă spre credinţă; precum este
scris: Dreptul va trăi prin credinţă.

18 Căcĭ mânia luĭ Dumneḑeŭ se discopere din ceriŭ asupra a
ţótă împietatea şi nedreptatea ómenilor, cari silnicesc adevĕ-

rul cu nedreptate. Căcĭ ceea ce se póte cunósce din ale luĭ 19
Dumnedeŭ este visibil intr'înşiĭ; căcĭ Dumnedeŭ lĭ-a arătat.
Căcĭ cele nevisibile ale luĭ, *adică* eterna luĭ putere şi dumne- 20
deirea, se văd lămurit de la crearea lumeĭ, înţelegêndu-se din
fapturĭ; încât eĭ sûnt fără de respuns; De óre-ce cunoscênd 21
pre Dumnedeŭ, nu 'l-aŭ glorificat ca pre Dumnedeŭ, nicĭ 'ĭ-aŭ
multumit; ci s'aŭ făcut vanĭ in părerile lor, şi s'a întunecat áni-
ma lor cea neînţelegĕtóră. Dicêndu-se că sûnt înţelepţĭ, aŭ 22
devenit nebunĭ; Şi aŭ schimbat gloria nestricăcĭosuluĭ Dum- 23
nedeŭ in imaginea omuluĭ stricăcĭos, şi a paserilor şi a patru-
pedelor şi a têrêtórelor. Pentru aceea 'ĭ-a trădat Dumnedeŭ 24
in poftele ânimilor lor spre necurăţiă, ca sî disonoreze corpu-
rile lor in sine; Aceĭ carĭ aŭ schimbat adevĕrul luĭ Dumne- 25
dăŭ in mincĭună; şi aŭ adorat şi aŭ servit creatureĭ maĭ mult
decât Creatoruluĭ, care este bine-cuvêntat in etern. Amin.
Pentru aceea 'ĭ-a trădat Dumnedeŭ la pofte ínjositóre; căcĭ şi 26
femeile lor 'şĭ-aŭ schimbat usul natural in cel ce este contra
natureĭ. Asemene şi bărbaţiĭ părăsind usul natural femeesc, 27
s'aŭ aprins in poftele lor unul spre altul; bărbaţĭ cu bărbaţĭ
comiţênd ruşinea, aŭ primit in sine resplătirea, ce *li* se cădea,
pentru retăcirea lor. Şi fiind-că nu aŭ voit a avé pre Dum- 28
nedeŭ in cunoscinţă, 'ĭ-a trădat Dumnedeŭ in minte reprobată,
spre a face cele ce nu se cade; Plinĭ fiind de tótă nedrep- 29
tatea, de disfrânare, de nelegĭuire, de lăcomie, de reutate; plinĭ
de invidiă, de ucidere, de sfadă, de vicleşug, de viţiĭ, şoptitorĭ;
Calomniătorĭ, urîtorĭ de Dumnedeŭ, vătămătorĭ, îngânfaţĭ, tru- 30
faşĭ, născocitorĭ de rele, neascultătorĭ de părinţĭ; Neînţele- 31
gĕtorĭ, călcătorĭ de învoĭele, fără dragoste naturală, neîmpăcaţĭ,
nemilostivĭ; Carĭ sciind dreptatea luĭ Dumnedeŭ, că ceĭ ce 32
fac unele ca acestea sûnt vrednicĭ de mórte, nu numaĭ fac a-
cestea, ci âncă se bucură de ceĭ ce le fac.

CAP. II, III.

Iudeiĭ sûnt vinovaţĭ ca şi gintele, şi pĕcătuesc contra luĭ Dumnedeŭ şi a legeĭ luĭ. Omul se îndréptă prin credinţă, ear nu prin fapte.

Pentru aceea escĭ fără de respuns, O omule, verĭ-cine aĭ 1
fi, carele judicĭ; căcĭ in ce judicĭ pre altul, însuţĭ te con-
demnĭ; căcĭ tu, carele judicĭ, facĭ aceleaşĭ. Ear noĭ scim, că 2
judicata luĭ Dumnedeŭ este dupre adevĕr contra celor ce fac
unele ca acestea. Şi óre socotescĭ acésta, O omule, cel ce 3
judicĭ pre ceĭ ce fac unele ca acestea, şi tu însuţĭ facĭ aceleaşĭ,
că veĭ scăpa de judicata luĭ Dumnedeŭ? Séŭ aŭ tu dispreţuescĭ 4
bogăţia bunătăţeĭ luĭ, şi a îngăduinţeĭ şi a îndelungeĭ luĭ răbdărĭ,
neconsiderând, că bunătatea luĭ Dumnedeŭ te aduce la pocăinţă?
Ci dupre ânima ta cea împetrită şi nepocăită, îţĭ adunĭ mânie 5

pentru ḑiua mânieĭ şi a discoperireĭ drepţeĭ judicăţĭ a luĭ Dum-
6 7 neḑeŭ; Care va resplăti fie-căruĭa dupre faptele luĭ: Celor
ce prin răbdare in fapte bune caută gloriâ şi onóre şi immor-
8 talitate—viéţa eternă; Ear celor prigonitorĭ, carĭ nu se supun
9 adevĕruluĭ, ci se supun nedreptăţeĭ—mânie şi urgie, Necaz şi
strîmtorare preste tot sufletul omuluĭ ce lucréză rêŭ: al Iudeu-
10 luĭ maĭ întăiŭ, şi al Ellinuluĭ; Dar gloriă şi onóre şi pace
11 tot celuĭ ce face binele: Iudeuluĭ maĭ întăiŭ, şi Ellinuluĭ. La
12 Dumneḑeŭ nu este căutare in façă. Căcĭ căţĭ aŭ pĕcătuit
fără lege, se vor şi pĭerde fără lege; şi căţĭ aŭ pĕcătuit sub lege,
13 vor fi judicaţĭ dupre lege; (Căcĭ nu auḑitoriĭ legeĭ *sûnt* drepţi
14 înaintea luĭ Dumneḑeŭ, ci făcĕtoriĭ legeĭ se vor îndrepta. Căci
când gintele ce nu aŭ lege fac din fire cele ale legeĭ, aceĭa ne-
15 avênd lege, eĭ singurĭ îşĭ sûnt lege; Carĭ arată că cererile le-
geĭ *sûnt* scrise in ânimile lor, fiind-că consciinţile lor li daŭ
mărturie, şi gândurile *lor* séŭ se acusă séŭ se apără între sine.)
16 In ḑiua când va judica Dumneḑeŭ cele ascunse ale ómenilor
prin Iisus Christos, dupre evangelia mea.
17 Éca, tu te numescĭ Iudeŭ şi te razămĭ pe lege, şi te lauḑi
18 in Dumneḑeŭ, Şi cunoscĭ voea *luĭ*, şi apreciezĭ cele utile, fiind
19 învăţat din lege; Şi te încreḑĭ a fi conducĕtor orbilor, lumină
20 celor din întunerec; Îndreptător celor fără de minte; învăţă-
21 tor pruncilor, avênd forma sciinţeĭ şi a adevĕruluĭ in lege. Decĭ
tu, carele învețĭ pre altul, pre tine nu te învețĭ? tu, carele pre-
22 dicĭ: sî nu fure, furĭ? Tu, carele ḑicĭ: sî nu comiţĕ adul-
teriŭ, comiţĭ adulteriŭ? Tu, carele abominezĭ idoliĭ, furĭ cele
23 sânte? Tu, carele te lauḑĭ cu legea, prin călcarea legeĭ dis-
24 onorĭ pre Dumneḑeŭ? Căcĭ numele luĭ Dumneḑeŭ se blasfemă
între ginte prin voĭ, cum ḑice scriptura.
25 Căcĭ circumcisiunea folosesce, dacă facĭ legea; ear dacă escĭ
călcător de lege, a ta circumcisiune s'a făcut necircumcisiune.
26 Drept aceea de va păḑi necircumcisiunea prescrierea legeĭ, aŭ
27 nu se va socoti necircumcisiunea *sa* in loc de circumcisiune? Şi
necircumcisiunea cea naturală, dacă împlinesce legea, aŭ nu te
va condemna pre tine, care avênd scriptura şi circumcisiunea
28 escĭ călcător de lege. Căcĭ nu cel din afară este Iudeŭ, nicĭ
29 cea din afară, in corp, este circumcisiune; Ci acela este Iu-
deŭ cel din întru, şi circumcisiune este cea a ânimeĭ, in spirit,
ear nu in literă: a căruĭa laudă nu *este* de la ómenĭ, ci de la
Dumneḑeŭ.

III Care decĭ este prerogativa Iudeuluĭ? séŭ care *este* folosul cir-
2 cumcisiuneĭ? Este mare din tóte punctele de vedere;
maĭ ântăiŭ, că lor s'aŭ încredinţat cuvintele luĭ Dumneḑeŭ.
3 Căcĭ ce *este*, dacă uniĭ nu aŭ creḑut? nu cumva necredinţa lor
4 va nimici fidelitatea luĭ Dumneḑeŭ? Nicĭ de cum; ear fie

Dumneḑeŭ adevĕrat, şi tot omul mincinos; precum este scris:
Ca şi te îndreptezĭ in cuvintele tale, şi sî biruescĭ când veĭ judica.
Dacă nedreptatea nóstră pune in evidenţă dreptatea luĭ Dum- 5
neḑeŭ, ce vom ḑice? aŭ dóră nedrept *este* Dumneḑeŭ, care se
mânia? (vorbesc omenesce.) Nicĭ de cum; căcĭ atuncĭ cum va 6
judica Dumneḑeŭ lumea? Şi *earăşĭ*, dacă adevĕrul luĭ Dumne- 7
ḑeŭ prin minciuna mea a prisosit maĭ mult spre gloria luĭ: de
ce dar şi eŭ mĕ maĭ judic ca un pĕcătos? Şi *de ce* sî nu fa- 8
cem cele rele, ca sî vie cele bune? precum sûntem calomniaţĭ,
ḑicênd uniĭ că vorbim *aşa*; a cărora condemnare este dréptă.
Ce decĭ? sûntem noĭ maĭ bunĭ *decât gintele*? Nu, nicĭ de cum; 9
căcĭ maĭ 'nainte am dovedit, că toţĭ, şi Iudeiĭ şi Elliniĭ, sûnt
sub pĕcat; Precum este scris: Nu este drept nicĭ unul; Nu 10 11
este cel ce înţelege, nu este cel ce caută pre Dumneḑeŭ; Toţĭ 12
s'aŭ abătut, s'aŭ făcut împreună netrebnicĭ; nu este cel ce face
binele, până la unul; Gûtlejul lor *este* grópă dischisă; cu lim- 13
bile lor viclenesc; venin de aspidă *este* sub buzele lor; Gura 14
lor *este* plină de blestem şi de amărăciune; Grabnice *sûnt* 15
picĭórele lor a vĕrsa sânge; Sfărămare şi miserie *este* in căile 16
lor; Şi calea păceĭ nu aŭ cunoscut. Nu este frica luĭ Dum- 17 18
neḑeŭ înaintea ochilor lor.
Ear scim, că cele ce ḑice legea, *le* ḑice celor ce sûnt sub lege; 19
ca tótă gura sî se astupe, şi sî fie vinovată tótă lumea înaintea
luĭ Dumneḑeŭ. Drept aceea prin fapte de ale legeĭ nu se va 20
îndrepta nicĭ-un corp înaintea luĭ; căcĭ prin lege *este* cuno-
scinţa pĕcatuluĭ.
Ear acum afară de lege dreptatea luĭ Dumneḑeŭ s'a arătat, fi- 21
ind mărturisită de lege şi de profeţĭ; Adică dreptatea luĭ Dum- 22
neḑeŭ, *care vine* prin credinţa in Iisus Christos la toţĭ şi preste
toţĭ ceĭ ce cred; căcĭ nu este osebire; Căcĭ toţĭ aŭ pĕcătuit, 23
şi se lipsesc de gloria luĭ Dumneḑeŭ; Îndreptaţĭ fiind in dar 24
cu harul luĭ prin rescumpărarea luĭ Christos Iisus; Pre care 25
'l-a orînduit Dumneḑeŭ *a fi* sacrificiŭ de împăcare prin credinţa
in sângele luĭ, spre arătarea dreptăţeĭ sale, pentru lăsarea pĕ-
catelor de maĭ 'nainte făcute dupre îngăduirea luĭ Dumneḑeŭ.
Spre arătarea dreptăţeĭ luĭ in timpul de acum, ca el sî fie drept, 26
şi îndreptător celuĭ ce crede in Iisus.
Decĭ unde *este* fala? S'a eschis. Prin care lege? a fapte- 27
lor? Nu; ci prin legea credinţeĭ. Socotim decĭ că prin cre- 28
dinţă se îndréptă omul, fără fapte de ale legeĭ. Aŭ dóră 29
Dumneḑeŭ *este* numaĭ al Iudeilor? aŭ nu *este* şi al gintelor?
Da, şi al gintelor. Căcĭ unul *este* Dumneḑeŭ, care va îndrepta 30
pre ceĭ circumcişĭ prin credinţă şi pre ceĭ necircumcişĭ earăşĭ prin
credinţă. Decĭ aŭ dóră disfiinţăm legea prin credinţă? Nicĭ de 31
cum, ci întărim legea.

CAP. IV.

Îndreptarea prin credinţă se dovedesce prin esemplul luĭ Abraam.

1 Decĭ ce vom ḑice că Abraam părintele nostru este aflat du-
pre corp?
2 Căcĭ de s'a îndreptat Abraam prin fapte, are laudă, înse nu
3 la Dumneḑeŭ. Căcĭ ce ḑice scriptura? Abraam a creḑut luĭ
4 Dumneḑeŭ, şi i s'a socotit spre dreptate. Dar celuĭ ce lucréză,
5 plata nu 'i se socotesce ca har, ci ca datorie; Ear celuĭ ce
nu lucréză, ci crede in cel ce îndreptéză pre cel impios, i se
socotesce credinţa luĭ spre dreptate.
6 Precum şi David vorbesce despre fericirea omuluĭ, căruĭa
7 Dumneḑeŭ îĭ socotesce dreptate fără fapte; *Ḑicênd*: Fericiţi
sînt ceĭ cărora s'aŭ ertat fără-de-legile, şi cărora s'aŭ acoperit
8 pĕcatele; Fericit *este* omul, căruĭa Domnul nu'ĭ va socoti
pĕcatul.
9 Decĭ acéstă fericire *este numaĭ* pentru circumcişĭ, séŭ şi pen-
tru necircumcişĭ? căcĭ ḑicem că s'a socotit luĭ Abraam credinţa
10 spre dreptate. Dar cum i s'a socotit? circumcis fiind séŭ ne-
11 circumcis? Nu circumcis fiind, ci necircumcis; Apoĭ a primit
semnul circumcisiuneĭ, pecetea dreptăţeĭ credinţeĭ ce *avea* fiind
necircumcis, ca sî fie el părinte tuturor celor ce cred, necircumcişĭ
12 fiind, ca sî se socotéscă şi lor dreptate; Şi *ca sî fie* şi părinte
celor circumcişĭ, cari nu numaĭ sînt circumcişĭ, ci şi ămblă in
urmele credinţeĭ care părintele nostru Abraam *avea*, necircum-
cis fiind.
13 Căcĭ făgăduinţa, ca el sî fie moscenitorul lumeĭ, nu *era dată*
luĭ Abraam séŭ semênţeĭ sale prin lege, ci prin dreptatea cre-
14 dinţeĭ. Căcĭ de *sînt* ceĭ din lege moscenitorĭ, in deşert s'a
15 făcut credinţa, şi s'a disfiinţat făgăduinţa. Căcĭ legea lucréză
mânie; căcĭ unde nu este lege, *acolo* nicĭ nu *este* călcare *de lege*.
16 De aceea din credinţă *sîntem moscenitorĭ*, ca *sî fie* prin har,
şi pentru ca sî fie sigură făgăduinţa la tótă semênţa; nu nu-
maĭ celor cu legea, ci şi celor cu credinţa luĭ Abraam, care
17 este părinte noue tuturor; (Precum este scris: Te-am pus pă-
rinte al multor naţiunĭ;) înaintea luĭ Dumneḑeŭ, căruĭa a cre-
ḑut, şi care înviéză pre morţĭ, şi chiamă cele ce nu sînt, ca
18 cum ar fi. Care peste asceptare a creḑut in speranţă, că va
fi părinte al multor naţiunĭ, dupre cum i s'a ḑis: Aşa va fi se-
19 mênţa ta. Şi nefiind slab in credinţă, nu s'a uĭtat la corpul
seŭ cel omorît, maĭ de o sută de anĭ fiind, nicĭ la sterpiciunea
20 mitreĭ Sareĭ. In făgăduinţa luĭ Dumneḑeŭ nu s'a îndoit prin
necredinţă, ci fu tare in credinţă, dând glorie luĭ Dumneḑeŭ;
21 Şi încredinţat fiind, că ceea ce i s'a făgăduit póte El sî şi facĕ.
22 Pentru aceea i s'a socotit spre dreptate.

Ear nu numaĭ pentru dînsul s'a scris, că i s'a considerat; Ci şi 23 24
pentru noĭ, cărora ni se va considera, de credem într'acela ce a
sculat din morţĭ pre Iisus Domnul nostru; Care s'a trădat 25
pentru pĕcatele nóstre, şi s'a sculat pentru îndreptarea nóstră.

CAP. V.

Fructul îndreptăţeĭ prin credinţă. Asemĕnarea şi deosebirea între Iisus Christos şi Adam.

Deci îndreptaţĭ fiind prin credinţă, avem pace cu Dumne- 1
ḑeŭ prin Domnul nostru Iisus Christos; Prin care a- 2
vem şi apropiere prin credinţă la acest har in care stăm, şi ne
lăudăm in speranţa glorieĭ luĭ Dumneḑeŭ. Pe lângă acésta 3
ne lăudăm şi de necasurĭ, sciind că necasul lucréză răbdare;
Ear răbdarea esperiinţă, ear esperiinţa speranţă; Ear spe- 4 5
ranţa nu ruşinéză; pentru-că dragostea luĭ Dumneḑeŭ s'a vĕr-
sat in ânimile nóstre prin Spiritul Sânt, care ni s'a dat.
Căcĭ âncă fiind noĭ neputincĭoşĭ a murit Christos la timp 6
pentru impioşĭ. Căcĭ pentru un drept abĭa va muri cineva; 7
înse pentru un bun póte şi îndrăzni cineva a muri. Dar Dumneḑeŭ 8
arată dragostea sa spre noĭ, că âncă fiind noĭ pĕcătoşĭ, Chris-
tos a murit pentru noĭ. Cu mult maĭ vîrtos dar acum, fiind 9
îndreptaţĭ prin sângele luĭ, ne vom mântui printr'însul de mânie.
Căcĭ dacă fiind noĭ inimicĭ ne-am împăcat cu Dumneḑeŭ prin 10
mórtea Fiĭuluĭ seŭ, cu mult maĭ vîrtos fiind împăcaţĭ ne vom
mântui prin viéţa luĭ.
Pe lângă acésta ne şi lăudăm întru Dumneḑeŭ, prin Domnul 11
nostru Iisus Christos, prin care acum am primit împăcarea.
Pentru aceea precum pr'intr'un om a întrat pĕcatul in lume, 12
şi prin pĕcat mórtea; şi aşa mórtea a trecut la toţĭ ómeniĭ,
pentru-că toţĭ aŭ pĕcătuit; Căcĭ până la lege pĕcatul era 13
in lume; dar pĕcat nu se socotesce nefiind lege; Cu tóte a- 14
cestea a domnit mórtea de la Adam până la Moise şi preste
ceĭ ce nu aŭ pĕcătuit dupre asemănarea călcăreĭ luĭ Adam,
care este tip al celuĭ ce era sî vinĕ. Dar nu precum abate- 15
rea, aşa şi darul; căcĭ de aŭ murit prin abaterea unuĭa ceĭ
mulţĭ, cu mult maĭ vîrtos harul luĭ Dumneḑeŭ şi darul prin
harul unuĭ om Iisus Christos a prisosit la mulţĭ. Nicĭ nu 16
este darul ca abaterea comisă prin unul; căcĭ judicata spre con-
demnare *a fost* pentru o abatere, ear darul *este* spre îndrep-
tare de multe abaterĭ. Căcĭ dacă prin abaterea unuĭa mór- 17
tea a domnit prin *acest* unul; cu mult maĭ vîrtos ceĭ ce aŭ
primit prisosinţa haruluĭ şi a daruluĭ dreptăţeĭ vor domni in viéţă
prin unul, Iisus Christos. Decĭ precum prin abaterea unuĭa 18
preste toţĭ ómeniĭ *a venit* condemnarea, aşa prin dreptatea u-
nuĭa preste toţĭ ómeniĭ *a venit* îndreptarea spre viéţă. Căcĭ pre- 19

cum prin neascultarea unuĭ om mulţĭ aŭ devenit pĕcătoşĭ, aşa
şi prin ascultarea unuĭa mulţĭ vor deveni dreptĭ.
20 Ear legea a întrat ca sî se îmmulţéscă abaterea; înse unde
21 s'a îmmulţit pĕcatul, *acolo* a prea-prisosit harul; Ca precum
a domnit pĕcatul spre mórte, aşa şi harul sî stăpânéscă prin
dreptate spre viéţă eternă, prin Iisus Christos Domnul nostru.

CAP. VI.

Îndreptarea prin credinţă nu dă dreptul de a pĕcătui, ci din contra ea produce sânţenia.

1 Ce vom dice dar? Vom remâné in pĕcat, ca sî se îmmul-
ţéscă harul?
2 Nicĭ de cum! Noĭ, cari am murit pĕcatuluĭ, cum âncă sî
3 maĭ trăim într'însul? Aŭ nu cunósceţĭ că aceĭ ce ne-am botezat
4 in Iisus Christos ne-am botezat in mórtea luĭ? Decĭ ne-am
îngropat împreună cu el prin botez in mórte; ca precum s'a
sculat Christos din morţĭ prin gloria Părinteluĭ, aşa şi noĭ sî
5 ămblăm in înnoirea vieţeĭ. Căcĭ dacă ne-am plantat împre-
ună cu el in asemĕnarea morţeĭ luĭ, ne vom planta şi *in ase-*
6 *mĕnarea* înviereĭ *luĭ*; Acésta sciind, că omul nostru cel vechiŭ
s'a crucifiat împreună cu *dînsul*, ca sî se nimicéscă corpul pĕ-
7 catuluĭ, ca sî nu maĭ servim pĕcatuluĭ. Căcĭ cel ce a murit
8 *pĕcatuluĭ* este îndreptat de pĕcat. Ear de am murit împreună
9 cu Christos, credem că vom şi via împreună cu dînsul; Sciind,
că Christos, sculat fiind din morţĭ, nu maĭ móre; mórtea nu maĭ
10 are putere asupra luĭ. Căcĭ că a murit el, a murit pĕcatuluĭ
11 odată; ear că viéză, viéză luĭ Dumnedeŭ. Aşa şi voĭ socoti-
ţi-vĕ pre voĭ a fi morţĭ pĕcatuluĭ, dar viĭ luĭ Dumnedeŭ in
Christos Iisus Domnul nostru.
12 Decĭ sî nu domnéscă pĕcatul in corpul vostru cel muritor, ca
13 sî'l ascultaţĭ in poftele luĭ; Nicĭ nu oferiţĭ membriĭ vostri pĕ-
catuluĭ *ca* arme de nedreptate; ci presentaţi-vĕ luĭ Dumnedeŭ
ca nisce viĭ din morţĭ, ear membriĭ vostri luĭ Dumnedeŭ *ca* ar-
14 me de dreptate. Căcĭ pĕcatul nu vĕ va domni; căcĭ nu sûn-
teţĭ sub lege, ci sub har.
15 Ce dar? vom pĕcătui, că nu sûntem sub lege, ci sub har?
16 nicĭ de cum. Aŭ nu sciţĭ, că dacă vĕ faceţĭ cuĭ-va sclavĭ, spre
a'l asculta, servĭ sûnteţĭ aceluĭa pre care ascultaţĭ, séŭ pĕcatu-
17 luĭ spre mórte, séŭ ascultăreĭ spre dreptate? Înse mulţumită
luĭ Dumnedeŭ, că *deşi* aţĭ fost servĭ pĕcatuluĭ, v'aţĭ supus din
18 ânimă chipuluĭ învĕţătureĭ căruĭa v'aţĭ dedat. Acum eliberân-
19 du-vĕ de pĕcat, aţĭ devenit servĭ aĭ dreptăţeĭ. Omenesce vor-
besc pentru slăbiciunea trupuluĭ vostru; precum dar v'aţĭ făcut
membriĭ vostri servĭ aĭ necurăţieĭ şi aĭ fără-de-legeĭ spre fă-
ră-de-lege; aşa acum faceţĭ membriĭ vostri servĭ aĭ dreptăţeĭ

Căcĭ când eraţĭ servĭ aĭ pĕcatuluĭ, eraţĭ fără 20
spre sânţenie. Dar ce fruct aveaţĭ atuncĭ de la acelea, de carĭ 21
dreptate. căcĭ finitul acelora *este* mórtea. Ear acum 22
acum vĕ ruşinaţĭ? și deveniţĭ servĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ, a-
eliberaţĭ fiind de pĕcat spre sânţenie, ear finitul viéţă eternă. Căcĭ 23
veţĭ fructul vostru *este* mórtea; ear darul luĭ Dumneḑeŭ *este* viéţa
plata pĕcatuluĭ Christos Iisus Domnul nostru.
eternă prin

CAP. VII.

Scutirea de lege. Supunerea la Christos. Sânţenia legeĭ. Lupta trupuluĭ contra spirituluĭ.

Aŭ nu sciţĭ, fraţilor, (căcĭ celor ce sciŭ legea vorbesc,) cum 1
că legea are putere asupra unuĭ om in cât timp trăesce?
Căcĭ femeea care are bărbat este legată prin lege de bărbat, 2
cât trăesce; ear de móre bărbatul, este liberă de la legea *care*
o légă cu bărbatul *eĭ*. Drept aceea de va fi cu alt bărbat, 3
trăind bărbatul *eĭ*, se va chiăma adulteră; ear de va muri băr-
batul eĭ, este liberă de lege, încât nu este adulteră fiind cu
alt bărbat. Pentru aceea, fraţiĭ meĭ, şi voĭ aţĭ murit legeĭ 4
prin corpul luĭ Christos; ca sî fiţĭ voĭ aĭ altuĭa, aĭ celuĭ ce a
înviat din morţĭ, ca sî facem fruct luĭ Dumneḑeŭ. Căcĭ când 5
trăĭam trupesce, patimile pĕcatelor cele vederate de lege eraŭ
lucrătóre in membriĭ nostri, sî producĕ fruct morţeĭ. Ear a- 6
cum sûntem scutiţĭ de lege, morţĭ fiind aceleĭa in care eram
ţinuţĭ; ca sî servim *luĭ Dumneḑeŭ* cu spirit înnoit, ear nu in
litera cea vechiă.

Ce vom ḑice dar? Aŭ dóră legea *este* pĕcat? Nicĭ de cum. 7
Din contra nu am cunoscut pĕcatul, decât numaĭ prin lege;
căcĭ nu aşĭ fi sciut pofta, de nu ar fi ḑis legea: Sî nu poftescĭ.
Dar pĕcatul luând ocasiune prin comandament, a lucrat in 8
mine tot felĭul de poftă. Căcĭ fără lege pĕcatul *era* mort. Şi 9
óre-când *fiind* fără lege, trăĭam; ear viind comandamentul, pĕ-
catul a înviat, ear eŭ am murit. Şi comandamentul, care *era* 10
spre viaţă, mĭ-a fost spre mórte. Căcĭ pĕcatul luând ocasiune 11
prin comandament, m'a amăgit, şi prin el *m*'a omorît. Drept 12
aceea legea *este* sântă, şi comandamentul sânt şi drept şi bun.

Decĭ óre ceea ce era bun mi s'a făcut mórte? Nicĭ de cum. 13
Ci pĕcatul, ca sî se arete pĕcat, mĭ-a lucrat mórte prin ceea
ce era bun; ca pĕcatul prin comandament sî devină preste
mĕsură pĕcătos. Căcĭ scim, că legea este spirituală; ear eŭ 14
sûnt trupesc, vêndut sub pĕcat. Căcĭ ceea ce fac, nu sciŭ, 15
pentru-că nu fac aceea ce voĭesc; ci ceea ce urăsc, aceea fac.
Ear de fac acésta, care nu voĭesc, recunosc legea că *este* bună. 16
Decĭ nu eŭ sûnt cel ce fac aceea, ci pĕcatul care locuesce in 17
mine. Căcĭ sciŭ că in mine, adică in trupul meŭ, nu locu- 18

esce ce este bun; căcĭ a voi se află in mine, ear a face binele
19 nu aflu. Căcĭ binele care voĭesc nu fac; ci rêul care nu voĭesc,
20 acela fac. Ear de fac aceĭa ce nu voĭesc, nu fac eŭ a-
21 césta, ci pĕcatul care locuesce in mine. Decĭ eŭ aflu legea,
22 că voind eŭ a face binele, rêul se află la mine. Căcĭ mĕ ve-
23 selesc in legea luĭ Dumneḑeŭ dupre omul cel din întru; Dar
vĕḑ altă lege in membriĭ meĭ, luptându-se contra legeĭ minţeĭ
mele, şi făcêndu-mĕ serv legeĭ pĕcatuluĭ, care este in membriĭ
24 meĭ. Ticălos om sûnt eŭ! cine mĕ va elibera din acest corp
25 de mórte? Mulţumesc luĭ Dumneḑeŭ prin Iisus Christos Dom-
nul nostru. Aşa dar cu mintea *mea* servesc legeĭ luĭ Dumne-
ḑeŭ, ear cu corpul legeĭ pĕcatuluĭ.

CAP. VIII.

Despre spiritul libertăţeĭ; despre suferinţĭ, şi despre mângăĭerea Creştinuluĭ.

1 Drept aceea nu *este* acum nicĭ o condemnare celor ce sûnt
in Christos Iisus, carĭ nu ămblă dupre trup, ci dupre
2 spirit. Căcĭ legea spirituluĭ vieţeĭ in Christos Iisus, m'a eli-
3 berat de legea pĕcatuluĭ şi a morţiĭ. Căcĭ ceea ce era îm-
possibil in lege, pentru-că era slabă prin trup, *a făcut* Dumne-
ḑeŭ, trimiţênd pre Fiĭul seŭ in asemĕnarea trupuluĭ pĕcătos
4 şi pentru pĕcat, condemnând pĕcatul in trup; Ca dreptatea
legeĭ sî se împlinéscă întru noĭ, carĭ ămblăm nu dupre trup,
5 ci dupre spirit. Căcĭ ceĭ ce sûnt dupre trup cugetă cele ale
6 trupuluĭ; ear ceĭ ce sûnt dupre spirit cele ale spirituluĭ. Căcĭ
cugetarea trupéscă *este* mórte; ear cugetarea spirituală *este* viéţă
7 şi pace. Căcĭ cugetarea trupéscă *este* inimiciă cătră Dumne-
ḑeŭ; căcĭ nu se supune legeĭ luĭ Dumneḑeŭ, *şi* nicĭ nu póte.
8 Decĭ ceĭ ce trăesc trupesce nu pot sî placĕ luĭ Dumneḑeŭ.
9 Ear voĭ nu trăiţĭ trupesce, ci spiritualminte, dacă spiritul
luĭ Dumneḑeŭ locuesce in voĭ. Ear de nu are cineva spiritul luĭ
10 Christos, acela nu este al luĭ. Ear de *este* Christos in voĭ,
trupul *este* mort in privinţa pĕcatuluĭ, dar spiritul *este* viŭ in
11 privinţa dreptăţeĭ. Ear de locuesce in voĭ spiritul celuĭ ce a
sculat pre Iisus din morţĭ: acela ce a sculat pre Christos din
morţĭ, va viŭ-face şi corpurile vóstre cele muritóre, pentru Spi-
ritul luĭ ce locuesce in voĭ.
12 Drept aceea, fraţilor, sûntem datorĭ, nu trupuluĭ, ca sî trăim
13 trupesce; Căcĭ de trăiţĭ trupesce, veţĭ muri; ear de veţĭ o-
14 morî prin Spirit faptele trupuluĭ, veţĭ trăi. Căcĭ câţĭ sûnt con-
duşĭ de Spiritul luĭ Dumneḑeŭ, acestia sûnt fiĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ.
15 Căcĭ nu aţĭ primit earăşĭ spiritul servituţeĭ spre temere; ci aţĭ
16 primit spiritul înfiereĭ, prin care strigăm: Abba, Părinte. În-
suşĭ spiritul mărturisesce împreună cu spiritul nostru, că sûn-

tem fiĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ. Ear de sûntem fiĭ, sûntem şi mos- 17
cenitorĭ, *adică* moscenitorĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ, şi commoscenitorĭ
aĭ luĭ Christos; dacă suferim împreună, ca sĭ ne şi glorificăm
împreună *cu dînsul.*
Căcĭ socotesc, că nu *sînt* vrednice suferinţile timpuluĭ de 18
acum de a *se compara* cu gloria care va sĭ se discopere in noĭ.
Căcĭ creatura asceptă cu nerăbdare discoperirea fiilor luĭ Dum- 19
neḑeŭ. Căcĭ creatura s'a supus deşertăcĭuneĭ, (nu de voĭ, ci 20
pentru cel ce *o* a supus,) in speranţă, Că şi însaşĭ creatura 21
se va elibera din servitutea stricăcĭuneĭ spre libertatea gloriósă
a filor luĭ Dumneḑeŭ. Căcĭ scim, că tótă creatura suspină 22
şi chinuesce împreună *cu noĭ* până acum. Pe lângă acésta şi 23
noĭ înşine, carĭ avem primitiile Spirituluĭ, suspinăm şi noĭ, ascep-
tând înfierea, *adică* rescumpărarea corpuluĭ nostru. Căcĭ prin 24
speranţă ne mântuim, înse speranţa, care se vede, nu este
speranţă; căcĭ ceea ce vede cineva, pentru ce o şi speră?
Dar dacă sperăm ceea ce nu vedem, *atuncĭ o* asceptăm cu 25
răbdare.
Asemenea şi Spiritul ne ajută in neputinţile nóstre; căcĭ nu 26
scim a ne ruga precum se cade; înse însuşĭ Spiritul intervine
pentru noĭ cu suspinurĭ ce nu se pot spune. Ear cel ce cércă 27
ânimile scie ce *este* cugetul Spirituluĭ; căcĭ acesta intervine
pentru sânţĭ dupre *voea* luĭ Dumneḑeŭ.
Şi scim, că celor ce ĭubesc pre Dumneḑeŭ tóte li se lucréză 28
spre bine; acelora *adică* carĭ sûnt chĭămaţĭ dupre orînduirea
luĭ Dumneḑeŭ. Căcĭ pre carĭ maĭ 'nainte 'ĭ-a cunoscut, maĭ 29
'nainte 'ĭ-a şi hotărît *sĭ fie* conformĭ chipuluĭ Fiĭuluĭ seŭ, ca sĭ
fie el întăiŭ-născut între mulţĭ fraţĭ. Ear pre carĭ maĭ 'na- 30
inte 'ĭ-a hotărît, pre acestia 'ĭ-a şi chĭămat; şi pre carĭ 'ĭ-a chĭă-
mat, pre acestia 'ĭ-a şi îndreptat; ear pre carĭ 'ĭ-a îndreptat,
pre acestia 'ĭ-a şi glorificat.
Decĭ ce vom ḑice la acestea? De *este* Dumneḑeŭ pentru noĭ, 31
cine *va fi* contra nóstră? Cel ce nu a cruţat pre Fiĭul seŭ, 32
ci 'l-a trădat pentru noĭ toţĭ, cum nu ni va dărui împreună
cu el şi tóte? Cine va acusa pre aleşiĭ luĭ Dumneḑeŭ? Óre 33
Dumneḑeŭ, cel ce 'ĭ îndreptéză? Cine va condemna? Óre 34
Christos, cel ce a murit, maĭ mult âncă cel ce a înviat, care
şi şede d'a drépta luĭ Dumneḑeŭ, şi mijlocesce pentru noĭ?
Cine ne va despărţi de la dragostea luĭ Christos? *Óre* necasul, 35
séŭ strîmtorarea, séŭ persecuţiunea, séŭ fómetea, séŭ golătatea,
séŭ pericolul, séŭ sabia? Precum este scris: Pentru tine sûn- 36
tem omorîţĭ tótă ḑiua; ne-am socotit ca oĭ de junghĭere. Ba 37
în tóte acestea sûntem maĭ mult decât biruitorĭ prin cel ce ne-a
ĭubit. Căcĭ sûnt încredinţat, că nicĭ mórtea, nicĭ viéţa, nicĭ 38
ângeriĭ, nicĭ stăpânirile, nicĭ puterile, nicĭ cele de acum, nicĭ

39 cele viitóre, Nicĭ înălţimea, nicĭ adîncimea, nicĭ orĭ-ce făp-
tură alta nu ne va puté despărţi de la dragostea luĭ Dumneḑeŭ,
care este in Christos Iisus Domnul nostru.

CAP. IX.

Alegerea nu atîrnă de avantagĭele esterióre, ci de mila luĭ Dumneḑeŭ.

1 Eŭ ḑic adevĕrul in Christos *şi* nu mint, dându-'mĭ consci-
2 inţa mea mărturie in Spiritul Sânt, Că am mare în-
3 tristare şi neîncetată durere in ânima mea. Căcĭ aşĭ fi do-
rit eŭ însumĭ a fi blestemat de la Christos pentru fraţiĭ meĭ,
4 rudele mele dupre corp; Carĭ sûnt Israeliţĭ; a cărora *este*
înfierea şi gloria şi aşeḑămintele, şi legislaţia, şi cultul, şi pro-
5 misiunile; Aĭ cărora *sûnt* părinţiĭ, şi din carĭ *a venit* Christos
dupre corp, care este preste tóte, Dumneḑeŭ bine-cuvêntat in
etern. Amin.
6 Nu se póte ca cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ sĭ fie disfiinţat. Căcĭ nu
7 toţĭ *sûnt* Israel, carĭ sûnt din Israel; Nicĭ nu *sûnt* toţĭ fiĭ,
pentru că sûnt semênţa luĭ Abraam; ci: În Isaac ţi se va numi se-
8 mênţa; Adică nu ceĭ ce sûnt copiĭ dupre corp, nu acestia *sûnt*
fiĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ; ci fiiĭ promisiuneĭ se socotesc in semênţă.
9 Căcĭ acesta *este* cuvêntul promisiuneĭ: Într'acest timp voiŭ veni,
10 şi Sara va avé fiiŭ. Pe lăngă acésta, şi Rebecca, concepênd
11 din unul, din Isaac părintele nostru; (Căcĭ *copiĭ* âncă ne-
fiind născuţĭ, nicĭ făcênd ceva bine séŭ rêŭ, ca sĭ remăe orîn-
12 duirea luĭ Dumneḑeŭ dupre alegere); Nu pentru fapte, ci
din *voea* celuĭ ce chĭamă, i s'a ḑis: Cel maĭ mare va servi ce-
13 luĭ maĭ mic; Precum este scris: Pre Iacob am ĭubit, ear pre
Esaŭ am urît.
14 Ce vom ḑice dar? Aŭ dóră *este* nedreptate la Dumneḑeŭ?
15 Nicĭ de cum. Căcĭ ḑice luĭ Moise: Voiŭ milui pre care voĭesc
16 a milui, şi mĕ voiŭ îndura de care voĭesc a mĕ îndura. Aşa
dar nu *este* nicĭ a celuĭ ce voĭesce, nicĭ a celuĭ ce alérgă, ci a
17 luĭ Dumneḑeŭ celuĭ ce miluesce. Căcĭ scriptura ḑice luĭ Fa-
raon: Chĭar pentru acésta te-am rădicat, ca sĭ arăt in tine pu-
terea mea, şi ca sĭ se vestéscă numele meŭ in tot pămêntul.
18 Decĭ pre care voĭesce, miluesce; şi pre care voĭesce, împetresce.
19 Îmĭ veĭ ḑice dar: Ce *mĕ* maĭ înfruntă? Căcĭ cine se opune voeĭ
20 luĭ? O omule! cine escĭ tu care respunḑĭ luĭ Dumneḑeŭ? Aŭ
dóră va ḑice făptura celuĭ ce *o* a făcut: De ce m'aĭ făcut aşa?
21 Aŭ nu are putere olarul preste lut, ca dintr'aceeaşi frămîntă-
22 tură sĭ facĕ un vas de onóre, ear altul de disonóre? *Ear* dacă
Dumneḑeŭ vrênd sĭ'şĭ arete mânia, şi sĭ'şĭ discopere puterea
sa, a suferit cu multă răbdare vase ale mânieĭ gătite spre
23 peire; Şi ca sĭ'şĭ arate bogăţia glorieĭ sale spre vase ale

mileĭ, cari le-a gătit de maĭ 'nainte spre glorie; *Adică* pre noĭ, pre 24
cari ne-a şi chĭămat, nu numaĭ din Iudeĭ, ci şi din ginte.
Precum ḑice şi Osee: Voiŭ chĭăma popor al meŭ pre cel ce 25
nu este poporul meŭ, şi ĭubită pre ceea ce nu era ĭubită. Şi 26
va fi, *că* in locul unde li s'a ḑis: Voĭ nu *sûnteţĭ* poporul meŭ,
acolo se vor chĭăma fiĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ celuĭ viŭ. Ear Isaia
strigă despre Israel: De va fi numĕrul fiilor luĭ Israel ca nă- 27
sipul măreĭ, remăşiţa se va mântui. Căcĭ *Domnul* va fini lu- 28
crul, şi '*l* va scurta cu dreptate; da, lucru scurt va face Dom-
nul pe pămênt. Şi precum a ḑis maĭ 'nainte Isaia: De nu 29
nĭ-ar fi lăsat Domnul Sabaoth semênţă, ca Sodoma ne-am fi fă-
cut, şi cu Gomorra ne-am fi asemĕnat.
Ce vom ḑice dar? Că gintele cari nu ămblaŭ după dreptate, 30
aŭ ajuns dreptatea, înse dreptatea care este prin credinţă; Ear 31
Israel, ămblând după legea dreptăţeĭ, nu a ajuns la legea drep-
tăţeĭ. Pentru ce? Pentru-că nu *o căutaŭ* prin credinţă, ci prin 32
faptele legeĭ. Căcĭ s'aŭ împedecat de pĭatra de împedecare; 33
precum este scris: Éca puiŭ in Sion pĭatră de împedecare, şi
stânca de sdruncinare; şi tot cel ce va crede in el, nu se va
ruşina.

CAP. X.

Îndreptarea prin credinţă comparată cu dreptatea prin lege.

Fraţilor, dorinţa ânimeĭ mele şi rugăcĭunea *mea* cătră Dum- 1
neḑeŭ pentru Israel este, sĭ se mântuéscă. Căcĭ măr- 2
turisesc lor, că aŭ zel pentru Dumneḑeŭ, înse nu dupre cuno-
scinţă. Căcĭ nesciind dreptatea luĭ Dumneḑeŭ, şi căutând sĭ'şĭ 3
stabiléscă dreptatea lor, nu s'aŭ supus dreptăţeĭ luĭ Dumneḑeŭ.
Căcĭ Christos *este* finitul legeĭ spre îndreptarea tot celuĭ ce crede. 4
Căcĭ Moise descrie dreptatea care este din lege, că omul 5
care face acelea va trăi printr'însele. Ear dreptatea cea din 6
credinţă aşa ḑice: Sĭ nu ḑicĭ in ânima ta: Cine se va sui in
ceriŭ? (adică sĭ pogóre pre Christos;) Séŭ: Cine se va pogorî 7
in adâncime? (adică sĭ rădice pre Christos din morţĭ). Dar ce 8
ḑice *scriptura?* Aprópe este de tine cuvêntul, in gura ta şi in
ânima ta; adică cuvêntul credinţeĭ care predicăm. Că de veĭ 9
mărturisi cu gura ta pre Domnul Iisus, şi veĭ crede in ânima
ta, că Dumneḑeŭ 'l-a sculat din morţĭ, te veĭ mântui. Căcĭ 10
cu ânima se crede spre dreptate, ear cu gura se mărturisesce
spre mântuire. Căcĭ ḑice scriptura: Tot cel ce crede într'în- 11
sul nu se va ruşina.
Nu este deosebire între Iudeŭ şi între Ellin; căcĭ acelaşĭ 12
este Domn al tuturor, care avut este cătră toţĭ ceĭ ce'l chĭamă.
Căcĭ orĭ-cine va chĭăma numele Domnuluĭ se va mântui. 13
Cum dar vor chĭăma pre acela, in care nu aŭ creḑut? Şi 14

cum vor crede in acela de care nu aŭ audit? şi cum vor audi
15 fără de predicător? Şi cum vor predica, de nu se vor tri-
mite? precum este scris: Cât sûnt de frumóse piciórele celor
ce predică evangeliea păceĭ, ale celor ce bine-vestesc cele bune!
16 Înse nu toţĭ aŭ ascultat evangeliea; căcĭ Isaia dice: Dómne!
17 cine a credut vestirea nóstră? Aşa dar *vine* credinţă din aud,
18 ear audul prin cuvêntul luĭ Dumnedeŭ. Înse eŭ dic: Aŭ dóră
nu aŭ audit? Da, in adevĕr in tot pămêntul a eşit resunetul
19 lor, şi cuvintele lor la marginile lumeĭ. Earăşĭ eŭ întreb:
Aŭ nu a cunoscut Israel? Întâiŭ Moise dice: Eŭ vĕ voiŭ întă-
rîta spre jalusie prin un popor ce nu *este al meŭ*, şi prin na-
20 ţiune neînţelegĕtóre voiŭ irita pre voĭ. Ear Isaia îndrăznesce
şi dice: Sûnt aflat de ceĭ ce nu mĕ caută, m'am făcut cunos-
21 cut celor ce nu întrébă de mine. Ear către Israel dice: Tótă
diua am întins mânile mele către un popor nesupus şi contrariŭ.

CAP. XI.

Iudeiĭ nu sûnt lepădaţĭ toţĭ şi nicĭ pentru tot-dea-una.

1 Drept aceea întreb: Aŭ dóră a lepădat Dumnedeŭ pre po-
porul seŭ? Nicĭ de cum. Căcĭ şi eŭ sûnt Israelit, din se-
2 mênţa luĭ Abraam, din tribul luĭ Beniamin. Nu a lepădat
Dumnedeŭ pre poporul seŭ, pre care 'l-a cunoscut maĭ 'nainte.
Aŭ nu sciţĭ ce dice scriptura despre Ilie? cum a vorbit luĭ Dum-
3 nedeŭ contra luĭ Israel; Dicênd: Dómne, pre profeţiĭ têĭ aŭ
omorît, şi altarele tale aŭ surpat, şi eŭ am remas singur, şi
4 caută sufletul meŭ. Dar ce 'ĭ-a respuns Dumnedeŭ? 'Mĭ-am
reservat şepte miĭ de bărbaţĭ, carĭ nu 'şĭ-aŭ plecat genunchĭul
5 înaintea luĭ Baal. Aşa dar şi într'acest timp este remăşiţă du-
6 pre alegerea haruluĭ. Şi de *este* dupre har, atuncĭ nu maĭ
este dupre fapte; altmintrelea harul nu maĭ este har. Ear de
este dupre fapte, atuncĭ nu maĭ este har; altmintrelea fapta nu
maĭ este faptă.
7 Ce *vom dice* dar? Israel nu a căstigat ceea ce căuta; ear
8 ceĭ aleşĭ aŭ căstigat, şi ceĭ-l-alţĭ s'aŭ împetrit; (Precum este
scris: Dumnedeŭ lĭ-a dat spirit de adormire, ochĭ ca sî nu védĕ,
9 şi urechĭ ca sî nu audĕ,) până in diua de astă-dĭ. Şi David
dice: Sî se facĕ masa lor spre cursă şi spre laţ şi spre pedică,
10 şi spre resplătire lor; Sî se întunece ochiĭ lor ca sî nu védĕ,
şi spinarea lor de tot sî o gîrbovescĭ.
11 Drept aceea întreb: Aŭ dóră s'aŭ potecnit, încât sî cadĕ?
Nicĭ de cum; ci *maĭ vîrtos* prin potecnirea lor mântuire *a venit*
12 gintelor, ca sî'ĭ întărîte spre jalusie. Şi dacă potecnirea lor
este bogăţia lumeĭ, şi diminuţia lor bogăţia gintelor: cu cât maĭ
13 mult plinitudinea lor? Căcĭ voue gintelor vorbesc; încât sûnt
14 eŭ apostolul gintelor, laud dregĕtoria mea; Ca dóră aşĭ pro-

voca la jalusie *pre ceĭ de* neamul meŭ, şi sî mântuesc pre vre-
uniĭ dintr'înşiĭ. Căcĭ de *este* lepădarea lor împăcarea lumeĭ, 15
ce alt *va fi* reprimirea *lor* decăt viĕţă din morţĭ?
Căcĭ de *sûnt* primiţiile sânte, *este* şi frămîntătura; şi de *este* 16
rădicina sântă, *sûnt* şi ramurile. Ear de s'aŭ frânt unele din 17
ramurĭ, tu înse fiind oliv sîlbatic, te-aĭ altuit in ele, şi te-aĭ
făcut părtaş rădicineĭ şi suculuĭ olivuluĭ; Nu te lăuda asu- 18
pra ramurilor. Ear de te lauḑĭ, nu porţĭ tu rădicină, ci rădi-
cina pre tine. Veĭ ḑice: Ramurile s'aŭ frânt, ca sî mĕ altu- 19
esc eŭ. Bine; pentru necredinţă s'aŭ frânt ele, şi tu staĭ prin 20
credinţă. Nu te înălţa cu mintea, ci teme-te. Căcĭ dacă Dumne- 21
ḑeŭ nu a cruţat ramurile cele firescĭ, nicĭ pre tine nu te va cruţa.
Veḑĭ dar bunătatea şi asprimea luĭ Dumneḑeŭ! spre ceĭ ce 22
aŭ căḑut asprime; ear spre tine bunătate, de veĭ remâné in
bunătate; altmintrelea şi tu te veĭ tăĭa. Şi aceĭa, de nu vor 23
remâné in necredinţă, earăşĭ se vor altui; căcĭ póte Dumneḑeŭ
earăşĭ a-'ĭ altui. Căcĭ dacă tu te-aĭ tăĭet pin olivul cel na- 24
turalminte sîlbatic, şi afară de natură te-aĭ altuit in oliv bun;
cu căt maĭ mult acestia, cari sûnt *ramurĭ* firescĭ, se vor altui
într'al lor oliv?
Căcĭ eŭ nu voĭesc, fraţilor, ca voĭ sî nu sciţĭ acest misteriŭ, ca sî 25
nu fiţĭ înţelepţĭ in sine-vĕ, că împetrire din parte s'a făcut luĭ
Israel, până ce va întra numĕrul deplin al gintelor. Şi aşa 26
tot Israelul se va mântui; precum este scris: Veni-va din Sion
Mântuitorul, şi va întórce împietatea de la Iacob. Căcĭ acesta 27
este aşeḑĕmêntul meŭ cu dînşiĭ când voiŭ lua pĕcatele lor. A- 28
devĕr *sûnt* in privinţa evangelieĭ inimicĭ pentru voĭ; dar in pri-
vinţa alegereĭ ĭubiţĭ pentru părinţĭ. Căcĭ darurile şi chĭămarea 29
luĭ Dumneḑeŭ *sûnt* nerevocabilĭ. Căcĭ precum şi voĭ óre-când 30
nu aţĭ creḑut in Dumneḑeŭ, ear acum aţĭ aflat milă prin ne-
ascultarea acestora: Aşa şi acestia acum nu aŭ ascultat, ca 31
prin mila vóstră sî se miluéscă şi eĭ. Căcĭ Dumneḑeŭ a în- 32
chis pre toţĭ in necredinţă, ca sî miluéscă pre toţĭ.
O adîncimea bogăţieĭ şi a înţelepcĭuneĭ şi a sciinţeĭ luĭ Dum- 33
neḑeŭ! căt *sûnt* de nepătrunse judicăţile luĭ, şi neurmărite căile
luĭ! Căcĭ cine a cunoscut gândul Domnuluĭ? séŭ cine i s'a 34
făcut consilier? Séŭ cine 'ĭ-a dat maĭ 'nainte, ca sî i se redea? 35
Căcĭ dintr'însul, şi printr'însul, şi pentru dînsul *sûnt* tóte; ace- 36
luĭa *fie* glorie in etern. Amin.

CAP. XII.

Despre adorarea luĭ Dumneḑeŭ raţională, şi despre regulele vieţeĭ Creştine.

Vĕ rog dar, fraţilor, prin îndurările luĭ Dumneḑeŭ, ca sî 1
oferiţĭ corpurile vóstre sacrificiŭ viŭ, sânt, bine-plăcut

2 luĭ Dumneḑeŭ, *ce este* serviciul vostru cel raţional. Şi sî nu
vĕ conformaţĭ cu acéstă lume; ci prefaceţi-vĕ prin înnoirea min-
ţeĭ vóstre, ca sî cercaţĭ care *este* voea luĭ Dumneḑeŭ cea bună
şi plăcută şi deplină.
3 Căcĭ eŭ ḑic prin harul ce mi s'a dat fie-căruĭa din voĭ,
a nu cugeta *in sine* maĭ mult decăt se cuvine a cugeta; ci sî cu-
getaţĭ modest, precum Dumneḑeŭ a împărţit fie-căruĭa mĕsura
4 credinţeĭ. Căcĭ precum într'un corp avem mulţĭ membri, şi
5 membriĭ nu aŭ toţĭ o funcţiune; Aşa voĭ, *fiind* mulţĭ, sûntem
6 un corp in Christos, ear fie-care unul altuĭa membri. Decĭ a-
vênd darurĭ de multe feliurĭ dupre harul care ni este dat, orĭ
7 profeţie, *sî profeţim* dupre mĕsura credinţeĭ; Orĭ diaconie *sî*
8 *căutăm* de diaconie; orĭ cel ce învéţă, de învĕţătură; Orĭ cel
ce îndémnă, de îndemnare; cel ce împarte, *sî impartĕ* cu sim-
plitate, cel ce stă înainte, *sî fie* cu sirguinţă; cel ce miluesce,
sî o facĕ cu bună-voinţă.
9 Dragostea *sî fie* nefăçarnică. Urînd rêul, lipiţi-vĕ de ce este
10 bun. Cu dragoste frăţéscă ĭubiţĭ unul pre altul; cu onóre în-
11 timpinaţĭ unul pre altul; Nu *fiţĭ* leneşĭ in afacerĭ, *ci* ferbinte
12 in spirit, servind Domnuluĭ; Bucurându-vĕ in speranţă; răb-
13 dând in necas; stăruind in rugăcĭune; Luând parte in tre-
14 buinţele sânţilor; urmărind ospitalitatea. Bine-cuvêntaţĭ pre ceĭ
15 ce vĕ persecută; bine-cuvêntaţĭ, şi nu blestemaţĭ. Bucuraţi-
16 vĕ cu ceĭ ce se bucură, şi plângeţĭ cu ceĭ ce plâng. *Fiţĭ* cu
acelaş cuget unul către altul. Nu cugetaţĭ cele înalte, ci ăm-
blaţĭ cu ceĭ umiliţĭ. Nu fiţĭ înţelepţĭ in sine-vĕ.
17 Nu resplătiţĭ nimenuĭ rêŭ pentru rêŭ. Îngrijiţi-vĕ de cele
18 bune înaintea tuturor ómenilor. De este possibil, căt atârnă
19 de la voĭ, aveţĭ pace cu toţĭ ómeniĭ. Ĭubiţilor, nu vĕ resbu-
naţĭ înşivĕ, ci *maĭ bine* daţĭ loc mânieĭ; căcĭ este scris: Resbu-
20 narea *este* a mea; eŭ voiŭ resplăti, ḑice Domnul. Drept aceea,
de flămânḑesce inimicul têŭ, nutresce-'l; de însetéză, dă-'ĭ de
bĕut; căcĭ acésta făcênd veĭ grămădi cărbunĭ de foc pe capul
21 luĭ. Nu te birui de rêŭ, ci biruesce rêul cu binele.

CAP. XIII.

Despre datoria către autorităţĭ, către aprópele, şi către sine însuşĭ.

1 Tot sufletul sî se supue autorităţilor celor maĭ înalte. Căcĭ
nu este autoritate decăt numaĭ de la Dumneḑeŭ: auto-
2 rităţile cari esistă sûnt orînduite de Dumneḑeŭ. Pentru a-
ceea cel ce se opune autorităţeĭ se opune ordinuluĭ luĭ Dum-
3 neḑeŭ; şi ceĭ ce se opun îşĭ vor trage condemnare. Căcĭ dre-
gĕtoriĭ nu sûnt frică faptelor celor bune, ci celor rele. Decĭ
voĭescĭ sî nu'ţĭ fie frică de autoritate? fă binele, şi veĭ avé
4 laudă de la dînsa. Căcĭ ea îţĭ este servitóre a luĭ Dumneḑeŭ

spre bine. Ear de facĭ rêŭ, teme-te; căcĭ nu pórtă sabia in
zadar; ci este servitor al luĭ Dumneḑeŭ, resbunător spre pedépsă
celuĭ ce face rêul. Pentru aceea trebue sî vĕ supuneţĭ, nu 5
numaĭ pentru urgie, ci şi pentru consciinţă. Căcĭ pentru a- 6
césta plătiţĭ şi dărĭ; şi eĭ sûnt servitorĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ, stă-
ruind întru acésta tot-dea-una. Daţĭ decĭ tuturor ceea ce se 7
cuvine; celuĭ cu darea, dare; celuĭ cu împositul, împosit; celuĭ cu
frica, frică; celuĭ cu onórea, onóre.
Nimenuĭ cu nimic nu fiţĭ datorĭ, decât numaĭ cu a ĭubi u- 8
nul pre altul; căcĭ cel ce ĭubesce pre altul a împlinit legea.
Căcĭ aceea: Sî nu comiţĭ adulteriŭ; Sî nu ucidĭ; Sî nu furĭ; 9
Sî nu mărturisescĭ mărturie mincinósă; Sî nu poftescĭ; şi orĭ-
care alt comandament, se cuprinde într'acest cuvênt, adică, Sî
ĭubescĭ pre aprópele têŭ ca însuţĭ pre tine. Dragostea nu 10
lucréză rêŭ aprópeluĭ; de aceea dragostea *este* deplinirea legeĭ.
Şi acésta *faceţĭ*, sciind timpul, că acum *este* óra a ne scula 11
din somn; fiind-că acum *este* mântuirea nóstră maĭ aprópe decât
când am creḑut. Nóptea a trecut, ḑiua s'a apropiat; sî lepă- 12
dăm dar lucrurile întunereculuĭ, şi sî ne îmbrăcăm in armele
lumineĭ. Sî ămblăm cu cuviinţă ca in timp de ḑiuă; nu in 13
ospeţe şi in beţiĭ; nu in fornicaţiune şi in disfrânărĭ; nu in
certă şi invidiă. Ci vĕ îmbrăcaţĭ in Domnul nostru Iisus Chris- 14
tos, şi nu îngrijiţĭ de corp, spre *a împlini* poftele *luĭ*.

CAP. XIV.

Despre suferirea celor slabĭ in credinţă, şi despre libertatea care întăresce.

Pre cel slab in credinţă, primiţi-'l, *dar* nu dupre deose- 1
birea cugetărilor. Căcĭ unul crede că póte mânca tóte, 2
ear cel slab mânâncă legume. Cel ce mânâncă sî nu dispre- 3
ţuéscă pre cel ce nu mânâncă; şi cel ce nu mânâncă sî nu ju-
dice pre cel ce mânâncă; căcĭ Dumneḑeŭ 'l-a primit. Tu cine 4
escĭ, care judicĭ pre servitorul altuĭa? domnuluĭ seŭ stă séŭ cade.
Şi va sta; căcĭ póte Dumneḑeŭ a'l face sî stea.
Unul deosebesce o ḑi de alta; altul socotesce tóte ḑilele *a-* 5
semenea. Fie-care sî se convingĕ in mintea sa. Cel ce con- 6
sideră ḑiua, Domnuluĭ *o* consideră; şi cel ce nu consideră ḑiua,
Domnuluĭ nu *o* consideră. Cel ce mânâncă, Domnuluĭ mâ-
nâncă; căcĭ mulţumesce luĭ Dumneḑeŭ; şi cel ce nu mânâncă,
Domnuluĭ nu mânâncă, şi mulţumesce luĭ Dumneḑeŭ. Căcĭ ni- 7
mene din noĭ nu trăesce pentru sine şi nimene nu móre pen-
tru sine. De trăim, Domnuluĭ trăim; şi de murim, Domnuluĭ 8
murim; decĭ séŭ de trăim séŭ de murim, aĭ Domnuluĭ sûntem.
Căcĭ pentru acésta Christos şi a murit şi a înviat, şi a trăit, 9
ca sî fie Domn şi preste ceĭ morţĭ şi preste ceĭ viĭ.

10 Dar tu, de ce judicĭ pre fratele têŭ? séŭ de ce dispreţuescĭ pre
11 fratele têŭ? Toţĭ vom sta înaintea judicăţeĭ luĭ Christos. Căcĭ
este scris: Viŭ sûnt, ḑice Domnul, mie mi se va pleca tot ge-
12 nunchĭul, şi tótă limba se va mărturisi luĭ Dumneḑeŭ. Aşa
dar fie-care din noĭ îşĭ va da sémă de sine înaintea luĭ Dumneḑeŭ.
13 Decĭ sî nu maĭ judicăm unul pre altul; ci acésta maĭ bine
14 sî judicaţĭ, ca sî nu puneţĭ pedică séŭ scandal frateluĭ. Sciŭ
şi sûnt încredinţat in Domnul Iisus, că nimic nu *este* spurcat
prin sine; înse celuĭ ce i se pare a fi ceva spurcat, aceluĭa *fie*
15 spurcat. Ear de se supără fratele têŭ pentru bucate, éca nu
ămbli dupre dragoste. Nu perde cu bucatele tale pre acela, pen-
16 tru care Christos a murit. Sî nu se vorbéscă de rêŭ lucrul
17 vostru cel bun. Căcĭ împerăţia luĭ Dumneḑeŭ nu este mân-
care şi bĕutură; ci dreptate şi pace şi bucurie in Spiritul Sânt.
18 Căcĭ cel ce într'acestea servesce luĭ Christos *este* bine-plăcut luĭ
Dumneḑeŭ şi aprobat de ómenĭ.
19 Decĭ sî urmăm cele ce sûnt ale păceĭ, şi cele ce sûnt spre
20 edificarea unuĭa cătră altul. Pentru mâncare nu strica lucrul
luĭ Dumneḑeŭ. Tóte *sûnt* curate, înse *este* un rêŭ pentru omul
21 cel ce mânâncă spre scandal. Bine *este* a nu mânca carne,
nicĭ a bea vin, nicĭ *aceea* prin care fratele têŭ se jignesce, séŭ se
22 scandalisă séŭ sufere. Aĭ tu credinţă? in sine însuţĭ sî o aĭbĭ
înaintea luĭ Dumneḑeŭ. Fericit *este* cel ce nu se condémnă in
23 ceea ce aprobéză! Ear cel ce se îndoesce, când mânâncă,
se condémnă; pentru-că nu *mânâncă* in credinţă; căcĭ tot ce nu
este din credinţă este pĕcat.

CAP. XV.

Despre datoria de a răbda pre ceĭ slabĭ dupre esemplul luĭ Christos şi al luĭ Pavel.

1 Decĭ noĭ ceĭ tarĭ sûntem datorĭ sî purtăm neputinţile ce-
2 lor slabĭ, şi sî nu ni plăcem noĭ înşine. Fie-care din
3 noĭ sî facĕ spre plăcere aprópeluĭ in bine spre edificare. Căcĭ
şi Christos nu a făcut spre plăcerea sa; ci, precum este scris:
Injuriile celor ce te înjură pre tine, aŭ căḑut preste mine.
4 Căcĭ căte s'aŭ scris maĭ 'nainte, s'aŭ scris spre învăţătura nós-
tră, ca prin răbdare şi mângăĭerea scripturilor sî avem spe-
5 ranţă. Ear Dumneḑeul răbdăreĭ şi al mângăĭereĭ sî vĭ dă-
ruéscă sî fiţĭ de acelaşĭ gând între voĭ dupre Iisus Christos;
6 Ca toţĭ cu un cuget *şi* cu o gură sî glorificaţĭ pre Dumneḑeŭ,
7 şi Părintele Domnuluĭ nostru Iisus Christos. Aşa dar pri-
miţĭ uniĭ pre alţiĭ, precum şi Christos a primit pre voĭ, spre
gloria luĭ Dumneḑeŭ.
8 Dar eŭ ḑic, că Iisus Christos a fost servitor al circumci-
siuneĭ pentru adevĕrul luĭ Dumneḑeŭ, ca sî întărésca făgădu-

inţile *date* părinţilor; Şi ca sî glorifice şi gintele pre Dum- 9
neḑeŭ pentru mila *sa*; precum este scris: Pentru acésta mĕ voiŭ
mărturisi ţie între popóre, şi voiŭ cânta numeluĭ tĕŭ. Şi ea- 10
răşĭ ḑice: Veseliţi-vĕ, naţiunilor, cu poporul luĭ. Şi earăşĭ: 11
Lăudaţĭ pre Domnul, tóte naţiunile, lăudaţi-'l tóte popórele.
Şi earăşĭ Isaia ḑice: Va fi rădicina luĭ Iessé, şi cel ce se va scula 12
sî domnéscă preste popóre, într'acela vor spera naţiunile. Ear 13
Dumneḑeul speranţeĭ sî vĕ împle de tótă bucuria şi pacea in cre-
dinţă, ca sî prisosiţĭ in speranţă prin puterea Spirituluĭ Sânt.
Sûnt încredinţat despre voĭ, fraţiĭ meĭ, că sûnteţĭ plinĭ de 14
bunătate, plinĭ de tótă sciinţa, putĕnd şi a vĕ sfătui uniĭ pre
alţiĭ; Cu tóte acestea, fraţilor, v'am scris maĭ liber pe une-locurĭ, 15
ca sî vî aduc aminte de harul care mi s'a dat de la Dumneḑeŭ,
Ca sî fiŭ servitor al luĭ Iisus Christos între ginte, şi preut al 16
evangelieĭ luĭ Dumneḑeŭ, ca prosfora gintelor sî fie bine-primită,
sânţită prin Spiritul Sânt. Drept aceea am laudă in Christos 17
Iisus in cele ce sûnt ale luĭ Dumneḑeŭ. Căcĭ mĭ-am permis 18
a vî vorbi numaĭ despre cele ce a lucrat Christos prin mine,
spre *a aduce* pre ginte la ascultare, prin cuvênt şi prin faptă,
Prin puterea semnelor şi a minunilor, prin puterea Spirituluĭ 19
luĭ Dumneḑeŭ, încăt din Ierusalem şi împrejur până la Illiric
am respândit evangelia luĭ Christos; Sirguindu-mĕ a predica 20
evangelia aşa, nu unde se numise *deja* Christos, ca sî nu zidesc
pe temelie străină; Ci precum este scris: Cărora nu s'a vestit 21
despre dînsul, *il* vor vedé, şi ceĭ ce nu aŭ auḑit vor înţelege.
Pentru aceea am fost împedecat de multe orĭ a veni la voĭ; 22
Ear acum ne maĭ avĕnd loc într'aceste părţĭ, şi de mulţĭ anĭ 23
avĕnd dorinţă a veni la voĭ: Când voiŭ merge in Ispania, 24
voiŭ veni la voĭ; căcĭ sper trecĕnd pe acolo sî vĕ vĕd, şi sî fiŭ
condus de voĭ până acolo, după ce voiŭ sătura din parte *do-*
rinţa mea de a vĕ *vedé*. Ear acum merg la Ierusalem, spre a 25
servi sânţilor. Căcĭ a bine-voit Macedonia şi Achaia a face o 26
contribuţie pentru seraciĭ sânţilor, cari sûnt in Ierusalem. Eĭ 27
aŭ bine-voit, şi li sûnt datorĭ. Căcĭ dacă gintele s'aŭ împărtăşit
de cele spirituale ale lor, sûnt datorĭ a li servi şi in cele tim-
porale. Acésta dar fiind, şi asigurând lor acest fruct, voiŭ 28
merge pe la voĭ in Ispania. Ear sciŭ, că viind la voĭ, voiŭ 29
veni in plinitatea bine-cuvêntăreĭ evangelieĭ luĭ Christos.
Ear vĕ rog, fraţilor, pentru Domnul nostru Iisus Christos, şi 30
pentru dragostea Spirituluĭ, ca sî vĕ luptaţĭ cu mine in rugă-
ciunĭ către Dumneḑeŭ pentru mine; Ca sî scap de ceĭ cari nu 31
cred in Iudeea; şi ca serviciul meŭ in Ierusalem sî fie bine-
primit sânţilor; *Şi* ca, voind Dumneḑeŭ, sî reviŭ la voĭ cu 32
bucurie, şi sî mĕ repausez împreună cu voĭ. Ear Dumneḑeul 33
păceĭ *fie* cu voĭ toţĭ. Amin.

CAP. XVI.

Diverse salutărĭ. Se recomendă paḑă contra celor ce causéză discordiĭ.

1 Vě recomênd pre Fibi sora nóstră, diaconésă a bisericeĭ din
2 Chencree; Ca sĭ o primițĭ in Domnul, cum se cuvine
sânților; şi sĭ o ajutațĭ in tot lucrul, orĭ in ce ar avé trebuință
de la voĭ; căcĭ ea a fost ajutătóre multora, şi chĭar mie.
3 Salutațĭ pre Prischilla şi Achilla, conlucrătoriĭ meĭ in Christos
4 Iisus; Carĭ pentru viéța mea 'şĭ-aŭ espus pre a lor; cărora nu
5 numaĭ eŭ mulțumesc, ci şi tóte bisericile din giute. Salutațĭ
şi biserica din casa lor. Salutațĭ pre ĭubitul meŭ Epenet, pri-
6 mițĭul Achaieĭ in Christos. Salutațĭ pre Mariam, care mult
7 s'a ostenit pentru noĭ. Salutațĭ pre Andronic şi pre Iunia,
rudele mele şi sociĭ meĭ in închisóre, carĭ sûnt insemnațĭ între
8 apostolĭ, şi carĭ maĭ 'nainte de mine aŭ fost in Christos. Salu-
9 tațĭ pre Ampliŭ, ĭubitul meŭ in Domnul. Salutațĭ pre Urban
10 conlucrătorul meŭ in Christos, şi pre ĭubitul meŭ Stachiŭ. Sa-
lutațĭ pre Apellas, cel ales in Christos. Salutațĭ pre ceĭ cu A-
11 ristobul. Salutațĭ pre Erodion, ruda mea. Salutațĭ pre ceĭ cu
12 Narcis, carĭ sûnt in Domnul. Salutațĭ pre Trifena, şi Trifósa,
carĭ s'aŭ ostenit in Domnul. Salutațĭ pre ĭubita Persidă, care
13 mult s'a ostenit in Domnul. Salutațĭ pre Ruf, cel ales in Dom-
14 nul, şi pre mama luĭ şi a mea. Salutațĭ pre Asincrit, pre
Flegont, pre Erman, pre Patroba, pre Ermin, şi frațiĭ ce sûnt
15 cu eĭ. Salutațĭ pre Filolog, şi Iuliŭ şi Nireŭ, şi sóra luĭ, şi
16 pre Olimpan, şi pre toțĭ sânțiĭ ceĭ sûnt cu eĭ. Salutațĭ unul
pre altul cu sărutare sântă. Vě salută pre voĭ bisericile luĭ
Christos.
17 Ear vě îndemn, fraților, sĭ vě păḑițĭ de ceĭ ce fac disbinărĭ
şi scandale, contra învěțătureĭ care ațĭ primit; şi vě ferițĭ de
18 dînşiĭ. Căcĭ uniĭ ca acestia nu servesc Domnuluĭ nostru Iisus
Christos, ci pânteceluĭ lor; şi prin cuvinte bune şi dulcĭ înşélă
19 ânimile celor simpli. Ascultarea vóstră s'a vestit la toțĭ; drept
aceea mě bucur de voĭ; şi voĭesc, ca sĭ fițĭ înțelepțĭ spre bine,
20 şi curațĭ in privința rěuluĭ. Ear Dumneḑeul păceĭ sĭ sdro-
bésca pre Satana sub picĭórele vóstre în curênd. Harul Domnuluĭ
nostru Iisus Christos *fie* cu voĭ. Amin.
21 Vě salută pre voĭ Timotheiŭ, conlucrătorul meŭ, şi Luciŭ, şi
22 Iason şi Sosipatru, rudele mele. Şi eŭ Tertiŭ, care am scris
23 *acéstă* epistolă vě salut in Domnul. Vě salută Gaiŭ, gazda
mea şi a tótă adunarea. Vě salută Erast, îngrijitorul oraşu-
24 luĭ, şi Cuart fratele. Harul domnuluĭ nostru Iisus Christos *fie*
cu voĭ toțĭ. Amin.
25 Ear celuĭ ce vě póte întări dupre evangelia mea, dupre
predicarea luĭ Iisus Christos, dupre discoperirea misteriuluĭ, care
26 din seculĭ eternĭ era tăcut, Ear acum s'a arătat şi s'a făcut

cunoscut prin scripturile profeţilor dupre ordinul eternuluĭ Dum-
neḑeŭ, spre ascultarea credinţeĭ între tóte naţiunile: Unuĭa 27
înţeleptuluĭ Dumneḑeŭ *fie* glorie prin Iisus Christos in etern. Amin.

S'a scris cătră Romanĭ de la Corinth, şi ***s'a trimis*** *prin Fiba, diaconésă bisericeĭ din Chencree.*

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL ÎNTÂIA CĂTRĂ CORINTHENĬ.

CAP. I.

Îndemnare la unire. Învĕţătura despre cruce ruşinéză înţelepciunea lumeĭ.

Pavel chĭămat *a fi* Apostol al luĭ Iisus Christos prin voea 1
luĭ Dumneḑeŭ, şi Sosten fratele: Bisericeĭ luĭ Dumne- 2
ḑeŭ care este in Corinth, celor sânţiţĭ in Christos Iisus, celor
chĭămaţĭ *a fi* sânţi, împreună cu toţĭ ceĭ ce in tot locul chĭa-
mă numele Domnuluĭ nostru Iisus Christos, şi al lor şi al nostru.
Har *fie* voue şi pace de la Dumneḑeŭ Părintele nostru, şi de la 3
Domnul Iisus Christos.
Mulţumesc Dumneḑeuluĭ meŭ tot-dea-una despre voĭ, pentru 4
harul luĭ Dumneḑeŭ ce vi s'a dat in Iisus Christos; Că in 5
tóte v'aţĭ îmbogăţit într'însul: in tótă învĕţătura şi in tótă sci-
inţa; Fiind-că mărturisirea luĭ Christos s'a întărit in voĭ; 6
Încât voĭ nu aveţĭ lipsă de nicĭ un dar, asceptând arătarea Dom- 7
nuluĭ nostru Iisus Christos; Care va şi întări pre voĭ până 8
la finit, *ca sî fiţĭ* neînculpaţĭ in ḑiua Domnuluĭ nostru Iisus
Christos. Credincĭos *este* Dumneḑeŭ, prin care v'aţĭ chĭămat 9
spre comuniunea Fiĭuluĭ seŭ Iisus Christos Domnul nostru.
Ear vĕ rog, fraţilor, pentru numele Domnuluĭ nostru Iisus 10
Christos, ca toţĭ sî vorbiţĭ aceéşĭ, şi *ca* sî nu fie între voĭ dis-
binărĭ; ci *ca* sî fiţĭ tare uniţĭ într'un gând şi într'o înţelegere.
Căcĭ m'am informat despre voĭ, fraţiĭ meĭ, de la ceĭ de pe lângă 11
Chloe, că sûnt certe între voĭ. Şi acésta ḑic, pentru-că fie- 12
care din voĭ ḑice: Eŭ sûnt al luĭ Pavel; ear eŭ al luĭ Apollos;
ear eŭ al luĭ Chefa; ear eŭ al luĭ Christos.
Aŭ dóră s'a împărţit Christos? aŭ Pavel s'a crucifiat pen- 13
tru voĭ? séŭ v'aţĭ botezat in numele luĭ Pavel? Mulţumesc 14
luĭ Dumneḑeŭ, că nicĭ pre unul din voĭ n'am botezat, decât
numaĭ pre Crisp şi pre Gaiŭ; Ca sî nu ḑicĕ cine-va, că am 15
botezat in numele meŭ; Am maĭ botezat şi familiea luĭ Ste- 16
fana; ear afară de acestia nu sciŭ sî maĭ fi botezat pre cineva.

17 Căcĭ Christos nu m'a trimis sî botez, ci sî predic evangelia;
nu cu înţelepcĭunea cuvintelor, ca sî nu se zădărnicéscă crucea
18 luĭ Christos. Căcĭ cuvêntulruceĭ nebunie *este* celor peritori,
ear noue celor ce ne mântuim este puterea luĭ Dumneḑeŭ;
19 Căcĭ este scris: Perde-voiŭ înţelepcĭunea înţelepţilor, şi nimici-
20 voiŭ sciinţa prudenţilor. Unde *este* înţeleptul? unde *este* căr-
turarul? unde *este* disputătorul lumeĭ acesteĭa? aŭ nu a înnebu-
21 nit Dumneḑeŭ înţelepcĭunea lumeĭ acesteĭa? Că de vreme ce
in înţelepcĭunea luĭ Dumneḑeŭ, lumea prin înţelepcĭune nu a
cunoscut pre Dumneḑeŭ, a bine-voit Dumneḑeŭ prin nebunia
22 predicăreĭ a mântui pre ceĭ ce cred. Căcĭ Iudeiĭ cer semn,
23 şi Elliniĭ caută înţelepcĭune; Ear noĭ predicăm pre Christos
24 cel crucifiat, Iudeilor scandal, ear Ellinilor nebunie; Ear a-
celora ce sûnt chĭămaţĭ, şi Iudeilor şi Ellinilor, pre Christos,
25 puterea luĭ Dumneḑeŭ şi înţelepcĭunea luĭ Dumneḑeŭ. Căcĭ ce
este nebun a luĭ Dumneḑeŭ este maĭ înţelept decât ómeniĭ; şi
ce este slab a luĭ Dumneḑeŭ este maĭ tare decât ómeniĭ.
26 Căcĭ vedeţĭ chĭămarea vóstră, fraţilor, cum-că nu *sûnt* mulţĭ
27 înţelepţĭ dupre corp, nu mulţĭ puternicĭ, nu mulţĭ nobilĭ; Ci
cele nebune ale lumeĭ a ales Dumneḑeŭ, ca sî ruşineze pre ceĭ
înţelepţĭ; şi cele slabe ale lumeĭ a ales Dumneḑeŭ, ca sî ruşi-
28 neze pre cele tarĭ; Şi cele próste şi cele dispreţuite ale lumeĭ
a ales Dumneḑeŭ, *şi* cele ce nu sûnt, ca sî disfiinţeze pre cele
29 30 ce sûnt; Ca sî nu se laude nicĭ un corp înaintea luĭ. Ear
printr'însul *este*, că sûnteţĭ in Christos Iisus, care ni s'a făcut
de la Dumneḑeŭ înţelepcĭune şi dreptate şi sânţire şi rescum-
31 părare; Ca, precum este scris, cel ce se laudă in Domnul
sî se laude.

CAP. II.

Evangelia este fără diferinţă în facĭa înţelepcĭuneĭ şi arteĭ ómenilor.

1 Şi eŭ, fraţilor, viind la voĭ, nu am venit cu eleganţa cu-
vintelor şi a înţelepcĭuneĭ, vestind voue mărturisirea luĭ
2 Dumneḑeŭ. Căcĭ nu 'mĭ-am propus a sci ceva între voĭ, de-
3 cât numaĭ pre Iisus Christos, şi pre acesta crucifiat. Şi am
4 fost la voĭ in slăbăcĭune, şi in frică, şi in cutremur mare. Şi
cuvêntul meŭ şi predicarea mea nu *era* cu cuvinte înduplică-
tóre ale înţelepcĭuneĭ omenescĭ, ci in manifestarea spirituluĭ şi
5 a putereĭ; Ca credinţa vóstră sî nu fie dupre înţelepcĭunea
ómenilor, ci dupre puterea luĭ Dumneḑeŭ.
6 Înse între ceĭ perfecţĭ vorbim înţelepcĭune; dar nu înţelep-
cĭune a lumeĭ acesteĭa, nicĭ a domnilor lumeĭ acesteĭa, cari se
7 disfiinţéză; Ci vorbim înţelepcĭunea luĭ Dumneḑeŭ cea mi-
sterióső, cea ascunsă, care a hotărît-o Dumneḑeŭ maĭ 'nainte
8 de seculĭ spre gloria nóstră; Pre care nimene din domniĭ

lumeĭ acesteĭa nu a cunoscut-o; căcĭ de *o* ar fi cunoscut, nu ar
fi' crucifiat pre Domnul glorieĭ. Ci, precum este scris, cele 9
ce ochĭul nu a vĕd̦ut, nicĭ urechĭa nu a aud̦it, nicĭ la ânima
omuluĭ nu s'a suit, acestea a pregătit Dumned̦eŭ pentru ceĭ ce'l
ĭubesc. Ear noue nĭ-a discoperit *acestea* Dumned̦eŭ prin Spi- 10
ritul seŭ; căcĭ Spiritul cércă tóte, până şi adîncimile luĭ Dumne-
d̦eŭ. Căcĭ cine din ómenĭ scie ale omuluĭ, decât numaĭ spi- 11
ritul omuluĭ, care este într'însul? aşa şi ale luĭ Dumned̦eŭ ni-
mene nu *le* scie, decât numaĭ Spiritul luĭ Dumned̦eŭ. Ear noĭ 12
nu am primit spiritul lumeĭ, ci Spiritul cel de la Dumned̦eŭ;
ca sĭ scim cele ce nĭ sûnt dăruite de la Dumned̦eŭ. Carĭ le 13
şi vorbim, nu cu cuvinte învĕţate ale înţelepcĭuneĭ omenescĭ, ci
cu cele învĕţate ale Spirituluĭ Sânt; comparând cele spirituale
cu cele spirituale. Dar omul cel firesc nu primesce cele ce 14
sûnt ale Spirituluĭ luĭ Dumned̦eŭ; căcĭ îĭ sûnt nebunie, şi nu *le*
póte înţelege, pentru-că se discerne spiritualminte. Ear cel 15
spiritual discerne tóte, însĕ el de nimene nu se discerne. Căcĭ 16
cine a cunoscut mintea Domnuluĭ, ca sĭ'l învеţe? Ear noĭ a-
vem mintea luĭ Christos.

CAP. III.

Iisus temeliea mântuireĭ.

Şi eŭ, fraţilor, nu am putut vorbi voue, ca la nisce spiri- 1
tualĭ, ci ca la nisce corporalĭ, ca unor pruncĭ in Chris-
tos. V'am nutrit cu lapte, ear nu cu bucate; căcĭ âncă nu 2
puteaţĭ încăpé; chĭar şi acum nu puteţĭ. Âncă sûnteţĭ tru- 3
pescĭ; căcĭ dacă *este* intre voĭ invidie şi cértă şi disbinare,
aŭ nu sûnteţĭ trupescĭ? şi aŭ nu âmblaţĭ ca ómenĭ *trupescĭ?*
Căcĭ dacă d̦ice unul: Eŭ sûnt al luĭ Pavel; şi altul: Eŭ *sûnt* al 4
luĭ Apollos; aŭ nu sûnteţĭ trupescĭ?
Cine dar este Pavel, şi cine *este* Apollos, decât numaĭ ser- 5
vitorĭ, prin carĭ aţĭ cred̦ut, precum a dat Domnul fie-căruĭa?
Eŭ am plantat, Apollos a udat, ear Dumned̦eŭ a făcut sĭ crescĕ. 6
Încât nicĭ cel ce plantézǎ nicĭ cel ce udă este ceva; ci Dum- 7
ned̦eŭ cel ce face sĭ créscĕ. Ear cel ce plantézǎ şi cel ce 8
udă sûnt una; şi fie-care va primi plata sa dupre ostenéla sa.
Căcĭ noĭ sûntem conlucrătorĭ aĭ luĭ Dumned̦eŭ; voĭ sûnteţĭ ogor 9
al luĭ Dumned̦eŭ *şi* edificiŭ al luĭ Dumned̦eŭ.
Dupre harul luĭ Dumned̦eŭ, care este dat mie, ca un archi- 10
tect înţelept am pus temelie, ear altul edifică pre *ea*. Înse fie-
care sĭ ĭa sémă cum edifică. Căcĭ altă temelie nimene nu 11
póte pune afară de cea pusă, adică Iisus Christos. Ear de e- 12
difică cineva pe acéstă temelie aur, argint, pĭetre scumpe, lemne,
fân, trestie; Al fie-căruĭa lucru va fi arătat; căcĭ d̦iua *Dom-* 13
nuluĭ îl va arăta; prin foc se va discoperi; la fie-căruĭa lucru

14 focul va proba ce feliŭ este el. Dacă lucrul cuiva, ceea ce a
15 edificat, va remâné, va primi plată; Ear dacă lucrul cuiva
se va mistui, se va păgubi; ear el însuşĭ se va mântui; înse
aşa ca prin foc.
16 Aŭ nu sciţĭ, că sûnteţĭ templul luĭ Dumneḑeŭ, şi *că* Spiri-
17 tul luĭ Dumneḑeŭ locuesce in voĭ? De va strica cineva tem-
plul luĭ Dumneḑeŭ, pre acela îl va strica Dumneḑeŭ; căcĭ tem-
18 plul luĭ Dumneḑeŭ este sânt, care sûnteţĭ voĭ. Nimene sî nu
se înşele. De i se pare cuĭva între voĭ că este înţelept in lu-
19 mea acésta, sî se facĕ nebun, ca sî fie înţelept. Căcĭ înţelep-
ciunea lumeĭ acesteĭa este nebunie înaintea luĭ Dumneḑeŭ. Căcĭ
20 este scris: El prinde pre ceĭ înţelepţĭ in vicleniea lor. Şi earăşi:
Domnul cunósce gândurile înţelepţilor, că sûnt deşerte.
21 Drept aceea nimene sî nu se laude între ómenĭ. Căcĭ tóte
22 sûnt a le vóstre: Orĭ Pavel, orĭ Apollos, orĭ Chefa, orĭ lumea,
orĭ viéţa, orĭ mórtea, orĭ cele de acum, orĭ cele viitóre; tóte
23 sûnt ale vóstre; Ear voĭ sûnteţĭ aĭ luĭ Christos; ear Christos
al luĭ Dumneḑeŭ.

CAP. IV.

Datoriile servitorilor luĭ Iisus Christos dupre esemplul luĭ Pavel.
Întristarea şi umilinţa luĭ Pavel.

1 Aşa sî ne socotéscă fie-care ca pre nisce servitorĭ aĭ luĭ
Christos, şi administratorĭ aĭ misteriilor luĭ Dumneḑeŭ.
2 Pe lângă acésta se cere de la administratorĭ, ca eĭ sî fie cre-
3 dincĭoşĭ. Ear mie pré pucin îmĭ remâne, ca sî mĕ judic de
voĭ séŭ de judicata omenéscà; da, nicĭ însumĭ nu mĕ judic.
4 Căcĭ pre mine nu mĕ sciŭ culpabil de nimic; înse nu printr'a-
5 césta sûnt îndreptat; dar cel ce mĕ judică este Domnul. Drept
aceea maĭ 'nainte de timp nimic sî nu judicaţĭ, până ce va veni
Domnul, care va aduce la lumină cele ascunse ale întunerecululuĭ,
şi va face cunoscute consiliile ânimilor; şi atuncĭ fie-care va avé
laudă de la Dumneḑeŭ.
6 Acestea, fraţilor, le-am întors asupra mea şi asupra luĭ A-
pollos pentru voĭ; ca in noĭ sî vĕ învĕţaţĭ, ca sî nu gândiţĭ maĭ
mult decât ce este scris, ca nimene d intre voĭ sî nu se fălescă
7 cu unul contra altuĭa. Căcĭ cine te distinge *de alţiĭ*? şi ce aĭ
ce nu aĭ primit? ear dacă aĭ primit, de ce te lauḑĭ, ca cum nu
aĭ fi primit?
8 Acum sûnteţĭ sătuĭ; sûnteţĭ deja bogaţĭ; fără de noĭ dom-
niţĭ; şi măcar de aţĭ domni, ca şi noĭ împreună cu voĭ sî domnim.
9 Căcĭ mi se pare, că Dumneḑeŭ pre noĭ Apostoliĭ ne-a lăsat
sî fim arătaţĭ ca ceĭ maĭ de pe urmă, ca hotărîţĭ spre mórte;
10 căcĭ am devenit priveliscĕ lumeĭ şi ângerilor şi ómenilor. Noĭ
sûntem nebunĭ pentru Christos, ear voĭ înţelepţĭ in Christos; noĭ

slabĭ, ear voĭ tarĭ; voĭ însemnaţĭ, ear noĭ dispreţuiţĭ. Până in 11
óra de acum şi flămânḑim, şi însetoşăm, şi sûntem golĭ, şi sûn-
tem pălmuiţĭ, şi nu sûntem aşeḑaţĭ. Şi ostenim, lucrând cu 12
mânile nóstre; înjuriaţĭ fiind, bine-cuvêntăm; persecutaţĭ fiind,
răbdăm; Huliţĭ fiind, sfătuim; ca nisce gunoiŭ ne-am făcut 13
lumeĭ, *şi sûntem* tuturor lepădătură, până acum.
Nu scriŭ acestea spre a vĕ înfrunta, ci ca pre nisce fiĭ aĭ 14
meĭ iubiţĭ *vĕ* îndemn. Căcĭ de aţĭ avé ḑece miĭ de învĕţătorĭ 15
in Christos, totuşĭ nu *aveţĭ* mulţĭ părinţĭ; căcĭ eŭ v'am născut in
Christos Iisus prin evangelie. Pentru aceea vĕ rog, sî'mĭ fiţĭ 16
următorĭ.
Pentru acésta am trimis la voĭ pre Timotheiŭ, care este fiiŭ al 17
meŭ iubit, şi credincĭos in Domnul, care vî va aduce aminte
căile mele in Christos, precum învĕţŭ in tot locul, in tótă biserica.
Ear uniĭ s'aŭ îngâmfat, ca cum nu aşĭ veni la voĭ. Înse cu- 18 19
rênd voiŭ veni la voĭ, de va vré Domnul, şi voiŭ cunósce nu
cuvêntul celor ce s'aŭ îngâmfat, ci puterea. Căcĭ împerătia luĭ 20
Dumneḑeŭ nu *este* in cuvênt ci in putere. Ce voiţĭ? cu toég sî 21
viŭ la voĭ, séŭ cu dragoste şi cu spiritul blândeţeĭ?

CAP. V—VI.

Despre fornicătorul trădat Sataneĭ. Îndemnare de a fugi de afa
cerĭ cu ceĭ de moravurĭ rele. Mustrarea celor ce âmblă in judicăţĭ.
Îndemnare de a preîntimpina necurăţiile corpuluĭ.

In genere se aude, că *este* disfrâŭ între voĭ, şi ast-feliŭ de 1
disfrâŭ, care nicĭ între păgânĭ nu se află, ca sî aĭbĕ ci-
neva pre femeea părintelui seŭ. Şi voĭ v'aţĭ îngâmfat; şi nu 2
maĭ bine aţĭ plâns, ca cel ce a făcut acéstă faptă sî se ĭa din
meḑilocul vostru. Eŭ dar absent fiind cu corpul, ear cu spiritul 3
fiind de faţă, am judicat deja, ca cum aşĭ fi de faţă, pre cel
ce a făcut o aşa faptă. Adunându-vĕ voĭ şi spiritul meŭ in 4
numele Domnuluĭ nostru Iisus Christos *şi* cu puterea Domnuluĭ
nostru Iisus Christos, Sî trădaţĭ pre unul ca acela Sataneĭ 5
spre pĭerderea corpuluĭ, ca sufletul sî se mântuéscă in ḑiua
Domnuluĭ Iisus.

Fala vóstră nu *este* întemeĭetă. Aŭ nu sciţĭ, că pucin aluat dos- 6
pesce tótă frămîntătura? Curăţiţĭ dar aluatul cel vechiŭ, ca 7
sî fiţĭ frămîntătura nouă, precum sunteţĭ fară de aluat. Căcĭ
şi Christos, pascile nóstre, s'a sacrificat pentru noĭ; De a- 8
ceea sî serbătorim, nu in aluatul cel vechiŭ, nicĭ in aluatul reu-
tăţeĭ şi al vicleniеĭ, ci in azimile sinceritățeĭ şi ale adevĕruluĭ.
V'am scris in epistolă, sî nu petreceţĭ cu ceĭ disfrânaţĭ. Dar 9 10
nu nicĭ de cum cu disfrânaţiĭ lumeĭ acesteĭa, séŭ cu lacomiĭ, séŭ cu
răpitoriĭ, séŭ cu idololatriĭ; căcĭ atuncĭ ar trebui sî eşiţĭ din lume.
Ci v'am scris sî nu petreceţĭ cu vre un frate, dacă s'ar afla 11

disfrânat, séŭ lacom, séŭ idololator, séŭ calomniator, séŭ bețiv,
12 séŭ răpitor; cu unul ca acesta nicĭ sî mâncațĭ. Căcĭ ce am
eŭ sî judic și pre ceĭ din afară? aŭ nu judicațĭ voĭ pre ceĭ din
13 întru? Ear pre ceĭ din afară Dumnedeŭ îĭ va judica. Decĭ
scóteţĭ afară pre cel rêŭ d'intre voĭ.
VI Aŭ dóră cutédă cineva din voĭ, avênd vre-o pîră contra
altuĭa, a se judica înaintea celor nedrepțĭ, și nu înaintea
2 celor sânțĭ? Aŭ nu scițĭ, că sânțiĭ vor sî judice lumea? și de
se va judica lumea de voĭ, sûnteţĭ nedemnĭ de a face judicățĭ
3 prea micĭ? Aŭ nu scițĭ, că vom sî judicăm pre ângerĭ? cu
4 căt maĭ mult cele temporale? Decĭ de aveţĭ judicățĭ tempo-
rale, puneţĭ sî judice pre ceĭ nebăgaţĭ in sémă in adunare.
5 Spre ruşinarea vóstră dic acésta: Nu este intre voĭ nicĭ un în-
6 țelept, carele sî pótă judica între frațiĭ seĭ? Ci frate cu frate
7 se judică, și âncă înaintea necredincĭosilor. Chĭar acésta este
un defect între voĭ, că aveţĭ judicățĭ între sinevĕ. De ce maĭ
bine nu suferițĭ nedreptate? de ce maĭ bine nu suferițĭ pagube?
8 Înse voĭ înşivĕ faceţĭ nedreptate, și aduceţĭ pagubă, și âncă
fraţilor.
9 Aŭ nu scițĭ, că nedrepțiĭ nu vor mosceni împerăția luĭ Dum-
nedeŭ? Nu vĕ rătăcițĭ; nicĭ disfrânațiĭ, nicĭ idololatriĭ, nicĭ a-
10 dulteriĭ, nicĭ efeminațiĭ, nicĭ sodomițiĭ; Nicĭ furiĭ, nicĭ lacomiĭ,
nicĭ beţiviĭ, nicĭ calomniatoriĭ, nicĭ răpitoriĭ, nu vor mosceni
11 împerăția luĭ Dumnedeŭ. Și ast-feliŭ aŭ fost uniĭ d'intre voĭ;
dar v'aţĭ spălat, dar v'aţĭ sânţit, dar v'aţĭ îndreptat prin numele
Domnuluĭ Iisus, și prin Spiritul Dumnedeuluĭ nostru.
12 Tóte îmĭ sûnt permise, dar nu tóte îmĭ sûnt de folos; tóte
13 îmĭ sûnt permise, dar eŭ nu vreŭ sî fiŭ dominat de ceva. Buca-
tele pentru pântece, și pântecele pentru bucate; ear Dumnedeŭ
va disființa și pre acela și pre acelea. Ear corpul nu *este*
pentru disfrânare, ci pentru Domnul; și Domnul pentru corp.
14 Ear Dumnedeŭ și pre Domnul 'l-a înviat, și pre noĭ ne va învia
15 prin puterea sa. Aŭ nu scițĭ că corpurile vóstre sûnt membri
aĭ luĭ Christos? decĭ voiŭ lua membriĭ luĭ Christos, și 'ĭ voiŭ
16 face membri aĭ meretriceĭ? Nicĭ de cum. Séŭ nu scițĭ, că cel
ce se lipesce de meretrice este un corp *cu dînsa?* căcĭ vor fi,
17 dice, amândoĭ un corp. Ear cel ce se lipesce de Domnul este
18 un spirit *cu dînsul.* Feriţi-vĕ de disfrânare; tot pĕcatul care
face cineva este afară de corp; ear cel ce comite disfrânare pĕ-
19 cătuesce într'al seŭ corp. Aŭ nu scițĭ, că corpul vostru este tem-
plul Spirituluĭ Sânt, *ce locuesce* in voĭ, pre care 'l-ațĭ primit de la
20 Dumnedeŭ, și *că* nu sûnteţĭ aĭ vostri? Căcĭ sûnteţĭ cumpă-
raţĭ cu preț; glorificaţĭ dar pre Dumnedeŭ in corpul vostru și
in spiritul vostru, carĭ sûnt ale luĭ Dumnedeŭ.

CAP. VII.

Regule pentru căsătorie, pentru viéţă singulară, şi pentru vĕduve.

Căt pentru cele ce 'mĭ-aţĭ scris, *ḑic,* că bine *este* omuluĭ sî 1
nu se atingĕ de femee. Dar spre a *preîntimpina* dis- 2
frânarea, fie-care sî 'şĭ aibĕ femeea sa, şi fie-care femee sî 'şĭ
aibĕ bărbatul seŭ. Bărbatul sî arete femeeĭ cuvenita bună-vo- 3
inţă; asemenea şi femeea bărbatuluĭ. Femeea nu dispune de 4
corpul seŭ, ci bărbatul; asemenea şi bărbatul nu dispune de cor-
pul seŭ, ci femeea. Sî nu vĕ privaţĭ unul pre altul, decăt nu- 5
maĭ cu consimţimênt pentru un timp, ca sî aveţĭ timp pentru ru-
găciune şi post, şi earăşĭ sî vĕ întruniţĭ; ca sî nu vĕ ispitéscă
Satana pentru neînfrănarea vóstră. Ear acésta ḑic dupre con- 6
cessiune, *ear* nu dupre ordin. Căcĭ aşĭ voi, că toţĭ ómeniĭ sî fie 7
ca mine; înse fie-care are osebit dar de la Dumneḑeŭ, unul aşa,
ear altul altmintrelea.
Ear acelor necăsătoriţĭ şi vĕduvelor ḑic, că bine li este, de 8
vor remâné precum şi eŭ. Ear de nu se înfrânéză, sî se că- 9
sătoréscă; căcĭ maĭ bine este a se căsători, decăt a se aprinde.
Ear celor căsătoriţĭ li ordinez, nu eŭ, ci Domnul: Femeea sî nu se 10
desparţĕ de bărbat. Ear de se va despărţi, sî remăe nemăritată, 11
séŭ sî se împace cu bărbatul *seŭ;* şi bărbatul sî nu lase pre femee.
Ear celor-l-alţĭ *li* ḑic eŭ, nu Domnul: De are vre-un frate fe- 12
mee necredinciósă, şi ea voiesce sî trăéscă cu el, sî nu o lasă.
Şi femeea, de are bărbat necredincios, şi acela voiesce sî trăéscă 13
cu dinsa, sî nu 'l lasă. Căcĭ bărbatul necredincios se sânţesce 14
prin femeea *credinciósă,* şi femeea necredinciósă se sânţesce prin
bărbatul *credincios;* altmintrelea ar fi copiiĭ vostri necuraţĭ; ear
acum sûnt sânţĭ. Ear de se desparte cel necredincios, despar- 15
tĕ-se. Fratele séŭ sora nu *maĭ* este obligat in asemene *casurĭ;*
spre pace ne-a chĭămat Dumneḑeŭ. Căcĭ ce sciĭ, femee, 16
poţĭ sî mântuescĭ pre bărbat, séŭ ce sciĭ, bărbate, poţĭ sî mân-
tuescĭ pre femee? Înse fie-carele cum 'ĭ-a împărţit Dumneḑeŭ, 17
fie-carele cum este chĭămat de Domnul, aşa sî âmble. Aşa or-
donez eŭ in tóte bisericile.
Este cine-va chĭămat, circumcis fiind? sî remăe circumcis. 18
Este cine-va chĭămat, necircumcis fiind? sî nu se circumcidĕ.
Circumcisiunea este nimic; şi necircumcisiunea este nimic, ci paḑa 19
comandamentelor luĭ Dumneḑeŭ. Sî remăe fie-care într'acea 20
stare in care s'a chĭămat. Escĭ chĭămat serv *fiind?* nu te în- 21
griji; înse dacă poţĭ sî fiĭ liber, întrebuinţeze maĭ bine *libertatea.*
Căcĭ cel ce este chĭămat in Domnul, serv *fiind*, este un emancipat 22
al Domnuluĭ; asemenea cel ce este chĭămat, liber *fiind*, este
serv al luĭ Christos. Cu preţ sunteţĭ cumpăraţĭ; nu vĕ faceţĭ 23
servĭ aĭ ómenilor. Fie-care, fraţilor, in ce este chĭămat, în- 24
tr'aceea sî remăe înaintea luĭ Dumneḑeŭ.

25 Ear despre virgine nu am ordin de la Domnul; înse daŭ
sfatul meŭ, ca uuul ce a aflat milă de la Domnul a fi credincios.
26 Socotesc dar, că acésta este bine pentru nevoea de acum, *adică*,
27 că bine *este* omuluĭ sî fie aşa: Te-aĭ legat cu femee? nu cauta
28 dislegare. Te-aĭ disfăcut de femee? nu căuta femee. Ear de
te-aĭ şi căsătorit, nu aĭ pĕcătuit; şi de s'a măritat virgina, nu
a pĕcătuit. Dar uniĭ ca acestia vor avé necaz in corp; eŭ înse
vĕ cruţŭ.
29 Ear acésta ḑic, fraţilor, timpul *este* scurt de acum înainte;
30 deci ceĭ ce aŭ femeĭ, sî fie ca cum nu ar avé; Şi ceĭ ce plâng,
ca cum nu ar plânge; şi ceĭ ce se bucură, ca cum nu s'ar bu-
31 cura; Şi ceĭ ce cumpără, ca cum nu ar posede; Şi ceĭ ce
se servesc de lumea acésta, ca cum nu s'ar servi; căcĭ forma
32 lumeĭ acesteĭa trece. Dar voĭesc sî fiţĭ fără de grijă. Cel ne-
însurat îngrijesce de ale Domnuluĭ, cum sî placĕ Domnuluĭ;
33 Ear cel ce s'a însurat îngrijesce de ale lumeĭ, cum sî placĕ fe-
34 meiĭ. Este o diferinţă între femee şi virgină. Cea nemăritată
se îngrijesce de ale Domnuluĭ, ca sî fie sântă şi cu corpul şi
cu sufletul; ear cea măritată se îngrijesce de ale lumeĭ, cum sî
35 placĕ bărbatuluĭ. Şi acésta o ḑic spre folosul vostru; nu ca
sî vî puiŭ cursă, ci pentru bună cuviinţă şi apropiere de Dom-
nul fără distragere.
36 Ear de gândesce cineva sî se pórte necuviincĭos in privinţa
fiĭceĭ sale, dacă este trecută in etate, şi trebue a se face aşa,
37 sî facĕ ce voĭesce, nu pĕcătuesce; mărite-se. Ear cel ce re-
mâne statornic in ânima sa, neavênd necessitate, ci dispune de
voinţa sa, şi otăresce in ânima sa a păḑi fiĭca sa nemăritată,
38 face bine. Aşa că şi cel ce *o* mărită, bine face, ear cel ce
nu *o* mărită şi maĭ bine face.
39 Femeea este legată de lege in cât timp trăesce bărba-
tul eĭ; dar dacă va muri bărbatul eĭ, este liberă sî se mă-
40 rite după care vre; *înse* numaĭ in Domnul. Dar este maĭ fe-
ricită dupre opiniunea mea, de va remâné aşa; şi mi se pare
că şi eŭ am Spiritul luĭ Dumneḑeŭ.

CAP. VIII.

*Regule pentru întrebuinţarea cărnurilor ce se oferesc idolilor. Des-
pre intrebuinţarea libertăţeĭ Chreştine.*

1 Căt pentru cele sacrificate idolilor, scim, (căcĭ toţĭ avem
cunoscinţă, *dar* cunoscinţa îngâmfézä, ear dragostea edi-
2 fică. Ear de i se pare cuĭ-va, că scie ceva, âncă nimic nu a
3 cunoscut, precum se cade a cunósce; Ear de ĭubesce cine-
4 va pre Dumneḑeŭ, acela este cunoscut de dînsul.) Decĭ căt
peutru mâncarea celor sacrificate idolilor, scim că idolul *este*
nimic in lume, şi că nu *este* alt Dumneḑeŭ decăt numaĭ unul,

Căcĭ deşi sûnt cari se numesc ḑeĭ, séŭ in ceriŭ séŭ pe pămênt: 5
cum adică sûnt ḑeĭ mulţĭ, şi domnĭ mulţĭ; Înse noĭ *avem nu-* 6
maĭ un Dumneḑeŭ, Părinte, din care *sûnt* tóte, şi noĭ într'însul;
şi un Domn Iisus Christos, prin care *sûnt* tóte, şi noĭ într'însul.
Înse nu toţĭ aŭ acéstă sciinţă; căcĭ uniĭ cu consciinţă *că este* 7
idol, până acum *o* mânâncă ca sacrificată idoluluĭ; şi consciinţa
lor, fiind slabă, se spurcă.
Ear mâncarea nu ne recomendă luĭ Dumneḑeŭ; căcĭ nicĭ, 8
de vom mânca, nu vom fi maĭ bunĭ; nicĭ de nu vom mânca, nu
nĭ va lipsi ceva. Înse vedeţĭ, ca nu cumva libertatea vóstră 9
acésta sî fie scandal celor slabĭ. Căcĭ de te va vedé cine-va 10
pre tine, care aĭ sciinţă, şeḑênd in templul idolilor, aŭ nu con-
sciinţa luĭ, fiind slabă, se va încuragĭa sî mânânce cele sacrifi-
cate idolilor? Şi pentru sciinţa ta se va pĭerde fratele têŭ 11
cel slab, pentru care Christos a murit. Dar aşa pĕcătuind 12
contra fraţilor, şi jîgnind consciinţa lor cea slabă, pĕcătuiţĭ con-
tra luĭ Christos. Pentru aceea dacă mâncarea este scandal 13
frateluĭ meŭ, nu voiŭ mânca carne in etern, ca sî nu fiŭ de scan-
dal frateluĭ meŭ.

CAP. IX.

Chĭar cele ce in sine sûnt permise trebue sî se lase din dragoste şi spre înaintirea în cele bune.

Aŭ nu sûnt apostol? aŭ nu sûnt liber? aŭ nu am vĕḑut pre 1
Iisus Christos Domnul nostru? aŭ nu sûnteţĭ voĭ lucrul
meŭ in Domnul? De nu sûnt apostol altora, dar voue sûnt; 2
căcĭ pecetea apostolieĭ mele sûnteţĭ voĭ in Domnul. Respunsul 3
meŭ la ceĭ ce mĕ scrutéză este acesta: Aŭ nu avem dreptul 4
a mânca şi a bé? Aŭ nu avem dreptul a purta *cu noĭ* pre 5
o soră femee, ca şi ceĭ-l-alţĭ apostolĭ, şi fraţiĭ Domnuluĭ, şi Chefa?
Séŭ numaĭ eŭ singur şi Barnaba nu avem dreptul a nu lucra? 6
Cine servesce in óste vre-o-dată cu cheltuéla sa? séŭ cine plan- 7
téză vie, şi nu mânâncă din fructul eĭ? séŭ cine pasce turmă,
şi nu mânâncă din laptele turmeĭ? Aŭ dóră dupre *opiniunea* 8
ómenilor ḑic acestea? aŭ nu şi legea ḑice asemenea. Căcĭ in 9
legea luĭ Moise scris este: Sî nu legĭ gura bouluĭ ce treeră.
Aŭ dóră de boĭ se îngrijesce Dumneḑeŭ? Séŭ ḑice *acésta* de 10
sigur pentru noĭ? Pentru noĭ s'a scris, ca cel ce ară sî are de
speranţă, şi cel ce treeră cu speranţă sî aĭbĕ parte de speranţa
sa. Dacă noĭ am semĕnat voue cele spirituale, aŭ *este* mare 11
lucru, de vom secera noĭ cele corporale ale vóstre? Dacă alţiĭ 12
profită de *acest* drept asupra vóstră, aŭ nu maĭ bine noĭ? În-
se nu am usat de acest drept; ci răbdăm tóte, ca sî nu dăm vre
un scandal evangelieĭ luĭ Christos.
Aŭ nu sciţĭ, că ceĭ ce lucréză cele sânte mânâncă din ale 13

templuluĭ? şi ceĭ ce servesc altaruluĭ, se împărtăşesc din altar?
14 Aşa şi Domnul a orînduit ca ceĭ ce predică evangeliea sî tră-
ésca din evangelie.
15 Ear eŭ nu am usat de nimic din acestea; nicĭ nu am scris acestea,
ca sî se facĕ aşa cătră mine; căcĭ mĭ-*ar fi* maĭ bine a muri,
16 decât sî facĕ cineva fala mea deşértă. Căcĭ dacă predic e-
vangeliea, acésta nu'mĭ este pentru fală; căcĭ sûnt sub necessi-
17 tate, şi vaĭ de mine de nu voiŭ predica evangeliea! De fac
acésta de voe, am plată; ear dacă de silă, *totuşĭ* îmĭ este în-
18 credinţată dregĕtoria. Decĭ care este plata mea? *Este*, ca
predicând evangeliea, sî fac evangeliea luĭ Christos fără chel-
tuélă, ca sî nu abusez de dreptul meŭ in evangelie.
19 Căcĭ deşi sûnt liber de toţĭ, tuturor m'am făcut serv, ca sî
20 dobândesc pre maĭ mulţĭ: Iudeilor m'am făcut ca un Iudeŭ, ca
sî dobândesc pre Iudeĭ; celor de sub lege ca sub lege, ca sî
21 dobândesc pre ceĭ de sub lege; Celor fără lege ca un fără
lege, ca sî dobândesc pre ceĭ fără lege, (nefiind fără lege luĭ
22 Dumneḑeŭ, ci sub lege in Christos); Celor slabĭ m'am făcut ca
un slab, ca sî dobândesc pre ceĭ slabĭ; tuturor tóte m'am făcut,
23 ca orí-cum sî mântuesc pre vre-uniĭ. Şi acésta fac pentru e-
vangelie, ca sî fiŭ părtaş eĭ.
24 Aŭ nu sciţĭ, că ceĭ ce alérgă la circ, alérgă toţĭ, dar unul
25 ĭa premiul? Aşa sî alergaţĭ, ca sî 'l apucaţĭ. Şi tot cel ce
combate, se înfrânéză de tóte; şi acésta *fac eĭ*, ca sî ĭa cunună
26 stricăcĭósă; ear noĭ nestricăcĭósă. Eŭ drept aceea aşa alerg,
27 nu ca nesigur; aşa mĕ lupt, nu ca unul ce bate in aer; Ci'mĭ
ţin aspru corpul meŭ, şi 'l aservesc; ca nu cum-va altora pre-
dicând, însumĭ sî mĕ fac netrebnic.

CAP. X, XI.

Apostolul se silesce a întórce pre Corinthenĭ de la necurăţie şi de la idololatrie, îndemnându-'ĭ sî nu se ducĕ la serbările idololatrilor. Despre unele abusurĭ şi despre comuniune.

1 Nu voĭesc, fraţilor, ca sî nu sciţĭ voĭ, că părinţiĭ nostri toţĭ
2 aŭ fost sub nor, şi toţĭ aŭ trecut prin mare; Şi toţĭ
3 s'aŭ botezat sub Moise in nor şi in mare; Şi toţĭ aŭ mân-
4 cat aceeaşĭ mâncare spirituală; Şi toţĭ aŭ bĕut aceeaşĭ bĕu-
tură spirituală; căcĭ beaŭ din Pĭatra cea spirituală, care iĭ urma;
5 ear Pĭatra era Christos. Înse cu ceĭ maĭ mulţĭ dintr'înşiĭ nu
a bine-voit Dumneḑeŭ; căcĭ aŭ căḑut in pustie.
6 Şi acestea s'aŭ făcut *spre* esemple pentru noĭ, ca sî nu fim
7 noĭ poftitorĭ de rele, precum şi aceĭa aŭ poftit. Nicĭ sî vĕ
faceţĭ idololatri, precum uniĭ dintr'înşiĭ; cum este scris: Popo-
8 rul a şeḑut de a mâncat şi a bĕut, şi s'a sculat sî jóce. Nicĭ
sî facem disfrânare, precum uniĭ din eĭ aŭ făcut, şi aŭ căḑut într'o

ḑi doue-ḑecĭ şi treĭ de miĭ. Nicĭ sî nu ispitim pre Christos, 9
precum şi uniĭ dintr'înşiĭ aŭ ispitit, şi s'aŭ perdut de şerpĭ.
Nicĭ nu murmuraţĭ, precum uniĭ dintr'înşiĭ aŭ murmurat, şi s'aŭ 10
perdut de perḑĕtorul. Şi aceste tóte s'aŭ întêmplat acelora spre 11
esemple; ear s'aŭ scris spre a nóstră învĕţătură, cari trăim in
seculiĭ ceĭ de pe urmă. Drept aceea celuĭ ce i se pare că 12
stă, sî ĭa aminte, ca sî nu caḑĕ.
Nicĭ o ispită nu v'a ajuns, decât numaĭ omenéscă; ear Dum- 13
neḑeŭ *este* credincĭos, care nu va lăsa sî vĕ ispitiţĭ maĭ mult
decât puteţĭ, ci împreună cu ispita va face şi scăpare, ca s'*o*
puteţĭ suferi.
Pentru aceea, ĭubiţiĭ meĭ, fugiţĭ de idololatrie. Ca celor 14 15
înţelepţĭ vorbesc; judicaţĭ voĭ ceea ce eŭ vorbesc. Potirul bine- 16
cuvêntăreĭ, care bine-cuvêntăm, aŭ nu este împărtăşirea sân-
geluĭ luĭ Christos? Pânea care frângem, aŭ nu este împărtăşirea
corpuluĭ luĭ Christos? Căcĭ noĭ, mulţĭ *fiind*, sûntem o pâne, 17
un corp; căcĭ toţĭ ne împărtăşim dintr'o pâne. Vedeţĭ pre 18
Israel dupre corp; aŭ nu sûnt ceĭ ce mânâncă sacrificiile părtaşĭ
altaruluĭ? Decĭ ce ḑic eŭ? că dóră idolul este ceva? séŭ cea 19
sacrificată idoluluĭ este ceva? Dar *eŭ ḑic*, că cele ce sacrifică 20
gintele, le sacrifică demonilor, ear nu luĭ Dumneḑeŭ; nu voĭesc
dar, ca voĭ sî fiţĭ părtaşĭ demonilor. Nu puteţĭ bé potirul 21
Domnuluĭ şi potirul demonilor; nu puteţĭ fi părtaşĭ meseĭ Dom-
nuluĭ şi meseĭ demonilor. Aŭ vom irita pre Domnul? aŭ sûn- 22
tem maĭ tarĭ decât el?
Tóte îmĭ sûnt permise, înse nu tóte îmĭ folosesc; tóte îmĭ 23
sûnt permise, înse nu tóte edifică. Nimene sî nu caute de ale 24
sale, ci fie-care de ale altuĭa. Orĭ-ce se vinde in măcelărie, 25
mâncaţĭ, nimic cercetând pentru consciinţă; Căcĭ al Domnu- 26
luĭ *este* pământul, şi plinitatea luĭ. Ear de vĕ invită *la mésă* 27
cineva din ceĭ necredincĭoşĭ, şi veţĭ merge; orĭ-ce se pune îna-
intea vóstră, mâncaţĭ, nimic cercetând pentru consciinţă. Ear 28
de vî va ḑice cine-va: Acésta este sacrificată idolilor, nu mân-
caţĭ, pentru acela ce *v*'a spus, şi pentru consciinţă; căcĭ al
Domnuluĭ *este* pământul şi plinitatea luĭ; Consciinţă înse, ḑic, nu 29
a ta, ci a celuĭ-l-alt; căcĭ pentru ce se judică libertatea mea
de altă consciinţă? Căcĭ dacă eŭ gust cu mulţumire, de ce 30
sûnt hulit despre aceea pentru care eŭ mulţumesc. Decĭ orĭ 31
de mâncaţĭ, orĭ de beţĭ, orĭ de faceţĭ alt ceva, sî faceţĭ tóte spre
gloria luĭ Dumneḑeŭ. Nu daţĭ scandal nicĭ Iudeilor, nicĭ Elli- 32
nilor, nicĭ bisericeĭ luĭ Dumneḑeŭ. Precum şi eŭ plac tutu- 33
ror in tóte, necăutând folosul meŭ, ci al celor mulţĭ, ca sî se
mântuéscă.

Următorĭ fiţĭ mie, precum şi eŭ luĭ Christos. XI
Vĕ înse laud, fraţilor, că in tóte vĕ aduceţĭ aminte de 2

3 mine, şi ţineţĭ învĕţăturile, precum vi *le*-am trădat.
sî sciţĭ, că Christos este capul a tot bărbatul, ear capul femeeĭ
4 *este* bărbatul; ear capul luĭ Christos *este* Dumneḑeŭ. Tot băr-
batul, rugându-se séŭ profeţind cu capul acoperit disonoréză
5 capul luì. Ear tótă femeea rugându-se séŭ profeţind cu ca-
pul disvălit, îşĭ disonóră capul eĭ; căcĭ una şi aceéşĭ este ca
6 cum ar fi rasă. Căcĭ de nu se învălesce femeea, póte sì se
şi tunḑĕ; ear de este lucru de ruşine femeiĭ a se tunde, séŭ a
7 se rade, învăléscă-se. Bărbatul nu trebue sî'şĭ acopere capul,
pentru-că este chipul şi gloria luĭ Dumneḑeŭ, ear femeea este
8 gloria bărbatuluĭ. Căcĭ nu este bărbatul din femee, ci femeea
9 din bărbat. Nicĭ nu s'a făcut bărbatul pentru femee, ci fe-
10 meea pentru bărbat. Pentru aceea femeea trebue sî aĭbĕ semn
11 de autoritate asupra capuluĭ, pentru ângerĭ. Înse nicĭ băr-
batul nu este fără femee, nicĭ femeea fără bărbat in Domnul.
12 Căcĭ precum *este* femeea din bărbat, aşa *este* şi bărbatul prin
femee; şi tóte de la Dumneḑeŭ.
13 Judicaţĭ întru voĭ înşivĕ, de este cuviincĭos, ca femeea sì se
14 róge luĭ Dumneḑeŭ disvălită? Aŭ nu şi însăşĭ natura vĕ în-
véţă, că bărbatul de'şĭ lasă pêrul sî créscĕ lung, este spre ru-
15 şine luĭ? Ear femeea, de'şĭ lasă pêrul sî créscĕ, este spre
ornament eĭ; căcĭ pêrul îĭ este dat spre învălitóre.
16 Ear de se vede cine-va că este gîlcevitor, noĭ nu avem da-
tină ca acésta, nicĭ bisericile luĭ Dumneḑeŭ.
17 Ear despre aceea ce eŭ voiŭ sî vî ḑic nu *vĕ* laud, *adică* că
18 vĕ adunaţĭ nu spre maĭ bine, ci spre maĭ rêŭ. Căcĭ intâiŭ,
când vĕ adunaţĭ in biserică, aud că se fac disbinărĭ între voĭ;
19 şi in parte o cred; Căcĭ trebue sı fie şi secte între voĭ, ca
ceĭ probaţĭ sî se facĕ cunoscuţĭ între voĭ.
20 Decĭ adunându-vĕ voĭ într'un loc, *acésta* nu este pentru a
21 mânca cina Domnuluĭ. Căcĭ la mâncare fie-care cinéză maĭ
22 'nainte; şi unul este flămând, ear altul este bét. Aŭ dóră nu
aveţĭ case in cari sî mâncaţĭ şi sî beţĭ? séŭ dispreţuiţĭ biserica
luĭ Dumneḑeŭ, şi ruşinaţĭ pre ceĭ ce nu aŭ? ce voiŭ ḑice voue?
vĕ voiŭ lăuda? Eŭ nu *vĕ* laud pentru acésta.
23 Căcĭ eŭ am primit de la Domnul *aceea*, care am şi trădat
voue: Că Domnul Iisus in nóptea in care s'a trădat, a luat pâne;
24 Şi mulţumind, *o* a frânt, şi a ḑis: Luaţĭ, mâncaţĭ; acesta este
corpul meŭ, care se frânge pentru voĭ; acésta faceţĭ spre me-
25 moria mea. Asemenea *a luat* şi potirul după cină, ḑicênd:
Acest potir este noul testament in sângele meŭ; acésta faceţĭ
26 de căte orĭ *il* veţĭ bé spre memoria mea. Căcĭ de căte-orĭ
veţĭ mânca acéstă pâne, şi veţĭ bé acest potir, vestiţĭ mórtea
Domnuluĭ, până când va veni.
27 Drept-aceea orĭ-care va mânca acéstă pâne, séŭ va bé *acest*

potir al Domnuluĭ cu nevrednicie, va fi vinovat corpuluĭ şi sân-
geluĭ Domnuluĭ. Înse fie-care sî se cerceteze pre sine însuşĭ, 28
şi aşa sî mânânce dintr'*acéstă* pâne şi sî bé dintr'*acest* potir.
Căcĭ cel ce mânâncă şi bea cu nevrednicie, mânâncă şi bea pen- 29
tru condemnarea sa, nedistingênd corpul Domnuluĭ. Pentru 30
acésta mulţĭ *sûnt* slabĭ şi bolnavĭ între voĭ, şi mulţĭ dorm. Căcĭ 31
de ne-am fi cercetat pre noĭ înşine, nu ne-am condemna. Ear 32
judicaţĭ fiind, ne pedepsim de la Domnul, ca sî nu ne condem-
năm cu lumea. De aceea, fraţiĭ meĭ, când vĕ adunaţĭ sî mân- 33
caţĭ, sî asceptaţĭ unul pre altul. Ear de flămânḑesce cine-va, 34
sî mânânce a casă; ca sî nu vĕ adunaţĭ spre condemnare. Ear
cele-l-alte voiŭ orîndui, când voiŭ veni.

CAP. XII—XIV.

Despre darurile spirituale şi despre ĭvtrebuinţarea lor. Descrierea dragosteĭ Chreştine. Despre întrebuinţarea daruluĭ de limbĭ.

Ear despre *darurile* spirituale, fraţilor, nu voĭesc ca sî nu 1
sciţĭ voĭ. Sciţĭ că eraţĭ ginte, atraşĭ la idoliĭ ceĭ muţĭ, 2
ca cum aţĭ fi fost duşĭ. Pentru aceea vî declar, că nimene vor- 3
bind prin Spiritul luĭ Dumneḑeŭ nu ḑice anathema pre Iisus;
şi *că* nimene nu póte ḑice că Iisus este Domn, decât numaĭ
prin Spiritul Sânt.
În adevĕr este diversitate de darurĭ, dar acelaşĭ Spirit. Şi 4 5
este diversitate de serviciĭ, dar acelaşĭ Domn. Şi este diver- 6
sitate de lucrurĭ, dar este acelaşĭ Dumneḑeŭ, care lucréză tóte
in toţĭ. Ear manifestarea Spirituluĭ se dă fie-căruĭa dupre 7
folos. Căcĭ unuĭa se dă prin Spiritul cuvêntul înţelepcĭuneĭ; 8
ear altuĭa cuvêntul cunoscinţeĭ prin acelaşĭ Spirit; Altuĭa 9
credinţa prin acelaşĭ Spirit; ear altuĭa darurile vindecărilor
prin acelaşĭ Spirit; Altuĭa lucrarea minunilor; altuĭa pro- 10
feţie; altuĭa discernerea spiritelor; altuĭa felurĭ de limbĭ; altuĭa
esplicarea limbilor. Înse tóte acestea le face unul şi acelaşĭ 11
Spirit, împărţind de osebĭ fie-căruĭa, precum voĭesce.
Căcĭ precum corpul este unul, şi are mulţĭ membri; şi toţĭ 12
membriĭ unuĭ corp, mulţĭ fiind, sûnt un corp: aşa şi Christos.
Căcĭ prin un Spirit noĭ toţĭ ne-am botezat într'un corp, orĭ 13
Iudeĭ, orĭ Ellinĭ, orĭ servĭ, orĭ liberĭ; şi toţĭ ne-am adăpat în-
tr'un Spirit.
Căcĭ şi corpul nu este un membru, ci mulţĭ. De ar ḑice 14 15
picĭorul: Pentru-că nu sûnt mână, nu sûnt din corp; aŭ dóră
pentru aceea nu este din corp? Şi de ar ḑice urechĭea: Pen- 16
tru-că nu sûnt ochiŭ, nu sûnt din corp; aŭ dóră pentru aceea
nu este din corp? De *ar fi* tot corpul ochiŭ, unde *ar fi* auḑul? 17
De *ar fi* tot auḑ, unde *ar fi* mirosul? Ear acum a pus Dumne- 18
ḑeŭ membriĭ, pre fie-care dintr'înşiĭ in corp, precum a voit,

19 20 Ear de ar fi toţĭ un membru, unde *ar fi* corpul? Ear acum
21 *sûnt* mulţĭ membri, dar un corp. Şi nu póţe ochĭul sî dicĕ
mâneĭ: Nu am trebuinţă de tine; séŭ earăşĭ capul piciórelor
22 Nu am trebuinţă de voĭ. Ci cu mult maĭ vîrtos membriĭ cor-
23 puluĭ, carĭ se parŭ a fi maĭ slabĭ, sûnt maĭ necesarĭ. Şi aceĭ
membri aĭ corpuluĭ, carĭ ni se parŭ a fi maĭ pucin consideraţĭ,
acestora li dăm maĭ multă consideraţiune; şi cele deformate ale
24 nóstre aŭ maĭ bună formă. Căcĭ cele frumóse ale nóstre nu
aŭ trebuinţă *de acésta*; ci Dumneḑeŭ a întocmit corpul, dând maĭ
25 multă onóre *părţeĭ* celeĭ maĭ din urmă; Ca sî nu fie disbi-
nare in corp, ci *ca* sî îngrijéscă unul de altul membriĭ între
26 sine cu acelaşĭ interes. Şi orĭ de sufere un membru, sufer
toţĭ membriĭ împreună *cu dînsul*; orĭ de se onóră un membru,
împreună se bucură toţĭ membriĭ.
27 28 Ear voĭ sûnteţĭ corpul luĭ Christos, şi membri in parte. Şi
Dumneḑeŭ a pus in biserică, întâiŭ pre apostolĭ, al doilea pre
profeţĭ, al treilea pre învĕţătorĭ, după aceea puterĭ, apoĭ darurile
29 de vindecărĭ, serviciile, dregĕtoriile, felĭurile limbilor. Aŭ dóră
toţĭ *sûnt* apostolĭ? aŭ dóră toţĭ *sûnt* profeţĭ? aŭ dóră toţĭ *sûnt*
30 învĕţătorĭ? aŭ dóră toţĭ *sûnt* lucrătorĭ de minunĭ? Aŭ dóră toţĭ
aŭ darurile de vindecare? aŭ dóră toţĭ vorbesc in limbĭ? aŭ
dóră toţĭ esplică?
31 Înse sî rîvniţĭ darurile cele maĭ bune; şi încă vî arăt o cale
maĭ escelintă.

XIII De aşĭ vorbi in limbile ómenilor şi ângerilor, ear dragoste
nu am, am devenit *ca* o aramă sunătóre, séŭ cimbal resu-
2 nător. Şi de aşĭ avé *darul de* profeţie, şi aşĭ sci tóte miste-
riile şi tótă cunoscinţa, şi de aşĭ avé tótă credinţa, încât sî mut
3 şi munţĭ, ear dragoste nu am, nimic nu sûnt. Şi de aşĭ îm-
părţi tótă avuţiea mea *seracilor*, şi de aşĭ da corpul meŭ sî'l
arḑĕ: ear dragoste nu am, nicĭ un folos nu'mĭ este.
4 Dragostea îndelung rabdă, *şi* este bine-făcĕtóre; dragostea
5 nu învidiază, nu se trufesce, nu se îngânféză; Nu se pórtă cu
necuviinţă; nu caută ale sale, nu se întărîtă, nu gândesce rêul;
6 7 Nu se bucură de nedrept, ci se bucură de adevĕr: Tóte le
sufere, tóte le crede, tóte le speră, tóte le rabdă.
8 Dragostea nicĭ odată nu încetéză; chĭar de se vor disfiinţa
profeţiile, chĭar de vor înceta limbile, orĭ chĭar de va dispăré
9 cunoscinţa. Căcĭ nu cunóscem decât in parte, şi nu profeţim
10 decât in parte; Ear când va veni perfecţiunea, atuncĭ imper-
11 fecţiunea va dispăré. Când eram prunc, vorbĭam ca un prunc,
cugetam ca un prunc, gândĭam ca un prunc; ear când m'am
12 făcut bărbat, am lepădat cele pruncescĭ. Căcĭ vedem acum
ca prin oglindă in enigmă; ear atuncĭ faţă către faţă; acum
cunosc in parte, ear atuncĭ voiŭ cunósce precum şi sûnt cunoscut.

Şi acum remâne credinţa, speranţa, dragostea, aceste treĭ; 13
ear cea maĭ mare dintr'acestea *este* dragostea.

Urmăriţĭ dragostea, şi rîvniţĭ *darurile* spirituale, ear maĭ XIV
mult ca sî profeţiţĭ. Căcĭ cel ce vorbesce in limbă nu 2
vorbesce ómenilor, ci luĭ Dumneḑeŭ; căcĭ nimene nu'*l* înţelege;
înse cu spiritul vorbesce misteriĭ. Ear cel ce profeţesce vor- 3
besce ómenilor *spre* edificare şi îndemnare şi mângăiere. Cel 4
ce vorbesce in limbĭ se edifică însuşĭ; ear cel ce profeţesce e-
difică biserica. Aşĭ voi ca voĭ toţĭ sî vorbiţĭ in limbĭ, ear maĭ 5
bine sî profeţiţĭ; căcĭ maĭ mare *este* cel ce profeţesce decât cel
ce vorbesce in limbĭ, decât numaĭ de va esplica, ca biserica
sî se edifice.
Ear acum, fraţilor, de voiŭ veni la voĭ vorbind in limbĭ, ce 6
vî voiŭ folosi, de nu vî voiŭ comunica séŭ discoperire, séŭ cu-
noscinţă, séŭ profeţie, séŭ învĕţătură? Căcĭ precum cele ne- 7
însufleţite ce daŭ sunet, orĭ fluerul, orĭ chithara, de nu vor da
sunete diferite, cum se va cunósce ce se flueră, séŭ ce se cântă
cu chithara? Căcĭ o trîmbiţă de va da sunet nehotărît, cine 8
se va găti la resbel? Aşa şi voĭ, de nu veţĭ da prin limbă 9
cuvênt cu bună înţelegere, cum se vor cunósce cele vorbite?
Veţĭ vorbi ca in aer. Sûnt, póte, multe felĭurĭ de vocĭ in lume, 10
şi nicĭ una dintr'însele nu *este* fără semnificare. Decĭ de nu 11
voiŭ înţelege semnificarea voceĭ, voiŭ fi celuĭ ce vorbesce străin,
şi cel ce vorbesce *va fi* mie străin.
Aşa şi voĭ, fiind-că rîvniţĭ *darurĭ* spirituale, căutaţĭ ca sî *le* 12
aveţĭ in abundanţă spre edificarea bisericeĭ. Pentru aceea cel 13
ce vorbesce in limbă, sî se róge *aşa*, ca sî pótă fi esplicat.
Căcĭ de mĕ rog in limbă, spiritul meŭ se rógă, ear mintea mea 14
este fără fruct. Ce sî fac dar? Mĕ voiŭ ruga cu spiritul, şi 15
mĕ voiŭ ruga şi cu mintea; voiŭ cânta cu spiritul, şi voiŭ cânta
şi cu mintea. Altmintrelea, de veĭ bine-cuvênta cu spiritul, 16
cel ce este neînvĕţat cum va ḑice Amin după mulţumirea ta,
fiind-că el nu înţelege ce ḑicĭ? Tu adevĕr bine mulţumescĭ, 17
dar cel-l-alt nu se edifică. Mulţumesc Dumneḑeuluĭ meŭ, că 18
vorbesc în limbĭ maĭ mult decât voĭ toţĭ; Înse in biserică 19
voïesc maĭ bine a vorbi cincĭ cuvinte cu mintea mea, ca sî în-
vĕţ şi pre alţiĭ, decât ḑece miĭ de cuvinte in limbă.
Fraţilor, nu fiţĭ pruncĭ cu mintea; înse cu reutatea fiţĭ pruncĭ, 20
ear cu mintea fiţĭ bărbaţĭ. In lege este scris: Într'alte limbĭ, 21
şi cu alte buze voiŭ vorbi acestuĭ popor; şi nicĭ aşa nu mĕ vor
asculta, ḑice Domnul. Drept aceea limbile sûnt spre semn, 22
nu credincĭoşilor, ci celor necredincĭoşĭ; ear profeţiea nu este
pentru ceĭ credincĭoşĭ, ci pentru ceĭ necredincĭoşĭ
Decĭ când se adună tótă biserica la un loc, şi toţĭ vorbesc in 23
limbĭ, şi intră séŭ neînvĕţaţĭ séŭ necredincĭoşĭ, aŭ nu vor ḑice,

24 că sûnteţĭ nebunĭ? Ear dacă profeţesc toţĭ, şi întră vre-un
necredincios séŭ neînvĕţat, se vĕdesce de toţĭ, se judică de toţĭ.
25 Şi aşa cele ascunse ale ânimeĭ luĭ se fac arătate; şi aşa că-
ḑênd pe faţă, se va închina luĭ Dumneḑeŭ, şi va mărturisi, că
într'adevĕr Dumneḑeŭ este între voĭ.
26 Ce sî se facĕ dar, fraţilor? când vĕ adunaţĭ, fie-care d'intre
voĭ are psalm, are învĕţătură, are limbă, are discoperire, are espli-
27 caţiune. Tóte sî se facĕ spre edificare. De vorbesce cine-va
in limbă, *sî vorbéscă* câte doĭ, séŭ cel mult câte treĭ, şi pe rônd;
28 ear unul sî esplice. Ear de nu va fi cine sî esplice, sî tacĕ
29 in biserică; şi sî 'şĭ vorbéscă luĭ-şĭ şi luĭ Dumneḑeŭ. Ear pro-
30 feţiĭ sî vorbéscă doĭ séŭ treĭ, şi ceĭ-l-alţĭ sî judice. Ear de
31 are cine-va *altul* ce şede discoperire, cel d'întâiŭ sî tacĕ. Căcĭ
toţĭ puteţĭ profeţi câte unul, ca toţĭ sî se înveţe şi toţĭ sî se
32 33 mângâie. Şi spiritele profeţilor se supun profeţilor. Căcĭ
Dumneḑeŭ nu este *Dumneḑeŭ* al turburăreĭ, ci al păceĭ, precum
in tóte bisericile sânţilor.
34 Femeile vóstre sî tacĕ in biserică; căcĭ nu li s'a dat voe sî
35 vorbéscă, ci sî fie supuse, precum ḑice şi legea. Ear de voiesc
sî se înveţe ceva, sî'şĭ întrebe pre bărbaţiĭ lor a casă; căcĭ
36 este ruşine ca femeile sî vorbéscă in biserică. Aŭ de la
voĭ a eşit cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ? séŭ a ajuns numaĭ la voĭ?
37 De i se pare cuĭ-va, că este profet, séŭ spiritual, sî înţelégă,
38 că cele ce vî scriŭ, sûnt comandamente ale Domnuluĭ. Ear de
39 nu înţelege cine-va, sî nu înţelégă. Deci, fraţilor, rîvniţi a
40 profeţi, şi nu opriţĭ a vorbi in limbĭ. Tóte sî se facĕ dupre
cuviinţă şi orînduélă.

CAP. XV.

Despre înviere, şi despre gloria corpurilor înviate.

1 Ear vĕ însciinţez, fraţilor, despre evangeliea, ce v'am pre-
2 dicat-o, care aţĭ primit, in care şi vĕ aflaţĭ; Prin care
vĕ şi mântuiţĭ, dacă o ţineţĭ cum v'am predicat-o, afară numaĭ
3 de aţĭ creḑut in zadar. Căcĭ v'am trădat maĭ întâiŭ ceea ce
am şi primit, cum că Christos a murit pentru pĕcatele nóstre
4 dupre scripturĭ; Şi că s'a îngropat, şi că a înviat a treïa ḑi
5 dupre scripturĭ; Şi că s'a arătat luĭ Chefa, apoĭ celor doĭ-
6 spre-ḑece. După aceea s'a arătat la maĭ mult decât cincĭ sute
de fraţĭ odată; din cari ceĭ maĭ mulţĭ trăesc până acum, ear
7 uniĭ aŭ şi adormit. După aceea s'a arătat luĭ Iacob; apoĭ tu-
8 turor apostolilor. Ear maĭ pe urmă de toţĭ s'a arătat şi mie,
9 ca unuïa abort. Căcĭ eŭ sûnt maĭ micul apostolilor, care nu
sûnt vrednic a mĕ chĭăma apostol, pentru-că am persecutat bi-
10 serica luĭ Dumneḑeŭ. Ear prin harul luĭ Dumneḑeŭ sûnt ceea
ce sûnt; şi harul luĭ care *este* in mine nu a fost in deşert; ci m'am

ostenit maĭ mult decât toțĭ aceĭa; înse nu eŭ, ci harul luĭ
Dumnedeŭ, care este cu mine. Decĭ orĭ eŭ, orĭ aceĭa, așa 11
predicăm, și așa ațĭ credut.
Ear dacă Christos se predică că s'a sculat din morțĭ, cum 12
dic uniĭ dintre voĭ, că nu este învierea morților? Ear de nu 13
este învierea morților, atuncĭ nicĭ Christos nu a înviat. Ear 14
dacă nu a înviat Christos, atuncĭ predicarea nóstră *este* deșértă,
și credința vóstră *este* deșértă. Ne aflăm âncă și marturĭ min- 15
ciunoșĭ aĭ luĭ Dumnedeŭ; căcĭ am mărturisit asupra luĭ Dumne-
deŭ, că a înviat pre Christos; pre care nu 'l-a înviat, dacă de
sigur morțiĭ nu înviéză. Căcĭ de nu înviéză morțiĭ, nicĭ Chris- 16
tos nu a înviat. Ear dacă Christos nu a înviat, deșértă *este* 17
credința vóstră; âncă sûnteți in pĕcatele vóstre. Atuncĭ și ceĭ 18
ce aŭ adormit in Christos sûnt pĕrduțĭ. De sperăm in Chris- 19
tos numaĭ in viéța acésta, sûntem maĭ miserabilĭ decât toțĭ ómeniĭ.
Ear acum Christos s'a sculat din morțĭ, *și* s'a făcut primițul 20
celor adormițĭ. Căcĭ precum prin om *a venit* mórtea, prin om 21
a venit și învierea morților. Căcĭ precum toțĭ ceĭ întru Adam 22
mor, așa toțĭ ceĭ in Christos vor învia. Ear fie-care într'a sa 23
orinduélă: Christos primițul; după aceea ceĭ ce sûnt aĭ luĭ
Christos la venirea luĭ. Atuncĭ finitul, când va trăda împe- 24
răția luĭ Dumnedeŭ Părinteluĭ; când va disființa tótă domnia,
și tótă autoritatea și puterea. Căcĭ trebue el sî domnéscă, 25
până ce va pune pre toțĭ inimiciĭ sub piciórele sale. Inimicul 26
cel maĭ de pe urmă ce se va disființa *este* mórtea. Căcĭ *Dum-* 27
nedeŭ a supus tóte sub piciórele luĭ. Ear când dice, că tóte *ĭĭ*
sûnt supuse, *este* vederat că afară de cel ce 'ĭ-a supus tóte.
Ear când i se vor supune tóte, atuncĭ și însușĭ Fiĭul se va su- 28
pune celuĭ ce 'ĭ-a supus tóte, ca sî fie Dumnedeŭ tóte întru tóte.
Altmintrelea ce vor face ceĭ ce se botéză pentru ceĭ morțĭ? 29
dacă nu se vor scula morțiĭ nicĭ de cum, de ce se și botéză
pentru ceĭ morțĭ? Pentru ce și noĭ sûntem in tótă óra in 30
pericol? Pe lauda vóstră, care am in Christos Iisus Domnul 31
nostru, eŭ mor in tóte dilele! De m'am luptat dupre modul 32
ómenilor cu férele in Efes, ce folos îmĭ este, dacă morțiĭ nu se
vor scula? Sî mâncăm și sî bem; căcĭ mâne vom muri. Nu vĕ 33
înșelațĭ: vorbile cele rele strică moravurile cele bune. Discep- 34
tațĭ-vĕ spre dreptate, și nu pĕcătuițĭ; căcĭ uniĭ nu aŭ cunoscința
luĭ Dumnedeŭ; spre înfruntare vĭ vorbesc *acésta*.
Înse va dice cine-va: Cum se vor scula morțiĭ, și cu ce corp 35
vor veni? Nubune, tu ceea ce sémenĭ nu înviéză, de nu va 36
muri; Și ce sémenĭ, nu este corpul care are sî se producĕ, 37
ci grăuntele gol, fie de grâŭ, séŭ de alt ceva. Ear Dumne- 38
deŭ ĭĭ dă corp, precum voĭesce, și fie-căreĭ seminţe corp pro-
priŭ. Nu tot corpul *este* acelaș corp; ci altul *este* corpul ó- 39

menilor, și altul corpul dobitócelor, și altul al pescilor, și altul
40 al paserilor. Și *sînt* corpurĭ cerescĭ, și corpurĭ pămêntescĭ;
însĕ alta *este* gloria celor cerescĭ, și alta *este gloria* celor pă-
41 mêntescĭ. Alta *este* strălucirea sóreluĭ, și alta strălucirea luneĭ,
și alta strălucirea stelelor; căcĭ stea de stea se osebesce în
strălucire.
42 Așa *este* și învierea morților. Se sémĕnă în stricăcĭune; se
43 va scula în nestricăcĭune; Se sémĕnă în neciuste; se va scula
44 în gloriă; se sémĕnă în slăbăcĭune; se va scula în putere; Se
sémĕnă corp firesc; se va scula corp spiritual. Este corp firesc,
45 și este corp spiritual. Așa și este scris: Omul cel întâiŭ, A-
dam, s'a făcut cu suflet viŭ; Adam cel de pe urmă *s'a făcut* cu
46 spirit viŭ-făcĕtor. Însĕ nu *este* întâiŭ cel spiritual, ci cel firesc;
47 apoĭ cel spiritual. Omul cel întâiŭ, din pămênt *fiind*, *este* pă-
48 mêntesc; omul cel al doilea *este* Domnul din ceriŭ. Precum
a fost cel pămêntesc, așa *sînt* și ceĭ pămêntescĭ; și precum *este*
49 *cel* ceresc, așa *sînt* și ceĭ cerescĭ. Și precum am purtat chi-
pul celuĭ pămêntesc, vom purta și chipul celuĭ ceresc.
50 Ear acésta ḑic, fraților, că carnea și sângele nu pot mosceni împe-
răția luĭ Dumneḑeŭ; nicĭ stricăcĭunea va mosceni pre nestricăcĭune.
51 Éca vĭ ḑic misteriŭ: Nu toțĭ vom adormi, dar toțĭ ne vom schim-
52 ba; Într'un moment, în clipa ochĭuluĭ, la sunetul trîmbițeĭ
celeĭ de apoĭ; căcĭ va trîmbița, și morțiĭ se vor scula nestrică-
53 cĭoșĭ, și noĭ ne vom schimba. Căcĭ trebue ca stricăcĭunea sĭ
se îmbrace în nestricăcĭune, și ceea ce este mortal sĭ se îm-
brace în nemurire.
54 Ear când se va îmbrăca acéstă stricăcĭune în nestricăcĭune,
și acest mortal se va îmbrăca în nemurire, atuncĭ se va înde-
plini cuvêntul ce este scris: Mórtea s'a înghițit în biruință.
55 Mórte, unde'țĭ *este* boldul têŭ? ĭadule, unde'țĭ *este* biruința ta?
56 Ear boldul morțeĭ *este* pĕcatul; și puterea pĕcatuluĭ *este* legea.
57 Ear luĭ Dumneḑeŭ *fie* mulțumită, carele nĭ-a dat biruința prin
58 Domnul nostru Iisus Christos. Drept aceea, ĭubițiĭ meĭ frațĭ,
fițĭ tarĭ, neclătițĭ, sporind în lucrul Domnuluĭ tot-dea-una; sciind
că ostenéla vóstră nu este deșértă în Domnul.

CAP. XVI.

Despre strîngere de ajutóre. Despre stăruința în credință. Îndemnărĭ și salutărĭ.

1 Ear despre milosteniea cea pentru sânțĭ, facețĭ și voĭ așa,
2 precum am ordonat bisericilor Galatieĭ. În *ḑiua* d'ân-
tăĭa a septămâneĭ fie-care din voĭ sĭ pue de-o-parte, strîngênd
dupre cum ar prospera; ca nu viind eŭ, sĭ se facĕ colecțiunea
3 atuncĭ. Ear când voiŭ veni, voiŭ trimite cu epistole pre ceĭ,
pre carĭ îĭ vețĭ aproba, ca sĭ ducĕ milosteniea vóstră la Ierusa-

lem. Şi de va fi cu cuviinţă sî merg şi eŭ, vor merge cu mine. 4
Ear voiŭ veni la voĭ, când voiŭ trece prin Macedoniea; 5
căcĭ prin Macedoniea voiŭ sî trec. Şi la voĭ póte voiŭ 6
remâné, séŭ voiŭ şi erna; ca voĭ sî mĕ escortaţĭ orĭ încotro voiŭ
merge. Căcĭ nu voĭesc sî vĕ vĕd̦ acum *numaĭ* in trécăt; ci 7
sper sî remâiŭ cât-va timp la voĭ, de va permite Domnul. Şi 8
eŭ voiŭ remâné in Efes până la cincĭ-d̦ecime. Căcĭ mi s'a 9
dischis uşă mare şi lucrătóră; dar *sînt* adversarĭ mulţĭ.
De va veni Timotheiŭ, vedeţĭ ca sî fie fără frică la voĭ; căcĭ 10
lucrul Domnuluĭ lucréză, ca şi mine. Decĭ nimene sî nu'l dis- 11
preţuéscă; ci sî'l conduceţĭ cu pace, ca sî vie la mine; căcĭ îl
ascept cu fraţiĭ. Cât pentru fratele Apollos, mult 'l-am rugat 12
sî mérgĕ la voĭ cu fraţiĭ, dar nu a voit de loc sî mérgĕ acum;
ear va merge când va avé ocasiune.
Priveghĭaţĭ, staţĭ in credinţă, îmbărbătaţi-vĕ, întăriţi-vĕ. Tóte 13 14
ale vóstre sî fie cu dragoste.
Ear, fraţilor, sciţĭ casa luĭ Stefana, că este primiţul Achaĭeĭ, 15
şi *că* spre serviciul sânţilor s'aŭ orînduit pre sineşĭ. Vĕ rog 16
dar sî ascultaţĭ de uniĭ ca acestia, şi de tot cel ce lucréză şi
se ostenesce cu *eĭ*. Mĕ bucur de venirea luĭ Stefana, şi a luĭ 17
Fortunat, şi a luĭ Achaic; căcĭ acestia aŭ împlinit absenţa vós-
tră. Căcĭ aŭ reîntărit sufletul meŭ şi al vostru; sî recunósceţĭ 18
dar pre uniĭ ca acestia.
Vĕ salută pre voĭ bisericile Asieĭ. Vĕ salută mult in Dom- 19
nul Achilla şi Prischilla, împreună cu biserica cea din casa lor.
Vĕ salută pre voĭ toţĭ fraţiĭ. Salutaţĭ unul pre altul cu să- 20
rutare sântă.
Salutarea cu mâna mea a luĭ Pavel. Dacă cineva nu ĭu- 21 22
besce pre Domnul nostru Iisus Christos, sî fie anathema, Ma-
ran-atha. Harul Domnuluĭ nostru Iisus Christos *fie* cu voĭ. 23
Dragostea mea *fie* cu voĭ toţĭ in Christos Iisus. Amin. 24

Întăia ***epistolă*** *către Corinthenĭ s'a scris de la Filippi şi s'a* ***trimis*** *prin Stefana şi Fortunat şi Achaic şi Timotheiŭ.*

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL

A DOUA CĂTRĂ

CORINTHENĬ.

CAP. I, II.

Mângăĭerea luĭ Pavel in predicarea evangelieĭ şi in necasurile sale. Ertarea disfrânatuluĭ. Evangelica este unora un miros de viéţă, ear altora un miros de mórte.

1 Pavel apostol al luĭ Iisus Christos prin voea luĭ Dumneḑeŭ,
şi Timotheiŭ fratele, bisericeĭ luĭ Dumneḑeŭ care este in
2 Corinth, şi tuturor sânţilor, carĭ sûnt in tótă Achaïa; Har *fie*
voue şi pace de la Dumneḑeŭ, Părintele nostru, şi de la Dom-
nul Iisus Christos.
3 Bine-cuvêntat *fie* Dumneḑeŭ şi Părintele Domnuluĭ nostru
Iisus Christos, Părintele indurărilor, şi Dumneḑeul a tótă mân-
4 găĭerea; Cel ce ne mângăĭe in tot necasul nostru, ca sĭ pu-
tem şi noĭ mângăĭa pre ceĭ ce sûnt in orĭ-care necas prin mân-
5 găĭerea, cu care ne mângăĭăm noĭ de la Dumneḑeŭ. Căcĭ
precum prisosesc suferinţile luĭ Christos in noĭ, aşa prisosesce
6 şi mângăĭerea nóstră prin Christos. Şi séŭ de suferim necas,
este pentru a vóstră mângăĭere şi mântuire, care se lucréză in
ràbdare acestoraşĭ suferinţĭ, carĭ şi noĭ suferim; séŭ de ne mân-
7 găĭăm, *este* pentru a vóstră mângăĭere şi mântuire. Şi spe-
ranţa nóstră in privinţa vóstră *este* tare, sciind, că precum sûnteţĭ
părtaşĭ suferinţilor, aşa *veţĭ fi* şi aĭ mângăĭereĭ.
8 Căcĭ nu voim sĭ nu sciţĭ, fraţilor, despre necasul ce ni s'a
întêmplat in Asiea, că am fost îngreuéţĭ preste mĕsură şi preste
9 putinţă, încât nu eram sigurĭ nicĭ de viéţă; Da, aveam in noĭ
hotărirea morţeĭ, ca sĭ nu ne încredem in noĭ, ci in Dumneḑeŭ cel
10 ce înviéză morţiĭ; Care din o mórte ca acésta ne-a scăpat,
11 şi ne scapă; in care ne încredem, că *ne* va maĭ şi scăpa; Dacă
veţĭ ajutori şi voĭ cu rugăcĭunea pentru noĭ, ca sĭ se facĕ mul-
ţumită de mulţĭ pentru noĭ, din causa daruluĭ ce ni se dă prin
12 *rugăcĭunile* multora. Căcĭ fala nóstră este acésta: mărturisirea
conscĭinţeĭ nóstre, că am petrecut in lume, şi maĭ mult între
voĭ, in simplitate şi sinceritate *plăcută* luĭ Dumneḑeŭ, nu întru
13 înţelepcĭune trupéscă, ci întru harul luĭ Dumneḑeŭ. Căcĭ nu
putem sĭ scrim altele, decât numaĭ cele ce cetiţĭ şi recunósceţĭ;
14 şi cred că *le* veţĭ recunósce şi până la finit; Precum ne-aţĭ
şi recunoscut din parte, că sûntem fala vóstră, precum şi voĭ
veţĭ fi a nóstră in ḑiua Domnuluĭ Iisus.

Şi cu acéstă incredere vream maĭ 'nainte sî viŭ la voĭ, ca 15
sî aveţĭ o nouă mulţumire; Şi *atuncĭ* sî trec pe la voĭ la Ma- 16
cedoniea, şi earăşĭ din Macedoniea sî viŭ la voĭ, şi sî fiŭ însoţit de
voĭ in Iudeea. Decĭ acésta vrênd, aŭ dóră am lucrat cu u- 17
şurinţă? séŭ cele ce'mĭ propun, trupesce *le* propun, ca sî fie la
mine da, da; şi nu, nu? Ear *precum* Dumneḑeŭ credincios 18
este, cuvêntul nostru cătră voĭ nu a fost da şi nu. Căcĭ Fiiul 19
luĭ Dumneḑeŭ Iisus Christos, cel predicat între voĭ prin noĭ, prin
mine şi prin Silvan şi prin Timotheiŭ, nu a fost da şi nu, ci a
fost da întru dînsul. Căcĭ tóte promisiunile luĭ Dumneḑeŭ in 20
el *sûnt* da, şi in el Amin, ca sî se glorifice Dumneḑeŭ prin noĭ.
Ear cel ce ne asigură împreună cu voĭ in Christos, şi ne-a uns, 21
este Dumneḑeŭ; Care ne-a şi pecetluit, şi a dat arbuna Spiri- 22
tuluĭ in ânimile nóstre.
Ear eŭ chĭăm pre Dumneḑeŭ martur asupra sufletuluĭ meŭ, 23
că nu am venit până acum la Corinth, spre a vĕ cruţa. Nu 24
că dóră avem autoritate preste credinţa vóstră, ci sûntem con-
lucrătorĭ aĭ bucurieĭ vóstre; căcĭ prin credinţă staţĭ.

Şi mĭ-am propus acésta, ca sî nu viŭ earăşĭ cu întristare II
la voĭ. Căcĭ de vĕ întristez pre voĭ, cine este cel ce 2
mĕ veselesce pre mine, decât numaĭ cel ce se întristéză prin
mine? Şi chĭar acésta am scris voue, ca, când voiŭ veni, sî 3
nu am întristare de ceĭ pentru carĭ mi se cădea sî mĕ bucur;
căcĭ am *acéstă* încredere in voĭ toţĭ, că bucuria mea este a vós-
tră a tuturor. Căcĭ din multă strîmtorare şi durere a ânimeĭ 4
v'am scris cu multe lacrimĭ; nu ca sî vĕ întristaţĭ, ci ca sî cu-
nósceţĭ dragostea care am maĭ cu sémă spre voĭ.

Ear de m'a întristat cineva, nu *numaĭ* pre mine a întristat, 5
ci, ca sî nu vĕ îngreuez pre toţĭ, şi din parte şi pre voĭ. Destul 6
este unuĭ asemene acéstă pedépsă, care *i se face* de cătră maĭ
mulţĭ. Încât din contra *trebue* maĭ vîrtos sî'l ertaţĭ, şi sî'*l* mân- 7
găiaţĭ, ca nu cumva sî se înghiţe un asemene de pré multă du-
rere. Pentru aceea vĕ rog ca sî întărițĭ dragostea *vóstră* spre 8
dinsul. Şi pentru acésta am şi scris, ca sî vĕ cerc, de sûnteţĭ 9
ascultătorĭ in tóte. Ear căruia ertaţĭ voĭ ceva, *ert* şi eŭ; căcĭ 10
de am ertat ceva, căruia am ertat, pentru voĭ *am ertat* in faça
luĭ Christos; Ca sî nu fim cuprinşĭ de Satana; căcĭ nu sûntem 11
in nesciinţă despre planurile luĭ.

Ear viind eŭ la Troada, spre *a predica* evangeliea luĭ Christos, 12
şi uşa fiindu-'mĭ dischisă prin Domnul, Nu am avut repaus 13
in spiritul meŭ, neaflând pre Tit fratele meŭ; decĭ lăsându-'ĭ,
am mers in Macedoniea.

Ear mulţumită *fie* luĭ Dumneḑeŭ, cel ce ne face tot-dea-una 14
triumfătorĭ in Christos, şi arată mirézma cunoscinţeĭ sale prin
noĭ in tot locul. Căcĭ sûntem luĭ Dumneḑeŭ bună mirézmă a 15

luĭ Christos între ceĭ ce se mântuesc, şi între ceĭ ce se pierd;
16 Unora sûntem mirézmă a morţeĭ spre mórte; ear altora mirézmă a vieţeĭ spre viéţă. Şi cine este suficient la acestea? Căcĭ
17 nu sûntem ca ceĭ mulţĭ, carĭ falsificăm cuvêntul luĭ Dumnedeŭ;
ci vorbim întru Christos ca din sinceritate, ca de la Dumnedeŭ,
înaintea luĭ Dumnedeŭ.

CAP. III—VII.

Despre servirea litereĭ şi a spirituluĭ. Evangeliea maĭ gloriósă decât legea. Despre purtarea cu ceĭ reĭ. Îndemnare la sânţire şi la întristarea dupre Dumnedeŭ.

1 Aŭ dóră începem earăşĭ a ne recomenda? séŭ nĭ trebuesc
precum unora epistole de recomendare cătră voĭ, séŭ e-
2 pistole de recomendare de la voĭ? Voĭ sûnteţĭ epistola nós-
3 tră, scrisă în ânimile nóstre, cunoscută şi cetită de toţĭ ómeniĭ;
Arătându-vĕ că sûnteţĭ epistolă a luĭ Christos, cea lucrată de noĭ,
scrisă nu cu cernélă, ci cu Spiritul luĭ Dumnedeŭ celuĭ viŭ; nu
in table de pĭatră, ci in tablele trupescĭ ale ânimeĭ.
4 Şi încredere ca acésta avem prin Christos cătră Dumnedeŭ.
5 Nu că sûntem capabilĭ a cugeta ceva de la sine ca de la noĭ
6 înşi-ne, ci capacitatea nóstră este de la Dumnedeŭ; Care ne-a
şi făcut capabilĭ a fi servitorĭ aĭ aşedământuluĭ noŭ, nu aĭ litereĭ,
7 ci aĭ spirituluĭ; căcĭ litera omórĕ, ear spiritul face viŭ. Căcĭ
dacă serviciul morţeĭ cel scris şi săpat in pĭetre a fost aşa de
glorios, încât fiiĭ luĭ Israel nu puteaŭ sĭ caute la faça luĭ Moise,
8 pentru strălucirea feçeĭ luĭ cea trecĕtóre: Cum nu va fi maĭ
9 glorios serviciul spirituluĭ? Căcĭ dacă serviciul condemnăreĭ
era glorios, cu mult maĭ mult întrece in glorie serviciul dreptăţeĭ.
10 Căcĭ ceea ce era glorios in acéstă parte, nu maĭ este glorios din
11 causa glorieĭ covirşitóre a celeĭ-l-alte părţĭ. Căcĭ dacă ceea
ce se disfiinţéză este glorios, cu atât maĭ mult ceea ce remâne
este glorios.
12 Drept aceea avênd asemene speranţă, întrebuinţăm multă
13 îndrăznélă; Şi nu facem precum Moise, care punea văl preste
faça sa, ca sĭ nu caute fiiĭ luĭ Israel la finitul celeĭ ce era a se
14 disfiinţa. Ear simţimintele lor s'aŭ tîmpit; căcĭ până astădĭ
remâne acelaş văl neluat in cetirea aşedământuluĭ vechiŭ; care
15 văl se disfiinţéză in Christos. Şi chiar până astădĭ, când se
16 cetesce Moise, jace văl pe ânima lor. Ear când se vor în-
17 tórce cătră Domnul, se va lua vălul. Ear Domnul este Spi-
18 ritul, şi unde este Spiritul Domnuluĭ, acolo este libertate. Ear
noĭ toţĭ privind cu faţă discoperită ca prin oglindă gloria Dom-
nuluĭ, ne schimbăm într'aceeaşĭ imagine, din gloriă in gloriă, ca
de la Spiritul Domnuluĭ.

Pentru acésta avênd acest serviciŭ, dupre cum am aflat IV
milă, nu sûntem discuragĭaţĭ. Ci am renunţat la cele as- 2
cunse de ruşine, neămblând in vicleşug, nicĭ falcificând cuvên-
tul luĭ Dumneḑeŭ, ci cu manifestarea adevĕruluĭ ne recomen-
dăm consciinţeĭ tuturor ómenilor înaintea luĭ Dumneḑeŭ. Ear 3
de este şi acoperită evangeliea nóstră, in ceĭ peritorĭ este aco-
perită; Căror necredincĭoşĭ dumneḑeul acesteĭ lume lĭ-a or- 4
bit cugetările, ca sî nu li lucéscă lumina evageliei celeĭ gloriόse
a luĭ Christos, care este imaginea luĭ Dumneḑeŭ. Căcĭ nu pre- 5
dicăm pre noĭ înşi-ne, ci pre Christos Iisus Domnul; ear pre
noĭ *ca* servitoriĭ vostri pentru Iisus. Căcĭ Dumneḑeŭ, care a 6
ḑis ca lumina sî lumineze din întunerec, a strălucit in ânimile
nóstre, spre respândirea cunoscinţeĭ glorieĭ luĭ Dumneḑeŭ in
faça luĭ Iisus Christos.
Ear avem tesaurul acesta in vase de lut, ca acéstă putere 7
mare sî fie *atribuită* luĭ Dumneḑeŭ, ear nu noue. Întru tóte 8
sûntem împresuraţĭ, dar nu fără curagiŭ; *sûntem in* nedumerire,
dar nu lipsiţĭ de speranţă; Persecutaţĭ, dar nu abandonaţĭ; 9
repuşĭ, dar nu prăpădiţĭ; In tot timpul purtând in corp mórtea 10
Domnuluĭ Iisus, ca şi viéţa luĭ Iisus sî se arete in corpul nostru.
Căcĭ până când trăim, tot-dea-una sûntem espuşĭ la mórte pen- 11
tru Iisus, ca şi viéţa luĭ Iisus sî se arete in corpul nostru cel
muritor; Încăt mórtea lucréză in noĭ, ear viéţa in voĭ. Ear 12 13
avênd acelaşĭ spirit al credinţeĭ, precum este scris: Creḑut-am,
pentru aceea am şi vorbit; şi noĭ credem, *şi* pentru aceea şi
vorbim; Încredinţaţĭ fiind, că cel ce a sculat pre Domnul 14
Iisus, ne va scula şi pre noĭ prin Iisus, şi *ne* va înfăţişa împre-
ună cu voĭ. Căcĭ tóte *sûnt* pentru voĭ, ca harul prisositor 15
prin mulţumita maĭ multora sî prisoséscă spre gloria luĭ Dum-
neḑeŭ. Pentru aceea nu sûntem discuragĭaţĭ; ci de se şi strică 16
omul nostru cel din afară, dar cel din întru se înnoesce din ḑi
in ḑi. Căcĭ uşurătatea întristăreĭ nóstre din present prin es- 17
celinţă ni lucréză un escelent pond de gloriă eternă; Nepri- 18
vind noĭ la cele visibile, ci la cele nevisibile; căcĭ cele visibile
sûnt trecĕtóre; ear cele nevisibile *sûnt* eterne.

Căcĭ scim, că de se va disfiinţa acest cort pământesc in V
care locuim, avem zidire de la Dumneḑeŭ, casă nefăcută
de mână, eternă in ceriurĭ. Căcĭ într'acésta suspinăm, dorind 2
sî ne îmbrăcăm in locaşul nostru cel din ceriŭ. Dacă după ce ne 3
vom îmbrăca, nu ne vom afla golĭ. Căcĭ ceĭ ce sûntem în- 4
tr'*acest* cort suspinăm sub sarcină, pentru-că nu voim a ne dis-
brăca, ci a ne superîmbrăca; ca ceea ce este muritor sî se
înghiţe de viéţă. Ear cel ce ne-a făcut spre acésta *este* Dum- 5
neḑeŭ, care ni-a şi dat arbuna Spirituluĭ. Drept aceea în- 6
drăznim in tot timpul, sciind, că petrecênd in corp sûntem

7 departe de la Domnul; (Căcĭ ămblăm prin credinţă, *ear nu*
8 prin vedere;) Îndrăznim, *ḑic*, şi voim maĭ bine sî fim disfă-
9 cuţĭ de corp, şi sî fim cu Domnul. Pentru aceea ne şi
10 silim, ca, orĭ de façă orĭ de departe, sî'ĭ fim plăcuţĭ. Căcĭ noĭ
toţĭ trebue sî ne arătăm înaintea tribunaluluĭ luĭ Christos, ca
sî ĭa fie-care dupre cum a făcut in corp, séŭ bine séŭ rêŭ.
11 Sciind dar frica Domnuluĭ, înduplicăm pre ómenĭ; ear Dum-
neḑeŭ ne cunósce pre noĭ, şi sper că şi voĭ ne cunósceţĭ in con-
12 sciinţele vóstre. *Acésta ḑic*, nu ca sî ne recomendăm earăşĭ
la voĭ, ci ca sî vî dăm ocasiune de a vĕ făli pentru noĭ; *şi* ca
sî aveţĭ *cuvênt* pentru ceĭ ce se fălesc in façă, ear nu in ânimă.
13 Căcĭ orĭ de sûntem in uĭmire, *este* pentru Dumneḑeŭ, orĭ de sûn-
14 tem treşĭ, *este* pentru voĭ. Căcĭ dragostea luĭ Christos ne
constrînge, socotind noĭ acésta, că, de a murit unul pentru toţĭ,
15 decĭ toţĭ aŭ murit; Şi *că* a murit pentru toţĭ, ca ceĭ ce viéză
sî nu maĭ vieze loruşĭ, ci celuĭ ce a murit şi a înviat pentru eĭ.
16 Pentru aceea de acum noĭ nu scim pre nimene dupre corp; ear
de am şi sciut pre Christos dupre corp, dar de acum nu'*l* maĭ
17 scim. Decĭ de *este* cineva in Christos, *este* făptură nouă; cele
18 vechĭ aŭ trecut, éca tóte s'aŭ făcut noue. Şi tóte acestea *vin*
de la Dumneḑeŭ, care ne-a împăcat luişĭ prin Iisus Christos,
19 şi nĭ-a dat serviciŭl împăcăreĭ. Căcĭ Dumneḑeŭ era in Chris-
tos, împăcând lumea luişĭ, neîmputându-li pĕcatele lor; şi nĭ-a
încredinţat cuvêntul împĕcăreĭ.
20 Drept aceea sûntem solĭ in locul luĭ Christos; ca cum Dum-
neḑeŭ s'ar ruga prin noĭ, *vĕ* rugăm in locul luĭ Christos, ca sî
21 vĕ împĕcaţĭ cu Dumneḑeŭ. Căcĭ pre cel ce nu a cunoscut
pĕcat, 'l-a făcut pĕcat pentru noĭ, ca noĭ sî ne facem dreptatea
luĭ Dumneḑeŭ printr'însul.
VI Noĭ dar *ca* conlucrătorĭ *cu el vĕ* şi rugăm, ca sî nu primiţĭ
2 harul luĭ Dumneḑeŭ îndeşert. (Căcĭ ḑice: In timp fa-
vorabil te-am ascultat, şi in ḑiua mântuireĭ 'ţĭ-am ajutat; éca
3 acum *este* timp favorabil, éca acum *este* ḑiua mântuireĭ.) Fără
sî dăm in nimic nicĭ un scandal, ca dregĕtoriea *nóstră* sî nu se
4 prihănéscă; Ci in tóte arătându-ne ca servitorĭ aĭ luĭ Dum-
neḑeŭ: prin mare statornicie in necasurĭ, in nevoĭ *şi* strîmtorărĭ;
5 In bătăĭ, in închisorĭ, in tumulte, in ostenele, in privigherĭ, in
6 posturĭ; Prin curăţie, prin cunoscinţă, prin îndelungă răbdare,
7 prin bunătate, prin spirit sânt, prin dragoste nefăçarnică; Prin
cuvêntul adevĕruluĭ, prin puterea luĭ Dumneḑeŭ, prin armele
8 dreptăţeĭ d'a drépta şi d'a stînga; Printre onóre şi disonóre,
printre vorbire de rêŭ şi vorbire de bine; ca nisce înşelătorĭ,
9 dar adevĕraţĭ; Ca nisce necunoscuţĭ, dar bine cunoscuţĭ; ca
ceĭ ce murim, dar éca sûntem viĭ; ca nisce pedepsiţĭ, dar nu
10 omorîţĭ; Ca nisce întristaţĭ, dar tot-dea-una bucurându-ne; ca

nisce seracĭ, dar pre mulţĭ îmbogăţind; ca nimic avênd, dar tóte
posedêndu-le.
O Corintheni, gura nóstră s'a dischis cătră voĭ; ânima nós- 11
tră s'a lărgit. Nu aflaţĭ in noĭ strîmtorire, ci ânima vóstră 12
este strîmtă. Plătiţi-ni cu aceeaşĭ mĕsură, (vorbesc ca cătră 13
fiĭ), lărgind *ânimile vóstre.*
Nu vĕ înjugaţĭ cu ceĭ necredincĭoşĭ; căcĭ care împărtăşire are 14
dreptatea cu nedreptatea? séŭ care comunitate are lumina cu în-
tunerecul? Séŭ care acord are Christos cu Belia? séŭ care parte 15
are credincĭosul cu cel necredincĭos? Séŭ care însoţire are tem- 16
plul luĭ Dumneḑeŭ cu idoliĭ? căcĭ voĭ sûnteţĭ templul luĭ Dumneḑeŭ
celuĭ viŭ; precum a ḑis Dumneḑeŭ: Voiŭ locui in eĭ, şi voiŭ ămbla
între eĭ, şi eŭ voiŭ fi lor Dumneḑeŭ, şi eĭ vor fi poporul meŭ. Pentru 17
aceea eşiţĭ din meḑĭlocul lor, şi vĕ osebiţĭ, ḑice Domnul, şi sî nu vĕ
atingeţĭ de necurăţie, şi eŭ vĕ voiŭ primi; Şi vî voiŭ fi Părinte, 18
şi voĭ îmĭ veţĭ fi fiĭ şi fiĭce, ḑice Domnul Atot-putintele.

Deci avênd aceste făgăduinţe, ĭubiţilor, sî ne curăţim de VII
tótă spurcăcĭunea corpuluĭ şi a spirituluĭ, deplinind sân-
ţire in frica luĭ Dumneḑeŭ.
Înţelegeţi-ne; pre nimene nu am nedreptăţit, nimenuĭ nu am 2
făcut pagubă, pre nimene nu am înşelat. *Acésta* nu ḑic spre 3
a *vĕ* condemna; căcĭ am ḑis deja, că sûnteţĭ in ânimile nóstre,
spre a muri séŭ a trăi cu *voĭ*. Mare *este* îndrăznéla mea că- 4
tră voĭ, mare *este* fala mea despre voĭ; m'am împlut de mân-
găĭere, am mare bucurie in tot necazul nostru. Căcĭ venind 5
in Macedoniea, nicĭ un repaus nu a avut corpul nostru, din tóte
părţile am fost strîmtoraţĭ, din afară luptă, din întru temerĭ.
Inse Dumneḑeŭ, cel ce mângăe pre ceĭ umiliţĭ, ne-a mângăĭeat 6
pre noĭ prin venirea luĭ Tit. Şi nu numaĭ prin venirea luĭ, 7
ci şi prin mângăĭerea care avusese la voĭ, spuindu-ni dorinţa
vóstră, durerea vóstră, şi zelul vostru pentru mine, încât eŭ maĭ
mult m'am bucurat. Pentru aceea, de v'am întristat prin e- 8
pistolă, nu mĕ căesc, măcar de mĕ şi căĭam; căcĭ vĕd că acea
epistolă, măcar că v'a întristat, *dar* numaĭ pentru un timp.
Acum mĕ bucur, nu că v'aţĭ întristat, ci că v'aţĭ întristat spre 9
pocăinţă; căcĭ v'aţĭ întristat dumneḑeesce, ca in nimic sî nu vĕ
păgubiţĭ de cătră noĭ. Căcĭ întristarea dumneḑeéscă lucréză 10
pocăinţă spre mântuire fără de căinţă; ear întristarea lumeĭ
lucréză mórte. Căcĭ éca chĭar acésta, că v'aţĭ întristat dum- 11
neḑeesce, ce feliŭ de silinţă a produs in voĭ, *ce* apologiă, *ce* în-
dignaţie, *ce* frică, *ce* dorinţă, *ce* zel, *ce* revindecare! In tóte
v'aţĭ arătat, că sûnteţĭ curaţĭ într'acest lucru. Decĭ de am 12
şi scris voue, *înse nu* pentru cel ce a nedreptăţit, nicĭ pentru
cel ce s'a nedreptăţit, ci pentru a se arăta cătră voĭ silinţa nós-
tră, care avem pentru voĭ înaintea luĭ Dumneḑeŭ.

13 Pentru acésta ne-am mângăĭat de mângăĭerea vóstră;
mult maĭ mult ne-am bucurat de bucuriea luĭ Tit, pentru-că spi-
14 ritul luĭ s'a reîntărit de cătră voĭ toţĭ. Căcĭ orĭ in ce m'am
fălit înaintea luĭ despre voĭ, nu m'am ruşinat; ci precum am
vorbit pururea dupre adevĕr, aşa şi fala nóstră in faça luĭ Tit
15 s'a arătat adevĕrat. Şi când îşĭ aduce aminte de ascultarea
vóstră a tuturor, cum cu frică şi cu cutremur l-aţĭ primit, âni-
16 ma sa este maĭ mult la voĭ. Mĕ bucur *dar*, că in tóte mĕ
pot încrede in voĭ.

CAP. VIII.

Îndemnare la strîngere de ajutóre pentru bisericile din Iudeea.

1 Vĕ însciinţăm, fraţilor, de harul luĭ Dumneḑeŭ, ce s'a a-
2 rătat in bisericile Macedonieĭ; Cum că strîmtorarea
lor cea mare lĭ-a produs o mare bucurie, şi profunda lor să-
3 răciă a produs o mare avuţiă de liberalitate. Căcĭ *li* mărtu-
risesc, că dupre putere, şi chĭar preste putere *aŭ contribuit* bu-
4 curos. Rugându-ne cu multe rugăminte, ca sî primim darul
5 şi împărtăşirea serviciŭluĭ *destinat* pentru sânţĭ. Şi nu *numaĭ*
precum am asceptat, ci maĭ 'nainte s'aŭ devotat pre sine Dom-
6 nuluĭ şi noue, dupre voea luĭ Dumneḑeŭ; Încât am rugat noĭ pre
Tit, ca precum maĭ 'nainte a început între voĭ acéstă bine-facere,
aşa sî o şi finéscă.
7 Decĭ precum in tóte prisosiţĭ — cu credinţa, cu cuvêntul, cu
cunoscinţa şi cu tot zelul, şi cu dragostea vóstră cătră noĭ —
8 aşa prisosiţĭ şi in acéstă bine-facere. Nu vorbesc ca cum aşĭ
ordona, ci *vreŭ* prin zelul altora a încerca sinceritatea dragosteĭ
9 vóstre. Căcĭ sciţĭ harul Domnuluĭ nostru Iisus Christos, că
bogat fiind, pentru voĭ serac a devenit, ca voĭ prin sărăcia luĭ
10 sî vĕ îmbogăţiţĭ. Ear într'acest *lucru vî* daŭ opiniunea *mea*;
căcĭ vî este de folos, *voue* cari deja anul trecut aţĭ început nu
11 numaĭ a face, ci şi a face bucuros. Acum dar finiţĭ de a
face; ca precum *aţĭ avut* dispoşiţiune de a voi, aşa şi a fini du-
12 pre avere. Căcĭ de este bună voinţă, *este* bine-primit dupre
13 ceea ce are cineva, *ear* nu dupre ceea ce nu are. Căcĭ nu
14 *voiŭ* ca, spre a uşura pre alţiĭ, voĭ sî fiţĭ însărcinaţĭ; Ci *ca sî*
fie egalitate; *ca* in timpul de acum prisosinţa vóstră sî *depli-*
néscă lipsa acelora, şi ca prisosinţa acelora *sî deplinéscă* lipsa
15 vóstră, ca *aşa* sî fie egalitate; Precum este scris: Cel ce *a-*
dunase mult nu avea prisos, şi cel ce *adunase* pucin nu a-
vea lipsă.
16 Ear mulţumită *fie* luĭ Dumneḑeŭ, că a înspirat in ănima luĭ
17 Tit acelaşĭ zel pentru voĭ. Căcĭ nu numaĭ a primit el ruga
18 *mea*, ci fiind maĭ zelos, de sine a mers la voĭ. Şi împreună
cu el am trimis şi pre fratele, a căruia laudă in evangelie *este*

prin tóte bisericile; Şi pe lângă acésta, *este* şi ales de bise- 19
ricĭ sî fie soţul călătorieĭ nóstre cu acéstă milostenie, ce se ad-
ministréză de noĭ spre gloria Domnuluĭ, şi *spre a arăta* buna-
voinţa vóstră. Ferindu-ne de acésta, ca sî nu ne prihănéscă 20
cineva într'acéstă contribuţiune liberală esecutată de noĭ; În- 21
grijindu-ne de cele bune, nu numaĭ înaintea Domnuluĭ, ci şi
înaintea ómenilor. Âncă am trimis împreună cu eĭ şi pre fra- 22
tele nostru, pre care de multe-orĭ 'l-am aflat zelos in multe, ear
acum cu mult maĭ zelos pentru încrederea cea mare ce *are* pen-
tru voĭ. *Căt pentru* Tit, *el este* coleg şi conlucrătorul meŭ 23
pentru voĭ; *şi in privinţa* celor-l-*alţĭ* fraţĭ aĭ nostri, *eĭ sûnt* apos-
tolii bisericeĭ, gloria luĭ Christos. Drept aceea arătaţĭ proba 24
dragosteĭ vóstre, şi a faleĭ nóstre despre voĭ către eĭ şi înain-
tea bisericilor.

CAP. IX.

Darea cu mână liberală; Dumneḑeŭ resplătesce milostenica nóstră.

Despre contribuţiunea cea pentru sânţĭ, îmĭ este de prisos 1
a vî maĭ scrie; Căcĭ sciŭ bună-voinţa vóstră, in pri- 2
vinţa căreĭa mĕ laud despre voĭ către Macedonĭ, că Achaia este
gata din anul trecut; şi zelul vostru a escitat la imitaţiune pre
mulţĭ. Înse am trimis pre fraţĭ, ca fala nóstră despre voĭ sî 3
nu fie îndeşert într'acéstă privinţă; ca sî fiţĭ gata, precum am
ḑis *că sûnteţĭ.* Ca nu cumva de vor veni împreună cu mine 4
Macedonenii, şi vĕ vor afla negătiţĭ, noĭ (ca sî nu ḑicem: Voĭ)
sî fim ruşinaţĭ in realitatea acesteĭ laude. Drept aceea am 5
creḑut necesar sî rugăm pre fraţĭ ca sî mérgĕ maĭ 'nainte la
voĭ, şi sî gătéscă bine-facerea vóstră cea de maĭ 'nainte promisă,
ca aceea sî fie gata, ca o bine-facere, ear nu ca ceva stors.

Ear acésta *ḑic*: Cel ce séměnă cu scumpetate, va şi secera 6
cu scumpetate; ear cel ce sémenă cu liberalitate, va şi secera cu
liberalitate. Fie-care *sî dea*, precum 'şĭ-a propus in ânimă, nu 7
cu părere de rêŭ, séŭ de silă, căcĭ Dumneḑeŭ ĭubesce pre dă-
tătorul voĭos. Ear puternic *este* Dumneḑeŭ sî prisoséscă tot 8
harul spre voĭ, ca tot-dea-una avênd îndestulare in tóte, sî aveţĭ
şi prisosinţă pentru tot lucrul bun; (Precum este scris; Îm- 9
prăsciet-a, dat-a seracilor, dreptatea luĭ remâne in etern. Ear 10
cel ce dă semênţă semĕnătoruluĭ, şi pâne spre mâncare, va da
şi va immulţi semênţa vóstră, şi va cresce fructele dreptăţeĭ vós-
tre;) Ca in tóte sî fiţi îmbogăţiţĭ, spre a *face* tot feliul de li- 11
beralitate, care lucréză prin serviciul nostru mulţumită luĭ Dum-
neḑeŭ. Căcĭ administrarea acesteĭ ofrande nu numaĭ împli- 12
nesce lipsele sânţilor, ci şi produce mult fruct prin mulţumita
multora către Dumneḑeŭ, Cari glorifică pre Dumneḑeŭ pen- 13

tru proba ce li se dă din acest serviciŭ despre a vóstră supu-
nere mărturisită la evangeliea luĭ Christos, şi despre sincera vós-
14 tră liberalitate către dînşiĭ şi către toţĭ *alţĭ*; Şi prin rugă-
ciŭnea lor pentru voĭ, cari vĕ doresc pentru harul luĭ Dumne-
15 ḑeŭ ce abundéză asupra vóstră. Ear mulţumită *fie* luĭ Dum-
neḑeŭ pentru darul luĭ cel nespus.

CAP. X—XIII.

*Armele spirituale ale servitorilor luĭ Dumneḑeŭ. Apĕrarea autori-
tăţeĭ şi a characteruluĭ luĭ Pavel contra atacurilor învĕţătorilor min-
cinoşĭ. Escelenţa discoperirilor date luĭ Pavel. Îndemnărĭ, salutărĭ
şi dorinţe.*

1 Şi însumĭ eŭ Pavel vĕ rog prin blândeţa şi îndurarea luĭ
Christos, care de faţă *sûnt* umilit între voĭ, ear absent
2 fiind sûnt îndrăzneţ către voĭ; *Vĕ* rog, *ḑic, sî* nu *fiŭ silit*, când
voiŭ fi de faţă, sî îndrăznesc cu acea încredere, cu care mĭ-am
propus sî îndrăznesc contra unora, cari ne socotesc că ămblăm
3 dupre corp. Căcĭ deşi ămblăm in corp, nu ne luptăm dupre
4 corp; Căcĭ armele lupteĭ nóstre nu *sûnt* trupescĭ, ci puternice
5 prin Dumneḑeŭ spre surparea fortereţilor; Surpând privirile şi
tótă înălţimea ce se rădică contra cunoscinţeĭ luĭ Dumneḑeŭ, şi
6 captivând tótă cugetarea spre ascultarea luĭ Christos; Fiind
şi gata a pedepsi tótă neascultarea, când va fi deplină ascul-
tarea vóstră.
7 La cele de faţă uĭtaţi-vĕ! De se încrede cineva, că este al
luĭ Christos, acesta sî gândéscă earăşĭ in sine, că precum el *este*
8 al luĭ Christos, aşa şi noĭ *sûntem* aĭ luĭ Christos. Căcĭ de mĕ
voiŭ şi lăuda ceva maĭ mult de autoritatea nóstră, care nĭ-a dat
Domnul spre edificarea, ear nu spre derîpănarea vóstră, nu mĕ
9 voiŭ ruşina; Înse ca sî nu mĕ arăt, ca cum v'aşĭ ameninţa
10 prin epistole; (Căcĭ epistolele *luĭ*, ḑic eĭ, *sûnt* grele şi tarĭ, ear
present fiind *este* slab şi cuvêntul *luĭ* dispreţuibil;) Sî soco-
11 téscă unul ca acela, că, precum sûntem cu cuvêntul prin epis-
12 tole, nefiind de faţă, aşa *vom fi* şi in fapte, fiind de faţă. Căcĭ
nu îndrăznim sî ne considerăm séŭ sî ne comparăm cu uniĭ ce
se laudă însuşĭ; înse aceĭa mĕsurându-se pre sine prin sine, şi
13 comparându-se pre sine între sine, sûnt neînţelepţĭ. Ear noĭ
nu ne vom lăuda preste mĕsură, ci dupre mĕsura dreptaruluĭ
14 ce ni l'a împărţit Dumneḑeŭ, a ajunge până la voĭ. Căcĭ
nu ne pré întindem, ca cum n'am fi ajuns la voĭ; căcĭ şi până
15 la voĭ am venit cu evangeliea luĭ Christos. Nu ne lăudăm preste
mĕsură, adică in ostinelĭ străine; ci avem speranţă, ca crescênd
credinţa vóstră între voĭ, ne vom lărgi dupre mĕsura nóstră încă
16 maĭ departe; Sî predicăm evangeliea şi in *părţile* cele de dincolo

de voĭ, fără a ne lăuda cu mĕsură străină in cele deja gata.
Ear cel ce se laudă, laude-se in Domnul. Căcĭ nu cel ce se 17 18
laudă însușĭ este probat, ci pre care 'l laudă Domnul.
O de ațĭ suferi pucin nebunia *mea*; înse mĕ și suferițĭ. XI
Căcĭ sûnt jalus de voĭ cu dumneḑeesc zel, fiind-că v'am 2
logodit unuĭ bărbat, ca sî *vĕ* presint virgină curată luĭ Christos.
Înse mĕ tem, ca nu cumva precum șérpele a amăgit pre Eva cu 3
viclenia sa, așa sî se corupă mintea vóstră de la simplitatea
cea in Christos. Căcĭ dacă vine cineva, și predică pre alt 4
Iisus, pre care noĭ nu am predicat, séŭ *de* ațĭ primi alt spirit,
care nu ațĭ primit, séŭ altă evangelie, care nu ațĭ primit, bine
'l-ațĭ primi.
Dar socot că cu nimic nu sûnt maĭ pucin decât apostoliĭ 5
ceĭ maĭ marĭ. Ear deși *sûnt* mărginit in cuvênt, nu înse și 6
in cunoscință; ci cu totul sûntem cunoscuțĭ între voĭ in tóte.
Aŭ dóră am comis pĕcat, însumĭ umilindu-mĕ, ca voĭ sî vĕ înăl- 7
țațĭ, și pentru-că v'am predicat evangeliea luĭ Dumneḑeŭ gratis?
Am jefuit *alte* bisericĭ, luând plată *de la dînșiĭ*, spre a servi voue. 8
Și când eram de façă la voĭ, și in lipsă, nu am îngreuĭat pre 9
nimenea; căcĭ lipsa mea o-aŭ îndestulat frațiĭ carĭ veniseră de
la Macedoniea; și in tóte m'am păḑit de a vĕ îngreuĭa, și *mĕ*
voiŭ păḑi. *Protest* prin adevĕrul luĭ Christos *care* este in mine, 10
că nimene in ținuturile Achaieĭ nu'mĭ va răpi acéstă laudă.
Pentru ce? Pentru-că dóră nu vĕ ĭubesc? Dumneḑeŭ scie. Ear 11 12
ceea ce fac, aceea voiŭ și face, ca sî ĭaŭ pretecstul celor ce caută
pretecst; ca in ceea ce se laudă eĭ, sî se afle ca și noĭ.
Căcĭ nisce asemenea *sûnt* apostolĭ mincinoșĭ, lucrătorĭ viclenĭ, 13
prefăcêndu-se in apostolĭ aĭ luĭ Christos. Și nu *este* de mi- 14
rare; căcĭ însușĭ Satana se preface in ânger de lumină. Decĭ 15
nu *este* lucru mare, de se prefac și servitoriĭ luĭ ca servitorĭ aĭ
dreptățeĭ; al căror finit va fi dupre faptele lor.
Earășĭ ḑic: Sî nu mĕ socótă cineva, *că sûnt* nebun; alt-feliŭ 16
măcar ca pre un nebun primițĭ-mĕ, ca sî mĕ laud și eŭ pucin.
Ceea ce ḑic in privirea acesteĭ laude nu dupre Domnul ḑic, ci 17
ca cum așĭ fi nebun. Fiind-că mulțĭ se laudă dupre corp, și 18
eŭ mĕ voiŭ lăuda. Căcĭ bucuros suferițĭ pre ceĭ nebunĭ, fiind 19
voĭ înțelepțĭ; Căcĭ suferițĭ de vĕ aservesce cineva, de *vĕ* con- 20
sumă cineva, de *vĭ* ĭa cineva *al vostru*, de se înalță cineva, de
vĕ bate cineva preste façă. Cu rușine vorbesc, ca și când noĭ 21
am fi slăbit; dar in orĭ ce îndrăznesce cineva, (ca un nebun
vorbesc,) îndrăznesc și eŭ. Ebreĭ sûnt? și eŭ. Israelițĭ sûnt? 22
Semênță a luĭ Abraam sûnt? și eŭ. Servitorĭ aĭ luĭ 23
Christos sûnt? (ca un nebun vorbesc,) maĭ mult eŭ; in ostenelĭ
maĭ mult, in bătăĭ preste mĕsură, in închisóre maĭ ades, in morțĭ
de multe orĭ; De la Iudeĭ am luat de cincĭ-orĭ câte patru- 24

25 ḑecĭ fără una *de loviturĭ*; De treĭ-orĭ am fost bătut cu toege,
odată am fost bătut cu petre, de treĭ orĭ am suferit naufragiŭ,
26 o ḑi-noptime am fost in adîncimea măreĭ; In călătoriĭ de
multe-orĭ. in pericole pe rîurĭ, in pericole de către hoţĭ, in
pericole despre Iudeĭ, in pericole despre ginte, in pericole in
oraşe, in pericole in pustie, in pericole pe mare, in pericole
27 între fraţiĭ ceĭ mincinoşĭ; In ostenélă şi in trudă, in prive-
gherĭ de multe orĭ, in fóme şi in sete; in posturĭ adeseorĭ, in
28 frig şi in golătate; Fără de acestea, năvălirĭ asupra mea in
tóte ḑilele. grija tuturor bisericilor.
29 Cine este slab, şi eŭ sî nu fiŭ slab? cine se scandaliséză, şi
30 eŭ sî nu mě aprinḑ? Dacă trebue a mě lăuda, mě voiŭ lăuda
31 de neputinţile mele. Dumneḑeŭ şi Părintele Domnuluĭ nostru
Iisus Christos, cel :e este bine-cuvêntat in etern, scie că nu mint.
32 In Damasc dregětorul regeluĭ Areta păḑĭa cetatea Damasculuĭ,
33 vrênd sî mě prinḑě; Şi pe o feréstră într'o coşniţă m'am lă-
sat preste zid, şi am scăpat din mânile luĭ.
XII Inse a mě lăuda nu'mĭ este de folos. Voiŭ veni la visiunile
şi discoperirile Domnuluĭ.
2 Cunosc pre un om in Christos cu patru-spre-ḑece anĭ maĭ
'nainte, (séŭ in corp, nu sciŭ; séŭ afară de corp, nu sciŭ, Dum-
neḑeŭ scie;) unul ca acesta s'a răpit până la al treilea ceriŭ.
3 Şi cunosc, că acest om (séŭ in corp, séŭ afară de corp, nu sciŭ,
4 Dumneḑeŭ scie;) S'a răpît in Raiŭ, şi a auḑit cuvinte ne-
esprimabile, carĭ nu este permis omuluĭ a le vorbi.
5 Despre unul ca acesta mě voiŭ lăuda; ear despre mine nu
6 mě voiŭ lăuda, decât numaĭ in neputinţile mele. Căcĭ deşi
voiŭ vré sî mě laud, nu voiŭ fi nebun; căcĭ voiŭ vorbi adevě-
rul; ear las, ca sî nu cugete cineva de mine maĭ mult decât
mě vede, séŭ aude ceva de la mine.
7 Şi ca sî nu mě înalţ preste měsură prin mulţimea discope-
ririlor, mi s'a dat corpuluĭ bold, ângerul Sataneĭ, sî mě pălmu-
8 éscă, ca sî nu mě înalţ preste měsură. Pentru acésta m'am
9 rugat Domnuluĭ de treĭ orĭ, ca sî'l depărteze de la mine. Şi
'mĭ-a ḑis: Harul meŭ îţĭ ajunge; căcĭ puterea mea se esercită
in slăbăcĭune. Decĭ pré bucuros mě voiŭ lăuda maĭ bine in ne-
putinţile mele, ca sî locuéscă in mine puterea luĭ Christos.
10 Pentru aceea am plăcere in neputinţĭ, in defaĭme, in nevoĭ, in
persecuţiunĭ, in strîmtorărĭ pentru Christos; căcĭ când sûnt slab,
atuncĭ sûnt tare.
11 M'am făcut nebun, lăudându-mě; voĭ m'aţĭ silit; căcĭ mi se
cădea sî fiŭ lăudat de către voĭ; fiind-că in nimic nu sûnt maĭ
12 pucin decât apostoliĭ ceĭ maĭ marĭ, măcar că sûnt nimic. Ade-
věr probele apostoluluĭ s'aŭ operat între voĭ: prin răbdarea
13 tuturor *suferinţilor*, prin semne, şi minunĭ şi puterĭ. Căcĭ in

ce ați fost maĭ jos decât cele-l-alte biserici, fără numaĭ că eŭ
nu v'am îngreuiat; ertați-'mĭ acéstă nedreptate.
Éca a treia óră sûnt gata a veni la voĭ, și nu vě voiŭ în- 14
greuia; căcĭ nu caut ale vóstre, ci pre voĭ; căcĭ nu sûnt da-
torĭ copiiĭ sî agonisésca pentru părințĭ, ci părinții pentru copiĭ.
Ear eŭ pré bucuros voiu chieltui, și mě voiŭ chieltui și pre 15
mine pentru sufletele vóstre; măcar că maĭ mult ĭubindu-vě pre
voĭ, maĭ pucin sûnt ĭubit *de voĭ*. Înse fie, eŭ nu v'am îngre- 16
uiat, ci isteț fiind, v'am prins cu iscusință. Aŭ dóră m'am 17
folosit de la voĭ prin cineva din ceĭ ce am trimis la voĭ? Am 18
rugat pre Tit, și împreună cu *el* am trimis pre un frate. Aŭ
dóră Tit s'a folosit ceva de la voĭ? aŭ nu am ămblat noĭ dupre
acelaș spirit? aŭ nu *am ămblat* dupre aceleașĭ urme.
Aŭ earășĭ vi se pare că ne apărăm înaintea vóstră? înain- 19
tea luĭ Dumneḑeŭ in Christos vorbim noĭ tóte *acestea*, ĭubițiĭ
meĭ, spre a vóstră edificare. Căcĭ mě tem, ca nu cumva, când 20
voiŭ veni, sî vě aflu precum nu voĭesc, și *ca* eŭ sî mě presint
la voĭ, precum nu voițĭ; ca nu cumva *sî fie* certe, jalusie, mâniĭ,
sfeḑĭ, calumniĭ, șoptirĭ, îngâmfărĭ, desordinĭ; Ca nu cumva, 21
când voiŭ veni earășĭ, Dumneḑeul meŭ sî mě umilésca între voĭ,
și sî plâng pre mulțĭ, cari aŭ pěcătuit de maĭ 'nainte, și nu s'aŭ
pocăit de necurățire și fornicațiune și disfrânarea cari aŭ făcut.
Eca a treĭa *óră* cu acesta viŭ la voĭ. In gura a doĭ séŭ XIII
a treĭ marturĭ va sta tot lucrul. V'am ḑis deja, și ea- 2
rășĭ vĭ ḑic a doua óră, ca când așĭ fi de façă; ear acum ne-
fiind de façă, scriŭ celor ce maĭ 'nainte aŭ pěcătuit, și tuturor
celor-l-alțĭ, că, de voiŭ veni earășĭ, nu voiŭ cruța; Fiind-că 3
căutațĭ probă, că Christos vorbesce in mine, care nu este slab
către voĭ, ci este puternic între voĭ. Căcĭ deși s'a crucifiat 4
din slăbăcĭunea *corpuluĭ*, dar trăesce prin puterea luĭ Dumneḑeŭ.
Și noĭ sûntem slabĭ asemenea luĭ; înse vom trăi prin puterea
luĭ Dumneḑeŭ împreună cu dînsul între voĭ. Cercați-vě înșĭ- 5
vě, de sûnteți in credință; cercați-vě. Aŭ nu vě cunósceți pre
voĭ, cum că Iisus Christos este in voĭ, decât numaĭ de sûnteți
neesperiențĭ. Înse sper, că vețĭ cunósce, că noĭ nu sûntem ne- 6
esperiențĭ. Ear mě rog luĭ Dumneḑeŭ, ca sî nu facețĭ nicĭ un 7
rěŭ; nu ca noĭ sî ne arătăm probațĭ, ci ca voĭ sî facețĭ binele,
deși noĭ am fi ca nisce neesperiențĭ. Căcĭ nimic nu putem 8
contra adevěruluĭ, ci pentru adevěr. Căcĭ ne bucurăm, când 9
noĭ sûntem slabĭ, ear voĭ sûnteți tarĭ, și acésta și dorim, *adică*
a vóstră perfecționare. De aceea nefiind de façă scriŭ a- 10
cestea, ca fiind de façă sî nu întrebuințez asprime, dupre pu-
terea care 'mĭ-a dat Domnul spre edificare, ear nu spre surpare.
Decĭ, fraților, bucurați-vě; regulați-vě, mângăiéți-vě, fițĭ cu 11
un cuget; fițĭ in pace; și Dumneḑeul dragosteĭ și al păceĭ va fi

12 cu voĭ. Salutaţi-vĕ unul pre altul cu sărutare sântă. Vĕ sa-
13 lută toţĭ sânţiĭ. Harul Domnuluĭ Iisus Christos, şi dragostea luĭ
Dumneḑeŭ, şi împărtăşirea Sântuluĭ Spirit *fie* cu voĭ toţi. Amin.
A doua epistolă cătră Corintheni s'a scris de la Filippi oraş
*al Macedoniei şi **s'a trimis** prin Tit şi Luca.*

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL
CĂTRĂ
GALATENĬ.

CAP. I, II.

Apostolul mustră pre Galateni, că s'aŭ abătut de la învĕţătura cea curată a evangeliei. El li aduce aminte dumneḑeésca origine a chiămăreĭ sale. Chiămarea luĭ Pavel recunoscută de ceĭ-l-alţĭ Apostolĭ. Cum el s'a opus luĭ Petru.

1 Pavel apostolul, nu de la ómenĭ, nicĭ prin om, ci prin Iisus
Christos, şi Dumneḑeŭ Părintele, care 'l-a înviat din morţĭ;
2 3 Şi toţĭ fraţiĭ, carı sûnt cu mine, bisericilor Galatieĭ: Har *fie*
voue si pace de la Dumneḑeŭ Părintele, şi *de la* Domnul nos-
4 tru Iisus Christos; Care s'a dat pre sine pentru pĕcatele nós-
tre, ca sí ne scóţĕ dintr'acéstă lume viclénă, dupre voea luĭ Dum-
5 neḑeŭ şi Părinteluĭ nostru; Căruĭa *fie* gloriă in seculiĭ secu-
lilor. Amin.
6 Mĕ mir, că aşa de curênd v'abateţĭ de la *evangeliea* cu care
7 sûnteţĭ chiămaţĭ prin harul luĭ Christos, la altă evangelie; Care
nu este altă, ci sûnt uniĭ cari vĕ turbură, şi voĭesc sî per-
8 vertéscă evangeliea luĭ Christos. Înse măcar noĭ, séŭ ânger
din ceriŭ, de vî va predica altă evangelie afară de ceea ce noĭ
9 v'am predicat, sî fie ănathema. Precum am ḑis deja, aşa a-
cum earăşĭ ḑic; De vî va predica cineva o altă evangelie afară
10 de ceea ce aţĭ primit, sî fie anathema. Óre acum caut favórea
ómenilor, séŭ a luĭ Dumneḑeŭ? séŭ caut sî plac ómenilor? căcĭ
de aşĭ plăcé âncă ómenilor, nu aşĭ fi servitor al luĭ Christos.
11 Ear vî declar, fraţilor, că evangeliea, care s'a predicat de
12 mine, nu este dupre om; Căcĭ nicĭ eŭ nu o-am primit, nicĭ
m'am învĕţat de la om, ci prin discoperirea luĭ Iisus Christos.
13 Aţĭ auḑit de petrecerea mea óre-când in Iudaism, cum că preste
14 mĕsură persecutam biserica luĭ Dumneḑeŭ, şi o devastam; Şi
înaintam in Iudaism maĭ mult decăt mulţĭ din ceĭ de o etate
cu mine in naţiunea mea, fórte zelos fiind pentru părintescele
mele tradiţiunĭ.

Ear cănd a bine-voit Dumneḑeŭ, cel ce m'a ales de la mi- 15
tra mameĭ mele, şi *m'*a chĭămat prin harul seŭ, Sî discopere 16
pre Fiĭul seŭ in mine, ca si'l vestesc intre ginte: îndată nu m'am
luat dupre carne şi sânge; Nicĭ nu m'am suit la Ierusalem 17
cătră apostolii ceĭ maĭ 'nainte de mine; ci m'am dus in Arabia,
şi earăşĭ m'am întors la Damasc. Apoĭ după treĭ anĭ m'am 18
suit la Ierusalem sî cercetez pre Petru, şi am remas la el cincĭ-
spre-ḑece ḑile. Ear pe altul din apostolĭ nu am vĕḑut, decât 19
numaĭ pre Iacob, fratele Domnuluĭ. Ear cele ce vî scriŭ, 20
éca înaintea luĭ Dumneḑeŭ nu mint. După aceea am venit 21
in părţile Sirieĭ şi ale Cilicieĭ; Şi eram necunoscut la faţă 22
de bisericile Iudeeĭ cele in Christos; Ci numaĭ auḑiseră, că 23
cel ce ne persecuta óre-când, acum predică credinţa care óre-
când o strica. Şi glorificaŭ pre Dumneḑeŭ pentru mine. 24
Apoĭ după patru-spre-ḑece anĭ earăşĭ m'am suit la Ieru- II
salem cu Barnaba, luând cu *mine* şi pre Tit. M'am suit 2
in urmarea uneĭ discoperirĭ, şi lĭ-am spus evangeliea care o
predic între ginte, ear deosebĭ celor maĭ însemnaţĭ, ca nu cum-
va sî alerg, séŭ sî fi alergat in deşert. Înse nicĭ chĭar Tit, 3
care era cu mine, Ellin fiind, nu a fost silit sî se circumcidĕ;
Şi acésta pentru fraţiĭ ceĭ mincinoşĭ ce se furişară, şi cari ve- 4
niseră sî iscodéscă libertatea nóstră, care avem in Christos Ii-
sus, ca sî ne aservéscă; Cărora nu ne-am plecat cu supunere 5
nicĭ un moment; ca adevĕrul evangelieĭ sî remăe între voĭ. Ear 6
despre ceĭ maĭ însemnaţĭ, (orĭ cari eraŭ eĭ, nu'mĭ pésă; Dum-
neḑeŭ nu caută la faça omuluĭ;) ceĭ maĭ însemnaţĭ, *ḑic*, nu'mĭ-
aŭ comunicat maĭ mult; Ci din contra vĕḑênd eĭ, că mi s'a în- 7
credinţat evangeliea la ceĭ necircumcişĭ, precum luĭ Petru la ceĭ
circumcişĭ; (Căcĭ cel ce a lucrat in Petru spre apostoliea cir- 8
cumcisiuneĭ, acesta a lucrat şi in mine între ginte;) Precepênd, 9
ḑic, Iacob, şi Chefa, şi Ioan, cari se consideraŭ ca stîlpĭ, harul
ce mi s'a dat, mĭ-aŭ dat mie şi luĭ Barnaba drépta împărtăşireĭ,
ca noĭ *sî mergem* la ginte, ear eĭ la ceĭ circumcişĭ. Numaĭ ca 10
sî ne aducem aminte de ceĭ seracĭ, aceea ce m'am şi silit a face.
Ear când a venit Petru la Antiochia, făciş m'am opus luĭ, 11
pentru-că era demn de reprobare. Căcĭ maĭ 'nainte de a veni 12
óre-cari de la Iacob, el mânca cu gintele; ear după ce eĭ aŭ
venit, se retrăgea, şi se osebĭa, temêndu-se de ceĭ circumcişĭ.
Asemenea s'aŭ făçarnicit împreună cu el şi ceĭ-l-alţĭ Iudeĭ; 13
încât şi Barnaba s'a ademenit de făçarnicia lor. Înse eŭ vĕ- 14
ḑênd că nu ămblă drept dupre adevĕrul evangelieĭ, am ḑis luĭ
Petru înaintea tuturor: Dacă tu, Iudeŭ fiind, trăescĭ ca gintele,
ear nu ca Iudeiĭ, pentru ce silescĭ pre ginte sî trăéscă ca Iu-
deiĭ? Noĭ, *cari sûntem* din fire Iudeĭ, ear nu pĕcătoşĭ din ginte, 15
Sciind că omul nu se îndreptézā prin fapte de ale legeĭ, ci prin 16

credinţa in Iisus Christos, şi noĭ am creḑut in Iisus Christos,
ca sî ne îndreptăm prin credinţa in Christos; ear nu prin
fapte de ale legeĭ; căcĭ prin fapte de ale legeĭ nu se va
17 îndrepta nicĭ un corp. Ear dacă căutând sî ne îndreptăm
prin Christos, ne-am aflat şi înşi-ne pĕcătoşĭ: decĭ *este* Chris-
18 tos servitor pĕcatuluĭ? Nicĭ de cum. Căcĭ dacă earăşĭ edific
19 cele ce *odată* am dărîmat, mĕ arăt ca abătut *de la lege.* Eŭ
20 prin lege am murit legeĭ, ca sî viez luĭ Dumneḑeŭ. M'am cru-
cifiat cu Christos; ear viez; înse nu eŭ, ci Christos viéză in mine;
ear întru căt viez acum in corp, viez prin credinţa in Fiiul luĭ
Dumneḑeŭ, care m'a ĭubit, şi s'a dat pre sine pentru mine.
21 Nu disfiinţez harul luĭ Dumneḑeŭ; căcĭ dacă dreptatea *vine* de
la lege, atuncĭ Christos a murit in deşert.

CAP. III, IV.

Apostolul continuă înrĕtând cuvêntul de îndreptare prin credinţă, şi nu prin lege. Asemenarea stăreĭ omuluĭ sub lege şi sub har. A-gar şi Sara represintă cele doue aşeḑăminte.

1 O Galatenĭ fără minte! cine v'a fermecat pre voĭ, ca sî
nu ascultaţĭ de adevĕr, pre voĭ in ochiĭ cărora Iisus Chris-
2 tos a fost represintat ca crucifiat între voĭ? Acésta voĭesc
numaĭ sî sciŭ de la voĭ: Prin fapte de ale legeĭ aţĭ primit Spi-
3 ritul, séŭ prin auḑul credinţeĭ? Aşa de fără de minte sûn-
4 teţĭ? începênd in Spirit, acum in trup finiţĭ? Atâtea aţĭ su-
5 ferit îndeşert? dacă *era* şi îndeşert. Decĭ cel ce vî comunică
Spiritul, şi lucréză minunĭ între voĭ, óre prin fapte de ale legeĭ
6 séŭ prin auḑul credinţeĭ *lucréză*? Precum Abraam a creḑut
luĭ Dumneḑeŭ, şi i s'a socotit spre dreptate.
7 Sî sciţĭ dar, că ceĭ ce sûnt din credinţă, aceĭa sûnt fiĭ luĭ
8 Abraam. Ear prevĕḑênd scriptura, că prin credinţă va în-
drepta Dumneḑeŭ pre ginte, maĭ 'nainte a bine-vestit luĭ A-
9 braam: Întru tine se vor bine-cuvênta tóte neamurile. Pentru
aceea ceĭ ce sûnt din credinţă se bine-cuvêntéză împreună cu
credincĭosul Abraam.
10 Căţĭ sûnt din fapte de ale legeĭ sûnt sub blestem, căcĭ scris
este: Blestemat *este* tot cel ce nu va remăné întru tóte cele scrise
11 in cartea legeĭ, ca sî le facĕ. Ear cum că nu se îndreptéză
nimene înaintea luĭ Dumneḑeŭ prin lege, *este* învederat; căcĭ:
12 Dreptul prin credinţă va trăi. Ear legea nu este din cre-
13 dinţă, ci: Omul care va face acestea, va trăi întru ele. Christos
ne-a rescumpărat din blestemul legeĭ, făcêndu-se pentru noĭ bles-
tem; căcĭ scris este: Blestemat *este* tot cel spânḑurat pe lemn;
14 Ca bine-cuvêntarea luĭ Abraam sî vie preste ginte prin Iisus
Christos; ca sî primim prin credinţă Spiritul cel promis.
15 Fraţilor, dupre om vorbesc; Aşeḑĕmêntul unuĭ om, dacă *este*

lutărît, nimene nu'l disfiinţéză, nicĭ nu adaogĕ *la el*. Ear luĭ 16
Abraam şi semînţeĭ luĭ s'aŭ făcut făgăduinţile. Nu ḑice: Se-
minţilor, ca de multe; ci ca de una: Semînţeĭ tale, care este
Christos. Şi acésta ḑic: Aşeḑămêntul cel întărit maĭ 'nainte 17
de la Dumneḑeŭ în Christos, nu s'a putut anula de legea, care
s'a dat cu patru sute şi treĭ-ḑecĭ de anĭ maĭ târḑiŭ, încât sĭ
se disfiinţeze făgăduinţă. Căcĭ moscenirea de *este* din lege, 18
nu maĭ *este* din făgăduinţă; ear Dumneḑeŭ a dăruit-*o* luĭ A-
braam prin făgăduinţă.
Pentru ce dar *este* legea? S'a adăogit pentru călcările de 19
lege, până ce era sĭ vie seminţa căreĭa s'a dat făgăduinţa; şi
a fost orînduită prin îngerĭ în mâna unuĭ mijlocitor. Ear 20
mijlocitorul nu este al unuĭa; ear Dumneḑeŭ este unul.
Decĭ óre *este* legea contra făgăduinţilor luĭ Dumneḑeŭ? nicĭ 21
de cum; căcĭ de s'ar fi dat o lege care sĭ póte viŭ-face, într'ade-
vér prin lege ar fi fost dreptatea. Ear a închis scriptura tóte 22
sub pĕcat, ca cea făgăduită sĭ se dea prin credinţa întru Iisus
Christos celor ce cred. Ear maĭ 'nainte de venirea credinţeĭ, 23
eram păḑiţĭ sub lege, închişĭ fiind spre credinţa, care era sĭ se
discopere; Încât legea nĭ-a fost pedagog spre Christos, ca sĭ 24
ne îndreptăm prin credinţă.
Ear după ce a venit credinţa, nu maĭ sûntem sub pedagog. 25
Căcĭ toţĭ sûnteţĭ fiĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ prin credinţă întru Christos 26
Iisus. Căcĭ orĭ-câţĭ v'aţĭ botezat întru Christos, cu Christos 27
v'aţĭ îmbrăcat. Nu este Iudeŭ, nicĭ Ellin; nu este serv, nicĭ 28
liber; nu este parte bărbătéscă, nicĭ femeéscă; căcĭ voĭ toţĭ sûn-
teţĭ unul întru Christos Iisus. Ear dacă *sûnteţĭ* voĭ aĭ luĭ 29
Christos, atuncĭ seminţă a luĭ Abraam sûnteţĭ, şi moscenitorĭ
dupre făgăduinţă.

Ear ḑic, *că* moscenitorul, în cât timp este prunc, în nimic IV
nu se osebesce de servitor, deşi este domn tuturor; Ci 2
este sub epitropĭ şi îngrijitorĭ, până la timpul otărît de părin-
tele *seŭ*. Aşa şi noĭ când eram pruncĭ, eram aserviţĭ sub e- 3
lemente lumeĭ; Ear când a venit plinitatea timpuluĭ, a trimis 4
Dumneḑeŭ pre Fiĭul seŭ, cel născut din femee, venit sub lege;
Sĭ rescumpere pre ceĭ de sub lege, ca sĭ primim înfierea. Ear 5 6
fiind-că sûnteţĭ fiĭ, a trimis Dumneḑeŭ pre Spiritul Fiĭuluĭ seŭ
în ânimile vóstre, strigând: Abba, Părintele. Pentru aceea 7
nu maĭ escĭ serv, ci fiiŭ; ear de *escĭ* fiiŭ, *escĭ* şi moscenitor al
luĭ Dumneḑeŭ prin Christos.
Înse atuncĭ, necunoscênd pre Dumneḑeŭ, servĭaţĭ celor ce 8
din fire nu sûnt dumneḑeĭ; Ear acum, după ce aţĭ cunoscut 9
pre Dumneḑeŭ, séŭ maĭ bine, *după ce* v'aţĭ cunoscut de Dum-
neḑeŭ, cum vĕ întórceţĭ earăşĭ la elemente cele slabe şi serace,
cărora earăşĭ din noŭ voiţĭ a li servi? Ḑilele păḑiţĭ, şi lunile, 10

11 şi timpiĭ şi aniĭ. Mĕ tem de voĭ, ca nu cumva îndeşert sî mĕ
fi ostenit la voĭ.
12 Fraţilor, vĕ rog, fiţĭ ca mine; şi eŭ *sûnt* ca voĭ; întru nimic
13 nu m'aţĭ nedreptăţit. Sciţĭ că fiind slab cu corpul v'am vestit
14 evangeliea maĭ întâiŭ. Înse *pentru* ispita mea ce era in corpul
meŭ nu *m*'aţĭ defaimat, nicĭ *m*'aţĭ dispreţuit; ci m'aţĭ primit ca
15 pre un ânger al luĭ Dumnedeŭ, ca pre Iisus Christos. Decĭ
unde este *acum* fericirea vóstră? căcĭ vî daŭ mărturie, că de
ar fi fost cu putinţă, ochiĭ vostri scoţêndu-'ĭ, 'ĭ-aţĭ fi dat mie.
16 Decĭ aŭ inimic m'am făcut voue, pentru-că vî vorbesc adevĕrul?
17 Eĭ sûnt zeloşĭ de voĭ, *dar* nu bine; da, vor sî vĕ esclude
18 *de la noĭ*, ca sî fiţĭ voĭ zeloşĭ de eĭ. Ear bine *este* in tot tim-
pul a fi zeloşĭ in *lucru* bun, şi nu numaĭ când sûnt de faţă la
19 voĭ. Copiiĭ meĭ, pre cari earăşĭ cu durere vĕ nasc, până ce
20 se va forma Christos întru voĭ; Aşĭ vré sî fiŭ acum la voĭ,
şi sî'mĭ schimb vócea mea; căcĭ nu mĕ precep de voĭ.
21 Spuneţi-'mĭ, ceĭ ce voiţĭ sî fiţĭ sub lege, nu audiţĭ legea?
22 Căcĭ este scris, că Abraam a avut doĭ fiĭ, unul din servă, *ear*
23 altul din cea liberă. Înse cel din servă s'a născut dupre corp;
24 ear cel din cea liberă dupre făgăduinţă. Cari aŭ altă inte-
legere; căcĭ aceste *femeĭ* sûnt cele doue aşedămente: una din
25 muntele Sinaeĭ, ce nasce spre servitute, care este Agar; Căcĭ
Agar semnifică muntele Sina, *care este* in Arabia, şi este ală-
turea cu Ierusalemul de acum, şi este in servitute cu fiiĭ seĭ.
26 Ear Ierusalemul cel de sus este liber, care este mamă noue tu-
27 turor. Căcĭ scris este: Veselesce-te, stérpă, care nu nascĭ,
vociferă şi strigă, ceea ce nu aĭ durerĭ de facere; căcĭ maĭ mulţĭ
28 sûnt fiiĭ ceĭ singuratice, decât aĭ celeĭa ce are bărbat. Ear
29 noĭ, fraţilor, precum Isaac, sûntem fiĭ aĭ făgăduinţeĭ. Înse
precum atuncĭ cel ce se născuse dupre corp persecuta pre cel
30 *ce se născuse* dupre Spirit; aşa *este* şi acum. Dar ce dice
scriptura? Isgonesce pre servă şi pre fiiul seŭ; căcĭ fiiul serveĭ
31 nu va mosceni cu fiiul celeĭ libere. Drept aceea, fraţilor, nu
sûntem fiĭ aĭ serveĭ, ci aĭ celeĭ libere.

CAP. V.

Libertatea evangelică. Lucrările corpuluĭ se opun fructelor Spirituluĭ.

1 Staţĭ dar in libertatea, cu care Christos ne-a făcut liberĭ,
şi nu vĕ împlicaţĭ earăşĭ in jugul servituteĭ.
2 Éca eŭ Pavel dic voue, că de vĕ veţĭ circumcide, Christos
3 nimic nu vî va folosi. Căcĭ earăşĭ declar fie-căruĭa ce se cir-
4 cumcide, că este dator sî împlinéscă tótă legea. V'aţĭ disfă-
cut de la Christos, voĭ cari voiţĭ sî vĕ îndreptaţĭ prin lege; din
5 har aţĭ cădut. Căcĭ noĭ dupre Spirit asceptăm speranţa drep-
6 tăţeĭ, *carea vine* din credinţă. Căcĭ in Iisus Christos nicĭ cir-

cumcisiune nu póte nimic, nicĭ necircumcisiune; ci credinţa care
se lucrézā prin dragoste. Alergaţĭ bine; cine v'a oprit ca sî 7
nu ascultaţĭ de adevĕr? Acéstă înduplicare nu *este* de la cel 8
ce v'a chĭămat. Pucin aluat dospesce tótă frămîntătura. Eŭ 9 10
am incredere in voĭ întru Domnul, că alt nimic nu veţĭ cugeta;
ear cel ce vĕ turbură va purta pedépsa sa, orĭ-care va fi. Ear 11
eŭ, fraţilor, de predic âncă circumcisiune, pentru ce maĭ sûnt
persecutat? atuncĭ a încetat scandalul cruceĭ. O de s'ar 12
esclude de tot ceĭ ce vĕ pervertesc.
Căcĭ voĭ, fraţilor, v'aţĭ chĭămat la libertate; numaĭ sî nu 13
întrebuinţaţĭ libertatea vóstră de pretecst pentru corp, ci in
dragoste sî serviţĭ unul altuĭa. Căcĭ tótă legea se împlinesce 14
într'un cuvênt, *adică* într'acesta: Sî ĭubescĭ pre aprópele têŭ ca
însuţĭ pre tine. Ear de vĕ muşcaţĭ şi vĕ mâncaţĭ unul pre 15
altul, căutaţĭ sî nu vĕ consumaţĭ unul de cătră altul.
Ear eŭ ḑic: Âmblaţĭ dupre Spirit, şi nu veţĭ împlini pofta cor- 16
puluĭ. Căcĭ corpul poftesce contra spirituluĭ, şi spiritul con- 17
tra corpuluĭ; şi acestia se opun unul altuĭa, încât nu faceţĭ
cele ce aţĭ voi. Dar de sûnteţĭ conduşĭ de Spirit nu sûnteţĭ 18
sub lege. Ear faptele corpuluĭ sûnt vederate, şi sûnt *acestea*: 19
Adulteriul, fornicaţiunea, necurăţiea, disfrânarea, Idololatria, fer- 20
mecătoriile, inimiciţiile, sfeḑile, jalusiile, mâniile, gâlcevile, dis-
binările, eresurile, Invidiile, uciderile, beţiile, îmbuibările, 21
şi cele asemenea acestora; de cari maĭ 'nainte vî spun, precum
am şi maĭ spus, că ceĭ ce fac unele ca acestea nu vor mosceni
împĕrăţiea luĭ Dumneḑeŭ. Ear fructul Spirituluĭ este: Dra- 22
gostea, bucuriea, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de
bine, credinţa; Blândeţa, înfrânarea poftelor: contra acestora 23
lege nu este. Ear ceĭ ce sûnt aĭ luĭ Christos 'şĭ-aŭ crucifiat 24
corpul cu patimile şi poftele *luĭ*. De trăim dupre Spirit, sî şi 25
âmblăm dupre Spirit. Sî nu căutăm glorie deşértă, întărîtând 26
unul pre altul, invidiând unul pre altul.

CAP. VI.

Îndemnare de a ajuta unul pre altul. Pavel nu se laudă decât in crucea luĭ Christos.

Fraţilor, de se va oblici vre-un om in vre-o greşală, voĭ 1
ceĭ spirituali îndreptaţĭ pre unul ca acela cu spiritul
blândeţeĭ; păḑindu-te pre tine, ca sî nu fiĭ şi tu ispitit. Pur- 2
taţĭ sarcinile unul altuĭa, şi aşa împliniţĭ legea luĭ Christos.
Căcĭ de socotesce cineva, că este ceva, nimic fiind, pre sine se 3
înşélă. Ear fie-care sî'şĭ cerceteze fapta sa, şi atuncĭ va avé 4
laudă in sine însuşĭ, ear nu in altul. Căcĭ fie-care îşĭ va purta 5
sarcina sa.
Ear cel învĕţat in cuvênt sî comunice celuĭ ce învéţă 6

7 tóte cele bune. Nu vĕ amăgiţĭ; Dumneḑeŭ nu se batjocu-
8 resce; căcĭ orĭ-ce sémĕnă omul, aceea va şi secera. Căcĭ cel
ce sémĕnă pentru corpul seŭ, din corp va secera stricăcĭune;
ear cel ce sémĕnă pentru spirit, din spirit va secera viéţa e-
9 ternă. Şi sî nu ne obosim in facere de bine; căcĭ la timpul
10 seŭ vom secera, dacă nu ne vom osteni. Aşa dar până când
avem ocasiune, sî facem bine cătră toţĭ, şi maĭ cu sémă cătră
ceĭ aĭ nostri de o credinţă.
11 12 Vedeţĭ ce epistolă mare v'am scris cu mâna mea. Căţĭ vor
sî se făléscă de corp, aceĭa vĕ silesc sî vĕ circumcideţĭ, numaĭ
13 ca sî nu suferĕ persecuţiune pentru crucea luĭ Christos. Căcĭ
însuşĭ ceĭ ce sûnt circumcişĭ nu păḑesc legea; ci voĭesc sî vĕ
14 circumcideţĭ, ca sî se laude in corpul vostru. Ear mie sî nu'mĭ
fie a mĕ lăuda, decăt numaĭ in crucea Domnuluĭ nostru Iisus
15 Christos, prin care s'a crucifiat lumea mie, şi eŭ lumeĭ. Căcĭ
in Christos Iisus nicĭ circumcisiune nu este ceva, nicĭ necir-
16 cumcisiune, ci făptura cea nouă. Şi căţĭ vor ămbla dupre
acéstă regulă, pace *fie* preste eĭ şi milă, şi preste Israelul luĭ
Dumneḑeŭ.
17 Ear maĭ mult nimene sî nu mĕ supere; căcĭ eŭ port pe cor-
18 pul meŭ semnele Domnuluĭ Iisus. Fraţilor, harul Domnuluĭ
nostru Iisus Christos *fie* cu spiritul vostru. Amin.
Cătră Galatenĭ s'a scris de la Roma.

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL
CĂTRĂ
EFESENĬ.

CAP. I, II.

Harul luĭ Dumneḑeŭ in Iisus Christos, care este capul bisericeĭ. Unirea Iudeilor şi gintelor in Christos.

1 Pavel apostol al luĭ Iisus Christos prin voea luĭ Dumneḑeŭ,
sânţilor celor ce sûnt in Efes şi credincĭoşilor in Chris-
2 tos Iisus: Har *fie* voue şi pace de la Dumneḑeŭ Părintele
nostru, şi de la Domnul Iisus Christos.
3 Bine-cuvêntat *fie* Dumneḑeŭ şi Părintele Domnuluĭ nostru
Iisus Christos, care ne-a bine-cuvêntat cu tótă bine-cuvêntarea
4 spirituală in cele ceresci in Christos; Precum ne-a ales în-
tr'însul maĭ 'nainte de întemeĭerea lumeĭ, ca sî fim noĭ sânţĭ
5 şi neprihăniţĭ înaintea luĭ in dragoste; Maĭ 'nainte otărîn-
du-ne spre înfiere cătră sine prin Iisus Christos, dupre buna-
6 voinţă a voeĭ sale; Spre lauda glorieĭ haruluĭ seŭ, cu care
7 ne-a graţiat in cel ĭubit; În care avem rescumpărare prin

sângele luĭ, ertarea pĕcatelor, dupre bogăţiea haruluĭ seŭ; Pre 8
care 'l-a prisosit cătră noĭ in tótă înţelepcĭunea şi priceperea;
Făcêndu-ni cunoscut misterĭul voeĭ sale dupre bună-voinţa sa, 9
carea a otărit-*o* in sineşĭ; Pentru pregătirea plinităţeĭ timpi- 10
lor, ca sî întrunéscă tóte in Christos, şi cele din cerĭurĭ şi cele
de pe pămênt; Într'însul, in care am primit şi moscenire, 11
maĭ 'nainte otărîţĭ fiind dupre bună-voinţa celuĭ ce lucréză tóte
dupre consilĭul voeĭ sale; Ca sî fim noĭ spre lauda glorieĭ 12
sale, carĭ maĭ ântâiŭ am creḑut in Christos; In care şi voĭ 13
aţi creḑut, auḑind cuvêntul adevĕruluĭ, evangeliea mântuireĭ vós-
tre; in care şi creḑênd v'aţĭ sigilat cu Spiritul Sânt cel făgă-
duit; Carele este arbuna moscenireĭ nóstre pentru rescum- 14
pĕrarea proprietăţeĭ, spre lauda glorieĭ sale.
Drept aceea şi eŭ, auḑind credinţa vóstră in Domnul Iisus 15
şi dragostea *vóstră* cătră toţĭ sânţiĭ; Nu încetez de a mul- 16
ţumi pentru voĭ amintindu-vĕ in rugăcĭunile mele: Ca Dum- 17
neḑeul Domnuluĭ nostru Iisus Christos, Părintele glorieĭ, sî
vĭ dea Spiritul inspiraţiuneĭ şi al discoperireĭ spre cunoscinţă
deplină a luĭ; *Şi* ochĭ luminaţĭ minţeĭ vóstre, ca sî sciţĭ 18
speranţa chĭămăreĭ luĭ, şi bogăţiea glorieĭ moscenireĭ luĭ in ceĭ
sânţĭ; Şi pré-înaltă mărire a putereĭ sale cătră noĭ carĭ cre- 19
dem, dupre lucrarea putericeĭ sale tăriĭ; Cu care a lucrat 20
in Christos, sculându-'l din morţĭ, şi puindu-'*l* a şedé d'a drépta
sa in ceriŭ, Maĭ pe sus decăt tótă începĕtoriea, de tótă pu- 21
terea şi stăpânirea şi domniea, şi decăt tot numele ce se nu-
mesce nu numaĭ in seculul acesta, ci şi in cel viitor; Şi tóte 22
le-a supus sub picĭórele luĭ, şi 'l-a pus cap preste tóte in biserică;
Carea este corpul luĭ, plinitatea celuĭ ce împlinesce tóte in toţĭ. 23
Şi pre voĭ, carĭ eraţĭ morţĭ prin abaterĭ şi prin pĕcate; II
In carĭ óre-când aţĭ ămblat dupre cursul lumeĭ acesteĭa, 2
dupre domnul putereĭ aeruluĭ, a spirituluĭ celuĭ ce acum lucréză
in fiiĭ neascultăreĭ; Între carĭ şi noĭ toţĭ am petrecut óre- 3
când in poftele corpuluĭ nostru, făcênd voile corpuluĭ şi ale cu-
getelor; şi eram din fire fiĭ aĭ mâvieĭ, ca şi ceĭ-l-alţĭ. Ear 4
Dumneḑeŭ, bogat fiind in milă, pentru dragostea sa cea mare
cu care ne-a ĭubit; Şi fiind noĭ morţĭ prin pĕcate, ne-a viŭ- 5
făcut împreună cu Christos; (prin har sûnteţĭ mântuiţĭ;) Şi 6
împreună cu *dînsul* *ne*-a sculat, şi *ne*-a pus a şedé împreună
in ceriŭ in Christos Iisus; Ca sî arete in seculiĭ ceĭ viitorĭ 7
bogăţiea cea mare a haruluĭ seŭ prin bunătatea *sa* spre noĭ in
Christos Iisus. Căcĭ din har sûnteţĭ mântuiţĭ prin credinţă; 8
şi acésta nu de la voĭ; darul luĭ Dumneḑeŭ *este*; Nu din fapte, 9
ca sî nu se laude cineva. Căcĭ noĭ sûntem făptura luĭ, creaţĭ 10
in Christos Iisus spre fapte bune, carĭ a făgăduit Dumneḑeŭ,
ca sî ămblăm in ele.

11 Pentru aceea aduceţi-vì aminte, că voĭ óre-când păgânĭ fiind
in corp, cari vĕ chiămaţĭ necircumcisiune de către ceĭ ce se
12 chĭamă circumcisiune in corp, făcută de mână; Că într'acel
timp eraţĭ fără Christos, înstrăinaţĭ de cetăţenia luĭ Israel, şi
străinĭ de aşeḑĕmentele făgăduinţeĭ, neavênd speranţă şi fără
13 Dumneḑeŭ in lume; Ear acum in Christos Iisus *fiind*, voĭ cari
óre-când eraţĭ depărtaţĭ, v'aţĭ făcut aprópe prin sângele luĭ
14 Christos. Căcĭ el este pacea nóstră, care a făcut amândouĕ
15 una, şi a dărămat murul dispărţireĭ *între noĭ*: Inimiciţia; dis-
fiinţând prin corpul luĭ legea comandamentelor din precepte,
spre a zidi in sine pre amândoĭ întru un om noŭ, *aşa* făcênd
16 pace; Şi spre a împăca luĭ Dumneḑeŭ pre amândoĭ *uniţĭ* in-
17 tr'un corp prin cruce, omorînd inimiciţia printr'însa. Aşa a
venit şi a vestit pace voue celor de departe, şi celor de aprópe.
18 Căcĭ printr'însul avem amândoĭ apropierea într'un Spirit către
Părintele.
19 Aşa dar nu maĭ sûnteţĭ străinĭ şi pelerinĭ, ci concetăţenĭ aĭ
20 sânţilor, şi casnicĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ; Edificaţĭ fiind pe te-
meliea apostolilor şi a profeţilor, singur Iisus Christos fiind *pia-*
21 *tra* unghĭulară; In care tot edificĭul alcătuindu-se, cresce spre
22 templul sânt in Domnul; In care şi voĭ împreună vĕ edifi-
caţĭ spre locaş al luĭ Dumneḑeŭ in Spirit.

CAP. III.

Misteriul chĭămăreĭ gintelor, şi mărimea nespusă a ĭubireĭ luĭ Christos către biserică.

1 Pentru acésta eŭ Pavel legatul luĭ Iisus Christos pentru voĭ
2 gintele; De aţĭ auḑit de dregĕtoriea haruluĭ luĭ Dum-
3 neḑeŭ, care mi s'a dat pentru voĭ: Că prin discoperire 'mĭ-a
4 făcut cunoscut misteriul; (precum am scris deja in scurt; Din
care cetind, puteţĭ cunósce înţelegerea mea in misteriul luĭ
5 Christos;) Care in seculiĭ trecuţĭ nu s'a făcut cunoscut fiilor
ómenilor, precum s'a discoperit acum sânţilor luĭ apostolĭ şi
6 profeţilor prin Spirit: Ca gintele sî fie conmoscenitorĭ, şi din
aceleaşĭ corp, şi părtaşĭ făgăduinţeĭ luĭ in Christos prin evan-
7 gelie; Căreĭa m'am făcut servitor, dupre darul haruluĭ luĭ
8 Dumneḑeŭ, care mi s'a dat dupre lucrarea potereĭ luĭ; Mie,
celuĭ maĭ mic din toţĭ sânţiĭ, mi s'a dat acest har, spre a pre-
9 dica între ginte bogăţiea luĭ Christos cea neurmărită; Şi a
lumina pre toţĭ, care *este* împărtăşirea misteriuluĭ celuĭ ascuns
din eternitate in Dumneḑeŭ, care a creat tóte prin Iisus Christos;
10 Ca acum începĕtoriilor şi puterilor in ceriŭ sî fie cunoscută prin
11 biserică înţelepcĭunea luĭ Dumneḑeŭ cea mult variată; Dupre
otărîrea cea eternă, care a făcut-o in Christos Iisus Domnul
12 nostru; In care avem îndrăznélă şi apropiere cu încredere

prin credinţă într'însul. Pentru accea vĕ rog, ca sĭ nu fiţĭ dis- 13
curagiaţĭ in strîmtorările mele pentru voĭ, carĭ sûnt gloriea vóstră.
Pentru acésta plec genunchiele mele cătră Părintele Dom- 14
nuluĭ nostru Iisus Christos, De la care tótă familiea in ceriŭ şi 15
pe pămênt se numesce; Ca sî vî dea, dupre bogăţiea glorieĭ 16
sale, sî vĕ întăriţĭ cu putere prin Spiritul seŭ in omul cel din
intru; Ca Christos sî locuéscă in ânimile vóstre prin credinţă; 17
ca fiind înrădicinaţĭ şi întemeĭaţĭ in dragoste, Sî puteţĭ cu- 18
prinde împreună cu toţĭ sânţiĭ, ce *este* lăţimea şi lungimea şi
adincimea şi înălţimea; Şi sî sciţĭ dragostea luĭ Christos ce 19
întrece *tótă* cunoscinţa, ca sî vĕ depliniţĭ in tótă plinitatea luĭ
Dumneḑeŭ.
Ear celuĭ ce póte face pré de prisos preste tóte cele ce ce- 20
rem séŭ gândim, dupre puterea ce se lucréză in noĭ, Aceluĭa 21
fie glorie in biserică cea in Christos Iisus prin tóte genera-
ţiunile in seculiĭ seculilor.

CAP. IV—VI.

Îndemnare la unire in Christos, şi a fugi de la corupţiunea lumeĭ. Pavel îndémnă la milostenie şi condémnă necurăţiea. Sânţirea şi datoriile căsătorieĭ. Datoriile reciproce între copiĭ şi părinţĭ, şi între servitorĭ şi domnĭ. Armele spirituale ale Creştinuluĭ.

Drept aceea vĕ rog, eŭ legatul in Domnul, ca sî ămblaţĭ 1
vrednicĭ de chĭămarea in care sûnteţĭ chĭămaţĭ; Cu 2
tótă umilinţa şi blândeţa, cu îndelungă răbdare, îngăduind unul
altuĭa in dragoste; Silindu-vĕ a păḑi unitatea Spirituluĭ prin 3
legătura păceĭ. Un corp şi un Spirit, precum şi sûnteţĭ chĭă- 4
maţĭ într'o speranţă a chĭămăreĭ vóstre; Un Domn, o cre- 5
dinţă, un botez; Un Dumneḑeŭ şi Părinte al tuturor, care 6
este preste toţĭ şi prin toţĭ şi in voĭ toţĭ.
Ear fie-căruĭa din noĭ s'a dat har dupre mĕsura daruluĭ luĭ 7
Christos. Pentru aceea ḑice: Suindu-se la înălţime, a făcut 8
mulţĭ captivĭ, şi a dat darurĭ ómenilor. (Ear aceea *ce ḑice* că 9
s'a suit, ce este decât numaĭ că s'a şi pogorît maĭ ântâiŭ la
părţile cele maĭ de jos ale pămêntuluĭ? Cel ce s'a pogorît, acela 10
este care s'a şi suit maĭ pe sus de tóte ceĭurile, ca sî împle tóte.)
Şi acela a dat pre uniĭ, apostolĭ; ear pre alţiĭ, profeţĭ; ear pre 11
alţiĭ, evangeliştĭ; ear pre alţiĭ, păstorĭ şi învĕţătorĭ; Spre per- 12
fecţionarea sânţilor, spre lucrul serviciuluĭ, spre edificarea cor-
puluĭ luĭ Christos. Până ce vom ajunge toţĭ la unirea cre- 13
dinţeĭ şi a cunoscinţeĭ Fiĭuluĭ luĭ Dumneḑeŭ, in bărbat perfect,
la mĕsura statuluĭ deplin al luĭ Christos; Ca sî nu maĭ fim 14
pruncĭ, învăluindu-ne şi purtându-ne de tot vêntul învĕţătureĭ,
prin amăgirea ómenilor, prin vicleşug spre meşteşugirea înşe-
lăcĭuneĭ; Ci urmărind adevĕrul in dragoste, sî crescem in 15

16 tóte cătră dînsul, care este capul, Christos; Din care tot cor-
pul alcătuindu-se şi întocmindu-se prin tóte legăturile recipro-
caminte ajutătóre, dupre lucrare in mĕsura fie-căruĭa membru,
face crescerea corpuluĭ pentru a sa edificarea in dragoste.
17 Drept aceea ḑic, şi vĕ conjur in Domnul: Sî nu maĭ ămblaţĭ,
precum ămblă şi cele-l-alte ginte, in deşertăcĭunea minţeĭ lor;
18 Întunecaţĭ fiind la minte, înstrăinaţĭ de la viéţa luĭ Dumneḑeŭ
prin necunoscinţa ce este in dìnşiĭ pentru împetrirea ânimeĭ
19 lor; Cari fiind in nesimţire s'aŭ trădat disfrânăreĭ, spre a
20 comite tot felĭul de necurăţire cu lăcomie. Ear voĭ nu aşa
21 v'aţĭ învĕţat despre Christos; Dar precum aţĭ auḑit de dîn-
sul, şi v'aţĭ învĕţat într'însul, cum este adevĕrul in Iisus;
22 Trebue sî vĕ disbrăcaţĭ de omul cel vechiŭ cu petrecerea sa
23 de maĭ 'nainte, carele se corupe prin poftele înşelăcĭuneĭ; Şi
24 sî vĕ înnoiţĭ in spiritul minţeĭ vóstre; Şi ca sî vĕ îmbrăcaţĭ
in omul cel noŭ, care s'a creat dupre Dumneḑeŭ in dreptate
şi in sânţire adevĕrată.
25 Drept aceea renunţând la mincĭună, vorbiţĭ adevĕrul fie-care
cu aprópele luĭ; căcĭ sûntem uniĭ altora membri.
26 Mâniaţi-vĕ, şi nu pĕcătuiţĭ; sórele sî nu apună întreᐧmâniea
27 vóstră; Nu daţĭ loc diaboluluĭ.
28 Cel ce fură, sî nu maĭ fure; ci maĭ bine sî se ostenéscă,
lucrând binele cu mânile *sale*, ca sî aibĕ de dat celuĭ in lipsă.
29 Nicĭ un cuvênt rêŭ sî nu ésĕ din gura vóstră, ci numaĭ *cuvênt*
bun spre edificare după trebuinţă, ca sî comunice har celor ce
30 aud. Şi sî nu întristaţĭ Spiritul cel Sânt al luĭ Dumneḑeŭ,
prin care v'aţĭ sigilat spre ḑiua rescumpărăreĭ.
31 Tótă amărăcĭunea şi mâniea, şi urgiea şi strigarea, şi hula sî
32 se rădice de la voĭ, împreună cu tótă reutatea; Şi fiţĭ unul
cătră altul buni, îndurătorĭ, ertând unul altuĭa, precum şi Dum-
neḑeŭ v'a ertat in Christos.
V Imitaţĭ dar pre Dumneḑeŭ, ca nisce copiĭ ĭubiţĭ; Şi ăm-
2 blaţĭ in dragoste, precum şi Christos a ĭubit pre noĭ, şi
s'a dat pre sine pentru noĭ dar şi sacrificiŭ luĭ Dumneḑeŭ spre
miros plăcut.
3 Dar disfrânarea şi tótă necurăţirea séŭ avariţiea, nicĭ sî se
4 numéscă între voĭ, precum se cade sânţilor; Nicĭ cuvintele
urîte, nicĭ vorba nebunéscă, nicĭ glumirea, cari nu sûnt conve-
5 nabile; ci maĭ bine mulţumită. Căcĭ acésta sciţĭ, că nicĭ cel
disfrânat, séŭ necuratul, séŭ avarul, care este idololatru, nu are
6 moscenire in împerăţiea luĭ Christos şi a luĭ Dumneḑeŭ. Nimene
sî nu vĕ înşele cu cuvinte vane; căcĭ pentru acestea vine mâ-
7 niea luĭ Dumneḑeŭ preste fiiĭ neascultăreĭ. Decĭ nu fiţĭ părtaşĭ
8 lor. Căcĭ eraţĭ óre-când întunerec, ear acum *sûnteţĭ* lumină
9 in Domnul; ămblaţĭ *dar* ca fiĭ aĭ lumineĭ; (Căcĭ fructul Spi-

rituluĭ *consistă* in tótă bunătatea, şi dreptatea şi adevĕrul;)
Cercând ce este bine-plăcut Domnuluĭ. Şi nu luaţĭ parte la 10 11
lucrurile nefructifere ale intunereculuĭ, ci maĭ bine mustraţi-*le*.
Căcĭ cele ce se fac de cătră dînşiĭ într'ascuns, este ruşine de 12
a *le* şi vorbi. Ear tóte acestea vĕḑindu-se de lumină, se a- 13
rată; căcĭ tot ce se arată este lumină. Pentru aceea ḑice: 14
Disceptă-te cel ce dormĭ, şi te scólă din morţĭ, şi te va lu-
mina Christos.
Vedeţĭ dar, ca sî ămblaţĭ cu paḑă, nu ca nisce neînţelepţĭ, 15
ci ca ceĭ înţelepţĭ; Rescumpărând timpul, pentru-că ḑilele 16
sûnt rele. Drept aceea nu fiţĭ nepricepuţĭ, ci înţelegeţĭ ce 17
este voea Domnuluĭ. Şi nu vĕ îmbătaţĭ de vin, in care este 18
disfrânare; ci vĕ împleţĭ de Spirit; Vorbind între voĭ in 19
psalmĭ şi imne şi cântărĭ spirituale, cântând şi lăudând in â-
nimile vóstre Domnuluĭ; Mulţumind in tot timpul pentru tóte 20
luĭ Dumneḑeŭ şi Părintele, in numele Domnuluĭ nostru, Iisus
Christos; Supuneţi-vĕ unul altuia in frica luĭ Dumneḑeŭ. 21
Femeilor, supuneţi-vĕ bărbaţilor vostri ca Domnuluĭ. Căcĭ 22 23
bărbatul este cap femeeĭ, precum şi Christos este cap bisericeĭ;
şi acesta este mântuitorul corpuluĭ. Decĭ precum biserica se 24
supune luĭ Christos, aşa *sî se supunĕ* şi femeile bărbaţilor lor
in tóte.
Bărbaţilor, ĭubiţi-vî femeile vóstre, precum şi Christos a ĭu- 25
bit biserica, şi pre sine s'a dat pentru dînsa; Ca sî o sân- 26
ţéscă, curăţindu-o cu baea apeĭ prin cuvênt; Ca sî o presinte 27
luişĭ biserică glorióså, neavênd pată séŭ sbârcitură, séŭ alt-ceva
de acest feliŭ; ci ca sî fie sântă şi neprihănită. Aşa datoresc 28
bărbaţiĭ sî'şĭ ĭubéscă femeile lor ca şi corpurile lor proprie. Cel
ce'şĭ ĭubesce pre femeea sa, se ĭubesce pre sine. Căcĭ nimene 29
nicĭ odată nu 'şi-a urît corpul seŭ; ci'l nutresce şi'*l* încălḑesce,
precum şi Christos biserica; Căcĭ noĭ sûntem membri aĭ cor- 30
puluĭ seŭ, din carnea sa, şi din ósele sale. Pentru aceea va 31
lăsa omul pre părintele seŭ şi pre mama *sa*, şi se va lipi de
femeea sa, şi vor fi amândoĭ un corp. Mare este acest mis- 32
teriŭ; ear eŭ vorbesc de Christos şi de biserică; Înse şi voĭ 33
in parte fie-carele aşa sî'şĭ ĭubéscă pre femeea sa ca pre sine;
ear femeea sî respecteze pre bărbat.
Copiilor, ascultaţĭ pre părinţiĭ vostri in Domnul; căcĭ a- VI
césta este drept. Onóră pre părintele têŭ, şi pre mama 2
ta; acesta este comadamentul cel d'întêiŭ cu făgăduinţă; Ca 3
sî'ţĭ fie bine, şi sî trăescĭ îndelung pe pămênt.
Şi voĭ, părinţilor, nu întărîtaţĭ pre copiiĭ vostri spre mânie; 4
ci cresceţi-ĭ in învĕţătura şi indreptarea Domnuluĭ.
Servilor, ascultaţĭ pre domniĭ *vostri* ceĭ dupre corp cu frică 5
şi cu cutremur, in simplitatea ânimeĭ vóstre, ca pre Christos;

6 Nu cu serviciŭ de videre, ca ceĭ ce vor se placĕ ómenilor; ci
ca servĭ aĭ luĭ Christos, făcênd voea luĭ Dumneḑeŭ din ânimă;
7 Cu buna-voinţă servindu-*li*; ca Domnuluĭ, ear nu ca ómenilor;
8 Sciind că orĭ-ce bine va face fie-care, aceea va primi de la Dom-
nul, *fie* el serv séŭ liber.
9 Şi voĭ, domnilor, aceleaşĭ sî faceţĭ către dînşiĭ, lăsând ame-
ninţarea; sciind că şi al vostru Domn este in ceriurĭ, şi căutare
in faça nu este la dînsul.
10 Pe lângă acésta, fraţiĭ meĭ, fiţĭ tarĭ in Domnul, şi in puterea
11 tăriĭ luĭ; Îmbrăcaţi-vĕ în tótă armarea luĭ Dumneḑeŭ, ca sî
12 puteţĭ sta contra meşteşugirilor diaboluluĭ. Căcĭ nu ni este
luptă contra cărneĭ şi sângeluĭ, ci contra începĕtoriilor şi pute-
rilor şi a domnilor întunereculuĭ lumeĭ acesteĭa, contra spirite-
13 lor rele din înălţimĭ. Pentru aceea luaţĭ tot-armarea luĭ Dum-
neḑeŭ, ca sî puteţĭ resista in ḑiua cea rea, şi tóte îndeplinind,
14 sî staţĭ. Staţĭ decĭ, încingêndu-vî cópsele vóstre cu adevĕrul,
15 şi îmbrăcându-vĕ cu platoşa dreptăţeĭ; Şi încălţându-vî pi-
16 cĭórele in gătirea evangelieĭ păceĭ; Preste tóte luaţĭ pavăza
credinţeĭ, cu care veţĭ stinge tóte săgeţile cele arḑĕtóre ale vi-
17 clénuluĭ; Şi luaţĭ coĭful mântuireĭ, şi sabiea Spirituluĭ, care
18 este cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ; Rugându-vĕ in tot timpul cu
rugăcĭunea şi cererea in Spirit; şi spre însăşĭ acésta priveghind
19 cu tótă stăruinţa şi rugăcĭunea pentru toţĭ sânţiĭ; Şi pentru
mine, ca sî mi se dea cuvêntul, ca cu îndrăznélă sî dischidŭ gura
20 mea a vesti misteriul evangelieĭ; Pentru care sûnt sol in lan-
ţurĭ; ca într'însa cu îndrăznélă sî vorbesc, precum mi se cade
a vorbi.
21 Ear ca sî scĭţĭ şi voĭ cele despre mine, *şi* ce fac, Tichic ĭu-
bitul frate şi credincĭos servitor in Domnul, vî va face cunos-
22 cut.tóte; Pre care pentru însăşĭ acésta 'l-am trimis la voĭ,
ca sî sciţĭ cele despre noĭ, şi *ca* sî mângăe ânimile vóstre.
23 Pace *fie* fraţilor şi dragoste cu credinţă de la Dumneḑeŭ
24 Părintele, şi de la Domnul Iisus Christos. Harul *fie* cu toţĭ carĭ
ĭubesc pre Domnul nostru Iisus Christos in sinceritate. Amin.

Către Efesenĭ s'a scris de la Roma şi ***s'a trimis*** *prin Tichic.*

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL
CĂTRĂ
FILIPPENĪ.

CAP. I, II.

Dragostea apostoluluĭ cătră Filippenĭ, şi fructele întristăreĭ sale. Christos este viéţa sa, şi mórtea luĭ îĭ este căştig. Îndemnare la unire in Christos. Lăudarea luĭ Timotheiŭ şi Epafrodit.

Pavel şi Timotheiŭ, servitorĭ aĭ luĭ Iisus Christos, tuturor 1
sânţilor in Christos Iisus, celor ce sûnt in Filippi, îm-
preună cu episcopiĭ şi diaconiĭ: Har *fie* voue şi pace de la 2
Dumneḑeŭ Părintele nostru, şi de la Domnul Iisus Christos.
Mulţumesc Dumneḑeuluĭ meŭ in tótă amintirea de voĭ; 3
In tot timpul in tótă rugăcĭunea mea pentru voĭ toţĭ cu bu- 4
curie făcênd rugăcĭune, Pentru participarea vóstră in evan- 5
gelie, din ḑiua d'întâiŭ până acum; Încredinţat fiind de în- 6
săşĭ acésta, că cel ce a început in voĭ lucrul cel bun, *îl* va în-
deplini până la ḑiua luĭ Iisus Christos; Precum am temeiŭ 7
a cugeta acésta despre voĭ toţĭ, pentru-că şi in lanţurile mele
şi in apărarea şi adeverirea evangelieĭ m'aveţĭ in ânima vóstră,
voĭ, carĭ toţĭ sûnteţĭ părtaşĭ haruluĭ meŭ. Căcĭ Dumneḑeŭ 8
îmĭ este martur, că vĕ ĭubesc pre voĭ toţĭ cu ânimă de a luĭ
Iisus Christos. Şi de acésta mĕ rog, ca dragostea vóstră âncă 9
maĭ mult sĭ abundeze in cunoscinţă şi in tótă priceperea, Ca 10
sĭ cercaţĭ ce este drept şi ce este nedrept, *şi* ca sĭ fiţĭ curaţĭ
şi neprihăniţĭ in ḑiua luĭ Iisus Christos; Plinĭ de fructele 11
dreptăţeĭ, carĭ prin Iisus Christos *servesc* spre gloriea şi lauda
luĭ Dumneḑeŭ.

Ear voĭesc sĭ sciţĭ voĭ, fraţilor, că cele *ce* mi *s'aŭ întêmplat*, 12
aŭ contribuit chĭar la progresul evangelieĭ; Fiind-că in tot 13
pretoriul şi la toţĭ ceĭ-l-alţĭ s'aŭ făcut cunoscute lanţurile mele;
Şi ceĭ maĭ mulţĭ din fraţĭ in Domnul, încurăgĭaţĭ fiind prin lan- 14
ţurile mele, cu maĭ multă îndrăznélă aŭ vorbit cuvêntul, *şi* fără
frică. Uniĭ de-o-parte predică pre Christos din rîvnă şi emulaţiune; 15
de altă parte alţiĭ din buna-voinţă; Uniĭ vestesc pre Christos din e- 16
mulaţiune, nu din sinceritate, socotind că vor agrava lanţurile mele;
Ear alţiĭ din dragoste, sciind că sûnt orînduit pentru apărare 17
evangelieĭ. Ce dar? in tot chipul, séŭ in aparenţă séŭ in sin- 18
ceritate Christos se predică; şi pentru acésta mĕ bucur, şi mĕ
voiŭ bucura. Căcĭ sciŭ, că acésta îmĭ va fi de mântuire prin 19
rugăcĭunea vóstră, şi prin ajutorul Spirituluĭ luĭ Iisus Christos;

20 Dupre tarea mea aşteptare şi speranţă, că in nimic nu mĕ voiŭ
ruşina, ci *că* cu tótă îndrăznéla, precum în tot timpul, *aşa* a-
cum se va glorifica Christos in corpul meŭ, séŭ prin viéţa *mea*
21 séŭ prin mórtea *mea*. Căcĭ viéţa mea *este* Christos, şi mórtea
22 îmĭ *este* căştig. Ear dacă trăesc in corp, acósta îmĭ este fructul
23 lucruluĭ meŭ; înse ce voiŭ alege nu sciŭ. Căcĭ mĕ strim-
torez in doue privirĭ: avênd dorinţă a mĕ disface de corp şi a
24 fi împreună cu Christos, ceea ce este cu mult maĭ bine; Înse
25 a remâné in corp *este* maĭ necesar pentru voĭ. Decĭ avênd
acéstă încredere, sciŭ că voiŭ remâné şi voiŭ petrece cu voĭ toţĭ,
pentru înaintirea vóstră in credinţă, şi şi pentru bucuriea *vóstră*;
26 Ca fala vóstră sî fie mare in Iisus Christos despre mine, prin
27 venirea mea earăşĭ la voĭ. Numaĭ sî ămblaţĭ demnĭ de evan-
geliea luĭ Christos, ca orĭ viind eŭ şi vĕḑêndu-vĕ, orĭ nefiind de
faça la voĭ, sî aud despre voĭ, că staţĭ într'un spirit, cu un cu-
28 get, împreună luptându-vĕ pentru credinţa evangelieĭ; Întru
nimic nesfiindu-vĕ de adversarĭ; ceea ce acelora este dovadă de
perḑare, ear voue de mântuire, şi acésta de la Dumneḑeŭ;
29 Căcĭ voue s'a dăruit in privinţa luĭ Christos, nu numaĭ a crede
30 in el, ci şi a suferi pentru dînsul; Susţinênd aceéşĭ luptă,
care aţĭ vĕḑut in mine, şi *care* aţĭ auḑit că am.

II Decĭ de *este* vre-o consolaţiune in Christos, de este vre-o
mângăĭere a dragosteĭ, de *este* vre-o comuniune a Spi-
2 rituluĭ, de *este* vre-o duĭoşie şi îndurare, Îndepliniţĭ bucuriea
mea, ca sî cugetaţĭ aceeaşĭ, avênd aceeaşĭ dragoste, un suflet
3 *fiind şi* una cugetând; Nimic *făcênd* prin emulaţiune şi glorie
vană: ci in umilinţă unul pre altul socotind *a fi* superior sie-şi.
4 Sî nu caute fie-care de ale sale, ci fie-care şi de ale altuĭa.
5 Sî fie in voĭ acelaşĭ cuget, care era şi in Christos Iisus;
6 Care in chipul luĭ Dumneḑeŭ fiind, nu a socotit ca o răpire a fi în-
7 tocma cu Dumneḑeŭ; Ci s'a deşertat pre sine, luând chip
8 de serv, făcêndu-se in asemenarea ómenilor; Şi aflându-se
in formă ca omul, s'a umilit pre sine, făcêndu-se ascultător până
9 la mórte, şi mórte de cruce. Pentru acésta şi Dumneḑeŭ 'l-a
pré-înălţat, şi 'ĭ-a dăruit nume, care este preste tot numele;
10 Ca in numele luĭ Iisus sî se plece tot genunchĭul al celor ce-
11 rescĭ, şi al celor pămêntescĭ, şi al celor de desubt; Şi *ca* tótă
limba sî mărturisécă, că Iisus Christos *este* Domn, spre gloriea
luĭ Dumneḑeŭ Părintele.
12 Decĭ, ĭubiţiĭ meĭ, precum in tot timpul aţĭ ascultat, nu nu-
maĭ când eram de faça, ci cu mult maĭ mult când sûnt absent,
13 lucraţĭ mântuirea vóstră cu frică şi cu cutremur. Căcĭ Dum-
neḑeŭ este care lucréză in voĭ şi a voi şi a face, dupre bună-
14 voinţa *sa*. Tóte faceţi-le fără de murmurĭ şi fără de dispute;
15 Ca sî fiţĭ neprihăniţĭ şi întegri, fiĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ nevinovaţĭ

in meḑilocul unuĭ neam îndărătnic şî pervers, între care stră-
luciţĭ ca nisce lumini in lume, Reţinêndu-vĕ la cuvêntul vieţeĭ 16
spre fala mea in ḑiua luĭ Christos, că nu am alergat indeşert,
nicĭ nu m'am ostenit îndeşert.
Că deşi mĕ vĕrs asupra sacrificĭuluĭ şi in servicĭul credinţeĭ 17
vóstre, mĕ bucur; da, mĕ bucur cu voĭ toţĭ. Şi voĭ vĕ bu- 18
curaţĭ; da, vĕ bucuraţĭ cu mine. Şi sper in Domnul Iisus sî 19
trimit pre Timotheiŭ in curênd la voĭ, ca şi eŭ sî mĕ reanimez,
aflând cele despre voĭ. Căcĭ pre nimene *alt* nu am asemene 20
luĭ care sî se îngrijéscă de voĭ cu sinceritate. Căcĭ toţĭ caută 21
ale lor, ear nu ale luĭ Iisus Christos. Ear voĭ sciţĭ proba luĭ, 22
că precum un fiiŭ unuĭ părinte, *aşa* a servit el împreună cu mine
in evangelie. Decĭ pre acesta sper sî'l trimit îndată, după ce 23
voiŭ fi regulat cele de pe lângă mine. Ear am încredere in 24
Domnul, că şi eŭ in curênd voiŭ veni la voĭ.
Am socotit înse de trebuinţă a trimite la voĭ pre Epafrodit, 25
fratele şi conlucrătorul şi conluptătorul meŭ, ear al vostru a-
postol şi ajutător in trebuinţele mele. Căcĭ se dorĭa de voĭ 26
toţĭ, şi era fórte întristat, pentru-că aţĭ auḑit că a fost bolnav.
Căcĭ într'adevĕr a fost bolnav de mórte; înse Dumneḑeŭ 'l-a mi- 27
luit; şi nu numaĭ pre el, ci şi pre mine, ca sî nu am întristare
preste întristare, Decĭ cât maĭ degrab 'l-am trimis, ca vĕ- 28
ḑêndu-'l earăşĭ sî vĕ bucuraţĭ, şi ca eŭ sî fiŭ maĭ pucin întristat.
Decĭ primiţĭ-'l in Domnul cu tótă bucuriea, şi sî preţuiţĭ pre uniĭ 29
ca acestia; Căcĭ pentru lucrul luĭ Christos s'a apropiat până 30
la mórte, nebăgênd in sémă viéţa sa, ca sî îndeplinéscă lipsa
servicĭuluĭ vostru cătru mine.

CAP. III, IV.

Renunţiarea luĭ Pavel de tot lucrul pentru Iisus Christos. Îndemnare la stăruinţă. Disinteresarea luĭ Pavel.

Pe lângă acestea, fraţiĭ meĭ, bucuraţi-vĕ in Domnul. A scrie 1
voue aceleaşĭ, mie nu'mĭ *este* de îngreuĭere, ear voue vĭ *este*
de siguranţă.
Păḑiţi-vĕ de căinĭ; păḑiţi-vĕ de lucrătoriĭ ceĭ reĭ; păḑiţi-vĕ 2
de ruptură. Căcĭ noĭ sûntem ceĭ circumcişĭ, carĭ servim 3
luĭ Dumneḑeŭ in spirit, şi ne lăudăm in Christos Iisus, dar nu
ne încredem in corp. Măcar că eŭ m'aşĭ puté bisui şi in corp. 4
De se pare cuĭ-va altuĭa, că póte a se bisui in corp, cu atâta
maĭ mult eŭ: Circumcis a opta ḑi, din neamul luĭ Israel, din 5
seminţia luĭ Beniamin; Ebreŭ din Ebreĭ; dupre lege, Fariseŭ;
Dupre zel, persecutând biserica; dupre dreptatea cea din lege, 6
fără de prihană. Înse cele ce'mĭ eraŭ dobândă, acestea le-am 7
socotit pagubă pentru Christos. Maĭ mult *âncă* socotesc 8
tóte pagubă pentru escelinţa cunoscinţeĭ luĭ Christos Iisus Dom-

nul meŭ; pentru care m'am păgubit de tóte, şi le socotesc a fi,
9 gunóe, ca sî căştig pre Christos; Şi sî mĕ aflu într'însul, ne-
avênd dreptatea mea cea din lege, ci ceea ce este prin cre-
dinţă in Christos, acea dreptate *care vine* de la Dumneḑeŭ prin
10 credinţă; Ca sî cunosc pre el, şi puterea învierei luĭ, şi îm-
11 părtăşirea suferinţilor luĭ, conformându-mĕ morţeĭ luĭ; Ca dóră
cum-va aşĭ ajunge la învierea morţilor.
12 Nu că aşĭ fi deja ajuns, séŭ aşĭ fi deja perfect; ci urmăresc,
ca dóră aşĭ ajunge *aceea* pentru care sûnt şi cuprins de Christos
13 Iisus. Fraţilor, eŭ âncă nu mĕ socotesc sî fi ajuns; înse a-
céstă una *fac*; uĭtând cele din urmă, si întinḑêndu-mĕ la cele
14 din 'nainte, Alerg la ţintă cătră premiul chĭămăreĭ celeĭ ce-
rescĭ a luĭ Dumneḑeŭ in Christos Iisus.
15 Decĭ căţĭ sûntem perfecţĭ, sî cugetăm acésta; şi dacă cuge-
16 taţĭ ceva într'alt chip, Dumneḑeŭ vî va discoperi şi acésta. Înse
sî ămblăm dupre aceeaşĭ regulă cu care am ajuns; sî cugetăm
17 aceeaşĭ. Fraţilor, fiţĭ următorĭ mie, şi vĕ uĭtaţĭ la ceĭ ce ămblă
18 aşa, precum aveţĭ esemplu pre noĭ. (Căcĭ mulţĭ ămblă, de
carĭ de multe orĭ v'am ḑis, ear acum şi plângênd ḑic, că *sûnt* ini-
19 miciĭ cruceĭ luĭ Christos; Al cărora finitul *este* perḑarea, al
cărora Dumneḑeŭ *este* pântecele, şi *a cărora* glorie *este* in ru-
20 şinea lor, carĭ cugetă cele pămêntescĭ.) Ear noĭ ne purtăm
ca cetăţenĭ aĭ ceriuluĭ, de unde şi asceptăm pre Mântuitorul, şi
21 Domnul nostru Iisus Christos; Care va schimba corpul nos-
tru cel înjosit, ca sî se facĕ asémenea corpuluĭ seŭ cel glorios,
dupre lucrarea cu care póte a'şĭ supune tóte.

IV Decĭ fraţiĭ meĭ ceĭ ĭubiţĭ şi doriţĭ, bucuriea şi cununa mea,
aşa staţĭ in Domnul, ĭubiţilor!
2 Rog pre Evodia, şi rog pre Sintiche, ca sî cugete aceeaşĭ
3 in Domnul. Âncă te rog şi pre tine socĭule credincĭos, ajută-lĭ
lor, carĭ împreună cu mine s'aŭ luptat pentru evagelie; împre-
ună cu Clement, şi ceĭ-l-alţĭ conlucrătorĭ aĭ meĭ, ale cărora nu-
me *sûnt scrise* in cartea vieţeĭ.
4 Bucuraţi-vĕ in Domnul tot-dea-una, *şi* earăşĭ ḑic: Bucura-
5 ţi-vĕ. Blândeţa vóstră sî se arete tuturor ómenilor. Aprópe
6 *este* Domnul. Întru nimic sî nu fiţĭ îngrijiţĭ; ci in tóte prin
rugă şi rugăcĭune cu mulţumită sî se facĕ cunoscut cererile
7 vóstre luĭ Dumneḑeŭ. Şi pacea luĭ Dumneḑeŭ, care întrece
tótă înţelegerea, va păḑi ănimile şi cugetele vóstre in Christos
Iisus.
8 Pe lângă acestea, fraţiĭ *meĭ*, căte sûnt adevĕrate, căte *sûnt*
respestuóse, căte *sûnt* drepte, căte *sûnt* curate, căte *sûnt* de ĭubit
căte *sûnt* demne de laudă, orĭ *ce* virtute, şi orĭ ce laudă, la a-
9 cestea sî vĕ gândiţĭ; Carĭ v'aţĭ şi învĕţat, şi aţĭ primit, şi aţĭ
vĕḑut in mine, *acestea* sî *le* faceţĭ; şi Dumneḑeul păceĭ va fi cu voĭ.

M'am bucurat fórte in Domnul, că in fine s'a dişteptat ea- 10
răşi îngrijirea vóstră de mine, la care şi gândiaţĭ, dar v'a lipsit
ocasiunea. Nu dóră că ḑic acésta pentru lipsa *mea*; căcĭ m'am 11
deprins in orĭ-ce sûnt a fi îndestulat. Sciŭ şi a suferi lipsă, 12
şi a avé de prisos; in tot şi in tóte m'am învěţat şi a mě să-
tura şi a flămânḑi; şi a avé de prisos şi a suferi lipsă. Tóte 13
le pot prin Christos care mě întăresce.
Înse bine aţĭ făcut, de aţĭ luat parte la strîmtorarea mea. 14
Sciţĭ şi voĭ, Filippenilor, că la începutul evangelieĭ, când am eşit 15
din Macedoniea, nicĭ o biserică nu a stat in relaţiune cu mine
in privinţă de dare şi de luare, decât numaĭ voĭ singurĭ. Căcĭ 16
chiar in Thessalonic şi o-dată şi de doue-orĭ aţĭ trimis cele spre
trebuinţa mea. Nu că caut dare, ci caut fructul ce abundéză 17
pe socotéla vóstră. Dar am de tóte, şi am de prisos; m'am 18
implut, luând de la Epafrodit *cele trimise* de la voĭ, miros de
bună mirésmă, sacrificiŭ bine-primit, plăcut luĭ Dumneḑeŭ. Ear 19
Dumneḑeul meŭ sĭ îndeplinéscă tóte trebuinţele vóstre, dupre
bogăţiea sa in glorie prin Christos Iisus. Ear luĭ Dumneḑeŭ 20
şi Părintelui nostru *fie* glorie in seculiĭ seculilor. Amin.
Salutaţĭ pre toţĭ sânţiĭ in Christos Iisus. Vě salută pre voĭ 21
fraţiĭ, carĭ sûnt cu mine. Vě salută toţĭ sânţiĭ, maĭ ales ceĭ 22
din casa Cesaruluĭ. Harul Domnuluĭ nostru *fie* cu voĭ toţĭ. Amin. 23

*Cătră Filippenĭ s'a scris de la Roma şi **s'a trimis** prin Epafrodit.*

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL
CĂTRĂ
COLASSENĬ.

CAP. I.

Credinţa Colassenilor. Suferinţile luĭ Pavel.

Pavel apostol al luĭ Iisus Christos prin voea luĭ Dumneḑeŭ 1
şi Timotheiŭ fratele, Sânţilor şi credincĭoşilor fraţĭ in 2
Christos ce sûnt in Colasse: Har *fie* voue şi pace de la Dum-
neḑeŭ Părintele nostru, şi de la Domnul Iisus Christos.
Mulţumim luĭ Dumneḑeŭ şi Părintele nostru Iisus Christos, 3
tot-dea-una rugându-ne pentru voĭ. Auḑind de credinţa vóstră 4
cea in Christos Iisus, şi dragostea *vóstră* cătră toţĭ sânţiĭ; Pentru 5
speranţa cea păstrată voue in ceriurĭ, de care aţĭ auḑit maĭ
'nainte in cuvêntul adevěruluĭ evangelieĭ; Care a venit la voĭ, 6
precum şi in tótă lumea, şi produce fruct, precum şi in voĭ, din
ḑiua in care aţĭ auḑit şi aţĭ cunoscut harul luĭ Dumneḑeŭ în-
tr'adevěr; Precum v'aţĭ şi învěţat de la Epafra, ĭubitul con- 7

lucrător cu noĭ, care este pentru voĭ servitor credincĭos al luĭ
8 Christos; Care nĭ-a şi arătat dragostea vóstră in Spirit.
9 Drept-aceea şi noĭ din care ḑi am auḑit *de acestea*, nu în-
cetăm rugându-ne pentru voĭ, şi cerênd ca sî vĕ împleţĭ de cu-
noscinţa voeĭ luĭ, in tótă înţelepcĭunea şi înţelegerea spirituală;
10 Ca sî ămblaţĭ cu vrednicie Domnuluĭ spre a'ĭ plăcé in tóte, fruc-
tiferĭ fiind in tot lucrul bun, şi crescênd in cunoscinţa luĭ Dum-
11 neḑeŭ; Întărindu-vĕ cu tótă puterea dupre potestatea cea
gloriósă a sa in tótă îngăduirea şi îndelunga răbdare cu bucurie;
12 Mulţumind Părinteluĭ, care ne-a învrednicit a fi părtaşĭ aĭ sórteĭ
13 sânţilor in lumină; Care ne-a scăpat din puterea întunere-
culuĭ, şi *ne*-a strămutat in împerăţiea Fiiuluĭ seŭ celuĭ ĭubit;
14 In care avem rescumpărarea prin sângele luĭ, ertarea pĕcatelor;
15 Care este imaginea luĭ Dumneḑeŭ celuĭ nevisibil, ăntăiŭ-năs-
16 cutul a tótă creatura. Căcĭ printr'însul s'aŭ creat tóte, cele
din cerĭurĭ şi cele de pe pămênt, cele visibile şi cele nevisibile;
séŭ tronurile séŭ domniile, séŭ începĕtoriile, séŭ stăpâniile; tóte
17 s'aŭ creat printr'însul şi pentru dînsul; Şi el este maĭ 'nainte
18 de tóte, şi tóte printr'însul subsistă; Şi el este capul corpuluĭ,
bisericeĭ; carele este şi începutul, ântăiŭ-născutul din morţi;
ca sî fie el in tóte cel d'ântăiŭ.
19 Căcĭ *Părintele* a bine-voit, ca in el sî locuéscă tótă plinitatea;
20 Şi făcênd pacea prin sângele cruceĭ luĭ, sî împace printr'însul
tóte pentru sine; printr'însul, *ḑic*, séŭ celor de pe pămênt, séŭ
celor din cerĭurĭ.
21 Şi pre voĭ, cari eraţĭ óre-când înstrăinaţĭ şi inimicĭ cu mintea
22 prin lucrurĭ rele, înse acum v'a împăcat, In corpul cărneĭ luĭ
prin mórte, ca sî vĕ presinte sânţĭ şi fără de prihană şi nevinovaţĭ
23 înaintea sa; De veţĭ remâné întemeĭaţĭ şi întăriţĭ in credinţă, şi
nu veţĭ părăsi speranţa evangelieĭ, de care aţĭ auḑit, carea s'a
şi predicat la tóte creaturile cele de sub ceriŭ; căreĭa eŭ Pavel
sûnt servitor.
24 Acum mĕ bucur in suferinţile mele pentru voĭ, şi îndeplinesc
lipsele suferinţilor luĭ Christos in corpul meŭ pentru corpul seŭ,
25 care este biserica; Căreĭa eŭ m'am făcut servitor, dupre dre-
gĕtoria care Dumneḑeŭ 'mĭ-a dat pentru voĭ, ca sî vestesc cu
26 deplinitate cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ; Adică misteriul cel ascuns
din toţĭ seculiĭ şi din tóte generaţiunile, ear acum s'a arătat sânţi-
27 lor luĭ; Cărora a voit Dumneḑeŭ a li face cunoscut, care *este*
bogăţiea glorieĭ misteriuluĭ acestuĭa între ginte, care este Christos
28 între voĭ, speranţa glorieĭ; Pre care noĭ predicăm, îndemnând
pre tot omul, şi învĕţând pre tot omul in tótă înţelepcĭunea;
29 ca sî presint pre tot omul perfect in Christos. Spre acésta
mĕ şi ostenesc, luptându-me prin puterea luĭ care lucréză pu-
teric prin mine.

CAP. II—IV.

Tesaure de înţelepcĭune în Iisus Christos. Învĕţătorĭ mincinoşĭ. Îndemnare la pietate şi la urmarea datoriilor casnice. Despre stăruinţă în rugăcĭune. Salutărĭ.

Căcĭ voĭesc sî sciţĭ căt de mare luptă susţin pentru voĭ, şi 1
pentru ceĭ din Laodicea, şi pentru aceĭa carĭ nu aŭ vĕ-
dut faça mea in corp; Ca sî se mângăe ânimile lor, unite 2
fiind in dragoste, şi ca sî fiţĭ deplin informaţĭ de tótă înţelep-
ciunea înţelegereĭ, spre cunoscinţa misteriuluĭ luĭ Dumneḑeŭ, şi
a Părinteluĭ şi a luĭ Christos; In care sûnt ascunse tóte te- 3
saurile înţelepcĭuneĭ şi ale cunoscinţeĭ. Şi acésta ḑic, ca ni- 4
mene sî nu vĕ amăgéscă cu cuvinte de înduplecare. Căcĭ de şi 5
nu sûnt de faça cu corpul, dar cu spiritul sûnt împreună cu voĭ,
bucurându-mĕ, şi vĕḑênd orînduéla vóstră şi tăriea credinţeĭ vóstre
in Christos. Decĭ precum aţĭ primit pre Chrisţos Iisus Dom- 6
nul, aşa sî ămblaţĭ într'întul; Înrădicinaţĭ şi edificaţĭ fiind 7
într'însul, şi întărindu-vĕ in credinţă, precum v'aţĭ învĕţat, în-
naintînd in ea cu mulţumită.
Căutaţĭ ca sî nu vĕ răpéscă cineva prin filosofie, şi prin 8
înşelăcĭune desértă, dupre tradiţiunea ómenilor, dupre elemen-
tele lumeĭ, şi nu dupre Christos. Căcĭ într'însul locuesce tótă 9
plinitatea dumneḑeireĭ trupesce. Şi sunteţĭ deplinĭ într'însul, 10
care este capul a tótă începĕtoriea şi puterea. În care sûnteţĭ 11
şi circumcişĭ cu circumcisiune nefăcută de mânĭ, in disbrăcarea
corpuluĭ pĕcatelor cărneĭ in circumcisiunea luĭ Christos. Îngro- 12
paţĭ fiind împreună cu el in botez, in care v'aţĭ şi sculat îm-
preună, prin credinţă factică a luĭ Dumneḑeŭ, care 'l-a sculat
din morţĭ. Şi pre voĭ, carĭ eraţĭ morţĭ in pĕcate şi in necir- 13
cumcisiunea cărneĭ vóstre, v'a viŭ-făcut împreună cu dînsul, er-
tându-vĭ tóte greşelele; Stergênd înscrisul, cel contra nóstră, 14
fost in comandamente, ceea ce ni era contrariŭ; şi 'l-a luat din
meḑiloc, pironindu-'l pe cruce; Disbrăcând începĕtoriile şi 15
puterile, 'l-a vĕdit de faça, triumfând asupra lor prin ea.
Decĭ nimene sî nu vĕ condemne pentru mâncare séŭ bĕu- 16
tură, séŭ in privinţa serbătoreĭ, séŭ a luneĭ noue, séŭ a săm-
betelor: Carĭ sûnt umbră celor viitóre; ear corpul *este* al luĭ 17
Christos. Sî nu vĭ răpéscă cineva premiul vostru, sub pre- 18
tecstul umilinţeĭ şi adorăreĭ ângerilor, ămblând in cele ce nu
le-a vĕḑut, îndeşert îngânfându-se din mintea sa trupéscă; Şi 19
neţiind Capul, din care tot corpul prin încheĭeturĭ şi legăturĭ
primind nutrimênt şi alcătuindu-se, face crescere dupre Dumneḑeŭ.
Decĭ de aţĭ murit împreună cu Christos in privinţa elemen- 20
telor lumeĭ, de ce primiţĭ comandamente, ca cum aţĭ trăi ăncă
in lume? (*Cum sûnt*: Nu te atinge, nicĭ gusta, nicĭ pipăi. 21
Carĭ sûnt tóte spre stricăcĭune prin întrebuinţare:) dupre ordi- 22

23 nile şi învĕţăturile ómenilor. Cari într'adevĕr aŭ părere de
înţelepcĭune in adorarea dupre voinţă şi umilinţă, şi in negri-
jirea corpuluĭ, nu cu vre-o onóre spre îndestularea corpuluĭ.
III De v'aţĭ sculat împreună cu Christos, căutaţĭ cele de sus,
2 unde şede Christos d'a drépta luĭ Dumneḑeŭ. Cugetaţĭ
3 la cele de sus, *ear* nu la cele de pe pămênt. Căcĭ aţĭ mu-
4 rit, şi viéţa vóstră este ascunsă cu Christos in Dumneḑeŭ. Când
se va arăta Christos, viéţa nóstră, atuncĭ şi voĭ împreună cu
dînsul vĕ veţĭ arăta in glorie.
5 Drept aceea omorîţĭ membriĭ vostri ceĭ de pe pămênt: dis-
frânarea, necurăţiea, patima, pofta cea rea, şi avariţiea, care este
6 idololatrie; Pentru cari vine mâniea luĭ Dumneḑeŭ preste fiiĭ
7 neascultăreĭ; Între cari şi voĭ óre-când aţĭ ămblat, când trăiaţĭ
8 într'acelea. Ear acum lepădaţĭ tóte acestea: mâniea, ĭuţimea,
9 reutatea, hula, cuvêntul de ruşine din gura vóstră. Nu vorbiţĭ
mincĭună unul către altul, fiind-că v'aţĭ disbrăcat de omul cel
10 vechiŭ d'impreună cu faptele luĭ; Şi v'aţĭ îmbrăcat in cel noŭ,
care se înnoesce spre cunoscinţă, dupre imaginea celuĭ ce 'l-a
11 creat; Unde nu este nicĭ Ellin, nicĭ Iudeŭ, circumcis nicĭ ne-
circumcis, barbar, Scit, serv *séŭ* liber, ci Christos tóte şi in tóte.
12 Decĭ îmbrăcaţi-vĕ ca nisce aleşĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ, sânţĭ şi
ĭubiţĭ, in ânimă de îndurărĭ, in bunătate, in umilinţă, in blân-
13 deţe, in îndelungă răbdare; Îngăduind unul pre altul, şi er-
tând unul altuĭa, de are cineva de a se plânge contra cuĭva;
14 precum şi Christos a ertat voue, aşa şi voĭ. Ear preste tóte
acestea *îmbrăcaţi-vĕ in* dragoste, care este legătura perfecţiuneĭ.
15 Şi pacea luĭ Dumneḑeŭ sî domnéscă in ânimile vóstre, la care
sûnteţĭ şi chĭămaţĭ *ca membri* aĭ unuĭ corp; şi fiţĭ mulţumitorĭ.
16 Cuvêntul luĭ Christos sî locuéscă in voĭ cu bogăţie in tótă
înţelepcĭunea; învĕţându-vĕ şi îndemnându-vĕ unul pre altul cu
psalmĭ, şi cu imne, şi cu cântărĭ spirituale, cântând cu har in
17 ânimile vóstre Domnuluĭ. Şi orĭ-ce faceţĭ, cu cuvêntul séŭ cu
lucrul, *sî faceţĭ* tóte in numele Domnuluĭ Iisus, mulţumind luĭ
Dumneḑeŭ şi Părintele prin el.
18 Femeilor, supuneţi-vĕ bărbaţilor vostri, precum se cade in
Domnul.
19 Bărbaţilor, ĭubiţi-vî femeile *vóstre*, şi nu vĕ amărîţĭ asupra lor.
20 Copiilor, ascultaţĭ pre părinţii *vostri* in tóte; căcĭ acésta este
bine-plăcută Domnuluĭ.
21 Părinţilor, nu întărîtaţĭ pre copiiĭ vostri spre mânie, ca sî
nu se discurageze.
22 Servitorilor, ascultaţĭ in tóte pre domniĭ *vostri* ceĭ dupre
corp, nu numaĭ servind la vedere, ca ceĭ ce vor sî placă óme-
23 nilor; ci in simplitatea ânimeĭ, temêndu-vĕ de Dumneḑeŭ; Şi
tot orĭ-ce faceţĭ, sî faceţĭ din suflet, ca Domnuluĭ, ear nu

ca ómenilor; Sciind că de la Domnul veţĭ primi resplăti- 24
rea moscenireĭ, căcĭ servițĭ Domnuluĭ Christos. Ear cel ce 25
face nedreptate, va primi acea nedreptate ce a făcut; şi nu
este căutare in faţă.

IV Stăpânilor, ce este cu dreptul, şi *ce este* tocmélă, daţĭ ser-
vitorilor; sciind că şi voĭ aveţĭ Domn in ceriŭ.
Stăruiţĭ in rugăcĭune, şi priveghĭaţĭ într'însa cu mulţumită; 2
Rugându-vĕ tot-o-dată şi pentru noĭ, ca sî ni dischiḑĕ Dumne- 3
ḑeŭ uşă pentru cuvênt, ca sî vestim misteriul luĭ Christos, pen-
tru care şi sûnt in lanţurĭ; Ca sî'l fac cunoscut, precum se 4
cade a vorbi.
Âmblaţĭ cu înţelepcĭune cătră ceĭ de afară, rescumpărând 5
timpul. Cuvêntul vostru tot-dea-una *sî fie* cu har, dres cu sare, 6
ca sî sciţĭ cum vi se cade a respunde fie-căruĭa.
Tóte cele despre mine vi le va spune Tichic, ĭubitul frate, 7
şi credincĭosul servitor, şi împreună-serv in Domnul; Pre care 8
'l-am trimis la voĭ înadins, ca sî afle cele despre voĭ, şi sî mân-
găe ânimile vóstre; Împreună cu Onesim, credincĭosul şi ĭu- 9
bitul frate, care este d'intre voĭ. Aceĭa vî vor face cunoscut tóte
cele de aicĭ.
Vĕ salută pre voĭ Aristarch cel împreună cu mine legat, şi 10
Marcu nepotul Barnabeĭ, (despre care aţĭ primit mandate sî'l
primiţĭ, de va veni la voĭ;) Şi Iisus ce se chĭamă Iust, cari 11
sûnt din ceĭ circumcişĭ. Acestia singurĭ *sûnt* conlucrătoriĭ *meĭ*
pentru împĕrăţiea luĭ Dumneḑeŭ, cari 'mĭ-aŭ fost de mângăiere.
Vĕ salută Epafra, care este d'între voĭ, servitor al luĭ Christos, 12
care in tot timpul se luptă pentru voĭ in rugăcĭunĭ, ca sî fiţĭ
perfecţĭ, şi deplinĭ in tótă voea luĭ Dumneḑeŭ. Căcĭ mărtu- 13
turisesc de dînsul, că are mult zel pentru voĭ şi pentru ceĭ din
Leodicea şi din Ierapoli. Vĕ salută Luca, medicul cel ĭubit, 14
şi Demas.
Salutaţĭ pre fraţiĭ ceĭ din Laodicea, şi pre Nimfan, şi bi- 15
serica cea din casa luĭ. Şi când se va ceti acéstă epistolă de 16
cătră voĭ, faceţĭ ca sî se cetéscă şi in biserica Laodicenilor, şi
ca şi voĭ sî cetiţĭ cea din Laodicea. Şi ḑiceţĭ luĭ Archip: 17
Caută servicĭul care aĭ primit de la Domnul, ca sî'l împlinescĭ.
Salutarea cu mâna mea a luĭ Pavel. Aduceţi-vĕ aminte de 18
lanţurile mele. Har *fie* cu voĭ. Amin.

Cătră Colosseni s'a scris de la Roma şi ***s'a trimis*** *prin Ti-
chic şi Onesim.*

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL
ÎNTÂIA CĂTRĂ
THESSALONICENĬ.

CAP. I.

Pavel laudă pre Thessalonicenĭ pentru statornicicea lor in credinţă.

1 Pavel şi Silvan şi Timotheiŭ bisericeĭ Thessalonicenilor in
Dumnedeŭ Părintele şi Domnul Iisus Christos: Har fie
voue şi pace de la Dumnedeŭ Părintele nostru, şi de la Dom-
nul nostru Iisus Christos.
2 Mulţumim luĭ Dumnedeŭ in tot timpul pentru voĭ toţĭ, făcênd
3 amintire de voĭ in rugăcĭunile nóstre; Neîncetat amintindu-
ne de lucrul credinţeĭ vóstre, şi ostenéla dragosteĭ, şi răbdarea
speranţeĭ, in Domnul nostru Iisus Christos, înaintea luĭ Dum-
4 nedeŭ şi Părintele nostru; Sciind, fraţĭ ĭubiţĭ de Dumnedeŭ,
5 alegerea vóstra. Căcĭ evangeliea nóstră nu a fost la voĭ numaĭ
in cuvênt, ci şi in putere şi in Spiritul Sânt, şi cu multă siguranţă,
precum şi sciţĭ in ce chip ne-am purtat între voĭ pentru voĭ.
6 Şi voĭ ne-aţĭ imitat pre noĭ şi pre Domnul, primind cuvêntul
7 in multă strîmtorare, cu bucuriea Spirituluĭ Sânt: Încăt v'aţĭ
făcut esemple tuturor celor ce cred in Macedoniea şi Achaia.
8 Căcĭ de la voĭ s'a vestit cuvêntul Domnuluĭ, nu numaĭ in Ma-
cedoniea şi Achaia, ci şi in tot locul s'a făcut cunoscută credinţa
vóstră in Dumnedeŭ; încăt nu avem trebuinţă sî maĭ vorbim.
9 Căcĭ aceĭa singurĭ spun de noĭ, ce fel de întrare am avut la voĭ,
şi cum v'aţĭ întors la Dumnedeŭ de la idolĭ, a servi Dumnedeu-
10 luĭ celuĭ viŭ şi adevĕrat; Şi a ascepta pre Fiĭul luĭ din cerïŭ,
pre care 'l-a sculat din morţĭ, *adică* pre Iisus, care ne mântu-
esce de mâniea ce va sî fie.

CAP. II, III.

Zelul şi disinteresarea apostoluluĭ in predicarea evangelieĭ. Buna credinţă a Thessalonicenilor. Dragostea şi urările luĭ pentru eĭ.

1 Căcĭ voĭ singurĭ sciţĭ, fraţilor, că întrarea nóstră la voĭ nu
2 a fost îndeşert. Ci deşi maĭ 'nainte am suferit, şi am
fost maltrătaţĭ precum sciţĭ in Filippi, am îndrăznit in Dumne-
deul nostru a vorbi cătră voĭ evangeliea luĭ Dumnedeŭ cu multă
3 luptă. Căcĭ predicarea nóstră nu *s'a făcut* din înşelăcĭune, nicĭ
4 din *intenţiunĭ* necurate, nicĭ cu vicleşug; Ci precum ne-am
socotit vrednicĭ de Dumnedeŭ, ca sî ni se încredinţeze evan-

geliea, aşa vorbim; nu ca plăcênd ómenilor, ci luĭ Dumneḑeŭ,
celuĭ ce cércă ânimile nóstre. Căcĭ nicĭ o-dată nu am între- 5
buinţat cuvinte linguşitóre, precum sciţĭ, nicĭ-un pretecst pen-
tru avariţiă; Dumneḑeŭ este martur; Nicĭ nu am căutat laudă 6
de la ómenĭ, nicĭ de la voĭ, nicĭ de la alţiĭ; deşi am putut sî vě
îngreuem ca apostolĭ aĭ luĭ Christos; Ci am fost cu linitate 7
în medilocul vostru, precum doica îşĭ caută de copiiĭ seĭ: Aşa 8
dorind de voĭ, am voit a vî împărtăşi nu numaĭ evangeliea luĭ
Dumneḑeŭ, ci âncă şi sufletele nóstre, pentru-că aţĭ fost noue
iubiţĭ. Căcĭ vî aduceţĭ aminte, fraţilor, de ostenéla şi truda 9
nóstră, că ḑiua şi nóptea lucrând, ca sî nu îngreuem pre cineva
din voĭ, v'am predicat evangeliea luĭ Dumneḑeŭ. Voĭ *sûnteţĭ* 10
marturĭ, şi Dumneḑeŭ, cum cu pĭetate, şi cu dreptate, şi fără
de prihană ne-am purtat cătră voĭ carĭ aţĭ credut; Precum 11
singurĭ sciţĭ cum am îndemnat şi am mângăĭat pre fie-care din
voĭ, ca un părinte pre copiiĭ seĭ; *conjurându-vě*, Ca sî âm- 12
blaţĭ demnĭ de Dumneḑeŭ, care v'a chĭămat la împerăţiea şi
gloriea luĭ.
Drept aceea şi noĭ mulţumim luĭ Dumneḑeŭ neîncetat, că pri- 13
mind cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ, care 'l-aţĭ auḑit de la noĭ, 'l-aţĭ
primit nu *ca* cuvêntul ómenilor, ci precum este într'adevěr, cu-
vêntul luĭ Dumneḑeŭ, care se şi lucréză in voĭ carĭ credeţĭ.
Căcĭ voĭ, fraţilor, aţĭ imitat bisericile luĭ Dumneḑeŭ carĭ sûnt 14
in Iudeea in Christos Iisus; căcĭ aceleaşĭ aţĭ suferit şi voĭ de
la ceĭ de un neam cu voĭ, precum şi aceĭa de la Iudeĭ; Carĭ 15
aŭ omorît şi pre Domnul Iisus şi pre profeţiĭ lor, şi pre noĭ
ne-aŭ persecutat; şi nu plac luĭ Dumneḑeŭ, şi sûnt contrarĭ tu-
turor ómenilor; Carĭ ne opresc sî nu vorbim gintelor ca sî 16
se mântuéscă, ca sî'şĭ îndeplinéscă pěcatele lor pururea; şi a sosit
asupra lor mâniea spre perḑare.
Ear noĭ, fraţilor, dispărţiţĭ fiind de voĭ pentru un timp, cu 17
faça, nu cu ânima, maĭ mult ne-am silit a vedé faça vóstră cu
mare dorinţă. Pentru aceea am vrut sî venim la voĭ, adică 18
eŭ Pavel, şi odată şi de doue orĭ; ear Satana ne-a oprit. Căcĭ 19
care *este* speranţa nóstră, séŭ bucuriea, séŭ cununa laudeĭ? Aŭ
nu şi voĭ *veţĭ fi* înaintea Domnuluĭ nostru Iisus Christos la ve-
nirea luĭ? Da, voĭ sûnteţĭ gloriea şi bucuriea nóstră. 20
Drept aceea neputênd maĭ mult răbda, am bine-voit a re- III
mâné in Athena singurĭ; Şi v'-am trimis pre Timotheiŭ, 2
fratele nostru, şi servitorul luĭ Dumneḑeŭ şi conlucrătorul nos-
tru in evangeliea luĭ Christos, sî vě întăréscă şi sî vě sfătuéscă
in privirea credinţeĭ vóstre. Ca nicĭ unul sî nu se clătéscă 3
într'aceste strîmtorărĭ; căcĭ singurĭ sciţĭ, că spre acésta sûntem
otărîţĭ. Căcĭ când am fost la voĭ, v'am ḑis maĭ 'nainte, că 4
vom avé strîmtorărĭ; precum s'a şi întêmplat şi sciţĭ. Drept 5

aceea neputênd maĭ mult răbda, 'l-am trimis sî se informeze
despre credinţa vóstră, ca nu cumva sî vĕ fi ispitit ispititorul,
şi ostenéla nóstră sî fie îndeşert.
6 Ear sosind Timotheiŭ la noĭ de la voĭ, şi vestindu-ni cre-
dinţa şi dragostea vóstră, şi cum că in tot timpul vĕ amintiţi
7 de noĭ, dorind a ne vedé pre noĭ, precum şi noĭ pre voĭ; De
aceea, fraţilor, ne-am mângăĭat de voĭ in tótă strîmtorarea şi
8 nevoea nóstră prin credinţa vóstră. Căcĭ acum trăim noĭ, dacă
9 staţĭ statornicĭ in Domnul. Căcĭ ce mulţumită vom puté in-
tórce luĭ Dumneḑeŭ in privirea vóstră, pentru tótă bucuriea cu
care ne bucurăm din causa vóstră înaintea Dumneḑeuluĭ nos-
10 tru! Nóptea şi ḑiua pré mult rugându-ne, ca sî vedem faça
vóstră, şi sî îndeplinim aceea ce lipsesce credinţeĭ vóstre.
11 Ear însuşĭ Dumneḑeŭ şi Părintele nostru, şi Domnul nostru
12 Iisus Christos, sî îndrepteze calea nóstră cătră voĭ; Şi sî vĕ
facĕ Domnul sî cresceţĭ şi sî abundaţĭ in dragoste unul cătră
13 altul, şi spre toţĭ, precum şi noĭ spre voĭ; Ca sî *se* întărésçă
ânimile vóstre in sânţire, *fiind voĭ* fără prihană înaintea luĭ
Dumneḑeŭ şi Părintele nostru, la venirea Domnuluĭ nostru Iisus
Christos cu toţĭ sânţiĭ seĭ.

CAP. IV.

Îndemnare la sânţire. Mângăĭerĭ provenite din învierea morţilor.

1 Pe lângă acestea, fraţilor, vĕ rugăm şi *vĕ* îndemnăm in
Domnul Iisus, ca, precum v'aţĭ învĕţat de la noĭ, cum
se cade sî ămblaţĭ, şi sî plăceţĭ luĭ Dumneḑeŭ, *aşa* sî abundaţĭ
2 tot maĭ mult. Căcĭ sciţĭ ce ordinĭ v'am dat prin Domnul Iisus.
3 Căcĭ acésta este voea luĭ Dumneḑeŭ: sânţirea vóstră, *şi* ca sî
4 vĕ feriţĭ de disfrânare; Încăt sî scie fie-care din voĭ cum a'şĭ
5 păḑi vasul in sânţire şi onóre; Nu in poftă disfrânată, pre-
6 cum şi gintele cari nu cunosc pre Dumneḑeŭ. Ca nimene sî
nu facĕ nedreptate şi sî nu înşele pre fratele seŭ in afacerĭ;
căcĭ Domnul *este* resbunător de tóte acestea, precum maĭ 'na-
7 inte v'am ḑis, şi *v*'am prevenit. Căcĭ Dumneḑeŭ nu ne-a
8 chĭămat spre necurăţie, ci spre sânţire. Drept aceea cel ce
deconsideră *acestea*, nu deconsideră pre om, ci pre Dumneḑeŭ,
care nĭ-a şi dat Spiritul cel sânt.
9 Ear despre ĭubirea de fraţĭ nu trebue sî vî maĭ scriŭ, căcĭ
înşivĕ voĭ sûnteţĭ învĕţaţĭ de la Dumneḑeŭ, sî ĭubiţĭ unul pre
10 altul. Şi într'adevĕr şi faceţĭ aceea spre toţĭ fraţiĭ, cari sûnt
in tótă Macedoniea; ear noĭ vĕ rugăm, fraţilor, ca sî sporiţĭ
11 tot maĭ mult; Şi ca sî vĕ siliţĭ a fi linisciţĭ, şi sî faceţĭ ale
vóstre, şi sî lucraţĭ cu mânile vóstre, precum v'am ordonat;
12 Ca sî ămblaţĭ cu cuviinţă cătră ceĭ de afară, *şi* de nimene sî
nu aveţĭ trebuinţă.

Ear nu voiŭ, fraţilor, sî fiţĭ in necunoscinţă despre ceĭ ce 13
aŭ adormit, ca sî nu vĕ întristaţĭ, ca şi ceĭ-l-alţĭ cari nu aŭ
speranţă. Căcĭ de credem, că Iisus a murit şi a înviat, aşa 14
şi pre ceĭ adormiţĭ in Iisus îĭ va aduce Dumneḑeŭ împreună cu
el. Căcĭ acestea vorbim voue dupre cuvêntul Domnuluĭ, că 15
noĭ ceĭ viĭ, cari vom fi remaşĭ până la venirea Domnuluĭ, nu
vom întrece pre ceĭ adormiţĭ; Căcĭ însuşĭ Domnul se va po- 16
gori din ceriŭ întru strigare, in vócea archângeruluĭ, şi in trîm-
biţa luĭ Dumneḑeŭ; şi ceĭ morţĭ in Christos vor învia întâiŭ;
Apoĭ noĭ ceĭ viĭ, cari vom fi remaşĭ, împreună cu dînşiĭ ne vom 17
răpi in norĭ, spre întimpinarea Domnuluĭ in aer; şi aşa vom fi
cu Domnul tot-dea-una. Drept aceea mângăiaţi-vĕ uniĭ pre 18
alţiĭ cu cuvintele acestea.

CAP. V.

Indemnare spre a priveghia şi a ne pregăti, asceptând ḑiua Domnuluĭ. Învĕţăturĭ şi salutărĭ.

Ear de timpĭ şi anotimpĭ, fraţilor, nu aveţĭ trebuinţă sî vi 1
scriŭ. Căcĭ înşivĕ sciţĭ bine, că ḑiua Domnuluĭ aşa va 2
veni ca un fur nóptea. Căcĭ când vor ḑice: Pace şi siguranţă; 3
atuncĭ fără de veste va veni preste dînşiĭ perḑarea, ca şi du-
rerea preste cea îngrecată; şi nu vor scăpa. Ear voĭ, fraţilor, 4
nu sûnteţĭ in întunerec, ca sî vĕ apuce acea ḑi ca un fur. Voĭ 5
toţĭ sûnteţĭ fiĭ aĭ lumineĭ, şi fiĭ aĭ ḑileĭ; nu sûntem aĭ nopţeĭ,
nicĭ aĭ întunereculuĭ. Drept aceea sî nu dormim ca şi ceĭ-l-alţĭ, 6
ci sî priveghĭăm, şi sî fim trejĭ. Căcĭ ceĭ ce dorm, nóptea 7
dorm; şi ceĭ ce se îmbată, nóptea se îmbată. Ear noĭ fiind 8
aĭ ḑileĭ, sî fim trejĭ, îmbrăcându-ne in platoşa credinţeĭ şi a
dragosteĭ, şi cu coĭful, speranţa mântuireĭ. Căcĭ Dumneḑeŭ 9
nu ne-a otărît spre mânie, ci spre dobândirea mântuireĭ, prin
Domnul nostru Iisus Christos, Care a murit pentru noĭ; ca 10
orĭ de priveghĭăm, orĭ de dormim, împreună cu el sî trăim. Decĭ 11
mângăĭaţi-vĕ unul pre altul, şi edificaţĭ unul pre altul, precum
şi faceţĭ.

Şi vĕ rugăm, fraţilor, sî recunósceţĭ pre ceĭ ce se ostenesc 12
între voĭ, şi pre maĭ mariĭ vostri in Domnul, şi pre ceĭ ce vĕ
sfătuesc. Şi sî'ĭ pré-preţuiţĭ in dragoste pentru lucrul lor. *Şi* 13
fiţĭ in pace între voĭ.

Dar vĕ rugăm, fraţilor, îndemnaţĭ pre ceĭ fără de orînduélă, 14
mângăĭaţĭ pre ceĭ pucinĭ la suflet, sprijiniţĭ pre ceĭ slabĭ, fiţĭ
îndelung-răbdătorĭ spre toţĭ.

Căutaţĭ ca nimene sî nu resplătéscă cuĭva rêŭ pentru rêŭ; 15
ci in tot timpul sî urmaţĭ cele bune, şi între voĭ înşivĕ şi spre toţĭ.

Bucuraţi-vĕ tot-dea-una. Rugaţi-vĕ neîncetat. In tóte mul- 16—18
ţumiţĭ; căcĭ acésta este voea luĭ Dumnəḑeŭ in Christos Iisus
pentru voĭ.

19 Nu stingeţĭ Spiritul.
20 21 Nu dispreţuiţĭ profeţiile. Cercetaţĭ tóte; ţineţĭ ceea ce este
22 bun. Feriţi-vĕ de tot lucrul rêŭ.
23 Ear însuşĭ Dumneḑeul păceĭ sî vĕ sânţéscă deplin; şi întreg
spîritul vostru şi sufletul şi corpul sî se păḑéscă fără de pri-
24 hană la venirea Domnuluĭ nostru Iisus Christos. Credincios
este cel ce v'a chĭămat, care va şi face.
25 Fraţilor, rugaţi-vĕ pentru noĭ. Salutaţĭ pre toţĭ fraţiĭ cu
26 27 sărutare sântă. Vĕ jur pe Domnul, ca sî se cetéscă acéstă
epistolă tuturor fraţilor sânţĭ.
28 Harul Domnuluĭ nostru Iisus Christos *fie* cu voĭ. Amin.
Întâia ***epistolă*** *cătră Thessaloniceni s'a scris de la Athena.*

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL
A DOUA CĂTRĂ
THESSALONICENĬ.

CAP. I.

Îndemnare spre pietate şi statornicie in întristărĭ.

1 Pavel şi Silvan şi Timotheiŭ bisericeĭ Thessalonicenilor in
Dumneḑeŭ, Părintele nostru, şi in Domnul Iisus Chris-
2 tos: Har *fie* voue şi pace de la Dumneḑeŭ Părintele nostru,
şi de la Domnul Iisus Christos.
3 Sûntem datorĭ a mulţumi luĭ Dumneḑeŭ in tot timpul pen-
tru voĭ, fraţilor, precum se cade, pentru-că credinţa vóstră
cresce fórte, şi dragostea fie-căruïa d'între voĭ prisosesce de la
4 unul cătră altul; Încât şi noĭ înşine ne lăudăm in voĭ in bi-
sericile luĭ Dumneḑeŭ, pentru răbdarea şi credinţa vóstră in
5 tóte persecuţiunile şi strîmtorările, carĭ suferiţĭ; *Carea este*
o dovédă a drepteĭ judicăţĭ a luĭ Dumneḑeŭ, că vĕ veţĭ afla
6 vrednicĭ împerăţieĭ luĭ Dumneḑeŭ, pentru care şi suferiţĭ. Fiind-
că *este* cu dreptate la Dumneḑeŭ a face strîmtorare celor
7 ce vĕ strîmtoréză; Ear voue celor strîmtoraţĭ repaus cu noĭ,
când se va discoperi Domnul Iisus din ceriŭ cu ângeriĭ putereĭ
8 sale, Cu văpae de foc, dând resbunare celor ce nu cunosc pre
Dumneḑeŭ, nicĭ nu ascultă evangeliea Domnuluĭ nostru Iisus
9 Christos; Carĭ vor fi pedepsiţĭ cu eterna perḑare de la faça
10 Domnuluĭ, şi de la gloriea putereĭ sale; Când va veni sî se
glorifice in sânţiĭ seĭ, şi sî se facĕ minunat in toţĭ ceĭ ce aŭ
creḑut, (căcĭ şi mărturiea nóstră între voĭ s'a creḑut,) într'acea ḑi.
11 Pentru aceea ne şi rugăm in tot timpul pentru voĭ; ca Dum-
neḑeul nostru sî vĕ facĕ demnĭ chĭămăreĭ *sale*, şi sî împlinéscă

cu putere *in voĭ* tótă bună-voinţa *sa*, şi lucrul credinţeĭ; Ca 12
şi se glorifice numele Domnuluĭ nostru Iisus Christos in voĭ, şi
voĭ in el, dupre harul Dumneḑeuluĭ nostru, şi al Domnuluĭ Ii-
sus Christos.

CAP. II.

Caracterul luĭ Antichrist.

In privinţa venireĭ Domnuluĭ nostru Iisus Christos, şi a reu- 1
nireĭ nóstre cu dînsul, vĕ rugăm, fraţilor, Ca nu degrab 2
sì vĕ clătiţĭ din minte, nicĭ sì nu vĕ spăĭmêntaţĭ, nicĭ prin spi-
rit, nicĭ prin cuvênt, nicĭ prin epistolă, ca *cum ar fi trimisă* de
la noĭ, cum că s'ar fi apropiat diua luĭ Christos. Sì nu vĕ 3
amăgéscă cineva nicĭ într'un chip; căcĭ *acea ḑi nu va veni*, de
nu va veni maĭ întăiŭ apostasiea, şi de nu se va ivi omul pĕca-
tuluĭ, fiĭul perḑăreĭ; Adversarĭul, cel ce se înalţă maĭ presus 4
de tot ce se ḑice Dumneḑeŭ şi se adoréză, şeḑênd el in tem-
plul luĭ Dumneḑeŭ ca Dumneḑeŭ, arătându-se pre sine, că
el este Dumneḑeŭ.
Aŭ nu vĕ aduceţĭ aminte, că âncă fiind eŭ la voĭ, v'am ḑis 5
acestea? Şi acum sciţĭ ceea ce opresce, ca sì se arete el la 6
timpul seŭ. Căcĭ misteriul fără-de-legeĭ se lucréză deja; fără 7
numaĭ cel ce opresce *va opri* până se va lua din mijloc. Şi 8
atuncĭ se va arăta acel Nelegĭuit, pre care Domnul îl va mistui
cu suflarea gureĭ sale, şi'l va perde cu strălucirea venireĭ sale;
Pre acela, a căruĭa venire este dupre lucrarea luĭ Satana cu 9
tótă puterea şi cu semne şi minunĭ mincinóse; Şi cu tótă a- 10
măgirea nedreptăţeĭ in ceĭ peritorĭ; pentru-că nu aŭ primit dra-
gostea adevĕruluĭ, ca sì se mântuéscă. Pentru aceea li va 11
trimite Dumneḑeŭ puterĭ lucrătóre de înşelăcĭune, ca sì créḑĕ
mincĭuneĭ; Ca sì se condemne toţĭ ceĭ ce nu aŭ creḑut adevĕ- 12
ruluĭ, ci aŭ avut plăcere in nedreptate.
Ear noĭ sûntem datorĭ in tot timpul a mulţumi luĭ Dumne- 13
ḑeŭ despre voĭ, fraţilor ĭubiţĭ de Domnul, că Dumneḑeŭ v'a a-
les de la început spre mântuire prin sânţirea Spirituluĭ şi prin
credinţă in adevĕr; La care v'a chĭămat prin evangeliea nós- 14
tră, spre câstigarea glorieĭ Domnuluĭ nostru Iisus Christos.
Drept aceea, fraţilor, staţĭ statornicĭ, şi ţineţĭ învĕţăturile, 15
carĭ v'aţĭ învĕţat, orĭ prin cuvênt orĭ prin epistola nóstră. Ear 16
însuşĭ Domnul nostru Iisus Christos, şi Dumneḑeŭ şi Părintele
nostru, care ne-a ĭubit, şi nĭ-a dat mângăĭere eternă şi spe-
ranţă bună din har, Sì mângăĭe ânimile vóstre, şi sì vĕ 17
întăréscă in tot cuvêntul şi lucrul bun.

CAP. III.

Îndemnare de a se ruga pentru progresul evangeliei, și de a se dispărți de ceĭ ce aŭ viéță neregulară.

1 Pe lângă acésta, fraților, rugați-vě pentru noĭ, ca cuvên-
tul Domnuluĭ sî se propage, și sî se glorifice, precum
2 *a ajuns* la voĭ; Și ca sî scapăm de ómeniĭ ceĭ reĭ și vicleni;
3 căcĭ credința nu este a tuturor. Ear credincĭos este Domnul,
4 care vě va întări, și *vě* va păḑi de cel rêŭ. Ear avem *acéstă*
încredere in Domnul despre voĭ, că și faceţĭ și veţĭ face cele
5 ce vî ordonăm. Ear Domnul sî îndrepteze ânimile vóstre spre
dragostea luĭ Dumneḑeŭ și statornicie pentru Christos.
6 Ear vî ordonăm, fraților, in numele Domnuluĭ nostru Iisus
Christos, ca sî vě ferițĭ de tot fratele ce ămblă fără de orin-
7 duélă, și nu dupre învěţătura care a primit de la noĭ. Căcĭ
însivě sciţĭ, cum vi se cade a ne urma; căcĭ noĭ nu am ămblat
8 fără de orînduélă între voĭ; Nicĭ nimenuĭa pânea nu am
mâncat-o gratis, ci cu ostenélă și trudă nóptea și ḑiua lucrăm,
9 ca sî nu îngreuem pre cine-va din voĭ; Nu că dóră nu avem
dreptul, ci ca sî vî dăm pre noĭ însine esemplu, spre a ne urma.
10 Căcĭ și când eram la voĭ, acésta vî ordonam, că dacă cine-va
11 nu voĭesce sî lucreze, nicĭ sî mânance. Căcĭ auḑim, că uniĭ
d'între voĭ ămblă fără de orînduélă, nimic nelucrând, ci ames-
12 tecându-se in lucrările altora. Ear unora ca acestora ordonăm,
șiĭ îndemnăm prin Domnul nostru Iisus Christos, ca cu linisce
lucrând sî'șĭ mânânce pânea lor.
13 14 Ear voĭ, fraților, sî nu vě discuragĭaţĭ in a face bine. Ear
de nu ascultă cineva de cuvêntul nostru din acéstă epistolă, sî'l
însemnaţĭ pre acela, și sî nu vě însoțiţĭ cu el, ca sî se rușI-
15 neze. Înse sî nu'*l* socotițĭ ca pre un inimic, ci sî'*l* îndemnaţĭ
ca pre un frate.
16 Ear însușĭ Domnul păceĭ sî vî dea pace pururea in tot chi-
pul. Domnul *fie* cu voĭ toţĭ.
17 Salutare cu mâna mea a luĭ Pavel, care este semn in tótă
18 epistola; așa scriŭ. Harul Domnuluĭ nostru Iisus Christos *fie*
cu voĭ toţĭ. Amin.

*A doua **epistolă** cătră Thessaloniceni s'a scris de la Athena.*

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL
ÎNTÂIA CĂTRĂ
TIMOTHEIŬ.

CAP. I.

Circumspecţiune şi întrebuinţarea de lege. Pavel se dă de esemplu alŭ milei luĭ Dumneḑeŭ in evangelie.

Pavel apostol al luĭ Iisus Christos, dupre ordinul luĭ Dum- 1
neḑeŭ Mântuitoruluĭ nostru, şi Domnuluĭ Iisus Christos,
speranţeĭ nóstre; Luĭ Timotheiŭ, adevĕratuluĭ fiiŭ in credinţă: 2
Har, milă *şi* pace de la Dumneḑeŭ Părintele nostru, şi de la
Iisus Christos Domnul nostru.
Precum te-am sfătuit sî remăĭ in Efes, când mergeam in 3
Macedonia, ca sî ordónĭ unora, ca sî nu înveţe într'alt chip;
Nicĭ sî ĭa aminte la fabule şi la genealogiĭ nefinite, cari nasc 4
dispute maĭ mult decăt dumneḑeéscă edificare cea in credinţă,
aşa sî facĭ.
Ear scopul comandamentuluĭ este dragostea din ânimă cu- 5
rată, şi din consciinţă bună, şi din credinţă nefăçarnică; De 6
la care uniĭ abătêndu-se, s'aŭ întors la cuvinte deşérte; Dân- 7
du-se de învĕţătorĭ de lege, *ear singurĭ* neînţelegênd cele ce
vorbescŭ, nicĭ despre cele ce dovedesc. Înse scim că legea 8
este bună, de o întrebuinţéză cineva legitim. Sciind acésta, 9
că legea nu este dată pentru cel drept, ci pentru ceĭ fără de
lege şi nesupuşĭ, pentru impioşĭ şi pĕcătoşĭ, pentru nesânţĭ şi
spurcaţĭ, pentru ucidĕtorĭ de părinte şi ucidĕtorĭ de mamă, pen-
tru ucigaşĭ; Pentru disfrânaţĭ, pentru sodomiţĭ, pentru furĭ 10
de ómenĭ, pentru mincinoşĭ, pentru ceĭ sperjurĭ; şi pentru orĭ-
ce alt ceva contrariŭ învĕţătureĭ celeĭ sânătóse; Dupre e- 11
vangeliea gloriósă a fericituluĭ Dumneḑeŭ care mi s'a încredinţat.
Mulţumesc luĭ Christos Iisus, Domnuluĭ nostru, cel ce m'a 12
întărit, că m'a socotit credincĭos, otărîndu-*mĕ* pentru serviciŭ;
Pre mine, cel ce eram maĭ 'nainte hulitor şi persecutor, şi vă- 13
tămător; ci am fost miluit, pentru-că nesciind *o*-am făcut in
necredinţă. Dar prea a abundat harul Domnuluĭ nostru in 14
credinţa şi dragostea cea in Christos Iisus. Acesta *este* cu- 15
vêntul credincĭos şi demn de tótă primirea: că Christos Iisus
a venit in lume sî mântuéscă pre ceĭ pĕcătoşĭ, din cari cel
d'întâiŭ sûnt eŭ. Înse pentru acésta am fost miluit, ca in 16
mine maĭ ântâiŭ sî arete Iisus Christos tótă îndelunga răbdare,
ca esemplu celor ce vor sî créḑĕ într'însul spre viéţa eternă.

17 Ear Regeluĭ etern, celuĭ immortal, celuĭ nevisibil, unuĭa pré-in-
ţeleptuluĭ Dumneḑeŭ *fie* onóre şi glorie in seculiĭ seculilor. Amin.
18 Acest mandat îţĭ recomănd, fiiule Timotheiŭ, ca dupre pro-
feţiile cari s'aŭ făcut maĭ 'nainte despre tine, sî te luptĭ dupre
19 dînsele cu luptă bună; Păḑind credinţă şi bună consciinţă,
care uniĭ lepădându-o aŭ suferit naufragiŭ in privirea credin-
ţeĭ, d'între cari este Imeneŭ şi Alesandru; pre cari ĭ-am tră-
dat Sataneĭ, ca sî se înveţe sî nu huléscă.

CAP. II.

Apostolul îndémnă a se ruga pentru toţĭ ómeniĭ, şi recomăndă femeilor modestiă.

1 **D**eci *vĕ* îndemn, ca maĭ întăiŭ de tóte sî se facĕ cererĭ,
rugăcĭunĭ, rugămintĭ şi mijlocirĭ şi mulţumite pentru toţĭ
2 ómeniĭ: Pentru regĭ, şi pentru toţĭ cari sûnt in autoritate, ca
sî petrecem viéţă lină şi cu odihnă, in tótă pietatea şi onesti-
3 tatea. Căcĭ acésta *este* bine şi bine-primit înaintea luĭ Dum-
4 neḑeŭ, Mântuitoruluĭ nostru; Care voĭesce ca toţĭ ómeniĭ sî
5 se mântuéscă, şi sî vie la cunoscinţa adevĕruluĭ. Căcĭ unul
este Dumneḑeŭ, unul şi mijlocitor între Dumneḑeŭ şi între ómenĭ,
6 omul Iisus Christos; Care s'a dat pre sine preţ de rescum-
7 părare pentru toţĭ, marturie pentru timpiĭ seĭ; Spre care eŭ
sûnt orînduit predicător şi apostol, (ḑic adevĕrul in Christos,
nu mint,) învĕţător gintelor in credinţă şi in adevĕr.
8 Decĭ voĭesc, ca sî se róge ómeniĭ in tot locul, rădicând mânĭ
9 sânte, fără de mânie şi fără de disputaţiune. Asemenea şi
femeile, *rugându-se* cu gătélă modestă, cu respect şi cu înţelep-
cĭune, sî se orneze, nu cu împleteturĭ, fie de aur, fie cu mărgă-
10 ritare, fie cu vestminte lucsurióse; Ci (precum se cade fe-
11 meilor celor ce profeséză pietate) cu fapte bune. Femeea sî
12 se înveţe in linisce cu tótă supunerea; Ear femeiĭ nu daŭ voe
13 sî înveţe, nicĭ a'şĭ stăpâni bărbatul, ci sî fie in linisce. Căcĭ A-
14 dam s'a creat întăiŭ, apoĭ Eva. Şi Adam nu s'a amăgit, ear
15 femeea amăgindu-se a călcat comandamentul. Dar se va mân-
tui prin nascerea de copiĭ, de vor stărui in credinţă şi in dra-
goste, şi in sânţire, cu castitate.

CAP. III.

Cualitatea presbiterilor şi a diaconilor. Demnitatea bisericeĭ.

1 **A**cesta este cuvênt adevĕrat: De poftesce cineva episcopie,
2 bun lucru poftesce. Dar episcopul trebue sî fie fără
de prihană, bărbat al uneĭ femeĭ, treaz, prudent, cuviincĭos, iu-
3 bitor de străinĭ, capabil de a învĕţa; Nebeţiv, nebătĕuş, ne-
4 rêŭ-interesat, blând, nesfaduic, neavar; Bine îngrijindu-se de
5 casa sa, avênd copiĭ seĭ ascultătorĭ cu tótă modestica. (Căcĭ dacă

nu scio cineva a'şi îngriji casa sa, cum va îngriji de biserica luĭ
Dumneḑeŭ?). Nu noviciŭ, ca nu îngânfându-se sî caḑĕ in 6
cursa diabolului. Ear trebue sî fie şi bine-probat de la ceĭ 7
din afară; ca sî nu caḑĕ in defaĭmare şi in cursa diabolului.
Asemenea şi diaconiĭ *trebue sî fie* modestĭ, nu dupli in cu- 8
vinte, nu dedaţĭ la vin mult, nerêŭinteresaţĭ; Păḑind miste- 9
riul credinţeĭ in consciinţă curată. Şi acestia întăiŭ sî se 10
cerceteze, după aceea sî se diaconéscă, fiind fără de prihană.
Asemenea şi femeile *lor trebue sî fie* modeste, necalomniatóre. 11
treze, credinciόse in tóte. Diaconiĭ sî fie bărbaţĭ aĭ uneĭ femeĭ, 12
bine îngrijindu-se de copiiĭ şi casele lor. Căcĭ ceĭ ce dia- 13
conesc bine, îşĭ dobândesc tréptă bună, şi multă îndrăznélă in
credinţă cea in Christos Iisus.
Acésta iţĭ scriŭ, sperând a veni la tine curênd, Séŭ de 14 15
mĕ voiŭ întărḑia, sî sciĭ cum trebue sî petrecĭ in casa luĭ Dum-
neḑeŭ, carea este biserica luĭ Dumneḑeŭ celuĭ viŭ, stîlp şi în-
tărire a adevĕruluĭ. Şi într'adevĕr mare este misteriul pie- 16
tăţeĭ: Dumneḑeŭ s'a arătat in corp, s'a justificat in spirit; s'a
vĕḑut de ângerĭ, s'a predicat gintelor; s'a creḑut in lume, s'a
înălţat in glorie.

CAP. IV.

Preḑicerea uneĭ marĭ apostasiĭ, şi îndemnare la milostivire.

Ear Spiritul vorbesce rostit, că in timpiĭ de apoĭ se vor 1
abate uniĭ de la credinţă, luând aminte la spiritele cele
înşelătóre, şi la învĕţăturile demonilor; Ale celor ce cu fă- 2
ţărie vorbesc minciunĭ, fiind inferaţĭ in a lor consciinţă; Oprind 3
a se însura, *şi ordonând* a se reţiné de bucatele, cari Dumne-
ḑeŭ le-a făcut spre gustare cu mulţumită de către ceĭ ce cred şi
cunosc adevĕrul. Căcĭ tótă creatura luĭ Dumneḑeŭ *este* bună, 4
şi nimic nu *este* de lepădat, care se ĭa cu mulţumită; Căcĭ 5
se sânţesce prin cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ şi prin rugăcĭune.
De veĭ aduce aminte fraţilor de acestea, veĭ fi bun servitor 6
al luĭ Iisus Christos, crescut in cuvintele credinţeĭ, şi ale buneĭ
învĕţăturĭ, căreĭa aĭ urmat. Ear de fabulele cele profane şi bă- 7
besci feresce-te; şi deprinde-te *maĭ bine* in pietate; Căcĭ e- 8
serciţiul corporal pucin folosesce; ear pietatea este spre tóte de
folos, avênd promisiunea vieţeĭ de acum, şi a aceleĭ viitóre; Cre- 9
dincĭos *este* cuvêntul, şi demn de tótă primirea. Căcĭ spre a- 10
césta ne şi ostenim, şi sûntem defaĭmaţĭ, pentru-că ne-am în-
credinţat in Dumneḑeŭ cel viŭ, care este Mântuitor tuturor ó-
menilor, maĭ cu sémă celor credincĭoşĭ. Acestea ordónă şi 11
învéţă.
Nimene sî nu dispreţuéscă tinereţile tale; ci te fă esemplu 12
credincĭoşilor in cuvênt, in petrecere, in dragoste, in inspiraţiune,

13 in credință, in curățire. Până ce voiŭ veni, ĭa aminte la ce-
14 tire, la îndemnare, la învĕțătură. Nu negligé de darul ce este in
tine, care ți s'a dat prin profeție cu punerea mânilor presbi-
15 teriuluĭ. Acestea cugetă; într' acestea stăĭ, ca progresul tĕŭ
16 sî fie vĕderat in tóte. Pădesce-te pre tine și învĕțătura; re-
măĭ într'acestea; căcĭ acestea făcênd, te veĭ mântui și pre tine
și pre ceĭ ce te vor asculta.

CAP. V.

Îndemnare in privirea datoriilor de presbiterĭ, și asupra alegereĭ lor.

1 Sî nu înfruntezĭ pre cel bătrân, ci'*l* îndémnă ca pre un
2 părinte; *și* pre ceĭ maĭ tĕnerĭ ca pre nisce frațĭ; Pre
cele bătrâne ca pre nisce mame; pre cele tĕnere ca pre nisce
surorĭ, cu tótă curățiea.
3 Onóră pre vĕduve, pre acelea ce sûnt într'adevĕr vĕduve.
4 Ear dacă vre-o vĕduvă are copiĭ séŭ nepoțĭ, sî se învețe maĭ
întâiŭ a'șĭ face pietate in casa sa, și sî resplătéscă pre strămoșĭ;
5 căcĭ acésta este bine și plăcut înaintea luĭ Dumnedeŭ. Ear
cea cu adevĕrat vĕduvă și isolată, se încrede in Dumnedeŭ, și
6 stăruesce in rugăcĭunĭ și in cererĭ nóptea și diua. Ear ceea
7 ce petrece in disfătărĭ, a murit de vie. Acestea ordónă, ca
8 sî fie neprihănite. Ear dacă cineva nu pórtă grijă de aĭ seĭ,
și maĭ cu sémă de aĭ caseĭ sale, a renunțat la credință, și este
maĭ rêŭ decât un necredincĭos.
9 O vĕduvă sî se considere nu maĭ pucin de șese-decĭ de anĭ,
10 care a fost femee unuĭ bărbat; Și este mărturisită de fapte
bune: de a crescut copiĭ; de a primit străinĭ; de a spălat pi-
cĭórele sânților; de a ajutat celor strîmtorațĭ; de a urmat la tot
11 lucrul bun. Ear de vĕdŭve tĕnere te feresce; căcĭ când se
12 înferbîntă contra luĭ Christos, vor sî se remărite; Trăgêndu-'șĭ
13 condemnare, pentru-că aŭ lepădat făgăduința cea d'întâiŭ. Pe
lângă acésta se deprind *a fi* leneșe, ămblând din casă in casă;
și nu numaĭ leneșe, ci și limbute, și curióse, vorbind cele ce nu
14 se cade. Drept aceea voiŭ ca cele tĕnere sî se remărite, sî
nască copiĭ, sî conducă case, sî nu dea adversaruluĭ nicĭ o o-
15 casiune spre defăimare: Căcĭ unele s'aŭ întors deja in urma
16 Sataneĭ. Ear de are vre-un credincĭos séŭ credincĭósă vĕduve,
sî le ajute, și sî nu îngreueze biserica, ca sî pótă ajuta acelor
ce sûnt cu adevĕrat vĕduve.
17 Presbiteriĭ ceĭ ce'șĭ căută bine de dregĕtorie, sî se învredni-
céscă de îndoită onóre, maĭ ales ceĭ ce se ostenesc in cuvênt
18 și in învĕțătură; Căcĭ scriptura dice: Bouluĭ ce treeră sî nu'ĭ
legĭ gura; și: Vrednic *este* lucrătorul de plata sa.
19 Contra presbiteruluĭ nu primi pîră, decât numaĭ prin doĭ séŭ
20 treĭ marturĭ. Pre ceĭ ce pĕcătuesc mustră-'ĭ înaintea tuturor;

ca şi ceĭ-l-alţĭ sî se témĕ. *Te* conjur înaintea luĭ Dumneḑeŭ şi 21
a Domnuluĭ Iisus Christos, şi a ângerilor *luĭ* celor aleşĭ, ca sî pă-
ḑescĭ acestea fără prejudicată, nimic făcênd cu părtinire;
Mânile sî nu'ţĭ puĭ pe nimene curênd, nicĭ te face părtaş in 22
pĕcate străine; păḑesce-te pre tine curat. De acum nu maĭ 23
bea apă, ci întrebuinţéză pucin vin pentru stomahul têŭ, şi pen-
tru desele tale slăbiciunĭ.
Pĕcatele unor ómenĭ sûnt vĕderate, conducênd la judicată; 24
ear ale altora vin in urmă. Asemenea şi faptele cele bune 25
sûnt vĕderate; şi cele ce sûnt într'alt chip nu pot a se ascunde.

CAP. VI.

Datoriile servitorilor. Amăgitorĭ. Pericolul şi întrebuinţarea bogăţieĭ.

Câţĭ sûnt sclavĭ sub jug sî socótĕ pre domniĭ lor demnĭ de 1
tótă onórea, ca sî nu se defaĭme numele luĭ Dumneḑeŭ,
nicĭ învĕţătura. Ear cari aŭ domnĭ credincioşĭ, sî nu'ĭ dis- 2
preţuéscă, pentru-că sûnt fraţĭ; ci maĭ mult sî *li* servéscă, pen-
tru-că sûnt credincioşĭ şi iubiţĭ ceĭ ce primesc facerea de bine.
Acestea învéţă şi îndémnă.
De învéţă cineva altmintrelea, şi nu convine la cuvintele cele 3
sănătóse ale Domnuluĭ nostru Iisus Christos, şi la învĕţătura
cea dupre pietate; Acela s'a trufit, nesciind nimic, ci este 4
inclinând la întrebărĭ şi la disputaţiunĭ, din cari se nasce invidia,
sfada, defaĭmele, prepusurile viclene; Disputele deşerte ale 5
ómenilor corrupţĭ la minte, şi lipsiţĭ de adevĕr, cari socotesc
căstig pietatea; de la uniĭ ca acestia depărtéză-te.
Înse pietatea cu îndestulare este căstig mare; Căcĭ nimic 6 7
nu am adus in lume, *şi este* vĕderat, că nicĭ nu putem a scóte
ceva dintr'*însa*. Înse avênd hrană şi îmbrăcăminte, cu acestea 8
sî fim îndestulaţĭ. Ear ceĭ ce vor sî se îmbogăţéscă cad in 9
ispită, şi in cursă, şi in multe pofte nebunescĭ şi vătămătóre.
cari cufundă pre ómenĭ in peire şi perḑare. Căcĭ iubirea de 10
argint este rădăcina tuturor reutăţilor; care uniĭ rîvnindu-o aŭ
rătăcit din credinţă, şi s'aŭ încurcat in multe durerĭ.
Ear tu, omule al luĭ Dumneḑeŭ, fugĭ de acestea, şi ur- 11
mează dreptatea, pietatea, credinţa, dragostea, răbdarea, blân-
deţa. Luptă-te cu lupta cea bună a credinţeĭ, apucă-te de 12
viéţa cea eternă, la care şi escĭ chiămat, şi *despre care* aĭ făcut
bună mărturisire înaintea multor marturĭ. Îţĭ ordon înaintea 13
luĭ Dumneḑeŭ, care viŭ-face tóte, şi înaintea luĭ Christos Iisus,
care înaintea luĭ Pontiŭ Pilat a făcut bună mărturisire; Ca sî 14
păḑescĭ ordinul fără pată şi fără prihană, până la venirea Dom-
nuluĭ nostru Iisus Christos; Care in timpiĭ seĭ o va arăta 15
cel fericit şi singur Puternic, Regele regilor, şi Domnul domni-
lor; Care singur are îmmortalitate, şi locuesce in lumină ne- 16

apropiată; pre care nimene din ómenĭ nu 'l-a vĕḑut, nicĭ nu
póte a'l vedé; căruĭa *fie* onóre şi domnie eternă. Amin.
17 Recomăndă celor bogaţĭ in lumea de acum, ca sî nu se
înalţe cu gândul, nicĭ sî nu se încrédĕ in bogăţiea cea nesigură,
ci in Dumneḑeul cel viŭ, care ni dă tóte in abundanţă spre in-
18 destulare; Ca sî facĕ lucrurĭ bune; ca sî fie bogaţĭ in fapte
19 bune, dăruitorĭ, împărtăşitorĭ; Agonisindu-'şĭ temelie bună
pentru viitor, ca sî capete viéţa cea eternă.
20 O Timothee, păḑesce lucrul bun cel încredinţat ţie, depăr-
tându-te de vorbirile profane şi deşerte şi de controversele
sciinţeĭ false, pre care uniĭ profesându-o s'aŭ abătut de la cre-
dinţă. Har *fie* cu tine. Amin.

Intăia ***epistolă*** *cătră Timotheiŭ s'a scris de la Laodicea, care este Capitală a Frigieĭ Pacatiane.*

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL

A DOUA CĂTRA

TIMOTHEIŬ.

CAP. I.

Dragostea luĭ Pavel pentru Timotheiŭ. Indemnare la stăruinţă.

1 Pavel apostol al luĭ Iisus Christos prin voca luĭ Dumneḑeŭ,
2 dupre făgăduinţa vieţeĭ care este in Christos Iisus, Luĭ
Timotheiŭ, ĭubituluĭ *meŭ* fiiŭ: Har, milă *şi* pace de la Dumneḑeŭ
Părintele, şi de la Iisus Christos, Domnul nostru.
3 Mulţumesc luĭ Dumneḑeŭ, căruĭa servesc de la strămoşĭ, in
curată consciinţă, aşa precum fac amintire neincetată de tine
4 in rugăciunile mele nóptea şi ḑiua; Amintindu-mĭ de lacri-
5 mile tale, doresc sî te vĕḑ, ca sî mĕ împlu de bucurie, A-
ducêndu-'mĭ aminte de credinţa cea nefăţarnică care este in
tine, care avu loc maĭ întâiŭ in bunica ta Loida, şi in mama
ta Evnica, şi sûnt încredinţat că şi in tine.
6 Pentru care causă îţĭ aduc aminte, ca sî reîncălḑescĭ darul
luĭ Dumneḑeŭ, care este întru tine prin punerea mânilor mele.
7 Căcĭ Dumneḑeŭ nu nĭ-a dat spiritul temereĭ, ci al putereĭ, şi
al dragosteĭ, şi al minţeĭ sănătóse.
8 Decĭ nu te ruşina de mărturisirea Domnuluĭ nostru, nicĭ de
mine legatul luĭ; ci sufere împreună pentru evangelie dupre
9 puterea luĭ Dumneḑeŭ; Care ne-a mântuit, şi *ne*-a chĭămat cu
chĭămare sântă, nu dupre faptele nóstre, ci dupre a sa propu-
nere, şi dupre harul, care ni s'a dat in Christos Iisus maĭ 'na-

inte de toţi seculiĭ; Ear acum s'a făcut cunoscut prin ară- 10
tarea Mântuitoruluĭ nostru Iisus Christos, care a disfiinţat mórtea,
şi a adus la lumină viéţa şi immortalitatea prin evangelie;
La care sûnt pus eŭ predicător şi apostol şi învĕţător gintelor. 11
Pentru care causă sufer şi acestea; înse nu mĕ ruşinez; căcĭ 12
sciŭ cuĭ am creḑut, şi sûnt încredinţat, că el póte păḑi lucrul
cel încredinţat mie până la ḑiua aceea.
Ţine forma cuvintelor celor sânătóse, carĭ aĭ auḑit de la 13
mine, in credinţă şi in dragostea cea in Christos Iisus. Lu- 14
crul bun cel încredinţat ţie sĭ'l păḑescĭ prin Spiritul cel Sânt
care locuesce in noĭ.
Sciĭ acésta, că toţĭ ceĭ din Asia s'aŭ intors de la mine; d'in- 15
tre carĭ este Figel şi Ermogen. Dea Domnul milă caseĭ luĭ 16
Onesifor; căcĭ de multe orĭ m'a reîntărit, şi nu s'a ruşinat de
lanţul meŭ: Ci fiind in Roma maĭ cu silinţă m'a căutat, şi 17
m'a aflat. Dea-ĭ luĭ Domnul, ca sî afle milă de la Domnul 18
in acea ḑi; şi cu câte mĭ-a servit in Efes tu maĭ bine sciĭ.

CAP. II.

Îndemnare cătră Timotheiŭ de a urmări lucrul dregĕtorieĭ sale, suferind cu tărie şi îndrăznélă.

Deci tu, fiiul meŭ, fiĭ tare in harul cel in Christos Iisus; 1
Şi cele ce aĭ auḑit de la mine in faça multor marturĭ, 2
acestea le încredinţézĭ la ómenĭ credincĭoşĭ, carĭ vor fi capabilĭ
a învĕţa şi pre alţiĭ. Tu dar sufere ca un bun ostaş al luĭ 3
Iisus Christos. Nimene fiind ostaş nu se împlică in lucrurĭ 4
de ale vieţeĭ, ca sî placĕ generaluluĭ. Şi de se şi va lupta 5
cineva, nu se încununézĭ, de nu se va lupta dupre regulă.
Agricultorul ce se ostenesce trebue maĭ întâiŭ sî se împărtăşéscă 6
din fructe. Înţelege cele ce ḑic; şi dea-'ţĭ Domnul înţelegere 7
in tóte.
Adu-'ţĭ aminte de Domnul Iisus Christos din seminţa luĭ 8
David, care s'a sculat din morţĭ, dupre evangeliea mea; Pen- 9
tru care sufer până la lanţurĭ ca un făcĕtor de rele; înse
cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ nu se légă. Pentru acésta tóte 10
le rabd pentru ceĭ aleşĭ, ca şi aceĭa sî dobândéscă mântuirea
care este in Christos Iisus, cu glorie eternă. Credincĭos *este* 11
cuvêntul: de am murit împreună cu *dînsul*, vom şi via împreu-
nă; De răbdăm, vom şi domni împreună cu *el;* de ne vom 12
lepăda *de el*, şi el se va lepăda de noĭ; De sûntem necre- 13
dincĭoşĭ, el remâne credincĭos; a se tăgădui el pre sine nu póte.
Acestea sî *li* aducĭ aminte, conjurându-'ĭ înaintea Domnuluĭ, 14
ca sî nu se certe in cuvinte spre nicĭ un folos, *decât numaĭ*
spre surparea celor ce aud. Silesce-te a te înfăçĕşa luĭ Dum- 15
neḑeŭ capabil lucrător, care sî nu se ruşineze, drept împărţind

16 cuvêntul adevĕruluĭ. Ear de vorbirile deşerte cele profane
17 te feresce, căcĭ vor spori spre maĭ multă împietate. Şi cu-
vêntul lor va mânca ca cangrena; d'intre carĭ sûnt Imeneŭ şi
18 Filet; Carĭ de la adevĕr s'aŭ abătut, ḑicênd că învierea s'a
făcut deja, şi *ast-feliŭ* restórnă credinţa unora.
19 Înse temeliea cea tare a luĭ Dumneḑeŭ stă, avênd sigilul a-
cesta; cunósce Domnul pre ceĭ ce sûnt aĭ luĭ; şi: Sî se depăr-
teze de la nedreptate tot cel ce numesce numele luĭ Christos.
20 Ear in casă mare nu sûnt numaĭ vase de aur şi de argint, ci
şi de lemn, şi de lut; şi unele spre trebuinţĭ de cinste, ear
21 altele spre trebuinţĭ de necinste. Decĭ de se va curăţi ci-
neva de acestea, va fi vas de onóre, sânţit şi de bună trébă
stăpânuluĭ, gătit spre tot lucrul bun.
22 Fugĭ şi de poftele tĕnereţelor; şi urméză dreptatea, credin-
ţa, dragostea *şi* pacea cu ceĭ ce chĭamă pre Domnul din âni-
23 mă curată. Ear de intrebările cele nebune şi inepte te fe-
24 resce, sciind că nasc certe. Şi servitoruluĭ Domnuluĭ nu i
se cade sî se certe, ci sî fie blând cătră toţĭ, învĕţător, tole-
25 rant; Cu blândeţă mustrând pre adversarĭ; póte că li va
26 da Dumneḑeŭ pocăinţă spre cunoscinţa adevĕruluĭ; Şi *că*
vor scăpa din cursa diaboluluĭ, ca uniĭ ce sûnt prinşĭ de dîn-
sul spre a luĭ voe.

CAP. III.

Preḑicerea uneĭ marĭ corruptiĭ de moravurĭ. Escelinţa scripturei.

1 Şi acésta sî sciĭ, că in ḑilele cele de pe urmă vor veni
2 timpĭ cumpliţĭ; Căcĭ vor fi ómeniĭ ĭubitorĭ de sine, a-
varĭ, falnicĭ, trufaşĭ, defăĭmătorĭ, neascultătorĭ de părinţĭ, ne-
3 mulţumitorĭ, profanĭ, Fără de dragoste firéscă, neîmpăcaţĭ,
4 calomniatorĭ, neînfrânaţĭ, cruḑĭ, inimicĭ bineluĭ; Trădătorĭ,
furioşĭ, îngânfaţĭ, ĭubitorĭ de disfătărĭ maĭ mult decât ĭubitorĭ
5 de Dumneḑeŭ; Avênd forma pietăţeĭ, ear puterea eĭ tăgă-
6 duindu-o; de acestia te feresce. Căcĭ dintr'acestia sûnt ceĭ
ce se vîră prin case, şi duc captive femeĭuscile cele îngreuéte de
7 pĕcate, împinse de diferite pofte; Carĭ pururea se învéţă, şi
8 nicĭ odată nu pot veni la cunoscinţa adevĕruluĭ. Precum şi
Iannes şi Iambres s'aŭ opus luĭ Moise, aşa şi acestia se opun
adevĕruluĭ, ómenĭ fiind corrupţĭ la minte, reprobaţĭ in credinţă.
9 Înse nu vor înainti maĭ mult; căcĭ nebuniea lor va fi cunoscută
tuturor, precum s'a făcut şi *nebuniea* acelora.
10 Ear tu aĭ urmat învĕţătura mea, conduita, disposiţiunea, cre-
11 dinţa, îndelunga răbdare, dragostea, îngăduinţa, Persecuţiu-
nile, suferinţile, carĭ m'-aŭ întimpinat in Antiochia, in Iconia, in
Listra; ce fel de persecuţiune am răbdat; dar din tóte m'a
12 scăpat Domnul. Şi toţĭ carĭ voiesc a trăi cu pietate in Chris-

tos Iisus vor fi persecutaţi. Ear ómeniĭ ceĭ vicleniĭ şi amăgi- 13
torĭ vor propăşi spre maĭ rêŭ, amăgind şi amăgindu-se.
Ear tu remâĭ in cele ce te-aĭ învĕţat şi *despre cari* te-aĭ în- 14
credinţat, sciind de la cine te-aĭ învĕţat; Şi că din copilărie 15
sciĭ sântele scripturĭ, cari pot sî te înţelepţéscă spre mântuire
prin credinţa cea in Christos Iisus. Tótă scriptura *este* în- 16
suflată de Dumneḑeŭ, şi de folos spre învĕţătură, spre mustrare,
spre coregere, spre înţelepţirea cea întru dreptate; Ca omul 17
luĭ Dumneḑeŭ sî fie deplin, pregătit spre tot lucrul bun.

CAP. IV.

Datoriile presbiteruluĭ. Pavel preḑice mórtea sa încurênd. Încrederea sa in făgăduinţile luĭ Dumneḑeŭ.

Te conjur drept aceea înaintea luĭ Dumneḑeŭ şi Domnu- 1
luĭ Iisus Christos, care va sî judice pre viĭ şi morţĭ in
arătarea sa şi împĕrăţiea sa: Predică cuvêntul, stăruesce la 2
timp şi fără timp; mustră, certă, îndémnă cu tótă îndelunga
răbdare şi cu învĕţătură. Căcĭ va veni timp, când nu vor su- 3
feri învĕţătura cea sânătósă; ci dupre poftele lor îşĭ vor gră-
mădi învĕţătorĭ gădilindu-'şĭ auḑul. Şi'şĭ vor întórce auḑul de 4
la adevĕr, ear la fabule se vor pleca. Ear tu priveghiéză in 5
tóte, sufere, fă lucrul evangelistuluĭ, împlinesce serviciul tĕŭ.
Căcĭ me sacrific deja, şi timpul despărţireĭ mele s'a apro- 6
piat; Lupta cea bună am făcut, am finit cursul *meŭ*, am 7
păḑit credinţa; De acum îmĭ este păstrată cununa dreptăţeĭ, 8
care îmĭ va da-o Domnul, judicătorul cel drept, in ḑiua aceea;
şi nu numaĭ mie, ci şi tuturor celor ce aŭ iubit venirea luĭ.
Silesce-te a veni la mine curênd; Căcĭ Demas m'a pără- 9 10
sit, iubind lumea de acum, şi s'a dus la Thessalonic; Cresc 11
la Galaţia, Tit la Dalmaţia. Singur Luca este cu mine. Pre
Marcu luându-'l sî'l aducĭ cu tine; căcĭ îmĭ este de folos pen-
tru serviciŭ. Ear pre Tichic 'l-am trimis la Efes. 12
Mantaua, care o-am lăsat in Troada la Carp, viind sî o a- 13
ducĭ, şi cărţile, maĭ cu sémă pergamentele.
Alesandru arămarul mĭ-a făcut multe rele; plătéscă-'ĭ Dom- 14
nul dupre faptele luĭ; De care şi tu te păḑesce, căcĭ fórte 15
s'a opus cuvintelor nóstre.
La întâia mea apărare nimene nu m'a asistat, ci toţĭ m'aŭ 16
părăsit; sî nu li se socotéscă. Ear Domnul a stătut lângă 17
mine, şi m'a întărit; ca prin mine predicarea sî se împlinéscă,
şi *ca* sî o auḑe tóte gintele; şi am scăpat din gura leuluĭ. Şi 18
mĕ va scăpa Domnul de tot lucrul rêŭ, şi *mĕ* va mântui spre
împĕrăţiea sa cea cerêscă; căruia *fie* glorie in seculiĭ seculi-
lor. Amin.
Salutaţĭ pre Prischilla şi pre Achilla, şi casa luĭ Onesifor. 19

20 Erast a remas in Corinth; ear pre Trofim 'l-am lăsat in Melita,
21 bolnav. Silesce-te a veni maĭ 'nainte de érnă. Te salută
22 Evbul, şi Pud, şi Lin, şi Claudia şi toţĭ fraţiĭ. Domnul Iisus
Christos *fie* cu spiritul têŭ. Harul *fie* cu voĭ. Amin.

A doua epistolă către Timotheiŭ, cel întâiŭ orînduit episcop bisericeĭ Efesenilor, s'a scris de la Roma, când a doua óră a stătut Pavel inaintea Cesaruluĭ Neron.

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL
CĂTRĂ
TIT.

CAP. I.

Cum trebue sî se pórte presbiteriĭ bisericilor. Viciurĭ comune la Cretenĭ.

1 Pavel servitor al luĭ Dumnedeŭ, şi apostol al luĭ Iisus Christos, dupre credinţa aleşilor luĭ Dumnedeŭ, şi dupre cu-
2 noscinţa adevěruluĭ, celuĭ dupre pietate; In speranţa vieţei
celeĭ eterne, care o-a făgăduit Dumnedeŭ, cel ce nu póte minţi,
3 maĭ 'nainte de seculĭ eternĭ; Ear în timpul seŭ a discoperit
cuvêntul seŭ prin predicarea, care mi s'a încredinţat, dupre
4 comandamentul luĭ Dumnedeŭ, Mântuitoruluĭ nostru: Luĭ Tit
adevěratuluĭ *meŭ* fiiŭ dupre credinţa cea comună: har, milă şi
pace de la Dumnedeŭ Părintele, şi de la Domnul Iisus Christos, Mântuitorul nostru.
5 Pentru acésta te-am lăsat in Creta, ca sî îndreptezĭ cele ce
lipsesc, şi sî orînduescĭ presbiterĭ in fie-care oraş, precum ţi-am
6 ordonat; De este cineva neprihănit, bărbat al uneĭ femeĭ, avênd copiĭ credincioşĭ, carĭ nu sûnt calificaţĭ de disfrânare, séŭ
7 de neascultare. Căcĭ episcopul trebue sî fie neprihănit, ca un
îngrijitor al luĭ Dumnedeŭ; nesumeţ, nemânios, nebeţiv, nebă-
8 těuş, nerěŭinteresat; Ci ïubitor de străinĭ, ïubitor de bine,
9 tréz, drept, sânt, înfrânat; Ţiindu-se de cuvêntul cel credincïos dupre învěţătură, ca sî pótă prin învěţătura cea sănătósă
şi a sfătui şi a înfrunta pre ceĭ ce se opun.
10 Căcĭ sûnt mulţĭ şi neascultătorĭ, limbuţĭ şi amăgitorĭ, maĭ
11 cu sémă ceĭ din circumcisiune; Cărora trebue a li astupa
gura, carĭ restórnă întregĭ case, învěţând cele ce nu se cade,
12 pentru un câştig necuvios. Un profet al lor d'intre dînşiĭ a
dis: CreteniĭHsûnt tot-dea-una mincĭunoşĭ, fére rele, pântece le-
13 neşe. Mărturiea acésta este adevěrată. Pentru aceea certă-'ĭ as-

pru. ca sî fie sânătoşĭ in credinţă; Pentru ca sî nu dea lua- 14
re aminte la fabule iudeescĭ, şi la comandamentele ómenilor,
carĭ se intorc de la adevĕr. Tóte *sûnt* curate celor curaţĭ, 15
ear celor necuraţĭ şi necredincioşĭ nimic nu *este* curat; ci li s'a
pângărit şi mintea şi consciinţa. Eĭ mărturisesc că sciŭ pre 16
Dumneḑeŭ; ear cu faptele *il* tăgăduesc, urîţĭ fiind şi neascul-
tătorĭ, şi spre tot lucrul bun netrebnicĭ.

CAP. II.

Datoriĭ diverse. Învĕţătură despre harul luĭ Dumneḑeŭ.

Ear tu vorbesce cele ce sûnt conforme cu învĕţătură să- 1
nătósă: Bătrâniĭ sî fie trejĭ, moderaţĭ, prudenţĭ, sănă- 2
toşĭ in credinţă, in dragoste, in răbdare. Asemenea şi bă- 3
trânele, sî aibĕ conduită cuvenită sânţireĭ: necalomniatóre, ne-
beţive, învĕţătóre de bine; Ca sî înveţe pre cele tênere sî'şĭ 4
iubéscă bărbaţiĭ lor, sî'şĭ iubéscă copiiĭ, *Şi sî fie* caste, curate, 5
stătătóre in case, bune, supuse bărbaţilor lor, ca sî nu se de-
faĭme cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ. Asemenea pre ceĭ têneri în- 6
démnă-'ĭ sî fie înfrânaţĭ. In tóte dându-te pre tine esemplu 7
de fapte bune, *arătând* in învĕţătură necorrupţiune, seriositate,
sinceritate, Cuvênt sânătos şi neprihănit, ca adversarul sî 8
se ruşineze, neavênd nimic a vorbi rĕŭ de voĭ.
Servitoriĭ sî se supue domnilor lor, *şi sî li* placĕ in tóte, necontra- 9
ḑicêndu-*li*; Neviclenindu-'ĭ, ci arătându-*li* tótă bună-credinţă, 10
ca sî orneze învĕţătura luĭ Dumneḑeŭ Mântuitorul nostru în tóte.
Căcĭ harul luĭ Dumneḑeŭ cel mântuitor s'a arătat tuturor 11
ómenilor, Învĕţându-ne, ca renunţând la împietate şi poftele 12
cele lumescĭ, sî trăim disceptĭ, cu dreptate şi cu pietate in
lumea de acum; Asceptând fericita speranţă şi arătarea glo- 13
riósă a mareluĭ Dumneḑeŭ şi a Mântuitoruluĭ nostru Iisus Christos;
Care s'a dat pre sine pentru noĭ, ca sî ne scape de tótă ne- 14
dreptatea, şi sî'şĭ curăţéscă luişĭ popor propriŭ, zelos de fapte
bune. Acestea vorbesce, şi sfătuesce, şi mustră cu tótă auto- 15
ritatea. Nimene sî nu te dispreţuéscă.

CAP. III.

Supunere la autorităţĭ. Mila luĭ Dumneḑeŭ in Iisus Christos, şi faptele bune.

Adu-li aminte sî se supue guvernelor şi autorităţilor, sî *le* 1
asculte, sî fie gata spre tot lucrul bun; Pre nimene 2
sî nu defaĭme, sî nu fie sfadnicĭ, *ci* linĭ, arătând tótă blândeţa
către toţĭ ómeniĭ. Căcĭ eram şi noi óre-când fără de minte, 3
neascultătorĭ, rătăcind, sclavĭ fiind felĭuritelor pofte şi desfătărĭ,
trăind in reutate şi invidie, urîţĭ fiind, şi urînd unul pre altul.
Ear după ce s'a arătat bunătatea şi iubirea de ómenĭ a luĭ 4

5 Dumneḑeŭ, Mântuitorul nostru; Ne-a mântuit el, nu pentru
lucrurile cele cu dreptate cari am făcut noĭ, ci dupre a luĭ mi-
6 lă, prin baea renascereĭ şi a înnoireĭ Spirituluĭ Sânt; Pre
care 'l-a vĕrsat preste noĭ in abundenţă prin Iisus Christos,
7 Mântuitorul nostru; Ca îndreptându-ne prin harul luĭ, sî fim
moscenitorĭ aĭ vieţeĭ eterne dupre speranţă.
8 Credincĭos *este* cuvêntul, şi pentru acestea voĭesc sî adevc-
rezĭ, ca ceĭ ce aŭ credut luĭ Dumneḑeŭ sî se îngrijéscă sî facé
9 fapte bune. Acestea sûnt bune şi de folos ómenilor. Ear de
întrebările cele nebune, şi de genealogiĭ, şi de certe şi dispu-
taţiunĭ despre lege, feresce-te; căcĭ sûnt nefolositóre şi deşerte.
10 De omul eretic după una şi a doua sfătuire dispărţesce-te;
11 Sciind că unul ca acesta este abătut, şi pĕcătuesce, condemnat
fiind de sine însuşĭ.
12 Când voiŭ trimite pre Arteman la tine, séŭ pre Tichic, si-
lesce-te sî viĭ la mine in Nicopoli; căcĭ 'mĭ-am propus sî ernez
13 acolo. Pre Zina legistul şi pre Apolos degrab sî'ĭ trimiţi, ca
14 nimic sî nu li lipséscă. Şi sî se înveţe şi aĭ noştri sî facĕ
15 fapte bune spre trebuinţile necesarie, ca sî nu fie nefructiferĭ. Te
salută pre tine toţĭ ceĭ ce sûnt cu mine. Salută pre ceĭ ce ne
ĭubesc in credinţă. Harul *fie* cu voĭ toţĭ. Amin.

Cătră Tit, cel întâiŭ orînduit episcop bisericeĭ Cretenilor, s'a scris de la Nicopoli, **oraş** *al Macedonieĭ.*

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL
CĂTRĂ
FILEMON.

CAP. I.

Pavel rógă pre Filemon sî erte pre Onesim, servitorul seŭ, şi cu ĭubire sî'l priméscă earăşĭ.

1 Pavel legat al luĭ Iisus Christos, şi Timotheiŭ fratele, luĭ
2 Filemon ĭubituluĭ, şi conlucrătoruluĭ nostru; Şi Apfieĭ
coleĭ ĭubite, şi luĭ Archip conluptătoruluĭ nostru, şi bisericeĭ ce-
3 leĭ din casa ta: Har *fie* voue şi pace de la Dumneḑeŭ, Pă-
rintele nostru, şi de la Domnul Iisus Christos.
4 Mulţumesc Dumneḑeuluĭ meŭ, in tot timpul făcênd amintire
5 de tine in rugăcĭunile mele; Auḑind de dragostea şi credinţa
6 ta cătră Domnul Iisus şi cătră toţĭ sânţiĭ; Ca credinţa ta
comună cu a nóstră sî se facĕ lucrătóre in cunoscinţa de tot
7 binele ce este intre voĭ in Christos Iisus. Căcĭ mare bucurie

și mângăiere avem in dragostea ta, fiind-că ânimile sânților s'aŭ
reintărit prin tine, frate.
Pentru aceea, deși in Christos așĭ fi putut fórte indrăzni, 8
si'ți ordon ceea ce se cuvine, Cu tóte acestea maĭ bine *te* 9
rog din dragoste, un asemenea fiind ca Pavel bătrân, ear a-
cum și legat al luĭ Iisus Christos. Te rog pentru fiiul meŭ 10
Onesim, pre care 'l-am născut in lanțurile mele; Care óre- 11
când era ție neutil, ear acum și ție și mie pre util, pe care 'l-am
și trimis înapoĭ. Decĭ primesce-'l pre el, adică pre ânima mea. 12
Pre acesta vream si'l țiŭ la mine, ca in locul têŭ sî'mĭ ajute in 13
lanțurile evangelieĭ; Dar fără voea ta nimic nu am voit sî 14
fac, ca fapta ta cea bună sî nu fie ca din silă ci de voe. Căcĭ 15
póte pentru acésta s'a depărtat pe un timp, ca in etern sî'l
aibĭ; De acum *dar sî* nu'l *maĭ considerĭ* ca un serv, ci maĭ 16
pe sus de serv, frate ĭubit, *ceea ce* maĭ cu sémă el *este* mie, și
cu atâta maĭ mult ție, și dupre corp și in Domnul. Căcĭ de 17
mĕ socotescĭ sociŭ, primesce'l pre dînsul ca pre mine. Ear de 18
te-a nedreptățit in ceva, séŭ *îțĭ* este dator, aceea mie sî o so-
cotescĭ; Eŭ Pavel am scris cu mâna mea, eŭ voiŭ plăti; 19
ca sî nu'țĭ ḑic, că și tu însuțĭ îmĭ escĭ dator. Da, frate, eŭ 20
sî mĕ bucur de tine in Domnul; liniscesce ânima mea in Dom-
nul. *Acésta* am scris ție, încreḑêndu-mĕ in ascultarea ta, sciind 21
că veĭ face și maĭ mult decât ḑic. Tot-o-dată gătesce-'mĭ și 22
gazdă, cacĭ sper că prin rugăciunile vóstre voiŭ fi dăruit voue.
Te salută pre tine Epafras cel împreună cu mine legat in 23
Christos Iisus; Marcu, Aristarch, Demas, Luca conlucrătoriĭ 24
meĭ. Harul Domnuluĭ nostru Iisus Christos *fie* cu spiritul vos- 25
tru. Amin.

Cătră Filemon s'a scris de la Roma și ***s'a trimis*** *prin ser-*
vul Onesim.

EPISTOLA APOSTOLULUĬ PAVEL

CĂTRĂ

EBREĬ

CAP. I, II.

Iisus Christos, Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ, înălțat maĭ pe sus de îngerĭ și de tóte creaturile. Îndemnare de a primi învĕțătura luĭ Iisus Christos, carele a venit spre a ne mântui.

In multe părțĭ și in diverse modurĭ vorbind Dumneḑeŭ 1
de demult cătră părințĭ prin profețĭ, in ḑilele acestea
maĭ de pe urmă nĭ-a vorbit prin Fiĭul, Pre care 'l-a pus 2
moscenitor tuturor, prin care a făcut și seculiĭ; Care fiind 3

strălucirea gloriei, și imaginea ființei lui, și purtând tóte cu cu-
vêntul puterei sale, făcênd prin sine însuși curățirea pĕcatelor
4 nóstre, a ședut de-a-drépta maiestăței in înălțimi: Cu atât
mai bun făcêndu-se decât ângerii, cu cât a moscenit nume mai
escelinte decât dînșii.
5 Căci căruia din ângeri a dis când-va: Fiiul meŭ esci tu, eŭ
astă-dĭ te-am născut? și earăși: Eŭ voiŭ fi luĭ Părinte, și acela
6 va fi mie Fiiŭ. Și earăși, când duce pre cel întâiŭ-născut în
7 lume, dice: Și sî se închine luĭ toțĭ ângeriĭ luĭ Dumnedeŭ. Și
in privirea ângerilor dice: Cel ce face pre ângeriĭ seĭ spirite,
8 și pre serviĭ seĭ pară de foc. Ear către Fiiul *dice*: Tronul tĕŭ,
Dumnedeule, *este* in seculiĭ seculilor; sceptrul dreptățeĭ *este* scep-
9 trul împărățieĭ tale. Iubit-aĭ dreptatea, și aĭ urît fără-de-le-
gea; pentru aceea te-a uns pre tine Dumnedeŭ, Dumnedeul tĕŭ,
10 cu eleul bucurieĭ maĭ mult decât pre sociĭ teĭ. Și: La ince-
put tu, Dómne, aĭ întemeiat pămêntul, și lucrurile mânilor tale
11 sûnt ceriurile; Acelea se vor perde, ear tu remâĭ, și tóte ca
12 un vestmênt se vor învechi; Și ca o îmbrăcăminte le veĭ înfă-
șura, și se vor schimba; ear tu același escĭ, și aniĭ teĭ nu se
vor fini.
13 Ear căruia d'între ângerĭ a dis când-va: Ședĭ de-a-drépta
mea, până când voiŭ pune pre inimiciĭ teĭ așternut piciórelor
14 tale? Aŭ nu toțĭ sûnt spirite servitóre, cari se trimit spre
serviciŭ pentru ceĭ ce vor sî moscenéscă mântuirea?
II Pentru aceea ni se cade maĭ mult sî luăm aminte la cele
2 ce s'aŭ audit, ca nu când-va sî ne alunecăm. Căcĭ de
a fost sigur cuvêntul ce s'a vorbit prin ângerĭ, și tótă abaterea și ne-
3 ascultarea a primit dréptă resplătire, Cum vom scăpa noĭ,
negligind o ast-feliŭ de mântuire? care luând începere a se vesti
4 de la Domnul, ni s'a adeverit prin ceĭ ce '*l*-aŭ audit; Împreună
mărturisind Dumnedeŭ cu semne, și cu minunĭ, și cu feliurite
puterĭ, și cu împărtășirĭ de ale Spirituluĭ Sânt, dupre voea sa.
5 Căcĭ nu ângerilor a supus Dumnedeŭ lumea cea viitóre, des-
6 pre care vorbim; Ci a mărturisit óre-cine unde-va, dicênd:
Ce este omul, că'l amintescĭ, séŭ fiiul omuluĭ, că'l cercetezĭ?
7 'L-aĭ micșorat pucin ceva decât ângeriĭ; 'l-aĭ încununat cu glorie
8 și cu onóre, *și* 'l-aĭ pus preste lucrurile mânilor tale; Tóte
le-aĭ supus sub piciórele luĭ. Și dacă 'ĭ-a supus tóte, nimic nu
a lăsat luĭ nesupus. Înse acum încă nu vedem supuse luĭ tóte.
9 Ear pre Iisus cel micșorat pucin ceva decât ângeriĭ îl vedem
încununat cu glorie și cu onóre, pentru suferirea morțeĭ; ca el
10 prin harul luĭ Dumnedeŭ sî guste mórte pentru toțĭ. Căcĭ se
cădea aceluia pentru care *sûnt* tóte, și prin care *sûnt* tóte, a-
ducênd mulțĭ fiĭ la glorie, sî facă pre autorul mântuireĭ lor per-
fect prin suferințĭ.

Căcĭ cel ce sânţesce şi ceĭ ce se sânţesc *sûnt* toţĭ dintr'u- 11
nul: pentru care causă nu se ruşinéză a'ĭ numi fraţĭ; Ḑicênd:
Annunţa-voiŭ numele têŭ fraţilor meĭ; in meḑĭlocul adunăreĭ te 12
voiŭ lăuda. Şi earăşĭ: Eŭ voiŭ pune încrederea mea intr'în- 13
sul. Şi earăşĭ: Eca eŭ şi copiiĭ, carĭ mĭ-a dat Dumneḑeŭ. Decĭ 14
fiind-că copiiĭ sûnt părtaşĭ cărneĭ şi sângeluĭ, şi el de aseme-
ne a participat la aceléşĭ, ca prin mórte si disfiinţeze pre cel
ce are stăpânirea morţeĭ, adică pre diabolul; Şi si eliberezc 15
pre ceĭ ce prin frica morţeĭ in tótă viéţa eraŭ supuşĭ servituţeĭ.
Căcĭ de sigur pre ângerĭ nu a luat pentru sine; ci seminţa luĭ 16
Abraam a luat. Pentru aceea trebuïa in tóte a se asemĕna 17
fraţilor, ca si fie milostiv şi credincĭos archiereŭ in cele ce *sûnt*
către Dumneḑeŭ, spre a face împăcare pentru pĕcatele popo-
ruluĭ. Căcĭ in ceea ce a suferit insuşĭ fiind ispitit, póte si 18
ajute şi celor ce se ispitesc.

CAP. III—VI.

Despre ascultarea ce datorim luĭ Iisus Christos. Superioritatea luĭ Iisus Christos asupra luĭ Moise. Despre participarea la repausul luĭ Dumneḑeŭ, şi despre puterea cuvêntuluĭ. Preuţiea luĭ Iisus Christos de la Dumneḑeŭ. Despre pericolul de a părăsi credinţa. Speranţa chreştină.

Pentru aceea, fraţĭ sânţĭ, părtaşĭ chĭămăreĭ celeĭ cerescĭ, 1
priviţĭ pre Apostolul şi Archiereul mărturisireĭ nóstre,
pre Iisus Christos; Care era credincĭos celuĭ ce 'l-a orînduit, 2
precum şi Moise in tótă casa luĭ. Acesta s'a socotit demn de 3
maĭ multă onóre decât Moise, cu cât are maĭ mult onóre cel
ce a zidit casa decât casa. Căcĭ tótă casa se zidesce de ci- 4
neva, ear cel ce a zidit tóte *este* Dumneḑeŭ. Moise adevĕr *a* 5
fost credincĭos in tótă casa luĭ *Dumneḑeŭ* ca serv, spre mărtu-
riea celor ce eraŭ si se vorbéscă. Ear Christos ca un fiiŭ 6
in casa sa, a căruïa casă sûntem noĭ, dacă vom ţiné neclătit
până la finit îndrăzuéla şi fala speranţeĭ.
Drept aceea, precum ḑice Spiritul Sânt: Astă-ḑĭ, de veţĭ auḑi 7
vóce mea, Nu vĭ învîrtoşaţĭ ânimile vóstre, ca şi in întări- 8
tare, in ḑiua ispiteĭ in pustie; Unde m'aŭ ispitit părinţiĭ vos- 9
trĭ, m'aŭ cercat, şi aŭ vĕḑut lucrurile mele patru-ḑecĭ de anĭ.
Pentru aceea m'am îndignat asupra generaţiuneĭ acesteïa, şi am 10
ḑis: Pururea se rătăcesc cu ânima, şi nu aŭ cunoscut căile mele;
Încât m'am jurat in mâniea mea, *că* nu vor întra in repausul 11
meŭ. Socotiţĭ, fraţilor, ca si nu fie când-va in vre-unul din voĭ 12
ânimă viclénă de necrediuţă, care si se depărteze de la Dum-
neḑeŭ cel viŭ. Ci îndemnaţĭ-vĕ unul pre altul in tóte ḑilele, 13
până ce se ḑice astă-ḑĭ, ca si nu se impetréscă cineva d'intre
voĭ cu înşelăcĭunea pĕcatuluĭ. Căcĭ ne-am facut părtaşĭ luĭ 14

Christos, dacă ţinem începutul încrederei nóstre până în finit
15 neclătit; De vreme ce se dice: Astă-dĭ de veţĭ audi vocea
16 sa, nu vĕ împetriţĭ ânimile vóstre, ca şi in întărîtare. Căcĭ
unii audind 'l-aŭ amărît; dar nu toţĭ cari aŭ eşit din Egipt cu
17 Moise. Şi asupra cărora s'a îndignat patru-decĭ de anĭ? aŭ
nu asupra celor ce aŭ pĕcătuit, ale cărora corpurile aŭ cădut
18 in pustie? Şi cărora s'a jurat, ca sî nu între in repausul luĭ,
19 decât numaĭ celor ce nu aŭ credut? Vedem dar că nu aŭ
putut sî între din causa necredinţeĭ.
IV Decĭ sî ne temem ca nu cumva, avênd promisiune de a în-
2 tra in repausul luĭ, sî se socóte cineva lipsit de dînsa. Căcĭ
şi noĭ avem promisiune ca şi aceĭa; înse nu a folosit pre a-
ceĭa cuvêntul cel vestit, nefiind amestecat cu credinţa celor ce
3 aŭ audit. Căcĭ *numaĭ* dacă am credut, întrăm noĭ in repaus,
precum a dis: M'am jurat in mâniea mea, de vor întra in re-
pausul meŭ; măcar că de la întemeĭerea lumeĭ s'aŭ finit lucru-
4 rile. Căcĭ a dis óre unde de *diua* a şeptea ast-feliŭ: Şi s'a
repausat Dumnedeŭ in diua a şeptea de tóte lucrurile sale.
5 6 Şi într'acest *loc* earăşĭ: De vor întra in repausul meŭ. Decĭ
fiind-că remâne ca óre-cari sî între in el: şi aceĭa cărora maĭ
'nainte li s'a vestit din causa necredinţeĭ nu aŭ întrat,—
7 Earăşĭ după atâta timp otăresce o di, dicênd in David:
Astă-dĭ de veţĭ audi vócea luĭ, nu vĕ împetriţĭ ânimile vóstre.
8 Căcĭ dacă Iosua lĭ-ar fi dat repaus, nu ar fi vorbit după acestea
9 de altă di. Drept aceea remâne repaus pentru poporul luĭ
10 Dumnedeŭ. Căcĭ cel ce a întrat in repausul luĭ, şi acela s'a
repausat de lucrurile sale, precum Dumnedeŭ de ale sale.—
11 Decĭ sî ne silim a întra într'acel repaus, ca sî nu cadĕ ci-
12 neva dupre acelaşĭ esemplu al neascultăreĭ. Căcĭ cuvêntul luĭ
Dumnedeŭ este viŭ şi puternic, şi maĭ ascuţit decât orĭ-ce sabie
cu doĭ tăişurĭ, şi pătrunde până ce disparte sufletul şi spiritul,
închĭeturile şi măduva, şi *este* judecător cugetelor şi gândurilor
13 ânimeĭ. Şi nu este nicĭ o creatură ascunsă înaintea luĭ, ci
tóte *sûnt* góle şi discoperite înaintea ochilor celuĭ căruĭa avem
a da sémă.
14 Drept aceea avênd archiereŭ mare, care a străbătut ceriurile,
15 pre Iisus, Fiĭul luĭ Dumnedeŭ, sî ţinem mărturisirea. Căcĭ nu
avem archiereŭ, care sî nu pótă compătimi cu neputinţile nóstre;
16 ci pre unul ispitit in tóte ca şi noĭ, *înse* fără de pĕcat. Si ne
apropiăm dar cu îndrăsnélă la tronul haruluĭ, ca sî luăm milă,
şi sî aflăm har spre ajutor la ocasiune,
V Căcĭ tot archiereul luându-se d'intre ómenĭ, se orînduesce
pentru ómenĭ in cele ce *sûnt* ale luĭ Dumnedeŭ, ca sî
2 oferéscă darurĭ şi sacrificiĭ pentru pĕcate: Care sî pótă com-
pătimi cu ceĭ ignoranţĭ şi rătăciţĭ, fiind-că şi el este cuprins

de neputinţă. Şi pentru acésta trebue, precum pentru popor, 3
aşa şi pentru sine sĭ oferéscă pentru pĕcate. Şi nimene nu'şĭ 4
ia luişĭ onórea acésta, ci cel chĭămat de Dumneḑeŭ, cum era
Aaron. Aşa şi Christos nu 'şĭ-a luat sieşĭ onóre de a fi ar- 5
chiereŭ, ci o-a primit de la cel ce a vorbit cătră dînsul: Fiiul
meŭ escĭ tu, eŭ astă-ḑĭ te-am născut. Precum şi într'alt loc 6
ḑice: Tu escĭ preut in etern dupre ordinea luĭ Melchisedec.
Care in ḑilele, când a fost in corp, oferind rugăcĭunĭ şi ru- 7
găminţĭ cu strigare tare şi cu lacrimĭ cătră cel ce putea a'l
mântui de mórte, şi eliberat fiind de temere; Măcar că era 8
fiiŭ, s'a învĕţat ascultarea din cele ce a suferit; Şi aşa per- 9
fecţionându-se, s'a făcut tuturor celor ce'l ascultă autor de mân-
tuire eternă; Numit fiind de Dumneḑeŭ archiereŭ dupre or- 10
dinea luĭ Melchisedec; Despre care mult avem a vorbi şi greŭ 11
de esplicat, fiind-că sûnteţĭ tărḑiĭ la auḑ,
Căcĭ voĭ, când dupre timp trebue sĭ fiţĭ învĕţătorĭ, vĕ tre- 12
buesce înşivĕ sĭ vĕ învĕţaţĭ carĭ sûnt cele d'ântâĭe elemente ale
cuvêntuluĭ luĭ Dumneḑeŭ; şi aţĭ devenit a avé necesitate de
lapte, ear nu de nutriment vîrtos. Căcĭ tot cel ce se nutresce 13
cu lapte nu înţelege cuvêntul dreptăţeĭ, căcĭ este prunc. Ear 14
pentru ceĭ de etate deplină este un nutriment vîrtos, carĭ prin
multă deprindere 'şĭ-aŭ esercitat simţirile, spre a distinge bi-
nele de rĕŭ.

Pentru aceea lăsând elementele învĕţătureĭ luĭ Christos, sĭ VI
propăşim spre perfecţiune; nu earăşĭ puind temelie a po-
căinţeĭ din lucrurĭ mórte, şi a credinţeĭ in Dumneḑeŭ; A în- 2
vĕţătureĭ botezurilor, şi a punereĭ mânilor şi a înviereĭ morţilor,
şi a judecăţeĭ celeĭ eterne. Şi acésta vom face, de va permite 3
Dumneḑeŭ. Căcĭ este impossibil, ca ceĭ ce odată s'aŭ luminat, 4
şi aŭ gustat darul cel ceresc, şi s'aŭ făcut părtaşĭ Spirituluĭ
Sânt, Şi aŭ gustat cuvêntul cel bun al luĭ Dumneḑeŭ, şi puterile 5
seculuĭ celuĭ viitor; De vor cădé, ca earăşĭ sĭ se înnoéscă 6
spre pocăinţă; fiind-că a doua óră crucifică loruşĭ pre Fiiul
luĭ Dumneḑeŭ, şi'l espun la batjocorire.
Căcĭ pămêntul care se adapă de plóea ce vine de multe orĭ 7
asupra sa, şi produce érbă de trébă acelora pentru carĭ se lu-
créză, primesce bine-cuvêntare de la Dumneḑeŭ; Ear care 8
aduce din sine spinĭ şi cĭulinĭ este netrebnic şi aprópe de blestem,
al cărora finit este arsura.
Înse sûntem încredinţaţĭ despre voĭ, ĭubiţilor, de cele maĭ 9
bune şi carĭ se ţin de mântuire, deşi vorbim aşa. Căcĭ Dum- 10
neḑeŭ nu este nedrept, sĭ uĭte lucrul vostru şi ostenéla dragosteĭ,
carea aţĭ arătat pentru numele luĭ, servind sânţilor, şi maĭ
'nainte şi acum. Ear dorim ca fie-care din voĭ sĭ arete a- 11
céstaşĭ silinţă spre deplină siguranţă a speranţeĭ până in finit;

12 Ca sî nu fiţĭ leneşĭ, ci următorĭ celor ce prin credinţă şi prin
13 răbdare moscenesc promisiunile. Căcĭ Dumneḑeŭ promisiune
dând luĭ Abraam, fiind-că nu se putea jura pe nimene maĭ mare,
14 s'a jurat pe sine'şĭ, Ḑicênd: Cu adevĕrat te voiŭ bine cu-
15 vênta şi te voiŭ îmmulţi fórte. Şi aşa asceptând cu răbdare,
16 a dobândit promisiunea. Omeniĭ in adevĕr se jură pe cel maĭ
mare, şi jurămêntul li *este* finitul a tótă cérta, servind spre ade-
17 verire. Pentru care, vrênd Dumneḑeŭ sî arete maĭ bine mo-
scenitorilor promisiuneĭ neschimbarea voeĭ sale, a pus la meḑiloc
18 jurămêntul; Ca prin doue lucrurĭ nemutabile, in cari *era*
impossibil sî minţĕ Dumneḑeŭ, sî avem noĭ tare mângăiere, cari
19 avem adăpost a apuca speranţa cea pusă înaintea nóstră; Ca-
rea o avem ca o ancoră a sufletuluĭ, sigură şi tare, şi care
20 intră din cele in întru după catapetasmă; Unde înainte-mer-
gĕtor pentru noĭ a întrat, *adică* Iisus, făcut archiereŭ in etern
dupre ordinea luĭ Melchisedec.

CAP. VII - X.

Comparatiunea luĭ Iisus Christos şi a preuţieĭ luĭ cu Melchisedec, şi cu preuţiea luĭ Levi. Cele doue aşeḑămênte. Cortul şi sacrificiile legeĭ tipĭ aĭ bunurilor viitóre. Rescumpărarea făcută de Christos odată pentru tot-dea-una.

1 Căcĭ acest Melchisedec, regele Salemuluĭ, preutul luĭ Dum-
neḑeŭ celuĭ pré-înalt, care a întimpinat pre Abraam,
când s'a întors acesta de la tăĭerea regilor, şi 'l-a bine-cuvêntat;
2 Căruĭa Abraam 'ĭ-a şi dat ḑecĭuélă din tóte; al căruĭa *nume*
însemnéză maĭ ântăiŭ regele dreptăţeĭ, ear apoĭ a fost regele
3 Salemuluĭ, care este rege al păceĭ; Fără părinte, fără mamă,
fără genealogie, neavênd nicĭ început ḑilelor, nicĭ finit vieţeĭ;
asemĕnat fiind Fiĭuluĭ luĭ Dumneḑeŭ, remâne preut pururea.
4 Vedeţĭ dar cât de mare *a fost* acesta, căruĭa şi patriarchul
5 Abraam 'ĭ-a dat ḑecĭuélă din prédă! Adevĕr ceĭ din fiiĭ luĭ
Levi, cari primesc preuţiea, aŭ *pentru sine* ordin sî ĭa ḑecĭuélă
de la popor dupre lege, adică de la fraţiĭ lor, măcar că şi a-
6 ceĭa aŭ eşit din cópsele luĭ Abraam; Ear cel ce nu se trăgea
de la dînşiĭ a luat ḑecĭuélă de la Abraam, şĭ a bine-cuvêntat
7 pre cel ce avea promisiunile. Şi fără de contraḑicere cel maĭ
mic se bine-cuvêntéză de cel maĭ mare.
8 Şi aicĭ ómeniĭ ceĭ muritorĭ ĭaŭ ḑecĭuele, ear acolo el *le ĭa*,
9 de care se mărturisesce că este viŭ. Şi in scurt, şi Levi, care
10 ĭa ḑecĭuélă, a dat ḑecĭuélă prin Abraam. Căcĭ âncă in cóp-
sele părinteluĭ seŭ era, când 'l-a întimpinat Melchisedec.
11 Decĭ de ar fi fost perfecţiune prin preuţiea Levitică, (cacĭ
sub aceea poporul a primit legea,) pentru ce maĭ *era* trebuinţă,
sî se rădice alt preut dupre ordinea luĭ Melchisedec, şi sî nu se

dice dupre ordinea luĭ Aaron? Căcĭ schimbându-se preuţiea, 12
de necessitate se schimbă şi legea. Căcĭ acesta, de care se 13
dic acestea, este de altă seminţie, din care nimene a funcţio-
nat la altar. Căcĭ învederat *este*, că din Iuda a rĕsărit Dom- 14
nul nostru, despre care seminţie Moise nu a vorbit nimic de
preuţie. Şi ânca cu mult maĭ învederat este, fiind-că dupre 15
asemenarea luĭ Melchisedec se rădică alt preut, Care nu s'a 16
făcut dupre legea unuĭ comandament trupesc, ci dupre puterea
uneĭ vieţĭ nemărginite. Căcĭ mărturisesce *scriptura*: Tu *escĭ* 17
preut în etern dupre ordinea luĭ Melchisedec.
Căcĭ disfiinţarea unuĭ comandament, care maĭ 'nainte a fost, 18
se face pentru slăbiciunea şi nefolosul eĭ. Căcĭ legea nu a făcut 19
nimic perfect, ci *este* introducerea uneĭ maĭ bune speranţe, prin
care ne apropiăm de Dumnedeŭ. Şi pe cât nu fără de jură- 20
mênt *s'a făcut preut*; (Căcĭ aceĭa fără de jurămênt se făceaŭ 21
preuţĭ; ear acesta cu jurămênt prin cel ce a dis cătră dînsul:
Juratu-s'a Domnul, şi nu se va căi: Tu *escĭ* preut în etern du-
pre ordinea luĭ Melchisedec); Cu atâta s'a făcut Iisus garan- 22
tul unuĭ aşedămênt maĭ bun.
Aceĭa maĭ mulţĭ eraŭ preuţĭ, pentru-că din causa morţeĭ nu 23
puteaŭ remâné; Ear acesta, pentru-că remâne in etern, are 24
preuţie neîncălcată. Pentru aceea póte şi a mântui cu depli- 25
nitate pre ceĭ ce vin prin el la Dumnedeŭ, pururea trăind sî
mijlocéscă pentru dînşiĭ.
Căcĭ un asemene archiereŭ ni se cuvinea, *care este* sânt, ino- 26
cent, fără de pată, separat de ceĭ pĕcătoşĭ, şi maĭ înalt decât
ceriurile; Care nu are trebuinţă in tóte dilele, ca aceĭ ar- 27
chiereĭ, a oferi sacrificiĭ maĭ ântâiŭ pentru pĕcatele sale, şi
apoĭ pentru ale poporuluĭ; căcĭ acésta o-a făcut odată, oferindu-
se pre sine. Căcĭ legea orînduesce pre ómenĭ archiereĭ cari 28
aŭ neputinţĭ; ear cuvêntul jurămêntuluĭ, celuĭ ce a fost in urma
legeĭ, pune pre Fiĭul, care este perfecţionat in etern.
Ear suma celor dise *este*: Avem un asemenea archiereŭ, VIII
care s'a aşedat d'a drépta tronuluĭ majestăţeĭ in ceriurĭ;
Servitor sântelor şi cortuluĭ celuĭ adevĕrat, care 'l-a înfipt Dom- 2
nul şi nu omul.
Căcĭ tot archiereul s'a orînduit sî oferéscă darurĭ şi sacri- 3
ficiĭ; pentru aceea *este* necessar ca şi acesta sî aibĕ ceva de
oferit. Căcĭ de ar fi pe pămênt, nu ar fi preut, fiind că sûnt 4
preuţĭ ce oferesc darurĭ dupre lege; Cari servesc chipuluĭ 5
şi umbreĭ celor cerescĭ, precum s'a vestit luĭ Moise, când vrea
sî facĕ cortul; căcĭ, vedĭ, dice, *ca* sî facĭ tóte dupre chipul care
ţi s'a arătat in munte. Ear acum a dobândit un serviciŭ maĭ 6
superior, cu cât este mijlocitorul unuĭ maĭ bun aşedămênt, care
este stabilit cu maĭ bune promisiunĭ.

7 Căcĭ cel întăiŭ *așeḑămênt* de ar fi fost fără de prihană, nu
8 s'ar fi cerut loc pentru un al doilea; Dar mustrându-'ĭ ḑice:
Éca vin ḑile, ḑice Domnul, când voiŭ face așeḑămênt noŭ cu
9 casa luĭ Israel și cu casa luĭ Iuda; Nu dupre așeḑămêntul,
care am făcut cu părinţiĭ lor in ḑiua, când 'ĭ-am apucat de
mână sî'ĭ scoţ din pămêntul Egiptuluĭ; pentru că eĭ nu aŭ
remas in așeḑămêntul meŭ, și eŭ 'ĭ-am părăsit, ḑice Domnul.
10 Căcĭ acesta este așeḑămêntul care voiŭ face cu casa luĭ Israel
după acele ḑile, ḑice Domnul: Voiŭ pune legile mele in cuge-
tul lor, și le voiŭ scrie in ânimile lor; și voiŭ fi lor Dumne-
11 ḑeŭ, și eĭ vor fi mie popor; Și nu va maĭ învěţa fie-care pre
aprópele seŭ, și fie-care pre fratele seŭ, ḑicênd: Cunósce pre
Domnul; căcĭ toţĭ mě vor cunósce de la cel mic până la cel
12 mare. Căcĭ voiŭ fi milostiv nedreptăţilor lor, și pěcatele lor
13 și fără-de-legile lor nu le voiŭ maĭ aminti. Ḑicênd: Un noŭ
așeḑămênt, a învechit pre cel d'întăiŭ. Ear ce se învechĭesce și
îmbătrânesce *este* aprópe de peire.

IX Deci și cel întăiŭ *așeḑămênt* avea regule de serviciŭ, și
2 sanctuariŭ pămêntesc. Căcĭ s'a format un cort; și in
partea d'întăiŭ *era* sfecĭnicul, și masa, și pânile de punere ina-
3 inte; care se numesce sântele. Ear după a doua perdea cor-
4 tul cel ce se chĭăma: Sântele sântelor; Care avea tămăĭătore
de aur, și arca așeḑămêntuluĭ, ferecată preste tot cu aur, in
care *era* vasul cel de aur, care avea manna, și toégul luĭ Aaron
5 ce înflorise, și tablele așeḑămêntuluĭ; Ear pe d'asupra luĭ che-
ruvimiĭ glorieĭ, cari umbreaŭ propiţiatorul; despre care nu tre-
bue acum a vorbi cu de amăruntul.
6 Ear acestea fiind tocmite așa, preuţiĭ întraŭ in tot timpul
7 in cortul cel d'întăiŭ, când făceaŭ serviciul; Ear in cel de
al doilea *întra* odată in an singur archiereul, nu fără de sânge,
pre care îl oferĭa pentru sine și pentru rătăcirile poporuluĭ.
8 Spiritul cel Sânt ḑicênd acésta: că calea ce întră in Sân-
tele sântelor nu se arătase, âncâ esistând cortul cel d'întăiŭ;
9 Care simbol *privesce* timpul de acum, in care se oferesc darurĭ
și sacrificiĭ, cari nu pot face perfect dupre consciinţă pre cel
10 ce servesce *luĭ Dumneḑeŭ*; *Cuprinḑêndu-se* numaĭ in mâncărĭ și
bĕuturĭ și in felĭurite spălărĭ, și in reglemente trupescĭ, impuse
până la timpul îndreptăreĭ.
11 Ear Christos venind archiereŭ bunurilor viitóre, a trecut prin
un cort maĭ mare și maĭ perfect, nefăcut de mână, adică nu
12 al acesteĭ făpturĭ, Nicĭ cu sânge de capre și de viţeĭ, ci cu
sângele sĕŭ, *a întrat* odată in cele sânte, căscigând eternă re-
13 scumpărare *pentru noĭ*. Căcĭ dacă sângele taurilor și al capre-
lor, și cenușa de junice stropind pre ceĭ necuraţĭ *ĭĭ* sânţesce
14 spre curăţirea corpuluĭ; Cu căt maĭ mult sângele luĭ Chris-

tos, care prin Spiritul cel etern s'a oferit pre sine fără pată
luĭ Dumneḑeŭ, va curăţi consciinţa vóstră de faptele cele mórte,
spre a servi Dumneḑeuluĭ celuĭ viŭ!
Şi pentru acésta este mijlocitorul unuĭ aşeḑămênt noŭ, ca 15
supuindu-se morţeĭ spre rescumpărare de la abaterile *comise*
sub aşeḑămêntul cel d'întâiŭ, sî priméscă ceĭ chĭămaţĭ promi-
siunea moscenireĭ eterne. Căcĭ unde *este* testament, acolo tre- 16
bue sî fie vorbă despre mórtea celuĭ ce face testament. Căcĭ 17
testamentul are putere in privirea celor morţĭ; alt-mintrelea este
fără putere până când traesce cel ce face testamentul.
Pentru aceea nicĭ cel d'întâiŭ *aşeḑămênt* nu s'a întrodus fără 18
sânge. Căcĭ după ce a vorbit Moise tot comandamêntul la în- 19
tregul popor dupre lege, luând sânge de viţeĭ şi de capre cu apă
şi lână roşie şi cu issop, a stropit cartea şi tot poporul, ḑi-
cênd: Acesta *este* sângele aşeḑămêntuluĭ, care Dumneḑeŭ 'l-a 20
ordonat voue. Încă şi cortul şi tóte vasele de serviciŭ ase- 21
menea le-a stropit cu sânge. Şi dupre lege maĭ tóte se cu- 22
răţesc cu sânge; şi fără vĕrsare de sânge nu se face ertare.
Trebuĭa dar ca tipurile celor cerescĭ sî se curăţéscă cu 23
acestea; ear însuşĭ cele cerescĭ cu maĭ bune sacrificiĭ de căt
acestea. Căcĭ nu in sânte făcute de mânĭ a întrat Christos, 24
carĭ sûnt antitipe celor adevĕrate; ci chĭar in ceriŭ, spre a se
arăta acum înaintea luĭ Dumneḑeŭ pentru noĭ. Nicĭ ca de 25
multe orĭ sî se oferéscă pre sine, precum archiereul intră in
cele sânte in fie-care an cu sânge străin; Căcĭ atuncĭ ar fi 26
trebuit sî sufere de multe orĭ de la întemeĭerea lumeĭ; ci acum
odată la finitul seculilor s'a arătat, spre a disfiinţa păcatul prin
sacrificĭul seŭ. Şi precum este hotărît ómenilor odată sî mórĕ, 27
ear după aceea judicată, Aşa şi Christos o dată fiind oferit 28
sî rădice pĕcatele multora, se va arăta a doua óră fără pĕcat
spre mântuire celor ce'l ascéptă.

Căcĭ legea avênd umbra bunurilor viitóre, *ear* nu însaş- X
imaginea lucrurilor, nicĭ odată nu póte cu aceleaşĭ sa-
crificĭ, carĭ in fie-care an se oferesc necontenit, sî facĕ per-
fecţĭ pre ceĭ ce *le* oferesc. Căcĭ atuncĭ aŭ nu ar fi încetat 2
ele a se oferi? pentru că odată fiind curăţiţĭ ceĭ ce oferesc,
nu ar maĭ avé nicĭ o consciinţă de pĕcate. Înse prin acestea 3
se face in fie-care an amintire de pĕcat. Căcĭ nu *este* possibil, 4
ca sânge de taurĭ şi de capre sî rădice pĕcatele. Pentru aceea 5
intrând in lume ḑice: Sacrificiŭ şi prosforă nu aĭ voit, ear
corpul 'mĭ-aĭ pregătit; Olocauste şi *sacrificiĭ* pentru pĕcat 6
nu 'ţĭ plac. Atuncĭ am ḑis: Éca viŭ, (in începutul cărţeĭ este 7
scris despre mine,) sî fac voea ta, o Dumneḑeule. Maĭ sus 8
ḑicênd: Sacrificiŭ şi prosforă şi olocauste şi sacrificiĭ pentru
pĕcat nu aĭ voit, nicĭ nu 'ţĭ plac, carĭ se oferesc dupre lege;

9 Atuncĭ a ḑis: Éca viŭ sî fac voea ta, o Dumneḑeule; el ră-
dică pre cea d'întâiŭ, pentru ca sî stabilésca pre cea de a doua.
10 Prin acéstă voe sûntem sânţiţĭ prin sacrificarea corpuluĭ luĭ
Iisus Christos odată.
11 Şi tot preutul stă in tóte ḑilele făcênd serviciŭ, şi oferesce
de multe orĭ aceleaşĭ sacrificiĭ, carĭ nicĭ odată nu pot sî rădice
12 pĕcate. Ear acesta, după ce a oferit un singur sacrificiŭ pen-
tru pĕcate, s'a aşeḑat pentru tot-dea-una d'a drépta luĭ Dum-
13 neḑeŭ; Asceptând in urmare până se vor pune inimiciĭ luĭ
14 aşternut piciórelor luĭ. Căcĭ cu un sacrificiŭ a adus la per-
fecţiune pentru tot-dea-una pre ceĭ ce se sânţesc.
15 *Acésta* ni mărturisesce şi Spiritul cel Sânt; căcĭ după ce a
16 ḑis maĭ 'nainte: Acesta este aşeḑămêntul care voiŭ face cu
dînşiĭ după acele ḑile, ḑice Domnul: Pune-voiŭ legile mele in
17 ânima lor, şi in cugetele lor le voiŭ scrie, *el adauge*: Şi pă-
18 caţele lor şi fără-de-legile lor nu le voiŭ maĭ aminti. Ear
unde *este* ertare de acelea, *acolo* nu maĭ *este* sacrificiŭ pentru pĕcate.
19 Drept aceea, fraţilor, avênd îndrăsnélă a întra in cele sânte
20 prin sângele luĭ Iisus, Pe cale nouă şi vie, care nĭ-a înnoit-o,
21 prin perdeua, adică prin corpul seŭ; Şi *avênd* preut mare
22 preste casa luĭ Dumneḑeŭ; Sî ne apropiăm cu adevĕrată âni-
mă, asiguraţĭ fiind in credinţă, şi stropiţĭ la ânimĭ pentru
curăţire de consciinţa cea rea, şi spălaţĭ la corpŭ cu apă cu-
23 rată; Sî ţinem mărturisirea speranţeĭ *nóstre* neclătită; (căcĭ
24 credincĭos *este* cel ce a promis); Şi sî căutăm sî escităm unul
25 pre altul spre dragoste şi spre fapte bune; Nepărăsind adu-
narea nóstră, precum aŭ uniĭ datină; ci sî *ne* îndemnăm *unul
pre altul*; şi cu atâta maĭ mult, cu cât vedeţĭ apropiindu-se ḑiua.
26 Căcĭ dacă pĕcătuim de bună voe după ce am primit cuno-
27 scinţa adevĕruluĭ, nu maĭ remâne sacrificiŭ pentru pĕcate; Ci
óre-care asceptare înfricoşată a judicăţeĭ, un zel arḑĕtor, care
28 va sî consume pre ceĭ adversarĭ. Lepădând cineva legea luĭ
29 Moise, móre fără de milă prin doĭ séŭ treĭ marturĭ; Cât de
maĭ aspră socotiţĭ că trebue sî fie pedépsa celuĭ ce a călcat
pre Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ, şi a socotit spurcat sângele aşeḑămên-
30 tuluĭ cu care s'a sânţit, şi a însultat Spiritul haruluĭ? Căcĭ
scim pre cel ce a ḑis: A mea *este* resbunarea, eŭ voiŭ replăti,
ḑice Domnul. Şi earăşĭ: Domnul va judica pre poporul seŭ.
31 Înfricoşat lucru *este* a cădé in mânile Dumneḑeuluĭ celuĭ viŭ.
32 Ear aduceţi-vî aminte de ḑilele cele maĭ d'înainte, in carĭ,
33 luminându-vĕ aţĭ supportat mare luptă de suferinţĭ; De o
parte făcêndu-vĕ privélă prin defăĭmărĭ şi strîmtorărĭ; ear de
34 altă parte sociĭ fiind celor ce aŭ fost tractaţĭ ast-feliŭ. Căcĭ
aţĭ compătimit la lanţurile mele, şi jefuirea de averile vóstre
aţĭ primit'o cu bucurie, sciind că aveţĭ in cerĭurĭ maĭ bună şi

maĭ sigură esistentă. Nu lepădaţĭ dar încrederea vóstră, care 35
are mare resplătire.
Căcĭ aveţĭ trebuinţă de răbdare, ca, făcênd voea luĭ Dum- 36
neḑeŭ, sî primiţĭ promisiunea. Căcĭ âncă pucin timp, şi cel 37
ce este sî vie va veni, şi nu va întărḑia. Ear dreptul va trăi 38
prin credinţă; ear de se va sfii *cine-va*, sufletul meŭ nu va
avé plăcere într'însul. Ear noĭ nu sûntem din ceĭ ce se sfi- 39
esc spre perḑare; ci din ceĭ ce cred spre dobândirea sufletuluĭ.

CAP. XI.

Esemple luate din Vechĭul Testament, cari descriŭ natura, puterea şi resplătirea credinţeĭ.

Ear credinţa este adevĕrul celor sperate, învederarea lu- 1
crurilor celor nevĕḑute. Căcĭ prin acésta s'aŭ probat 2
ceĭ de demult.
Prin credinţă pricepem că lumea s'a făcut prin cuvêntul luĭ 3
Dumneḑeŭ, că cele ce se vĕd nu s'aŭ făcut din cele vĕḑute.
Prin credinţă Abel a oferit luĭ Dumneḑeŭ sacrificiŭ maĭ es- 4
celent decât Cain, prin care a luat mărturisirea, că a fost drept,
mărturisind Dumneḑeŭ de darurile luĭ; şi printr'acésta deşi mort,
âncă vorbesce.
Prin credinţă Enoch s'a strămutat, ca sî nu véḑĕ mórte; şi 5
nu s'a aflat, pentru-că Dumneḑeŭ 'l-a strămutat; căcĭ maĭ 'na-
inte de strămutarea luĭ a luat mărturiea acésta, că a bine-plăcut
luĭ Dumneḑeŭ. Dar fără credinţă nu *este* possibil a'ĭ bine-plăcé; 6
căcĭ cel ce se apropiă de Dumneḑeŭ trebue sî créḑĕ că el este,
şi *că* este resplătitor celor ce'l caută.
Prin credinţă Noe însciinţat fiind de Dumneḑeŭ despre cele 7
ce âncă nu se vĕḑuseră, temêndu-se a gătit arcă spre mântu-
irea caseĭ sale; şi prin acésta a condemnat lumea, şi s'a făcut
moscenitor dreptăţeĭ celeĭ din credinţă.
Prin credinţă Abraam, chĭămat fiind de a eşi la locul, care 8
era sî'l ĭa spre moscenire, a ascultat; şi a eşit, nesciind unde
merge. Prin credinţă a petrecut in pământul promisiuneĭ, ca 9
într'un pământ străin, in corturĭ locuind cu Isaac şi cu Ia-
cob, moscenitoriĭ aceleéşĭ promisiunĭ; Căcĭ ascepta cetatea, 10
care are temeliĭ, al căreĭa architect şi creator *este* Dumneḑeŭ.
Prin credinţă şi însaşĭ Sarra a primit putere spre conceperea 11
semînţeĭ, şi preste timpul etăţeĭ a născut, pentru-că a socotit
credincĭos pre cel ce a promis. Pentru aceea s'aŭ născut din- 12
tr'unul, şi acela ca şi mort, ca stelele ceriuluĭ in mulţime, şi
ca năsipul cel nenumerabil de pe malul măreĭ.
Acestia toţĭ aŭ murit in credinţă, neprimind cele promise, 13
ci de departe vĕḑêndu-le, şi convingêndu-se de *ele*, şi îmbră-
ţişându-*le*, şi mărturisind că eraŭ străinĭ şi perigrinĭ pe pământ.

14 Căcĭ ceĭ ce dic unele ca acestea, declară învederat că caută
15 patrie. Şi de 'şĭ-ar fi adus aminte de aceea din care aŭ eşit,
16 aŭ avut *destul* timp a se întórce. Ear acum doresc de
patriea cea bună, adică de cea ceréscă; pentru aceea nu se ru-
şinéză de dînşiĭ Dumnedeŭ a se numi Dumnedeul lor; căcĭ li-a
gătit cetate.
17 Prin credinţă Abraam, ispitit fiind, a oferit sacrificiŭ pre
Isaac, şi cel ce primise promisiunile oferĭa pre cel unul-născut;
18 19 Despre care s'a dis: In Isaac ţi se va numi seminţă; Socotind
că póte Dumnedeŭ a'l scula şi din morţĭ; de unde 'l-a şi pri-
mit într'un feliŭ de asemĕnare.
20 Prin credinţă Isaac a bine-cuvêntat pre Iacob şi pre Esaŭ
in privinţa celor viitóre.
21 Prin credinţă Iacob murind, a bine-cuvêntat pre fie-care din
fiiĭ luĭ Iosef, şi s'a închinat, *rădimându-se* pe capul toéguluĭ seŭ.
22 Prin credinţă Iosef murind a făcut mintire de eşirea fiilor
luĭ Israel, şi a dat ordin despre ósele sale.
23 Prin credinţă Moise, când s'a născut, a fost ascuns de pă-
rinţiĭ seĭ treĭ lunĭ, fiind-că 'l-aŭ vĕdut prunc frumos; şi nu s'aŭ
24 temut de ordinul regeluĭ. Prin credinţă Moise făcêndu-se
25 mare, a refusat a se numi fiĭul fiĭeĭ luĭ Faraon; Preferind a
suferi cu poporul luĭ Dumnedeŭ, decât a gusta plăcerile păca-
26 tuluĭ cele trecĕtóre; Socotind defaĭmarea luĭ Christos maĭ
mare avuţie decât tesaurile Egiptuluĭ; căcĭ se uĭta la resplătire.
27 Prin credinţă a lăsat Egiptul, netemêndu-se de urgiea regeluĭ;
28 căcĭ a remas statornic, ca cum ar vedé pre cel nevisibil. Prin
credinţă a făcut pascile şi vĕrsarea sângeluĭ, ca cel ce perdea pre
ceĭ ântăiŭ-născuţĭ sî nu se atingĕ de dînşiĭ.
29 Prin credinţă aŭ trecut Marea Roşie ca pe uscat; ceea ce
Egipteniĭ încercându-o, s'aŭ înecat.
30 Prin credinţă muriĭ Ierichonuluĭ aŭ cădut, după ce aŭ fost
încunjuraţĭ şepte dile,
31 Prin credinţă Rahab, meretricea, nu s'a perdut împreună cu
ceĭ necredincĭoşĭ, pentru-că primise iscódele cu pace.
32 Şi ce voiŭ maĭ dice? căcĭ nu'mĭ ajunge timpul a spune de
Ghedeon, şi de Barac, şi de Samson, şi de Iefthae, şi de David,
33 şi de Samuel, şi de profeţĭ; Cari prin credinţă aŭ biruit re-
gate, aŭ lucrat dreptate, aŭ căştigat promisiunile, aŭ astupat
34 gurile leilor; Aŭ stins puterea foculuĭ, aŭ scăpat de ascuţi-
tul sabieĭ, s'aŭ făcut tarĭ din slăbicĭune, aŭ fost tarĭ in resbele,
35 aŭ întors armatele inimicilor in fugă; Femeile aŭ primit prin
înviere pre morţiĭ lor *copiĭ*, şi uniĭ s'aŭ torturat, neasceptând
36 scăparea, ca sî dobândéscă maĭ bună înviere; Ear alţiĭ aŭ avut
37 ispitire de batjocurĭ, şi ânca şi de lanţurĭ şi de închisóre; S'aŭ
ucis cu petre, s'aŭ tăĭat cu ferestreul; aŭ fost ispitiţĭ, aŭ murit

ucişĭ de sabie; aŭ cutrierat in cojóce şi in pieĭ de capre, fiind
in lipsă, necăjiţĭ, rĕŭ trătaţĭ; (De carĭ lumea nu era demnă;) 38
rătăcind in pustiĭ, şi in munţĭ, şi in pescerĭ şi in crăpăturile
pămêntuluĭ.
Acestia toţĭ, deşi probaţĭ prin credinţă, nu aŭ primit cele 39
promise; Dumneḑeŭ prevĕḑênd ceva maĭ bun pentru noĭ, ca 40
aceïa fără de noĭ sî nu se perfecţioneze.

CAP. XII.

Indemnare spre a suferi tóte pentru Iisus Christos şi dupre esemplul seŭ.

Drept aceea şi noĭ avênd împrejurul nostru atâta nor de 1
marturĭ, sî lepădăm tótă sarcina, şi pĕcatul cel ce lesne
ne încunjură, şi sî facem cu răbdare cursul, care stă înaintea
nóstră; Căutând la Iisus, autorul şi împlinitorul credinţeĭ; 2
care in locul bucurieĭ ce ĭĭ presta a răbdat crucea, dispreţuind
ruşinea, şi a şeḑut d'a drépta tronuluĭ luĭ Dumneḑeŭ.
Dar gândiţi-vĕ la cel ce a răbdat ast-feliŭ de contravorbire 3
din partea pĕcătoşilor asupra sa, ca sî nu vĕ osteniţĭ, discu-
ragĭaţĭ fiind in cugetele vóstre. Căcĭ âncă nu aţĭ resistat până 4
la sânge, luptându-vĕ contra pĕcatuluĭ. Şi aţĭ uĭtat mângă- 5
ierea, care vĭ vorbesce ca unor fiĭ: Fiĭul meŭ, nu dispreţui co-
regerea Domnuluĭ, nicĭ nu fi discurăgĭat, mustrat fiind de el.
Căcĭ pre care ĭubesce Domnul îl corege, şi bate pre tot fiĭul, 6
pre care primesce. De suferiţĭ coregere, Dumneḑeŭ vĕ trătéză 7
ca pre nisce fiĭ; căcĭ care fiiŭ este, pre care părintele nu'l
corege? Ear de sûnteţĭ fără coregere, căreïa toţĭ sûnt părtaşĭ, 8
atuncĭ sûnteţĭ bastarḑĭ, ear nu fiĭ.
Pe lângă acésta am avut părinţĭ dupre corp, carĭ *ne*-aŭ co- 9
regeat, şi '*ĭ*-am respectat; aŭ nu ne vom supune cu atâta maĭ
mult Părinteluĭ spiritelor, şi sî trăim? Căcĭ aceïa *ne*-aŭ co- 10
regeat pentru puçine ḑile dupre părerea lor; ear acesta spre
folosul *nostru*, ca sî participăm la sânţirea luĭ. Ear tótă core- 11
gerea in timpul de façă nu se pare a fi de bucurie, ci de in-
tristare; ear maĭ pe urmă produce fructe pacifice ale dreptăţeĭ
pentru ceĭ ce s'aŭ deprins prin ea.
Pentru aceea rădicaţĭ mânile cele slăbite, şi genunchile cele 12
neputincĭóse; Şi faceţĭ cărărĭ drepte picĭórelor vóstre; ca cel 13
ce este schĭop sî nu se abatĕ; ci maĭ bine sî se vindece. Urmaţĭ 14
pace cu toţĭ, şi sânţirea fără care nimene nu va vedé pre Dom-
nul; Ferindu-vĕ, ca nimene sî nu se lipséscă de harul luĭ 15
Dumneḑeŭ; ca nu rădicină de amărăcĭune, odrăslind in sus sî
vĕ turbure, şi printr'aceea mulţĭ sî se spurce. Ca sî nu fie ci- 16
neva disfrânat séŭ profan ca Esaŭ, care pentru o mâncare 'şĭ-a
vêndut primogenia sa. Căcĭ sciţĭ cum că după aceea, vrênd 17

sî moscenéscă bine-cuvêntarea a fost disaprobat; căcĭ nu a aflat
loc de căinţă, măcar că şi cu lacrimĭ o căuta.
18 Căcĭ nu v'aţĭ apropiat de muntele ce se putea pipăi,
19 focul ce ardea, nicĭ de nor, nicĭ de céţă, nicĭ de vifor, Nicĭ de
sunetul trîmbiţeĭ, şi de vócea cuvintelor; ca sunetul căreĭa ceĭ ce
20 o audĭaŭ, s'aŭ rugat ca sî nu li se maĭ repetéscă cuvênt. Căcĭ nu
puteaŭ suferi ceea ce li se ordona, *că* măcar féră de s'ar atinge de
21 munte, cu pĭetre se va omorî, séŭ cu săgétă se va săgeta. Şi
aşa înfricoşat lucru era ceea ce se arata, *că* Moise a dis: M'am
22 spăĭmêntat şi mě cutremur. Ci v'aţĭ apropiat de muntele
Sion, şi de cetatea luĭ Dumnedeŭ celuĭ viŭ, de Ierusalemul cel
23 ceresc, şi de miĭ de ângerĭ; De adunarea generală şi biserica
celor întăiŭ-născuţĭ, carĭ sînt scrişĭ in ceriŭ, şi de Dumnedeŭ,
Judicătorul tuturor, şi de spiritele drepţilor ce aŭ ajuns
24 la perfecţiune; Şi de Iisus, Mediatorul aşedămêntuluĭ noŭ, şi
de sângele stropireĭ, care vorbesce maĭ bine decât *al luĭ* Abel.
25 Vedeţĭ, ca sî nu vě lepădaţĭ de cel ce vorbesce! Căcĭ de nu
aŭ scăpat aceĭa carĭ s'aŭ lepădat de cel ce vorbĭa pe pămênt,
cu atâta maĭ mult noĭ *nu vom scăpa*, de ne întórcem de la cel
26 ce *vorbesce* din ceriŭ; A căruĭa voce atuncĭ a cutremurat
pămêntul; ear acum a promis, dicênd: Încă odată voiŭ clăti nu
27 numaĭ pămêntul, ci şi ceriul. Ear aceea *ce dice*: Încă odată,
însemnéză schimbarea celor ce se clătesc, ca a unor lucrurĭ fă-
28 cute, ca sî rămăe cele ce nu se clătesc. Drept aceea pri-
mind o împěrăţie neclătită, sî avem har, prin care putem servi
29 luĭ Dumnedeŭ cu plăcere, cu temere şi cu sfială; Căcĭ Dum-
nedeul nostru *este* foc mistuitor.

CAP. XIII.

Felĭurite îndemnărĭ, urărĭ şi salutărĭ.

1 2 Dragostea frăţéscă sî remânĕ *între voĭ*. Nu uĭtaţĭ ĭubirea
de străinĭ; căcĭ prin acésta uniĭ nesciind aŭ ospetat ân-
3 gerĭ. Aduceţĭ-vî aminte de ceĭ legaţĭ ca împreună legaţĭ, *şi*
4 de ceĭ strîmtoraţĭ ca ceĭ ce şi voĭ sînteţĭ in corp. Cinstită
fie căsătoriea in tóte, şi patul fără pată; ear pre disfrânaţĭ şi
5 pre adulterĭ va judica Dumnedeŭ. Fără avariţie *fie* conduita
vóstră, *şî fiţĭ* îndestulaţĭ cu cele ce aveţĭ; căcĭ el a dis: Nu te
6 voiŭ părăsi, nicĭ te voiŭ lăsa; Încât ne încurăgéză de a dice:
Domnul îmĭ *este* ajutor, şi nu mě voiŭ teme ce'mĭ va face omul.
7 Aduceţĭ-vî aminte de conducĕtoriĭ vostri, carĭ v'aŭ vorbit cu-
vêntul luĭ Dumnedeŭ, la al cărora finit al vieţeĭ privind, sî li
8 urmaţĭ credinţă. Iisus Christos acelaşĭ *este* erĭ şi astă-dĭ şi
9 în etern. Sî nu vě lăsaţĭ a vě învălui de învěţăturĭ felĭurite
şi străine; căcĭ bine *este* ca prin har sî se întăréscă ânima, nu
cu mâncărĭ, *din* carĭ nu s'aŭ folosit ceĭ ce aŭ petrecut într'însele.

Avem altar, din care nu aŭ drept a mânca ceĭ ce servesc 10
cortuluĭ. Căcĭ ale cărora dobitóce sângele de archiereŭ se 11
vîră in întru in cele sânte pentru pĕcate, ale acelora corpurile
se ard afară de taberă. Pentru aceea şi Iisus, ca sî sânţéscă 12
pre popor cu sângele seŭ, a suferit afară de pórtă. Decĭ sî 13
eşim la dînsul afară din taberă purtând defaĭmarea luĭ. Căcĭ 14
aicĭ nu avem cetate stătătóre, ci căutăm pre cea viitóre. Prin- 15
tr'însul dar sî oferim sacrificiŭ de laudă pururea luĭ Dumneḑeŭ,
adică fructul buzelor ce se mărturisesc numeluĭ seŭ.
Ear a face bine şi a împărţi sî nu uĭtaţĭ; căcĭ de sacrificiĭ ca 16
acestea Dumneḑeŭ are plăcere. Ascultaţĭ de conducĕtoriĭ vostri, 17
şi vĕ supuneţĭ *lor*; căcĭ eĭ priveghĭéză pentru sufletele vóstre, ca
ceĭ ce aŭ sî dea sémă, ca sî facĕ acésta cu bucurie, ear nu
suspinând; căcĭ acésta nu vî *este* de folos. Rugaţi-vĕ pentru 18
noĭ; căcĭ ne încredem că avem bună consciinţă, in tóte vrênd
a vieţui cuviincĭos. Ear cu atâta maĭ mult *vĕ* rog sî faceţĭ 19
acésta, ca sî fiŭ redat voue maĭ curênd.
Ear Dumneḑeul păceĭ, care a sculat din morţĭ pre Domnul 20
nostru Iisus, pre Păstorul oilor cel mare, prin sângele aşeḑă-
mêntuluĭ etern, Sî vĕ facĕ gata spre tot lucrul bun, ca sî 21
faceţĭ voea luĭ, lucrând in voĭ ceea ce este plăcut înaintea luĭ,
prin Iisus Christos; căruĭa *fie* glorie in seculiĭ seculilor. Amin.
Şi vĕ rog, fraţilor, primiţĭ cuvêntul îndemnăreĭ; căcĭ pe scurt 22
v'am scris. Sciţĭ că fratele Timotheiŭ este eliberat; de va veni 23
curênd, vĕ voiŭ vedé împreună cu el. Salutaţĭ pe toţĭ con- 24
ducĕtoriĭ vostri şi pre toţĭ sânţiĭ. Vĕ salută pre voĭ ceĭ din 25
Italiă. Harul *fie* cu voĭ toţĭ. Amin.

Cătră Ebreĭ s'a scris de la Italia şi ***s'a trimis*** *prin Timotheiŭ.*

EPISTOLA GENERALĂ

A LUĬ

IACOB.

CAP. I.

Îndemnare la răbdare şi veselie in suferinţĭ, şi la adevĕrata primire a cuvêntuluĭ luĭ Dumneḑeŭ.

Iacob serv al luĭ Dumneḑeŭ şi al Domnuluĭ Iisus Christos, 1
celor doue-spe-ḑece seminţiĭ cari sûnt împrăsciate, sî se
bucure.

Fraţiĭ meĭ, sî aveţĭ tot-dea-una bucurie, când cădeţĭ in fe- 2
liurite ispite; Sciind că cercarea credinţeĭ vóstre lucréză răb- 3
dare. Ear răbdarea sî fie deplină, ca sî fiţĭ perfecţĭ şi întregĭ, 4
in nimic avênd lipsă.

5 Ear de este cineva d'între voĭ lipsit de înțelepcĭune, sî cérĕ
de la Dumneḑeŭ, care dă tuturor liberalminte, şi nu înfruntéză;
6 şi i se va da. Ear sî cérĕ in credință, nimic îndoindu-se;
căcĭ cel ce se îndoesce este asemenea cu valul mărei, care de
7 vênturĭ se aruncă şi se învăluesce. Acel om sî nu gândéscă
8 că va primi ceva de la Domnul. Bărbatul duplu la suflet *este*
nestatornic in tóte căile sale.
9 10 Laude-se fratele umilit in înălţimea sa; Şi cel avut in
11 umilirea sa; căcĭ ca flórea erbeĭ va trece. Căcĭ sórele resare
cu arşiţă, şi uscă érba, şi flórea eĭ cade, şi frumuseța eĭ se perde;
aşa şi avutul se va vesteji in căile sale.
12 Fericit *este* bărbatul, care rabdă ispită; căcĭ cercându-se
va primi cununa vieţeĭ, care o-a promis Dumneḑeŭ celor ce'l
13 ĭubesc. Nimene ispitindu-se sî nu ḑicĕ: Mĕ ispitesc de la
Dumneḑeŭ; căcĭ Dumneḑeŭ este neispitit de rele, şi nu ispitesce
14 pre nimene; Ci fie-care se ispitesce, fiind tras şi amăgit de a
15 sa poftă. Apoĭ pofta concepênd, nasce pĕcat; ear pĕcatul
făptuindu-se, nasce mórte.
16 17 Nu vĕ rătăciţĭ, fraţiĭ meĭ ĭubiţĭ. Tot darul bun şi tot da-
rul perfect vine de sus, pogorîndu-se de la Părintele luminilor,
18 la care nu este schimbare, nicĭ umbră de mutare. Din a sa
voe ne-a născut cu cuvêntul adevĕruluĭ, ca sî fim noĭ un feliŭ
de primiţiŭ al creaturilor sale.
19 Drept aceea, fraţiĭ meĭ ĭubiţĭ, sî fie tot omul grabnic la
20 auḑit, tărḑiŭ la vorbit, tărḑiŭ la mânie; Căcĭ mâniea omuluĭ
21 nu lucréză dreptatea luĭ Dumneḑeŭ. Pentru aceea lepădând
tótă necurăţiea şi prisosinţă reutăţeĭ, primiţĭ cu blândeţă cu-
vêntul cel împlântat *in voĭ*, care póte mântui sufletele vóstre.
22 Dar fiţĭ făcĕtorĭ cuvêntuluĭ, ear nu numaĭ ascultătorĭ, amăgind
23 pre voĭ înşivĕ. Căcĭ de este cineva ascultător cuvêntuluĭ, şi
nu făcĕtor, acela este asemenea cu omul, care 'şĭ caută faça
24 sa naturală in oglindă; Şi care căutându-se pre sine s'a dus,
25 şi îndată şi a uĭtat cine era. Ear cel ce privesce in legea
cea perfectă a libertăţeĭ, şi remâne *într'însa*, acela nefiind as-
cultător cu uĭtare, ci făcĕtor al lucruluĭ, acesta va fi fericit in
lucrarea sa.
26 De se pare cuĭ-va între voĭ a fi religios, şi nu'şĭ înfrânéză
limba sa, ci'şĭ înşélă ânima sa, acestuĭa religiea este vană.
27 Religie curată şi fără pată înaintea luĭ Dumneḑeŭ şi Părintele
este acésta: A cerceta pre ceĭ orfanĭ şi pre vĕduve in strîmto-
rarea lor, *şi* a se păḑi pre sine nepătat de cătră lume.

CAP. II.

Credința Creștinuluĭ trebue' sî fie fără căutare in față dupre legea iubireĭ. Credință fără fapte este însașĭ in sine mórtă.

Frațiĭ meĭ, sî nu avețĭ credința Domnuluĭ nostru Iisus Chris- 1
tos al glorieĭ cu fățărie. Căcĭ de va intra in aduna- 2
rea vóstră vre-un om, *purtând* inel de aur, cu vestmênt stră-
lucit; și va intra și vre-un serac cu haĭnă próstă; Și vețĭ 3
căuta la cel ce pórtă vestmênt strălucit, și 'ĭ vețĭ ḑice: Tu, pof-
tim, șeḑĭ aicĭ; și seracului vețĭ ḑice: Tu stăĭ acolo, séŭ șeḑĭ aicĭ
la picĭórele mele; Aŭ nu sûnteṭĭ pârtinitorĭ între voĭ? și aŭ 4
nu judicațĭ dupre macsime rele? Ascultațĭ, frațiĭ meĭ ĭubițĭ! 5
Aŭ nu Dumneḑeŭ a ales pre seraciĭ lumeĭ aceste ĭa, bogațĭ in
credință și mosceuitorĭ împerățieĭ, care o-a promis celor ce'l
iubesc? Ear voĭ ațĭ disprețuit pre cel serac. Aŭ nu bogațiĭ 6
vĕ asupresc pre voĭ, și aceĭa vĕ trag la judicățĭ? Aŭ nu eĭ 7
defaimă numele cel bun, dupre care sûnteṭĭ chĭămațĭ? De 8
împlinițĭ legea cea regală dupre scriptură: Sî ĭubescĭ pre apró-
pele têŭ ca însuțĭ pre tine, bine facețĭ; Ear de vĕ fățărițĭ, 9
comitețĭ pĕcat, condemnându-vĕ de lege ca nisce càlcătorĭ de lege.
Căcĭ orĭ-cine va păḑi tótă legea, și va greși într'un *punct* 10
s'a făcut tuturor vinovat. Căcĭ cel ce a ḑis: Sî nu comițĭ a- 11
dulteriŭ, a ḑis și: Sî nu ucíḑĭ. Decĭ de nu comițĭ adulteriŭ, dar
ucíḑĭ: te-aĭ făcut călcător legeĭ.
Așa sî vorbițĭ și așa sî facețĭ ca ceĭ ce vor sî se judice prin 12
legea libertățeĭ. Căcĭ va avé judicată fără milă cel ce nu face 13
milă; și mila se laudă contra judicățeĭ.
Ce folos *este*, frațiĭ meĭ, de ar ḑice cineva, că are credință, 14
ear fapte nu are? aŭ póte credința sî'l mântuéscă? De va fi 15
vre-un frate séŭ soră golĭ și in lipsă de hrana cea de tóte ḑilele,
Și li va ḑice cineva d'între voĭ: Mergețĭ in pace, încălḑițĭ-vĕ și 16
săturațĭ-vĕ; înse voĭ nu lĭ-ațĭ da cele necesare pentru corp,
care'ĭ folosul? Așa și credința, dacă nu are fapte, este mórtă 17
de sine însașĭ. Va ḑice cineva: Tu aĭ credință, ear eŭ am 18
fapte; arată'mĭ credința ta fără faptele tale, și eŭ 'țĭ voiŭ arăta
credința mea prin faptele mele. Tu creḑĭ că Dumneḑeŭ unul 19
este, bine facĭ; și demoniĭ cred și se cutremură. Voĭescĭ dar 20
sî înțelegĭ, O omule deșerte, că credință fără fapte este mórtă?
Abraam părintele nostru aŭ nu s'a îndreptat prin fapte, când 21
a oferit pre Isaac fiĭul seŭ pe altar? Veḑĭ că credința lucra 22
d'impreună cu faptele luĭ, și prin fapte s'a perfecționat credința?
Și s'a împlinit scriptura, care ḑice: Și a creḑut Abraam luĭ Dum- 23
neḑeŭ, și i s'a considerat ca dreptate, și amic luĭ Dumneḑeŭ
s'a chĭămat. Vedețĭ dar, că prin fapte se îndreptéză omul, 24
ear nu numaĭ prin credință. Asemenea ăncă și Rahab, me- 25
retricea, aŭ nu s'a îndreptat prin fapte, primind pre ceĭ trimișĭ,

26 şi scoţêndu-'ĭ pe altă cale? Căcĭ precum corpul fără spirit
este mort, aşa şi credinţa fără fapte este mórtă.

CAP. III.

Limba póte vesti multe rele. Caracterul de înţelepcĭune ce vine de sus.

1 Fraţiĭ meĭ, nu fiţĭ mulţĭ învĕţătorĭ, sciind că vom sî luăm
2 maĭ mare condemnare. Căcĭ in multe greşim toţĭ. De
nu greşesce cineva in cuvênt, acesta *este* bărbat perfect, *şi* póte
3 a'şĭ înfrâna şi tot corpul. Éca cailor punem frânele in gurĭ,
4 ca sî ni se supue; şi *printr'însele* întorcem tot corpul lor. Éca
şi corăbiile, deşi *sûnt* atât dè marĭ, şi se împing de vênturĭ vio-
lente, tot se întorc de prea-mică cărmă încotro voĭesce cărmaşul.
5 Aşa şi limba mic membru este, dar mult se laudă. Éca pucin
6 foc, şi căt de mare materie arde! Şi limba *este* foc, o lume
a nedreptăţeĭ: aşa se află limba între membriĭ nostri, încăt spurcă
tot corpul, şi aprinde cursul fireĭ, şi *este* însaşĭ aprinsă de focul
7 ĭaduluĭ. Căcĭ natura tuturor férelor şi a paserilor, şi a tĕră-
tórelor, şi a pescilor, se domolesce, şi s'a domolit de ómenĭ.
8 Ear limba nimene din ómenĭ nu o póte domoli; *este* o neînfră-
9 nată reutate, plină de otrava aducĕtóre de mórte. Cu dînsa
bine-cuvêntăm pre Dumneḑeŭ şi Părintele, şi cu dînsa bleste-
măm pre ómenĭ, carĭ sûnt făcuţĭ dupre imaginea luĭ Dumneḑeŭ.
10 Dintr'aceeaşĭ gură ese bine-cuvêntarea şi blestemul. Fraţiĭ meĭ,
11 acestea nu trebue sî fie aşa. Aŭ dóră izvorul pintr'aceeaşĭ
12 gură izvoresce dulce şi amar? Aŭ dóră póte, fraţiĭ meĭ, smo-
chinul sî producĕ masline? séŭ viţa de vie smochine? aşa nicĭ
un izvor nu *póte* face apă sărată şi dulce.
13 Cine *este* înţelept şi bine-sciitor între voĭ? sî'şĭ arăte din vieţa
14 cea bună faptele sale in blândeţa înţelepcĭuneĭ. Dar de aveţĭ
zel amar şi certă in ânimile vóstre, nu vĕ lăudaţĭ, nicĭ minţiţĭ
15 contra adevĕruluĭ. Acésta nu este înţelepcĭunea, ce se po-
16 górî din sus, ci *este* pămêntéscă, simţuală, demonéscă, Căcĭ
unde *este* zel *amar* şi certă, acolo *este* neorînduélă şi tot lucrul
17 rêŭ. Ear înţelepcĭunea cea de sus întâiŭ este curată, apoĭ
pacifică, blândă, lesne de convins, plină de milă şi de fructe
18 bune, fără părtinire şi fără făţărie. Ear fructul dreptăţeĭ se
sémĕnă in pace de cătră ceĭ ce fac pace.

CAP. IV.

Despre neunirĭ şi certe. Acela pĕcătuesce carele scie a face binele şi nu'l face.

1 De unde *vin* resbele şi sfeḑĭ între voĭ? aŭ nu de aicĭ, din
2 poftele vóstre, carĭ se luptă in membriĭ vostri? Voĭ
poftiţĭ, şi nu aveţĭ; ucideţĭ şi învidiaţĭ, şi nu puteţĭ dobândi;
vĕ sfădiţĭ şi faceţĭ resbele, şi nu aveţĭ, pentru-că nu cereţĭ;

Voĭ cereţĭ, şi nu primiţĭ, pentru-că rêŭ cereţĭ, ca sî consumaţĭ 3
in poftele vóstre.
Adulterilor şi adulterelor, aŭ nu sciţĭ, că amicia lumeĭ ini- 4
micia este cătră Dumneḑeŭ? decĭ orĭ-care va vré sî fie amic
lumeĭ se face inimic luĭ Dumneḑeŭ. Aŭ vi se pare, că scrip- 5
tura indeşert vorbesce: Spiritul cel ce locuesce in noĭ poftesce
spre invidie? Înse maĭ mare har dă. Pentru aceea ḑice: 6
Domnul se opune celor mândri, şi dă har celor umiliţĭ. Su- 7
puneţi-vĕ drept aceea luĭ Dumneḑeŭ. Opuneţi-vĕ diabolulu, şi
va fugi de la voĭ. Apropiaţi-vĕ de Dumneḑeŭ, şi se va apro- 8
pia de voĭ. Curăţiţi-*vĕ* mânile, pĕcătoşilor; şi *vĕ* purificaţĭ âni-
mile vóstre, ceĭ dupli la suflet. Fiţĭ suferinḑĭ, şi lăcrimaţĭ, şi 9
plângeţĭ; rîsul vostru sî se întórcĕ spre jale, şi bucuriea *vóstră*
in întristare. Umiliţi-vĕ inaintea luĭ Dumneḑeŭ, şi el vĕ va 10
inălţa.
Nu vorbiţĭ de rêŭ unul pre altul, fraţilor; cel ce vorbesce 11
de rêŭ pre fratele *seŭ*, şi judică pre fratele seŭ, vorbesce de
rêŭ legea, şi judică legea; ear dacă judicĭ legea, nu escĭ făcĕ-
tor legeĭ, ci judicător. Unul este legislatorul, care póte mân- 12
tui şi perde; ear tu cine escĭ, care judicĭ pre altul?
Veniţĭ acum ceĭ ce ḑiceţĭ: Astă-ḑĭ séŭ mâne vom merge în- 13
tr'acel oraş, şi vom şedé acolo un an, şi vom neguţători, şi vom
căştiga; Cari nu sciţĭ ce *se va întêmpla* mâne; căcĭ ce *este* 14
viéţa vóstră? Este abur, care in pucin se arată, şi după aceea
pere. In loc de a ḑice voĭ: De va vré Domnul şi vom trăi, 15
vom face acésta séŭ aceea. Acum vĕ lăudaţĭ in trufiea 16
vóstră; orĭ-ce asemene laudă este rea. Drept aceea celuĭ ce 17
scie a face bine, şi nu'*l* face, îĭ este pĕcat.

CAP. V.

Rea intrebuinţare a bogăţiilor. Răbdare in necasurĭ. Rugăciunĭ pentru bolnavĭ. Mărturisirea pĕcatelor.

Veniţĭ acum, bogaţilor, plângeţĭ şi vĕ tânguiţĭ de nenoro- 1
cirile ce vor sî vie asupra *vóstră*. Avuţiea vóstră a pu- 2
treḑit, şi vestmintele vóstre le-aŭ mâncat moliile. Aurul şi 3
argintul vostru a ruginit; şi rugina lor va fi mărturie asupra
vóstră, şi va consuma corpurile vóstre ca focul. Aţĭ strîns te-
saur la ḑilele cele de pe urmă. Éca plata lucrătorilor celor 4
ce aŭ secerat ţérinile vóstre, carea o aţĭ oprit, strigă; şi stri-
gările secerătorilor aŭ întrat in urechile Domnuluĭ Sabaoth.
Aţĭ trăit in desfătărĭ şi disfrânărĭ pe pământ; v'aţĭ nutrit ca in 5
ḑiua junghiereĭ. Aţĭ condemnat *şi* aţĭ omorît pre cel drept; 6
şi el nu s'a opus voue.
Drept aceea, fraţiĭ meĭ, fiţĭ îndelung-răbdătorĭ până la ve- 7
nirea Domnuluĭ. Éca agricultorul ascéptă fructul cel scump al

pământuluĭ, îndelung-răbdând pentru dînsul, până ce va primi plóe
8 timpurie şi tărḑie. Decĭ şi voĭ răbdaţĭ îndelung; întăriţi-vĭ â-
nimile vóstre; căcĭ venirea Domnuluĭ s'a apropiat.
9 Nu oftaţĭ unul contra altuĭa, fraţilor, ca sî nu vĕ condem-
10 naţĭ; éca judicătorul stă înaintea uşilor. Luaţĭ spre esemplu
de suferinţĭ şi de îndelungă-răbdare pre profeţiĭ carĭ aŭ vorbit
11 in numele Domnuluĭ. Eca fericim pre ceĭ ce aŭ răbdat. De
răbdarea luĭ Iob aţĭ auḑit, şi finitul Domnuluĭ aţĭ vĕḑut; căcĭ
Domnul este mult milostiv şi îndurat.
12 Ear maĭ 'nainte de tóte, fraţiĭ meĭ, sî nu vĕ juraţĭ, nicĭ pe
ceriŭ, nicĭ pe pămênt, nicĭ cu alt orĭ-care jurămênt; ci fie al
vostru da, da; şi nu, nu, ca sî nu cădeţĭ in condemnare.
13 De sufere cineva între voĭ? sî se róge. De este cineva ve-
14 sel? sî psalmodieze. De este cineva bolnav între voĭ? sî chiă-
me presbiteriĭ bisericeĭ; şi sî se róge pentru dînsul, ungêndu-'l
15 cu oleŭ in numele Domnuluĭ. Şi rugăcĭunea credinţeĭ va mân-
tui pre cel bolnav, şi Domnul îl va rădica; şi de va fi făcut
16 pĕcate, i se vor erta. Mărturisiţi-vĕ unul altuĭa pĕcatele şi
vĕ rugaţĭ unul pentru altul, ca sî vĕ vindecaţĭ. Mult póte ru-
17 găcĭunea cea eficace a dreptuluĭ. Ilie era om asemene păti-
maşĭ ca noĭ, şi s'a rugat ferbinte, ca sî nu ploae; şi nu a plouat
18 pe pămênt treĭ anĭ şi şese lunĭ. Şi earăşĭ s'a rugat, şi ceriul
a dat ploae, şi pămêntul a produs fructul seŭ.
19 Fraţilor, de se va rătăci cineva între voĭ de la adevĕr, şi'l
20 va întórce cineva; Sî scie, că cel ce a întors pre pĕcătos de
la rătăcirea căĭeĭ sale, va mântui suflet din mórte, şi va aco-
peri mulţime de pĕcate.

EPISTOLA GENERALĂ
ÎNTÂĬA A LUĬ
PETRU.

CAP. I, II.

Despre renascere. Despre încercarea credinţeĭ nóstre. Datoriile celor renăscuţĭ, ale celor supuşĭ, ale servitorilor şi ale altora.

1 Petru, apostol al luĭ Iisus Christos, nemernicilor celor îm-
prăsciaţĭ prin Pont, Galatiea, Cappadociea, Asiea şi Bi-
2 thiniea; Aleşi dupre presciinţa luĭ Dumneḑeŭ Părinteluĭ, in
sânţirea Spirituluĭ, spre ascultarea şi stropirea sângeluĭ luĭ Iisus
Christos: Har *fie* voue, şi pace sî se immulţéscă.
3 Bine-cuvêntat *fie* Dumneḑeŭ şi Părintele Domnuluĭ nostru
Iisus Christos, care dupre mare mila sa ne-a renăscut spre spe-

rantă vie, prin învierea luĭ Iisus Christos din morțĭ,
Spre moștenire nestricăcĭósă, și nepătată, și nevestejită, păstrată în ce- 4
riurĭ pentru voĭ; Carĭ sûntețĭ păḑițĭ cu puterea luĭ Dumneḑeŭ 5
prin credință spre mântuire, gata a se discoperi în timpul de
pe urmă; În care vĕ bucurațĭ, deșĭ acum pentru pucin timp, 6
dacă trebue sî fie, sûntețĭ amărîțĭ prin feliŭrite ispite; Ca 7
cercarea credințeĭ vóstre cea cu mult maĭ prețiósă decât aurul
cel peritor și care se cércă prin foc, sî se afle spre laudă și
onóre și glorie în arătarea luĭ Iisus Christos; Pre care ne- 8
vĕḑêndu-'l îl ĭubițĭ; în care înse creḑênd, deșĭ acum nu'l vedețĭ,
vĕ bucurațĭ cu bucurie nespusă și gloriósă; Dobândind scopul 9
credințeĭ vóstre, mântuirea sufletelor *vóstre.*
Pentru care mântuire aŭ căutat și aŭ cercetat profețiĭ, carĭ 10
aŭ profețit despre harul ce vî era *hotărît*; Cercetând în care 11
și în ce feliŭ de timp li arăta Spiritul luĭ Christos cel dintr'înșiĭ,
maĭ 'nainte vestind suferințile luĭ Christos și gloriea de pe urmă;
Cărora s'a discoperit, că nu lor înșușĭ, cĭ noue servĭaŭ în a- 12
cestea carĭ acum se vestesc voue, prin ceĭ ce v'aŭ predicat e-
vangeliea prin Spiritul Sânt trimis din ceriŭ; spre care doresc
îngeriĭ sî privéscă.
Pentru aceea încingênd cópsele cugetuluĭ vostru, fițĭ trejĭ, 13
și asceptațĭ cu speranță deplină harul, care vi se aduce în ară-
tarea luĭ Iisus Christos; Ca fiiĭ ascultătorĭ neconformându-vĕ cu 14
poftele cele de maĭ 'nainte ale necunoscințeĭ vóstre; Cĭ precum 15
cel ce v'a chĭămat este sânt, așa și voĭ fițĭ sânțĭ în tótă petre-
cerea. Căcĭ scris este: Fițĭ sânțĭ, că eŭ sûnt sânt. 16
Și dacă învocațĭ pre Părintele, care judică fără părtinire 17
dupre lucrul fie-căruĭa, sî petrecețĭ timpul înstrăinăreĭ vóstre cu
frică; Sciind, că nu cu cele stricătóre, *precum* argint și aur, 18
v'ațĭ rescumpărat de petrecerea vóstră deșértă tradițională;
Cĭ cu scumpul sânge al luĭ Christos, ca al unuĭ mĭel inocent 19
și nepătat; Care era hotărît maĭ 'nainte de întemeĭerea lu- 20
meĭ, dar s'a arătat în aniĭ ceĭ de pe urmă pentru voĭ, Carĭ 21
printr'însul ațĭ creḑut în Dumneḑeŭ, care 'l-a înviat din morțĭ
și 'ĭ-a dat glorie, ca credința și speranța vóstră sî fie în Dumneḑeŭ.
Decĭ curățind sufletele vóstre cu ascultarea adevĕruluĭ prin 22
Spirit, spre nefățarnica ĭubire de frațĭ, din ănimă curată ĭubi-
ți-vĕ unul pre altul ferbinte; Fiind renăscuțĭ nu din semînță 23
stricăcĭósă, cĭ din nestricăcĭósă, prin cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ
cel viŭ, care remâne în etern. Căcĭ tot corpul *este* ca érbă, 24
și tótă gloriea omuluĭ ca flórea erbeĭ; Érba se uscă, și flórea 25
eĭ cade; Ear cuvêntul Domnuluĭ remâne în etern. Și acesta 26
este cuvêntul cel ce vi s'a vestit.
Decĭ lepădând tótă reutatea și tótă vicleniea, și fățăriea, II
și invidiile, și vorbirea de rêŭ, Ca nisce pruncĭ de 2

curênd născuţĭ, doriţĭ laptele raţional *şi* nefalsificat, ca sî cresceţi
3 prin el; Dacă într'adevěr aţĭ gustat, că Domnul *este* bun.
4 Cătră care apropiindu-vě, *ca cătră* o pĭatră vie, deconsiderată
5 într'adevěr de ómenĭ, ear alésă la Dumneḑeŭ *şi* preţiósă; Şi
voĭ înşi-vě ca nisce pĭetre viĭ, vě edificaţĭ casă spirituală, preuţie
sântă, sî oferiţĭ sacrificiĭ spirituale, plăcute luĭ Dumneḑeŭ prin
6 Iisus Christos. Pentru acésta se şi cuprinde in scripturĭ: Éca
puiŭ in Sion pĭatră ânghĭulară, alésă, preţiósă; şi cel ce va
7 crede in ea nu se va ruşina. A vóstră *este* onórea celor ce
credeţĭ; ear celor necredincĭoşĭ, pĭatra ce o aŭ deconsiderat zi-
8 ditoriĭ, acésta s'a făcut pĭatră ânghĭulară; Şi pĭatră de po-
tecnire şi pĭatră de struncinare *celor* ce se potecnesc de cuvênt,
9 fiind neascultătorĭ; spre care sûnt şi hotărîţĭ. Ear voĭ *sûnteţĭ*
neam ales, preuţie regală, naţiune sântă, popor căştigat, ca sî
vestiţĭ bunătăţile celuĭ ce v'a chĭămat din întunerec la minu-
10 nata sa lumină; Cari odinióră nu *eraţĭ* popor, ear acum *sûn-
teţĭ* poporul luĭ Dumneḑeŭ; cari eraţĭ nemiluiţĭ, ear acum sûn-
teţĭ miluiţĭ.
11 Ĭubiţilor, *vě* îndemn ca pre nisce înstrăinaţĭ şi perigrinĭ si vě
feriţĭ de poftele cele trupescĭ, cari se luptă contra sufletuluĭ;
12 Avênd petrecerea vóstră bună între ginte; ca fiind voĭ calom-
niaţĭ ca nisce făcětorĭ de rele, eĭ, věḑênd faptele *vóstre* cele
bune, sî glorifice pre Dumneḑeŭ in ḑiua cercetăreĭ.
13 Decĭ supuneţi-vě la tótă ordinea omenéscă pentru Domnul;
14 orĭ Ĭmperatuluĭ, ca celuĭ maĭ pe sus; Orĭ guvernătorilor, ca
celor trimişĭ de el spre pedepsirea făcětorilor de rele, şi spre
15 laudă făcětorilor de bine. Căcĭ aşa este voea luĭ Dumneḑeŭ,
ca cu facerea de bine sî amuţiţĭ necunoscinţa ómenilor celor
16 fără de minte; Ca ceĭ liberĭ, şi nu ca cum aţĭ avé libertatea
17 ca un acoperimênt rěutăţeĭ, ci ca serviĭ luĭ Dumneḑeŭ. Res-
pectaţĭ pre toţĭ; ĭubiţĭ fraţiea; temeţi-vě de Dumneḑeŭ; ono-
raţĭ pre Imperatul.
18 Servitorilor, supuneţi-vě stăpânilor *vostri* cu tótă frica, nu
19 numaĭ celor bunĭ şi blânḑĭ, ci şi celor aspri. Căcĭ acésta este har,
de rabdă cineva trîsteţă pentru consciinţa cătră Dumneḑeŭ, su-
20 ferind cu nedreptate. Căcĭ ce laudă *este*, dacă greşind şi pe-
depsindu-vě, veţĭ răbda? înse dacă bine-făcênd şi suferind veţĭ
21 răbda, acésta este bine-primit înaintea luĭ Dumneḑeŭ. Spre a-
césta v'aţĭ chĭămat; căcĭ şi Christos a suferit pentru noĭ, lăsân-
22 du-ni esemplu, ca sî urmaţĭ urmelor luĭ; Care nu a făcut
23 pěcat, nicĭ s'a aflat vicleşug in gura luĭ; Care însultat fiind,
nu a contra-însultat; suferind, nu a ameninţat; ci *se* supunea
24 celuĭ ce judică drept; Care însuşĭ a rădicat pěcatele nóstre
cu corpul seŭ pe lemn, ca noĭ disfăcêndu-ne de pěcate, sî trăim
25 in dreptate; cu a căruĭ rană v'aţĭ vindecat. Căcĭ eraţĭ ca

nisce oĭ rătăcite; înse v'aţĭ întors acum la Păstorul şi Episco-
pul sufletelor vóstre.

CAP. III.

Datoriile femeilor şi ale bărbaţilor. Îndemnare la dragostea de fraţi şi la suferirea cu răbdare.

Asemenea, femeilor, supuneţi-vĕ bărbaţilor vostri; ca, dacă 1
unii nu ascultă cuvêntul, fără de cuvênt sĭ se dobândéscă
prin petrecerea femeilor; Vĕḍênd petrecerea vóstră cea cu- 2
rată *unită* cu frică. Al cărora ornament sĭ fie nu împletirea 3
din afară a pêruluĭ, şi întrebuinţarea lucrurilor de aur, séŭ îm-
brăcărea vestmintelor; Ci omul cel ascuns al ânimeĭ, *care* 4
constă in nestricarea spirituluĭ blând şi lin; acésta este înaintea
luĭ Dumneḍeŭ de mult preţ. Căcĭ aşa odinióră şi sântele femeĭ, 5
cari sperau in Dumneḍeŭ, se ornaŭ, supuindu-se bărbaţilor lor;
Precum Sarra asculta pre Abraam, chĭămându-'l domn; căreĭa sûn- 6
teţĭ fiĭ, dacă faceţĭ bine, şi nu vĕ temeţĭ de nimic.
Asemenea, bărbaţilor, locuiţĭ împreună cu *dînsele* cu chibsu- 7
inţă, dând onóre femeeĭ ca unuĭ vas maĭ slab, şi commoscenitóre
ale haruluĭ vieţeĭ, ca sĭ nu se împedice rugăcĭunile vóstre.
In fine, toţĭ *sĭ fiţĭ* cu un cuget, milostivĭ, ĭubitorĭ de fraţĭ, 8
îndurătorĭ, umiliţĭ; Neresplătind rêŭ pentru rêŭ, séŭ însultă 9
pentru însultă, ci din contra, bine-cuvêntând; sciind că spre a-
césta sûnteţĭ chĭămaţĭ, ca sĭ mosceniţĭ bine-cuvêntarea. Căcĭ 10
cel ce voĭesce sĭ ĭubéscă viéţa, şi sĭ véḍĕ ḍile bune, sĭ'şĭ opréscă
limba sa de la rêŭ, şi buzele sale sĭ nu vorbéscă viclenie; Sĭ 11
se abatĕ de la rêŭ, şi sĭ facĕ bine; sĭ caute pacea, şi sĭ o ur-
meze. Căcĭ ochiĭ Domnuluĭ *sûnt* spre ceĭ drepţĭ, şi urechile 12
luĭ spre rugăcĭunea lor; ear faça Domnuluĭ *este* contra celor ce fac
rele. Şi cine *este* cel ce vĭ va face rêŭ, de veţĭ fi următorĭ bineluĭ? 13
Ci de veţĭ suferi pentru dreptate, fericiţĭ *veţĭ fi*; şi sĭ nu vĕ 14
temeţĭ de dînşiĭ, nicĭ sĭ nu vĕ turburaţĭ; Ci sĭ sânţiţĭ pre 15
Domnul Dumneḍeŭ in ânimile vóstre, şi *sĭ fiţĭ* gata pururea a
da respuns la cel ce vĭ cere cuvênt despre speranţa vóstră, cu
blândeţe şi cu frică; Avênd consciinţă bună, ca, când vĕ ca- 16
lomniéză ca pre nisce făcĕtorĭ de rele, sĭ se ruşineze ceĭ ce
hulesc petrecerea vóstră cea bună in Christos. Căcĭ maĭ bine 17
este, dacă voĭesce Dumneḍeŭ, ca sĭ suferiţĭ făcênd bine, ear nu
făcênd rêŭ.
Căcĭ şi Christos odată a suferit pentru pĕcate, cel drept 18
pentru ceĭ nedrepţĭ, ca sĭ ne aducĕ la Dumneḍeŭ, omorîndu-se
cu corpul, ear înviind cu spiritul. In care s'a şi dus, şi a 19
predicat spiritelor din închisóre; Celor ce fuseseră neascul- 20
tătorĭ odinióră, asceptând îndelungă-răbdarea luĭ Dumneḍeŭ in
ḍilele luĭ Noe, precând se făcea arca, in care pucine, adică opt

21 suflete, s'aŭ mântuit prin apă; A căreĭa antitip, botezul, şi
acum ne mântuesce, (nu lepădarea necurăţireĭ corpuluĭ, ci re-
spunsul uneĭ bune consciinţe cătră Dumneḑeŭ,) prin înviérea luĭ
22 Iisus Christos; Care şede d'a drépta luĭ Dumneḑeŭ, după ce
s'a suit la ceriŭ, supuindu-i-se ângeriĭ şi stăpâniile şi puterile.

CAP. IV.

Îndemnare spre a trăi in trezvie, in priveghĭere şi in rugăcĭunĭ.

1 Deciĭ fiind-că Christos a suferit pentru noĭ in corp, înar-
maţi-vĕ şi voĭ cu acelaşĭ cuget; căcĭ cel ce a suferit in
2 corp a încetat de pĕcat; Ca sî nu maĭ träéscă restul tim-
puluĭ *seŭ* in corp dupre poftele omenescĭ, ci dupre voea luĭ Dum-
3 neḑeŭ. Căcĭ destul *ni* este, că in timpul cel trecut al vieţeĭ
am împlinit voea păgânilor, ămblând in disfrânărĭ, in pofte, in
beţiĭ, in ospeţe, in bĕuturĭ, şi in cele urîte a idololatrieĭ;
4 Pentru carc se minunéză că nu alergaţĭ cu *dînşiĭ* la acelaşĭ esces
5 de disfrânare, defaĭmându-*vĕ*. Cari vor da sémă la cel ce este
6 gata sî judice pre ceĭ viĭ şi pre ceĭ morţĭ. Căcĭ şi spre a-
césta s'a predicat evangeliea morţilor, ca sî se judice dupre
om in corp, înse sî vieze dupre Dumneḑeŭ in spirit.
7 Ear finitul tuturor s'a apropiat; decĭ fiţĭ trejĭ, şi priveghĭaţĭ
8 spre rugăcĭune. Ear maĭ 'nainte de tóte, aveţĭ dragoste fer-
binte între voĭ; căcĭ dragostea acopere mulţime de pĕcate.
9 10 Fiţĭ ĭubitorĭ de străinĭ între voĭ fără de murmur. Fie-care
precum a primit darul, sî'l întrebuinţaţĭ unul pentru altul, ca
nisce bunĭ îngrijitorĭ aĭ haruluĭ celuĭ variat al luĭ Dumneḑeŭ.
11 De vorbesce cineva, *sî vorbéscă* ca cuvintele luĭ Dumneḑeŭ; de
servesce cineva, *sî servéscă* ca din puterea care o dă Dumneḑeŭ;
ca in tóte sî se glorifice Dumneḑeŭ prin Iisus Christos, căruĭa
fie gloriă şi domnie in seculiĭ seculilor. Amin.
12 Iubiţilor, nu vĕ miraţĭ de aprinderea spre ispită ce vi se
13 întêmplă, ca de o întêmplare străină; Ci *maĭ bine* bucuraţi-
vĕ, fiind-că participaţĭ la suferinţile luĭ Christos; ca şi in ară-
14 tarea glorieĭ luĭ sî vĕ veseliţĭ cu bucurie mare. De sûnteţĭ
defaĭmaţĭ pentru numele luĭ Christos, fericiţĭ *sûnteţĭ*; căcĭ spi-
ritul glorieĭ şi al luĭ Dumneḑeŭ repausă preste voĭ; din partea
15 lor se hulesce, ear din partea vóstră se glorifică. Ear nimene
din voĭ sî nu sufere ca ucigaş, séŭ fur, séŭ făcĕtor de rele, séŭ
16 observător de cele străine; Ear dacă ca un Chreştin, sî
nu se ruşineze; ci *maĭ bine* sî glorifice pre Dumneḑeŭ in acéstă
17 privinţă. Căcĭ timpul *a venit*, ca sî se încépă judicata de la
casa luĭ Dumneḑeŭ; ear dacă *începe* maĭ întâiŭ de la noĭ, care
18 va fi finitul celor ce nu ascultă de evangeliea luĭ Dumneḑeŭ? Şi
dacă dreptul abĭa se mântuesce, cel împios şi pĕcătos unde se

va arăta? Pentru aceea şi ceĭ ce sufer dupre voea luĭ Dum- 19
neḑeŭ, sĭ'şĭ încredinţeze sufletele lor *luĭ* ca unuĭ Creator cre-
dincĭos in facerea de bine.

CAP. V.

Datoriile presbiterilor bisericeĭ şi ale tĕnerilor. Îndemnare la trezvie şi la priveghĭere.

Pre presbiteriĭ ceĭ d'intre voĭ ĭĭ îndemn, ca cel ce sûnt 1
împreună presbiter, şi martur al suferinţilor luĭ Christos,
şi părtaş al glorieĭ celeĭ ce va sî se discopere; Păstoriţĭ 2
turma luĭ Christos cea d'intre voĭ, priveghĭând *asupra-'ĭ*, nu cu
sila, ci de voe, nu din interes rêŭ, ci cu promptitate; Nicĭ 3
aşa ca cum aţĭ domina preste parochiĭ, ci făcêndu-vĕ esemple
turmeĭ. Apoĭ când se va arăta Păstorul cel mare, veţĭ primi 4
cununa glorieĭ cea nevestejită.
Asemenea ceĭ maĭ tĕnerĭ, supuneţi-vĕ celor maĭ bătrânĭ. Toţĭ 5
sĭ vĕ supuneţĭ unul altuĭa, şi îmbrăcaţi-vĕ cu umilinţă; căcĭ Dum-
neḑeŭ se opune celor mândri, şi dă har celor umiliţĭ. Drept 6
aceea umiliţi-vĕ sub mâna cea tare a luĭ Dumneḑeŭ, ca sî vĕ
inalţe la timp; Tótă grija vóstră aruncaţi-o spre dînsul; căcĭ 7
el se îngrijesce pentru voĭ.
Fiţĭ trejĭ, priveghĭaţĭ, căcĭ adversarul vostru diabolul ca un 8
leŭ răcnind ămblă, căutând pre cine sî înghiţĕ; Căruĭa oppu- 9
neţi-vĕ, tarĭ fiind in credinţă, sciind că aceléşĭ suferinţĭ întim-
pină şi ceĭ-l-alţĭ fraţĭ aĭ vostri din lume.
Ear Dumneḑeul a tot harul, care ne-a chĭămat la gloriea sa 10
cea eternă prin Christos Iisus, acela pre voĭ, după ce aţĭ su-
ferit pucin, sî vĕ dirigĕ, sî *vĕ* întăréscă, sî *vĕ* facĕ puternicĭ, sî
vĕ intemeĭeze. Aceluĭa *fie* glorie şi domnie in seculiĭ secul- 11
lor. Amin.
Prin Silvan, credincĭosul frate, precum socotesc, am scris 12
voue pucin, îndemnându-vĕ şi adeverind, că acesta este adevĕ-
ratul har al luĭ Dumneḑeŭ, in care staţĭ. Vĕ salută pre voĭ 13
biserica din Babilon cea împreună alésă; şi Marcu fiĭul meŭ.
Salutaţi-vĕ unul pre altul cu sărutarea dragosteĭ. Pace *fie* voue 14
tuturor celor in Christos Iisus. Amin.

EPISTOLA GENERALA
A DOUA A LUÏ
PETRU.

CAP. I.

Valórea învĕţătureĭ Chreştine. Fructele credinţeĭ. Importanţa mărturieĭ socilor luĭ Iisus şi a profeţiilor.

1 Simon Petru, servitor şi apostol al luĭ Iisus Christos, celor
ce aŭ dobândit asemene credinţă cu a nóstră, întru drep-
tatea Dumnedeuluĭ nostru şi a Mântuitoruluĭ Iisus Christos:
2 Har *fie* voue, şi pace sî se îmmulţéscă prin cunoscinţa luĭ Dum-
nedeŭ şi a Domnuluĭ nostru Iisus Christos.
3 Precum dumnedeésca putere a luĭ nĭ-a dăruit tóte cele ce
sûnt spre viéţă şi spre pietate, prin cunoscinţa celuĭ ce ne-a
4 chĭămat dupre glorie şi virtute; Prin cari ni s'aŭ dăruit marĭ şi
scumpe făgăduinţi; ca prin acestea sî vĕ faceţĭ părtaşĭ dumne-
deesceĭ naturĭ, fugind de corrupţiunea cea din lume prin poftă.
5 Şi pentru acésta întrebuinţând tótă silinţa, adăogiţĭ la credinţa
6 vóstră virtutea, ear la virtute cunoscinţa; Ear la cunoscinţă
7 înfrânarea; ear la înfrânare răbdarea; Ear la răbdare pietatea;
ear la pietate ĭubirea frăţéscă; ear la ĭubirea frăţéscă dragostea.
8 Căcĭ acestea fiind întru voĭ şi abundând, vĕ vor face *a* nu *fi*
nicĭ leneşĭ nicĭ nefructiferĭ in cunoscinţa Domnuluĭ nostru Iisus
9 Christos. Căcĭ cel ce nu are acestea este orb şi scurt la ve-
10 dere, şi uĭtă curăţirea pĕcatelor sale celor de demult. Pentru
aceea, fraţilor, maĭ mult siliţi-vĕ sî faceţĭ sigură chĭămarea şi
alegerea vóstră; căcĭ acestea făcĕnd, nu vĕ veţĭ potecni nicĭ o-
11 dată; Căcĭ ast-feliŭ se va da voue deplină întrare in eterna
împerăţie a Domnuluĭ şi Mântuitoruluĭ nostru Iisus Christos.
12 Pentru aceea nu voiŭ neglige a vî aduce aminte pururea de
acestea, măcar că sciţĭ, şi sûnteţĭ întăriţĭ într'acest adevĕr.
13 Înse mi se pare a fi cu dreptul, până când sûnt într'acest cort,
14 a vĕ discepta cu aducerea aminte; Sciind că preste puciu
voiŭ depune *acest* cort al meŭ, precum şi Domnul nostru Iisus
15 Christos mĭ-a arătat. Ear mĕ voiŭ sili, ca, după trecerea mea
din viéţă, sî puteţĭ tot-dea-una a vĕ aduce aminte de acestea.
16 Căcĭ noĭ nu urmând fabulelor maestrite v'am făcut cunoscut
puterea şi venirea Domnuluĭ nostru Iisus Christos, ci marturĭ
17 ocularĭ fiind aĭ majestăţeĭ acestuĭa. Căcĭ a primit de la Dum-
nedeŭ Părintele onóre şi glorie, viind către dînsul o asemene
vóce de la gloriea cea măréţă: Acesta este Fiiul meŭ cel ĭubit,

in care am bine-voit. Şi acéstă vóce noĭ o-am audit din ceriŭ 18
pogorîndu-se, fiind cu dînsul in muntele cel sânt.
Şi acum maĭ sigur ni este cuvêntul cel profeţesc, la care 19
bine faceţĭ luând aminte, ca la o lumină ce strălucesce in loc
intunecos, până ce diua va lumina, şi luceaferul va răsări în-
tru ânimile vóstre; Sciind acésta maĭ întâiŭ, că orĭ-ce pro- 20
feţie a scripturei nu este de dislegare particulară; Căcĭ nu 21
prin voea ómenilor s'a făcut când-va profeţie; ci purtaţĭ de
Spiritul Sânt aŭ vorbit ómeniĭ ceĭ sânţĭ aĭ luĭ Dumnedeŭ.

CAP. II.

Predicere despre venirea de învĕţătorĭ mincĭunoşĭ. Caracterul si pedépsa lor.

Înse aŭ fost şi profeţĭ mincĭunoşĭ in popor, precum şi între 1
voĭ vor fi învĕţătorĭ mincĭunoşĭ, carĭ pe ascuns vor intro-
duce eresurĭ pernicĭóse, lepădându-se de Domnul ce 'ĭ-a re-
scumpărat, şi aducêndu-'şĭ lor grabnică perdare. Şi dupre dis- 2
frânările lor vor urma mulţĭ; din causa cărora se va defaĭma
calea adevĕruluĭ. Şi prin avariţie cu cuvinte fictive vĕ vor 3
precupi pre voĭ; a cărora judicata, âncă de demult *hotărîtă*, nu
intărdiă, nicĭ perderea lor nu dormitéză.
Căcĭ dacă Dumnedeŭ pre ângeriĭ, carĭ aŭ pĕcătuit, nu 'ĭ-a 4
cruţat, ci cu lanţurile întunereculuĭ *legându-'ĭ*, *'ĭ*-a aruncat in
tartar, şi 'ĭ-a trădat spre a se pădi la judicată; Şi lumea cea 5
vechiă nu a cruţat-o, ci pre Noe al optulea predicător al dreptăţeĭ
'l-a pădit, aducênd diluviŭ asupra lumeĭ împioşilor; Şi oraşele 6
Sodomeĭ şi ale Gomoreĭ reducêndu-le in cenuşă, *le*-a condemnat
spre perdare, făcêndu-*le* esemple celor ce vor sî petrécă in im-
pietate; Şi pre dreptul Lot, *ce era* chinuit de petrecerea cea 7
disfrânată a celor viţioşĭ 'l-a scăpat; (Căcĭ dreptul acela lo- 8
cuind între dînşiĭ, şi vĕdênd şi audind de faptele *lor* cele fără-
de-lege *îşĭ* muncea sufletul *seŭ* cel drept din di in di;) Scie 9
Dumnedeŭ a scăpa de ispită pre ceĭ pioşĭ, ear pre ceĭ nedrepţĭ
a'ĭ pădi la diua judicăţeĭ, spre a se pedepsi; Cu atâta maĭ 10
mult *nu va cruţa* pre ceĭ ce âmblă trupesce in pofte necurate,
şi dispreţuesc domnia; îndrăzneţĭ, aroganţĭ *fiind*, nu se cutre-
mură a vorbi de rêŭ autorităţĭ. Pre când ângeriĭ, carĭ aŭ maĭ 11
mare putere şi tărie, nu aduc pîră hulitóre asupra lor înaintea
Domnuluĭ. Ear acestia ca nisce dobitóce fără de minte şi 12
sensuale, născute spre cotropire şi stricate, vorbesc de rêŭ de
cele ce nu înţeleg; şi in corrupţiunea lor se vor perde; Şi vor 13
primi plata nedreptăţeĭ; plăcerea socotind disfătarea cea de
tóte dilele; pătaţĭ şi viţioşĭ *fiind*, se disfătéză cu înşelăcĭunile
lor, ospĕtându-se cu voĭ; Ochĭ avênd plinĭ de adulteriŭ, şi 14
neputênd înceta de la pĕcat; ademenind sufletele cele nestatornice,

15 avênd ănimă deprinsă in avariţie, fiĭ blestemuluĭ; Cari aŭ lă-
sat calea cea dréptă, şi aŭ rătăcit, urmând pe calea luĭ Balaam
16 al luĭ Bosor, care a ĭubit plata nedreptăţeĭ; Ear s'a mustrat
pentru fără-de-legea luĭ; asinul cel mut vorbind cu vóce ome-
17 néscă a oprit nebuniea profetuluĭ. Acestia sûnt izvóre fără
de apă; norĭ cari se pórtă de vifor; cărora se păstréză negura
întunereculuĭ in etern.
18 Căcĭ vorbind *cuvinte* îngânfate ale deşertăcĭuneĭ, ademenesc
prin pofte trupescĭ, *şi prin multe* disfrânărĭ pre ceĭ ce d'abia
19 aŭ scăpat de ceĭ ce trăesc in rătăcire. Făgăduindu-li liber-
tatea, eĭ însuşĭ sûnt sclavĭ aĭ stricăcĭuneĭ; căcĭ de care este
20 învins cineva, de acela s'a şi aservit. Că dacă după ce aŭ
scăpat de la necurăţiea lumeĭ prin cunoscinţa Domnuluĭ şi Mân-
tuitoruluĭ Iisus Christos, in acelea earăşĭ încurcându-se se înving,
21 li s'aŭ făcut cele de pe urmă maĭ rele decât cele d'întâiŭ. Căcĭ
maĭ bine era lor a nu fi cunoscut calea dreptăţeĭ, decât, după
ce *o* aŭ cunoscut, a se întórce înapoĭ de la sânţul comandament
22 ce li s'a dat. Ear li s'a potrivit adevĕrul proverbuluĭ: Cânele
s'a întors la vomitura sa, şi porcul scăldat la tăvelitură in tină.

CAP. III.

Batjocoritoriĭ ce vor veni in ḑilele de pe urmă. Despre a doua venire a luĭ Iisus Christos, şi despre reînoirea tuturor lucrurilor.

1 Acéstă a doua epistolă, ĭubiţilor, vĭ scriŭ acum; in care
discept mintea vóstră cea curată cu aducerea a minte;
2 Ca sî vĕ aduceţĭ aminte de cuvintele cele maĭ 'nainte vorbite
de sânţiĭ profeţĭ, şi de comandamentul nostru, cari sûntem a-
3 postolĭ aĭ Domnuluĭ şi Mântuitoruluĭ; Acésta maĭ 'nainte
sciind, că vor veni in ḑilele cele de pe urmă batjocoritorĭ, ăm-
4 blând dupre poftele lor, Şi ḑicênd: Unde este promisiunea
venireĭ luĭ? căcĭ de când părinţiĭ aŭ adormit, tóte remân aşa
5 precum *aŭ fost* din începutul creaţiuneĭ. Căcĭ eĭ nu voĭesc a
sci acésta, că prin cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ cerĭurile aŭ fost de
6 demult, şi pămêntul s'a aşeḑat din apă şi prin apă; Prin carea
7 lumea cea de atuncĭ cu apă înecându-se s'a perdut. Ear ce-
rĭurile şi pămêntul de acum printr'acelaşĭ cuvênt sûnt păstra-
te, păḑindu-se pentru foc in ḑiua judicăţeĭ şi a perdereĭ óme-
nilor celor împioşĭ.
8 Ear, ĭubiţilor, despre acésta sî nu fiţĭ in necunoscinţă, că
înaintea Domnuluĭ o ḑi *este* ca o mie de anĭ, şi o mie de anĭ
9 ca o ḑi. Nu va întârḑia Domnul făgăduinţa sa, precum uniĭ so-
cot că întârḑiă; ci rabdă îndelung pentru noĭ, nevrênd a se
10 perde cineva, ci ca toţĭ sî vie la pocăinţă. Şi va veni ḑiua
Domnuluĭ ca un fur nóptea; in care cerĭurile vor trece cu su-

uet mare, şi elementele se vor topi arḑênd; şi pămêntul şi lu-
crurile cele de pe dînsul vor arde.
Decĭ *dacă* tóte acestea se vor disfiinţa, ce feliŭ trebue sî fiţĭ
voĭ in sânta petrecere şi pietate, Asceptând şi grăbindu-vĕ 11
spre venirea ḑileĭ luĭ Dumneḑeŭ, in care cerĭurile arḑênd se vor 12
disfiinţa, şi elementele se vor topî arḑênd? Înse noĭ, dupre
promisiunea luĭ, asceptăm cerĭurĭ noue şi pămênt noŭ, in care 13
locuesce dreptatea.
Pentru aceea, ĭubiţilor, acestea asceptând, siliţi-vĕ ca sî vĕ
aflaţĭ înaintea luĭ in pace, nepătaţĭ şi fără de prihană, Şi sî 14
socotiţĭ *că* îndelung-răbdarea Domnuluĭ nostru *este* mântuire; 15
precum şi ĭubitul nostru frate Pavel dupre înţelepcĭunea dată
luĭ v'a scris; Precum şi in tóte epistolele *sale*, vorbind de
acestea; in cari sûnt unele greŭ de înţeles, pre cari ceĭ igno- 16
ranţĭ şi nestatornicĭ le pervertesc, ca şi pre cele-l-alte scripturĭ,
spre a lor perḑare.
Decĭ voĭ, ĭubiţilor, *acestea* maĭ 'nainte sciind, păḑiţi-vĕ, ca 17
nu şi voĭ, ademeniţĭ fiind cu rătăcirea celor reĭ, sî cădeţĭ de la
statorniciea vóstră. Ci sî cresceţĭ in harul, şi in cunoscinţa 18
Domnuluĭ şi Mântuitoruluĭ nostru Iisus Christos. Acestuĭa *fie*
glorie şi acum şi in etern. Amin.

EPISTOLA GENERALĂ

ÎNTÂIA A LUĬ

IOAN.

CAP. I.

Cuvêntul vieţeĭ, communiunea cu Christos, şi mărturisirea pĕcatelor nóstre.

Ceea ce era din început, ce am auḑit, ce am vĕḑut cu o- 1
chiĭ nostri, ce am privit, şi mânile nóstre aŭ pipăit, in
privirea cuvêntuluĭ vieţeĭ; (Căcĭ viéţa s'a arătat, şi o-am vĕ- 2
ḑut, şi mărturisim, şi vestim voue viéţa cea eternă, care era la
Părintele, şi s'a arătat noue;) Ceea ce am vĕḑut şi am auḑit 3
vestim voue, ca şi voĭ sî aveţĭ communiune cu noĭ; şi commu-
niunea nóstră *este* cu Părintele, şi cu Fiĭul luĭ, Iisus Christos.
Şi acestea scriem voue, ca bucuriea vóstră sî fie deplină. 4
Şi acésta este vestirea care am auḑit de la dînsul şi anun- 5
ţăm voue, că Dumneḑeŭ *este* lumină, şi într'însul nŭ este nicĭ-o
intunecime. De vom ḑice, că avem communiune cu dînsul, 6
şi ămblăm in întunerec, minţim, şi nu facem adevĕrul; Ear 7
de vom ămbla in lumină precum el este in lumină, avem com-

muniune uniĭ cu alțiĭ, și sângele luĭ Iisus Christos, Fiĭuluĭ seŭ,
ne curățesce de tot pĕcatul.
8 De vom dice, că nu avem pĕcat, ne înșelăm pre noĭ înșine,
9 și adevĕrul nu este in noĭ. De vom mărturisi pĕcatele nóstre,
el este credincĭos și drept, sî ni erte pĕcatele, și sî ne curățéscă
10 de tótă nedreptatea. De vom dice că nu am pĕcătuit, îl fa-
cem mincĭunos, și cuvêntul luĭ nu este in noĭ.

CAP. II, III.

Fericirea cea mare a fiilor luĭ Dumnedeŭ, și cugetarea ce'i distinge.

1 Copiiĭ meĭ, acestea vî scriŭ, ca sî nu pĕcătuițĭ. Și de pĕ-
cătuesce cineva, avem mijlocitor cătră Părintele, pre Iisus
2 Christos cel drept. Și acesta este împăcarea pentru pĕcatele
nóstre; și nu numaĭ pentru ale nóstre, ci și pentru ale tóteĭ lumĭ.
3 Și pentru acésta scim că 'l-am cunoscut, de vom pădi co-
4 mandamentele luĭ. Cel ce dice: 'L-am cunoscut, și coman-
damentele luĭ nu le pădesce, este mincĭunos, și adevĕrul nu este
5 într'însul. Ear cel ce pădesce cuvêntul luĭ, într'adevĕr în-
tr'însul este dragostea luĭ Dumnedeŭ deplină; prin acésta cu-
6 nóscem că sûntem într'însul. Cel ce dice că remâne într'în-
sul, datoresce sî âmble așa, precum el a ămblat.
7 Fraților, nu vî scriŭ comandament noŭ, ci comandament vechiŭ,
care a fost la voĭ din început. Acest comandament vechiŭ este
8 cuvêntul, care ațĭ audit din început. Earășĭ comandament
noŭ scriŭ voue, care este adevĕrat într'însul și in voĭ; pentru-
că întunerecul trece și lumina cea adevĕrată acuma răsare.
9 Cel ce dice că este in lumină și uresce pre fratele seŭ, este in
10 întunerec până acum. Cel ce ĭubesce pre fratele seŭ remâne
11 in lumină, și într'însul nu este scandal. Ear cel ce uresce
pre fratele seŭ este in întunerec, și ămblă in întunerec, și nu
scie încotro merge, pentru-că întunerecul a orbit ochiĭ luĭ.
12 Scriŭ voue, fraților, pentru-că vi se értă pĕcatele vóstre pen-
13 tru numele luĭ. Scriŭ voue, părinților, pentru-că ațĭ cunoscut
pre cel *ce este* din început. Scriŭ voue, tĕnerilor, pentru-că ațĭ
învins pre cel viclean. Scriŭ voue, copiilor, pentru-că ațĭ cu-
14 noscut pre Părintele. Am scris voue, Părinților, pentru-că ațĭ
cunoscut pre cel *ce este* din început. Am scris voue, tĕnerilor,
pentru-că sûnteţĭ tarĭ, și cuvêntul luĭ Dumnedeŭ rĕmâne in voĭ,
și ațĭ învins pre cel viclean.
15 Nu ĭubițĭ lumea, nicĭ cele din lume. De ĭubesce cineva lu-
16 mea, dragostea Părinteluĭ nu este într'însul. Căcĭ tot ce *este*
in lume, *adică* pofta trupuluĭ, și pofta ochilor, și trufiea vieţeĭ,
17 nu este de la Părintele, ci este din lume. Și lumea trece cu
pofta eĭ; ear cel ce face voea luĭ Dumnedeŭ rĕmâne in etern.
18 Copiilor, este ora cea de pe urmă; și precum ațĭ audit că

antichrist vine, și acum mulți s'aŭ făcut antichriști; dintr'acésta
cunóscem, că este ora cea de pe urmă. D'intre noĭ aŭ eșit, 19
dar nu eraŭ d'intre noĭ; căcĭ de ar fi fost d'intre noĭ, ar fi rĕ-
mas cu noĭ; dar *aŭ eșit*, ca sî se arăte că nu sûnt toțĭ d'intre
noĭ. Înse voĭ avețĭ ungere de la cel Sânt, și sciţĭ tóte. Nu 20 21
am scris voue, ca cum nu ațĭ sci adevĕrul, ci ca cum 'l-ațĭ sci,
și cum că nicĭ o minciună nu este din adevĕr. Cine este min- 22
ciunosul, decât numaĭ cel ce tăgăduesce că Iisus este Christos;
acesta este antichrist, care tăgăduesce pre Părintele și pre Fiiul.
Tot cel ce tăgăduesce pre Fiiul nu are nicĭ pre Părintele; *ear* 23
cel ce mărturisesce pre Fiiul are și pre Părintele.
Decĭ aceea sî rĕmâe in voĭ ce ațĭ audit de la început. Dacă 24
aceea ce ațĭ audit de la început va rĕmâné in voĭ, și voĭ vețĭ
rĕmâné in Fiiul și in Părintele. Și acésta este promisiunea, 25
care el nĭ-a făcut, viéța eternă. Acestea am scris voue in pri- 26
virea celor ce vĕ înșélă. Ear ungerea, care ațĭ luat de la 27
dînsul, remâne in voĭ, și nu avețĭ trebuință, ca sî vĕ învețe ci-
neva; și precum aceeașĭ ungere vĕ învéță despre tóte, și este
adevĕrată, și nu este mincĭunósă, și precum v'ațĭ învĕțat, sî rĕ-
mânețĭ într'aceea.
Și acum, copiii *meĭ*, rĕmânețĭ într'însul; ca când se va arăta, 28
sî avem încredere și sî nu ne rușinăm înaintea luĭ la venirea
luĭ. De scițĭ că este drept, cunóscețĭ că tot cel ce face drep- 29
tate s'a născut de la dînsul.

Vedețĭ ce feliŭ de dragoste nĭ-a arătat Părintele, ca sî ne III
numim fiĭ aĭ luĭ Dumnedeŭ; pentru acésta lumea nu ne
cunósce pre noĭ; căcĭ nu 'l-a cunoscut pre dînsul.
Iubiților, acum sûntem fiĭ aĭ luĭ Dumnedeŭ, și încă nu s'a 2
arătat ce vom fi; înse scim că, când se va arăta, vom fi ase-
menea luĭ; căcĭ îl vom vedé precum este. Și tot cel ce are 3
acéstă speranță într'însul, se curățesce, precum și el este curat.
Tot cel ce comite pĕcatul calcă și legea, căcĭ pĕcatul este căl- 4
care de lege. Și scițĭ că el s'a arătat sî rădice pĕcatele nós- 5
tre; și într'însul nu este pĕcat. Tot cel ce rĕmâne într'însul 6
nu pĕcătuesce; tot cel ce pĕcătuesce nu 'l-a vĕdut, nicĭ nu 'l-a
cunoscut.
Copiiĭ *meĭ*, nimene sî nu vĕ înșele; cel ce face dreptate este 7
drept, precum și el este drept. Cel ce comite pĕcatul este 8
de la diabolul; căcĭ diabolul pĕcătuesce din început. Spre a-
césta s'a arătat Fiiul luĭ Dumnedeŭ, ca sî disființeze lucrurile
diabolului. Tot cel născut de la Dumnedeŭ nu comite pĕcat; 9
căcĭ sĕmința luĭ rĕmâne într'însul; și nu póte pĕcătui, pentru-
că s'a născut de la Dumnedeŭ. Într'acésta sûnt arătațĭ fiiĭ 10
luĭ Dumnedeŭ și fiiĭ diabolului: tot cel ce nu face dreptate nu
este de la Dumnedeŭ, precum nicĭ cel ce nu iubesce pre fratele seŭ.

11 Căcĭ acésta este vestirea care aţĭ auḑit din început, ca sî
12 ĭubim unul pre altul; Nu precum Cain, *care* era de la vi-
cleanul şi a ucis pre fratele seŭ. Şi pentru ce 'l-a ucis? Pen-
13 tru-că lucrările luĭ eraŭ rele, ear ale frateluĭ seŭ drepte. Nu
14 vĕ miraţĭ, fraţiĭ meĭ, de vĕ uresce lumea. Noĭ scim, că am
trecut din mórte la viéţă, pentru-că ĭubim pre fraţĭ. Cel ce nu
15 ĭubesce pre fratele rĕmâne in mórte. Tot cel ce uresce pre
fratele seŭ este ucidĕtor de ómenĭ, şi sciţĭ că tot ucidĕtorul nu
are viéţa eternă rĕmâindă într'însul.
16 Într'acésta am cunoscut dragostea, că el 'şĭ-a pus viéţa sa
pentru noĭ; şi noĭ trebue sî ni punem viéţa *nóstră* pentru fraţĭ.
17 Ear cel ce are bogăţiea lumeĭ acesteĭa, şi vede pre fratele seŭ
in lipsă, şi'şĭ închide ânima sa despre dînsul, cum rĕmâne dra-
18 gostea luĭ Dumneḑeŭ într'însul? Copiiĭ meĭ, sî nu ĭubim cu
cuvêntul nicĭ cu limba, ci cu fapta şi cu adevĕrul.
19 Şi prin acésta cunóscem, că sûntem din adevĕr, şi ni vom
20 asigura ânimile nóstre: De ne condémnă ânima nóstră, maĭ
21 mare este Dumneḑeŭ decât ânima nóstră, şi scie tóte. Iubiţiĭ
meĭ, de nu ne condémnă ânima nóstră, *atuncĭ* avem încredere
22 cătră Dumneḑeŭ; Şi orĭ-ce vom cere, vom lua de la dînsul,
pentru-că păḑim comandamentele luĭ, şi facem cele plăcute îna-
23 intea luĭ. Şi acesta este comandamentul luĭ, ca sî credem
in numele Fiĭuluĭ seŭ Iisus Christos, şi *sî* ĭubim unul pre altul,
24 precum nĭ-a dat comandament. Şi cel ce păḑesce comanda-
mentele luĭ rămâne într'însul, şi acela in el. Şi într'acésta cu-
nóscem că rĕmâne in noĭ, prin Spiritul care ni l'a dat.

CAP. IV.

Trebue a cerca spiritele, şi a ĭubi pre Dumneḑeŭ şi pre aprópele.

1 Iubiţilor, sî nu credeţĭ la tot spiritul, ci sî cercaţĭ spiritele,
de sûnt de la Dumneḑeŭ; pentru-că mulţĭ profeţĭ minciu-
2 noşĭ aŭ eşit in lume. Prin acésta sî cunósceţĭ Spiritul luĭ
Dumneḑeŭ: Tot spiritul care mărturisesce pre Iisus Christos,
3 că a venit in corp, este de la Dumneḑeŭ; Şi tot spiritul,
care nu mărturisesce pre Iisus Christos, că a venit in corp, nu
este de la Dumneḑeŭ; şi acela este *spiritul* luĭ antichrist, de
care aţĭ auḑit că va veni, şi care acum este deja in lume.
4 Voĭ sûnteţĭ de la Dumneḑeŭ, copiiĭ meĭ, şi aţĭ învins pre a-
ceĭa; pentru-că maĭ mare este cel ce este in voĭ decât cel ce
5 este in lume. Aceĭa sûnt din lume, pentru aceea vorbesc din
6 lume, şi lumea ĭĭ ascultă. Noĭ sûntem de la Dumneḑeŭ; cel
ce cunósce pre Dumneḑeŭ ne ascultă; cel ce nu este de la Dum-
neḑeŭ nu ne ascultă; prin acésta cunóscem spiritul adevĕruluĭ,
şi spiritul rătăcireĭ.
7 Iubiţilor, sî ne ĭubim unul pre altul, căcĭ dragostea este de la

Dumneḑeŭ; şi tot cel ce ĭubesce este născut de la Dumneḑeŭ şi cu-
nósce pre Dumneḑeŭ. Cel ce nu ĭubesce nu a cunoscut pre Dum- 8
neḑeŭ; căcĭ Dumneḑeŭ este dragostea. Într'acésta s'a arătat 9
dragostea luĭ Dumneḑeŭ cătră noĭ, că Dumneḑeŭ a trimis pre
Fiĭul seŭ cel unul-născut in lume, ca sî viăm printr'însul. În- 10
tr'acésta este dragostea, nu că noĭ am ĭubit pre Dumneḑeŭ, ci
că el ne-a ĭubit pre noĭ, şi a trimis pre Fiĭul seŭ *a fi* împăcare
pentru pĕcatele nóstre. Ĭubiţilor, dacă Dumneḑeŭ ne-a ĭubit 11
pre noĭ, şi noĭ trebue sî ĭubim unul pre altul. Nimene nicĭ 12
odată nu a vĕḑut pre Dumneḑeŭ. De ĭubim unul pre altul, Dum-
neḑeŭ rĕmâne in noĭ, şi dragostea luĭ este deplină in noĭ. Prin 13
acésta cunóscem că rĕmânem într'însul, şi el in noĭ, că nĭ-a dat
din Spiritul seŭ.
Şi noĭ am vĕḑut, şi mărturisim, că Părintele a trimis pre 14
Fiĭul *a fi* Mântuitorul lumeĭ. Cel ce mărturisesce, că Iisus este 15
Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ, într'acela rĕmâne Dumneḑeŭ, şi acela in
Dumneḑeŭ. Şi noĭ am cunoscut şi am creḑut dragostea, care 16
are Dumneḑeŭ cătră noĭ. Dumneḑeŭ este dragoste; şi cel ce
rĕmâne in dragoste rĕmâne in Dumneḑeŭ, şi Dumneḑeŭ într'în-
sul. Într'acésta s'a deplinit dragostea cu noĭ, ca sî avem în- 17
drăznélă in ḑiua judecăţeĭ; pentru-că precum el este, aşa şi noĭ
sûntem într'acéstă lume. Frică nu este in dragoste, ci dra- 18
gostea cea deplină scóte afară frica; căcĭ frica are tortură. Cel
ce se teme nu este deplin in dragoste. Noĭ îl ĭubim, pentru- 19
că el ântăiŭ ne-a ĭubit pre noĭ. De ḑice cineva, *că* ĭubesce 20
pre Dumneḑeŭ, ear pre fratele seŭ uresce, mincĭunos este; căcĭ
cel ce nu ĭubesce pre fratele seŭ, pre care 'l-a vĕḑut, cum póte
ĭubi pre Dumneḑeŭ, pre care nu 'l-a vĕḑut? Şi acest coman- 21
dament avem de la dînsul, că cel ce ĭubesce pre Dumneḑeŭ, sî
ĭubéscă şi pre fratele seŭ.

CAP. V.

Credinţa învinge lumea, şi este întemeĭétă pe mărturiĭ netăgăduite. Puterea rugăcĭuneĭ.

Tot cel ce crede că Iisus este Christos este născut de la 1
Dumneḑeŭ; şi tot cel ce ĭubesce pre cel ce '*l*-a născut
ĭubesce şi pre cel născut dintr'însul. Prin acésta cunóscem 2
că ĭubim pre fiiĭ luĭ Dumneḑeŭ, când ĭubim pre Dumneḑeŭ, şi
păḑim comandamentele luĭ. Căcĭ acésta este dragostea luĭ 3
Dumneḑeŭ; ca sî păḑim comandamentele luĭ; şi comandamen-
tele luĭ nu sûnt grele. Căcĭ tot cel născut de la Dumneḑeŭ 4
învinge lumea; şi acéstă biruinţă ce a învins lumea este credinţa
nóstră. Cine este cel ce învinge lumea, decât numaĭ cel ce 5
crede că Iisus este Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ?
Acesta este cel ce a venit prin apă şi prin sânge, Iisus Chris- 6

tos; nu numaĭ prin apă, ci prin apă şi sânge. Şi Spiritul este
7 cel ce mărturisesce; căcĭ Spiritul este adevĕrul. Căcĭ treĭ sûnt
carĭ mărturisesc in ceriŭ: Părintele, Cuvêntul şi Sântul Spirit;
8 şi aceştĭ treĭ sûnt una. Şi treĭ sûnt carĭ mărturisesc pe pă-
mênt: Spiritul şi apa şi sângele; şi aceştĭ treĭ într'una sûnt.
9 De primim mărturiea ómenilor, mărturiea luĭ Dumneḑeŭ maĭ
mare este; căcĭ acésta este mărturiea luĭ Dumneḑeŭ, ce a fă-
10 cut despre Fiĭul seŭ. Cel ce crede in Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ are
mărturiea in sine; cel ce nu crede luĭ Dumneḑeŭ 'l-a făcut min-
cĭunos, pentru-că nu a creḑut mărturiea care a făcut Dumneḑeŭ
11 despre Fiĭul seŭ. Şi acésta este mărturiea; că Dumneḑeŭ nĭ-a
12 dat viéţa eternă, şi acéstă viéţă este in Fiĭul seŭ. Cel ce are
pre Fiĭul, are viéţa; *car* cel ce nu are pre Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ
nu are viéţa.
13 Acestea am scris voue celor ce credeţĭ in numele Fiĭuluĭ luĭ
Dumneḑeŭ; ca sî sciţĭ că aveţĭ viéţă eternă, şi ca sî credeţĭ in
14 numele Fiĭuluĭ luĭ Dumneḑeŭ. Şi acésta este încrederea, care
15 avem într'însul, că de cerem ceva dupre voea luĭ, ne aude. Şi
dacă scim că ne aude in orĭ-ce vom cere, scim că avem cele
ce am cerut de la dînsul.
16 De vede cineva pre fratele seŭ comiţênd pĕcat *ce nu este* spre
mórte, sî cérĕ, şi'ĭ va da viéţă pentru ceĭ ce nu pĕcătuesc spre
mórte. Este pĕcat spre mórte; nu ḑic ca sî se róge pentru a-
17 cela. Tótă nedreptatea este pĕcat, şi este pĕcat nu spre mórte.
18 Scim că tot cel născut de la Dumneḑeŭ nu pĕcătuesce; ci
cel născut de la Dumneḑeŭ se păḑesce, şi cel rêŭ nu se atinge
19 de el. Scim că sûntem de la Dumneḑeŭ, şi tótă lumea jace
20 in reutate. Şi scim că Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ a venit, şi nĭ-a
dat pricepere, ca sî cunóscem pre cel adevĕrat, şi sûntem in
cel adevĕrat, in Iisus Christos Fiĭul luĭ. Acesta este Dumneḑeul
cel adevĕrat, şi viéţa eternă.
21 Copiiĭ *meĭ*, păḑiţi-vĕ de idolĭ. Amin

EPISTOLA GENERALĂ
A DOUA A LUĬ
IOAN.

CAP. I.

Iubirea luĭ Dumneḑeŭ este a ţine comandamentele luĭ. Trebue sî fugim de amăgitorĭ şi de ómenĭ reĭ.

1 Bătrânul, aleseĭ Dómne şi copiilor eĭ, pre carĭ eŭ ĭubesc
într'adevĕr; şi nu numaĭ eŭ, ci şi toţĭ ceĭ ce aŭ cunos-
2 cut adevĕrul; Pentru adevĕrul care rĕmâne in noĭ şi va fi

cu noĭ pururea; Fie cu voĭ har, milă *şi* pace de la Dumne- 3
deŭ Părintele, şi de la Domnul Iisus Christos, Fiiul Părintelui,
într'adevĕr şi in dragoste.
M'am bucurat fórte, că am aflat despre copiiĭ tĕĭ că ămblă 4
într'adevĕr, precum am primit ordin de la Părintele. Şi acum 5
te rog, Dómnă, nu ca cum aşĭ scrie ţie comandament noŭ, ci
care avem din început, ca sî ne ĭubim unul pre altul. Şi a- 6
césta este dragostea, ca sî ămblăm dupre comandamentele luĭ.
Acesta este comandamentul: Ca, precum aţĭ audit din început,
sî ămblaţĭ într'însul.
Căcĭ mulţĭ amăgitorĭ aŭ intrat in lume, carĭ nu mărturisesc 7
că Iisus Christos a venit in corp. Acesta este amăgitorul şi
Antichrist. Păḑiţi-vĕ pre voĭ înşi-vĕ, ca sî nu perdem cele 8
ce am lucrat, ci ca sî primim plată deplină. Tot cel ce calcă 9
comandamentul, şi nu rĕmâne in învĕţătura luĭ Christos, nu are
pre Dumneḑeŭ. Cel ce rĕmâne in învĕţătura luĭ Christos, acela
are şi pre Părintele şi pre Fiiul. De vine cineva la voĭ, şi 10
nu aduce acéstă învĕţătură, sî nu'l primiţĭ in casă, nicĭ sî'l sa-
lutaţĭ; Căcĭ cel ce'l salută se face părtaş faptelor luĭ ce- 11
lor rele.
Multe avênd a vî scrie, nu am voit cu hârtie şi cernélă; 12
înse sper a veni la voĭ, şi a vorbi gură către gură, ca bucuriea
nóstră sî fie deplină
Te salută pre tine copiiĭ suroreĭ tale celeĭ alese. Amin. 13

EPISTOLA GENERALA
A TREĬA A LUĬ
IOAN.

CAP. I.

Milosteniea luĭ Gaiŭ, mândriea luĭ Diotrefes, şi zelul luĭ Dimitriŭ.

Bătrânul, luĭ Gaiŭ celuĭ ĭubit, pre care eŭ ĭubesc într'a- 1
devĕr.
Ĭubitule, doresc ca sî sporescĭ şi sî fiĭ sânătos in tótă pri- 2
vinţa, precum sporesce sufletul têŭ. Căcĭ m'am bucurat fórte, 3
dupà ce aŭ venit fraţiĭ, şi aŭ mărturisit de credinţa ta, pre-
cum tu ămbli într'adevĕr. Maĭ mare bucurie nu am de căt 4
acésta, când aud că fiiĭ meĭ ămblă într'adevĕr. Ĭubitule, cu 5
credinţă facĭ orĭ-ce lucreḑĭ către fraţĭ şi către ceĭ străinĭ; Carĭ 6
aŭ mărturisit de dragostea ta înaintea bisericeĭ; pre carĭ de'ĭ
veĭ escorta într'un mod vrednic de Dumneḑeŭ, bine veĭ face.
Căcĭ pentru numele luĭ aŭ eşit, neluând nimic de la ginte. Noĭ 7 8

dar trebue sî primim pre uniĭ ca acestia, ca sî fim conlucrătorĭ
aĭ adevĕruluĭ.
9 Am scris bisericeĭ; înse Diotrefes cel ce ĭubesce sî li fie
10 căpitenie, nu ne primesce. Pentru acésta de voiŭ veni ĭĭ voiŭ
aminti faptele cari li face, clevetindu-ne cu cuvinte rele; şi ne-
fiind îndestulat cu acestea, nu primesce pre fraţĭ, şi pre ceĭ ce
11 vor *sî'ĭ priméscă* ĭĭ opresce, şi 'ĭ scóte din biserică. Ĭubitule,
nu urma rêuluĭ, ci bineluĭ. Cel ce face bine de la Dumneḑeŭ
este; cel ce face rêŭ nu a vĕḑut pre Dumneḑeŭ.
12 Dimitriŭ este probat de cătră toţĭ, şi de cătră însuşĭ ade-
vĕrul; înse şi noĭ mărturisim *de dinsul*; şi sciţĭ că mărturiea
nóstră este adevĕrată.
13 Multe aveam a scrie, înse nu voĭesc cu cernélă şi condeiŭ
14 a'ţĭ scrie; Înse sper că curênd te voiŭ vedé, şi vom vorbi
gură cătră gură. Pace *fie* ţie. Te salută pre tine amiciĭ. Sa-
lută pre amicĭ pe nume. Amin.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUĬ

IUDA.

CAP. I.

*Îndemnare la statornicie şi la sinceritate în credinţă contra învĕţă-
torilor mincĭunoşĭ.*

1 Iuda servitor al luĭ Iisus Christos, şi frate al luĭ Iacob,
celor chĭămaţĭ cari sûnt sânţiţĭ in Dumneḑeŭ Părintele,
2 şi păstraţĭ de Iisus Christos; Milă *fie* voue şi pace, şi dra-
gostea sî se îmmulţéscă.
3 Ĭubiţilor, puind tótă silinţa a vî scrie de mântuirea cea co-
mună, am găsit de trebuinţă a vî scrie, îndemnându-*vĕ*, ca sî vĕ
4 luptaţĭ pentru credinţa ceea ce odată s'a trădat sânţilor. Căcĭ
s'aŭ furişĭat óre-cari ómenĭ, cari de maĭ 'nainte eraŭ otărîţĭ spre
acéstă condemnare, impioşĭ, cari schimbă harul Dumneḑeuluĭ
nostru in disfrânare, şi tăgăduesc pre singur stăpânul Dumneḑeŭ,
şi Domnul nostru Iisus Christos.
5 Decĭ voiŭ sî vî aduc aminte de aceea ce odată aţĭ sciut:
cum că Domnul, după ce a scăpat pre popor din pămêntul E-
6 giptuluĭ, maĭ pe urmă a perdut pre ceĭ ce nu aŭ creḑut. Şi
pre ângeriĭ, cari nu 'şĭ-aŭ păḑit starea lor cea d'întâiŭ, ci 'şĭ-aŭ
lăsat locaşul lor, ĭĭ are păstraţĭ in eterne lanţurĭ sub întunerec, spre
7 judicata ḑileĭ celeĭ marĭ. Precum Sodoma şi Gomorra şi o-
raşele cele d'împrejurul lor, cari asemene acelora aŭ facut dis-

frînare, şi aŭ ămblat dupre carne străină, sûnt propuse de e-
semplu, suferind pedépsa focului celuĭ etern. Asemenea şi 8
acestia visând îşĭ spurcă corpul, dispreţuesc domniea şi defaïmă
demnităţile. Ear Michael archi-ângerul, când, certându-se cu 9
diabolul, disputa despre corpul luĭ Moise, necuteḑând sî hu-
léscă a ḑis: Certe-te Domnul. Ear acestia hulesc ceea ce nu 10
inţeleg: şi ceea ce sciŭ dupre natură ca nisce dobitóce fără de
minte, într'acelea se corrump. Vaì lor! căcĭ aŭ ămblat in calea 11
luì Cain, şi aŭ alergat voïoşĭ in rătăcirea luĭ Balaam pentru
plată, şi s'aŭ perdut cu contraḑicerea luĭ Core.
Acestia sûnt pete in ospeţele vóstre de dragoste, mâncând 12
cu voĭ, şi păscêndu-se fără de frică; norĭ *sûnt* fără de apă,
purtându-se de vênturĭ; arborĭ tomnaticĭ şi fără fruct; de doue
orĭ morţĭ şi disrădicinaţĭ; Valurĭ furióse de mare, spumă- 13
gându-'şĭ ruşinea lor; stele rătăcitóre, cărora se păstréză negura
intunereculuĭ in etern.
Ear şi Enoch, cel al şeptelea de la Adam, a profeţit de a- 14
cestia, ḑicênd: Eca vine Domnul cu miriadele de sânţĭ aĭ seĭ,
Si esercite judicată contra tuturor *ómenilor*, şi sî mustre pre 15
toţĭ impioşiĭ între dînşiĭ de tóte faptele lor cele împióse cari
aŭ comis, şi de tóte *cuvintele* lor cele aspre, cari aŭ vorbit con-
tra luĭ pĕcătoşiĭ ceì împioşĭ. Acestia sûnt cârtitorĭ, nemulţu- 16
miţĭ, ămblând dupre poftele lor; şi gura lor vorbesce *cuvinte*
trufaşe, mirându-se de persóne pentru folosul *lor*.
Ear voĭ, ïubiţilor, aduceţi-vî aminte de cuvintele cari s'aŭ 17
ḑis maĭ 'nainte de apostoliĭ Domnuluĭ nostru Iisus Christos;
Cum v'aŭ ḑis, că in timpul de pe urmă vor fi batjocoritorĭ, 18
cari vor ămbla dupre poftele lor cele împióse. Acestia sûnt 19
cari se deosebesc, simţualĭ, neavênd Spirit.
Ear voĭ, ïubiţilor, edificându-vĕ in credinţa vóstră cea maĭ sântă, 20
şi rugându-vĕ in Spirit Sânt, Păḑiţi-vĕ pre voĭ in dragostea 21
luĭ Dumneḑeŭ, asceptând mila Domnuluĭ nostru Iisus Christos,
spre viéţa cea eternă. Şi cu uniĭ compătimiţĭ, făcênd osebire; 22
Ear pre alţiĭ sî mântuiţĭ cu frică, răpindu-'ĭ din foc; urînd şi 23
vestmêntul cel întinat de corp.
Ear celuĭ ce póte sî vĕ păḑéscă neclătiţĭ, şi sî *vĕ* pue îna- 24
intea glorieĭ sale fără prihană cu bucurie, Unuïa înţeleptu- 25
luĭ Dumneḑeŭ, Mântuitoruluĭ nostru, *fie* glorie şi majestate, dom-
nie şi putere şi acum şi in toţĭ seculiĭ. Amin.

APOCALIPSUL
SÂNTULUĬ
IOAN TEOLOGUL.

CAP. I—III.

Iisus Christos se arată luĭ Ioan şi'ĭ ordónă a scrie la cele şepte biserici din Asiea. Prevenirea făcută de Iisus Christos bisericilor din Efes, Smirna, Pergam. Thiatira, Sardes, Filadelfiea şi Laodiceea.

1 Discoperirea luĭ Iisus Christos, care Dumneḑeŭ 'ĭ-a dat-o, să
arăte servilor seĭ cele ce trebue sĭ se întêmple în cu-
rênd, şi pre *care* o a spus şi trimis prin ângerul seŭ servuluĭ seŭ
2 Ioan; Care a mărturisit cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ, şi mărturiea
3 luĭ Iisus Christos, şi căte a veḑut. Fericit *este* cel ce cetesce,
şi ceĭ ce aud cuvintele acesteĭ profeţiĭ, şi păḑesc cele scrise în-
tr'însa; căcĭ timpul *este* aprópe.
4 Ioan celor şepte bisericĭ cari sûnt in Asiea: Har *fie* voue şi
pace de la cel ce este şi cel ce era şi cel ce vine, şi de la cele
5 şepte spirite cari sûnt înaintea tronuluĭ seŭ; Si de la Iisus
Christos, martorul cel credincĭos, *şi* cel întăiŭ-născut din morţĭ,
şi Domnul regilor pămêntuluĭ. Celuĭa ce ne-a ĭubit şi ne-a
6 spălat de pĕcatele nóstre cu sângele seŭ, Şi ne-a făcut regĭ
şi preuţĭ luĭ Dumneḑeŭ şi Părinteluĭ seŭ, aceluĭa *fie* glorie şi
domnie in seculiĭ seculilor. Amin.
7 Éca vine cu noriĭ, şi'l va vedé tot ochĭul, şi ceĭ ce 'l-aŭ îm-
puns; şi vor plânge la faça luĭ tóte seminţiile pămêntuluĭ. Da,
8 Amin. Eŭ sûnt Alfa şi Omega, începutul şi finitul, ḑice Dom-
nul, cel ce este şi cel ce era, şi cel ce vine, Atot-puternicul.
9 Eŭ Ioan, cel ce sûnt şi fratele vostru şi părtaş in strâmto-
rarea şi in împĕrăţiea şi in statorniciea luĭ Iisus Christos, eram
in insula ce se chĭamă Patmos, pentru cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ
10 şî pentru mărturisirea luĭ Iisus Christos. Eram in Spirit in
ḑiua Dumiziceĭ, şi am auḑit după mine vóce tare ca de trîm-
11 biţă, Ḑicênd: Eŭ sûnt Alfa şi Omega, cel d'întăiŭ şi cel de
pe urmă, şi: Ce veḑĭ, scrie in carte, şi o trimite celor şepte bi-
sericĭ din Asiea: la Efes, şi la Smirna, şi la Pergam, şi la Thia-
tira, şi la Sardes, şi la Filadelfiea, şi la Laodiceea.
12 Şi m'am întors, sî vĕd *de unde vine* vócea care vorbĭa cu
13 mine. Şi întorcêndu-mĕ am vĕḑut şepte sfeşinice de aur; Şi
in meḑilocul celor şepte sfecĭnice *pre unul* asemenea Fiĭuluĭ omuluĭ,
îmbrăcat cu vestmênt lung, şi încins la meḑiloc cu briŭ de aur;

Capul şi pêrul luĭ *eraŭ* albe ca lâna cea albă, ca zăpada; şi o- 14
chiĭ luĭ ca para foculuĭ; Şi piciórele luĭ asemenea cu arama 15
fină arsă în cuptor, şi vócea luĭ ca sunet de ape multe. Şi 16
avea în mâna sa cea dréptă şepte stele; şi din gura luĭ eşia
sabie cu doue tăişurĭ; şi faça luĭ era ca sórele când lumineză
în puterea sa. Şi vĕḑêndu-'l, am căḑut la piciórele luĭ ca un 17
mort. Ear puindu-'şĭ mâna sa cea dréptă preste mine mĭ-a ḑis:
Nu te teme; eŭ sûnt cel d'întâiŭ, şi cel de pe urmă; *Şi* cel 18
ce sûnt viŭ, şi am fost mort; şi éca trăesc în seculiĭ seculilor,
Amin; şi am cheile ĭaduluĭ şi ale morţeĭ. Scrie cele ce aĭ vĕ- 19
ḑut şi cele ce sûnt, şi cele ce vor sî fie după acestea; Miste- 20
riul celor şepte stele carĭ le-aĭ vĕḑut în drépta mea, şi cele
şepte sfecĭnice de aur. Cele şepte stele sûnt ângeriĭ celor şepte
bisericĭ; şi cele şepte sfecĭnice carĭ le-aĭ vĕḑut sûnt şepte bisericĭ.

Angeruluĭ bisericeĭ Efesuluĭ sî'ĭ scriĭ: Acestea ḑice cel ce II
ţine cele şepte stele în drépta sa, care ămblă în meḑi-
locul celor şepte sfecĭnice de aur; Sciŭ faptele tale, şi ostenéla 2
ta, şi răbdarea ta, şi cum că nu poţĭ suferi pre ceĭ reĭ; şi aĭ
cercat pre ceĭ ce ḑic că sûnt apostolĭ, şi nu sûnt; şi 'ĭ-aĭ aflat
mincĭunoşĭ; Şi aĭ suferit, şi aĭ răbdare, şi pentru numele meŭ 3
te-aĭ ostenit, şi nu te-aĭ discuragĭat. Înse am asupra ta *a-* 4
césta, că aĭ părăsit dragostea ta cea d'întâiŭ. Drept aceea a- 5
du-'ţĭ aminte de unde aĭ căḑut, şi pocăesce-te, şi fă faptele cele
d'întâiŭ; altmintrelea voiŭ veni la tine curênd, şi voiŭ mişca
sfecĭnicul têŭ din locul seŭ, de nu te veĭ pocăi. Înse acésta 6
aĭ, că urescĭ faptele Nicolaiţilor, carĭ şi eŭ le uresc.

Cel ce are urechĭ audĕ ce ḑice bisericilor Spiritul: Celuĭ ce 7
învinge voiŭ da luĭ sî mânânce din arborul vieţeĭ, care este în
meḑilocul raĭuluĭ luĭ Dumneḑeŭ.

Şi ângeruluĭ bisericeĭ Smirneĭ sî'ĭ scriĭ: Acestea ḑice cel 8
d'întâiŭ şi cel de pe urmă,care a fost mort şi a înviat: Sciŭ 9
faptele tale, şi strîmtorarea şi serăciea *ta*, (înse escĭ bogată,) şi
blasfemiea celor ce ḑic că sûnt Iudeĭ, şi nu sûnt, ci sinagogă a
Satanеĭ. Nimic nu te teme de cele ce aĭ a suferi; éca diabo- 10
lul va sî arunce pre *uniĭ* d'intre voĭ în închisóre, ca sî vĕ cer-
caţĭ; şi veţĭ avé strîmtorare ḑece ḑile; fiĭ credincĭósă până la
mórte, şi'ţĭ voiŭ da cununa vieţeĭ.

Cel ce are urechĭ, audĕ ce ḑice bisericilor Spiritul: Cel ce 11
învinge nu se va vătăma de a doua mórte.

Şi ângeruluĭ bisericeĭ celeĭ din Pergam sî'ĭ scriĭ: Acestea 12
ḑice cel ce are sabiea ascuţită cu doue tăişurĭ: Sciŭ faptele 13
tale, şi unde locuescĭ, unde este scaunul Sataneĭ; şi ţiĭ numele
meŭ, şi nu aĭ lepădat credinţa mea în ḑilele în carĭ *era* Antipa
martorul meŭ cel credincĭos, care s'a ucis la voĭ, unde locuesce
Satana. Înse am contra ta pucine, că aĭ acolo pre ceĭ ce ţin 14

învĕţătura luĭ Balaam, care învĕţa prin Balac sî pue scandal înaintea
filior luì Israel, sî mânânce de cele sacrificate idolilor, şi sî comitĕ
15 disfrânare. De asemene şi aĭ pre ceĭ ce ţin învĕţătura Nicolai-
16 ţilor, care eŭ o uresc. Pocăesce-te! altmintrelea voiŭ veni la
tine curênd, şi voiŭ face resbel contra lor cu sabiea gureĭ mele.
17 Cel ce are urechĭ, audĕ ce ḑice bisericilor Spiritul: Celuĭ ce
învinge îĭ voiŭ da sî mânânce din manna cea ascunsă, şi'ĭ voiŭ
da semn alb, şi pe semn nume noŭ scris, care nimene nu'l scie,
decăt numaĭ cel ce '*l* ĭa.
18 Şi ângeruluĭ bisericeĭ celeĭ din Thiatira sî'ĭ scriĭ: Acestea
ḑice Fiĭul luĭ Dumneḑeŭ, care are ochiĭ seĭ ca para foculuĭ, şi
19 picĭórele sale asemenea cu arama fină: Sciŭ faptele tale,
şi dragostea, şi servicĭul şi credinţa şi răbdarea ta şi faptele
tale; şi cele de pe urmă *sûnt* maĭ multe decăt cele d'întăiŭ.
20 Înse am contra ta pucine, că laşĭ pre femeea Ezabel, care se
ḑice că este profetésă, de învéţă şi amăgesce pre serviĭ meĭ
sî comitĕ disfrânare, şi sî mânânce cele sacrificate idolilor.
21 Am dat eì timp sî se pocăéscă de disfrânarea sa; dar nu s'a
22 pocăit. Éca eŭ o voiŭ pune in pat, şi pre ceĭ ce comit dis-
frânare cu ea in strîmtorare mare, de nu se vor pocăi de fap-
23 tele lor. Şi pre copiiĭ eĭ îĭ voiŭ ucide; şi vor cunósce tóte
bisericile, că eŭ sûnt cel ce cerc rerunchiĭ şi ânimile; şi voiŭ
24 da voue fie-căruĭa dupre faptele vóstre. Ear voue şi celor-l-
alţĭ din Thiatira, căţĭ nu aŭ acéstă învĕţătură, şi cari nu aŭ
cunoscut adîncimile Sataneĭ, precum ḑic, nu voiŭ pune preste
25 26 voĭ altă sarcină. Înse ceea ce aveţĭ, ţineţĭ până voiŭ veni. Şi
celuĭ ce învinge şi păḑesce faptele mele până in finit, aceluĭa
27 îĭ voiŭ da putere preste ginte; Şi le va păstori cu toég de
fer; şi se vor sdrobi ca vasele de lut; precum şi eŭ am luat de
28 29 la Părintele meŭ. Şi 'ĭ voiŭ da steua cea de deminéţă. Cel
ce are urechĭ, audĕ ce ḑice bisericilor Spiritul.

III Şi ângeruluĭ bisericeĭ celeĭ din Sardes sî'ĭ scriĭ: Acestea
ḑice cel ce are cele şepte spirite ale luĭ Dumneḑeŭ, şi
cele şepte stele: Sciŭ faptele tale, că aĭ nume că trăescĭ, şi escĭ
2 mort. Priveghéză, şi întăresce pre cele-l-alte cari aŭ se móră;
căcĭ nu am aflat faptele tale depline înaintea luĭ Dumneḑeŭ.
3 Drept aceea adu'ţĭ aminte, cum aĭ primit şi aĭ auḑit, şi ţine, şi
pocăesce-te. Ear de nu veĭ priveghĭa, voiŭ veni asupra ta ca
4 un fur, şi nu veĭ cunósce in care óră voiŭ veni asupra ra. Aĭ
pucine nume şi in Sardes, cari nu 'şi-aŭ întinat vestmintele lor;
aceĭa vor ămbla împreună cu mine in *haĭne* albe: căcĭ sûnt demnĭ.
5 Cel ce învinge, acesta se va îmbrăca in vestminte albe; şi nu
voiŭ sterge numele luĭ din cartea vieţeĭ, şi voiŭ mărturisi nu-
6 mele luĭ înaintea Părinteluĭ meŭ, şi înaintea ângerilor luĭ. Cel
ce are urechĭ, audĕ ce ḑice bisericilor Spiritul.

Şi ângeruluĭ bisericeĭ celeĭ din Filadelfiea sî'ĭ scriĭ: Acestea 7
ḑice cel sânt, cel adevĕrat, cel ce are cheĭa luĭ David, cel ce
dischide, şi nimene nu închide; şi închide, şi nimene nu dis-
chide: Sciŭ faptele tale; éca am pus înaintea ta uşă dischi- 8
să, şi care nimene nu o póte închide; câcĭ putere mică aĭ, şi
aĭ păḑit cuvêntul meŭ, şi nu aĭ tăgăduit numele meŭ. Éca, 9
voiŭ face pre ceĭ din sinagoga Sataneĭ, aceĭa ce se ḑic că sûnt
Iudeĭ, şi nu sûnt, ci minţesc: éca 'ĭ voiŭ face sî vie, şi sî se
închine înaintea piciórelor tale, şi sî scie că te-am ĭubit pre
tine. Pentru-că aĭ păḑit cuvêntul răbdăreĭ mele, şi eŭ te voiŭ 10
păḑi de óra ispiteĭ, ce are sî vie preste tótă lumea, sî cerce
pre ceĭ ce locuesc pe pămênt. Éca viŭ curênd; ţine ceea ce 11
aĭ, ca nimene sî nu'ţĭ ĭa cununa ta.
Cel ce învinge îl voiŭ face stîlp in biserica Dumneḑeuluĭ 12
meŭ, şi nu va maĭ eşi afară; şi voiŭ scrie preste el numele Dum-
neḑeuluĭ meŭ, şi numele cetăţeĭ Dumneḑeuluĭ meŭ, Ierusalemu-
luĭ celuĭ noŭ, care se pogóră din ceriŭ de la Dumneḑeul meŭ
şi *voiŭ scrie preste el* numele meŭ cel noŭ. Cel ce are urechĭ 13
audă ce ḑice bisericilor Spiritul.
Şi ângeruluĭ bisericeĭ celeĭ din Laodiceea sî'ĭ scriĭ: Acestea 14
ḑice cel Amin, martorul cel credincĭos şi adevĕrat, începutul
creăreĭ luĭ Dumneḑeŭ: Sciŭ faptele tale, că nicĭ rece escĭ 15
nicĭ ferbinte; o de aĭ fi rece séŭ ferbinte! Ear fiind-că escĭ 16
călduţ, şi nicĭ ferbinte nicĭ rece, te voiŭ vĕrsa din gura mea.
Pentru-că ḑicĭ: Bogat sûnt şi m'am înavuţit, şi de nimic nu am 17
lipsă; şi nu sciĭ, că tu escĭ mişel şi ticălos, şi serac şi orb şi gol.
Te sfătuesc sî cumperĭ de la mine aur lămurit prin foc, ca sî te 18
îmbogăţescĭ; şi vestminte albe, ca sî te îmbracĭ, şi sî nu se a-
răte ruşinea golicĭuneĭ tale; şi unge ochiĭ tĕĭ cu collurion, ca
sî veḑi.
Eŭ orĭ pe căţĭ ĭubesc, îĭ mustru şi'ĭ cert; sî aĭbĭ decĭ zel, 19
şi pocăesce-te! Éca staŭ la uşă, şi bat; de va auḑi cineva vócea 20
mea şi va dischide uşa, voiŭ întra la el, şi voiŭ cina cu el şi
el cu mine.
Celuĭ ce învinge 'ĭ voiŭ da sî şéḑĕ cu mine pe tronul meŭ, 21
precum şi eŭ am învins, şi m'am aşeḑat cu Părintele meŭ pe
tronul luĭ. Cel ce are urechĭ, audă ce ḑice bisericilor Spiritul. 22

CAP. IV.

Discoperirea majestăţeĭ luĭ Dumneḑeŭ încunjurat şi adorat de cele patru fére, şi de ceĭ doue-ḑecĭ şi patru de bătrânĭ.

După acestea am vĕḑut, şi éca o uşă discisă in ceriŭ; şi 1
vócea care o auḑisem maĭ 'nainte vorbindu-'mĭ ca o trîm-
biţă, ḑicêndu-'*mĭ*: Sue-te aicĭ, şi'ţĭ voiŭ arăta cele ce trebue sî
se întemple după acestea.

2 Şi îndată am fost in Spirit; şi éca tron era pus in ceriŭ, şi
3 *unul* şedea pe tron. Şi cel ce şedea era la vedere asemenea
cu piétra ĭaspis şi sardinul; şi curcubeŭ *era* împrejurul tronuluĭ,
4 la vedere ca piétră smaragd. Şi împrejurul tronuluĭ *eraŭ* doue-
ḑecĭ şi patru *alte* tronurĭ; şi pe tronurĭ am vĕḑut pre ceĭ doue-
ḑecĭ şi patru de bătrânĭ şeḑênd, îmbrăcaţĭ cu vestminte albe;
5 şi avênd pe capetele lor cununĭ de aur. Şi din tronurĭ eşĭaŭ
fulgere, şi tunete şi vocĭ; şi *eraŭ* şepte lampe de foc arḑênd
înaintea tronuluĭ, carĭ sûnt cele şepte spirite ale luĭ Dumneḑeŭ.
6 Şi înaintea tronuluĭ *era* o mare de steclă asemenea cu cristalul;
şi in meḑĭlocul tronuluĭ şi împrejurul tronuluĭ *eraŭ* patru fére
7 pline de ochĭ, din 'nainte şi din'napoĭ. Şi feara cea d'întăiŭ
era asemenea unuĭ leŭ, şi a doua fearǎ asemenea unuĭ viţel, şi
a treĭa feara avea faça de om, şi a patra fearǎ *era* asemenea
8 unuĭ vultur sborând. Şi cele patru feare aveaŭ fie-care câte
şese aripĭ de jur împrejur, şi in întru *eraŭ* pline de ochĭ; şi nu
încetézǎ ḑiua şi nóptea de a ḑice: Sânt, sânt, sânt *este* Dom-
nul Dumneḑeŭ Atot-puternicul, cel ce era, şi cel ce este, şi cel
9 ce vine. Şi când fearele acestea daŭ glorie şi onóre şi mulţumitǎ
10 celuĭ ce şede pe tron, care trăesce in seculiĭ secululor, Ceĭ doue-
ḑecĭ şi patru de bătrânĭ se prosternǎ înaintea celuĭ ce şede pe
tron, şi se închinǎ celuĭ ce trăesce in seculiĭ secululor, şi pun
11 cununile lor înaintea tronuluĭ, ḑicênd: Demn escĭ, Dómne, a
lua gloriea şi onórea şi puterea; căcĭ tu aĭ creat tóte, şi pen-
tru voea ta sûnt şi s'aŭ creat.

CAP. V.

Visiunea cărţeĭ sigilate. Cântare in onórea Mĭeluluĭ singur demn de a o dischide.

1 Şi am vĕḑut in drépta celuĭ ce şedea pe tron o carte scri-
2 să din întru şi din afarǎ, sigilatǎ cu şepte sigile. Şi
am vĕḑut un ânger tare, strigând cu vóce mare: Cine este demn
3 a dischide cartea, şi a dislega sigilele eĭ? Şi nimene in ceriŭ,
nicĭ pe pământ, nicĭ sub pământ nu putea dischide cartea, nicĭ
4 a o privi. Ear eŭ plângeam mult, că nimene nu s'a aflat demn
5 a dischide şi a ceti cartea, nicĭ a o privi. Şi unul din bătrânĭ
mĭ-a ḑis mie: Nu plânge; éca Leul cel din seminţiea luĭ Iuda,
Rădicina luĭ David, a isbutit sî dischiḑĕ cartea, şi sî dislege
cele şepte sigile ale eĭ.
6 Şi am vĕḑut, şi éca in meḑĭlocul tronuluĭ şi al celor patru
feare, şi in meḑĭlocul bătrânilor sta un Mĭel ca junghĭat, avênd
şepte córne, şi şepte ochĭ, carĭ sûnt cele şepte spirite ale luĭ
7 Dumneḑeŭ, trimise in tot pământul. Acesta a venit, şi a luat
cartea din drépta celuĭ ce şedea pe tron.

Şi luând el cartea, cele patru feare şi ceĭ doue-ḑecĭ şi pa- 8
tru de bătrânĭ s'aŭ prosternat înaintea Mĭeluluĭ, avênd fie-care
chitare şi cupe de aur pline de tămăerĭ, carĭ sûnt rugăcĭunile
sânţilor; Şi cântaŭ cântare nouă, ḑicênd: Demn escĭ a lua 9
cartea, şi a dischide sigilele eĭ; căcĭ te-aĭ junghĭat, şi ne-aĭ re-
scumpărat luĭ Dumneḑeŭ cu sângele têŭ din tótă semînţiea şi
limba şi poporul şi naţiunea; Şi ne-aĭ făcut Dumneḑeuluĭ 10
nostru regĭ şi preuţĭ, şi vom domni pe pămênt. Şi uĭtându- 11
mĕ am auḑit voce de ângerĭ mulţĭ împrejurul tronuluĭ şi a fea-
relor, şi a bătrânilor, şi era numerul lor miriade de miriade, şi
miĭ de miĭ. Acestia aŭ ḑis cu vóce tare: Demn este Mĭelul 12
cel junghiat a primi puterea, şi bogăţiea, şi înţelepcĭunea, şi
tăriea, şi onórea, şi gloriea, şi bine-cuvêntarea. Şi tótă crea- 13
tura din ceriŭ şi de pe pămênt şi de sub pămênt, şi cele din
mare, şi tóte cele ce sûnt într'însele, le-am auḑit ḑicênd: Bine-
cuvêntarea, şi onórea, şi gloriea, şi puterea fie celuĭ ce şede pe
tron şi Mĭeluluĭ in seculiĭ seculilor. Şi cele patru feare ḑiceaŭ:
Amin. Şi ceĭ doue-ḑecĭ şi patru de bătrânĭ s'aŭ prosternat, 14
şi s'aŭ închinat celuĭ ce trăesce in seculiĭ seculilor.

CAP. VI—XI

Mĭelul dischide cele d'întâiŭ şese sigile. Numĕrul celor aleşĭ însemnaţĭ cu sigilul luĭ Dumneḑeŭ. Cântarea celor pré-fericiţĭ. Dischiderea celor şépte sigile; ceĭ d'întâiŭ patru ângerĭ suflă in trîmbiţă, şi maĭ multe plăgĭ se trimit pe pămênt. Al cincilea şi al şeselea ânger suflă in trîmbiţă, care este semnul de plăgĭ noue. Un ânger se cobórĕ din ceriŭ ţiind in mână o carte, care o dă luĭ Ioan ca sî o înghiţe. Ceĭ doĭ marturĭ sûnt omorîţĭ de fiară, dar eĭ învièză şi se înalţă la ceriŭ. Ângerul al şeptelea suflă in trîmbiţă, şi maĭ multe vocĭ anunţă, că tóte sûnt reduse sub puterea luĭ Dumneḑeŭ şi a luĭ Christos.

Şi am vĕḑut când a dischis Mĭelul una din cele şepte si- 1
gile, şi am auḑit pre una din cele patru feare ḑicênd ca
cu vóce de tunet: Vino şi veḑĭ. Şi am vĕḑut, şi éca un cal 2
alb; şi cel ce şedea pe el avea arc; şi i s'a dat cunună; şi a
eşit învingênd şi spre învingere.
Şi dischiḑêndu-se al doilea sigil, am auḑit pre cea a doua 3
fearǎ ḑicênd: Vino şi veḑĭ. Şi a eşit alt cal ca focul; şi ce- 4
luĭ ce şedea pe el i s'a dat putere sî ĭa pacea de pe pămênt,
şi ca sî se junghie unul pre altul; şi i s'a dat sabie mare.
Şi dischiḑêndu-se al treilea sigil, am auḑit pre a treĭa fearǎ 5
ḑicênd: Vino şi veḑĭ. Şi am vĕḑut, şi éca un cal negru; şi cel
ce şedea pe el avea cumpăna in mâna sa. Şi am auḑit vóce 6
din meḑĭlocul celor patru feare, ḑicênd; O mĕsurǎ de grâŭ pen-
tru un dinar, şi treĭ mĕsurĭ de orz pentru un dinar; eleul şi
vinul sî nu vătămĭ.

7 Şi dischiḑêndu-se al patrulea sigil, am auḑit a patra feară
8 ḑicênd: Vino şi veḑĭ. Şi am vĕḑut, şi éca un cal galbăn; şi
numele celuĭ ce şedea pe el era Mórtea; şi Ĭadul urma după
ea; şi li s'a dat putere preste a patra parte a pămêntuluĭ, sĭ
omóre cu sabie, şi cu fómete, şi cu pestilenţă, şi prin fearele pă-
mêntuluĭ.
9 Şi dischiḑêndu-se al cincilea sigil, am vĕḑut sub altar su-
fletele celor ucişĭ pentru cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ, şi pentru măr-
10 turisirea care făceaŭ; Şi strigaŭ cu vóce tare, ḑicênd: Până
când, Domnul cel sânt şi adevĕrat, nu judicĭ şi nu răsbunĭ sân-
11 gele nostru de la ceĭ ce locuesc pe pămênt? Şi vestminte
albe s'aŭ dat fie-căruĭa dintr'înşiĭ; şi li s'a ḑis, sĭ se repauseze
âncă pucin timp, până ce se vor împlini şi conserviĭ lor şi fraţiĭ
lor, cari aŭ sĭ se omóre ca şi eĭ.
12 Şi am vĕḑut când a dischis al şeselea sigil, şi éca s'a făcut
cutremur mare, şi sórele a devenit negru ca un sac de pêr, şi
13 luna a devenit ca sângele. Şi stelele ceriuluĭ aŭ căḑut pe pămênt,
precum smochinul lépădă smochinele cele crude ale luĭ, când
14 se clătesce de vênt mare. Şi ceriul a dispărut ca o carte în-
vălătucită; şi tot muntele şi insula s'aŭ mişcat din locurile lor.
15 Şi regiĭ pămêntuluĭ, şi domniĭ, şi bogaţiĭ şi căpitaniĭ şi ceĭ pu-
ternicĭ, şi tot servul şi cel liber, s'aŭ ascuns in pescerĭ şi in
16 pĭetrele munţilor: Şi ḑiceaŭ munţilor şi pĭetrelor: Cădeţĭ
preste noĭ, şi ne ascundeţĭ de către faça celuĭ ce şede pe tron
17 şi de la mâniea Mieluluĭ; Căcĭ a venit ḑiua cea mare a mâ-
nieĭ sale; şi cine va puté sĭ stea.
VII Şi după acestea am vĕḑut patru ângerĭ stând in cele pa-
tru ânghĭurĭ ale pămêntuluĭ, ţiind cele patru vênturĭ ale
pămêntuluĭ, ca sĭ nu sufle vênt pe pămênt, nicĭ preste mare,
nicĭ preste vre-un arbor.
2 Şi am vĕḑut alt ânger suindu-se de la răsăritul sóreluĭ, a-
vênd sigilul luĭ Dumneḑeŭ celuĭ viŭ; şi a strigat cu vóce tare
la ceĭ patru ângerĭ, cărora s'a dat sĭ vătăme pămêntul şi marea;
3 Ḑicênd: Nu vătămaţĭ pămêntul nicĭ marea, nicĭ arborul, până
ce vom sigila pre servitoriĭ Dumneḑeuluĭ nostru pe frunţile lor.
4 Şi am auḑit numĕrul celor sigilaţĭ: O sută patru-ḑecĭ *şi* pa-
5 tru de miĭ, sigilaţĭ din tótă semênţiea fiilor luĭ Israel. Din se-
mênţiea luĭ Iuda doue-spre-ḑece miĭ sigilaţĭ. Din semênţiea luĭ
Ruben doue-spre-ḑece miĭ sigilaţĭ. Din semênţiea luĭ Gad doue-
6 spre-ḑece miĭ sigilaţĭ. Din semênţiea luĭ Asser doue-spre-ḑece
miĭ sigilaţĭ. Din semênţiea luĭ Neftali doue-spre-ḑece miĭ sigi-
laţĭ. Din semênţiea luĭ Manasse doue-spre-ḑece miĭ sigilaţĭ.
7 Din semênţiea luĭ Simeon doue-spre-ḑece miĭ sigilaţĭ. Din se-
mênţiea luĭ Levi doue-spre-ḑece miĭ sigilaţĭ. Din semênţiea luĭ
8 Issachar doue-spre-ḑece miĭ sigilaţĭ. Din semênţiea luĭ Za-

bulon doue-spre-dece miĭ sigilaţĭ. Din semênţiea luĭ Iosef
doue-spre-dece miĭ sigilaţĭ. Din semênţiea luĭ Beniamin doue-
spre-dece miĭ sigilaţĭ.
După acestea am vědut, şi éca mulţime mare, pre care ni- 9
mene nu putea a o numera, din tóte naţiunile, şi seminţiile şi
popórele, şi limbele, stând înaintea tronuluĭ, şi înaintea Mielu-
luĭ, îmbrăcaţĭ in vestminte albe, şi finicĭ in mânile lor; Şi stri- 10
gaŭ cu vóce tare, dicênd: Mântuirea Dumnedeuluĭ nostru care
şede pe tron, şi Mieluluĭ. Şi toţĭ ângeriĭ staŭ împrejurul tro- 11
nuluĭ, şi a bătrânilor, şi a celor patru feare, şi s'aŭ prosternat îna-
intea tronuluĭ pe feçele lor, şi s'aŭ închinat luĭ Dumnedeŭ,
Dicênd: Amin; bine-cuvêntarea, şi gloriea, şi înţelepciunea, şi 12
mulţumita, şi onórea, şi puterea, şi tăriea *fie* Dumnedeuluĭ nos-
tru in seculiĭ seculilor. Amin.
Atuncĭ luând cuvênt unul d'intre bătrânĭ, mĭ-a dis: Acestia 13
cari sûnt îmbrăcaţĭ cu vestmintele cele albe, cine sûnt, şi de
unde aŭ venit? Şi 'ĭ-am dis: Dómne, tu sciĭ. Şi 'mĭ-a dis: 14
Acestia sûnt ceĭ ce vin din strîmtorarea cea mare, cari 'şĭ-aŭ spă-
lat vestmintele lor, şi le-aŭ albit in sângele Mieluluĭ. Pentru 15
acésta sûnt înaintea tronuluĭ luĭ Dumnedeŭ, şi'ĭ servesc diua şi
nóptea in templul luĭ; şi cel ce şede pe tron va locui întru
dînşiĭ. Nu vor maĭ flămândi, nicĭ vor maĭ însetoşa, nicĭ va 16
maĭ cădé preste eĭ sórele, nicĭ vre o arşiţă; Căcĭ Mielul cel 17
din mediilocul tronuluĭ îĭ va pasce, şi'ĭ va conduce la isvórĕ de
ape viĭ; şi va sterge Dumnedeŭ tótă lacrima de la ochiĭ lor.
Şi dischidêndu-se al şeptelea sigil, s'a făcut tăcere in ceriŭ, VIII
ca la o jumătate de óră.
Şi am vědut pre ceĭ şepte ângerĭ cari staŭ înaintea luĭ Dum- 2
nedeŭ; şi li s'aŭ dat şepte trîmbiţe. Şi alt ânger a venit, şi 3
sta la altar, avênd tămăitóre de aur; şi i s'a dat tămâe multă,
ca sî o aducĕ cu rugăciunile tuturor sânţilor pe altarul cel de
aur, care este înaintea tronuluĭ. Şi fumul tămâeĭ cu rugă- 4
ciunile sânţilor s'a suit înaintea luĭ Dumnedeŭ din mâna ânge-
ruluĭ. Şi a luat ângerul tămăitórea, şi o a împlut din focul 5
altaruluĭ, şi o a aruncat pe pămênt; şi s'aŭ făcut vocĭ, şi tunete,
şi fulgere, şi cutremur.
Şi ceĭ şepte ângerĭ, cari aveaŭ cele şepte trîmbiţe, s'aŭ 6
gătit sî trîmbiţeze.
Şi ângerul cel d'întâiŭ a trîmbiţat, şi s'a făcut grândină şi 7
foc amestecat cu sânge, şi s'aŭ aruncat pe pămênt; şi a treia
parte din arborĭ a ars, şi tótă érba verde a ars.
Şi al doilea ânger a trîmbiţat, şi ceva ca un munte mare 8
ardênd cu foc s'a aruncat in mare; şi a treia parte din mare
s'a făcut sânge; Şi a treia parte din creaturile măreĭ, cari 9
aveaŭ viéţă, a murit; şi a treia parte din corăbiĭ s'aŭ stricat.

10 Și al treilea ânger a trîmbițat, și a cădut din ceriŭ o stea
mare ardênd ca o lampă, și a cădut preste a treïa parte din
11 rîurĭ, și preste isvórele apelor; Și numele steleĭ se dice Pelin;
și a treïa parte din ape s'a făcut ca pelinul; și mulțĭ din ó-
menĭ aŭ murit de ape, pentru-că se făcuseră amare.
12 Și al patrulea ânger a trîmbițat, și s'a rânit a treïa parte
a sóreluĭ, și a treïa parte a lumeĭ, și a treïa parte a stelelor;
ast-feliŭ încăt s'a întunecat a treïa parte din ele, și diua nu a
luminat decăt a treïa parte, și nóptea asemenea.
13 Și uĭtându-me am audit pre un ânger sburând prin medĭlo-
cul ceriuluĭ, și dicênd cu vóce tare: Vaiŭ, vaiŭ, vaiŭ celor ce lo-
cuesc pe pămênt de cele-l-alte vocĭ de trîmbiță ale celor treĭ
ângerĭ, carĭ aŭ sî trîmbițeze!
IX Și al cincelea ânger a trîmbițat, și am vĕdut o stea din
ceriŭ cădênd pe pămênt; și i s'a dat cheïa fôntâneĭ a-
2 bisuluĭ. Și a dischis fôntâna abisuluĭ; și s'a suit fum din
fôntână ca fum de un cuptor mare; și s'a întunecat sórele și
3 aerul de fumul fôntâneĭ. Și din fum aŭ eșit locuste pe pă-
mênt; și li s'a dat putere, precum aŭ putere scorpiile pămên-
4 tuluĭ. Și li s'a dis, ca sî nu vătăme érba pămêntuluĭ, nicĭ vre-
o verdéță, nicĭ vre-un arbor; decăt numaĭ pre ómenĭ, carĭ nu
5 aŭ sigilul luĭ Dumnedeŭ pe frunțile lor. Și li s'a dat *ordin*
ca sî nu-'ĭ omóre, ci ca sî'ĭ chinuéscă cincĭ lunĭ; și chinul lor
6 *era* ca chinul scorpieĭ, când lovesce pre om. Și într'acele
dile vor căuta ómeniĭ mórtea, și nu o vor afla; și vor pofti sî
7 mórĕ, și mórtea va fugi de la eĭ. Și formele locustelor *eraŭ*
asemenea cailor gătițĭ spre resbel; și pe capetele lor *eraŭ* cu-
8 nunĭ ca de aur, și fețele lor asemene fețelor omenescĭ. Și
9 aveaŭ pêr ca pêrul femeilor, și dințiĭ lor ca de leŭ. Și zale
aveaŭ ca zalele de fer; și sunetul aripilor lor era ca sunetul de
10 carĕ cu mulțĭ caĭ alergând la resbel. Și aveaŭ códe ca de
scorpiĭ, și eraŭ boldurĭ in códele lor; și *aveaŭ* putere a vătăma
11 pre ómenĭ cincĭ lunĭ. Și rege aveaŭ preste ele, *care este* ân-
gerul abisuluĭ, al căruĭa nume Ebreesce este Abaddon, ear in
limba Ellinéscă are nume Apollion.
12 Un vaiŭ a trecut; éca maĭ vin încă doue vaĭurĭ după acestea.
13 Și al șeselea ânger a trîmbițat, și am audit o vóce din cele
patru colțurĭ ale altaruluĭ celuĭ de aur, care este înaintea luĭ
14 Dumnedeŭ, Dicênd ângeruluĭ al șeselea, care avea trîmbiță:
Dislégă pre ceĭ patru ângerĭ legațĭ la rîul cel mare Eufrat.
15 Și s'aŭ dislegat ceĭ patru ângerĭ, carĭ eraŭ gătițĭ spre óra, și
16 diua, și luna, și anul, ca sî omóre a treïa parte din ómenĭ. Și
numĕrul oștilor călărimeĭ *era* doue miriade de miriade; și am
17 audit numĕrul lor. Ast-feliŭ am vĕdut caiĭ in visiune, și
pre ceĭ ce ședeaŭ pe eĭ, avênd zale ca de foc, și de iacint,

și de pucĭósă; și capetele cailor *eraŭ* ca de leŭ; și din gurile
lor eșïa foc și fum și pucĭósă. De acestea treĭ plăgĭ s'a o- 18
morit a treĭa parte din ómenĭ: de foc, și de fum, și de pucĭósă
ce eșïa din gurile lor. Căcĭ puterea lor este in gura lor și 19
in códele lor; căcí códele lor *eraŭ* asemenea șerpilor, cu ca-
pete, *cu* cari vatămă. Și ceĭ-l-alțĭ ómenĭ, cari nu aŭ murit de 20
plăgile acestea nu s'aŭ pocăit de faptele mânilor lor, ca sî nu
se inchine demonilor, și idolilor celor de aur, și de argint, și
de aramă, și de pĭatră, și de lemn; cari nu pot nicĭ vedé, nicĭ
audi, nicĭ ămbla; Nicĭ nu s'aŭ pocăit de uciderile lor, nicĭ 21
de fermăcăturile lor, nicĭ de disfrânarea lor, nicĭ de furturile lor.
Și am vědut alt ânger tare pogorîndu-se din ceriŭ, îmbră- X
cat cu nor, și curcubeŭ *era* pe capul luĭ, și faça luĭ ca
sórele, și picĭórele luĭ ca nisce stîlpĭ de foc; Și avea in mâna sa 2
cărticică dischisă; și a pus picĭorul luĭ cel drept pe mare, ear
cel sting pe pământ; Și a strigat cu vóce tare, precum răc- 3
nesce leul; și când a strigat, aŭ sunat cele șepte tunete vocile
lor. Și sunând cele șepte tunete, vream si scriŭ; și am au- 4
dit vóce din ceriŭ dicêndu-'mĭ: Sigiléză ceea ce aŭ vorbit cele
șepte tunete, și nu scrie. Și ângerul, pre care 'l-am vědut 5
stând pe mare și pe pământ, 'șĭ-a rădicat mâna sa spre ceriŭ;
Și s'a jurat pe cel ce trăesce in seculiĭ seculilor, care a creat 6
ceriul și cele ce sînt într'însul, și pământul și cele ce sînt in-
tr'însul, și marea și cele ce sînt într'însa, că timp nu va maĭ fi;
Ci in dilele vóceĭ ângeruluĭ al șeptelea, când va trîmbița, se va 7
fini misteriul luĭ Dumnedeŭ, precum a vestit servilor seĭ pro-
feților.
Și vocea care o-am audit din ceriŭ earășĭ a vorbit cu mine, 8
și a dis: Mergĭ de ia cărticica cea dischisă din mâna ângeruluĭ
ce stă pe mare și pe pământ. Și am mers cătră ânger, și 9
'ĭ-am dis: Dă'mĭ cărticica; Ear el 'mĭ-a dis: Ia-o, și *o* mânân-
că; și va amărî pântecele têŭ, ear in gura ta va fi dulce ca
mĭerea. Și am luat cărticica din mâna ângeruluĭ, și o am 10
mâncat; și era in gura mea dulce ca mĭerea; și după ce o am
mâncat, s'a amărît pântecele meŭ. Și'mĭ dicea: Trebue ca 11
tu earășĭ sî profețescĭ la multe popóre și limbĭ și regĭ.
Și mi s'aŭ dat trestie asemenea unuĭ toég; și sta ânge- XI
rul, dicênd: Scólă-te, și mĕsură templul luĭ Dumnedeŭ
și altarul, și pre ceĭ ce se închină într'însul. Ear curtea cea 2
din afară de templu lasă-o, și sî nu o mĕsurĭ; căcĭ s'a dat gin-
telor; și cetatea cea sântă o vor călca patru-decĭ *și* doue de lunĭ.
Și voiŭ da *putere* celor doĭ marturĭ aĭ meĭ a profeți o mie 3
doue sute șese-decĭ de dile, îmbrăcațĭ in sac. Acestia sînt 4
ceĭ doĭ olivĭ, și cele doue sfecĭnice, cari staŭ înaintea Dumne-
deuluĭ pământuluĭ. Și de va vré cineva sî'ĭ vătăme, foc va eși 5

din gura lor, și va mistui pre inimicii lor; da, de va vré cineva
6 sî'ĭ vătăme, ast-feliŭ trebue acela sî se omóre. Acestia aŭ
putere a închide cerĭul, ca sî nu plouĕ in ḑilele profeției lor;
și aŭ putere preste ape a le întórce in sânge, și a lovi pămên-
tul cu tótă plaga, orĭ de căte orĭ vor voi.
7 Şi când vor fini mărturisirea lor, feara care se sue din abis va
8 face resbel cu eĭ, și'ĭ va învinge, și'ĭ va omorî. Şi trupurile
cele mórte ale lor *vor jăcé* in ulița cetățeĭ celeĭ marĭ, care spi-
ritualminte se chĭamă Sodoma și Egipt; unde și Domnul nos-
tru s'a crucifiat.
9 Şi ceĭ din popóre și din semințiĭ și din limbĭ și din națiunĭ
vor vedé trupurile cele mórte ale lor treĭ ḑile și jumătate, și
nu vor lăsa sî pue trupurile cele mórte ale lor in morminte.
10 Şi ceĭ ce locuesc pe pămênt se vor bucura de eĭ, și se vor ve-
seli, și vor trimite darurĭ unul altuĭa; pentru-că aceștĭ doĭ pro-
fețĭ aŭ chinuit pre ceĭ ce locuesc pe pămênt.
11 Şi după acele treĭ ḑile și jumătate Spirit de viéță de la
Dumneḑeŭ a întrat in eĭ, și aŭ stătut pe piciórele lor; și frică
12 mare a căḑut preste ceĭ ce 'ĭ priveaŭ: Şi aŭ auḑit vóce tare
din ceriŭ ḑicêndu-li: Suiți-vĕ aicĭ; și s'aŭ suit in ceriŭ pe nor;
13 și 'ĭ-aŭ vĕḑut inimiciĭ lor. Şi într'acea óră s'a făcut cutremur
mare, și a căḑut a ḑecea parte din cetate, și într'acel cutremur
s'a ucis numĕr de ómenĭ șepte miĭ; și ceĭ-l-alțĭ s'aŭ înfricoșat,
și aŭ dat glorie Dumneḑeuluĭ ceriuluĭ.
14 Al doilea vaiŭ a trecut; éca al treilea vaiŭ vine curênd.
15 Şi al șeptelea ânger a trîmbițat; și s'aŭ făcut vocĭ tarĭ
in ceriŭ, ḑicĕnd: Împerățiile lumeĭ s'aŭ făcut *împerăția* Dom-
nuluĭ nostru și a Christosuluĭ seŭ; și el va domni in seculiĭ
seculilor.
16 Şi ceĭ doue-ḑecĭ și patru de bătrânĭ, carĭ ședeaŭ pe tronu-
rile lor înaintea luĭ Dumneḑeŭ, s'aŭ prosternat pe feçele lor, și
17 s'aŭ închinat luĭ Dumneḑeŭ, Ḑicênd: Mulțumim ție, Dómne
Dumneḑeule Atot-puternice! cel ce escĭ, și cel ce eraĭ, și cel
18 ce viĭ, că aĭ luat puterea ta cea tare, și aĭ domnit. Şi na-
țiunile s'aŭ mâniat, și a venit mâniea ta, și timpul celor morțĭ,
ca sî fie judicațĭ, și sî daĭ plată servilor teĭ profeților și sân-
ților, și celor ce se tem de numele têŭ, celor micĭ și celor marĭ;
și sî stricĭ pe ceĭ ce strică pămêntul.
19 Şi templul luĭ Dumneḑeŭ s'a dischis in ceriŭ, și in templul
luĭ s'a vĕḑut arca așeḑămêntuluĭ seŭ; și s'aŭ făcut fulgere, și
vocĭ, și tunete, și cutremur, și grândină mare.

CAP. XII.

Visiunea femeeĭ îngreunate şi a draconuluĭ învins, carele tot maĭ persecută ăncă pre femee şi pre ceĭ din semênţiea eĭ.

Şi s'a arătat semn mare in ceriŭ: o femee îmbrăcată cu 1
sórele, şi luna sub piciórele eĭ, şi pe capul eĭ cunună
din doue-spre-ḑece stele; Şi îngreunată fiind, striga, chinu- 2
indu-se şi sfărămându-se sî nascĕ.
Şi s'a arătat alt semn in ceriŭ, şi éca un dracon mare *la vedere* 3
ca focul, avênd şepte capete şi ḑece córne, şi şepte cununĭ pe ca-
petele luĭ. Şi códa luĭ trage a treĭa parte din stelele ceriu- 4
luĭ, şi le-a aruncat pe pămênt; şi draconul a stătut înaintea
femeeĭ celeĭ ce avea sî nascĕ, ca, născênd ea, sî mânânce co-
pilul eĭ. Şi a născut copil parte bărbătéscă, care are a pasce tóte 5
naţiunile cu toég de fer; şi copilul eĭ s'a răpit la Dumneḑeŭ
şi la tronul luĭ. Şi femeea a fugit in pustie, unde are loc 6
gătit de la Dumneḑeŭ, ca acolo sî se nutréscă o mie doue sute
şese-ḑecĭ de ḑile.
Şi s'a făcut resbel în ceriŭ: Mihael şi ângeriĭ luĭ aŭ dat 7
resbel cu draconul; şi draconul cu ângeriĭ luĭ aŭ dat resbel.
Şi nu aŭ isbutit; nicĭ s'a maĭ aflat locul lor in ceriŭ. Şi s'a 8 9
aruncat draconul cel mare, şerpele cel vechiŭ, care se chĭamă
Diabolul şi Satana, cel ce înşélă tótă lumea; s'a aruncat pe pă-
mênt, şi ângeriĭ luĭ s'aŭ aruncat cu el. Şi am auḑit vóce tare 10
in ceriŭ, ḑicênd: Acum s'a făcut mântuirea, şi tăriea, şi împe-
răţiea Dumneḑeuluĭ nostru, şi puterea Christosuluĭ seŭ; căcĭ s'a
aruncat pîrîtorul fraţilor nostri, cel ce'ĭ pîra înaintea Dumne-
ḑeuluĭ nostru ḑiua şi nóptea. Şi eĭ 'l-aŭ învins pentru sân- 11
gele Mĭeluluĭ, şi pentru raţiunea martiriuluĭ lor; şi nu 'şĭ-aŭ ĭu-
bit viéţa lor până la mórte. Pentru acésta bucuraţi-vĕ, ceriu- 12
rilor, şi ceĭ ce locuiţi într'însele! Vaĭ celor ce locuesc pămên-
tul şi marea! că s'a pogorît diabolul la voĭ avênd mânie mare,
pentru-că scie că are pucin timp.
Şi vĕḑênd draconul că s'a aruncat pe pămênt, a persecutat 13
pre femeea, care a născut *copil* parte bărbătéscă. Şi s'aŭ dat 14
femeeĭ doue aripĭ ca de vultur mare, ca sî sbóre in pustie la
locul seŭ, unde se nutresce un timp şi timpĭ şi jumătate de
timp, departe de la faça şerpeluĭ. Şi a aruncat şerpele după 15
femee din gura sa apă ca un rîŭ, ca sî o facĕ dusă de rîŭ. Şi 16
a ajutat pămêntul femeeĭ, şi 'şĭ-a dischis pămêntul gura sa, şi
a înghiţit rîul pre care 'l-a aruncat draconul din gura sa. Şi 17
s'a mâniat draconul asupra femeeĭ, şi a plecat sî facĕ resbel
cu ceĭ-l-alţĭ din semênţiea eĭ, cari păḑesc comandamentele luĭ
Dumneḑeŭ, şi ţin mărturiea luĭ Iisus Christos.

CAP. XIII.

Doue feare es din marea şi din pămênt spre a blestema şi a amăgi.

1 Şi am stătut pe năsipul măreĭ, şi am vĕdut o feară suin-
du-se din mare, care avea şepte capete şi dece córne,
şi preste córnele eĭ dece diademe, şi pe capetele eĭ nume de
2 blasfemie. Şi feara care o-am vĕdut era asemenea pardosu-
luĭ, şi picĭórele eĭ ca de urs, şi gura eĭ ca o gură de leŭ; şi
'ĭ-a dat draconul puterea sa, şi scaunul seŭ, şi domnie mare.
3 Şi am vĕdut un cap de ale eĭ, ca rânit de mórte; şi rana mor-
ţeĭ luĭ s'a vindecat; şi tot pămêntul s'a mirat despre feară;
4 Şi s'aŭ închinat draconuluĭ celuĭ ce a dat putere feareĭ; şi s'aŭ
închinat feareĭ, dicênd: Cine *este* asemenea feareĭ? cine póte sî
5 facĕ resbel cu ea? Şi i s'a dat gură care vorbĭa multe bles-
teme; şi i s'a dat putere a face *resbel* patru-deci *şi* doue de lunĭ.
6 Şi 'şĭ-a dischis gura sa spre blasfemie contra luĭ Dumnedeŭ, sî
huléscă numele luĭ, şi cortul luĭ, şi pre ceĭ ce locuesc in ceriŭ.
7 Şi i s'a dat a face resbel cu sânţiĭ şi a'ĭ învinge; şi i s'a dat
8 9 putere preste tótă semênţiea şi limba şi naţiunea. Şi 'i se
vor închina toţĭ ceĭ ce locuesc pe pămênt, ale cărora nume nu
sûnt scrise in cartea vieţeĭ Mĭeluluĭ celuĭ înjunghĭat de la în-
10 temeĭerea lumeĭ. De are cineva urechĭ, audĕ. Cel ce asser-
vesce se va asservi; cel ce ucide cu sabiea cu sabie trebue sî
se ucidĕ. Aicĭ este răbdarea şi credinţa sânţilor.
11 Şi am vĕdut altă feară suindu-se de pe pămênt; şi avea doue
12 córne asemenea mĭeluluĭ, şi vorbĭa ca un dracon; Şi essercita
tótă puterea feareĭ celeĭ d'întâiŭ in presenţa sa, şi făcea ca pă-
mêntul şi ceĭ ce locuesc pe dînsul sî se închine feareĭ celeĭ
13 d'întâiŭ, a căreĭa rană de mórte se vindecase; Şi făcea semne
marĭ, încât sî se pogóre şi foc din ceriŭ pe pămênt înaintea
14 ómenilor. Şi înşela pre ceĭ ce locuesc pe pămênt prin sem-
nele carĭ i s'aŭ dat sî le facĕ înaintea feareĭ; dicênd celor ce
locuesc pe pămênt, ca sî facĕ imagine feareĭ, care avea o rană
15 de sabie, şi a trăit. Şi i s'a permis a da spirit imagineĭ fea-
reĭ, ca imaginea feareĭ sî vorbéscă, şi sî facĕ ca ceĭ ce nu se
16 vor închina imagineĭ feareĭ sî se omóre. Şi făcea pre toţĭ, pre
ceĭ micĭ şi pre ceĭ marĭ, şi pre ceĭ bogaţĭ şi pre ceĭ seracĭ,
şi pre ceĭ liberĭ şi pre ceĭ servĭ, sî li dea semn pe mâna lor
17 cea dréptă, séŭ pe frunţile lor; Şi ca nimene sî nu pótă cum-
păra séŭ vinde, decât numaĭ cel ce are semnul, séŭ numele fea-
18 reĭ, séŭ numĕrul numeluĭ eĭ. Aicĭ este înţelepcĭunea: Cel ce
are minte sî socotéscă numĕrul feareĭ; căcĭ este numĕr de
om; şi numĕrul eĭ *este*: Şese sute şese-decĭ *şi* şese.

CAP. XIV.

Fericirea și finitul norocit al sânților. Căderea Babilonei, și pedépsa adorătorilor fearei.

Și am vědut, și éca un Miel stând pe muntele Sionului, și
cu el o sută patru-deci *și* patru de miĭ, carĭ aveaŭ nu- 1
mele Părinteluĭ lor scris pe frunțile lor. Și am audit vóce
din ceriŭ, ca vóce de ape multe, și ca vóce de tunete marĭ; și 2
am audit vóce de chitaristĭ cântând cu chitarele lor; Și cân-
taŭ o cântare nouă înaintea tronuluĭ, și înaintea celor patru 3
feare, și a bătrânilor; și nimene nu putea cunósce cântarea,
decât numaĭ cele o sută patru-decĭ *și* patru de miĭ, ceĭ re-
scumpărațĭ de pe pămênt. Acestia sûnt ceĭ ce nu s'aŭ întinat
cu femeĭ, căcĭ sûnt fecĭorelnicĭ. Acestia sûnt ceĭ ce urmézǎ Mĭe- 4
luluĭ orĭ-unde merge. Acestia sûnt ceĭ rescumpărațĭ din ómenĭ,
primițĭul luĭ Dumnedeŭ și al Mĭeluluĭ. Și in gura lor nu s'a
aflat vicleșug; căcĭ sûnt nevinovațĭ înaintea tronuluĭ luĭ Dumnedeŭ. 5
Și am vědut alt ânger sburând in medilocul ceriuluĭ, avênd 6
evangelie eternă sĭ vestéscă celor ce locuesc pe pămênt, și la
tótă națiunea, și semênțiea, și limba, și poporul, Dicênd cu 7
vóce tare: Temeți-vě de Dumnedeŭ, și dați-'ĭ glorie; căcĭ ora
judicățeĭ luĭ a venit; și vě închinațĭ celuĭ ce a făcut ceriul și
pămêntul, și marea și isvórele apelor.
Și urma alt ânger, dicênd: A cădut, a cădut Babilona, ce- 8
tatea cea mare, pentru-că a adăpat tóte națiunile din vinul mâ-
nieĭ disfrânăreĭ sale.
Și al treilea ânger li urmă, dicênd cu vóce tare: Orĭ-cine 9
se închină feareĭ și imagineĭ eĭ, și ĭa semnul *eĭ* pe fruntea sa,
séŭ pe mâna sa, Acesta va bé din vinul mânieĭ luĭ Dumnedeŭ, 10
cel turnat neamestecat in paharul mânieĭ luĭ; și se va chinui cu
foc și cu pucĭósă înaintea sânților ângerĭ, și înaintea Mĭeluluĭ. Și 11
fumul chinuluĭ lor se sue in seculiĭ seculilor; și nu aŭ repaus
diua și nóptea aceĭ carĭ se închină feareĭ și imagineĭ eĭ, și cel ce
ĭa semnul numeluĭ eĭ. Aicĭ este răbdarea sânților; aicĭ *sûnt* 12
ceĭ ce pădesc comandamentele luĭ Dumnedeŭ și credința luĭ
Iisus. Și am audit vóce din ceriŭ, dicêndu-'mĭ: Scrie: Feri- 13
cițĭ *sûnt* ceĭ morțĭ, carĭ mor in Domnul, de acum, Da, dice Spi-
ritul, ca sĭ se repause de ostenelele lor; ear faptele lor li urmézǎ.
Și am vědut, și éca nor alb, și *unul* ședea pe nor asemenea 14
cu Fiĭul omuluĭ, avênd in capul luĭ cunună de aur, și in mâna
luĭ secere ascuțită. Și alt ânger a eșit din templu, strigând 15
cu tare vóce cătră cel ce ședea pe nor: Trimite secerea ta, și se-
ceră; căcĭ 'țĭ-a venit ora de a secera; secerișul pămêntuluĭ s'a
copt. Și cel ce ședea pe nor a aruncat secerea sa pe pă- 16
mênt; și pămêntul s'a secerat.
Și alt ânger a eșit din templul cel din ceriŭ, avênd și el se- 17

18 cere ascuţită. Şi alt ânger a eşit din altar, avênd putere
preste foc; şi a strigat cu strigare tare celuĭ ce avea secere
cea ascuţită, dicênd: Trimite secerea ta cea ascuţită, şi culeg
19 strugurii pământuluĭ; căcĭ strugurii luĭ s'aŭ copt. Şi ângerul
a aruncat secerea luĭ pe pămênt, şi a cules viea pămêntuluĭ
20 şi *o* a pus in téscul cel mare al mânieĭ luĭ Dumnedeŭ. Şi tés
cul s'a călcat afară de cetate, şi a eşit sânge din tésc până la
frânele cailor, de o mie *şi* şese sute de stadiĭ.

CAP. XV, XVI.

Cântare de triumf pentru cele din urmă judicăţĭ ale luĭ Dumnedeŭ contra feareĭ. Descrierea celor şepte plăgĭ din urmă vĕrsate pe pămênt.

1 Şi am vĕdut alt semn in ceriŭ, mare şi minunat, şepte ân-
gerĭ avênd şepte plăgĭ cele de pe urmă; căcĭ într'ace-
lea s'a finit mâniea luĭ Dumnedeŭ.
2 Am vĕdut ca o mare de steclă amestecată cu foc; şi pre ceĭ
ce biruĭaŭ asupra feareĭ, şi asupra imagineĭ, şi asupra semnuluĭ
eĭ, şi asupra numĕruluĭ numeluĭ eĭ, stând pe marea cea de ste-
3 clă, avênd chitarele luĭ Dumnedeŭ. Şi cântaŭ cântarea luĭ Moise
servuluĭ luĭ Dumnedeŭ, şi cântarea Mĭeluluĭ, dicênd: Marĭ şi mi-
nunate *sûnt* lucrurile tale, Dómne Dumnedeule Atot-puternice!
4 drepte şi adevĕrate căile tale, Rege al sânţilor! Cine nu se
va teme de tine, Dómne, şi nu va glorifica numele têŭ? căcĭ *tu*
singur *escĭ* sânt; căcĭ tóte naţiunile vor veni, şi se vor închina
înaintea ta; căcĭ judicăţile tale s'aŭ arătat.
5 Şi după acestea am vĕdut, şi éca templul cortuluĭ mărturieĭ
6 in ceriŭ s'a dischis; Şi ceĭ şepte ângerĭ aŭ eşit din templu,
avênd cele şepte plăgĭ, îmbrăcaţĭ cu in curat şi strălucit, şi în-
7 cinşĭ împrejurul pĭeptuluĭ cu brâe de aur. Şi una din cele
patru feare a dat celor şepte ângerĭ şepte vase de aur, pline
8 de mâniea luĭ Dumnedeŭ celuĭ viŭ in seculiĭ seculilor. Şi tem-
plul s'a împlut de fum din gloriea luĭ Dumnedeŭ şi din puterea
luĭ; şi nimene nu putea întra in templu, până se vor fini cele
şepte plăgĭ ale celor şepte ângerĭ.
XVI Şi am audit vóce tare din templu, dicênd celor şepte ân-
gerĭ: Duceţi-vĕ şi vĕrsaţĭ vasele mânieĭ luĭ Dumnedeŭ pe
pămênt.
2 Şi s'a dus cel d'întâiŭ, şi a vĕrsat vasul seŭ pe pămênt; şi
s'aŭ iscat bube rele şi marĭ in ómeniĭ carĭ aveaŭ semnul feareĭ,
şi in ceĭ ce s'aŭ închinat imagineĭ eĭ.
3 Şi al doilea ânger a vĕrsat vasul seŭ in mare: şi s'a făcut
sânge ca de mort; şi tot sufletul viŭ in mare a murit.
4 Şi al treilea ânger a vĕrsat vasul seŭ in rîurĭ şi in isvórele
5 apelor, şi s'aŭ făcut sânge. Şi am audit pre ângerul apelor
dicênd: Drept escĭ, Dómne, cel ce escĭ, şi cel ce eraĭ, şi cel

sânt, că aĭ făcut aceste judicățĭ. Căcĭ sângele sânților și
al profeților aŭ vĕrsat, și sânge lĭ-aĭ dat sî bea; căcĭ eĭ merită 6
acésta. Și am audit pre altul din altar dicênd: Așa Dómne 7
Dumnedeule Atot-puternice! adevĕrate și drepte sûnt judică-
țile tale!
Și al patrulea ânger a vĕrsat vasul seŭ preste sóre, și i s'a 8
dat putere sî ardă pre ómenĭ cu foc. Și s'aŭ ars ómeniĭ cu 9
un foc mare, și aŭ hulit numele luĭ Dumnedeŭ celuĭ ce are pu-
ture preste aceste plăgĭ; și nu s'aŭ pocăit sî'ĭ dea glorie.
Și al cincilea ânger a vĕrsat vasul seŭ preste scaunul fiareĭ, 10
și împĕrățiea sa s'a făcut întunecósă; și'șĭ mușcaŭ limbile lor
de durere. Și aŭ hulit pre Dumnedeul ceriuluĭ pentru dure- 11
rile lor și pentru ranele lor, și nu s'aŭ pocăit de faptele lor.
Și al șeselea ânger a vĕrsat vasul seŭ preste rîul cel mare, 12
Eufratul; și apa luĭ a secat, ca sî se gătéscă calea regilor ce-
lor de la răsăriturile sóreluĭ. Și am vĕdut treĭ spirite necurate 13
asemenea bróștelor *viind* din gura draconuluĭ, și din gura fiareĭ,
și din gura profetuluĭ celuĭ mincĭunos. Căcĭ sûnt spirite ale 14
demonilor, făcênd semne, *și* mergênd la regiĭ pămêntuluĭ și a
tótă lumea, sî'ĭ adune la resbelul dileĭ celeĭ marĭ a luĭ Dumne-
deŭ Atot-puternicul. Éca viŭ ca un fur. Fericit *este* cel 15
ce priveghĭéză, și pădesce vestmintele sale, ca sî nu ămble gol,
spre a se vedé rușinea luĭ. Și 'ĭ-a strîns la locul ce se chĭa- 16
mă Ebreesce Armagheddon.
Și al șeptelea ânger a vĕrsat vasul seŭ in aer; și a eșit vóce 17
tare din templul ceriuluĭ de la tron, dicênd: S'a făcut. Și 18
indată s'aŭ audit vocĭ și fulgere și tunete; și s'a întêmplat cu-
tremur mare, in ce feliŭ nu s'a făcut de când ómeniĭ aŭ fost
pe pămênt, ca acest cutremur așa mare. Și cetatea cea mare 19
s'a împărțit in treĭ părțĭ, și orașele gintelor aŭ cădut; și Babi-
lona cea mare a venit in amintire înaintea luĭ Dumnedeŭ, sî'ĭ
dea paharal vinuluĭ ĭuțimeĭ mânieĭ sale. Și tótă insula a fu- 20
git, și munțĭ nu s'aŭ aflat. Și grândină mare ca talantul se 21
pogóră din ceriŭ preste ómenĭ; și ómeniĭ aŭ hulit pre Dum-
nedeŭ de plaga grândineĭ; căcĭ plaga era fórte mare.

CAP. XVII, XVIII.

Descrierea meretriceĭ celeĭ marĭ și a pierdăreĭ și cădereĭ sale. Descriere profetică a stricăreĭ și cădereĭ Babiloneĭ.

Și a venit unul din ceĭ șepte ângerĭ, cari aveaŭ cele șepte 1
vase, și a vorbit cu mine, dicêndu-'mĭ: Vino sî'țĭ arăt
judicata meretriceĭ celeĭ marĭ, care șede preste ape multe;
Cu care aŭ comis disfrânare regiĭ pămêntuluĭ, și s'aŭ îmbătat 2
de vinul disfrânăreĭ eĭ ceĭ ce locuesc pe pămênt. Și m'a dus 3
in spirit in pustie, și am vĕdut o femee ședênd pe o fiară roșiă,

plină de nume de blasfemie, care avea șepte capete și dece córne.
4 Și femeea era îmbrăcată cu purpură și cu roș, și ornată cu aur
și cu piatră scumpă și cu mărgăritare, avênd păhar de aur in
mâna eĭ plin de abominațiunĭ și de necurățiea disfrânărei sale;
5 Și in fruntea eĭ nume scris: Misteriŭ, Babilona cea mare, ma-
6 ma Meretricilor și a abominațiunilor pămêntuluĭ. Și am vě-
dut pre femee beată de sângele sânților și de sângele marti-
7 rilor luĭ Iisus; și vědêndu-o m'am mirat cu mirare mare. Și
ângerul 'mĭ-a dis: Pentru ce te-aĭ mirat? eŭ iți voiŭ spune mis-
teriul despre femee și despre feara ce o pórtă, care are cele
8 șepte capete și cele dece córne. Feara care o aĭ vědut era,
și nu este, și va sì se sue din abis, și sì mérgě in perdare; și
se vor mira ceĭ ce locuesc pe pămênt, ale cărora nume nu sûnt
scrise in cartea viețeĭ de la intemeĭerea lumeĭ, vědênd pre feară
9 că era, și nu este, deși este: Aicĭ *este* mintea ceea ce are
ințelepcĭune: Cele șepte capete sûnt șepte munțĭ unde șede fe-
10 meea preste eĭ; Și sûnt șepte regĭ; cincĭ aŭ cădut, și unul
este, *și* cela-l-alt âncă nu a venit; și când va veni, trebue sì râ-
11 măe pucin. Și feara care era și nu este, și acesta este al
12 optulea, și este din cele șepte, și merge in perdare. Și cele
dece córne, cari le-aĭ vědut, sûnt dece regĭ, cari âncă nu aŭ
primit împerăție; ci primesc putere ca nisce regĭ odată cu feara.
13 14 Acestia aŭ un gând sì dea puterea și tăriea lor feareĭ. Acestia
vor face resbel cu Mĭelul, și Mĭelul ĭĭ va invinge; căcĭ el este
Domnul domnilor și Regele regilor, și ceĭ ce sûnt cu el *sûnt*
chĭămațĭ și aleșĭ și credincĭoșĭ.
15 Și'mĭ dicea: Apele, cari le-aĭ vědut, unde șede meretricea,
16 sûnt popóre, și glóte, și națiunĭ, și limbĭ. Și cele dece
córne, cari le-aĭ vědut la feară, acestea vor urî pre meretrice, și
o vor face desolată și gólă, și vor mânca carnea eĭ, și o vor
17 arde cu foc. Căcĭ Dumnedeŭ a pus in ânimile lor sì facě voea
luĭ, și sì fie de un gând, și sì dea împerățiea lor feareĭ, până
ce se vor îndeplini cuvintele luĭ Dumnedeŭ.
18 Și femeea, pre care o-aĭ vědut, este cetatea cea mare, care
domnesce preste regiĭ pămêntuluĭ.
XVIII Și după acestea am vědut alt ânger pogorîndu-se din ceriŭ,
care avea putere mare, și pămêntul s'a luminat de stră-
2 lucirea luĭ. Și a strigat in tărie cu vóce mare, dicênd: A că-
dut, a cădut Babilona cea mare, și a devenit locaș demonilor,
și padă a tot spiritul necurat, și padă a tótă pasărea necurată
3 și abominabilă. Căcĭ tóte națiunile aŭ bĕut din vinul mânieĭ
disfrânăreĭ eĭ, și regiĭ pămêntuluĭ aŭ comis disfrânare cu ea, și
negutitoriĭ pămêntuluĭ s'aŭ îmbogățit prin abundanța disfă-
tărilor eĭ.
4 Și am audit altă vóce din ceriŭ, dicênd: Eșițĭ dintr'însa, po-

porul meŭ, ca nu participând in pĕcatele eĭ, sî luaţĭ parte la
plăgile eĭ. Căcĭ pĕcatele eĭ aŭ ajuns până la ceriŭ, şi Dum- 5
neḑeŭ 'şĭ-a adus aminte de nedreptăţile eĭ. Resplătiţĭ eĭ pre- 6
cum şi ea v'a resplătit voue, şi'ĭ întórceţĭ îndoit dupre faptele
eĭ; cu păharul care a turnat, turnaţi-'ĭ îndoit. Pe cât s'a mă- 7
rit pre sine, şi s'a disfătat, pe atâta daţi-'ĭ chin şi strîmtorare;
căcĭ ea ḑice in ânima eĭ: Şed *ca o* împerătésă, şi nu sûnt vĕduvă,
şi durerĭ nu voiŭ vedé. Pentru aceea într'o ḑi vor veni plă- 8
gile eĭ: mórte şi durerĭ şi fómete; şi cu foc se va arde; căcĭ
tare *este* Domnul Dumneḑeŭ care o judică.

Şi regiĭ pămêntuluĭ, cari aŭ comis disfrânare şi s'aŭ disfătat 9
cu ea, o vor plânge, şi o vor tângui, când vor vedé fumul ar-
dereĭ eĭ. Stând departe pentru frica munceĭ eĭ, vor ḑice: Vaiŭ, 10
vaiŭ cetăţeĭ celeĭ marĭ, Babilona, cetatea cea tare! căcĭ într'o
oră a venit judicata ta.

Şi neguţitoriĭ pămêntuluĭ o vor plânge şi o vor jăli pre ea; 11
căcĭ nimene nu maĭ cumpără marfa lor. Marfă de aur, şi de 12
argint, şi de pĭatră scumpă, şi de mărgăritare, şi de bisson, şi
de purpură, şi de mătasă şi de roşŭ; şi tot lemnul de teiŭ, şi
tot vasul de fildeş, şi tot vasul de lemn scump, şi de aramă,
şi de fer, şi de marmură; Şi scorţişóră şi tămâierĭ, şi mir, şi 13
vin, şi eleŭ, şi făină de grâŭ, şi grâŭ, şi dobitóce, şi oĭ, şi caĭ,
şi căruţe, şi servĭ, şi suflete de ómenĭ. Şi fructele carĭ le pof- 14
tesce sufletul têŭ s'aŭ dus de la tine, şi tóte cele grase şi stră-
lucite s'aŭ dus de la tine, şi nu le veĭ maĭ afla. Neguţitoriĭ 15
de acestea, cariĭ s'aŭ îmbogăţit de la ea, vor sta departe pentru
frica chinuluĭ eĭ, plângênd şi tânguindu-se; Şi ḑicênd: Vaiŭ, 16
vaiŭ de cetatea cea mare! cea îmbrăcată cu bisson şi cu pur-
pură şi cu roşŭ, şi ornată cu aur şi cu pĭatră scumpă, şi cu
mărgăritare; Căcĭ într'o oră s'a pustiit atâta bogăţie. 17

Şi tot cărmacĭul, şi tótă glóta cea din corabiĭ, şi corăbieriĭ,
şi orĭ-câţĭ lucréză pe mare, aŭ stătut de departe; Şi strigaŭ, 18
vĕḑênd fumul ardereĭ eĭ, ḑicênd: Cine *era* asemenea cu cetatea
cea mare? Şi'şĭ puneaŭ ţĕrĕnă pe capetele lor, şi strigaŭ, 19
plângênd şi tânguindu-se, ḑicênd: Vaiŭ, vaiŭ de cetatea cea
mare, in care s'aŭ îmbogăţit toţĭ ceĭ ce aŭ corăbiĭ in mare din
tesaurile eĭ! cum într'o oră s'a pustiit!

Veselesce-te de dînsa, cerĭurile, şi sânţĭ apostolĭ şi profeţĭ; 20
căcĭ v'a resbunat pre voĭ Dumneḑeŭ despre dînsa.

Şi un ânger tare a rădicat o pĭatră mare ca de móră, şi 21
o a aruncat in mare, ḑicênd: Aşa de cu furie se va arunca Babi-
lona, cetatea cea mare; nu se va maĭ afla. Şi vóce de chi- 22
taristĭ, şi de musicĭ, de flueraşĭ şi de trîmbiţaşĭ nu se vor maĭ
auḑi in tine; şi nicĭ un meşter de orĭ-care meşteşug nu se va
afla in tine; şi sunet de móră nu se va maĭ auḑi in tine. Şi 23

lumină de luminare nu se va maĭ ivi in tine; şi vóce de mire
şi de mirésă nu se va maĭ audi in tine; deşi neguţitoriĭ teĭ e-
raŭ ceĭ maĭ însemnaţĭ aĭ pămêntuluĭ; căcĭ cu fermecătoriea ta s'aŭ
24 înşelat tóte naţiunile. Şi într'însa s'a aflat sânge de profeţĭ,
şi de sânţĭ, şi de toţĭ ceĭ ucişĭ pe pămênt.

CAP. XIX.

Urmărĭ gloriótse de la judicata luĭ Dumnedeŭ asupra feareĭ şi asupra meretriceĭ celeĭ marĭ.

1 După acestea am audit o vóce tare de glótă multă in ceriŭ,
dicênd: Alleluĭa! Mântuirea şi gloriea şi puterea *fie*
2 Domnuluĭ Dumnedeuluĭ nostru; Că adevěrate şi drepte *sûnt*
judicăţile luĭ; căcĭ a judicat pre meretricea cea mare, care a
corrupt pămêntul cu disfrânarea sa, resbunând sângele servilor
3 seĭ asupra'ĭ. Şi a doua óră aŭ dis: Alleluĭa! şi fumul eĭ se
4 suĭa in seculiĭ seculilor. Şi ceĭ doue-decĭ şi patru bătrânĭ,
şi cele patru feare s'aŭ prosternat, şi s'aŭ închinat luĭ Dum-
5 nedeŭ celuĭ ce şede pe tron, dicênd: Amin, Alleluĭa. Şi vóce
a eşit de la tron, dicênd: Lăudaţĭ pre Dumnedeul nostru, toţĭ ser-
viĭ luĭ, şi ceĭ ce vě temeţĭ de dînsul şi ceĭ micĭ şi ceĭ marĭ.
6 Şi am audit ca o vóce de glótă multă, şi ca o vóce de ape
multe, şi ca o vóce de tunete tarĭ, dicênd: Alleluia! căcĭ Dom-
7 nul Dumnedeŭ Atot-puternicul s'a făcut rege. Sî ne bucurăm,
şi sî ne veselim, şi sî'ĭ dăm onóre; căcĭ a venit nunta Mĭeluluĭ,
8 şi femeea luĭ s'a gătit. Şi s'a dat eĭ, ca sî se îmbrace cu
bisson curat şi strălucit, căcĭ bissonul este dreptatea sânţilor.
9 Şi'mĭ dicea: Scrie: Fericiţĭ *sûnt* ceĭ chĭămaţĭ la cina nunteĭ Mĭe-
luluĭ. Şi'mĭ dicea: Acestea sûnt cuvinte adevěrate ale luĭ Dum-
10 nedeŭ. Şi m'am prosternat naintea piciórelor luĭ sî mě în-
chin luĭ. Şi'mĭ dicea: Feresce-te *de a face* acésta; conser-
vul têŭ sûnt, şi al fraţilor těĭ, cari aŭ mărturiea luĭ Iisus; în-
chină-te luĭ Dumnedeŭ; căcĭ mărturiea luĭ Iisus este spiritul
profeţieĭ.
11 Şi am vědut ceriul dischis, şi éca un cal alb; şi cel ce şedea
pe el se chĭăma Credincĭos şi Adevěrat, şi in dreptate judică
12 şi face resbel. Ochiĭ luĭ *eraŭ* ca para foculuĭ, şi pe ca-
pul luĭ *eraŭ* diademe multe; şi avea nume scris, care nimene
13 nu'l scie, decât numaĭ el singur. Şi *era* îmbrăcat in vestmênt
îmmuĭét in sânge; şi se chĭamă numele luĭ: Cuvêntul luĭ Dum-
14 nedeŭ. Şi oştile ceresci urmaŭ după el pe caĭ albĭ, îmbrăcaţĭ
15 in bisson alb şi curat. Şi din gura luĭ ese sabie ascuţită, ca
cu dinsa sî lovéscă naţiunile; şi el le va pasce cu toég de fer;
şi el calcă téscul vinuluĭ ĭuţimeĭ şi mânieĭ luĭ Dumnedeŭ Atot-
16 puternicul. Şi-'şĭ are preste vestmintele şi preste cópsa sa nu-
mele scris: Regele regilor, şi Domnul domnilor.

Şi am vědut pre un ânger stând in sóre; şi a strigat cu vóce 17
tare, dicênd tuturor paserilor ce sbóră in medilocul ceriuluĭ; Ve-
niţĭ şi vě adunaţĭ la cina mareluĭ Dumnedeŭ; Ca sî mâncaţĭ 18
corpurĭ de regĭ, şi corpurĭ de căpitanĭ, şi corpurile celor tarĭ,
şi corpurile cailor şi ale celor ce şed pe eĭ, corpurile tuturor
celor liberĭ, şi celor servĭ, şi ale celor micĭ şi ale celor marì.
Şi am vědut pre feară, şi pre regiĭ pămêntuluĭ, şi oştile lor 19
adunate, sî facě resbel cu cel ce şede pe cal şi cu óstea luĭ.
Şi s'a prins feara, şi cu el profetul cel mincĭunos, care a făcut 20
semnele înaintea eĭ, cu carì a amăgit pre ceĭ ce aŭ luat sem-
nul fearei, şi pre ceĭ ce s'aŭ închinat imagineĭ eĭ. Acestia a-
mândoĭ s'aŭ aruncat viĭ in lacul de foc, care arde cu pucĭósă,
Şi ceĭ-l-alţĭ s'aŭ ucis cu sabiea celuĭ ce şedea pe cal, carea e- 21
şia din gura luĭ; şi tóte paserile s'aŭ săturat din trupurile lor.

CAP. XX.

Fericirea celor d'întăiŭ înviatĭ. Despre împerăţiea d o mie de anĭ, şi despre judicata cea de pe urmă.

Şi am vědut ânger pogorîndu-se din ceriŭ, avênd cheea 1
abisuluĭ şi lanţ mare in mâna luĭ. Şi a prins pre dra- 2
con, pre şerpele cel vechiŭ, care este Diabolul şi Satana; şi 'l-a
legat o mie de anĭ. Si 'l-a băgat in abis, şi 'l-a închis, şi a 3
sigilat d'asupra luĭ, ca sî nu maĭ înşele pre naţiunĭ, până se vor
împlini o mie de anĭ; şi după acésta trebue sî se dislege pu-
cin timp.
Şi am vědut tronurĭ, şi aŭ şedut pe ele; şi judicată li s'a 4
dat; şi *am vědut* sufletele celor tăiaţĭ pentru mărturisirea luĭ Ii-
sus, şi pentru cuvêntul luĭ Dumnedeŭ, şi carì nu s'aŭ închinat
feareĭ nicĭ imagineĭ eĭ, nicĭ nu aŭ luat semnul *eĭ* pe fruntea
lor, şi pe mâna lor; şi aŭ vieţuit, şi aŭ domnit cu Christos o
mie de anĭ. Ear ceĭ-l-alţĭ morţĭ nu aŭ înviat până nu s'aŭ 5
finit miea de anĭ. Acésta *este* învierea cea d'întăiŭ. Fericit 6
şi sânt *este* cel ce are parte in învierea cea d'întăiŭ; preste nisce
asemene mórtea cea de a doua nu maĭ are putere, şi vor fi preuţĭ
aĭ luĭ Dumnedeŭ şi aĭ luĭ Christos, şi vor domni cu el o mie
de anĭ.
Şi când se va fi împlinit acea mie de anĭ, se va dislega 7
Satana din închisórea luĭ; Şi va eşi sî înşele naţiunile ce sûnt 8
in cele patru părţĭ ale pămêntuluĭ; pre Gog şi pre Magog, sî'ĭ
adune la resbel; al cărora numĕrul *este* ca năsipul măreĭ. Şi 9
s'aŭ suit pe latul pămêntuluĭ, şi aŭ încunjurat tabăra sânţilor,
şi cetatea cea ĭubită, şi s'a pogorît foc de la Dumnedeŭ din
ceriŭ, şi 'ĭ-a mistuit. Şi diabolul cel ce 'ĭ-a înşelat s'a arun- 10
cat in lacul cel de foc şi de pucĭósă, unde *se află* feara şi profetul
cel mincĭunos; şi se vor chinui diua şi nópte in seculiĭ seculilor.

11 Şi am vĕdut un tron alb mare şi pre cel ce şedea pe el, de
a căruĭa façă a fugit pămêntul şi ceriul; şi loc nu s'a aflat pen-
12 tru dînsele. Şi am vĕdut pre morţĭ, pre ceĭ micĭ şi pre ceĭ
marĭ, stând înaintea luĭ Dumnedeŭ; şi cărţĭ s'aŭ dischis; şi altă
carte s'a dischis care este cartea vieţeĭ, şi ceĭ morţĭ s'aŭ judicat din
13 cele scrise într'acele cărţĭ, dupre faptele lor. Şi marea a
dat pre morţiĭ ceĭ dintr'însa; şi mórtea şi ĭadul aŭ dat pre morţiĭ
14 ceĭ dintr'însele, şi s'aŭ judicat fie-care dupre faptele sale. Şi
15 mórtea şi ĭadul s'aŭ aruncat in lacul cel de foc. Acésta este
mórtea cea de a doua. Şi orĭ-care nu s'a aflat scris in cartea
vieţeĭ s'a aruncat in lacul cel de foc.

CAP. XXI, XXII.

Descrierea deplineĭ mângăerĭ şi fericirĭ a celor mântuiţĭ in Ierusalemul ceresc Adeverul profeţilor in astă privinţă.

1 Şi am vĕdut ceriŭ noŭ şi pămênt noŭ; căcĭ ceriul cel d'în-
tăiŭ şi pămêntul cel d'întăiŭ aŭ trecut; şi marea nu maĭ
2 este. Ear eŭ Ioan am vĕdut cetatea cea sântă, Ierusalemul
cel noŭ, pogorîndu-se de la Dumnedeŭ din ceriŭ, gătit ca o mi-
3 résă ornată pentru bărbatul seŭ. Şi am audit vóce tare din
ceriŭ, dicênd: Éca cortul luĭ Dumnedeŭ cu ómeniĭ! şi va locui
cu eĭ, şi eĭ vor fi popor al luĭ; şi însuşĭ Dumnedeŭ va fi cu eĭ,
4 *şi va fi* Dumnedeŭ al lor. Şi va sterge Dumnedeŭ tótă lacri-
ma din ochiĭ lor; şi nu va maĭ fi mórte, nicĭ plângere, nicĭ stri-
gare, nicĭ durere nu va maĭ fi; căcĭ cele d'întăiŭ aŭ trecut.
5 Şi cel ce şedea pe tron dicea: Éca tóte le fac noue. Şi'mĭ
dicea: Scrie; căcĭ aceste cuvinte sûnt adevĕrate şi credincĭóse.
6 Şi 'mĭ-a dis: S'a făcut. Eŭ sûnt Alfa şi Omega, începutul şi fi-
7 nitul. Eŭ voiŭ da celuĭ însetat din isvorul vieţeĭ in dar. Cel
ce învinge va mosceni tóte; şi eŭ îĭ voiŭ fi Dumnedeŭ, şi el
8 îmĭ va fi fiiŭ. Ear celor fricoşĭ şi necredincĭoşĭ şi abominabilĭ,
şi ucigaşĭ, şi disfrânaţĭ, şi fermăcătorĭ, şi idololatri, şi tuturor
celor mincĭunoşĭ, partea li va fi in lacul ce arde cu foc şi cu
pucĭósă; acésta este mórtea cea de a doua.
9 Şi a venit cătră mine unul din ceĭ şepte ângerĭ, cari avu-
seră cele şepte vase pline de cele şepte plăgĭ cele maĭ de pe
urmă; şi a vorbit cu mine, dicênd: Vino sî'ţĭ arăt femeea, mi-
10 résa Mĭeluluĭ. Şi m'a dus in spirit într'un munte mare şi
înalt, şi 'mĭ-a arătat cetatea cea mare, Ierusalemul cel sânt, po-
11 gorîndu-se din ceriŭ de la Dumnedeŭ, Avênd gloriea luĭ Dum-
nedeŭ; şi luminătorul eĭ *era* asemenea cu o pĭatră pre-scumpă,
12 ca pĭatra ĭaspis, ce este ca cristalul; Şi avea mur mare şi
înalt, *la care* eraŭ doue-spre-dece porţĭ, şi la porţĭ, doĭ-spre-
dece ângerĭ, şi nume scrise d'asupra, cari sûnt ale celor doue-
13 spre-dece seminţiĭ ale fiilor luĭ Israel. Despre răsărit, treĭ

porţĭ; despre médă-nópte, treĭ porţĭ; despre médă-ḑi, treĭ porţĭ;
şi despre apus, treĭ porţĭ. Şi murul cetăţeĭ avea doue-spre-ḑece 14
temeliĭ, şi într'însele numele celor doĭ-spre-ḑece apostolĭ aĭ Mïe-
luluĭ. Şi cel ce vorbïa cu mine avea trestie de aur, sĭ mĕ- 15
sure cetatea şi porţile sale şi murul seŭ. Şi cetatea era pa- 16
trată; lungimea este atâta cât şi lăţimea; şi a mĕsurat cetatea
cu trestiea ca la doue-spre-ḑece miĭ de stadiĭ. Lungimea şi lăţi-
mea şi înălţimea sa sûnt întocma. Şi a mĕsurat murul seŭ de o 17
sută patru-ḑecĭ *şi* patru de coţĭ, dupre mĕsura omuluĭ, adică a
îngeruluĭ. Şi murul era zidit *de* ïaspis; şi cetatea *era de* aur 18
curat, asemenea stecleĭ celeĭ curate. Şi temeliile muruluĭ cetăţiĭ 19
eraŭ ornate cu tot felul de pïatră scumpă: Temeliea cea d'în-
tâiŭ, ïaspis; a doua, sapfir; a treïa, halcidon; a patra, smaragd;
A cincea, sardonics; a şesea, sardion; a şeptea, hrisolit; a opta 20
beril; a noua, topaz; a ḑecea, hrisopras; a un-spre-ḑecea, ia-
cint; a doue-spre-ḑecea, ametist. Şi cele doue-spre-ḑece porţĭ, 21
doue-spre-ḑece mărgăritare; fie-care pórtă era dintr'un mărgă-
ritar; şi uliţa cetăţeĭ aur curat, ca stecla cea străvăzïă. Şi 22
templu nu am vĕḑut într'însa; căcĭ Domnul Dumneḑeŭ Atot-
puternicul şi Mïelul sûnt templul seŭ. Şi cetatea nu are tre- 23
buinţă de sóre nicĭ de lună sĭ lumineze in ea; căcĭ gloriea luĭ
Dumneḑeŭ o luminézà, şi Mïelul *este* luminătorul eĭ. Şi na- 24
ţiunile celor ce se mântuesc vor âmbla in lumina sa; şi regiĭ
pământuluĭ aduc gloriea şi onórea lor într'însa. Şi porţile eĭ 25
nu se vor închide ḑiua, şi nópte nu va fi acolo. Şi vor a- 26
duce gloriea şi onórea naţiunilor într'însa. Şi nu va intra în- 27
tr'însa tot ce este spurcat şi face abominaţiune şi mincïună;
ci numaĭ ceĭ scrişĭ in cartea vieţeĭ Mïeluluĭ.
Şi 'mĭ-a arătat rîŭ limpede al apeĭ vieţeĭ, luminos ca cris- XXII
talul, eşind din tronul luĭ Dumneḑeŭ şi al Mïeluluĭ. In 2
meḑïlocul uliţeĭ sale, şi de o parte şi de alta a rîuluĭ *era* ar-
borele vieţeĭ, producênd doue-spre-ḑece *felïurĭ* de fructe, dân-
du-'şĭ fructul seŭ in fie-care lună; şi frunḑele arboreluĭ *eraŭ* spre
vindecarea naţiunilor. Şi nu va fi nicĭ un blestem *acolo*; ear 3
tronul luĭ Dumneḑeŭ şi al Mïeluluĭ vor fi într'însa; şi servitoriĭ
luĭ îĭ vor servi; Şi vor vedé faça luĭ; şi numele luĭ *va fi* pe 4
frunţile lor. Şi nópte nu va fi acolo, şi nu aŭ trebuinţă de 5
făclie, nicĭ de lumina sóreluĭ; căcĭ Domnul Dumneḑeŭ li lumi-
néză; şi vor domni in seculiĭ seculilor.
Şi 'mĭ-a ḑis: Aceste cuvinte *sûnt* credincïóse şi adevĕrate; şi 6
Domnul Dumneḑeul sânţilor profeţĭ a trimis pre îngerul seŭ, sĭ
arăte servilor seĭ cele ce trebue sĭ se întêmple curênd. Éca 7
viŭ degrab; fericit *este* cel ce păḑesce cuvintele profeţieĭ din a-
céstă carte.
Şi eŭ Ioan sûnt cel ce vedeam şi auḑïam acestea; şi auḑind 8

şi vědênd, m'am prosternat si mě inchin inaintea piciórelor ân-
9 gerului, care 'mi arăta acestea. Atunci îmi ḑicea: Ferescé-te
de a face acésta, căci eŭ sûnt conservul těŭ şi al fraţilor teï
profeţi, şi al celor ce păḑesc cuvintele acestei cărţi; inchină-te
luï Dumneḑeŭ.
10 Şi'mi ḑicea: Sî nu sigilezi cuvintele profeţiei acestei cărţi;
11 căci timpul este aprópe. Cel ce este nedrept, sî mai fie ne-
drept; şi cel ce este spurcat, sî mai fie spurcat; şi cel ce este
drept, sî mai fie drept; şi cel ce este sânt, sî mai fie sânt.
12 Éca vin degrab; şi plata mea cu mine, sî daŭ fie-căruia dupre
13 fapta lui. Eŭ sûnt Alfa şi Omega, începutul şi finitul, cel d'în-
14 tăiŭ şi cel de pe urmă. Ferîciţi *sûnt* ceï ce fac comanda-
mentele lui, ca sî aibě drept la arborele vieţei, şi sî între pe
15 porţi in cetate. Căci afară *sûnt* cânii, şi fermecătorii, şi dis-
frânaţii, şi ucigaşii, şi idololatrii, şi tot cel ce iubesce şi face
16 minciună. Eŭ Iisus am trimis pre ângerul meŭ, ca sî măr-
turisésca voue acestea in biserici. Eŭ sûnt rădicina şi seminţa
lui David, steua cea strălucitóre şi de deminéţă.
17 Şi Spiritul şi mirésa ḑic: Vino. Şi cel ce aude sî ḑică: Vino.
Şi cel însetat sî vie, şi cel ce voiesce sî ia apa vieţei in dar.
18 Căci mărturisesc la tot cel ce aude cuvintele profeţiei a-
cestei cărţi: De va adăogi cineva la acestea, va adăogi la el
19 Domnul plăgile cele scrise într'acéstă carte; Şi de va scóte
cineva din cuvintele cărţei acestei profeţii, va scóte Dumneḑeŭ
partea lui din cartea vieţei, şi din cetatea cea sântă, şi din cele
scrise intr'acéstă carte.
20 Cel ce mărturisesce acestea ḑice: De sigur vin curênd. A-
21 min. Aşa, vino, Dómne Iisuse. Harul Domnului nostru Iisus
Christos *fie* cu voi toţi. Amin.

ca păgânii; căcĭ eĭ gândesc, că vor fi auḑițĭ pentru multa lor
8 vorbire. Decĭ nu ve asemĕnațĭ lor, căcĭ scie Părintele vostru de
9 ce avețĭ trebuință maĭ 'nainte de a cere voĭ de la dînsul. Decĭ
așa sî ve rugațĭ voĭ. Părintele nostru, carele escĭ in ceriurĭ,
10 sânțéscă-se numele tĕŭ. Vie împerăția ta. Fie voca ta, precum
11 in ceriŭ și pe pămênt. Pânea nóstră cea de tóte ḑilele dă-
12 ni-o astă-ḑĭ. Și ni eartă datoriile nóstre, precum și noĭ er-
13 tăm datornicilor nostri. Și nu ne duce in ispită, ci ne scapă
de cel rĕŭ. Căcĭ a ta este împerăția și puterea și gloria in
14 etern. Amin. Căcĭ de vețĭ erta ómenilor greșelele lor, vî va
15 erta și voue Părintele vostru cel ceresc. Dar de nu vețĭ erta
ómenilor greșelele lor, nicĭ Părintele vostru nu vî va erta voue
greșelele vóstre.
16 Și când postițĭ, nu fițĭ ca fățarniciĭ posomorițĭ; căcĭ eĭ dis-
figuréză fețele lor, ca sî se arete ómenilor că postesc. A-
17 devĕr ḑic voue, că-'șĭ ĭaŭ plata lor. Dar tu, când postescĭ,
18 unge'țĭ capul tĕŭ și spală fația ta; Ca sî nu te arățĭ óme-
nilor că postescĭ, ci Părintelui tĕŭ celuĭ in ascuns; și Părintele tĕŭ
cel ce vede într'ascuns îțĭ va resplăti la arătare.
19 Nu vî adunațĭ tesaure pe pămênt, unde molia și rugina *le*
20 strică, și unde furiĭ *le* sapă și *le* fură. Ci vî adunațĭ tesaure in
ceriŭ, unde nicĭ molia nicĭ rugina nu *le* strică, și unde furiĭ
21 nu *le* sapă nicĭ *le* fură. Căcĭ unde este tesaurul vostru, acolo va
22 fi și ânima vóstră. Luminătorul corpuluĭ este ochiul; decĭ de
23 va fi ochiul tĕŭ curat, tot corpul tĕŭ va fi luminat. Dar de va fi o-
chiul tĕŭ rĕŭ, tot corpul tĕŭ va fi întunecat. Decĭ dacă lumina care
este in tine este întunerec, întunerecul óre căt de mare va fi!
24 Nimene nu póte servi la doĭ domnĭ, căcĭ séŭ pre unul va
urî, și pre altul va iubi; séŭ de unul se va alipi și pre altul
va dispretui. Nu putețĭ servi luĭ Dumneḑeŭ și luĭ Mamon.
25 Pentru acésta eŭ ḑic voue: Nu ve îngrijițĭ de viéța vóstră, ce
vețĭ mânca și ce vețĭ bé; nicĭ de corpul vostru, cu ce ve vețĭ
îmbrăca. Aŭ nu viéța este maĭ mare de căt hrana, și corpul
26 decăt haĭna. Căutațĭ la paserile ceriuluĭ! căcĭ nicĭ sémănă
nicĭ seceră nicĭ adună in grănarie, și Părintele vostru cel ceresc
27 le nutresce. Aŭ nu sunteți maĭ mult decăt acestea? Și cine
din voĭ prin grija sa póte sî'șĭ adaogă un cot la statura sa.
28 Și de haĭnă ce ve îngrijițĭ? Privițĭ criniĭ cămpuluĭ cum cresc,
29 eĭ nu se ostenesc, nicĭ nu torc; Ear ḑic voue, că nicĭ Solomon in
30 tótă gloria sa nu s'a îmbrăcat ca unul dintr' acestia Decĭ da-
că Dumneḑeŭ așa îmbracă iérba cămpuluĭ, care este astă-ḑi,
și mâne se aruncă in cuptor, aŭ nu cu mult maĭ vîrtos pre
31 voĭ, puçin-credincĭoșilor! Decĭ nu ve îngrijițĭ, ḑicênd: Ce
vom mânca? séŭ ce vom bé? séŭ cu ce ne vom îmbrăca?
32 Căcĭ acéste tóte le caută păgâniĭ, și scie Părintele vostru cel

ceresc, că aveţĭ trebuinţă de tóte acestea. Ci căutaţĭ maĭ 33
întăiŭ împerăţia luĭ Dumneḑeŭ şi dreptatea luĭ; şi tóte a-
cestea se vor adauge voue. Drept aceea nu ve îngrijiţĭ de 34
ḑiua de mâne, căcĭ ḑiua de mâne se va îngriji de sine. Ajunge
ḑileĭ reutatea eĭ.
Nu judecaţĭ, ca sî nu fiţĭ judecaţĭ. Căcĭ cu judecata cu care VII
veţĭ judeca, veţĭ fi judecaţĭ; şi cu mĕsura cu care veţĭ mĕ-
sura, vi se va mĕsura şi voue. Şi pentru ce veḑĭ paĭul ce 3
este in ochiul frateluĭ tĕŭ, ear bîrna care este in ochiul tĕŭ
nu-o bagĭ in sémă? Séŭ cum ḑicĭ frateluĭ tĕŭ: Lasă sî scotŭ 4
paĭul din ochiul tĕŭ, şi éca bîrna este in ochiul tĕŭ. Făţar- 5
nice! scóte întăiŭ bîrna din ochiul tĕŭ, şi atuncĭ veĭ vedé sî
scoţĭ paĭul din ochiul frateluĭ tĕŭ.
Nu daţĭ cele sânte cănilor, nicĭ aruncaţĭ mărgăritariĭ vostri 6
înaintea porcilor, ca nu cumva sî'ĭ calce cu piciórele lor, şi
întorcêndu-se sî ve sfăşie.
Cereţĭ, şi vi se va da; căutaţĭ, şi veţĭ afla; bateţĭ, şi vi se 7
va dischide. Căcĭ tot cel ce cere ia, şi cel ce caută află, şi 8
celuĭ ce bate i se va dischide. Séŭ care este omul dintre 9
voĭ, de la carele va cere fiiul luĭ pâne şi 'ĭ va da pĭatră? Séŭ 10
de va cere pesce 'ĭ va da şérpe? Decĭ dacă voĭ fiind reĭ, 11
sciţĭ sî daţĭ dărĭ bune copiilor vostri, cu căt maĭ mult Părin-
tele vostru cel din ceĭurĭ va da cele bune celor ce cer de la dînsul.
Decĭ tóte căte voiţĭ sî vî facă ómeniĭ, faceţĭ şi voĭ lor ase- 12
menea; căcĭ acésta este legea şi profeţiĭ.
Întraţĭ prin pórta cea strîmtă; că largă *este* pórta şi lată 13
este calea ce duce spre perḑare; şi mulţĭ sunt ceĭ ce întră prin-
tr'însa; Inse strîmta *este* pórta, şi ângustă calea, carea duce 14
la viéţă, şi puçinĭ sînt ceĭ ce o află.
Păḑiţi-ve de profeţiĭ ceĭ mincinoşĭ, carĭ vin la voĭ in vest- 15
minte de oĭ, dar pe din lăuntru sînt lupĭ răpitorĭ. Din fruc- 16
tele lor ĭĭ veţĭ cunósce. Se culeg óre strugurĭ din spinĭ, séŭ
smochine din cĭulinĭ? Ast-feliŭ tot arborele bun face fructe 17
bune, ear arborele putred face fructe rele. Nu póte arborele 18
bun sî facă fructe rele, nicĭ arborele putred sî facă fructe bu-
ne. Tot arborele care nu face fructe bune se tae, şi se arun- 19
că in foc. Aşa dar dupre fructul lor ĭĭ veţĭ cunósce. 20
Nu tot cel ce'mĭ ḑice: Dómne! Dómne! va întra in împerăţia 21
ceĭurilor; ci acela ce face voia Părinteluĭ meŭ carele este in ce-
rĭurĭ. Mulţĭ îmĭ vor ḑice in ḑiua aceea! Dómne! Dómne! nu am 22
profeţit in numele tĕŭ? şi nu am scos demonĭ in numele tĕŭ?
şi nu am făcut lucrurĭ minunate in numele tĕŭ? Şi atuncĭ li 23
voiŭ mărturisi: Nicĭ odată nu v'am cunoscut; depărtaţi-ve de
la mine, voĭ ceĭ ce lucraţĭ fără-de-legea!
Decĭ tot cel ce aude aceste cuvinte ale mele, şi le face, îl voiŭ 24

38 Şi ducêndu-se eĭ, el a întrat într'un sat; ear o femee anume
39 Martha 'l-a primit in casa sa. Şi aceea avea o sóră, ce se chĭăma
Maria, care şi şeḑênd la picĭórele luĭ Iisus asculta cuvintele luĭ.
40 Ear Martha era distrasă de multă servire, şi viind la dînsul a
ḑis: Dómne, aŭ nu'ţĭ pésă, că sóra mea singură m'a lâsat sî ser-
41 vesc? decĭ ḑi eĭ ca sî'mĭ ajute. Şi respunḑênd Iisus, 'ĭ-a ḑis:
42 Martho, Martho, te ingrijescĭ şi te turburĭ de multe. Înse un lu-
cru trebuesce; ear Maria 'şĭ-a ales partea cea bună, care nu se
va lua de la dînsa.

CAP. XI.

Iisus învéţă pre discipuliĭ seĭ cum trebue sî se róge: rindecă pre un demonisat, şi refutéză pre Fariseĭ carĭ însuşesc acéstă minune luĭ Beelzebul. Îĭ mustră pentru moravurile rele şi făçăria lor.

1 Şi când el era într'un loc, rugându-se, după ce a încetat,
a ḑis unul din discipuliĭ luĭ către dînsul: Dómne, învé-
ţă-ne sî ne rugăm, precum şi Ioan a învĕţat pre discipuliĭ seĭ.
2 Şi lĭ-a ḑis: Când vĕ rugaţĭ, ḑiceţĭ: Părintele nostru, carele escĭ
in cerĭurĭ, Sânţéscă-se numele têŭ. Vie împerăţia ta. Facĕ-se
3 voea ta, precum in ceriŭ, şi pe pămênt. Pânea nóstră cea de
4 tóte ḑilele dă-ni-o astă-ḑĭ. Şi ni értă pĕcatele nóstre, precum
şi noĭ ertăm tuturor celor ce ni sûnt datorĭ. Şi nu ne duce
in ispită, ci ne scapă de cel rêŭ.
5 Şi lĭ-a ḑis: dacă cineva dintre voĭ ar avé un amic, şi ar veni
la dînsul la mĭeḑul nopţiĭ, şi 'ĭ-ar ḑice: Amice, dă-'mĭ împru-
6 mut treĭ pânĭ; Căcĭ a venit din cale un amic la mine, şi nu
7 am ce pune înaintea luĭ; Şi acela din întru respunḑênd ar
ḑice: Nu mĕ supera; deja s'a încuĭat uşa, şi copiiĭ meĭ sûnt in
8 aşternut cu mine; nu pot sî me scol sî'ţĭ daŭ. Ḑic voue: Mă-
char de nu se va scula sî'ĭ dea pentru că este amicul seŭ, dar
9 pentru stăruinţa luĭ se va scula sî'ĭ dea câte 'ĭ trebue. Şi ḑic
voue: Cereţĭ, şi vi se va da; căutaţĭ, şi veţĭ afla; bateţĭ, şi vi
10 se va dischide. Căcĭ tot cel ce cere, ĭa; şi cel ce caută,
află; şi celuĭ ce bate i se va dischide.
11 De va cere fiĭul pâne de la unul dintre voĭ care este părinte,
aŭ dóră 'ĭ va da pĭatră? séŭ *de va cere* pesce, aŭ dóră 'ĭ va da
12 şérpe in loc de pesce? Séŭ de va cere oŭ, aŭ îĭ va da scor-
13 pie? Decĭ dacă voĭ, fiind reĭ, scițĭ sî daţĭ darurĭ bune copii-
lor vostri: cu căt maĭ mult Părintele *vostru* cel din ceriŭ va
da Spirit Sânt celor ce cer de la dînsul?
14 Şi scotea un demon, şi acela era mut. Şi după ce a eşit
15 demonul, a vorbit mutul; şi s'a mirat mulţimea. Ear óre-cari
dintr'înşiĭ ḑiceaŭ: El scóte demoniĭ prin Beelzebul, domnul de-
16 monilor. Alţiĭ ispitindu-'*l* cereaŭ de la dînsul semn din ceriŭ.
17 Ear el sciind gândurile lor, lĭ-a ḑis: Tótă împerăţia ce se dis-

bină între sine, se pustiesce; şi casă *care este* contra sa cade.
Dacă chĭar Satana s'a disbinat între sine, cum va sta împĕrăţia 18
luĭ? pentru-că ḑiceţĭ, că eŭ scot demoniĭ prin Beelzebul. Ear 19
dacă eŭ scot demoniĭ prin Beelzebul, prin cine *îĭ* scot fiiĭ vos-
tri? pentru acésta eĭ vĭ vor fi judicătorĭ. Ear dacă eŭ scot 20
demoniĭ prin degetul luĭ Dumneḑeŭ, éca a ajuns la voĭ împe-
răţia luĭ Dumneḑeŭ. Când cel tare înarmat păḑesce curtea 21
sa, este în pace averea luĭ. Dar când vine un maĭ tare de 22
cât el, şi 'l biruesce, ĭa tóte armele luĭ, în cari se încredea, şi
imparte prăḑile luĭ. Cel ce nu este cu mine este contra mea, 23
şi cel ce nu adună cu mine rîsipesce.
Când spiritul cel necurat ese din om, âmblă *acesta* prin 24
locurĭ seci, căutându-'şĭ repaus; dar neaflând, ḑice: Mĕ voiŭ
întórce în casa mea, de unde am eşit. Şi viind, *o* află mătu- 25
rată şi înfrumseţată. Atuncĭ merge şi maĭ ĭa alte şepte spirite 26
maĭ rele decât sine; şi eĭ întrând locuesc acolo; şi se fac cele
de pe urmă ale omuluĭ aceluĭa maĭ rele decât cele d'întâiŭ.
Vorbind el acestea, o femee rădicându-'şĭ vóce din popor 27
i-a ḑis: Fericită *este* mitra care te-a purtat, şi ţiţele cari aĭ supt.
Ear el a ḑis: Da, fericiţĭ *sînt* ceĭ ce ascultă cuvêntul luĭ Dum- 28
neḑeŭ şi'l păḑesc.
Ear adunându-se glótele, a început a ḑice: Acéstă gene- 29
raţiune este rea; cere semn; şi semn nu i se va da, decât nu-
maĭ semnul profetuluĭ Iona. Căcĭ precum Iona a fost semn 30
pentru Nineviţĭ, aşa va fi şi Fiĭul omuluĭ pentru generaţiunea a-
céstă. Regina de la méḑă-ḑi se va scula la judicată cu băr- 31
baţiĭ acesteĭ generaţiunĭ, şi'ĭ va condemna; căcĭ a venit de la
marginile pămêntuluĭ sî auḑĕ înţelepcĭunea luĭ Solomon; şi éca
maĭ mult decât Solomon aicĭ. Bărbaţiĭ de la Nineve se vor 32
scula la judicată cu acéstă generaţiune, şi o vor condemna;
căcĭ eĭ s'aŭ pocăit la predicarea luĭ Iona; şi éca maĭ mult de-
cât Iona aicĭ.

Nimene aprinḑênd lumină *o* pune în loc ascuns, nicĭ sub o- 33
broc, ci in sfeĉnic, ca ceĭ ce întră sî véḑĕ lumina. Lumină- 34
torul corpuluĭ este ochĭul; decĭ de este ochĭul têŭ curat, tot
corpul têŭ este luminat; dar de este rêŭ, şi tot corpul têŭ *va*
fi întunecat. Drept aceea caută, ca lumina care este in tine 35
sî nu fie întunerec. Decĭ dacă corpul têŭ *este* tot luminat, ne- 36
avênd vre o parte întunecósă, tot va fi luminat, ca şi când lu-
minătorul te-ar lumina cu strălucirea luĭ.
Ear vorbind el, îl ruga un Fariseŭ sî prânḑéscă la el; şi 37
intrând a şeḑut la mésă. Ear Fariseul vĕḑênd, că nu s'a spă- 38
lat întâiŭ, maĭ 'nainte de prânḑ, s'a mirat. Dar Domnul 'ĭ-a 39
ḑis: Acum voĭ Fariseiĭ curăţiţĭ partea cea din afară a paharu-
luĭ şi a bliduluĭ; dar cea din întrul vostru este plină de răpire